

KIM STANLEY ROBINSON

2312

NAUTILUS

KIM STANLEY ROBINSON

2312

Traducere: Mihai-Dan Pavelescu

NEMIRA, 2013

De același autor la Editura Nemira:

TRILOGIA MARTE

marțe roșu

marțe verde

marțe albastru

Kim Stanley Robinson s-a născut în 1952, la Illinois. A studiat literatura la Universitatea din California. Ca scriitor, deși a publicat nuvele încă din 1976, Kim Stanley Robinson și-a început cu adevărat cariera în 1984, când au apărut *The Wild Shore*, primul său roman, și *The Novels of Philip K. Dick*, teza de doctorat. Succesul său se cristalizează în momentul publicării TRILOGIEI MARTE pentru care va primi două Premii Hugo, două Premii Locus și un Premiu Nebula.

Prolog

Soarele este întotdeauna exact pe punctul de a răsări. Mercur se rotește atât de lent, încât poți să mergi suficient de repede pe suprafața lui stâncoasă pentru a rămâne în fața zorilor, și foarte mulți procedează ca atare. Destui au făcut din asta un mod de viață: merg aproximativ spre vest, menținându-se permanent în fața zilei prodigioase. Unii se grăbesc de la un loc la altul, oprindu-se pentru a examina fisuri pe care le-au inoculat mai devreme cu metalofite obținute prin biometalurgie, răzuind iute orice reziduuri acumulate de aur, tungsten sau uraniu. Însă majoritatea o fac doar pentru a întrezări soarele.

Fața străveche a lui Mercur este atât de degradată și neregulată, încât terminatorul planetei, acolo unde răsar zorii, este un clarobscur lat de negru și alb – adâncituri de culoarea cărbunelui, perforate ici-colo de puncte înalte orbitor de albe, care cresc și cresc, până când totul este la fel de strălucitor ca sticla topită și începe ziua cea lungă. Zona aceasta mixtă de soare și umbre ajunge adesea la treizeci de kilometri lățime, chiar dacă pe o câmpie plată orizontul se găsește la numai câțiva kilometri depărtare. Totuși foarte puțin din suprafața lui Mercur este plată. Toate vechile impacturi sunt încă acolo, ca și unele stânci de la prima răcire și comprimare a planetei. Într-un peisaj atât de accidentat, lumina se poate ivi brusc dinapoia orizontului estic, pentru ca apoi să sară către vest și să atingă o proeminență îndepărtată. Toți cei care merg pe jos trebuie să țină seama de posibilitatea aceasta, să știe când și unde apare cea mai lungă întindere de soare... și unde pot fugi spre umbră, dacă se întâmplă să fie prinși în exterior.

Sau dacă stau locului în mod deliberat. Fiindcă mulți dintre ei se opresc în timpul călătoriilor pe unele stânci și buze de cratere, în locuri marcate de stupe, tumuli, petroglife, inuksukuri, oglinzi, ziduri, goldsworthy-uri¹. Solmergătorii stau lângă ele, cu fața spre est, așteptând.

Orizontul pe care-l privesc ei este spațiu cosmic negru deasupra rocii negre. Atmosfera de neon-argon supersubțire, creată de lumina solară care izbește piatra, păstrează doar cea mai vagă strălucire dinaintea zorilor. Însă solmergătorii știu ora, așa că așteaptă și privesc... până când...

Un licăr de foc portocaliu se arcuiește ca un delfin peste orizont și sângele sare în interiorul lor. Îi urmează bannere scurte, care fulgeră, arcuindu-se în bucle, desprinzându-se și plutind liber pe cer. O stea, ah, o stea, gata să se dezintegreze peste ei! Vizoarele căștilor li s-au întunecat deja și s-au polarizat pentru a le proteja ochii.

Bannerele portocalii diverg în stânga și în dreapta punctului unde au apărut prima dată, ca și cum un incendiu iscat imediat sub orizont se întinde spre nord și spre sud. Apoi fotosfera, suprafața reală a soarelui, se decojește, pâlpâie și rămâne, se revarsă încet într-o parte și cealaltă. În

funcție de filtrele utilizate în vizor, suprafața stelei poate apărea în diverse feluri, de la un maelstrom albastru, la o masă pulsatorie portocalie, până la un cerc alb simplu. Revărsarea către stânga și dreapta continuă, ajungând mai departe decât pare posibil, până când este foarte evident că stai pe o pietricică lângă o stea.

Este timpul să te întorci și s-o iei la fugă! Dar până când izbutesc să se smulgă din fascinație, unii solmergători sunt amețiți – se împiedică și cad se ridică și se năpustesc spre vest, într-o panică așa cum n-a mai fost alta.

Mai întâi însă, o ultimă privire spre răsărit de pe Mercur. În ultraviolet apare ca o grimasă permanentă, fierbinte și tot mai fierbinte. Discul fotosferei este ocultat, așa încât dansul fantastic al coroanei solare devine mai clar, cu toate arcurile magnetizate și scurt-circuiturile, masele de hidrogen înflăcărat azvârlite către noapte. Ca alternativă, puteți să blocați coroana solară și să vă uitați doar la fotosferă, ba chiar să vă amplificați vederea ei, până când părțile superioare arzătoare ale celulelor convective sunt dezvăluite în miile lor de inflorescențe, fiecare un front de foc care arde cu furie, toate laolaltă mistuind cinci milioane de tone de hidrogen pe secundă – o rată de consum la care steaua va mai dăinui patru miliarde de ani. Toți spiculi aceștia prelungi de văpăi dansează în configurații circulare în jurul cerculețelor negre care sunt petele solare – vârtejuri mișcătoare în furtuni de pârjol. Mase de spiculi curg împreună aidoma unor paturi de alge treierate de talaz. Mișcarea aceasta convolută are explicații non-biologice... gaze diferite care se deplasează cu viteze diferite, câmpuri magnetice care curg constant, modelând volburile nesfârșite de foc... totul este doar fizică, nimic mai mult... dar în realitate pare *vie*, mai vie decât multe creaturi vii. Privind-o în apocalipsa zorilor mercuriene, este imposibil să crezi că *nu este* vie. Îți mugește în urechi, îți *vorbește*.

De-a lungul timpului, majoritatea solmergătorilor încearcă diverse filtre vizuale, după care le aleg pe acelea care li se potrivesc cel mai bine. Filtre specifice sau combinațiile de filtre devin forme de adulare, ritualuri fie personale, fie partajate. Este foarte ușor să te pierzi în ele; când solmergătorii stau pe vârfuri și privesc, se întâmplă adesea ca entuziaștii să devină captivați de ceva din raza lor vizuală, o configurație pe care n-au mai văzut-o niciodată, mintea le este atrasă de ceva din pulsație și flux; brusc, sfârâitul cililor arzători devine audibil, un muget turbulent – este propriul tău sânge, care-ți gonește prin urechi, dar în clipele acelea sună exact ca văpaia soarelui. Și de aceea oamenii zăbovesc prea mult. Unii au retinele arse; alții simt omorâți pe loc, trădați de costumul supraîncărcat. Unii sunt răscopți în grupuri de o duzină sau mai mult.

Crezi că au fost nesăbuiți? Crezi că tu nu vei face niciodată o asemenea greșală? Nu fi atât de sigur. Nu ai habar, realmente. Nu seamănă cu nimic din ce ai văzut vreodată. Poate crezi că ești obișnuit, că nimic din ce există în exteriorul minții nu te-ar mai putea interesa cu adevărat, pentru că ești

atât de sofisticat și cunoscător. Să știi că te-ai înșela. Ești o creatură a soarelui. Frumusețea și teroarea sa, văzut atât de aproape, pot goli orice minte, pot azvârli pe oricine în transă. Unii spun că este ca și cum ai vedea chipul lui Dumnezeu și este adevărat că soarele asigură energia tuturor creaturilor vii din sistemul solar și că, din acest punct de vedere, este divinitatea noastră. Vederea lui îți poate îndepărta absolut orice gând din minte. Oamenii îl caută exact pentru așa ceva.

De aceea există motive pentru a ne îngrijora în privința lui Swan Er Hong, o persoană mai predispusă decât majoritatea să încerce lucruri, nu doar să le vadă. Ea solmerge frecvent și obișnuiește să treacă de limita siguranței, iar uneori rămâne prea mult în lumină. Imensele scări ale lui Iacob, arcuri călătoare de înalt voltaj, pulsațiile granulate, spiculi curgători... Swan s-a îndrăgostit de soare. Îl venerază; are în odaia ei un altar al lui Sol Invictus și în fiecare dimineață când se trezește în oraș efectuează ceremonia *pratahsambya*, salutul soarelui. Mare parte din arta ei peisagistă și interpretativă este dedicată astrului, iar în zilele acestea își petrece majoritatea timpului creând goldsworthy-uri și abramoviciuri² pe teren și pe propriul ei corp. Astfel soarele este parte din arta ei.

În clipa aceasta este și alinarea ei, deoarece se află în exterior și jelește. Dacă ai sta pe promenada din vârful marelui Zid al Zorilor din orașul Terminator, ai vedea-o spre sud, aproape de orizont. Trebuie să se grăbească. Orașul lunecă pe șinele sale, traversând fundul unei depresiuni gigantice între Hesiod și Kurasawa și un torent de lumină solară va deborda în curând spre vest. Swan trebuie să ajungă în oraș înainte să se întâmple asta, totuși stă locului. De pe vârful Zidului Zorilor, ea pare o jucărie din argint. Costumul spațial are o cască mare, rotundă, transparentă. Cizmele par mari și sunt înnegrite de praf. O furnicuță argintie cu cizme, care jelește, când ar trebui s-o ia la goană înapoi către platforma de imbarcare din vestul orașului. Ceilalți solmergători din exterior au pornit deja spre oraș. Unii trag cărucioare mici sau târgi cu roțile, transportându-și proviziile sau chiar tovarășii care dorm. Și-au cronometrat întoarcerea cu precizie, pentru că orașul este perfect previzibil. Nu se poate abate de la orarul său: căldura din timpul zilei dilată șinele, iar șasiul orașului este fixat etanș peste ele prin intermediul unor manșoane, așa încât lumina solară îl împinge către vest.

Pe măsură ce orașul se apropie, solmergătorii care revin ticsesc platforma de încărcare. Unii au stat săptămâni în exterior, sau chiar lunile necesare pentru a efectua o circumnavigație completă. Când orașul va luneca pe lângă ei, ușile ecluzelor lui se vor deschide și ei vor păși direct înăuntru.

Asta se va petrece în curând, și Swan ar trebui să fie de asemenea acolo, însă rămâne pe promontoriul ei. Nu numai o dată a solicitat reparații retinale și adesea a fost silită să fugă ca un iepuraș, ca să-și salveze viața. Acum va fi nevoită să procedeze la fel. Se află exact în sudul orașului și este

complet iluminată de raze orizontale, ca un defect argintiu de vedere. Nu poți să nu strigi înaintea unei asemenea nesăbuinte, care este în plus inutilă. Swan, prostuțo! Alex este moartă, nu se mai poate face nimic! Fugi să-ți salvezi viața!

Apoi ea o face. Viață mai presus de moarte... impulsul de a trăi... se întoarce și fuge. În mod frecvent, gravitația de pe Mercur, aproape exact aceeași ca pe Marte, este considerată perfectă pentru viteză, fiindcă cei obișnuiți cu ea pot alerga în salturi gigantice, fluturând din brațe pentru a-și menține echilibrul când ricoșează. Exact în felul acela, Swan sare și flutură din brațe – o dată își agață o cizmă și cade cu fața în jos – se ridică și saltă din nou, înainte. Trebuie să ajungă la platformă cât timp orașul mai este în apropierea ei; următoarea platformă se găsește la zece kilometri către vest.

Ajunge la scara platformei, prinde balustrada și se propulsează în sus, sare de pe marginea îndepărtată a platformei în ecluza care se închisese pe jumătate.

SWAN ȘI ALEX

Ceremonia comemorativă pentru Alex începuse pe când Swan suia uriașa scară centrală din Terminator. Locuitorii orașului ieșiseră pe bulevarde și în piațete și stăteau tăcuți. În oraș erau și mulți vizitatori; trebuia să înceapă o conferință care fusese organizată de Alex. Vineri, ea îi întâmpinase pe participanți; acum, în vinerea următoare, aceștia participau la funeraliile ei. Un colaps neașteptat, și nu mai fuseseră în stare s-o readucă la viață. De aceea locuitorii orașului, diplomații sosiți în vizită, oamenii lui Alex... toți jeleau.

Swan s-a oprit la jumătatea înălțimii Zidului Zorilor, nemaiputând să înainteze. Dedesubtul ei acoperișuri, patiouri pe terase, balcoane. Lămâi în hârdaie gigantice din ceramică. O pantă curbată ca o Marsilie miniaturală, cu blocuri albe cu patru etaje, balcoane cu balustrade din fier forjat, bulevarde largi și străduțe înguste, coborând spre promenada cu vedere la parc. Toate ticsite de lume, speciație chiar sub ochii ei, fiecare chip distinct în sine și în același timp o tipologie: sferoid olmec, ascuțit, pătrat. Pe o balustradă stăteau trei micuți, fiecare cam de un metru înălțime, toți îmbrăcați în negru. La baza scării se înghesuiau solmergătorii abia sosiți, arătând arși de soare și prăfuiți. Vederea lor a mișcat-o pe Swan – până și solmergătorii intraseră în oraș pentru funeralii.

S-a întors spre scară și a coborât, a rătăcit de una singură. Când auzise vestea, se repezise afară din oraș, pe suprafața planetei, împinsă de nevoia de a fi singură. Acum nu putea suporta să vadă împrăștierea cenușii lui Alex și nu dorea să-l vadă pe Mqaret, partenerul ei. A ieșit de aceea în parc, a umblat prin mulțime. Toți stăteau nemișcați, priveau în sus și păreau tulburați. Se susțineau reciproc. Foarte mulți se bazaseră pe Alex. Leoaica lui Mercur, inima orașului. Sufletul sistemului solar. Cea care te ajută și te protejea.

Unii au recunoscut-o pe Swan, dar au lăsat-o în pace; reacția aceea a fost mai mișcătoare pentru ea decât ar fi fost condoleanțele și chipul îi era ud de lacrimi, așa că-și ștergea fața în mod repetat cu degetele. Apoi cineva a oprit-o.

— Tu ești Swan Er Hong? Alex ți-a fost bunică?

— Ea mi-a fost tot.

Swan s-a întors și s-a îndepărtat. S-a gândit că poate ferma era mai pustie, de aceea a părăsit parcul și a mers printre copaci, înainte. Difuzoarele orașului cântau un marș funebru. Sub un tufiș, o căprioară scurma cu botul prin frunzele căzute.

Nu ajunsese încă la fermă când Marile Porți ale Zidului Zorilor s-au deschis și lumina soarelui a retezat prin aerul de sub dom, creând obișnuita pereche orizontală de bare galbene translucide. Swan s-a concentrat asupra volburilor din interiorul barelor, talcul pe care-l ridicau acolo când deschideau porțile,

pulberi fine care pluteau pe curenți ascendenți și se dispersau. După aceea un balon s-a înălțat de pe terasele înalte sub zid, plutind spre vest, cu nacela mică legănându-se dedesubt: Alex. Bașii muzicii au mugit un talaz de sfidare. Când balonul a intrat într-o bară de lumină galbenă, nacela s-a dezintegrat într-un norișor și cenușa lui Alex a coborât, dispărând din lumină, în aerul orașului, devenind invizibilă pe măsură ce s-a deplasat în jos, ca o bură care se vaporiza în deșert. Din parc s-a auzit un vuiet, sunet de aplauze. Pentru scurt timp, niște tineri au scandat undeva:

— A-lex! A-lex! A-lex!

Aplauzele au durat două minute și s-au transformat în bătăi ritmice, care au continuat mult timp. Oamenii nu voiau să renunțe; cumva, acela ar fi fost sfârșitul și în chiar clipa aceea ei aveau s-o piardă. În cele din urmă au renunțat și au continuat să trăiască în etapa post-Alex a vieților lor.

Trebuia să suie și să se alăture familiei lui Alex. A gemut la gândul acela, a cutreierat ferma. După o vreme, a suit Marea Scară, țeapănă, orbește, oprindu-se o dată ca să repete mult timp:

— Nu, nu, nu.

Era însă inutil. Brusc, a înțeles: orice ar fi făcut acum era inutil. S-a întrebat cât va dura asta – se părea că ar fi putut dura veșnic și a simțit un fulger de teamă. Ce trebuia schimbat ca să se schimbe?

În cele din urmă s-a liniștit și a suit la comemorarea privată de pe Zidul Zorilor. A trebuit să-i salute pe toți cei care-i fuseseră apropiați lui Alex, să-l strângă în brațe pe Mqaret, scurt și aspru, și să reziste la vederea expresiei de pe chipul lui. A văzut însă că nu era atent. Nu-i stătea în fire, totuși ea putea înțelege perfect de ce ar fi fost cu mintea dusă. Ba chiar a fost o ușurare să vadă asta. Când se gândea cât de afectată fusese ea... iar Mqaret fusese mult mai apropiat de Alex, petrecuse atâta timp alături de Alex... fuseseră multă vreme parteneri... nu-și putea imagina ce putea simți bărbatul. Sau poate că putea. Mqaret privea acum către altă realitate, din altă realitate – un gest de politețe la adresa ei. Pentru ca Swan să-l poată îmbrățișa și să-i poată făgădui că-l va vizita mai târziu, iar apoi să se ducă și să se amestece printre cei de pe terasa cea mai înaltă a Zidului Zorilor, iar mai târziu să se apropie de o balustradă și să privească în jos, spre oraș, și afară, prin bula lui transparentă, către bezna din exterior. Rulau prin cuadrantul Kuiper și vedea în dreapta Craterul Hiroshige. Odată, cu mult timp în urmă, o dusesse pe Alex acolo, pe buza lui Hiroshige, ca s-o ajute la un goldsworthy, un val de piatră care făcea trimitere la una dintre cele mai faimoase imagini ale artistului japonez. Balansarea bolovanului care avea să fie creasta talazului ce se spargea necesitase o mulțime de eforturi lipsite de succes și, așa cum se întâmplase de atâtea ori cu Alex, Swan sfârșise hohotind atât de tare, încât o duruse burta. Acum a văzut că talazul din rocă era încă acolo, abia vizibil din oraș. Dar pietrele ce alcătuiseră creasta dispăruseră – doborâte de

vibrațiile trecerii orașului, poate, sau pur și simplu de impactul luminii solare. Sau prăbușite înaintea veștii.

După câteva zile l-a vizitat pe Mqaret în laboratorul lui. Era unul dintre principalii biologi sintetici din sistemul solar, iar laboratorul era ticsit cu mașini, cuve, flacoane, ecrane explodând de diagrame noduroase și colorate – viața în toată complexitatea ei ramificată, construită pereche de bază cu pereche de bază. Aici începuseră viața de la zero; construiseră multe dintre bacteriile care transformau acum Venus, Titan, Triton – totul.

Nimic din toate astea nu mai conta. Mqaret era în cabinetul lui, stătea în scaunul lui și privea prin perete, în gol.

A tresărit.

— A, Swan, mă bucur să te văd. Mulțumesc c-ai trecut pe la mine.

— Cu plăcere. Cum îți merge?

— Nu prea grozav. Ție?

— Teribil, a mărturisit Swan, simțindu-se vinovată.

Ultimul lucru pe care l-ar fi dorit era să-i sporească, cumva, povara lui Mqaret, totuși, într-un asemenea moment, nu avea rost să mintă. Și oricum el abia dacă a încuviințat din cap, distras de propriile lui gânduri.

Nu era ancorat în realitate. Cuburile de pe biroul lui conțineau reprezentări de proteine; culorile false strălucitoare erau încalcite mai presus de orice speranță de a le descâlci. Încercase să muncească.

— Trebuie să fie greu să lucrezi, a rostit ea.

— Da, așa-i.

După o tăcere seacă, ea a spus:

— Știi ce i s-a întâmplat?

Mqaret a clătinat din cap repede, de parcă ar fi fost irelevant.

— Avea o sută nouăzeci și unu de ani.

— Știu, totuși...

— Totuși... ce? Murim, Swan. Mai devreme sau mai târziu, la un moment dat murim.

— Mă întrebam pur și simplu care a fost motivul.

— Nu. Nu există niciun motiv.

— Sau, atunci, cum s-a-ntâmplat...

Mqaret a clătinat iarăși din cap.

— Putea să fi fost orice. În cazul acesta, un anevrism într-o parte vitală a creierului. Există însă o sumedenie de moduri. Cu adevărat uluitor este faptul că rămânem în viață.

Swan s-a așezat pe marginea biroului.

— Știu. Totuși... tu ce-o să faci acum?

— O să lucrez.

— Parcă tocmai ai spus...

Bărbatul a privit-o din adâncul grotei lui.

— N-am spus că-i lipsit de rost. N-ar fi corect. În primul rând, Alex și cu mine am trăit șaptezeci de ani împreună. Și ne-am întâlnit când eu aveam o sută treizeci de ani. Asta-i una la mână. În plus, munca este interesantă pentru mine, exact ca un puzzle. Este un puzzle foarte mare. Mai precis, prea mare.

Apoi s-a oprit și n-a mai putut continua o vreme. Swan și-a pus mâna pe umărul lui. El și-a lăsat fața în palme. Femeia a rămas nemișcată și și-a ținut gura. Mqaret și-a frecat ochii apăsător, fără să-i dea drumul la mână.

— Moartea nu va fi învinsă, a rostit după aceea. Este prea uriașă. Este într-o măsură prea mare cursul firesc al lucrurilor. Practic este a doua lege a termodinamicii. Noi putem spera doar s-o amânăm. S-o ținem la depărtare. Asta ar trebui să fie suficient. Nu știu de ce nu-i așa.

— Pentru că nu face decât să înrăutățească lucrurile! s-a plâns Swan. Cu cât trăiești mai mult, cu-atât devine mai rău!

El a scuturat din cap și și-a șters din nou ochii.

— Nu cred că-i chiar așa. A expirat prelung. Întotdeauna este rău. Oamenii care încă trăiesc simt însă așa și de aceea... A strâns din umeri. Cred că vrei să spui că acum pare un fel de greșeală. Când cineva moare, ne-ntrebăm de ce a murit. N-ar trebui să existe o cale de a opri moartea? Și uneori există. Dar...

— Chiar este un fel de greșeală! a declarat Swan. Realitatea a comis o greșeală și acum tu o reparați! A indicat ecranele și cuburile: Nu-i așa?

El a râs și a plâns în același timp.

— Așa-i! a zis, smârcâind și ștergându-și obrazii. Este stupid. Cât hybris! Mă refer la repararea realității.

— Dar este un lucru bun, a zis Swan. Și o știi și tu. Ți-a adus șaptezeci de ani cu Alex. Și ocupă timpul.

— I-adevărat. A oftat adânc și a ridicat ochii spre femeie. Totuși... lucrurile nu vor fi la fel fără ea.

Swan a simțit cum o inundă adevărul acela devastator. Alex îi fusese prietenă, protectoare, profesoară, bunică vitregă, mamă surogat, toate acestea... dar, de asemenea, o cale spre răs. O sursă de bucurie. Acum absența ei dădea naștere unui sentiment de gheață, un ucigaș de emoții, lăsând doar vidul care era devastarea. Simțirea directă și tâmpă. Asta sunt eu. Aceasta este realitatea. Nimeni nu-i poate scăpa. Nu putem merge mai departe, trebuie să mergem mai departe; ei nu depășeau niciodată momentul acela.

Așa că au mers mai departe.

La ușa exterioară a laboratorului s-a auzit o bătaie.

— Intră, a rostit Mqaret puțin cam ascuțit.

Ușa s-a deschis și în prag se afla un micuț – foarte atrăgător în felul în care sunt frecvent micuții – în vârstă, zvelt, cu părul blond strâns în coadă

elegantă și sacou sport albastru –, care ajungea cam până la talia lui Swan sau Mqaret și ridica ochii spre ei ca o maimuțică langur sau saguin.

— Salut, Jean, a zis Mqaret. Swan, el este Jean Genette din asteroizi, și a venit aici pentru conferință. Jean a fost prieten bun cu Alex și este inspector în slujba legii, iar în calitate asta are niște întrebări pentru noi. I-am spus că s-ar putea să treci pe-aici.

Micuțul a încuviințat din cap către Swan, cu mâna pe inimă.

— Condoleanțele mele cele mai sincere pentru pierderea pe care ai suferit-o. Nu am venit doar ca să spun cuvintele astea, ci și pentru că destui dintre noi suntem îngrijorați, întrucât Alex juca un rol central în unele dintre proiectele noastre foarte importante, iar moartea ei a fost complet neașteptată. Dorim să ne asigurăm că proiectele acestea continuă și, ca să fiu sincer, unii dintre noi sunt neliniștiți până nu capătă confirmarea că moartea ei s-a datorat unor cauze naturale.

— L-am asigurat pe Jean că așa a fost, i-a spus Mqaret lui Swan, văzându-i expresia de pe chip.

Genette nu părea complet convins de asigurarea respectivă.

— Alex ți-a menționat vreodată ceva despre inamici, amenințări... orice fel de pericole? a întrebat-o micuțul pe femeie.

— Nu, a răspuns Swan străduindu-se să-și amintească. Nu era genul acela de persoană. Vreau să spun că era mereu foarte pozitivă. Încrezătoare că lucrurile se vor rezolva.

— Știu. Foarte adevărat. Tocmai de aceea ți-ai putea reaminti dacă a spus vreodată ceva care să nu fie în linia optimismului ei uzual.

— Nu, nu-mi pot aminti așa ceva.

— Ți-a lăsat vreun testament sau document? Sau vreun mesaj? Ceva care să fie deschis în eventualitatea morții ei?

— Nu.

— Noi aveam un document, a clătinat Mqaret din cap. Nu conține nimic neobișnuit.

— Te deranjează dacă arunc un ochi prin studioul ei?

Alex avusese studioul în capătul opus al laboratorului lui Mqaret, iar acum bărbatul a încuviințat din cap și l-a condus pe inspector pe hol într-acolo. Swan i-a urmat, surprinsă că Genette știuse despre studioul lui Alex, surprinsă că Mqaret fusese atât de prompt în a i-l arăta, surprinsă și tulburată de noțiunile de inamici, de „cauze naturale“ și de noțiunile complet opuse pe care le implica. Moartea lui Alex era investigată de un polițist? Nu putea pricepe.

Pe când stătea în prag, străduindu-se să înțeleagă ce putea însemna asta, străduindu-se să dea piept cu problema, Genette a cercetat în amănunt cabinetul lui Alex, deschizând sertare, descărcând fișiere, trecând o baghetă groasă peste toate suprafețele și obiectele. Mqaret se uita impasibil.

După o vreme inspectorul a terminat și a venit în fața lui Swan, privind-o

cu o expresie de curiozitate. Întrucât ea stătea așezată pe podea, ochii le erau aproape la același nivel. Inspectorul se pregătea să-i mai pună o întrebare, dar n-a făcut-o. În cele din urmă a zis:

— Dacă îți reamintești ceva despre care crezi că m-ar putea ajuta, ți-aș fi recunoscător dacă mi-ai spune.

— Bineînțeles, a răspuns Swan îngrijorată.

După aceea inspectorul le-a mulțumit și a plecat.

— Ce-a fost asta? l-a întrebat Swan pe Mqaret.

— Nu știu, a răspuns bărbatul și Swan a văzut că și el era nedumerit. Știu că Alex era băgată în multe. A fost din capul locului unul dintre liderii Acordului Mondragon, iar ei au mulți dușmani. Mai știu că-și făcea griji despre niște probleme din sistem, dar nu mi-a oferit detalii. A arătat spre laborator: Știa că n-aș fi chiar așa interesat. Pe chip i-a apărut o grimasă aspră. Că aveam propriile mele probleme. Noi nu vorbeam chiar așa mult despre munca noastră.

— Dar... a început Swan și n-a știut cum să continue. Vreau să spun... inamici? Alex?

Mqaret a oftat.

— Nu știu. În unele dintre problemele astea sunt mize însemnate. Știi bine că există forțe care se opun Mondragonului.

— Chiar și așa!

— Știu. După o pauză: Chiar *nu* ți-a lăsat nimic?

— Nu! De ce ar fi făcut-o? Vreau să spun... nu se aștepta să moară, nu?

— Puțini se așteaptă. Însă dacă o frământa siguranța anumitor informații, nu m-ar mira dacă s-ar fi gândit că tu ai fi un soi de adăpost.

— Ce vrei să zici?

— N-ar fi putut să-ți pună ceva în quib fără știrea ta?

— Nu. Pauline este un sistem închis. Swan s-a lovit ușor cu vârful degetului înapoia urechii drepte. În general o țin deconectată în ultima vreme. Și oricum Alex n-ar fi făcut asta. Sunt sigură că n-ar fi vorbit cu Pauline fără să mă fi întrebat în prealabil.

Mqaret și-a repetat oftatul adânc.

— Atunci habar n-am. Din câte știu, nu mi-a lăsat nici mie nimic. Pe de altă parte vreau să spun că ar fi fost în stilul ei să pitească ceva fără să ne spună. Însă n-a apărut nimic. Așa că, pur și simplu nu știu.

— Autopsia n-a relevat așadar nimic neobișnuit? a întrebat Swan.

— Nu! a replicat prompt Mqaret, apoi a căzut pe gânduri. Un anevrism cerebral, probabil congenital; vasul s-a spart și a cauzat o hemoragie intraparenchimotoasă. Se-ntâmplă.

— Ți-ai putea da seama dacă cineva a făcut ceva ca să... să cauzeze o hemoragie? a întrebat Swan.

Mqaret a privit-o încruntat.

În ușa exterioară a laboratorului s-a auzit altă ciocănitură. Au schimbat

priviri între ei, împărțind un fior ușor. Mqaret a ridicat din umeri; nu așteptase pe nimeni.

— Intră! a strigat el din nou.

Ușa s-a deschis și a dezvăluit pe cineva cu totul opus inspectorului Genette: un bărbat foarte masiv. Prognatism, steatopigie, exoftalmie... broască râioasă, salamandă, broscoi – până și cuvintele în sine erau hâde. Lui Swan i-a fulgerat prin minte ideea că onomatopeele pot fi mai utile decât își dădeau seama oamenii, fiindcă limbajele lor răsunau prin lume aidoma ciripelilor păsărilor. Swan avea un pic de ciocârlie în creierul ei. *Broască râioasă*. Odată văzuse o broască râioasă într-o amazonie, pe malul unui iaz, cu pielea buboasă și umedă, numai bronz și aur. Îi plăcuse cum arăta.

— A, Wahram! a rostit Mqaret. Bun-sosit în laboratorul nostru. Swan, el este Fitz Wahram, de pe Titan. A fost unul dintre asociații cei mai apropiați ai lui Alex și realmente unul dintre favoriții ei.

Cumva surprinsă că în viața lui Alex putuse exista o asemenea persoană fără ca ea să fi știut, Swan s-a încruntat spre bărbat.

Wahram a plecat capul scurt într-un soi de reverență autistă. Și-a pus palma pe inimă.

— Îmi pare teribil de rău, a orăcăit el ca un broscoi. Alex a însemnat enorm pentru mine și pentru mulți dintre noi. Am iubit-o și a fost personajul crucial, liderul, în munca pe care am făcut-o împreună. Nu știu cum ne vom descurca fără ea. Dacă mă gândesc la ceea ce simt, știu că nici pe departe nu pot să mă apropiu de ce simțiți voi.

— Mulțumesc, a zis Mqaret.

Cât de ciudate erau cuvintele pe care oamenii le spuneau în asemenea clipe. Swan nu putea pronunța niciunul dintre ele.

O persoană pe care Alex o plăcuse. Swan a atins cu vârful degetului pielea dinapoia urechii, activându-și qubul, pe care-l deconectase ca pedeapsă. Acum Pauline avea s-o pună la curent prin intermediul unui glas discret în urechea ei dreaptă. Swan fusese foarte iritată de Pauline zilele astea, dar acum dorea brusc informații.

— Prin urmare, a spus Mqaret, ce se va întâmpla cu conferința?

— S-a convenit în unanimitate să fie amânată și reprogramată. Nimănui nu-i mai arde acum de conferințe. Ne vom dispersa și ne vom întruni mai târziu, probabil pe Vesta.

Da, fără Alex, Mercur nu avea să mai fie un loc de întruniri. Mqaret a aprobat din cap, deloc surprins.

— Te întorci așadar pe Saturn?

— Da. Însă, înainte de a pleca, sunt curios să știu dacă Alex mi-a lăsat ceva. Orice informații sau date, sub orice formă.

Mqaret și Swan au schimbat o privire.

— Nu, au răspuns amândoi simultan.

Mqaret a făcut un gest din mână.

— Același lucru ne-a întrebat și inspectorul Genette.

— Aha.

Broscoiul râios i-a fixat cu ochi holbați.

După aceea unul dintre asistenții lui Mqaret a intrat în încăpere și i-a cerut ajutorul. Mqaret s-a scuzat și Swan a rămas singură cu vizitatorul lor și întrebările lui.

Broscoiul râios era foarte mare: umeri mari, piept mare, abdomen mare. Picioare scurte. Oamenii erau ciudați. A clătinat din cap și a vorbit cu glas adânc și scrâșnit – un glas frumos, a trebuit Swan să recunoască.

— Orăcăit, da, însă relaxat, profund, cu timbru gros, cumva asemănător unui fagot sau unui saxofon bas.

— Îmi pare rău că te tulbur într-un asemenea moment. Regret că nu ne-am putut cunoaște în alte circumstanțe. Sunt un admirator al instalațiilor tale peisagiste. Când am auzit că ești înrudită cu Alex, am întrebat-o dacă n-ar fi posibil să te întâlnesc. Doream să-ți spun cât de mult îmi place lucrarea ta din Craterul Rilke. Este într-adevăr foarte frumoasă.

Swan a fost luată prin surprindere. Ridicase în Rilke un cerc de pietre-T Göbekli³, care părea foarte contemporan, deși se baza pe ceva vechi de peste zece mii de ani.

— Mulțumesc. Se părea că era un broscoi râios cult. Spune-mi, de ce ai crezut că s-ar fi putut ca Alex să-ți fi lăsat un mesaj?

— Am lucrat împreună la două probleme, a răspuns el evaziv și privirea fixă i s-a îndepărtat.

Femeia a înțeles că nu dorea să discute despre asta. Și totuși venise să se intereseze.

— Și, ei bine, vorbea întotdeauna foarte frumos despre tine. Era clar că voi erați apropiate. Așa că... lui Alex nu-i plăcea să pună lucruri în cloud sau în orice altă formă digitală – practic nu voia să păstreze înregistrările activităților noastre în niciun mediu. Prefera calea verbală.

— Știu, a zis Swan simțind o împunsătură.

O putea auzi pe Alex spunând: Trebuie să discutăm! Este o faceworld, o lume a fețelor! Ochii ei albastru-intens, râsul ei. Toate dispăruseră.

Bărbatul voinic i-a zărit schimbarea de pe chip și a întins o mână.

— Îmi pare teribil de rău, a repetat el.

— Știu, a spus Swan. Apoi: Mulțumesc.

S-a așezat într-un scaun al lui Mqaret și a încercat să se gândească la altceva.

După o vreme bărbatul voinic a huruit blând:

— Ce vei face acum?

Swan a înălțat din umeri.

— Nu știu. Bănuiesc că voi ieși din nou pe suprafață. Acolo-i locul meu, locul... unde mă readun.

— Vrei să mi-l arăți?

— Ce anume? a întrebat Swan.

— Aș fi foarte recunoscător dacă m-ai duce acolo. Dacă mi-ai arăta, poate, una dintre instalațiile voastre. Sau, dacă nu te deranjează... am văzut că orașul se apropie de Craterul Tintoretto. Naveta mea pleacă abia peste câteva zile și mi-ar plăcea să văd muzeul de acolo. Am câteva întrebări care nu pot fi rezolvate pe Pământ.

— Întrebări despre Tintoretto?

— Da.

— Păi...

Swan a șovăit, nesigură ce să spună.

— Ar fi un mod de a trece timpul, a sugerat bărbatul.

— Da.

Era o afirmație îndeajuns de arogantă ca s-o irite, dar pe de altă parte ea căutase într-adevăr ceva care s-o distragă, ceva ce să facă după decesul lui Alex, și nu avusese nicio idee.

— Bănuiesc că se poate.

— Mulțumesc foarte mult.

Liste (1)

**Ibsen și Imhotep; Mahler, Matisse; Murasaki, Milton, Mark Twain;
Homer și Holbein, atingându-și marginile;
Ovidiu în umbra lui Pușkin, mult mai mare;
Goya, suprapunându-se cu Sofocle.**

**Van Gogh, atingându-l pe Cervantes, lângă Dickens. Stravinsky și Vyasa.
Lisipos. Equaino, un scriitor sclav din Africa de Vest, care nu se află în
apropierea Ecuatorului.**

Chopin și Wagner, unul lângă celălalt, de mărime egală.

**Cehov și Michelangelo, ambele cratere duble. Shakespeare și Beethoven,
bazine gigantice. Al-Jahiz, Al-Akhtal, Aristoxenos, Ashvaghosha, Kurosawa,
Lu Hsiin, Ma Chih-yuan, Proust și Purcell. Thoreau și Li Po, Rumi și Shelley,
Snorri și Pigalle. Valmiki, Whitman. Bruegel și Ives. Hawthorne și Melville.**

**Se spune că membrii comitetului de nomenclatură a Uniunii Astronomice
Internaționale s-au îmbătat în mod foarte amuzant într-o seară la reuniunea
lor anuală, au luat un mozaic al primelor fotografii ale lui Mercur, recent
primit, și l-au folosit ca țintă pentru darts, strigând în gura mare nume de
pictori faimoși, sculptori, compozitori, scriitori – botezând fiecare săgețică și
azvârlind-o apoi în hartă.**

Există un povârniș numit Pourquoi Pas.

SWAN ȘI WAHRAM

N-a fost greu să-l remarce pe titanean, care stătea lângă ecluza sudică a orașului, la ora stabilită. Avea formă sferică sau poate cubică. Era înalt cât Swan, iar Swan era destul de înaltă. Păr negru, în bucle mici și dese ca lâna unei oi, tuns scurt pe capul rotund.

Swan s-a apropiat de el.

— Îi dăm drumul, a rostit ea direct.

— Îți mulțumesc încă o dată pentru asta.

Terminatorul a început să lunece pe lângă platforma care adăpostea stația de tramvai Tintoretto. Au trecut prin ecluză direct într-un tramvai care aștepta, alături de alți câțiva oameni.

Când a pornit, tramvaiul s-a deplasat mult mai rapid decât Terminatorul, țâșnind spre vest pe șine banale și atingând rapid două sute de kilometri pe oră.

Swan a arătat un deal lung și scund de la orizont și l-a identificat ca fiind peretele exterior al Craterului Hesiod. Wahram și-a consultat brățara.

— Glisăm între Hesiod și Sibelius, a anunțat el cu un surâs scurt.

Ochii lui bulbucăți aveau irisuri căprui, presărate cu fulgere radiale negre și portocalii ca dovleceii. Brățara însemna că probabil nu avea un qub implantat în craniu, iar dacă totuși avea, nu era vreun afurisit care să încerce să-i distrugă ziua. Pauline îi șoptea tot felul de chestii în ureche și când Wahram s-a ridicat, ca să privească prin ferestrele de pe peretele opus al tramvaiului, Swan a murmurat:

— Nu mă deranja, Pauline. Nu mă-ntre rupe, nu mă distrage.

— Exergasia este unul dintre cele mai slabe procedee retorice, a opinat Pauline.

— Taci!

După încă o oră, ajunseseră mult înaintea Terminatorului și tramvaiul a glisat spre peretele exterior al Craterului Tintoretto, unde șinele intrau într-un tunel din peretele de eiecții vechi, neprelucrat. Când au coborât din tramvai, acesta i-a anunțat că dispuneau de două ore, după care revenea în oraș. Au trecut prin vestibulul muzeului și au pătruns într-o galerie lungă și arcuită. Curba interioară a sălii era un perete-fereastră, care oferea o panoramă excelentă a interiorului craterului. Craterul era mic, dar cu pereți abrupti; un spațiu circular frumos sub stele.

Saturneanul ei nu părea însă interesat de Mercur. Mergea cu fața către peretele exterior al galeriei, înaintând fără grabă de la un tablou la următorul. Se oprea pe rând în fața fiecăruia și le examina impasibil.

Pânzele aveau mărimi diferite, de la miniaturi, la picturi gigantice, care acopereau peretele de sus până jos. Paleta Renașterii italiene punea accentul pe scene de grup de inspirație biblică: Cina cea de Taină, Răstignirea,

Paradisul și așa mai departe. Lor li se adăugau inspirațiile din mitologia clasică, printre care un portret al lui Mercur însuși, cu încălțări elegante din aur prin decupajele cărora îi ieșeau aripile de la picioare. Se vedeau de asemenea multe portrete de venețieni din secolul al XVI-lea, atât de pline de viață, încât păreau gata să vorbească. Majoritatea picturilor erau originale, aduse aici pentru a fi în siguranță; restul erau copii atât de perfecte, încât ar fi fost necesară o analiză chimică pentru a le deosebi de originale. Ca în cazul multor muzee dedicate unui singur artist de pe Mercur, se spera să fie aduse aici toate picturile originale și să lase pe Pământ numai copiile lor, pentru a fi supuse asaltului intens al mediului acela extrem de volatil: oxidare, coroziune, rugină, foc, furt, vandalism, smog, acid, lumina zilei... Pe de altă parte, aici totul era controlat, benign, mai sigur. Sau așa afirmau curatorii mercurieni. Terranii nu erau la fel de convinși.

Broscoiul-râios se mișca foarte lent. Stătea timp îndelungat extrem de aproape de picturi, uneori cu nasul la numai un centimetru de pânză. *Paradisul* lui Tintoretto era lung de douăzeci de metri și înalt de zece; notele însoțitoare îl prezentau ca pe cel mai mare tablou care fusese pictat vreodată pe pânză și era aproape ticsit de personaje. Wahram s-a retras complet până la peretele interior transparent, a privit o vreme pictura, după aceea și-a reluat poziția anterioară, cu nasul practic atingând tabloul.

— Interesant că aripile îngerilor sunt negre, a murmurat el întrerupând tăcerea în cele din urmă. Arată bine. Și privește aici... vezi cum liniile albe de pe aripile negre ale îngerului acesta formează litere? *C H E R*, vezi? Apoi restul cuvântului este ascuns într-un pliu. Asta voiam să verific. Mă întreb despre ce era vorba.

— Un fel de cod?

El n-a spus nimic. Swan s-a întrebat dacă aceea era reacția lui obișnuită față de artă. Bărbatul s-a îndreptat greoi către următoarea pictură. Părea să fredoneze în barbă. Nu-l interesa părerea ei despre tablourile acestea, deși știa că Swan era artistă. A pornit ea însăși să hoinărească prin fața lor, oprindu-se la portrete. Scenele mari, abundente în personaje, n-o atrăgeau; erau ca niște epopei cinematografice înghesuite într-un singur cadru. Pe de altă parte, subiectele portretelor o priveau cu expresii pe care le recunoștea imediat. „Sunt întotdeauna eu, sunt întotdeauna nou, sunt întotdeauna eu“, anunțaseră de opt secole. Nimic altceva decât femei și bărbați. O femeie avea sfârcul stâng dezvelit, imediat sub curba unui colier; Swan parcă ținea minte că în majoritatea perioadelor istorice așa ceva ar fi fost o culpă. Aproape toate femeile aveau săni foarte mici și talii largi. Bine hrănite, neantrenate fizic; nu-și alăptau ele înseși pruncii; nu munceau. Corpuri de nobile. Începutul speciației. Leda lui Tintoretto părea destul de încântată de lebăda care o siluia, ba chiar o proteja de un intrus. O dată sau de două ori Swan fusese lebădă pentru o Ledă, nu violent desigur – cel puțin nu din punct de vedere fizic și-și amintea că unor Lede le plăcuse. Altora nu le plăcuse.

A revenit la Wahram, care inspecta din nou *Paradisul*, de data aceasta de la distanța cea mai mare posibilă și de aceea o vedea sub un unghi. Lui Swan continua să-i pară un haos.

— Este foarte aglomerată, a comentat ea. Personajele sunt dispuse prea simetric, iar Dumnezeu și Hristos seamănă cu dogii. De altfel totul aduce cu o întrunire a Senatului venețian. Poate că asta era ideea lui Tintoretto despre paradis.

— Hmm, a răspuns bărbatul.

— Nu ești de acord. Ție-ți place.

— Nu sunt sigur, a zis el și s-a îndepărtat cu câțiva metri de femeie.

Nu dorea să discute despre tablou. Swan a plecat să privească alți venețieni. Pentru ea, arta însemna în primul rând ceva ce creai și abia apoi ceva despre care să comentezi. Răspunsuri estetice inefabile, *comuniunea* cu o operă de artă – toate astea i se păreau prețiozități. Un portret fulgera mândros, altul încerca să suprimă un mic surâs ironic; erau de acord cu ea. Swan ieșise aici cu un broscoi râios. Mqaret spusese că Alex avusese mare respect pentru bărbatul acesta, dar acum ea se îndoia că ar fi putut să fie adevărat. Cine era el? Ce era el?

Un anunț preînregistrat i-a informat discret că sosise momentul ca tramvaiul să-i readucă la Terminator, care în scurt timp avea să ajungă la longitudinea lor – ca și soarele.

— O, nu! a exclamat stins Wahram când a auzit anunțul. Abia începusem!

— Aici sunt peste trei sute de picturi, i-a atras atenția Swan. Într-o singură vizită va fi imposibil să le vezi pe toate. Va trebui să revii.

— Sper, a spus el. Sunt cu adevărat magnifice. Pot înțelege de ce l-au poreclit Il Furioso. Trebuie să fi lucrat zi de zi.

— Cred că așa-i. Își părăsea rareori locul din Veneția. Era un atelier închis. În mare parte, ajutoarele i-au fost proprii lui copii.

Swan tocmai citise asta pe o notă însoțitoare.

— Interesant, a suspinat el și a urmat-o spre tramvai.

Pe drumul de întoarcere în oraș, au trecut pe lângă un grup de solmergători și Swan i-a atras atenția asupra lor. Wahram s-a smuls din reverie și i-a privit.

— Așadar trebuie să meargă întruna, a spus el. Cum se odihnesc, cum mănâncă, cum dorm?

— Mâncăm în picioare și dormim în cărucioare trase de ceilalți, a zis Swan. Facem cu rândul și așa mergem permanent.

El a privit-o atent.

— Ai prin urmare un imbold inexorabil spre acțiune. Pot înțelege atracția.

Femeia a fost cât pe aici să izbucnească în râs.

— Tu ai nevoie de un asemenea imbold?

— Cred că toți oamenii au nevoie. Nu crezi la fel?

— Nu. Cătuși de puțin.

— Te alături totuși acestor sălbatici, a zis el.

— Pentru ca să văd cum este. Ca să văd suprafața planetei și soarele.

Verific lucruri pe care le-am creat, sau mai faci mici recoltări din fisuri. Nu trebuie să-mi găsec motive pentru a fi ocupată.

A înțeles că situația stătea exact invers și a amuțit.

— Ești norocoasă, a comentat Wahram. Majoritatea oamenilor au nevoie de imbolduri.

— Așa crezi?

— Da. A arătat solmergătorii pe care-i lăsau rapid în urmă. Ce se întâmplă dacă dai peste un obstacol care te împiedică să continui către vest?

— Trebuie să-l ocolești. În unele locuri au construit rampe mici care suie stâncile sau sisteme de șine pe care să poți traversa terenul accidentat. Există trasee stabilite. Unii respectă anumite rute, alții le parcurg pe toate. Altora le place să încerce zone noi. Circumnavigația completă este destul de frecventă.

— Tu ai făcut-o?

— Da, însă-i prea lungă pentru mine. De obicei, ies pentru o săptămână sau două.

— Am înțeles.

Era destul de clar că nu înțelese.

— Noi am fost creați pentru asta, știi? a întrebat ea brusc. Corpurile noastre sunt nomade. Omul și hiena sunt cei doi prădători care vânează până la epuizarea prăzii.

— Îmi place să merg pe jos, a acceptat el.

— Pentru că veni vorba – cu ce-ți ocupi timpul?

— Gândesc, a răspuns prompt bărbatul.

— Și asta-i de ajuns pentru tine?

Wahram s-a întors și a privit-o.

— Sunt multe la care să te gândești.

— Dar ce *faci*?

— Citesc. Călătoresc. Ascult muzică. Mă uit la artele vizuale. A căzut puțin pe gânduri. Lucrez la proiectul Titan, despre care descopăr că-i foarte interesant.

— Da, liga saturneană, mi-a spus Mqaret. Diplomația din sistemul solar.

— De fapt, numele mi-a fost extras la loterie și a trebuit să-mi exercit funcția, însă acum mandatul se apropie de sfârșit și intenționez să revin pe Titan, la waldo-ul meu.

— Prin urmare... la ce lucrei cu Alex?

Ochii lui bulbucăți au căpătat o expresie alarmată.

— Ea n-ar fi dorit să suflu niciun cuvânt despre unele subiecte. Totuși, mi-a vorbit deseori despre tine, și acum, când a dispărut, m-am întrebat dacă n-ar fi fost posibil să-ți filăsat vreun mesaj. Sau chiar să fi aranjat lucrurile astfel încât să-i poți suplini absența într-o oarecare măsură.

— Ce vrei să spui?

— Tu ai proiectat multe dintre terarii și în prezent ele formează grosul Acordului Mondragon. Poate că pe tine te-ar asculta, știind că ai fost una dintre confidențele cele mai intime ale lui Alex. Așa că... poate că ai putea să mă însoțești și să cunoști niște oameni.

— Pe Saturn?

— De fapt pe Jupiter.

— Nu vreau să fac așa ceva. Viața mea, munca mea sunt aici. În tinerețe, am călătorit suficient prin sistemul solar.

El a încuviințat din cap cu un aer nefericit.

— Și... ești perfect sigură că Alex nu ți-a lăsat nimic? Ceva ce să-mi dai, în eventualitatea în care ea ar fi pățit ceva?

— Da, sunt sigură! Nu există absolut nimic! Alex nu făcea asemenea lucruri.

Wahram a clătinat din cap. Au rămas tăcuți, în timp ce tramvaiul a glisat peste fața întunecată a lui Mercur. Spre nord, coamele unor dealuri începuseră să scânteieze alb sub razele soarelui care se înălța. Apoi vârful domului Terminatorului a apărut deasupra orizontului, ca găoacea unui ou transparent. După ce a depășit complet orizontul, orașul a semănat cu un bulgăraș cu zăpadă la interior sau cu o corabie dintr-o sticlă – un pachebot oceanic pe o mare neagră, prins într-o bulă de lumină verde.

— Lui Tintoretto i-ar fi plăcut orașul vostru, a zis Wahram. Seamănă cu un fel de Veneție.

— Nu seamănă câtuși de puțin, a replicat Swan țâfnos, cufundată în gânduri.

TERMINATOR

Terminatorul ocolește planeta Mercur la fel ca solmergătorii, deplasându-se cu o viteză egală cu rotația planetei, glisând peste douăzeci de șine gigantice ridicate deasupra terenului, care, laolaltă, țin la înălțime și împing către vest un oraș chiar mai mare decât Veneția. Cele douăzeci de șine ocolesc Mercur aidoma unei verighete înguste, menținându-se în apropiere de 45 de grade latitudine sud, dar cu ocoluri largi spre sud și spre nord pentru a evita cele mai abrupte dintre povârnișurile lungi ale planetei. Orașul se deplasează în medie cu cinci kilometri pe oră. Manșoanele de pe șasiul său îmbracă șinele cu o toleranță atât de strictă, încât dilatarea oțelului inoxidabil aliat cu austenită din care sunt fabricate împinge întruna orașul către vest, pe șinele mai înguste, aflate încă în umbră. Rezistența slabă care se împotrivește mișcării creează mare parte din curentul electric care alimentează orașul.

Din vârful Zidului Zorilor, acea stâncă argintie care formează marginea estică a orașului, se poate vedea întregul Terminator care se întinde spre vest, verde sub domul transparent. Orașul iluminează peisajul întunecat din jur ca o lampă aflată în mișcare; iluminatul este foarte notabil, cu excepția momentelor când stâncile înalte din vestul Terminatorului reflectă în oraș lumină solară orizontală. Până și aceste mărunte înțepături de zori întrec cu mult luminile artificiale din dom. În decursul sclipirilor reflectate din stânci, nimic nu are umbră; spațiul devine straniu. După aceea oglinzile sunt depășite; lumina pălește. Modificările acestea de iluminare constituie o parte importantă din senzația de mișcare percepută în Terminator, fiindcă glisarea pe șine este foarte lină. Schimbările de lumină și ușoarele înclinări fac să pară că orașul este un vapor care navighează pe un ocean negru cu valuri atât de mari, încât, atunci când se află la baza lor, coboară în noapte, după care, ajuns pe vârfuri, revine în zi.

Glisând în ritmul lui maiestuos, orașul încheie o revoluție la fiecare 177 de zile. Ocol după ocol, fără ca nimic să se schimbe, decât terenul în sine; și terenul se schimbă doar pentru că dintre solmergători fac parte artiști peisagiști, care lustruiesc oglinzi-stânci, sapă petroglife, ridică tumuli, dolmene și inuksukuri, și aranjează blocuri și linii de metal, care să fie expuse topirile zilei. Așa lunecă și merg cetățenii Terminatorului peste planeta lor, refăcând-o zi după zi în ceva care le exprimă mai bine gândurile. Toate orașele și toți cetățenii lor se deplasează în acest fel.

SWAN ȘI ALEX

A doua zi Swan a revenit la laboratorul lui Mqaret. Bărbatul era tot în cabinetul lui și privea în gol. Brusc Swan a înțeles că se simțea ușurată să-și verse nervii pe cineva.

Mqaret s-a ridicat.

— Cum a fost călătoria cu Wahram?

— E lent, grosolan, autist. Plictisitor.

Mqaret a surâs ușor.

— Sună ca și cum l-ai fi găsit interesant.

— Te rog!

— Te pot asigura că Alex l-a găsit interesant. Vorbea adesea despre el. În câteva rânduri a subliniat că erau implicați în acțiuni pe care ea le considera foarte importante.

Cuvintele acelea au făcut-o pe Swan să tacă și să reflecteze, așa cum și intenționaseră.

— Bunicule, pot să mă mai uit prin studioul ei?

— Sigur că da.

Swan a mers pe hol până la camera lui Alex, aflată în capăt, a intrat și a închis ușa. S-a dus la singura fereastră și a privit peste oraș; de aici se vedeau numai țiglele acoperișurilor și verdeța.

S-a plimbat prin studio, privind obiectele. Deocamdată Mqaret nu schimbase nimic. S-a întrebat dacă avea s-o facă și când avea s-o facă. Toate lucrurile lui Alex erau împrăștiate, ca de obicei. Absența ei era un fel de prezență și durerea a înjunghiat-o din nou pe Swan, așa încât a trebuit să se așeze.

După o vreme s-a ridicat și a început o examinare mai metodică. Dacă Alex i-ar fi lăsat un mesaj, unde l-ar fi pus? Îi era imposibil să ghicească. Întotdeauna Alex dorise să-și păstreze afacerile off-line, nu în cloud; neînregistrate, ci doar în direct, doar în timp real. Dacă îi lăsase totuși un mesaj, trebuia să fi avut o logică în găsirea lui. Așa cum o cunoștea, putea să fi fost în genul scrisorii furate⁴: de pildă, o însemnare scrisă pe hârtie și aflată chiar aici, pe biroul ei.

De aceea Swan a cercetat teancurile mici de hârtii de pe birou, continuând în același timp să gândească. Dacă Alex deținuse informații pe care ar fi vrut ca Swan să le transmită mai departe, fără ca Swan să fi știut în mod neapărat ce erau... dacă erau foarte multe date... poate că n-ar fi fost doar un simplu bilet. Și poate că ar fi dorit ca numai Swan să le poată găsi.

A început să se plimbe prin încăpere, vorbind de una singură și examinând cu atenție toate obiectele. IA a studioului ar fi știut că înăuntru se afla o singură persoană și, beneficiind de amprenta vocală și a retinei, o putea

identifica imediat.

Lângă studio exista un grup sanitar micuț, cu chiuvetă și oglindă, iar Swan a intrat și acolo.

— Sunt aici, Alex, a rostit ea cu tristețe. Sunt aici, dacă mă dorești.

A privit în oglinda murală, apoi în oglinda ovală micuță de pe măsuța de toaletă aflată lângă chiuvetă. Ochii triști și injectați ai lui Swan.

O casetă pentru bijuterii de lângă oglinda ovală s-a deschis brusc; femeia a tresărit speriată, lovindu-se de perete, apoi și-a revenit în fire. S-a uitat înăuntru. Sertarul cu bijuterii. L-a tras afară. Dedesubt erau trei plicuri mici din hârtie albă. Pe una dintre fețe, pe toate scria *În eventualitatea morții mele* – , pe cealaltă față, scria *Pentru Mqaret, Pentru Swan și Pentru Wang de pe Io*.

Cu mâini tremurânde, Swan l-a luat pe cel care purta numele ei și l-a deschis. Dinăuntru au căzut două dataplăcuțe. Una dintre ele murmură:

— Swan, Swan, Swan.

A dus-o la ureche, cu dinții încleștați, cu lacrimile începând să-i podidească ochii.

— Draga mea, îmi pare rău că auzi asta, a spus glasul lui Alex.

Era de parcă ar fi auzit o fantomă și Swan și-a încleștat mâinile peste piept.

Glăsciorul a continuat:

— De fapt îmi pare foarte rău, fiindcă dacă auzi asta înseamnă că eu nu mai sunt. IA de aici a aflat despre moartea mea și știe să deschidă caseta aceasta dacă intri aici singură. Este planul cel mai bun pe care l-am putut imagina. Regret că te voi deranja în felul acesta, dar este important. Asta-i un fel de poliță de asigurare, pentru că am început niște lucruri care trebuie să continue chiar dacă eu am murit, și nu vreau să spun nimănui de aici despre ele. La vârsta noastră putem muri realmente oricând, așa că am stabilit asta. Dacă mă auzi acum, am nevoie de ajutorul tău. Te rog să iei plicul adresat lui Wang de pe Io și să i-l dai personal. Împreună cu Wang și alți câțiva lucrez la două proiecte foarte importante și am încercat să fiu complet off-line cu ei, ceea ce-i extrem de dificil, deoarece trăim atât de departe unii de alții. Mă poți ajuta enorm, dacă-i duci plicul ăsta. În același timp, însă, te rog, nu pomeni nimănui despre el. De asemenea, dacă ești de acord s-o lași pe Pauline să citească celălalt cip din plicul tău, iar apoi să-l distrugă, ar servi ca o copie de rezervă sigură. Ambele sunt de unică-citire. Urăsc să fac până și asta, totuși știu că nu obișnuiești s-o conectezi pe Pauline la alte quburi, iar dacă vei fi de acord să continui așa, ar fi mai bine pentru planul nostru. Wang îți va explica mai multe, ca și Wahram de pe Titan. La revedere, Swan. Te iubesc.

Asta fusese. Swan a încercat să mai asculte o dată mesajul, dar plăcuța era inertă.

A introdus celălalt cip în membrana Paulinei, în pielea de la baza gâtului.

Când Pauline a anunțat „Terminat“, a pus în buzunar plăcuța inertă și celelalte două plicuri și a pornit în căutarea lui Mqaret. Bărbatul era în cabinetul lui și se învârtea printr-o imagine tridimensională a unei proteine.

— Uite ce-am găsit, i-a arătat Swan.

A explicat ce se întâmplase.

— Casetă aceea era încuiată, a zis Mqaret. Știam că acolo își ținea bijuteriile și m-am gândit că la un moment dat o să-i gădesc cheia.

A privit inexpresiv plicul care purta numele lui, nepărând deloc grăbit să-l deschidă; poate chiar temându-se ușor de el. Swan a părăsit camera.

— Pauline, a rostit ea după ce ieșise, ai copiat cipul?

— Da.

— Ce conținea?

— Am fost instruită să transmit informațiile qubului lui Wang de pe Io.

— Spune-mi măcar în general despre ce era vorba.

Pauline n-a răspuns, iar după un timp Swan a înjurat-o și deconectat-o.

Ambele plăcuțe erau acum inerte; fantoma lui Alex plecase. Swan nu se simțea chiar complet frustrată. Încă mai tremura în urma șocului auzirii vocii lui Alex.

A revenit în cabinetul lui Mqaret. Bărbatul era alb la față, cu gura strânsă într-un nod. A privit-o.

— Ți-a dat ceva să duci pe Io?

— Da. Știi despre ce-i vorba?

— Nu. Știu însă că Alex avea un grup privat de asociați foarte apropiați. Wahram a fost unul dintre ei, ca și Wang.

— Și cu ce se ocupau?

Mqaret a înălțat din umeri.

— Nu mi-a spus niciodată. Înțelegeam totuși că ea considera că era ceva important. Cred că avea legătură cu Pământul.

Swan a căzut pe gânduri.

— Dacă era important, și fiindcă ea nu consemna nimic în scris sau digital, Alex ar fi știut că moartea ei va cauza probleme. De-aia ne-a lăsat aceste mici înregistrări.

— Parcă ar fi fost fantoma ei, a rostit Mqaret cu glas tremurat. Mi-a vorbit...

— Da, a încuviințat Swan incapabilă să spună mai multe. Păi... atunci cred c-o să duc al treilea plic pe Io, așa cum mi-a spus.

— Perfect, a zis Mqaret.

— Dacă stau să mă gândesc, Wahram m-a rugat deja să merg acolo. Și m-a întrebat mereu dacă Alex nu-i lăsase nimic.

Bărbatul a încuviințat din cap.

— Și el făcea parte din toată chestia aia.

— Da. Ca și inspectorul ăla. De aceea, cred c-o să mă duc. N-aș vrea totuși să-i spun despre mesajele astea. Alex n-a zis nimic în privința asta.

— Ar putea bănuî ceva, din simplul fapt că te duci pe Io.

— N-are decît.

Mqaret a mijit ochii și a privit-o cu simpatie.

— Va trebui să deduci multe și cât poți de bine. Poate fi chiar necesar să intervii direct și să faci unele dintre lucrurile pe care le-ar fi făcut Alex.

— Cum aș putea? Nimeni n-ar putea asta.

— N-ai de unde să știi. Pauline te va ajuta și poate că și titaneanul ăsta al tău. Iar dacă va trebui să acționezi în locul lui Alex... ei i-ar fi plăcut asta.

— Poate...

Swan nu era la fel de sigură.

— Alex trebuie să fi avut un plan. Ea a avut întotdeauna planuri.

Femeia a suspinat, străpunsă din nou de gândul absenței lui Alex. Mesajele spectrale nu se apropiiau nici măcar pe departe de un înlocuitor adecvat pentru ea.

— Bine, atunci. O să plec spre Io.

— Perfect. Și pregătește-te să acționezi.

Swan a aflat unde locuiau diplomații extraplanetari care încă nu părăsiseră orașul și s-a dus la terasa pe care fusese găzduită delegația saturneană. Când a intrat în curtea interioară de acolo, a dat imediat peste Wahram, care discuta cu micuțul inspector de poliție Jean Genette. Vederea celor doi laolaltă a șocat-o, iar ceva din limbajul lor corporal spunea că erau cunoștințe apropiate. După cum arătau, erau conspiratori.

Cu obrazii arzând, Swan s-a apropiat de ei.

— Ce-i asta? a întrebat ea. N-am știut că voi doi vă cunoașteți.

Niciunul dintre ei nu i-a răspuns la început.

În cele din urmă micuțul a fluturat dintr-o mână.

— Fitz Wahram și cu mine colaborăm frecvent în diverse probleme legate de sistemul solar. În clipa de față tocmai decideam să vizităm o cunoștință comună.

— Wang? a spus Swan. Wang de pe Io?

— Ăăă... da, a răspuns inspectorul și a cercetat-o curios. Wang este un asociat al nostru, și al lui Alex. Am lucrat toți împreună.

— Așa cum ți-am menționat, a intervenit Wahram cu orăcăitul lui gros. Când ne-am întors de la Tintoretto.

— Da, da, a zis repede Swan. Mi-ai cerut să te însoțesc în călătoria aceea, fără să-mi fi explicat de fapt motivele.

— Păi... Chipul lătăreț al bărbatului-broscoi părea pus în încurcătură. Este adevărat, totuși, înțelegi, există motive pentru discreție...

A coborât ochii către Genette, parcă sperând să-l ajute.

— Merg, a anunțat Swan întrerupându-le schimbul de priviri. Vreau să merg.

— Aha, a spus Wahram și l-a privit din nou iute pe Genette. Perfect.

Extrase (1)

Luați un asteroid cu axa lungă de minimum treizeci de kilometri. Poate fi de orice tip: rocă solidă, rocă și gheață, metalic, ba chiar și gheață simplă, deși fiecare prezintă probleme diferite.

Atașați-i la o extremitate un ansamblu excavator autoreplicator, cu care veți scobi asteroidul în lungul axei lungi. Lăsați pereții groși de minimum doi kilometri peste tot, cu excepția orificiului de intrare. Asigurați integritatea interioară a peretelui prin căptușirea cu un înveliș adecvat de rezistent.

În timp ce ansamblul sfredelește interiorul, nu uitați că ejectarea materialului excavat (în mod optim, orientat spre un punct Lagrange de recuperare, pentru a colecta primele de recuperare) va reprezenta posibilitatea cea mai bună de a re poziționa terariul, dacă-l doriți pe altă orbită. Depozitați excesul de eiecții pe suprafață, pentru utilizare ulterioară.

După ce interiorul a fost scobit, obținându-se un cilindru gol cu diametrul de minimum cinci kilometri și lungimea de zece kilometri (dar dimensiunile mai mari sunt și mai bune!), ansamblul excavator va reveni la orificiul de acces și se va reconfigura în unitatea de propulsie a terariului. În funcție de masa acestei noi lumi, puteți instala un propulsor masic, un motor antimaterie „cu împingere rapidă” sau o placă împingătoare Orion.

Dincolo de capătul anterior al cilindrului, la prova noului terariu, atașați o unitate frontală în punctul de intersecție cu axa lungă. Terariul se va roti în cele din urmă cu o viteză calculată să creeze gravitație pe suprafața interioară a cilindrului interior, astfel ca atunci când vă aflați în interior să fiți atras spre podea ca într-un câmp gravitațional. Acesta este echivalentul g sau g echivalentul. Unitatea frontală va fi conectată după aceea cu prova terariului printr-un ax cu angrenaj, care-i îngăduie să nu se rotească, ci să rămână fixă. Va fi aproape lipsită de greutate în această incintă bompres, însă multe funcții ale terariului se vor derula mai bine în absența rotației, printre altele andocarea, vizualizarea, navigația etc.

Este posibil să construiți un cilindru interior care să se rotească liber într-un asteroid staționar – așa-numita configurație „roată de rugăciune budistă” ceea ce asigură simultan un interior cu gravitație și un exterior non-rotativ, dar este scump și pretențios. Nu este recomandat, deși am văzut câteva foarte bune.

După ce pupa și prova au fost instalate și configurate corespunzător și începe rotirea asteroidului, interiorul este gata pentru terraformare.

Începeți cu o pulverizare ușoară de metale grele și lantanide, așa cum au fost specificate pentru biomul pe care încercați să-l creați. Este bine de știut că niciun biom terran n-a început cu ingredientele simple cu care veți începe într-un asteroid. Biosferele au nevoie de vitamine de la bun început, așa încât aranjați importul mixului pe care-l doriți, care include de obicei

molibden, seleniu și fosfor. Acestea sunt aplicate în general în „bombe puff” dispuse în lungul axei spațiului cilindric. Aveți grijă să nu vă otrăviți la manipulare!

Întindeți apoi linia solară a terariului pe axa cilindrului. Linia solară este un element de iluminare, pe care porțiunea luminoasă se deplasează cu o viteză programată. Porțiunea ei luminoasă începe de obicei ziua în pupa cilindrului, după o perioadă adecvată de întuneric (în timpul căreia felinarele stradale de deasupra vor sluji ca stele). Porțiunea luminoasă, având strălucirea potrivită, traversează linia solară de la pupa la prova (sau de la est la vest, cum descriu unii) și durează uzual cât o zi terană măsurată de latitudinea biomului vostru pe Pământ. În interiorul terariului, anotimpurile vor fi reproduse în conformitate.

Acum puteți umple interiorul cu mixul de gaze și presiune dorit; în mod tipic cu presiunea între 500 și 1000 milibari, cu un mix de gaze similar celui teran, cu poate ceva mai mult oxigen, deși riscul incendiilor crește rapid.

Aveți după aceea nevoie de biomasă. Desigur, veți deține în raftul cu mirodenii codurile genetice complete ale tuturor creaturilor pe care intenționați să le introduceți în biom. În general, fie că veți recrea un biom teran, fie că veți mixa ceva nou – biomurile hibride pe care majoritatea oamenilor le numesc Ascensiuni, după Insula Ascension de pe Pământ, locul primului asemenea biom (declanșat involuntar chiar de Darwin!). Toate genomurile pentru toate speciile biomului dvs. Specific vor fi disponibile pentru tipărire la cerere, cu excepția bacteriilor implicate, care sunt prea numeroase și prea labile genetic pentru clasificare. Pentru ele va trebui să aplicați inoculantul corespunzător, de obicei un gel făcut din câteva tone din suita bacteriană dorită.

Din fericire bacteriile cresc foarte rapid într-o nișă ecologică pustie, adică ceea ce aveți acum. Pentru a fi și mai primitive, răzuiți peretele interior al cilindrului, apoi măcinați roca astfel obținută la o consistență care să varieze de la prundiș mare, la nisip. Amestecată cu un aerogel comestibil, ea va deveni matricea pentru sol. Puneți deoparte gheața strânsă din răzuiți, păstrând totuși suficientă pentru ca, după topire, să asigure umidificarea matricei de rocă sfărâmată. Adăugați inoculantul bacterian și creșteți temperatura până la 300 Kelvin. Matricea se va ridica precum aluatul pus la dospit și va deveni substanța cea mai rară și mai delicioasă: solul. (Cei interesați de explicații mai complete despre realizarea solului pot consulta bestsellerul meu *Totul despre pământ*).

După ce ați preparat baza de sol, biomul a pornit la drum. De acum succesiunea de regimuri va varia, în funcție de ceea ce doriți la apogeu. Mulți designeri de terarii încep cu un gen de mlaștină, deoarece este modalitatea cea mai rapidă de creștere a volumului solului și biomasei generale. De aceea, dacă vă grăbiți să populați, acesta este frecvent un mod bun de a începe.

Când aveți o mlaștină caldă funcțională, cu apă dulce sau sărată, ați avansat serios. În cilindru vor începe să se facă simțite mirosurile, dar vor apărea și problemele hidrologice. În această etapă pot fi introduse populații de pești, amfibii, animale și păsări; ar trebui s-o faceți, dacă doriți creșterea maximă a biomasei. Va trebui să fiți însă atenți la un pericol potențial: după ce ați pornit mlaștina, vă puteți îndrăgosti de ea. Nimic rău în asta, totuși se întâmplă prea frecvent. Avem în prezent un exces de biomuri de tip estuar și insuficiente din celelalte tipuri pe care sperăm să le preparați.

De aceea încercați să vă păstrați obiectivitatea în această etapă; mențineți o mlaștină depopulată sau stați departe de ea în această parte a procesului. Sau alăturați-vă unui plan de trocuri reciproce, în care faceți schimb de asteroizi aflați în etapa mlaștină, astfel încât să intrați în unul nou dorind să schimbați lucruri, fără să fiți atașat de ceea ce există deja la interior.

Cu biomasa abundentă creată de o mlaștină, puteți după aceea să construiți uscat, utilizând o parte din materialul excavat pe care l-ați păstrat pe suprafața asteroidului special pentru acest moment. Dealurile și munții arată excelent și adaugă textură, așa încât fiți îndrăzneți! Procesul acesta va redirecționa apa în hidrologii noi și este momentul optim pentru a introduce specii noi și pentru a exporta specii pe care nu le mai doriți, oferindu-le terariilor mai recente care pot avea nevoie de ele.

În timp, puteți transforma în felul acesta interiorul terariului în oricare dintre cele 832 de biomuri terrene identificate sau puteți proiecta o Ascensiune proprie. (Atenție: Multe Ascensiuni se „lasă“ ca un sufleu prost preparat. Cheile pentru Ascensiuni de succes sunt atât de numeroase, încât am scris alt volum, *Cum să combinați și potriviți biomurile*, existent acum pe piață.)

În sfârșit, va trebui să efectuați numeroase reglaje de temperatură, peisaje și specii, pentru a ajunge la genul de comunitate de apogeu stabilă pe care o doriți. Se pot realiza orice peisaje; uneori rezultatele sunt pur și simplu incredibile. Peisajul se va curba întotdeauna în sus în jurul vostru, înălțându-se de ambele părți și contopindu-se deasupra capului, astfel încât panorama terenului vă va cuprinde ca o operă de artă: un goldsworthy înscris pe interiorul unei stânci, ca o geodă sau ca un ou Faberge.

Este de asemenea posibil să creați interioare complet lichide. Unele dintre aceste acvarii sau oceanarii includ arhipelaguri; altele sunt alcătuite complet din apă – până și pereții lor, care sunt uneori reînghețați transparent, astfel încât, când vă apropiați de ele, par niște diamante sau picături de apă care plutesc în spațiu. Unele acvarii nu au în mijloc spațiu atmosferic.

În privința volierelor, toate terariile și majoritatea acvariilor sunt și voliere, ticsite cu păsări la capacitatea lor maximă. Pe Pământ trăiesc cincizeci de miliarde de păsări, pe Marte sunt douăzeci de miliarde; în terarii, putem depăși cifrele acelea... combinate!

Toate terariile funcționează ca parcuri-insule pentru animalele din interiorul lor. Ascensiunile cauzează hibridizare și, până la urmă, specii noi. Biomurile tradiționale conservă specii care pe Pământ sunt amenințate sau nici nu mai există în natură. Unele terarii chiar seamănă cu grădini zoologice; multe sunt pur și simplu refugii pentru sălbăticie, iar majoritatea mixează terenurile de tip parc și spațiile pentru oameni în configurații de coridoare de habitat, care maximizează viața biomului ca un tot. În această calitate, spațiile respective sunt deja esențiale pentru omenire și Pământ. Există de asemenea terarii agricole masive, lumi-ferme dedicate producerii unui procentaj însemnat de hrană pentru popoarele Pământului.

Datele acestea merită reținute și aduc încântare. Ne preparăm micile lumi-bule pentru propria noastră plăcere, la fel cum am prepara o mâncare, am construi ceva sau am crește o grădină –, dar în același timp sunt tot atâtea lucruri noi în istorie și inima lui Accelerando. Nu pot să nu le recomand din toată inima! Investiția inițială este însemnată, însă în spațiu continuă să existe o sumedenie de asteroizi nerevendicați.

WAHRAM ȘI SWAN

Deși, fără îndoială, nu erau altceva decât rezultatul unui răspuns ingineresc la o problemă inginerească, giroscopurile de lansare mercuriene aveau o estetică interesantă. Un tub maglev se răsucea într-un con cu vârful în jos, crescându-și diametrul pe măsură ce se înălța. Vârful conului era fixat de o platformă care se deplasa în cerc, de mărimea părții celei mai largi a conului. Mișcarea platformei amplifică foarte eficient forța de accelerație asupra feriboturilor, care erau propulsate magnetic în sus prin tub. Feribotul în care se aflau pornise cu ei așezați pe o parte în raport cu solul, dar după ce începuse să urce, răsucindu-se, podeaua lor devenise clar „jos“, pentru ca apoi să fie lansați cu viteză amețitoare în spațiu, înaintând atât de rapid, încât, dacă ar fi existat o atmosferă, ar fi ars instantaneu în clipa părăsirii tubului. Văzut din spațioport, efectul aducea cu un *montagne russe* străvechi. Din interiorul feribotului, accelerația s-a dovedit destul de mare, foarte apropiată de maximumul 3,5 g admis în zborurile comerciale.

Swan Er Hong se fixase în fotoliul de lângă Wahram chiar înaintea decolării, schițând o grimasă de scuze față de clișeuul întârzierii ei. Acum s-a aplecat spre bărbat, ca să privească afară prin ferestruică la peisajul presărat de cratere al planetei natale, care se micșora repede. Foarte rapid, imaginea s-a schimbat din plan în sferă, din care o semilună subțire era scăldată în lumina soarelui, pe când fața întunecată era bulbucată și neagră. Mercur era un loc interesant, dar Wahram nu era nefericit că pleca; în ciuda strădaniilor meritorii ale localnicilor de a-l decora cu opere de artă, peisajul rămânea un deșert de zgură arsă. Iar când se găsea în interiorul minunatului său oraș glisant, clipirea bruscă de iluminare pe vârfurile vestice îi reamintea întotdeauna de soare, care-i urmărea nemilos, permanent gata să se reverse peste orizont și să pârjolească totul.

Feribotul lor urma să prindă terariul *Alfred Wegener*, care se mișca atât de rapid, încât trebuia să mai accelereze o dată, prelung, la 3 g, pentru a-l ajunge. Pe durata respectivă Wahram și-a trecut fotoliul în mod pat și a suferit, ca toți ceilalți. De cealaltă parte a cabinei, Swan a gemut și s-a ghemuit pe propriul ei pat. Titaneanul și-a interzis să se gândească la studiile privind efectul forțelor g asupra creierului uman, gelatina delicată care era închisă fără prea mare capitonaj în interiorul zidurilor dure ale temniței sale. Apoi *Wegener* i-a captat și i-a tractat la interior cu o ultimă și scurtă apăsare cauzată de accelerație, parcă pentru a sublinia problema.

După aceea Wahram și ceilalți pasageri au trebuit să se adapteze la imponderabilitatea bruscă și să se deplaseze, trăgându-se cu brațele, din feribot în docul terariului, apoi prin fus și în jos, pe scara lată și capitonată, spre podeaua cilindrului.

Spațiul interior din *Wegener* era destul de substanțial, lung de douăzeci de

kilometri și larg de cinci, rotindu-se cu echivalentul a 1 g. Majoritatea spațiului interior era un parc, cu câteva așezări la pupa și prova. Mixul de savană și pampas era foarte atrăgător, a gândit Wahram pe când mergea către primul sat și privea terenul de deasupra capului. Prerii de iarbă și petice de pădure se arcuiau peste el ca o Capelă Sixtină gigantică pe care Michelangelo pictase o versiune a Paradisului – o savană, primul peisaj omenesc, atrăgător pentru ceva din adâncul minții. Topologiile terariilor îl făceau întotdeauna pe Wahram să se simtă ca în interiorul unei hărți care fusese rulată sul. Dacă priveai în lungul liniei de longitudine pe care te aflai, terenul apărea ca o vale în formă de U; deasupra copacilor celor mai apropiați se ridicau alți copaci, mai îndepărtați, care se înclinau spre fundul văii într-o curbă de vegetație tot mai abruptă, suind către pereții verticali din părți, ca în unele văi glaciare uriașe în formă de U – însă aici pereții continuau mai sus și se uneau, trecând de verticalitate într-un mod foarte distinct vederii. Deasupra liniei aceleia, peisajul era pur și simplu deasupra capului și, incontestabil, răsturnat. Ca acum, de pildă, când Wahram vedea dincolo de un nor partea de sus a unui stol de păsări, care zbură peste suprafața unui lac, atârânănd direct peste capul lui.

Bărbatul s-a cazat la o micuță Casă Saturn din prima așezare, numită Lacul Prunilor. La parter avea un restaurant, așa încât s-a înscris pentru sarcini de bucătărie (îi plăceau toate corvezile simple), iar după ce a făcut un duș s-a plimbat prin sat. Era un loc frumos, între malul unui lac și un deal, cu o stație de tramvai la extremitatea estică. Tramvaiele traversau parcul spre alte localități. Piațeta centrală era plină de venusieni, aflați probabil în drum spre casă: în mare parte, chinezi tineri, înalți și lați în umeri, cu ochi atenți și zâmbete largi. Munceau pe Venus afundați până la șold în gheață uscată, făcând lucruri periculoase. Acasă la el, pe Titan, Wahram se angaja în activități similare, totuși pe Titan nu erau decât 0,14 g, ceea ce îl salvase de multe ori de la mici accidente; având 0,9 g, Venus îl impresiona ca fiind o planetă periculoasă.

La marginea așezării a ajuns la o lizieră de arbori și un gard. A semnat într-un registru la o gheretă micuță și a citit pe o plăcuță că noua lui cunoștință Swan Er Hong proiectase biomul de aici cu șaptezeci de ani în urmă. Asta l-a surprins; auzise că femeia fusese cândva designer, dar ea nu dovedise niciun fel de interes față de *Wegener* când ajunseseră aici.

Wahram a luat un pistol paralizant mic dintr-o cutie cu mai multe arme și a intrat pe poarta parcului. A suit, ușor aplecat, curba terenului. Solul era lut negru și gras, cu proveniență mixtă din Tanzania și Argentina, după cum citise la gheretă. Un pâlț de arbori acacia cu coroane largi prezenta pe trunchiuri urme lăsate de elefanți. Vârfurile copacilor care se vedeau direct deasupra capului semănau cu gheme rotunde de licheni. Smocuri înalte de iarbă ocultau vederea dincolo de locul în care se găsea; puteai zări altele sus, unde parcul se curba peste coroanele celor mai apropiați arbori. Sus și în

stânga, deasupra copacilor, un dâmb mic stâncos părea o belvedere bună; deși, desigur, la același lucru s-ar fi putut gândi o pumă sau o hienă, de aceea s-a apropiat cu precauție. Majoritatea animalelor se temeau de oameni, însă el nu dorea să sperie pe nimeni. N-ai nevoie de pericol ca să te incite, obișnuia să-i spună mama. Așa ceva ar fi decadent și mie nu-mi place decadența! Ceilalți părinți ai lui nu fuseseră la fel de critici; poate că, ținând seama de faptul că toți trăiau în jurul lui Saturn, puteau avea o opinie distorsionată asupra pericolelor. Totuși mama lui își anunțase clar opinia, și Wahram nu era decadent; noutățile îl șocau de fiecare dată, iar acum inima îi bubuia.

Dâmbul era însă pustiu, cu pietrele pătate de licheni reali, de parcă ar fi fost pulverizate cu o peliculă de pietre semiprețioase, galben, roșu și verde-deschis. Bărbatul s-a ghemuit într-o fisură din rocă și a privit în jur.

Printre smocurile de iarbă de dedesubtul lui se zăreau o femelă ghepard și doi pui. Atenția mamei era concentrată asupra unei căprioare de Pampas care păștea nu departe. Wahram s-a întrebat ce gândeau căprioarele de Pampas despre gheparzi... dacă în America de Sud existaseră prădători atât de rapizi. Părea improbabil.

S-a simțit norocos să vadă gheparzi în picioare, fiindcă de obicei păreau că dorm. Femela aceasta, mamă de pui, încerca să-i învețe cum să vâneze: îl apăsa pe unul cu o labă din față, pentru a-l ține lipit cu pântecul de sol. Vântul chiral sufla din stânga, așa încât titaneanul se găsea travers față de feline; nu aveau să-i simtă mirosul. Sau așa se părea, deși în realitate simțurile multor animale erau atât de ascuțite, încât oamenii păreau surzi și muți prin comparație.

S-a așezat să privească. Puii, încă multicolori, priveau derutați, de parcă n-ar fi înțeles nici măcar conceptul unei lecții. Continuau să se lovească cu labelle între ei, doritori de joacă. Vârful creșterii creierului era de asemenea vârful chefului de joacă.

Vântul bătea dinspre căprioare, care păreau netulburate și veneau către ei. Mama ghepard s-a ghemuit în iarbă, iar acum puii au imitat-o, cu cozile zvâcnind incontrollabil.

Iar apoi femela a țâșnit într-o explozie de fire de iarbă, și puii au țopăit după ea. Căprioarele au fugit în salturi lungi și nervoase, lăsând gheparzii în praf; după aceea însă au fost nevoite să ocolească printr-o parte și alta un pâlcc de arbori și ghepardul femelă a interceptat ultima căprioară dintr-un grup și a doborât-o într-un vălmășag de blană, care s-a oprit cu ea deasupra, cu colții afundați în șira spinării de la ceafa căprioarei, ținând-o cu putere. Căprioara s-a smucit o dată, puțin, apoi a rămas nemișcată. Vederea sângelui a fost obișnuitul șoc roșu. Puii au sosit cu întârziere și Wahram s-a întrebat dacă lecția aceea îi învățase altceva decât nevoia de a crește, de a alerga repede.

Nu-și dăduse seama că se ridicase în picioare. Acum, privind spre stânga,

unde întrezărise cu coada ochiului o mișcare, a văzut altă persoană: Swan. Surprins, a fluturat din braț către ea, dar femeia a ridicat scurt din bărbie, continuând să privească gheparzii. Mama îi învăța pe pui cum să mănânce căprioara, deși în privința aceea nu aveau nevoie de multe instrucțiuni. Wahram s-a uitat dincolo de scenă. Partea luminată din linia solară se afla departe, spre capătul prova al terariului, și razele ei cădeau pieziș înapoi cu o tentă de amurg. Smocuri de iarbă se legănau în vânt. Părea o clipă dintr-un trecut îndepărtat.

Swan a venit către el și a suit dâmbul. Avea să fie cam neplăcut să-l găsească singur; așa ceva nu era legal în unele parcuri și în general nu era considerat prudent. Pe de altă parte însă și femeia se afla în aceleași condiții.

Wahram a salutat-o din cap, oficial, dar fără să fie neprietenos.

— Un noroc neobișnuit să vezi așa ceva, a remarcat când Swan s-a apropiat.

— Da, a spus ea. Ești singur?

— Da. Și tu?

— Singură, da. L-a privit curioasă: Mărturisesc că mă surprinde să te găsească aici. N-am știut că-ți place așa ceva.

— Pe Mercur n-ai fi avut cum să afli asta.

Mercuriana a schițat un gest spre feline:

— Nu te-ngrijorează?

— Constat că se sperie de oameni.

— Da, însă dacă sunt flămânde...

— Chestia-i că nu sunt niciodată flămânde. Aici există multă pradă ușor de prins.

— I-adevărat. Pe de altă parte, dacă n-au mai întâlnit niciodată oameni, vor crede că ești un fel de cimpanzeu. Foarte gustos, fără-ndoială. O delicatesă. Auzi întâmplându-se astfel de cazuri. Ele nu știu ce-nseamnă să fie vâdate.

— Sunt conștient că noi înșine putem fi pradă, a încuviințat Wahram. Pentru orice eventualitate am un paralizator. Tu n-ai așa ceva?

— Nu, a recunoscut ea după o pauză. Uneori port o armă la mine, dar în general pentru a evita să petrec o noapte-n închisoare.

— Așa-i.

Swan a înclinat ușor capul, ca și cum ar fi ascultat un glas din ureche. Alex îi spusese că-și implantase qubul de mult, când fusese la modă.

— Că tot veni vorba despre hrană, a zis ea, n-ar trebui să mâncăm și noi ceva?

— Cu plăcere.

Au revenit la gardul împrejmuț. Când au ajuns acolo, au găsit un grup mic la gheretă; oamenii aceia au zărit-o pe Swan și s-au strâns în jurul ei, salutând-o cu încântare.

— Ce crezi? au întrebat-o. Cum îți place acum, când totul a crescut?

— Arată bine, le-a spus ea pe ton liniștitor. Am văzut un ghepard doborând o căprioară de Pampas. M-am gândit că poate erau prea multe căprioare. Care-i situația de fapt?

Cineva din grup a spus că erau multe căprioare, pentru că felinele erau încă puține, și Swan a pus niște întrebări. Wahram a înțeles că populațiile prădător-pradă creșteau și se reduceau în configurații sinusoidale interdependente, iar numărul prădătorilor creștea sau se micșora la un sfert de ciclu în urma prăzii; existau și alte complicații pe care nu le-a putut înțelege din spusele lor.

După ce a terminat conversația, Swan l-a condus pe stradă, înapoi spre așezare.

— Așadar ei știau că tu ai proiectat terariul acesta, a rostit Wahram pe când mergeau.

— Da, mă surprinde că-și mai amintește cineva. Eu însămi abia îmi amintesc.

— Ai fost ecolog?

— Designer. Cu mult timp în urmă. Să spun sincer, nu-mi plac multe din cele făcute. Ascensiunile astea sunt exagerate. Ar trebui ca toate terariile să conserve speciile dispărute de pe Pământ. Nu știu la ce m-am gândit atunci. N-aș spune-o însă celor care trăiesc aici. Este căminul lor.

Au suit câteva grade pe curba cilindrului. Un nor pe care-l văzuseră sus în amurg, îmbrățișând terenul de deasupra lor ca un șal portocaliu, ocolise cilindrul și i-a afundat acum într-o pâclă difuză. Obiectele și-au pierdut umbrele în crepusculul cețos și reliefurile de sus a devenit invizibil, puținele lumini de pe partea cealaltă părând stele înnegurate. Părea acum o lume diferită, o exte, nu o inte.

Wahram a explicat că se înscrișese pentru spălatul veselei la restaurantul saturnean, așa că s-au îndreptat către Casa Saturn din Lacul Prunilor și au mâncat acolo. Swan nu se înscrișese pentru nicio corvoadă; a spus că o făcea rareori. Pe când stăteau la masă, a devenit tăcută și distrasă, privind pe fereastră, după aceea în jurul sălii, mișcându-se întruna, foarte ușor, bătând dintr-un picior sau frecându-și laolaltă vârful degetelor de la o mână. Au mâncat și ea a amuțit complet. Incontestabil, continua să sufere după Alex. Străpuns el însuși adesea de gândul pierderii, Wahram a putut doar să simpatizeze în tăcere; apoi însă, ea a înclinat capul pe un umăr și a rostit:

— Încetează să mai vorbești cu mine, nu vreau să te-aud.

— S-a-ntâmpat ceva? a întrebat bărbatul.

— Scuză-mă, a răspuns Swan. Vorbeam cu qubul meu.

— Poți să faci astfel încât să-l aud și eu?

— Sigur că da, a încuviințat ea. Pauline, poți vorbi cu glas tare.

Din partea dreaptă a capului femeii s-a auzit un glas:

— Sunt Pauline, credinciosul computer cuantic al lui Swan.

Aducea oarecum cu vocea lui Swan, atât doar că era emisă de mini-difuzoare din epiderma ei și răsuna puțin înfundat.

Swan a făcut o grimasă și a început să mănânce supa. Derutat, Wahram s-a concentrat de asemenea asupra mâncării. Apoi Swan a răbufnit:

— Atunci, vorbește-i!

Glasul din partea laterală a capului ei a spus:

— Înțeleg că vă îndreptați spre sistemul Jupiter.

— Da, a răspuns Wahram prudent.

Nu părea un lucru bun dacă Swan își pusese qubul să vorbească în locul ei. Titaneanul nu era totuși sigur că despre asta ar fi fost vorba.

— Ce fel de inteligență artificială ești? a întrebat el.

— Sunt un computer cuantic, model Ceres 2196a.

— Am înțeles.

— Este unul dintre primele și cele mai slabe quburi, a zis Swan. Un handicapat.

Wahram a căzut pe gânduri. Probabil că nu era politicos să întrebe „Cât de inteligent ești?” În plus, nimeni nu era niciodată foarte priceput în a face asemenea evaluări.

— Despre ce-ți place să gândești? a întrebat atunci.

— Sunt conceput pentru conversație cu caracter informativ, a zis Pauline, dar de obicei nu pot absolvi un test Turing. Vrei să joci șah?

Bărbatul a izbucnit în râs.

— Nu.

Swan se uita pe fereastră. Wahram a privit-o, după care a revenit cu atenția asupra mâncării. Era nevoie de mult orez ca să domolească chili arzător din farfurie.

Swan a murmurat cu amărăciune pentru sine:

— Insiști să intervii, insiști să vorbești, insiști să pretinzi că totu-i normal.

Glasul qubului a zis:

— Anafora este unul dintre cele mai slabe procedee retorice, practic nimic altceva decât redundanță.

— Tu mi te plângi *mie* de redundanță? De câte ori ai analizat propoziția aia, de zece trilioane de ori?

— N-a fost nevoie chiar de atâtea ori.

Tăcere. Ambele păreau să fi terminat cu vorbitul cu glas tare.

— Studiezi retorica? a întrebat Wahram.

Glasul qubului a zis:

— Da, este un instrument analitic util.

— Dă-mi un exemplu, te rog.

— Când spui *exergasie*, *synathroesmus* și *incrementum* într-o aceeași listă, mi se pare că oferi un exemplu al celor trei procedee în aceeași frază.

Swan a pufnit.

— Cum așa, Socrate?

— „Exergasie“ înseamnă „utilizarea de fraze diferite care exprimă aceeași idee“, „synathroesmus“ înseamnă „acumulare prin enumerare“, iar „incrementum“ înseamnă „adăugarea de idei în vederea susținerii unei argumentații“. Înșiruirea lor le face pe toate trei, de acord?

— Și spre ce argumentație ai adăuga tu idei? a întrebat Swan.

— Că ți-am acordat prea mult credit crezând că foloseai procedee diferite, când de fapt ai o singură metodă, deoarece acestea sunt deosebiri fără diferențiere.

— Ha-ha, a comentat sarcastic Swan.

Însă Wahram abia s-a abținut să nu râdă.

Qubul a urmat:

— S-ar putea susține că sistemul clasic al retoricii este o falsă taxonomie, un fel de fetișism...

— Ajunge!

Tăcerea s-a prelungit.

— Mă duc să ajut în bucătărie, a rostit Wahram și s-a ridicat.

După o vreme femeia l-a urmat și a golit mașinile de spălat vase de lângă fereastră, privind afară, spre ceață. Pe o masă era o sticlă de vin și și-a turnat un pahar. Zăngăniturile umede ale veselei și tacâmurilor îi sunaseră dintotdeauna lui Wahram ca un soi de muzică.

— Spune ceva! a zis ea după o vreme.

— Mă gândeam la gheparzii aceia, a rostit bărbatul, surprins, sperând că i se adresase lui, deși în încăpere nu mai era nimeni. Ai văzut mulți?

Niciun răspuns. Au ieșit amândoi din bucătărie și au spălat și șters mesele, ceea ce a durat o vreme. Swan murmura; suna ca și cum s-ar fi certat din nou cu qubul. La un moment dat s-a ciocnit de Wahram și a exclamat:

— Haide, mișcă-te! De ce ești așa lent?

— Tu de ce ești așa rapidă?

Desigur, genul acela de rapiditate nervoasă era o caracteristică notorie pentru qubați; nu puteai însă rosti asta și în plus starea femeii părea mai accentuată decât a majorității. În același timp era perfect posibil să fie încă distrasă de durerea pierderii și avea dreptul să fie lăsată în pace. Acum nu i-a răspuns, ci și-a aruncat șorțul și a ieșit afară, în ceață. Wahram s-a dus la ușă să privească după ea; Swan a cotit brusc spre un foc mare care fusese aprins în mijlocul pieții și în jurul căruia dansau oameni. Când n-a mai fost decât o siluetă conturată pe lumina flăcărilor, a zărit-o avântându-se în dans.

Obiceiurile încep să se formeze de la prima repetare. După aceea există un tropism spre repetiție, întrucât șabloanele implicate sunt linii defensive, bastioane împotriva timpului și disperării.

Wahram era perfect conștient de asta, deoarece trecuse de multe ori prin

proces, așa încât era atent la tot ce făcea când călătorea, fiind cu ochii-n patru la primele repetiții care aveau să creeze șablonul aceluia moment specific al vieții lui. De foarte multe ori, primele acțiuni întreprinse de cineva sunt întâmplătoare, accidentale și nu neapărat lucruri bune pe care să-și fundamenteze un set de obiceiuri. Cu alte cuvinte, trebuiau efectuate unele cercetări, testări de posibilități diferite. Acesta era de fapt interregnumul, momentul dezgolit dinaintea următoarei exfolieri de obiceiuri, momentul când rățăceai, făcând acțiuni aleatorii. Timpul fără epidermă, datele brute, existența materială în lume.

Erau puțin cam frecvente pentru gustul lui. Cele mai multe terarii care ofereau transportul pasagerilor prin sistemul solar erau foarte rapide, totuși călătoriile dureau adesea săptămâni. Asta însemna pur și simplu prea mult timp petrecut fără rost; procedând astfel, puteai luneca cu ușurință în melancolie sau alt gen de hibernare mintală. În așezările din jurul lui Saturn, așa ceva dusese la forme de artă sau știință. Orice asemenea hebefrenii erau însă primejdioase pentru Wahram, așa cum descoperise cu mult timp în urmă prin experiență personală dureroasă. Nonsensul măcinase marginile lucrurilor prea des în trecutul lui. El avea nevoie de ordine și de un proiect; avea nevoie de deprinderi. În goliciunea momentelor de exfoliere, intensitatea experienței deținuse o tușă de teroare – teroarea că nu va înmuguri niciun înțeles nou care să le înlocuiască pe cele vechi, acum pierdute.

Desigur, o repetiție adevărată nu exista; fusese clar încă de pe timpul presocraticilor, al lui Heraclit cu râul lui în care nu te puteai scălda de două ori în aceeași apă și așa mai departe. Prin urmare, obiceiurile nu erau cu adevărat iterative, ci pseudo-iterative. Cu alte cuvinte, șablonul zilei putea fi același, dar evenimentele individuale care-l împlineau erau întotdeauna ușor diferite. Exista astfel atât șablon, cât și surpriză, și aceasta era starea dorită a lui Wahram: să trăiască în pseudoiterativ. Dar să trăiască de asemenea într-un pseudoiterativ *bun*, interesant, șablonul construit ca o mică operă de artă. Indiferent de scurtimea unei călătorii, de insipidul terariului sau de oamenii din el, era important să inventeze un șablon și un proiect și să-l urmeze cu toată voința și imaginația lui. Se rezuma la asta: viața la bordul navei era totuși viață. Toate zilele trebuiau trăite.

De aceea în dimineața următoare a părăsit Casa Saturn după micul dejun și a revenit în parc, iar la gheretă s-a alipit unui grup care mergea să urmărească o cireadă mică de elefanți. După un timp li s-a alăturat și Swan, sosind din interiorul parcului și părând ușor îmbujorată, ca și cum ar fi alergat. Grupul lor avea un dispozitiv care convertea vocalizările subsonice ale elefanților la niveluri auditive umane, iar Swan s-a încruntat acum, ascultându-i vorbind sau cântând, de parcă le-ar fi înțeles graiul. Când elefanții au tăcut, ea l-a rugat pe zoologul care le conducea grupul să explice de ce linia solară durase atât de mult în seara anterioară. Wahram a înțeles

destul de repede că biomul acesta, fiind ecuatorial, ar fi trebuit să aibă un amurg foarte scurt, fiindcă pe ecuatorul Pământului soarele cădea aproape perpendicular pe orizont, indiferent de anotimp. Surprins că Swan observase asta, zoologul a explicat, destul de agresiv, că derulau un experiment care le plasa terariul la echivalentul unei latitudini de douăzeci și trei de grade, deoarece la latitudinea respectivă pe emisfera nordică a Pământului existau zone întinse care erau la fel de fierbinți pe cât fusese ecuatorul înainte de încălzirea planetei. Pădurile se transformau în prerii, deșertificarea era larg răspândită și de aceea mișcarea de migrare asistată investiga posibilitatea relocării populațiilor tropicale semiaride, ca aceasta, la latitudinile respective. Regimul liniei solare din *Wegener* fusese ajustat corespunzător în speranța de a le oferi unele date preliminare.

Swan n-a părut prea mulțumită de explicația aceea și în scurt timp a plecat din nou pe cont propriu, ignorând dezamăgirea zoologului și dezaprobarea unora dintre ceilalți oaspeți. Wahram a văzut-o mai târziu în aceeași seară la restaurantul lui; probabil că și ea practica o formă de pseudoiterativ, întrucât călătorea de asemenea mult; și era un impuls uman natural. Titaneanul a mâncat la masa vecină cu a ei, apoi s-a dus să spele vasele și, deși a salutată-o politicos cu o înclinare a capului, Swan nu i-a vorbit. După ce a terminat în bucătărie și s-a întors să bea ceva, femeia dispăruse. Focul în aer liber ardea din nou ceva mai departe pe stradă și dansatorii dansau.

A doua zi a conținut așadar unele elemente ale noului obicei, dar în după-amiaza următoare, *Wegener* a trecut în apropiere de Venus, utilizând planeta ca accelerator gravitațional, care să-l ajute să-și mărească viteza către Jupiter. Wahram a luat un tramvai până la batardoul prova, după care, utilizând mânerul, s-a tras prin coridorul aproape lipsit de gravitație până la incinta de observație care se răsfrângea în exterior din extremitatea frontală a asteroidului. Sala avea o panoramă stabilă a emisferei de stele care se arcură peste ei, iar acolo, crescând vizibil în fața lor, se vedea Venus. Wahram, care acasă petrecea destul de mult timp în asemenea microgravitații, s-a balansat încântat, ținându-se cu un singur braț de un mâner, doritor să urmărească trecerea celei de-a doua planete pe sub ei. Swan a apărut în decursul apropierii finale, grăbindu-se ca de obicei ca să nu întârzie.

În prezent densitatea atmosferei venusiene era atât de redusă față de starea ei nativă, încât era transparentă și, deși întreaga planetă se găsea în umbra ecranului său solar, și ca atare în noapte perpetuă, se puteau distinge vag mările albe de gheață carbonică și roca neagră a celor două continente, parțial suflată de vânturi și decapată. Configurații de nori familiare de pe Pământ și Marte se involburau peste câmpii înzăpezite și peste oceanele de gheață uscată, creând un efect de tip sare și piper, care nu putea fi înțeles în ciuda celor mai intense eforturi. Incinta de observație răsuna de exclamațiile

privitorilor surescitați și derutați. Nuanțele atât de puternice de negru și atât de slabe de alb nu funcționau foarte bine pentru ochii omenești și oricum nu era atât de simplu. Chiar și la apropiere maximă, continua să fie un talmeș-balmeș de pestriț. S-au înclinat spre planetă, pentru ca apoi *Wegener* să fulgere exact pe deasupra atmosferei, maximizând efectul de praștie gravitațională. Dedesubt a trecut un grup de lumini despre care cineva a spus că era Port Elizabeth. În apropiere exista un oraș numit Billie Holliday, unde Wahram lucrase cândva într-un waldo gigantic, acoperind cu rocă spongioasă gheața uscată din zonele depresionare. Acum întreprindeau acțiuni similare pe Titan. Venus și Titan erau într-adevăr cele mai bune candidate pentru a i se alătura lui Marte ca lumi complet terraformate – „lumi de tricou“, cum le poreclise cineva, cu atmosfere libere pe care oamenii le puteau respira. Exemplul lui Marte arăta ce se putea întâmpla: o lume nouă și independentă, liberă de toate necazurile celei vechi.

Swan dansa de una singură.

— Vreau să mă-ntorc, psalmodia ea fără să se adreseze cuiva anume, sau poate vorbind cu qubul. Vreau să simt vântul otrăvit, biciuind marea otrăvită.

Venusienii debarcaseră înainte de modificarea cursului, așa încât acum *Wegener* nu mai era la fel de interesant din punctul de vedere al oamenilor. Nici focuri în aer liber, nici dansuri toată noaptea. Wahram și-a petrecut majoritatea zilelor în parc, care a devenit inima acestui pseudoiterativ specific. Încercau să facă recensământul păsărilor și mamiferelor sale. Adesea o zăreau pe Swan, alergând singură. Era clar că femeia dormea acolo și într-o seară, în bucătărie, ea a spus că nu dormea niciodată la interior, dacă avea alternativă, deși, desigur, întregul terariu era „la interior“ la o adică. În parc, Wahram a văzut semne că ea încerca de asemenea să-și asigure o parte din hrană. Odată au găsit un iepure prins într-o capcană micuță lângă pârâul în spirală. Asta era ilegal și, mai important, pur și simplu nu se făcea. În câteva rânduri au văzut de asemenea cenușa unor focuri mici, cu oscioare în ele, incomplet arse. Iepuri sau iezi de căprioare, gătiți deasupra flăcăruilor... Dacă făceai așa ceva, trebuia să fii cu ochii-n patru după hiene. Cu siguranță, era preferabilă excelenta mâncare sud-indiană din restaurantul lui.

Apoi, într-o dimineață, au dat peste Swan încă ghemuită lângă focul mic, cu fața unsuroasă și dâre de sânge pe palme, cu un ghemotoc de blană la picioare. A ridicat o privire sălbatică spre ei, cam la fel cu cea pe care le-ar fi aruncat-o probabil o hienă prinsă în același moment, și mult timp nimeni n-a știut ce să zică. Braconajul nu fusese niciodată acceptat de autorități, așa cum și-a dat seama Wahram dintr-o privire scurtă azvârlită zoologului, deși Swan n-avea să fie pedepsită pentru asta; din cauza statutului ei de fondator al terariului, localnicii, care nu aveau nici jumătate din vârsta ei, s-au foit

de pe un picior pe altul, încercând să găsească o cale de ieșire din situație.

— Bănuiesc că acesta este înțelesul expresiei „a te prinde cu mâța-n sac“, a rostit Wahram cu tonul lui cel mai jovial. Vă rog însă – aș dori să văd elefanții aceia cât se mai poate, iar ei se îndepărtează. Sunt sigur că situația de aici va reveni în curând la normal.

Și s-a îndepărtat astfel încât călăuzele lui să-i pășească pe urme.

Mai bine să exploreze parcul în direcția opusă. Sau să urmărească micuța familie de gheparzi. Odată o văzuse pe Swan făcând și asta, dar nu se apropiase de ea. De acum era clar că femeia dorea să fie solitară. Dacă intra în restaurantul lui, mânca singură. Wahram s-a simțit ușor dezamăgit.

În pseudoiterativ, efectuezi ritualul zilei, fiind atent atât la bucuria familiarului, cât și la frisonul accidentalului. Era important să fie în exterior în zori. Punctul însoțit din linia solară proiecta umbre pe partea de sus a cilindrului și stoluri de păsări zburau de la un lac la altul deasupra capului. I s-a spus că păsările migratoare simulau migrația: porneau în zori și zburau aproape toată ziua, după care reveneau din locul de unde porniseră. Poate că toată mișcarea lui era ceva similar.

A mers la prova, la bula de observație, când *Wegener* a trecut pe lângă faimosul asteroid *Eroare de programare*. Acolo un excavator interpretase greșit o comandă – unii postulasera că eroarea IA fusese cauzată poate de impactul cu ghinion al unei raze cosmice –, astfel încât, după ce sfredelise asteroidul mare din fier-nichel și căptușise interiorul cu oțel, mașina intrase într-o buclă de execuție și începuse să consume restul rocii asteroidului prin tubul primei cavități; apoi, de fiecare dată când străpungea peretele, ajungând la suprafața asteroidului, se întorcea și plonja îndărăt, construind și lăsând în urmă și mai multe tuburi, pe măsură ce înainta. După câțiva ani devenise clar că procesul nu se va opri de la sine, întrucât asteroidul, considerabil redus, sfârșise prin a semăna cu un cablu împletit din fire de oțel care fuseseră înnodate. Unii susținuseră ca procesul să fie lăsat să continue, pentru a vedea ce se va întâmpla până la urmă, totuși cineva nu fusese probabil de acord, fiindcă o explozie cu un impuls electromagnetic intens distrusese IA și încremenise mașina în mijlocul unei întoarceri, astfel încât botul excavatorului ieșea printr-o parte ca un cap de șarpe. La momentul acela asteroidul era un fel de cap al Meduzei, o sculptură în covrig, pe care unii o considerau minunată, iar alții oripilantă, imaginea în sine a neroziei IA sau a inutilității efortului uman.

Wegener a trecut atât de rapid pe lângă asteroid, încât cei din bula de observație au trebuit să fie atenți să nu clipească, deoarece altfel l-ar fi ratat; în decursul unei singure răsufări, s-a transformat dintr-un punct într-o minge de baschet și iarăși într-un punct. S-au auzit icnete, după aceea ovații. Era de fapt o operă de artă accidentală frapantă, a apreciat bărbatul, atât de abundentă în curbe, că părea că se deplasează, ca și cum capul lui Ouroboros ar fi urmărit o coadă încăpățânată, sau, cum i-a venit în minte

când l-a descris în bucătărie, ulterior, ca o încâlceală de butelii Klein.

În ziua următoare au trecut pe lângă altă eroare faimoasă, iar la prova au venit acum mai mulți decât fuseseră să vadă *Eroare de programare*, ceea ce lui Wahram i s-a părut deprimant. Terariul acesta, *Yggdrasil*, suferise o avarie catastrofală; o fisură neobservată, plină cu gheață, se golise printr-o explozie, mai degrabă decât printr-o scurgere. Doar câțiva locuitori supraviețuiseră, probabil cincizeci din cei trei mii. Asta se putea întâmpla oricui nu locuia pe Pământ sau pe Marte. Wahram n-a vrut să se uite.

Liste (2)

Întinsă complet goală pe un bloc de gheață, sub o lampă calorică

Petrecând cinci ore într-un costum spațial, cu o rezervă de numai patru ore de aer

Alergând în jurul lui Mercur, pe Ecuator

Crestându-și pe pielea pieptului o diagramă a sistemului solar, cu un cuțit cu lamă-laser

Căzând lent (o zi întreagă) pe Marea Scară, în pielea goală, ca în Duchamp

Zburând într-un pocnitor, în sus de pe terminator, în lumina unui nimb înflăcărat, ejectând și asolizând forțat doar cu jeturile costumului

Stând într-un scaun și privind în ochii celor care se așezau vizavi de ea, timp de un an

Dansând în foc într-un combinezon ignifug transparent

Rostogolind bile de bowling în jos pe Marea Scară, din vârful Zidului Zorilor, timp de o zi întreagă (Ziua Pachinko)

Petrecând o săptămână într-o ladă pentru compost

Atârnând crucificată, cu capul în jos, în lumina soarelui, când se deschid porțile Zidului Zorilor

Stând o săptămână într-o grămadă de cepe, curățindu-le una câte una

Ieșind din adăpost în costum spațial cu rezervă de aer, dar fără căldură, pentru a vedea cât poate rezista în exterior (paisprezece minute)

Ieșind din adăpost în costum spațial cu rezervă de aer, dar fără căldură, pentru a vedea cât poate rezista în exterior în timp ce umbla în lumină solară parțială și în căldura ei radiantă (șaiszeci și unu de minute)

Ieșind din adăpost în costum spațial cu căldură, dar numai cu aerul din cască pentru a vedea cât poate rezista în exterior (opt minute)

SWAN ȘI O FELINĂ

Swan a coborât din *Wegener* simțindu-se stânjenită și deprimată de ideile oribile ale tinereții ei, în cazul acesta de Ascensiunea savană-pampas – ca să nu mai amintească de propriile ei acte de braconaj acolo, prinsă într-adevăr cu mâța-n sac, istețul! Situația s-a înrăutățit însă când taxiul i-a descărcat într-un terariu care mergea spre Jupiter și care s-a dovedit a fi *Pleistocenul*, alta dintre gafele tinereții, un nord din era glaciară cu nenumărate exemplare ale unei megafaune șchioape, reînviată și bocănind de colo-colo în propriile lor versiuni mutante jalnice. Urși gigantici cu fețe mici, privind în jur derutați, cu boturile căscate – de asemenea, lupi preistorici, tigri machairodus, gheparzi americani, mastodonți și mamuți lănoși, în majoritate reînvieri doar semiautentice din ADN arhaic, în realitate sintetice, născute din elefanți, lei sau urși Kodiak, și astfel needucate în modul de viață al speciei lor. Era trist. Swan s-a blestemat și a trăit în sălbăticie în săptămâna de zbor până la Jupiter și aproape c-a plătit cu viața pentru asta; în primul rând, era dureros de frig, apoi, într-o dimineață s-a deșteptat, cocoțată stupid de inconfortabil într-un copac zgâlțâit acum de greutatea unei feline care suia în el. O felină mare, cine știa ce putea fi – posibil o pumă, dar putea fi și un leopard al zăpezilor, fiindcă avea o blană foarte lungă –, decisă să ajungă la ea și, întrucât nu era mai grea decât femeia, părea că putea să urce suficient în arbore ca să reușească. La doisprezece metri de sol, cu terariul rotindu-se la 1 g... pentru o secundă, Swan a blestemat comutarea făcută cu mult timp în urmă de la accelerația gravitațională marțiană din terariu, care fusese inițial standardul, după care frica i-a alungat toate gândurile din minte. Ieși din culcuș. Suie mai mult decât poate ajunge o felină cu greutatea ta: evident, o problemă. A urcat pe creanga de deasupra ei, care se ramifica în sus mult mai vertical decât cea pe care dormise. Felina a privit-o calm, fără să se miște deocamdată. Ochi de topaz în blană albă, lungă, vârstată cu dungi mai întunecate; buza superioară trasă înapoi, colți albi și flămânzi. Nici urmă de răutate. Sus pe creanga verticală, cu picioarele proptite zdravăn în ramificații, răsuciri dureroase pentru a se elibera, sus și mai sus. Se legăna acum în coroană, toate crengile din jur la fel de subțiri și flexibile. O specie de stejar. Dacă ar fi lovit-o cu piciorul în bot când ar fi atacat, era posibil să rateze și să cadă. Ghearele frontale ar fi înhățat-o; lovitura ei de picior ar fi trebuit să fie cu răsucire și îndepărtare – poate în sus. A încercat să mai suie, n-a putut.

Era în *Pleistocen*. Avea un paralizator.

Dar îl lăsase în culcuș.

— Căcat!

Felina a început să suie pe ramura lui Swan. Era destul de grea dacă o legăna atât de tare.

— Pauline, ai ceva sugestii?

— Sperie-o, a spus Pauline. Umple-te la maximum cu adrenalină, apoi fă ceva bizar.

Swan s-a răsucit și și-a dat drumul, căzând cu picioarele înainte în capul felinei, urlând cât putea de tare. Când tălpile i-au lovit ceva, a înhățat crengile din jur și a simțit o izbitură în coaste. Plămânii i-au fost goliți de aer și n-a mai putut striga. A căutat un reazăm cu picioarele, n-a găsit nimic, a privit în jos. Felina era pe sol și o privea. Swan a răcnit din nou și a simțit junghiul unei coaste fisurate. A trecut la un urlet de furie, blestemând spurcat animalul. Omoară-l ca Arhilocus. Scrâșnetul mârâit, dureros al unei voci, zbieret amar care-i rănea gâtulejul și-i răsuna insuportabil în propriile urechi, sunetul atenționând-o că răgușise. Felina a suspinat adânc și s-a îndepărtat silențios.

Femeia a suit înapoi la culcuș și a recuperat paralizatorul. Coborârea din copac a fost îngrozitor de dureroasă.

L-a evitat complet pe Wahram după aceea, iar până când au coborât la Callisto căpătase cumva drag de junghiul din flanc. O făcea să se simtă mai bine; era o expresie a durerii ei, a furiei. Nu uitase momentul de groază implicat, ci-l digerase în altceva, într-un soi de triumf. Aproape că fusese mâncată la micul dejun! Fusese o proastă, totuși supraviețuise din nou – cât de des se întâmplase asta. Cu siguranță era destinul. Cu siguranță avea să se mai repete.

— Acesta este cel mai esențial dintre silogismele false, a asigurat-o Pauline când și-a rostit gândurile cu glas tare.

Sateleții jupiterieni erau uriași, iar Jupiter însăși era o pictură gargantuescă în ulei realizată de un geniu ultrabaroc cu stropi vâscoși învolburându-se de la o oranjerie superb colorată la următoarea; toate hotarele dintre benzi erau o fantezie mai presus de comparații. Lui Swan i-a plăcut panorama aceea și nici orașul din care o vedea nu era rău: al Patrilea Inel al Valhallei, construit pe coroana cu același nume a uriașului crater multi-inelar. Valhalla avea șase inele, împrășcate pe suprafața lui Callisto ca niște unde concentrice pe apa unui iaz în care a căzut o pietricică. Orașul se găsea pe vârful celui de-al patrulea inel și se întindea de jur împrejur; acum orașele începeau și pe vârfurile inelelor trei și cinci. Se spunea că până la urmă aveau să acopere tot Valhalla, iar după aceea poate tot restul lui Callisto; și era o lume mare. Existau chiar voci care susțineau că satelitul putea fi terraformat corespunzător, în ciuda absenței unei atmosfere inițiatore.

De fapt era o lume mare formată din patru corpuri cosmice, fiindcă toți sateleții galileeni erau gigantici. Lui Swan i se părea însă că fuseseră blestemați; unul dintre ei era aproape inutil, iar altul era contestat. Orbita lui Io pătrundea atât de adânc în centurile de radiații feroce ale lui Jupiter,

încât n-avea să fie niciodată colonizat, cu excepția câtorva mici stații științifice foarte protejate. Europa, un satelit mare și frumos din gheață, avea o calotă glaciară suficient de groasă pentru ca oamenii să locuiască în ea, scăpând de radiațiile jupiteriene, intense până și acolo: minunate palate din gheață, cu uriașul Jupiter mereu diform deasupra... cel puțin așa crezuseră toți la început. Situația cunoscuse însă o întorsătură, pentru că în oceanul de sub gheață fuseseră descoperite forme de viață extraterestre, o ecologie completă de alge, chemotrofe, litotrofe, metanogene, răzuitoare, absorbitoare, evantaie, gunoierie și detritivore, care înotau, se târau, se fixau ori se îngropau; iar ele au cauzat o problemă. Unii apreciau că prin intruziunea lor exploratorie contaminaseră deja oceanul acesta, deoarece examinarea lui cu o foreză fusese repetarea problemei Lacului Vostok. Se străduiseră din răspuțeri să sterilizeze sondele și apoi, după ce descoperiseră și eșantionaseră toată ecologia, sigilaseră puțul și acum stăteau pe suprafață în stații științifice, crescând culturi, studiindu-le populațiile eșantion și întrebându-se dacă să rămână sau să plece, iar dacă ar fi rămas, ce fel de prezență să aibă? Era posibil ca propusele palate din gheață să fie perfect locuibile, viața de dedesubt fiind complet izolată prin zece kilometri de glaciosferă aflată între suprafața satelitului și oceanul său. Pe de altă parte, viața fiind viață, strecurându-se spermatozoic în toate locurile în care putea ajunge, se putea presupune în mod aproape sigur că orice ocupare a satelitului va fi urmată de contaminare. Ținând totuși seama de faptul că aceste creaturi păreau să le fie oricum rude, separate prin durata călătoriei meteorului – și acum deja recontaminate de o vizită –, oare ar fi fost ceva atât de rău viața trăită deasupra lor, care cu certitudine avea să fie contaminantă? Când existau oameni care înghițeau viață extraterestră microscopică și și-o injectau în vene? Și când viața ricoșase prin sistemul solar și interacționase permanent cu rudele sale? Erau întrebări deschise, interesante și însuflețite pentru europeni și ceilalți jupiterieni, mai puțin însă pentru restul sistemului solar. Încă din zilele de designer, Swan rămăsese oarecum interesată de situație și aproba decizia recentă de continuare a populării Europei prin cocoțarea discretă peste formele acvatice indigene din interior.

Acum ea își trecea timpul mergând pe Drumul Înalt, care ocolea complet al Patrulea Inel al Valhallei, în așteptarea zborului care avea să-i ducă la Io. Continua să-l evite pe Wahram, care o privea de acum cu îngrijorare alarmată pe care femeia n-o putea suporta. Deasupra, Jupiter avea obișnuita sa măreție lugubră. Era posibil ca jupiterienii să fi fost îndreptățiți să fie atât de egocentri; aveau aici un minisistem solar, plin de o sumedenie de lucruri diferite. Între inelele craterului, suprafața lui Callisto era o câmpie albă, vastă și neregulată, iar Jupiter și ceilalți trei sateliți își executau dansul pe cer. Spațiul cosmic era superb.

Însă ei se aflau aici pentru a se întâlni cu Wang, așa că în scurt timp Swan

era nerăbdătoare să se imbarce spre Io și plictisită de vederea de deasupra. Jupiter își scâlâmbăia mereu și mereu bufoneriile – nu era artă, ci chimie, simplă repetiție fractală. Consolarea era că recent aprinseseră felinare uriașe în atmosfera jupiteriană superioară, pentru a ilumina mai bine așezările de pe părțile galileenilor orientate către Jupiter. Puteai vedea cum romburile acelea minuscule, orbitor de strălucitoare, distorsionau vârfurile norilor planetei, adăugând volburi și vârtejuri noi; în felul acesta erau artă, totul fiind un soi de goldsworthy nebun.

A sosit în cele din urmă momentul imbarcării în naveta spre Io.

— Pauline, tu vei fi bine acolo? a întrebat Swan.

— Voi fi, dacă ești și tu. Pentru a fi în siguranță, trebuie să rămâi în mod clar în cușca Faraday. Jupiterienii ți-o vor spune cu certitudine.

Și în decursul călătoriei, i-au spus-o, în mod repetat. Într-o cutie, în interiorul altei cutii, aidoma păpușilor Matrioșka rusești: erau extrem de mândri. Apoi au coborât spre Io, radiind o auroră furioasă în urma vehiculului lor spațial, o revărsare de bannere și vâlvătăi albastru transparent și verde electric, care se arcuiiau pierzându-se în depărtare.

Io, satelitul cel mai interior al lui Jupiter, la fel de mare ca Luna. Lumea de zgură vulcanică galbenă, voma uluitoare a măruntaielor unui corp ceresc, regurgitată din nou și din nou, până când arse de mult orice substanță mai volatilă decât sulf. Sulf, sulf peste tot și niciun loc în care să stai în picioare. Patru sute de vulcani vii răbufnind prin zgură aidoma unor furuncule furioase, ridicând gheizere de bioxid de sulf la sute de kilometri în văzduh. Un satelit cu interiorul mai fierbinte decât al Pământului – și încearcă să pui mâna în fața aburului care iese din craterul de pe Nea Kameni din caldeira Santorini, ca să simți cât de fierbinte este Pământul; seamănă cu aburul de deasupra unei oale care clocotește pe plită, dar vei descoperi repede că este de trei ori mai fierbinte. Chiar dacă ți-ai retrage mâna instantaneu, pielea ți se va bășica. Iar interiorul lui Io este de treizeci de ori mai fierbinte.

Și arată ca atare. O lume infernală, enorm de întinsă și comprimată, aproape sfâșiată, de imensele forțe mareice dintre Jupiter și Europa. Este efectul gravitației. De asemenea, câmpul de radiații al lui Jupiter este atât de vast și de puternic, încât Io sfârâie în interiorul lui; până și *Deinococcus radiodurans* piere acolo. Nimic nu trăiește pe Io.

Cu excepția oamenilor și a micului set de organisme pe care-l poartă peste tot unde merg. Pentru că poți să găsești insule din rocă dură în zonele înalte ale vulcanilor enormi, să sfredelești în roca aceea și să ascunzi o stație micuță. Un cub care să cuprindă qubul lui Wang. Totul de acolo trebuie triplu protejat, mai întâi prin pereți fizici, apoi printr-un câmp magnetic îndeajuns de puternic pentru a contracara radiația lui Jupiter; însă acest câmp în sine ar fi îndeajuns ca să ucidă, așa că în interiorul lui este necesară o cușcă Faraday, care să te protejeze de propria-ți protecție.

Coborâre într-o auroră magnetică albastră, un foc de electroni. Satelitul se lărgeste dedesubt dintr-o sferă, într-o câmpie, într-un peisaj muntos tumultuos de vulcani încălecați; conurile voluminoase sunt greu de observat în toate dungile suprapuse de galben pe maro, pe alb, pe negru, pe cărămiziu, pe arămiu, dungi de toate culorile arderii, dar, mai presus de toate, de galben. Ici-colo inele împrăștiate negre sau roșii sau albe dezvăluie cratere active, revărsând măruntaiele interiorului în cercuri neregulate în jurul lor; totuși majoritatea peticelor sunt mult mai puțin regulate și, luată pe ansamblu, suprafața este un talmeș-balmeș pe care ochii nu-l pot separa într-o topografie. Este exact ceea ce arată: o lume topită, o lume pe foc. Numele date de oameni sunt redundante. Zei ai focului, zei ai tunetelor, zei ai fulgerelor și vulcanilor, toate divinitățile combustibile, de la Agni, zeul hindus al focului, până la Volund, fierarul german al zeilor; toate numele acestea încearcă să umanizeze satelitul, însă nu izbutesc. Io nu este un loc

uman. Crusta dură de la suprafața sa, răcită doar prin contactul cu vidul geros al spațiului, este atât de subțire, încât în multe locuri n-ar putea susține o persoană care stă în picioare. Unii exploratori timpurii au descoperit asta în mod tragic: îndepărtându-se prea mult de landerul lor, au căzut prin solul sulfuros în lava fierbinte ca focul și au dispărut.

Noi credem că, întrucât trăim pe planete și sateliți mai reci, trăim pe sol mai sigur decât acesta. Dar nu-i așa.

SWAN ȘI WANG

Stația de pe Io în care se găsea qubul lui Wang și echipa sa era amplasată sus pe flancul lui Ra Patera, unul dintre munții cei mai mari din sistemul solar. Pe măsură ce feribotul a coborât, înclinarea pantei late a lui Ra a părut că abia se abate de la orizontală. Feribotul a intrat într-o fantă dintr-o platformă din beton, după care un acoperiș s-a închis peste ei; din clipa aceea au fost în majoritatea timpului în subteran. Tot ce puteau vedea prin videocranele stației și prin ferestruicile din turnulețul ei de navigație făcea parte din panta lină a versantului lui Ra.

Pe puntea de observație a stației, sus în turnul de navigație, se aflau câteva persoane. Niciuna dintre ele n-a ridicat ochii spre Swan și Wahram, și nici spre Wang, când a intrat.

Wang Wei s-a dovedit a fi un bărbat rotofei cu alură blândă. Un adevărat investigator principal, cum ar fi spus Mqaret: unul dintre principalii experți în quburi din sistemul solar. Uneori asemenea indivizi erau suveranii unor mici Ruritani⁵ remarcabile. Swan s-a întrebat dacă Alex avusese dreptate în ideea ei că balcanizarea sistemului solar era o reacție deliberată, deși inconștientă, a oamenilor față de quburi, un soi de rezistență față de puterea lor incipientă.

Wang i-a salutat scurt pe Swan și Wahram.

— O, mulțumesc.

A luat după aceea plicul de la Alex, pe care i l-a întins Swan. Se părea că știuse deja de existența lui. A citit scrisoarea dinăuntru, apoi a conectat plăcuța care alunecase din ea la deskul cel mai apropiat. A privit mult timp consola deskului, citind cu atenție și urmărind rândurile cu degetul.

— Îmi pare rău de moartea lui Alex, i s-a adresat în cele din urmă lui Swan. Condoleanțe din inimă. Ea a fost osia micii noastre roți și acum zburăm în toate părțile, ca niște spițe rupte.

Surprinsă, Swan a replicat:

— În scrisoarea pe care mi-a lăsat-o a spus că trebuie să vin la tine. Mesajele mi-au fost lăsate în studioul ei. Cred că era un fel de plan de rezervă în caz de urgență. Iar o parte din plan era plicul acesta pentru tine.

— Da. Mi-a spus că ar putea face asta. În mesajul ei, Alex a sugerat că s-ar putea să fi încărcat o plăcuță în qubul tău intern.

— Așa-i, dar qubul meu n-a vrut să-mi spună nimic despre ea.

— Evident, aceea a fost instrucțiunea lui Alex. Datele sunt specializate. Tu ai un fel de copie de rezervă, a explicat Wang pe un ton de scuză.

Swan l-a fulgerat din priviri pe Wang, apoi pe Wahram, și a văzut că erau în cârdășie, ca Wahram și Genette pe Mercur.

— Spuneți-mi ce se-ntâmplă, a cerut ea. Voi doi ați lucrat împreună cu

Alex la ceva.

Ei au șovăit, după care Wang a zis:

— Da. Mulți ani. Așa cum am spus, Alex era osia. Noi lucram cu ea.

— Însă ei nu-i plăcea să fie în cloud, a rostit Swan arătând în jurul ei prin stație. Ea își ținea datele în cap, da? Pe când tu lucrezi cu quburi, nu-i așa? Qubul lui Wang... algoritmul lui Wang?

— Da, a zis Wang.

— Pentru ca să nu existe nimic înregistrat, a spus Wahram, Alex trebuia să se țină departe de quburi. Iar pentru asta avea nevoie de ajutorul unui qub. Așa stau lucrurile acum și ea o știa.

Wang a încuviințat din cap.

— De aceea m-a ales pe mine. Nu pot preciza motivul. Este posibil să fi crezut că am mai multe contacte decât am de fapt cu ceea ce obișnuia să numească „liga lumilor neafiliate“. Am într-adevăr o rețea de contacte de felul acela, dar nu-i exhaustivă. Nimeni nu deține o descriere precisă a sistemului solar, așa cum există în prezent.

— Asta a vrut Alex? a întrebat Swan.

Wahram a clătinat din cap.

— Ea cunoștea sistemul solar pe cât de bine îl poate cunoaște cineva. Wang le știe pe neafiliate, dar mai important pentru mintea mea este faptul că qubul lui e izolat aici. Contactul lui cu restul sistemului este controlat de Wang. Lui Alex i-a plăcut asta, deoarece ea încerca să-și transforme toate interacțiunile în comunicare umană directă.

— Totuși a lăsat mesajele acestea, a zis Swan. Pentru că nu putea să vorbească. Prin urmare, a dorit ca noi să vorbim. A dorit ca voi doi să vorbiți cu mine.

— Evident.

— Spuneți-mi atunci cu ce vă ocupați!

Bărbații s-au uitat unul la altul. După aceea au rămas mult timp cu ochii în podea.

Wang a ridicat capul brusc, surprinzându-l pe Swan. Privirea lui era intensă.

— Nimeni nu știe exact cum să abordeze situația prezentă, fiindcă are legătură cu quburile și tu ai un qub în tine. Prin urmare, Alex nu ți-ar fi spus despre partea aceasta și nici eu nu vreau s-o fac. Acum, când lista contactelor ei se află în siguranță aici, noi, cei care am lucrat cu ea, putem încerca să-i continuăm planurile.

— Prin urmare, a rostit Swan, voi aveți informații de la Alex, și qubul meu are informații de la Alex, însă eu nu pot căpăta informații de la Alex.

Wang s-a uitat către Wahram. O grimasă a apărut pe chipul lătăreț al titaneanului, ca și cum bărbatul ar fi fost împuns cu nenumărate ace. Ochii lui bulbucăți și intensitatea de vasilisc a lui Wang: amândoi stăteau nemișcați și o priveau. Nu știau ce să-i spună. Nu aveau să-i spună nimic.

Swan a pufnit brusc, a făcut un gest disprețuitor din braț și a părăsit

încăperea.

În stația micuță nu aveai unde să te duci, dacă doreai să fii singur, dar Swan a înțeles asta abia după ce-și făcuse ieșirea măreață. Simțea nevoia acută de a-și descărca furia pe niște dealuri, însă aici era încolțită într-un cub qub, camere paralelipipedice, din care doar câteva aveau ferestre. Claustrofobia pândea permanent din umbră, iar acum, când era mânioasă pe cei doi bărbați și îndurerată din cauza lui Alex (și mânioasă pe Alex, pentru că-i ascunsese atâtea doar din cauza Paulinei), senzația de încolțire a atacat-o și Swan a trântit și a pufnit de colo-colo, blestemând, până când a suit în turnul de navigație, într-o odăiță cu o fereastră spre exterior, unde pentru o vreme a putut să izbească ușa în urma ei și să lovească cu pumnii într-o masă. Coasta a durut-o destul de tare când a făcut asta, însă durerea făcea acum parte din mix, junghiul tuturor celorlalte sentimente combinate. Suferea!

După care i-a atras atenția o mișcare de afară. S-a întrerupt din criză și s-a dus la fereastră ca să se uite; printre lacrimi, a văzut imaginea încețoșată și pâlpâitoare a unei siluete omenești care mergea spre stație pe zgura galbenă. Înainta ciudat, clătinându-se, împleticindu-se, trecând sacadat de la o poziție la următoarea.

— Pauline, pe suprafața de aici se poate merge? În exteriorul stației?

— Costumul ar trebui să aibă același grad de protecție ca stația, a spus Pauline. Te rog să informezi imediat securitatea stației despre ce ai văzut.

— Nu crezi că au văzut și ei?

— Costumul acela poate fi protejat în multe feluri. Este posibil ca observația ta vizuală să fie singura indicație existentă. Te rog, grăbește-te. Protestele tale sunt inoportune.

Swan a mârâit și a părăsit odăița. După ce s-a învârtit grăbită prin stație, n-a izbutit decât să se rătăcească și a ajuns la încăperea în care intrase prima dată împreună cu Wahram.

— Cineva se apropie de stația voastră, mergând pe jos, a vorbit ea către oamenii dinăuntru care au privit-o surprinși.

Câțiva au început să scaneze foarte atent ecranele. Swan nu le-a putut spune direcția în care era îndreptată fereastra ei și a trebuit să-i conducă acolo (abia reamintindu-și drumul), pentru a le arăta. Nimic nu mai era vizibil, doar un peisaj de zgură care cobora de la stație. Se părea că nici cei din camera de control nu vedeau nimic.

— Pauline, a rostit Swan, spune-le.

— La aproximativ trei sute de metri depărtare pe pantă, a zis Pauline, era ceva. Urmele pașilor ar trebui să mai fie vizibile. Silueta se deplasa neregulat...

Wang a intrat grăbit în odăiță; fusese neîndoios apelat.

— Etanșare, a rostit el scurt.

Alarmer răsunătoare s-au declanșat în toate camerele, dureros de ascuțite și sonore. Coridoarele s-au umplut rapid de oameni. Swan și Wahram au fost împinși în lungul unui hol spre adăpostul de etanșare. Până au ajuns acolo, era deja aglomerat, iar după ce s-au înghesuit înăuntru, ușa a fost închisă; se părea că intraseră toți. Acum se găseau în interiorul celei mai mici Matrioșka.

Pe un perete erau ecrane și Pauline a ajutat IA a stației să direcționeze videocamerele de supraveghere. Destul de repede un ecran a translocat pe o imagine de pe pantă: hăt departe, jos pe câmpia boțită și înclinată, de zgură, o siluetă micuță cobora în salturi la vale.

— Nu-i o idee prea grozavă, a comentat Wang. Crusta se subțiază acolo.

Apoi silueta îndepărtată s-a afundat într-o flamă scurtă și a dispărut.

— Continuați căutările în jurul stației, a zis Wang după câteva clipe de uluire. Vedeți dacă nu mai este altcineva pe acolo. Și puneți o dronă să caute lăcuste.

Cei din adăpost priveau ecranele în tăcere gravă. În cazul în care cușca Faraday n-ar mai fi fost alimentată cu energie, ei ar fi murit foarte rapid, cu toate celulele corpurilor dezintegrate de radiațiile lui Jupiter.

Nu părea totuși să se fi întâmplat nimic. Energia stației părea neafectată și în jur nu se zărea nimeni.

După care prin încăperea s-a propagat un murmur.

— Apel din partea unei nave care vrea să asolizeze! a anunțat cineva.

— Cine este?

— O navă a Interplanei: *Justiție promptă*.

— Verificați autenticitatea.

Imaginea navei care se apropia a fost comutată pe un ecran mai mare și toți au privit cum o navetă spațială micuță a coborât învăpăiată prin deschiderea din platforma de asolizare a stației. La scurt timp după aceea, vizorul unei căști a apărut drept în fața obiectivului unei videocamere de supraveghere din compartimentul de asolizare, umplând ecranul pentru a fi scanat retinal, după care individul acela a fluturat din braț și a ridicat scurt degetul mare. Aparent erau prieteni.

Au fost lăsați înăuntru și în prag apărut trei persoane, cu căștile scoase; una dintre ele era un micuț. Swan a fost surprinsă să-l recunoască pe Jean Genette, inspectorul care-i vizitase în laboratorul lui Mqaret.

— Ați întârziat, a zis Wang.

— Scuze, a replicat Genette. Am fost reținuți. Spune-mi ce s-a întâmplat.

Wang a relatat scurt incidentul, sfârșind:

— Pare să fi fost un singur intrus. S-a apropiat, apoi a coborât panta și a căzut prin crustă. Deocamdată n-am găsit lăcuste.

Capul lui Genette era aplecat pe un umăr.

— A fugit pur și simplu în jos spre pantă, spre moarte?

— Așa se pare.

Inspectorul a ridicat ochii la tovarășii săi.

— Trebuie să scoatem din lavă ce a mai rămas din el. S-a întors către Wang și ceilalți: Revenim repede. Poate că ar trebui să mai rămâneți puțin în adăpost.

Cei trei au dispărut, înapoi spre ecluza stației.

— Bun! a rostit Swan apăsând și l-a săgetat cu privirea pe Wahram. Zi-mi ce se-ntâmplă.

— Nu sunt sigur, a răspuns el.

— Tocmai am fost atacați!

— Așa cred.

— Așa „crezi“?

Continuând să scaneze atent ecranele, Wang a răspuns:

— Trebuie să spun c-a fost un atac foarte ineficient.

— Cine ar fi vrut să v-atace? a întrebat Swan. Și cum a ajuns atât de repede aici acest inspector Genette? Și toate acestea au vreo legătură cu activitatea voastră împreună cu Alex?

— E greu de spus în clipa asta, a răspuns Wahram, dar Swan l-a întrerupt lovindu-l cu pumnul în braț.

— Termină! a șuierat ea. Spuneți-mi ce se-ntâmplă!

A privit în jurul adăpostului aglomerat; acolo douăsprezece-cincisprezece persoane se înghesuiau, concentrate în mod ostentativ asupra propriilor lor activități, lăsându-l pe Wang și pe musafirii lui la o măsuță într-un colț.

— Spuneți-mi, sau o să-ncep să zbier.

A scos un strigăt scurt, pentru a le arăta ce se putea întâmpla, și toți cei din încăperea au tresărit și au privit spre ei ori s-au străduit să n-o facă.

Wahram s-a uitat la Wang.

— Lasă-mă pe mine să încerc, i-a spus.

— Dă-i drumul, a încuviințat Wang.

Wahram a apăsând pe ecranul mesei și a apelat o diagramă a sistemului solar: o imagine tridimensională care părea să plutească în interiorul mesei. Sfere în culori holografice vii alcătuiau ceva similar planetariului familiar, deși Swan a remarcat că existau foarte multe sfere colorate, care erau unite între ele de o sumedenie de linii colorate. De asemenea, sferele nu aveau mărimi proporționale cu dimensiunile reale ale planetelor și sateliților.

— Imaginea aceasta, a rostit Wahram, a fost generată din analiza lui Alex. Este o încercare de a arăta putere și potențialul pentru putere. Un fel de grafic Menard. Mărimea sferelor este determinată de o funcție compusă a factorilor pe care Alex îi considera importanți.

Swan a zărit planeta Mercur, mică și roșie în apropierea soarelui. Toți membrii Mondragon aveau culoarea roșie, alcătuind o constelație de puncte stacojii împrăștiate prin sistem – mici, însă foarte multe. Pământul era uriaș și multicolor, o aglomerare de sfere ca un snop de baloane cu heliu ținute în

același pumn. Marte era o sferă verde, aproape la fel de mare ca Pământul. Linii colorate legau sferile între ele, formând rețele, care erau dense prin tot sistemul solar până la Saturn, după care se rarefiau.

— Ce factori? a întrebat Swan, străduindu-se să se calmeze.

Continua să fie uluită, mai degrabă de apariția lui Genette, decât de atacul asupra stației.

— Capital acumulat, a răspuns Wahram, populație, sănătatea bio-infrastructurii, statutul și stabilitatea terraformării, resurse minerale și volatile, relații și tratate, echipamente militare. Detaliile euristicii ți le putem da ulterior. Se poate vedea imediat că Marte și Pământul, considerat ca un tot, sunt mult mai mari decât orice alte puteri în acest moment. Iar China, sfera mare și roz, este o fracțiune foarte importantă din puterea Pământului. Pe de altă parte, Venus are un potențial atât de vast, încât este greu de reprezentat, fiindcă în prezent nu are nici pe departe puterea pe care o va avea. Venus și China sunt colorate în roz, deoarece ambele au relații bune cu Mondragon. Poți să vezi că în triada China-Venus-Mondragon există potențialul celei mai mari puteri. Alex spunea adesea că dominația chineză este norma prestabilită de-a lungul istoriei, cu excepția scurtei perioade de subjugare față de Europa. Poate că-i puțin exagerat, totuși imaginea vorbește de la sine în privința situației curente. Se observă de asemenea cât de mici sunt toate celelalte așezări spațiale. Rămân mici chiar și luate laolaltă. Pe de altă parte, dacă le amplificăm în calcule potențialul terraformării, așa cum voi face acum... privește! Venus, Luna, galileenii jupiterieni, fără Io, Titan și Triton devin mult mai mari. Ele reprezintă oportunitățile cele mai interesante pentru mai multă putere în spațiul cosmic. Asteroizii sunt în majoritate populați. Prin urmare, din punctul de vedere al potențialului pe termen apropiat, Venus și sateliții mari reprezintă noile puteri. Iar Venus va fi în curând complet locuibilă și va cunoaște o explozie de creștere. Situația devine deja ciudată acolo și o destabilizează pe cea de pe Pământ.

— Bun, și ce o îngrijora pe Alex? a întrebat Swan. Și ce propunea ea în privința respectivă?

Wahram a inspirat adânc, apoi a expirat.

— Alex a văzut un sistem instabil, care se îndreaptă spre colaps, dacă nu se întreprind unele corecții. Dorea să stabilizeze lucrurile. Și considera că sursa fundamentală a problemelor era Pământul.

A rămas privind imaginea, ceea ce i-a subliniat eficient afirmația; în mijlocul tuturor culorilor primare limpezi, pâlcul de baloane de carnaval care reprezenta Pământul era atât de țipător, încât aproape vibra.

— Ce voia ea să facă? a întrebat Swan, simțind un fior de îngrijorare. Vrei să spui că dorea să schimbe lucrurile pe Pământ?

— Da, a rostit apăsător Wahram. Exact. Știa, bineînțeles, că dorința aceasta este una dintre greșelile faimoase ale spațialilor. Un proiect imposibil, care se va împotmoli cu certitudine. Alex aprecia însă că de acum noi dispunem

de suficiente pârhii pentru a juca un rol important. Avea un plan. Mulți consideram că eram mai degrabă coada care își închipuie că ea leagă câinele, cunoști expresia? Totuși Alex ne-a convins că nu vom fi în siguranță, până când Pământul nu-și va rezolva problemele. De aceea am ales să ne alăturăm ei.

— Și ce-nseamnă asta?

— Am stocat alimente și animale în terarii și am înființat birouri terrene în statele prietenoase. S-au încheiat acorduri. Acum însă moartea lui Alex a complicat totul, pentru că ea stabilea personal foarte multe relații. Erau acorduri verbale.

— N-avea încredere în quburi, știu asta.

— Exact.

— De ce?

— Păi... Poate că n-ar fi cazul s-o spun acum.

După o pauză inconfortabilă, Swan a rostit:

— Spune-mi.

Când Wahram a ridicat fruntea și i-a întâlnit ochii, femeia i-a aruncat privirea pe care i-ar fi aruncat-o Alex – a simțit-o străbătând-o. Alex fusese în stare să-i determine pe oameni să vorbească, privindu-i în felul acela.

Răspunsul i-a venit însă din partea lui Wang.

— Este vorba despre unele episoade bizare asociate quburilor, a pronunțat el cu grijă, care s-au petrecut pe Venus și în centura de asteroizi. Incidentele acelea sunt investigate de inspectorul Genette și echipa lui. Așa că asta – a arătat spre ușă – s-ar putea încadra în același tablou general. De aceea, haide s-o lăsăm deoparte până aflăm mai multe. În plus... dacă qubul tău ne înregistrează discuțiile? Ar fi mai bine să-i ceri să blocheze accesul la înregistrările respective.

Wahram i s-a adresat lui Wang:

— Arată-i imaginea sistemului cu puterea quburilor inclusă.

Wang a încuviințat și a apăsat iute pe imaginea din masă.

— Reprezentarea aceasta încearcă să includă atât quburile, cât și IA clasice. Speră să ofere o imagine despre măsura în care civilizația noastră este condusă de inteligențele artificiale.

— Quburile nu conduc nimic, a obiectat Swan. Ele nu iau niciun fel de decizii.

— De fapt, a replicat Wang, iau unele decizii. Lansările feriboturilor sau repartizarea bunurilor și serviciilor în Mondragon – genul acesta de decizii. Care se dovedesc a forma o parte importantă din activitatea infrastructurii sistemului solar.

— Dar *executarea* nu este decisă de ele, a insistat Swan.

— Știu ce vrei să spui. Totuși privește imaginea.

În reprezentarea aceea, i-a explicat, roșul simboliza puterea oamenilor, iar albastrul puterea computerelor; computerele clasice erau colorate în bleu, iar

cele cuantice în bleumarin. O sferă bleumarin mare a apărut lângă Jupiter, iar alte pete albastre erau risipite peste tot, majoritatea conectate într-o singură rețea. Oamenii apăreau ca pâlcuri roșii, mai puține și mai mici decât petele albastre, cu mult mai puține conexiuni între ele.

— Ce-i sfera albastră de lângă Jupiter? a întrebat Swan. Voi?

— Da, a zis Wang.

— Iar acum cineva a atacat această sferă albastră care pare imensă.

— Da. Wang s-a încruntat, privind tăblia mesei. Însă nu știm cine, sau de ce.

După o pauză, Wahram a vorbit:

— Imagini ca aceasta o îngrijorau pe Alex. Ea a inițiat unele eforturi de abordare a situației. Pentru moment, haidem să ne oprim aici, te rog. Sper că înțelegi.

Ochii de broscoi s-au bulbucăat mai mult ca oricând rostind această rugămintă. Transpira.

Swan l-a privit fix o vreme, apoi a înălțat din umeri. Dorea să argumenteze și, o dată în plus, și-a dat seama că era bine să descopere și altceva decât moartea lui Alex care s-o înfurie. Aproape orice ar fi fost util. Dar în final n-avea să ajute cu nimic.

Wahram a încercat să readucă în discuție subiectul Pământului.

— Alex spunea că ar trebui să ne gândim la Pământ ca fiind soarele nostru. Toți ne rotim în jurul lui și exercită o atracție uriașă asupra noastră. Iar din cauza nevoii individuale a spațialilor pentru sabatice, pur și simplu nu-l putem ignora.

— Există mai multe motive pentru care nu-l putem ignora, a atras atenția Wang.

— Corect, a zis Wahram. Bun! Noi suntem deciși să continuăm proiectele lui Alex, iar tu ne poți ajuta în privința asta. Qubul tău are acum lista ei de contacte. Pentru a le păstra pe toate la bord, va fi necesar un efort de proporții. Ajutorul tău ne-ar putea fi de folos.

Nemulțumită de generalizarea aceea, Swan a examinat iarăși imaginea de pe masă. În cele din urmă a întrebat:

— Cu ce pământean a lucrat Alex cel mai mult?

Wahram a strâns din umeri.

— Au fost destui, totuși principalul ei contact de pe Pământ a fost Zasha.

— Serios? a exclamat Swan surprinsă. Zasha al meu?

— În ce sens „al tău“?

— Am fost cândva parteneri.

— N-am știut. În tot cazul Alex s-a bizuit clar pe Zasha pentru evaluarea situației de pe Pământ.

Swan fusese vag conștientă că Zasha avusese legături cu Casa Mercur din Manhattan, însă nu-i auzise niciodată pe el sau pe Alex vorbind unul despre celălalt. Era altă noutate despre Alex și, brusc, femeia a înțeles că așa se va

întâmpla de acum înainte: nu mai avea să afle lucruri de la Alex, ci despre ea. Acela era felul în care avea să continue să trăiască bunica ei și, deși nu însemna mare lucru, era totuși mai bine decât nimic. Mai bine decât neantul. Iar dacă Zasha lucrase cu ea...

— Bine, a rostit Swan. Când inspectorul vostru ne va lăsa să ieșim de aici, mă duc pe Pământ.

Wahram a încuviințat nesigur.

— Tu ce vei face? l-a întrebat ea.

Bărbatul a strâns din umeri.

— Trebuie să merg la Saturn și să raportez.

— O să te mai văd?

— Da, mulțumesc, a spus el, deși părea ușor alarmat de idee. Mă voi întoarce în curând în Terminator. Consiliul Ligii Saturn a fost contactat de vulcanoizi, care au avut de asemenea niște acorduri verbale cu Alex. Au început transferuri vulcanoide de lumină spre Saturn și eu sunt actualmente ambasadorul ligii pe planetele interioare. Așa că te voi vedea când revii pe Mercur.

Extrase (2)

Simplificarea istoriei ar însemna distorsionarea realității. La începutul secolului al XXIV-lea, numărul evenimentelor era prea mare pentru ca toate să poată fi văzute sau înțelese. Tentativele asidue ale istoricilor contemporani de a enunța o paradigmă acceptată au dat greș, iar noi ne găsim în aceeași situație acum, privindu-i retrospectiv. Este greu până și să asamblăm suficiente date pentru a formula o presupunere. Mii de orașe-state ricoșau prin spațiu ca niște bile de pinball, prezente sau absente din cloud-ul de date, și cumulau spre... ce? Spre aceeași încâlceală care fusese dintotdeauna istoria, dar acum elaborată, matematizată, înflorită – utilizând termenul epocii, *balcanizată*. Nicio descriere nu poate fi

noduri de instabilitate, când mai multe stresuri cauzate de presiuni cedează simultan – în cazul acesta, retragerea lui Marte din Mondragon, campania sa contra-imperială pe Pământ și revenirea sateliților jupiterieni pe mai largă scenă interplanetară. Fiind primele așezări aflate dincolo de Marte, jupiterienele au fost împiedicate de dependența de tehnologia lor inițială, mai puțin dezvoltată, de descoperirea formelor de viață pe Ganymede și Europa, dar și de radiațiile intense ale lui Jupiter. Ulterior, strategii de colonizare mai redutabile și eforturile de terraformare de pe Venus și Titan i-au determinat pe jupiterieni să-și reevalueze stațiile, domurile și corturile Luxemburg ca fiind inadecvate. Chiar dacă Io fusese permanent interzis, ceilalți trei sateliți galileeni constituiau laolaltă o suprafață cu potențial enorm, iar soluționarea conflictelor lor interne și angajamentul lor comun pentru terraformare completă au prăbușit piața volatilelor și au declanșat discontinuitățile non-liniare din următoarele două decenii

reprezentau acum propriile lor experimente inevitabile și se transformau în ceva ce nu mai fuseseră anterior: augmentați, multi-sexuați și, cel mai important, longevivi – la momentul respectiv, cei mai bătrâni aveau în jur de două sute de ani. Însă nici măcar cu o fărâcă mai înțelepți sau măcar mai inteligenți. Trist, dar adevărat: probabil că inteligența individuală și-a atins apogeul în paleoliticul superior, iar de atunci suntem creaturi autodomesticite, câini, deși fusesem lupi. Însă în ciuda acelei diminuări individuale, s-au găsit modalități pentru a acumula cunoștințe și putere, a compila înregistrări, ca și tehnici, practici și științe

de aceea este posibil să fim mai inteligenți ca specie decât ca indivizi, totuși predispuși spre nebunie și oricum încremețiți în perioada – pierdută acum pentru noi – în care oamenii trăiau în tehnologia și cultura aproape

uitate ale balcanizării, anii imediat înainte de 2312...

decât să aștepte: iar asta încă n-a fost confirmat

Liste (3)

**alcool, post, însetare, saune, automutilare,
autoprivare de somn, dans, sângerare, ciuperci, imersiune în apă cu
gheață,**

kava, flagelare cu țepi sau colți de animale, cactuși, tabac,

**expunere la elementele naturii, alergări pe distanțe lungi, hipnoză,
meditație, percuții și incantații ritmice, ciumăfaie, mătrăgună,**

***Salvia divinorum*, izuri înțepătoare sau arome, secreții de broască, sex
tantric,**

rotire în cercuri, amfetamine, sedative, opioide, halucinogene,

**protoxid de azot, oxitocină, ținerea respirației, săritul de pe stânci, nitriți,
mitragină, frunze de coca, cafeină, enteogene...**

etilenul, un gaz enteogenic, răbufnește din subteran de sub Delfi

SWAN ÎN BEZNĂ

Când au putut părăsi Stația Io, Swan a pornit spre Pământ.

Prima navă de pasageri care pleca în avalul sistemului era un negruboat. Simțindu-se ea însăși neagră pe dinăuntru din cauza absenței lui Alex, Swan a decis să se imbarce în transportor. Wahram a condus-o, purtând pe chip expresia lui de alarmă de acum caracteristică.

În negruboat, domnea bezna. Era pe cât de negru putea fi, negrul care poate fi găsit într-o grotă din adâncul pământului. Terariul abia se rotea, așa că gravitația era foarte mică peste tot. De aceea oamenii pluteau prin întuneric, goi sau îmbrăcați în haine ori costume spațiale. În jurul clădirilor și platformelor plutitoare, o societate oarbă ricoșa cu grijă, trăind într-o lume a sunetelor. Oameni-lilieci. Uneori existau interacțiuni, conversații, îmbrățișări; uneori auzai țipete de ajutor și patrulau șerifi care să ofere prim-ajutor – ei utilizau ochelari cu infraroșii pentru a vedea ce se întâmpla. Pentru majoritatea pasagerilor, ideea era tocmai de a fi orbi pentru o vreme. Putea fi o ispășire, putea fi un mic voiaj mintal; putea fi un nou tip de sex. Swan nu avea așteptări mari de la negruboat. I se păruse potrivit pentru cum se simțea.

Acum plutea în negru pur și complet. Avea ochii larg deschiși, totuși nu vedea nimic: nici propria ei mână ținută înaintea ochilor, nicio sclipire de lumină nicăieri. Spațiul în care se afla putea să fie infinit ca și cosmosul în sine sau un simplu sac care-i fusese tras peste cap. Ici-colo răsunau glasuri, provenite de la diverse distanțe. Toate păreau înăbușite, ca și cum în întuneric oamenii ar fi șoptit în mod natural – deși mai în față în lungul liniei sale centrale, cel puțin așa părea judecând după forța gravitațională slabă de acolo, se desfășura un soi de joc sau de sport, cu fluierături, bipuri și rafale de răs. Din altă direcție răsunau sunete de chitară și oboi, cântând un duet baroc. Swan s-a propulsat precaut într-acolo, sperând să audă mai bine. Distanță înjumătățită, intensitate sonoră dublată. A trecut pe lângă răsuflările gemene ale unui cuplu care făcea sex, sau așa părea. Acesta era un zgomot care putea atrage o mulțime în aceeași măsură ca muzica sau sportul. În negruboat se înregistraseră agresiuni; oamenii făcuseră lucruri teribile, sau cel puțin așa se zvonea. Practic era greu de crezut că i-ar fi păsat cuiva îndeajuns de mult ca să acționeze atât de extrem asupra altora. De ce să-i fi păsat? Ce ar fi rezolvat?

Negrul pur și continuu a început să fie marcat în vederea ei de pete de culoare, apoi de amintiri de imagini care păreau să fie acolo, pe retină. A închis ochii și barele colorate s-au dublat. Culoare peste tot; i-a reamintit de momentul acela, petrecut cu ani în urmă, când ingerase suita encedană extraterestră, un act nebunesc pe care de obicei izbutea să nu și-l amintească. Anahoreții stând în jurul lumânărilor aprinse; Pauline, abia

instalată, avertizând-o să n-o facă; potirul micuț plin cu *Enceladusea irwinii* și alte forme microscopice de viață enceledană; anahoreții dându-i-l și rostind „Înțelegi?” și Swan replicând că înțelegea, minciuna cea mai mare din viața ei; gustul infuziei, ca sângele; greutatea din stomac; felul cum, după o clipă de pierdere a vederii, lumina lumânărilor revenise și crescuse prea strălucitoare ca s-o poată privi; vuietul de valuri spărgându-se pe țărmul lăuntric, totul devenind sclipitor de înțesat de culoare, Saturn părând o prăjitură cu mentă și cantalup. Da, o perioadă de sinestezie, cu toate simțurile ei clocotind, iar la un moment dat înțelesese brusc că nu va mai fi niciodată aceeași. Era oare înțelept să se infecteze cu o formă de viață extraterestră? Nu, nu era înțelept! Țipase ca și cum ar fi fost otrăvită, captivă într-un caleidoscop, cu vuiet în urechi, exclamase din nou și din nou: *Dar am fost... am fost Swan... am fost... am fost Swan...*

Acum s-a străduit pe cât a putut să arunce amintirea aceea în beznă, departe de ea. S-a rotit lipsită de greutate în urma efortului, care-i transformase trupul într-un nod. Pe când se rotea, i s-a părut că oboiul și chitara erau de fapt îndepărtate unul de celălalt. Să fi fost cu adevărat un duet? Cum funcționa atunci, dacă distanță dintre cele două instrumente era de o jumătate de kilometru? În relația lor reciprocă ar fi existat un decalaj temporar distinct. A încercat să se focalizeze asupra lor, să audă dacă erau sau nu în armonie. În negrul pur, nu avea s-o știe niciodată.

A înțeles cu jale că asta va continua pe toată durata călătoriei. Niciun chip de care să se agațe cu privirea, absolut nimic de văzut – memoria și imaginația i-o vor lua razna, simțurile lihnite lăsate să se rotească flămând vor inventa –, nu va avea drept tovărășie decât propria ei nefericire. Existență pură, gândire neadulterată, dezvăluind ceea ce lumea fenomenală putea să ascundă, dar nu putea să schimbe: vidul din centrul lucrurilor.

Stomacul i-a ghiorțăit și a mâncat ceva din centură. S-a ușurat într-o pungă din interiorul costumului și a proiectat punga etanșată spre sol; servoboții aveau s-o adulmeceși s-o evacueze. Continua să vadă imagini ale chipului lui Alex și s-a agățat de ele ca amintiri prețioase de care avea nevoie să se țină de-a pururi, dar și ele au făcut-o să geamă. Fără să se poată abține, a scâncit precum un animal rănit.

— Poate că ai parte de un episod de hipotipoză, a spus Pauline cu glas tare. Imaginarea vizuală a unor lucruri care nu sunt prezente în fața ochilor.

— Gura, Pauline. După o vreme, a adăugat: Nu, iartă-mă. Continuă.

— În unele retorici o aporie este o pretinsă dubitație înainte de a reveni la atac, ca în Gilbert despre Joyce. Însă Aristotel o definește ca o problemă insolubilă într-o întrebare, care derivă din premise la fel de plauzibile, dar incompatibile. El scrie că lui Socrate îi plăcea să-i aducă pe oameni la aporie, pentru a le demonstra că de fapt nu știau ceea ce credeau că știau. Pluralul pe care Aristotel îl folosește în cartea lui despre metafizică este „aporiai”. „Trebuie mai înainte să cercetăm lucrurile care ne nedumeresc

dintru început“, scrie el. Cuvântul *aporie* a fost ulterior adaptat de Derrida, pentru a simboliza ceva similar petelor albe din înțelegerea noastră, despre care nici măcar nu știm că există, în ideea că ar trebui să încercăm să le vedem. Ideea nu este chiar aceeași, dar se alătură unei constelații de înțelesuri pentru cuvânt. *Oxford English Dictionary* face referire la un citat din *Retorica mistică* lui J. Smith scrisă în 1647, care spune că *aporia* se referă la problema „ce faci sau spui într-o situație bizară sau ambiguă“.

— Ca acum.

— Da. Ascultă mai departe. Termenul grec provine din *a*, „fără“, și *poros*, „trecere“. Însă în mitul lui Platon, Penia, copila sărăciei, alege să fie fecundată de Poros, personificarea belșugului. Copilul lor este Eros, care combină atributele părinților săi. Este subliniată ca stranie întruparea inventivității în Penia și a prosperității în bețivul și pasivul...

— Asta nu-i ceva straniu.

— Astfel că deși Penia nu este Poros, ea nu este nici a-poria. Ea a fost numită nici mascul, nici femelă, nici bogată, nici săracă, nici inventivă, nici neinventivă. În felul acesta *aporia* devine un termen și mai intraductibil.

— Eu sunt o aporie. Și sunt într-o aporie. Acest negruboat.

— Da.

Foarte bine, să vorbești și să gândești – „Mulțumesc, Pauline“ –, dar la sfârșit tot mai rămăsese o săptămână prin care să supraviețuiască, iar moartea lui Alex nu dispăruse nicio secundă. Swan plutea în bardo⁶, încercând să gândească așa cum ar fi gândit cineva nenăscut. Plină de dubitații, rodul sărăciei. Avea să fie renăscută altă Swan.

Apoi, mai târziu – i s-a părut mult mai târziu, acolo, în spațiul suspendat al non-timpului, izbindu-se de propriile-i gânduri, care se roteau mereu și mereu în buclă –, a ajuns să înțeleagă că atunci când soneria din costumul ei va suna și va anunța sfârșitul călătoriei, ei o vor decanta pe aceeași Swan care intrase. Nu exista scăpare.

— Pauline... spune-mi mai multe. Vorbește-mi. Te rog, vorbește-mi.

Pauline a spus:

— Max Brod a purtat odată o conversație foarte interesantă cu Franz Kafka, pe care i-a relatat-o ulterior lui Walter Benjamin...

Extrase (3)

***Homo sapiens* a evoluat în gravitația terestră și rămâne deschisă întrebarea privitoare la efectele traiului în medii cu g subunitar asupra oamenilor**

reducere a densității osoase între 0,5 și 5% pe lună în 0-0,1 g

s-a arătat că expunerea repetată la incidente de gravitație mai mari de 3 g creează microaccidente cerebrovasculare și crește posibilitatea incidenței unor accidente cerebrovasculare majore

de-a lungul timpului, comunitatea cercetătorilor biomedicali și-a modificat opinia nu o dată în privința acestor întrebări

exercițiile aerobice și de anduranță compensează parțial efectele fiziologice ale traiului îndelungat în g moderat mică (definită ca fiind între 0,17 g pe Lună și 0,38 g pe Marte), dar există și probleme insolvabile

menținerea unei vieți fizice viguroase diminuează substanțial

la valori ale g sub cea selenară, etiolarea fizică apare în unele organe și țesuturi, indiferent de volumul exercițiilor

rezultate foarte semnificative din punct de vedere statistic în tabelele actuariale sugerează că longevitatea dincolo de normele istorice este imposibilă fără reveniri frecvente, nu doar într-un mediu de 1 g , ci pe Pământ. Motivele continuă să fie controversate, dar datele în sine sunt foarte clare. Ne propunem să arătăm

un an din șase ani petrecut pe Pământ, fără perioade de absență mai lungi de zece ani, sporește mult longevitatea. Neglijarea acestei practici duce la un risc sporit de deces cu decenii mai devreme

mediile excesiv de sterile nu pot

faimosul sau notoriul sabatic fusese propus ca exemplu de hormesis sau mitridatism, în care expunerea scurtă la toxine întărește organismul împotriva unor doze mai mari

dependența de Pământul a celor care locuiesc în spațiul cosmic este fiziologică și nu va dispărea, până nu va fi complet caracterizată și nu-i vor fi efectiv ameliorate toate componentele

inoculări de helminți (viermi intestinali), bacterii, virusuri etc., imposibil

de catalogat, totuși

de asemenea, posibile efecte psihologice, care determină dificultăți extreme în definirea cauzelor și tratamentului

similar ca dificultate intrinsecă cu alte proiecte pe cinci sute de ani

efectele sunt cumulative și duc la disfuncție

creșterea longevității este o realitate statistică, dar nu o garanție pentru un individ specific. Alegerile din viață modifică probabilitățile de

terapiile regenerative continuă să îmbunătățească

cel mai mare salt în graficele de longevitate a apărut la începutul lui Accelerando și mulți consideră că n-a fost o coincidență. Se declanșează un val de energie când îți dai seama că poți trăi mult mai mult decât crezuseși că ar fi fost posibil. Probleme care complică ulterior tabloul nu devin evidente până

statisticile sunt sugestive, dar cauzele nu sunt deocamdată

viața este un complex

MTB, moarte traumatică bruscă, insolubilă

oamenii ar trebui să-și minimizeze timpul trăit în extreme gravitaționale, dacă doresc să-și maximizeze șansa pentru noua durată de viață standard extinsă, care se prelungește întruna

nicio idee reală despre ce ar putea fi posibil dacă vor continua îmbunătățirile

am putea trăi mii de

oamenii fac compromisuri, recurg la scurtături. Vor să realizeze lucruri, își satisfac plăcerile, dragostea de aventură

să fie nevoiți să revină pe Pământul murdar și bătrân, opresiv și deficient. O planetă cu adevărat tristă

au jurat că vor trăi fără intenția longevității, dar erau tineri atunci

majoritatea spațialilor bătrâni revin pe Pământ, așa cum se recomandă, pentru un an la fiecare șapte ani, fiindcă ei trăiesc cel mai mult și efectul este autoconsiderat

continuă căutarea pentru o explicație mai completă.

SWAN ȘI ZASHA

Cele treizeci și șapte de lifturi spațiale ale Pământului își aveau toate cabinele pline permanent, atât în sus, cât și în jos. Desigur, continuau să mai existe multe vehicule spațiale, care aterizau și decolau, ca și planoare, care aterizau pe sol și suiau după aceea cu lifturile; dar, una peste alta, lifturile transportau de departe grosul traficului Pământ-spațiu. Cu cabinele coborau alimente (un procentaj esențial din totalul necesar), metale, bunuri manufacturate, gaze și oameni. Cu cabinele suiau oameni, bunuri manufacturate, materiile comune pe Pământ, însă rare în spațiul cosmic – acestea erau numeroase, incluzându-le pe cele de natură animală, vegetală și minerală, totuși principalele (ca volum) erau pământurile rare, lemnul, petrolul și solul. Un adevărat flux de masă fizică se deplasa în sus și în jos, pus în mișcare de contrabalansarea dintre forța de gravitație și rotația Pământului, cu un adaos mic de energie solară care completeze diferența.

Rocile-ancore de la extremitățile superioare ale cablurilor lifturilor aduceau cu niște pacheboturi spațiale gigantice, deoarece suprafețele asteroidale originale mai erau doar foarte puțin vizibile; exterioarele erau acoperite cu clădiri, centrale energetice, zone de încărcare a lifturilor și altele similare. Practic erau porturi și hoteluri uriașe și de aceea extrem de animate. Swan a trecut prin cel numit Bolivar și s-a instalat într-o cabină a hotelului fără măcar s-o remarce; pentru ea nu fusese decât o serie complicată de uși, ecluze și coridoare, care o aduseseră în altă serie de camere. Se resemnase la gândul lungii călătorii descendente spre Quito. Ca o ironie a epocii lor, călătoria în jos pe cablul liftului avea să dureze mai mult decât unele voiajuri interplanetare, dar era o inevitabilitate. Cinci zile închisă într-un hotel. A petrecut zilele acelea, participând la spectacole cu *Satyagraha* și *Akhnaten* de Glass și dansând energic într-un curs epuizant, uneori foarte dur, conceput pentru a-i întări pe oameni pentru 1 g. Uităndu-se prin podeaua transparentă, s-a refamiliarizat cu proeminența masivă a Americii de Sud, care se contura tot mai detaliat sub ei: oceane albastre de o parte și cealaltă; Anzii ca o șiră a spinării maronii; micile conuri maronii ale vulcanilor măreți, văduviți de zăpada lor.

Planeta era acum aproape complet lipsită de gheață, care mai exista doar în Antarctica și Groenlanda, iar cea din Groenlanda se topea rapid. Nivelul mării era cu unsprezece metri mai sus decât fusese înaintea schimbărilor. Inundarea aceasta a coastelor constituia unul dintre principalele elemente motrice ale dezastrului oamenilor pe Pământ. Ei dispuneau de tehnici de terraformare enorm de puternice în afara planetei, dar care nu puteau fi aplicate aici. De exemplu, nu puteau izbi comete de Pământ. De aceea, clocoteau surfactanți în siajele navelor, pentru a crea un albedo mai mare, și

încercaseră să injecteze în atmosferă diverse niveluri de bioxid de sulf, imitând vulcanii; însă asta dusese odată la dezastru și acum nu puteau conveni câtă lumină solară să blocheze. Majoritatea preferințelor populației și multe dintre proiectele mai mici inițiate deja se ciocneau cu alte proiecte propuse sau aflate în desfășurare. Și mai existau încă națiuni-state puternice, care erau în același timp conglomerate corporatiste; cele două se suprapuneau în dezordine keynesiană, cu sistemul capitalist rezidual, totuși puternic, conducând mare parte din planetă și conținând în interior propriul său feudalism rezidual, care exista acolo pentru a lupta veșnic împotriva servilor, ceea ce însemna de asemenea împotriva economiei orizontalizate, emergente în Mondragon. Pământul era un haos, un loc trist. Continua să rămână însă centrul poveștii. Trebuia să ai legături cu el, așa cum spusese dintotdeauna Alex, altfel nimic din ce se realiza în spațiu nu era real.

În Quito, Swan a luat trenul până la aeroport și s-a îmbarcat într-o cursă către New York. Cobaltul, turcoazul și jadul caraibiene erau strălucitor de vii; până și conturul cafeniu subacvatic al Floridei inundate avea o strălucire de jasp. Luciul amețitor al Pământului în sine.

Un ocean mult mai oțelie se spărgea alb de Long Island, când au survolat-o, vibrând și lunecând prin văzduh. Au aterizat pe o pistă undeva în partea continentală, la nord de Manhattan, și femeia a ieșit în cele din urmă din diversele containere de călătorie, camere, vehicule, coridoare și holuri, sub cerul deschis.

Să fie pur și simplu în exterior, în aer liber, sub cerul albastru, în bătaia vântului – asta iubea cel mai mult la Pământ. Azi, nori pufoși erau masați la vreo trei sute de metri altitudine. Păreau să sosească de peste apă. Swan a ieșit într-un fel de parcare plină cu camioane, autobuze și troleibuze și a țopăit de colo-colo, răcnind spre cer, apoi a îngenunchat și a sărutat solul, a scos urlete de lup și, după ce s-a hiperventilat, s-a întins pe spate pe asfalt. N-a mai stat în mâini; învățase de mult că statul în mâini pe Pământ era realmente greu. Iar coasta încă o durea.

Prin breșe din stratul de nori putea să vadă albastrul deschis-dar-închis al cerului terran, subtil și bogat. Semăna cu un dom albastru turtit în centru, poate la câțiva kilometri deasupra norilor – a întins mâna într-acolo – era minunat, deși știa că nu era decât un soi de curcubeu. Un curcubeu complet albastru, care acoperea totul. În sine, albastrul era complex, îngust ca domeniul, dar infinit în cadrul domeniului aceluia. O imagine îmbătătoare pe care o puteai respira – o respirai întotdeauna, trebuia s-o faci. Vântul ți-o îndesa pe gât! Respiră și îmbată-te, ah, să fii liberă de toate constrângerile, cu minimum de haine, întinsă pe suprafața nudă a unei planete, absorbindu-i atmosfera ca și cum ar fi fost o *aqua vitae*, simțind-o în piept cum te ținea în viață! Niciun terran pe care-l cunoscuse vreodată nu aprecia aerul așa cum se cuvenea și nici nu-și vedea cerul așa cum era. De fapt, ei îl priveau

rareori.

Swan s-a ridicat și s-a îndreptat spre doc. Un feribot maritim mare și uruitor a preluat-o pe ea și pe mulți alții și, după ce a parcurs un canal aglomerat, a ieșit pe râul Hudson și s-a îndreptat către Manhattan. Feribotul a intrat într-un doc de pe Washington Heights, însă Swan a rămas pe el și nava a înaintat după aceea spre centru pe partea dinspre Hudson. Câteva zone din Manhattan rămăseseră deasupra apei, dar insula fusese înecată în majoritate, vechile străzi erau acum canale, orașul era o Veneție alungită, o Veneție cu zgârie-nori, o super-Veneție – și arăta foarte frumos. Un clișeu adesea invocat spunea că inundația îmbunătățise orașul. Fâșia lungă de zgârie-nori aducea cu spinarea unui dragon. Efectul de racursi pe măsură ce se apropiau făcea clădirile să pară mai scunde decât erau în realitate, totuși verticalitatea le era inconfundabilă și izbitoare. O pădure de dolmene!

Swan a coborât de pe feribot la pontonul Străzii 30 și a mers pe podul lat dintre clădiri spre extensia High Line, unde oamenii umpleau piețele lungi care se întindeau către nord și sud. Manhattan străbătut pe jos: muncitori împingând cărucioare înguste pe pasarelele aeriene aglomerate, care conectau cartiere-insule suspendate la diverse înălțimi între zgârie-nori. Terasele de pe acoperișuri erau decorate cu verdeață, dar orașul era în cea mai mare parte o creație din oțel, beton, sticlă... și apă. Ambarcațiuni goneau pe apa de sub pasarele, pe străzile care erau acum canale aglomerate. Toate piețele aeriene și podurile erau ticsite de oameni. Se spunea că mulțimile erau la fel în orice moment din zi sau noapte. Swan s-a strecurat printre corpuri, făcând echilibristică pe linia dintre cele două direcții de trafic, bucurându-se de toate chipurile pe care le zărea. Erau la fel de eterogene ca în orice masă de spațiali, totuși staturile păreau mult mai apropiate de o înălțime medie – de altfel destul de mică –, cu mai puțini micuți și înalți. Fețe asiatice, africane, europene – din toate, mai puțin amerindiene, așa cum crezuse ea mereu că va fi în Manhattan. Poftim biologie invazivă!

O clădire pe lângă care a trecut pompase apa din vechiul parter și acum opera acolo într-un soi de cadă uriașă de aer. Ea auzise despre înflorirea afacerilor imobiliare submarine și inter-maree. Unii vorbeau despre pomparea apei din sistemul metroului, care continua să funcționeze în zonele unde avusese trasee supraterane. Dedesubt mișcările apei formau un fundal sonor ambiental uriaș. Voci omenești, clipocit de valuri, țipetele pescărușilor pe docuri și vuietul vântului prin canioanele de clădiri; acestea erau zgomotele orașului. Apa era complet încrețită de valuri și vălurile ce se intersectau. Înapoia ei, în lungul bulevardului spre vest, cioburi de oglinzi de raze solare întrerupte ricoșau pe râul mare. Asta iubea femeia – se afla sub cerul liber, în loc cu adevărat deschis. Stătea pe o planetă. În orașul cel mai mare dintre toate.

A coborât ținând cteva trepte și a suit pe un *vaporetto* care circula pe Eighth Avenue. Era o ambarcațiune lungă și joasă, cu locuri pentru cincizeci de persoane, la care se adăugau încă vreo sută de locuri în picioare. Se oprea la fiecare cteva cvartale. Swan s-a rezemat de balustradă și a privit înainte și înapoi de-a lungul canalului: un canion, ai cărui pereți erau clădiri. Cu aspect foarte futurist. A coborât la Strada 26, traversată de o esplanadă lungă, care se întindea spre est până la râul East din Long Island. O mulțime de străzi orientate pe direcția est-vest aveau deasupra asemenea platforme, iar canalele aglomerate de sub ele erau umbrite aproape tot timpul zilei. Când lumina soarelui se strecura prin fante, proiecta peste tot o strălucire de bronz și apa albastră devenea de cositor. Newyorkezii nu păreau să remarce efectul acesta, dar, pe de altă parte, aici trăiau douăzeci de milioane de oameni în ciuda inundației și Swan s-a gândit că frumusețea nu era complet irelevantă pentru fenomen, chiar dacă oamenii optau să nu vorbească despre ea. Erau tipi duri și o făceau să râdă. Swan nu era o tipă dură, și nici newyorkeză, iar locul acesta era uluitor și ea știa că localnicii o știau. Poftim artă peisagistă!

— „Geografia lumii este unificată doar prin logica și optica umană“, a intonat ea, „prin lumina și culoarea construcțiilor artificiale, prin aranjamentele decorative, prin ideile de bine, adevăr și frumos!“

Puteai să cânti întreaga predică a lui Lowenthal pe pasarelele Manhattanului și nimănui nu i-ar fi păsat.

De câte ori putea, ieșea sub lumina soarelui. Aceasta era radiația directă a lui Sol Invictus, care-i izbea pielea neacoperită. Era uluitor să poți sta sub razele solare fără să te ucidă. Acesta era unicul loc din sistemul solar unde o puteai face; biosfera din jurul unei stele era subțire ca pelicula unei bule de săpun. Îngroșarea peliculei vieții... poate că acesta era proiectul omenirii. Extinderea peliculei spre exterior, pentru a o îngloba pe Marte, fusese o realizare de excepție. Extinderea ei spre interior, către Venus, ar fi fost încă și mai remarcabilă, dar acesta avea să fie mereu locul optim. Nu era surprinzătoare mistică acestei planete bătrâne, lovite de toate transformările vieții. Metamorfoza se potrivea Pământului și nu se oprise. Marea inundație devenise o prăbușire norocoasă, determinase o exfoliere într-un stadiu superior. Lumea fusese udată. Flori înmugureau din ramura înfrunzită. Swan se întorsese.

Casa Mercur se găsea lângă Muzeul de Artă Modernă. Multe dintre tablourile muzeului se aflau acum pe Mercur și aici fuseseră lăsate doar copii; într-un gest neobișnuit, o sală fusese dedicată artei mercuriene. Bineînțeles, Grupul Celor Nouă figura la loc de cinste. Pentru Swan era prea mult soare și piatră, întotdeauna i se păruse bizar să privească pânza utilizată ca mediu; aducea cumva cu vederea unei sculpturi în fildeș sau a altei antichități exotice. Când dispuneai de planetă și de corpul tău ca

pânze, de ce să te mai ocupi cu pătrate de tapet? Era neobișnuit, dar de aceea poate și interesant. Alex și Mqaret organizaseră cândva o recepție pentru Cei Nouă; Swan îi cunoscuse atunci pe mulți dintre ei și-i făcuse plăcere să discute cu ei.

A găsit mercurieni strânși la barul din patioul terasei de pe acoperiș a Casei Mercur, la treizeci de etaje deasupra apei. Majoritatea aveau exoschelete sau brasieri de corp, care, ascunse sau nu de haine, erau evidente pentru Swan prin felul cum stăteau purtătorii lor, care se odihneau confortabil, totuși ușor nelalocul lor, de parcă ar fi fost în apă. Cei care nu purtau așa ceva se mențineau mai mult sau mai puțin eroic în poziție verticală, susținând greutatea de pe Pământ cu expresii încordate. Swan însăși avea o senzație similară. Indiferent ce ai fi făcut, 1 g ți se impunea atenției pentru o vreme.

Biroul lor din New York era condus de un terran bătrân pe nume Milan, care avea câte un zâmbet și o vorbă bună pentru fiecare.

— Swan, scumpo, ce grozav din partea ta să vii!

— Plăcerea-i de partea mea, *iubesc* New Yorkul.

— Binecuvântată fie-ți ignoranța, copilo. Mă bucur că-ți place. Și mă bucur că ești aici. Hai să-i cunoști pe unii dintre noii mei oameni.

Swan a cunoscut o parte din echipa locală, le-a suportat condoleanțele și le-a oferit o scurtă și incorectă relatare a călătoriei spre Jupiter. Aveau o mulțime de idei despre „dincolo și deasupra“ ale lui Mondragon pe care i le-au împărtășit.

După ce au terminat, Swan l-a întrebat pe Milan:

— Zasha mai e pe-aici?

— Zasha nu va părăsi niciodată orașul acesta, a răspuns Milan. Tu ar trebui s-o știi. N-ai fost la combinația lui cea mai recentă? Este pe un ponton de pe Hudson.

Swan a luat feribotul înapoi pe Eighth Avenue, a coborât și a suit pe scări, până a ajuns la un pod pe care putea să meargă spre vest.

Toate vechile pontoane fuseseră acoperite de unsprezece metri de apă, așa încât trebuiseră construite altele. Unele erau chiar cele vechi, recuperate și înălțate pe picioroange; altele erau nou-nouțe, utilizând uneori pe cele scufundate drept fundații. Docuri plutitoare mai mici umpleau interstițiile și erau atașate de pontoane sau de clădiri din apropiere la nivelul etajului al treilea. Unele dintre ele erau mobile și se deplasau de colo-colo ca niște barje. Linia țărnelui era complicată.

Unele docuri subacvatice aveau acum țarcuri de acvacultură și vechiul partener al lui Swan, Zasha, conducea acum o farmacie pe unul dintre ele, cultivând medicamente piscicole și bioceramice, dar lucrând în același timp și pentru Casa Mercur... și pentru Alex.

Swan telefonase în prealabil și Zasha a apărut la gardul din sârmă care separa un doc plutitor de marele complex piaza aflat în vestul străzii

Gansevoort, la extremitatea sudică a parcului High Line. După o îmbrățișare scurtă, Z a condus-o la capătul docului, apoi au ieșit pe Hudson într-o ambarcațiune, un hummer mic și hidrodinamic, care i-a adus iute în mijlocul râului.

Totul de pe apă se mișca lent, inclusiv apa însăși. Aici râul Hudson era lat; întregul Terminator ar fi încăput în portul New York. Peste tot se vedeau poduri, unul se distingea pe orizontul sudic îndepărtat. Lui Swan nu-i venea să creadă cât de multă apă era; nici chiar oceanul deschis nu părea să aibă atâta, totuși acesta nu era nici măcar un fluviu foarte mare, comparativ cu cele cu adevărat mari. Pământul!

Zasha privea scena cu o expresie de mulțumire. În vârfurile zgârie-norilor cei mai înalți, șiruri de ferestre ardeau de lumina solară reflectată și toate clădirile străluceau. Insula zgârie-norilor: panorama Manhattanului clasică, improbabilă și superbă.

— Cum îți merge? a întrebat Swan.

— Îmi place râul ăsta, a spus Zasha ca și cum i-ar fi răspuns la întrebare. Bag motorul până în vârful insulei, sau chiar până la Palisade, după care plutesc pur și simplu la vale. Arunc o undiță. Uneori pescuiesc niște chestii uimitoare.

— Și la Casa Mercur?

Zasha s-a încruntat.

— În ziua de azi spațialii sunt învinuiți pentru multe. Cei de acolo sunt ranchiunoși. Cu cât ajutăm mai mult, cu atât devin mai ranchiunoși. Fondurile lor de capital de risc continuă totuși să investească în noi.

— Ca-ntotdeauna, a încuviințat Swan.

— Da, mă rog, creștere permanentă. Nimic însă nu durează veșnic. Sistemul solar este la fel de finit ca și Pământul.

— Crezi că se umple? Că ajunge la pragul maxim?

— Mai degrabă la vârful profitabilității investiției. Dar oamenii se pot simți furați din cauza asta. Oricum se comportă de parcă ar fi furați.

Ambarcațiunea lui Zasha a plutit în derivă pe reflux, până a trecut de Battery și a apărut panorama țărmlui Brooklyn. Zgârie-norii de la baza lui Manhattan păreau un grup de înotători gigantici, care stăteau laolaltă până la genunchi în râul rece, gata să plonjeze. Printre clădiri, apa se întindea ca o foaie de sticlă și canalele erau pline cu ambarcațiuni mici; la fel și portul, deși nu la fel de dens. În orice moment puteai să vezi sute de vehicule acvatic. De aici puteau privi pe ambele râuri, Hudson și East, între care curgeau râurile mai mici, rectilinii, ale străzilor, toate sub cerul noros. O imagine din Canaletto. Reflexiile norilor înălbeau luciul apos al golfului. Era atât de frumos, încât lui Swan i se părea că fusese distribuită într-un film și s-a clătinat puțin, odată cu legănarea bărcii.

— Simți gravitația? a întrebat Zasha.

— Cam.

— Vrei să rămâi la mine peste noapte? Mi s-a făcut foame.

— Sigur că da. Mulțumesc.

Zasha a pilotat barca spre vest, traversând râul, către un canal de pe aripa Jersey, care ducea în vest. Greu de spus dacă era un canal sau un golfuleț. Spre interior, se lărgea înspre nord și Zasha a virat într-acolo și a andocat la un ponton din lemn care se întindea într-un lac puțin adânc. Cartiere întregi coborau panta drept în apă. Latura de est a Americii de Nord fusese dintotdeauna un țărm inundat, dar acum era mai mult ca oricând.

Au suit panta sub un amurg violent, care amesteca lipsit de gust portocaliul și rozul. În astfel de momente, cerul răsăritean era cel care oferea adevăratul spectacol, mai subtil, totuși splendid. Nimeni nu privea însă într-acolo.

Locuința lui Zasha era minusculă, lângă o lizieră, construită manual și șubredă ca în orice favelă sau mahala pe care o văzuse vreodată Swan.

— Ce-i aici?

— Face parte din Meadowlands.

— Ai voie să-ți faci propria ta casă aici?

— Cine te-ntreabă? De fapt beneficiaz de o chirie uriașă, dar Casa Mercur îmi oferă un mic supliment, ca să mă țină aici, departe de ei.

— Greu de crezut.

— Oricum, e-n regulă. Îmi place naveta pe care o fac.

Swan s-a așezat recunoscător într-un fotoliu decrepit și și-a privit vechiul partener învârtindu-se de colo-colo în penumbră. Trecuse mult de când cutreieraseră împreună sistemul solar, construind terarii și crescând-o pe Zephyr; ba chiar trecuse mult de când murise Zephyr. Iar ei nu se înțeleseseră niciodată foarte bine și se separaseră la scurt timp după dispariția ei. Swan a recunoscut totuși felul cum Zasha se gârbovea peste plită, așteptând să fiarbă apa în ceainic și afișând o privire cunoscătoare și misterioasă, pe care a recunoscut-o de asemenea.

— Așadar ai lucrat cu Alex? a rostit ea.

— Păi, da, a răspuns Zasha și i-a aruncat o privire scurtă. A fost șefa mea. Știi ce-nseamnă asta.

— Nu-nțeleg ce vrei să spui.

— Vreau să spun că te iubește și are grijă de tine, iar tu faci exact ce dorește ea.

Swan a trebuit să râdă.

— Da, sigur că da. A reflectat la cuvintele bărbatului, ignorând durerea. Cumva, ea s-a adaptat la ce aveai tu nevoie. Te-a ajutat să capeți ce-ți trebuia.

— Da. Știi ce vrei să spui.

— Bun, dar, fii atent... acum ea nu mai este și mi-a lăsat un mesaj. Practic m-a folosit drept curier pentru Wang de pe Io și a descărcat de asemenea ceva în Pauline. A spus c-a făcut totul pentru eventualitatea în care ar păți

ceva.

— Ce vrei să zici?

Swan a descris vizita spectrului lui Alex... plicurile... călătoria ei spre Jupiter și intrusul de pe Io.

— Am auzit despre incident, a încuviințat Zasha. N-am știut că erai acolo.

S-a încruntat spre ceainic, cu fața albăstruie în strălucirea plitei.

— Ce-ai lucrat tu cu Alex? a întrebat Swan. Și de ce nu mi-a spus nimic despre asta în mesajul pe care mi l-a lăsat? Ea... este ca și cum aș fi fost o simplă curieră pentru ea, iar Pauline un soi de seif de valori.

Bărbatul n-a răspuns.

— Haide, spune-mi, a insistat Swan. Mie-mi poți spune. De la tine pot accepta. Sunt obișnuită să-mi spui cât de nepricepută sunt.

Zasha a expirat apăsător și a turnat ceai în două cești. Abur în amurg, prinzând lumină de undeva. Z i-a întins o ceașcă, apoi s-a așezat pe un scaun de bucătărie vizavi de ea. Swan și-a încălzit palmele în jurul ceștii.

— Sunt chestii despre care nu pot vorbi...

— Haide, termină cu prostiile!

— ... și chestii despre care *pot vorbi*. Alex m-a implicat într-un grup care urmărește niște quburi bizare. Asta a fost interesant, dar a vrut să rămână confidențial, alături de alte chestii la care lucra. Poate că Alex nu te credea foarte capabilă să păstrezi confidențialitatea.

— De ce ar fi crezut *așa ceva*?

Până și Zasha cunoștea însă trei sau patru cazuri în care Swan fusese indiscretă, iar Swan cunoștea mai multe.

— Acelea au fost accidente, a continuat ea. Și nici măcar n-au fost niște accidente importante.

Zasha a sorbit precaut din ceai.

— De acord, dar poate că părea că se îndesesc. Trebuie să recunoști că nu mai ești aceeași persoană ca în trecut. Ți-ai ticsit creierul de augmentări...

— Nu-i adevărat!

— Mă rog, tot sunt vreo patru-cinci. Mie nu mi-a plăcut din capul locului. Când dezvoltai partea religioasă a lobului temporal, te poți transforma într-un ins foarte diferit, ca să nu mai amintesc de riscul epilepsiei. Iar acela n-a fost decât începutul. Acum ți-ai băgat în tine și chestiile animalice, o ai pe Pauline care înregistrează tot ce vezi - să știi că nu-i neglijabil. Îți poate cășuna. Sfârșești prin a fi un fel de creatură post-umană. Sau cel puțin o persoană diferită.

— Haide, Z, ce naiba! Sunt aceeași persoană ca-ntotdeauna. Și tot ceea ce faci îți poate cășuna! Nu poți îngădui ca asta să te oprească. Consider că tot ce mi-am făcut mie face parte din a fi om. Vreau să zic... cine nu le-ar fi făcut, dac-ar fi putut? Mie mi-ar fi fost rușine să nu le fi făcut! Nu-i vorba despre a fi *post* uman, ci despre a fi *complet* uman. Ar fi o prostie să nu faci lucrurile bune, atunci când poți, ar fi *anti*-uman.

— Păi, a zis Zasha, ți-ai făcut chestiile alea și ai încetat imediat după aceea să mai proiectezi terarii.

— Îmi ajunsese! Noi trecuserăm oricum de faza de design; ei n-aveau decât să construiască pur și simplu mai multe terarii la fel. Și oricum multe din cele pe care le-am făcut au fost de-a dreptul stupide. N-ar fi trebuit să fi creat Ascensiuni la momentul ăla, trebuia să purtăm biomurile tradiționale dincolo de extincție. Încă mai avem nevoie de ele! Să fiu sinceră, nu știu unde ne-au fost mințile.

Zasha a fost surprins de cuvintele ei.

— Mie-mi plac Ascensiunile. Ajută la dispersia genetică.

— Într-o măsură prea mare. Oricum, nu asta-i ideea. Ideea este că doream să-ncerc lucruri diferite și am făcut-o.

— Ai devenit artistă.

— Am fost dintotdeauna artistă. Atât doar că am schimbat mediul de expresie. Și nici asta nu pot spune c-am făcut-o cu adevărat. Doar m-am focalizat. A fost ceea ce doream. Haide, Zasha, nu fac altceva decât să trăiesc o viață omenească. Faptul că tu refuzi oportunitățile astea nu te face mai uman, ci te face doar regresiv. Nu merg nici măcar pe-atât de departe pe cât merg alții. N-am al treilea ochi și nu mi se fracturează coastele la orgasm. Atât doar că...

— Atât doar că ce?

— Nu știu. Încerc lucruri care sună bine.

— Și au funcționat toate pentru tine?

Swan a rămas tăcută în amurg, undeva în New Jersey. Afară era cerul liber al Pământului.

— Nu. O pauză lungă. De fapt, dacă vrei să știi adevărul, am făcut lucruri mai rele decât cele pe care le știi tu.

Zasha a fixat-o cu privirea.

— Nu sunt sigur că vreau să aflu.

— Ha-ha-ha. Acum când mă gândesc mai bine îmi dau seama că și Alex le știa, pentru că-i povestisem lui Mqaret despre ele.

— El nu-i spunea în mod automat totul lui Alex.

— Nu l-am rugat să n-o facă.

— Bun, a zis bărbatul. Atunci poate că ea știa. Este ceva mai rău decât creierele animalice? Ceva mai rău decât un qub în craniul tău? Nu contează, *nu vreau* să știu. Dar poate că Alex știa și poate că avea chestii pe care...

— Pe care n-avea încredere să mi le spună.

— Pe care trebuia să le țină pentru ea. Și uită-te la tine, în ce hal ai ajuns.

— N-am ajuns în niciun hal!

Deși coasta o durea cu adevărat rău, presată de indignarea ei. Și era copleșită de durere pentru Alex... iar acum, în plus, era furioasă și pe ea însăși.

— După cum vorbești, ești dată peste cap, a observat Z. De-a lungul

timpului ai avut cinci-șase reglaje cerebrale, ți-ai pus un qub în cap – de fapt, orice era la modă pe atunci.

— Da-da-da.

— Mai gândește-te la asta!

Swan și-a așezat ceașca de ceai pe masă.

— Cred c-o să ies să mă plimb nițel.

— Foarte bine. Ai grijă să nu te rătăcești. O să gătesc ceva cât ești plecată, să zicem vreo patruzeci și cinci de minute.

Swan a ieșit din casă.

În fața ușii, și-a scos balerinii și i-a îndesat în buzunar, apoi și-a înfipt degetele de la picioare în țărână și le-a mișcat alene. S-a aplecat din mijloc ca o balerină, și-a înfipt și mâinile, a ridicat degetele la nări și a inspirat. Țărână, ambrozia cea mai minunată. Avea gust de ciuperci înnorioate.

Soarele apusese. Un drum asfaltat trecea pe lângă o mlaștină, verde și galben, vântul legăna păpurișul de acolo. Ea a mers direct pe pământ, pe lângă asfalt, și s-a uitat la mlaștină și la cer. De cealaltă parte a drumului, câteva clădiri vechi erau cuibărite sub un pâlț de copaci. Dincolo de ele se ridicau șiruri de blocuri vechi cu apartamente. Orăcăit de broaște. Swan s-a așezat pe malul mlaștinii și a văzut punctele negre, jumătate afară din apă, jumătate înăuntru. Un cor de broaște, orăcăind. A ascultat pentru o vreme, uitându-se la mlaștina sub vânt și a înțeles la un moment dat că era un fel de dialog. Dacă o broască spunea „ribit“, toate celelalte repetau cuvântul o vreme, în sus și în jos pe drum, cât de departe putea Swan să audă, până când, într-o pauză momentană, una orăcăia „robot“ și toate repetau asta o vreme. După aceea alta trecea la „limit“ și celelalte se porneau, de parcă i-ar fi vorbit ca un cor antic grec, metamorfozat în broaște. Atât de multe limite! Atât de mulți roboți. Ceata cea mai apropiată de ea contribuia doar la răstimpuri, umflându-și scurt gușa, apoi orăcăind. Altfel era perfect nemișcată, cu excepția unei infime mișcări a globilor oculari pe care femeia o putea zări în crepuscul, o clipire lichidă, mereu alertă.

— Răbit! a orăcăit într-o pauză și Swan a exclamat:

— Bravo! după care a repetat alături de ele.

Octombrie pe emisfera nordică a Pământului, atât de strălucitor și atât de plin. Toate interfețele ei corp-planetă zumzăiau. Pe neașteptate, viața în spațiul cosmic a părut un coșmar dezolant, un exil în vid, toți încuiați în incinte de izolare senzorială, separați, virtuali, augmentați. Aici realul era real.

— Răpit!

— Răpit răpit răpit răpit...

Momentul în sine, răpit lor pe măsură ce se derula. Iat-o pe ea, trecând prin spațiu. Efemeritatea clipei prezente. Apusul într-o mlaștină, într-un univers trecător, straniu, misterios. De ce ar fi trebuit ceva să fie așa? Vântul era rece, în nori mai rămăsese puțin clarobscur. Se părea că va ploua. Frunzele

iederii țepoase de pe sol erau roșii precum cele de arțar. Mlaștina era ca o persoană care răsufla. Ciori zburau pe deasupra, croncănind, îndreptându-se către oraș și insulele lui de căldură. Swan știa puțin din limbajul ciorilor; ele își spuneau una alteia „Cra, era, era“, ca acum, flectând pur și simplu, după aceea una țipa un cuvânt atât de clar, încât intrase în limba engleză – „Hawk!⁷ “ –, și se împrăștiau toate. Evident, *crow* termenul englez pentru *cioară*, provenea din graiul lor. În sanscrită se spunea *kaaga*. Cuvinte importate din altă limbă.

Lângă clădirile din preajma copacilor se zăreau niște oameni. Erau cumva mici. Împovărați. Putea fi atât de aproape de marele oraș? Oare aceasta era cu adevărat parte din oraș, parte din ceea ce-l făcea să funcționeze, nu doar ținuturile umede, ci mulțimile de oameni sărmani, care trăiau în ruinele pe jumătate scufundate? Apăsarea planetei începea s-o tragă în jos. Oamenii de acolo semănau cu figuri din Bruegel, oameni din secolul al XVI-lea, cocârjați de timp. Poate că aceștia erau cei care trăiau o viață adevărată, iar ceea ce făcea ea în spațiu nu era decât diletantismul unor aristocrați cu mințile rătăcite. Poate că de fapt Swan ar fi trebuit să trăiască aici și să construiască, poate case, mici dar funcționale, un gen diferit de goldsworthy-uri. Sub cerul liber, în lumina totală a soarelui – luxul complet al realului. Unica lume reală. Pământul, paradis și iad deopotrivă – paradis natural, iad uman. Cum putuseră ei face așa ceva, cum putuseră să nu încerce mai energic?

Poate că o făcuseră. Poate că încercarea includea zborul în spațiul cosmic, ca un soi de speranță disperată. Azvârlirea de pe Pământ ca într-o păstaie, în spațiu, unde era sigur că vei îngheța, vei putrezi și te vei transforma înapoi în țărână. Țărâna aceasta, de lângă marginea drumului. Swan s-a întins pe țărână, evitând iedera țepoasă; s-a foit, apoi, ca și cum ar fi încercat să se îngroape în ea. Un spațial regulând țărâna – probabil că ei vedeau asta tot timpul și nu mai erau impresionați de acum. Probabil că gândeau: Bieții oameni pierduți. Pentru că în spațiu nu exista nimic de felul acesta – nici vântul și cerul uriaș de deasupra ei, aproape noapte acum, cu umiditatea care nu era încă nor... O, cum putuseră ei să plece! Spațiul cosmic era un vid, un neant. Îl populaseră, doar prin construirea de cămăruțe, de bule mici; orașul și stelele, sigur că da, însă asta nu era suficient! Între ele trebuia să existe o lume! Acesta uitau orășenii. Și într-adevăr în spațiu era mai bine să uite, altfel ar fi înnebunit. Aici puteai să-ți amintești și totuși să nu înnebunești... nu tocmai.

Dar ce trist era. Murdar, țipător, ponosit. Jalnic. Trist până la tulburare, până la o disperare acută. Faptul că ei îl lăsaseră să ajungă așa. Faptul că ea își făcuse ceea ce-și făcuse. Până și Zasha considera că mersese prea departe și Z. Era foarte tolerant. Ar fi rămas cu Swan, poate, dacă ea n-ar fi luat-o razna. Iar acum ea nu mai era persoana cu care Zasha făcuse un copil, Swan o simțea, chiar dacă nu știa exact ce anume se schimbase. Doar dacă nu

erau microbii encedani din ea... În tot cazul o persoană stranie. Unicul loc care o făcea realmente fericită o făcea în același timp foarte tristă. Cum avea să aplaneze asta, ce însemna?

S-a ridicat în capul oaselor. A stat acolo, pe pământ, simțindu-l gloduros.

A zărit o mișcare cu coada ochiului și a încercat să sară în picioare, a apreciat greșit gravitația și a căzut înapoi. A mijit ochii în semiîntuneric:

Un chip. Două chipuri; mamă și fiică. Asta era foarte clar: părea partenogeneză. Razele lunii se frângeau abia acum de strălucirea cerului de peste oraș.

Fata a pășit spre Swan. A rostit ceva într-un grai pe care Swan nu l-a recunoscut.

— Ce-i? a întrebat Swan. Nu vorbești engleza? Fata a clătinat din cap, a mai rostit ceva. S-a uitat în jur, s-a adresat cuiva dindărăt.

Alte două siluete au apărut lângă ea, mai înalte și mai masive. Doi bărbați, tineri. S-au aplecat și au murmurat cu fiica.

— Ai antibiotice? a întrebat unul dintre ei. Vărul meu e bolnav.

— Nu, a răspuns Swan, nu le port cu mine.

Deși poate că centura ei avea ceva, nu era nici măcar sigură.

Ei s-au mai apropiat un pas.

— Cine ești? a spus unul. Ce ești?

— Vizitez niște prieteni, a zis Swan. Pot să-i chem. Tinerii s-au apropiat de ea, clătinând din capete.

— Ești o spațială, a spus primul și celălalt a adăugat:

— Ce faci aici?

— Trebuie să plec, a zis Swan și a pornit spre drum, însă cei doi au prins-o de brațe.

Strânsoarea lor a fost atât de puternică, încât nici măcar n-a încercat să se smulgă, pentru a se elibera.

— Hei! a exclamat sonor.

Primul vorbitor a strigat spre întunericul dinapoia celor două femei:

— Kiran! Kiran!

Altă siluetă s-a materializat din beznă – tot un bărbat tânăr, cel mai înalt dintre toți, dar slăbănog. Cei doi care o țineau pe Swan o prinseseră într-un fel care-i lăsa impresia că n-o făceau pentru întâia oară.

Nou-sositul a fost surprins de vederea lui Swan și a adresat câteva cuvinte tăioase celor care o imobilizaseră, într-o limbă necunoscută femeii. Între ei s-a derulat o conversație rapidă, insistentă; Kiran nu părea încântat.

În cele din urmă a privit-o pe Swan.

— Vor să te țină pentru bani. Mai lasă-mă o secundă.

Alte discuții apăsate în graiul necunoscut. Kiran părea să-i neliniștească sau să-i facă să bată în retragere; după aceea s-a apropiat și a luat-o pe Swan de braț, strângând-o o dată, scurt, parcă pentru a-i transmite un mesaj, iar

celorlalți le-a adresat un gest din cap, ca un șfichi. Le spunea ce să facă. Cei doi au încuviințat până la urmă și cel care vorbise primul i-a spus lui Swan:

— Ne-ntoarcem imediat.

După care au dispărut amândoi în noapte.

Swan l-a privit pe Kiran în ochi, iar el a făcut o grimasă și i-a dat drumul brațului.

— Sunt verii mei, i-a spus. Au avut o idee proastă.

— O idee stupidă, a zis Swan. Ar fi putut să-mi fi cerut pur și simplu să-i ajut. Ce le-ai spus?

— Că te voi ține aici, până vin ei cu mașina mamei lor. Cred c-ar trebui să pleci imediat.

— Condu-mă, i-a zis Swan. Vreau să fii cu mine, în cazul în care ei se-ntorc.

Sprâncenele lui s-au ridicat pe frunte și tânărul a privit-o cu atenție. După un timp a spus:

— Bine.

Au mers repede pe drum.

— O să ai necazuri pentru asta? a întrebat Swan la un moment dat.

— Da, a zis el posac.

— Ce-ți vor face?

— O să-ncerce să mă bată. Și-o să le spună bătrânilor. Brațele continuau s-o ardă acolo unde fuseseră ținute strâns și obrații o frigeau. S-a uitat la tânărul încruntat care mergea alături. Arăta bine. Și o scosese, fără să ezite nicio clipă, dintr-o situație neplăcută. Și-a reamintit cât de tăios îi fusese glasul când vorbise cu verii lui.

— Vrei să pleci?

— Cum adică?

— Vrei să mergi în spațiu?

După o pauză, el a rostit:

— Poți face asta?

— Da, a zis ea.

S-au oprit lângă casa lui Zasha și Swan l-a cercetat cu atenție. Îi plăcea cum arăta. El a privit-o cu o expresie de curiozitate, întrebător, entuziast. Femeia a simțit un fior.

— Prietenul meu, care locuiește aici, este diplomat pentru Mercur. Așa că... intră, dacă vrei. Dacă dorești, te putem duce acolo sus, s-a uitat ea scurt spre cer.

El a șovăit.

— N-o să mă... băgați în necazuri?

— Eu o să te bag în necazuri. Necazuri în spațiu. A pornit spre casă și tânărul a urmat-o după o clipă. Swan a deschis ușa.

— Zasha? a rostit.

— O clipă! a strigat bărbatul din bucătărie.

Tânărul o fixa din ochi, întrebându-se dacă putea avea încredere în ea.

— Ei te-au numit Kiran? a rostit Swan.

— Da, Kiran.

— Ce limbă vorbeați?

— Telugu. Din sudul Indiei.

— Ce faceți aici?

— Aici trăim, acum.

Așadar era deja un exilat. Și pe Pământ existau o mulțime de cerințe pentru rezidența imigranților; era posibil ca el să nu le îndeplinească.

Zasha a apărut în pragul bucătăriei, ținând un burete de spălat vase în mână.

— Hopa! Cine-i el?

— Se numește Kiran. Prietenii lui au vrut să mă răpească și el m-a ajutat să scap. În schimb, i-am spus că-l voi scoate de pe Pământ.

— Nu se poate!

— Ba se poate. Așa că... uite-ne. Și trebuie să-mi respect cuvântul.

Zasha a privit-o sceptic.

— Ce-i ăsta, deja sindromul Stockholm? S-a uitat apoi la tânăr, a cărui privire era fixată asupra lui Swan. Sau sindromul Lima?

— Ce sunt alea? a întrebat Kiran, fără să-și mute privirea.

Zasha a schițat o grimasă.

— Sindromul Stockholm este când ostacii devin înțelegători față de răpitorii lor și le susțin cauza. Sindromul Lima este când răpitorii încep să țină la victimele lor și le eliberează.

— Nu există și un sindrom „Răscumpărarea căpeteniei pieilor roșii”⁸? a replicat tăios Swan. Haide, Z! Ți-am spus, el m-a salvat. Ce sindrom e ăsta? Vreau să răsplătesc o favoare și am nevoie de ajutorul tău. Nu mai încerca să preiei controlul situației, așa cum faci întotdeauna.

Zasha i-a întors spatele cu o expresie încruntată. A căzut pe gânduri, după care a strâns din umeri.

— Îl putem scoate, dacă ții cu tot dinadinsul. Va trebui să apelez la un prieten care m-ajută cu genul ăsta de lucruri. Lucrează la liftul Trinidad-Tobago, este un hawala⁹. Avem un soi de acord de trecere, deși după asta o să-i fiu îndatorat. Ceea ce-nseamnă că tu-mi vei fi îndatorată.

— Eu îți sunt mereu îndatorată. Cum ajungem la Trinidad?

— În servieta diplomatică.

— Poftim?

— Cu un jet privat. Va trebui să facem rost și de o ladă cu viermi.

— O... ce?

— Avem un sistem. Întotdeauna trebuie să fie o ladă cu sol sau cu viermi și există înțelegerea că nu va fi inspectată.

— Viermi? a repetat Kiran.

— Exact, i-a răspuns Zasha și a zâmbit încântat. O să te scot de pe planetă

din cauza domnișoarei Stockholm, dar, ținând seama de circumstanțe, trebuie să procedăm neoficial. Asta înseamnă să recurgem la sistemele de care dispunem. Așa că s-ar putea să sui într-o ladă mare, plină cu viermi, da? Ai ceva împotriva?

— Nicio problemă, a zis Kiran.

Extrase (4)

La sfârșitul perioadei de acreție planetară, acum 4,5 miliarde de ani, existau mai multe planete ca în prezent, toate afectându-se reciproc prin rezonanțe orbitale și forță gravitațională, astfel încât uneori intrau în coliziuni. Făcuseră asta vreme de un miliard de ani și aceasta era ultima etapă a procesului de acreție. În decursul ei, absolut toate planetele interioare au suferit cel puțin un impact de proporții.

O planetă numită Theia a crescut în punctul 15 al Pământului, până a ajuns la mărimea lui Marte, după care a suferit o coliziune cu Pământul. L-a izbit sub un unghi de patruzeci și cinci de grade, având viteza sub patru kilometri pe secundă – deloc rapid în termeni astronomici. Nucleul din fier al lui Theia a intrat în nucleul Pământului, cu care s-a contopit, iar mantaua lui Theia și o parte din mantaua Pământului au fost proiectate pe orbită. Momentul unghiular imprimat de ciocnire a rotit atât de rapid Pământul, încât ziua dura cinci ore. Din materialul ejectat au acreționat destul de rapid doi sateliți; estimările variază între o lună și un secol. Satelitul mai mic s-a prăbușit în cele din urmă peste celălalt, producând munții crestați de pe fața antiterrană a satelitelui rezultat, Luna.

Cam în același timp, o planetă mică cu diametrul de trei mii de kilometri a lovit Marte și creat Bazinul Borealis, care este practic emisfera nordică a lui Marte, aflată cu șase kilometri sub nivelul celei sudice.

Venus a fost izbită de o planetă de mărimea lui Marte, creând un satelit ca al Pământului, numit Neith; după zece milioane de ani, alt impact i-a conferit lui Venus mișcarea retrogradă lentă. Modificarea aceasta a rotației l-a încetinit pe Neith, care a căzut spre Venus, cu care s-a contopit.

Mercur a fost lovit de o proto-planetă care avea jumătate din mărimea ei; din cauza vitezei și a unghiului de impact, mantaua lui Mercur a fost smulsă și împrăștiată pe orbita sa. În mod normal, Mercur ar fi recuperat bucățile acelea, dar în cele patru milioane de ani cât ar fi durat procesul respectiv, majoritatea materialului a fost împins în exterior de radiația solară și astfel n-a mai revenit niciodată la Mercur. Până la urmă, aproximativ șaisprezece cvadrilioane de tone din crusta lui Mercur au sfârșit pe Pământ, iar o cantitate și mai mare a ajuns pe Venus. Din Mercur a rămas doar 70%, partea cea mai grea, în esență nucleul planetei. De aceea are gravitația marțiană, deși diametrul mai mic decât al lui Titan.

Ceva mai târziu, planetele tinere Jupiter și Saturn au intrat într-o rezonanță orbitală 1/2, cu Jupiter rotindu-se în doi ani pentru fiecare an de rotație al lui Saturn. Aceasta a creat o undă gravitațională combinată foarte puternică, care s-a deplasat prin sistemul solar cu intensitate variabilă, în funcție de pozițiile relative ale celor două gigante. La apogeul său, unda aceasta nouă a propulsat-o pe Neptun, care apăruse imediat în vecinătatea

lui Saturn, în direcția opusă soarelui! Neptun a trecut pe lângă Uranus, trăgând-o de asemenea către exterior. Abia atunci cele două gigante gazoase mai mici au sfârșit pe orbitele actuale.

Între timp, aceeași undă de rezonanță Jupiter-Saturn a prins asteroizi în interiorul orbitei lui Jupiter și i-a azvârlit ca pe niște bile de pinball prin tot sistemul, în perioada cunoscută ca Bombardamentul Meteoritic Târziu, acum 3,9 miliarde de ani. Toate planetele interioare și sateliții au fost zguduite de impacturi, ajungându-se ca suprafețele lor să fie adesea oceane de rocă topită.

Epoca Marilor Impacturi! Bombardamentul Meteoritic Târziu! Să nu se mai afirme niciodată că uriașul carusel este complet fix și regulat în mișcări – că nu seamănă uneori mai degrabă cu un vârtej de mașinuțe tamponabile. Urmându-și imutabil legile, gravitația, misterioasa gravitație, interacționează cu materia și, cumva, rezultă o mișcare complexă. Unde invizibile care proiectează bolovani în toate direcțiile.

Și dacă în istoria umană există de asemenea unde invizibile? Pentru că, finalmente, se aplică aceleași forțe. Care au fost marile impacturi care au făcut din noi ceea ce suntem? Oare o nouă rezonanță va crea o undă și ne propulsa într-o nouă direcție? Pătrundem în propriul nostru Bombardament Meteoritic Târziu?

KIRAN ȘI SWAN

Totul s-a schimbat din clipa în care Kiran a văzut-o pe femeia pe care o prinseseră verișorii lui. Era vârstnică, înaltă, arătoasă. Se mișca de parcă ar fi înotat. A știut imediat că era o spațială și că răpirea era o idee teribil de proastă. După aceea totul s-a derulat prea rapid pentru ca el să poată decide cu adevărat ce să facă. Asta i se întâmpla când era la ananghie: se privea pe sine acționând, cumva din spate și dintr-o parte. Oamenii spuneau că era un tip imperturbabil, dar de fapt era lent. Totuși părea să i se întâmple lucruri bune.

Părul ei era negru; părea chinezoaică sau mongolă. Avea ochii căprui, cu o pată albastră micuță, în partea de jos a unui ochi; într-adevăr ochii ei fuseseră cei care-l captivaseră. Era ca o coincidență – fetele de acasă aveau aceiași ochi negri cu partea albă foarte luminoasă – era irezistibil pentru el. Spațiala îl privise în clipa în care o prinsese de braț, pentru a-i arăta cât de mult dorea să fie liberă – o privire foarte vehementă, de parcă ar fi știut cum era să fie captivă și se temea. L-a șocat cât de expresiv îi era chipul, cât de ferm îi captase atenția. Prietenul ei Zasha numise asta sindromul Lima... poate că așa era. Poate că acum el era un peruvian incompetent.

Însă avea să pornească spre spațiu. Asta însemna să plece... dar le putea trimite bani rudelor. Oricum ele se plictisiseră să mai încerce să se descotorosească de el. Putea să plece și să vadă ceea ce visase dintotdeauna să vadă – adică, de fapt, absolut orice, dar mai cu seamă spațiul cosmic, care-l fascinase din copilărie. Marte, asteroizii... oriunde în spațiu. Toți auzeau istorii.

Femeia a șofat mașina cu care au mers la Newark. Înghesuit în locul micuț dinapoia ei, Kiran a început să înțeleagă că se întâmpla cu adevărat – ceva, oricum. Verii lui idioți n-aveau să fie în stare să-l găsească și să-l bată. O viață nouă; a început să tremure ușor, ca și cum *el* ar fi fost ostaticul răpit. Dintr-un punct de vedere era aproape adevărat. Răpit de o privire, înghesuit pe bancheta din spate a unui automobil.

Au ajuns la un aeroport care nu semăna cu Newark. Au mers la un hangar și au fost escortați pe o scară, într-un avion cu reacție mic. Kiran nu mai fusese niciodată într-un asemenea aparat și a fost impresionat de viteza cu care a decolat. I-au dat un loc la geam și a privit Manhattanul de dedesubt, ca un vapor mare făcut din lumină. S-au ridicat în noapte.

În cele din urmă și-a rezemat capul de fereastră și a adormit. Ceva mai târziu s-a trezit cu gâtul amorțit și s-a uitat cum se apropia oceanul. Avionul a aterizat pe o insulă verde cu sol roșiatic.

A ieșit într-o seară cu iz înțepător și aer umed ca mijlocul lunii august în Jersey, aproape cum fusese în casa copilăriei lui din Hyderabad. Orezării. Amintirile acelea erau declanșate de ceea ce vedea și mirosea, și a mers

iarăși ca și cum ar fi pășit oarecum în paralel cu propriul lui corp. Nu era deloc atent când au intrat într-o clădire. O firmă anunța Casa Mercur.

L-au dus într-o cameră mare, unde tuburi imense din plastic alb, precum cele utilizate în bucătăriile industriale, erau etanșate și încărcate pe un paiet.

— Haide, tinere, a spus Zasha, prietenul lui Swan, în mod limpede încă ușor dezgustat că trebuia să facă asta pentru ea. Intră. Îmbracă mai întâi costumul ăsta spațial, apoi pune-ți casca. După aceea te vom acoperi cu pământ și viermi și vei porni în spațiu. S-a întors către Swan: Prietenul meu nu va inspecta lăzile pe care le-am însemnat. El intră în schimbul următor.

— De ce tocmai viermi?

— Este un mod de a demonstra că nu recurg întâmplător la serviciile lui. Sub forma asta trimit în spațiu doar vreo doi oameni pe an. Și, desigur, el se alege cu favoruri din partea mea.

— Și inspecțiile IA?

— Ce-i cu ele? Noi facem multe chestii în afara sistemului respectiv. Zasha i-a surâs larg: Țsta-i un lift hawala, totu-i aranjat pentru evitarea scanărilor.

Apoi Kiran a intrat într-un combinezon creponat făcut dintr-o singură bucată și a primit o cască prin care respira aer rece cu gust de cupru. L-au ajutat să intre și s-a întins în tub ca și cum ar fi fost sicriul lui, iar peste corp și față i-a fost turnată o masă mișcătoare de viermi și pământ negru. Avea să părăsească Pământul îngropat în viermi.

— Mulțumesc! a strigat el spre femeie și prietenul ei.

Călătoria a fost lungă. Kiran a zăcut și a gândit. Simțea viermii mișcându-se peste el. Când s-a panicat și a hiperventilat, casca și costumul au părut capabile să preia sarcina suplimentară. Pe planetă se calmase întotdeauna în cele din urmă. Prin gulerul costumului pătrundeau tuburi de apă și hrană prin care putea aspira și, deși sub formă de pastă, hrana era foarte consistentă. Nu-i era nici prea frig, nici prea cald. Senzația de mișcare permanentă de pe corpul lui era deconcertantă, uneori oribilă. Probabil că așa era pentru morții îngropați. Viermii te mâncau în cele din urmă. Sau era ca riturile de purificare din unele ceremonii – în Durga-puja, de pildă, erai afundat în cenușă sau bălegar, până sosea momentul curățirii. Lui îi plăcea sărbătoarea aceea. Acum se afla aici. Deoarece trebuia să mănânce și să bea, apoi să defecheze și să urineze, totul în costum, pentru moment semăna destul de mult cu viermii. Suntem biete râme pe acest Pământ, obișnuia să spună bunicul lui. Păsările ne ciugulesc.

Odată cu trecerea timpului, greutatea i-a dispărut complet. Auzise că urcușul dura cinci zile, dar i s-a părut mai mult. A început să se plictisească. Când a simțit o zguduitură în sus, după care prin pământ a răzbătut lumină și capacul a dispărut, s-a străduit să se ridice cu cât mai multă grijă, gândindu-se că viermii din ladă erau tovarăși de drum cărora nu trebuia să le

facă niciun rău.

— Atenție! le-a poruncit celor care-l ajutau să iasă din ladă și Swan a râs.

L-a condus apoi la o baie micuță. După ce și-a scos costumul, a făcut duș. Sub apa fierbinte, a gândit, ah, da, aceasta este curățirea. După aceea urma purificarea; ce avea să fie? Oare femeia aceasta care-l luase în stăpânire era o manifestare a lui Durga, mama lui Ganesh... care se manifesta uneori sub forma lui Kali?

— Arăți bine, a spus Swan când el a ieșit din baie. N-a fost prea traumatizant?

Kiran a clătinat din cap.

— Am avut timp să gândesc. Unde mergem acum?

Ea a râs iarăși.

— Nava asta va merge spre Venus, i-a zis. Eu mă îndrept spre Mercur, așa că te voi lăsa în drum.

— Venus nu-i un loc chinezesc? a întrebat Kiran.

— Da și nu.

— Deci voi deveni chinez? a insistat Kiran.

— Nu. Acolo trăiesc fel de fel de oameni. Prietenii mei îți vor da un act de identitate, după care se poate întâmpla orice. Însă Venus este un loc bun de pornire.

Călătoreau într-un terariu numit *Delta lui Venus*, un agro-asteroid dedicat cultivării de hrană pentru Pământ – în majoritate orez îmbunătățit, dar și alte culturi cărora le plăceau mediile calde și umede. Gravitația interioară se simțea ca pe Pământ; Kiran n-a putut detecta faimoasa împingere Coriolis în lateral.

Și-au petrecut zilele pe ogoarele care se curbau în sus, muncind alături de bivoli, tractoare, bărci de canale și mulți alți muncitori, în majoritate pasageri. După o oră au început să-i doară spinările de efort și, plescăind prin noroi printre rânduri, pasagerii – dintre care unii doar cu puțin mai înalți decât tulpinile de orez, pe când alții erau giganți, ceea ce la început a fost șocant – au flecărit ca să-și treacă vremea. Lamentațiile și dorința de a fi altundeva erau teme firești.

— Aș avea chef de-un festival.

— Le-am încercat pe toate.

— Singurul loc unde terraformarea contează este Pământul, dar ei sunt jalnici.

— Se dovedește că totul nu-i decât de spoială.

— Am fi putut lua *Grindewald* și să fi făcut ascensiuni montane. Monch, Eiger, Jungfrau – au reprodus fiecare blestemată de crăpătură.

— Mai bine aș fi mers într-un acvariu și aș fi înotat de colo-colo. Să fi trăit cu o sireună pentru o săptămână.

Toți au fost de acord că lumile-plaje erau minunate. După dispariția

plajelor Pământului, cele din acvarii erau extrem de îndrăgite.

Alții susțineau lumile cu pădurile norilor – însemnau vizite în paradisul arboricol și o etapă anterioară de viață a primatelor.

— Ce extaz să fii o maimuță!

Cineva a zis:

— Sau un cimpanzeu bonobo. Regret că nu m-am dus cu un sexboat.

Remarca aceea a spart un mic zăgaz de reticență și a adus discuția la activitățile sexuale din sexboturi, care erau adesea concepute astfel încât să semene cu stațiuni caraibiene. Dansuri dionisiace, orgii tantrice permanente, panmixia Kundalini... fiecare avea câte o poveste. Unul a zis cu jale:

— Aș fi putut petrece toată călătoria într-o cutie pipăitoare, și uite-mă – cu hârlețul în mână.

— „Cutie pipăitoare“? nu s-a putut abține Kiran să nu întrebe.

— Intri într-o cutie în care sunt decupate orificii cam de mărimea palmei, iar oamenii își bagă mâinile prin găuri și fac ce vor.

— Mă surprinde că oamenii ar face așa ceva.

— Cozile par întotdeauna destul de lungi, atât pentru cel dinăuntru, cât și pentru cei de afară.

— Ar fi trebuit să mă fi gândit la viermi în felul ăsta, i-a spus Kiran lui Swan. Aș fi fost fericit pe toată durata ascensiunii cu liftul.

— Eu prefer să fiu aici decât în vreuna din alea, a strigat altcineva. Fermele sunt sexy! Atâtea îngrășăminte fertilizatoare!

Mulți au gemut, auzind. N-a fost o glumă care să rezoneze.

Altcineva a zis:

— Ultima dată când am fost într-un sexboat, un grup de bisexuali s-a dus în piscină, erau vreo douăzeci, toți cu cele mai mari țâțe și sule pe care le-ați văzut vreodată, și toți cu erecții, și s-au pus în cerc unul în spatele celuilalt, după care fiecare s-a acuplat cu cel din față și au început. Era ca atunci când vezi insecte îngrășându-se laolaltă într-o zi de vară, regulându-se non-stop până cad pe jos.

Amintirea aceea a determinat un moment de tăcere prelungită, până când cineva a rostit apăsător:

— Regret că n-am văzut așa ceva.

Toți au început să râdă, ori să protesteze sonor fiindcă le fusese introdusă în minte o asemenea imagine.

— Eu nu spun decât ce am văzut, a insistat martorul. Chestii de-astea se-ntâmplă. Este un sport regulat.

Și lui Kiran i s-a părut că plantatul orezului a fost mai puțin istovitor după discuția despre sexboturi. Iar când pasagerii au terminat ziua și au revenit în dormitor, s-a părut că ferma s-ar putea transforma la urma urmelor într-un loc sexy. În ochii lor exista o privire pe care lui Kiran i s-a părut c-o recunoaște.

Extrase (5)

Luați Venus brută. Atmosfera de CO₂ de nouăzeci și cinci de bari, temperatură pe suprafață care poate topi plumbul, mai fierbinte chiar decât fața însorită a lui Mercur. Un loc desprins din infern. Pe de altă parte, 0,9 g și doar cu puțin mai mică decât Pământul. Două platouri continentale, Ishtar și Afrodita. Planeta-soră a Pământului. Aici există potențial real pentru o creație nouă și măreață.

Luați un satelit saturnian din gheață; Dione ar fi foarte bun. Dezagregați-l cu excavatoare Van Neumann autoreplicatoare, tăindu-l în bucăți cu latura de zece kilometri. Atașați fragmentelor propulsoare masice și trimiteți-le spre Venus.

În timp ce ele călătoresc, construiți un ecran solar rotund din aluminiu lunar, material foarte subțire, numai 50 de grame pe metru pătrat, însumând totuși 3×10^{13} kilograme – cel mai mare obiect construit vreodată de oameni. Benzi concentrice îi conferă flexibilitate și-i permit să prindă vântul solar pentru a-și menține poziția în punctul L1, unde o va umbri complet pe Venus. Lipsită de expunerea la soare, planeta se va răci cu rata de cinci K pe an.

După 140 de ani, atmosfera de CO₂ a plouat și a nins pe suprafață, înghețând ca un strat de gheață uscată. Răzuiți toată gheața uscată care acoperă Ishtar și Afrodita, ajungând până la zonele depresionare; aveți grijă să păstrați o suprafață netedă. În timp ce curățați continentele, lansați altă suită de uzine chimice Van Neumann autoreplicatoare, concepute pentru a scoate oxigenul din CO₂ înghețat; ele vor crea 150 de milibari de oxigen pentru atmosferă, în cam același timp cât este necesar pentru toată atmosfera din CO₂ să înghețe. O atmosferă din oxigen pur ar fi prea inflamabilă, așa că adăugați un gaz-tampon, preferabil azot, pentru a obține un mix mai stabil. Cererile pentru excesul de azot al lui Titan sunt probabil uriașe, de aceea fiți pregătiți să căutați substituenți. Argonul exploatat pe Lună poate fi de folos în caz extrem.

Când aveți oxigenul dorit, iar gheața uscată a fost netezită în zonele depresionare, acoperiți-o cu rocă spongioasă, astfel încât CO₂ să fie o caracteristică complet izolată a litosferei.

Luați după aceea fragmentele din Dione pe care le-ați păstrat și izbiți-le între ele în atmosfera de oxigen și gaz-tampon, la altitudinea corectă pentru a produce aburi și ploaie. Planeta va recâștiga astfel o cantitate de căldură, care în prezent a coborât sub domeniul temperaturilor prietenoase pentru om. Ca să ajutați încălzirea, puteți lăsa să pătrundă și ceva lumină prin ecranul solar. În numai doi ani majoritatea apei rezultate în urma impactului va ploua și va ninge pe suprafață, ca atare fiți pregătit să lucrați

rapid.

După această infuzie de Dione, apa de pe suprafață va fi aproximativ 10% din apa Pământului. Va fi apă dulce; sărați după gust. Apa va acoperi 80% din Venus, care are relieful mult mai plat decât Pământul, până la o adâncime medie de 120 de metri. Dacă preferați mări mai adânci, dar în același timp o suprafață maximă de uscat, luați în calcul săparea unei fosse oceanice cu elemente de impact din Dione. Dacă veți proceda așa, veți complica însă izolarea CO₂, așa încât efectuați ajustările necesare. Dacă veți proceda cu atenție, Venus ar putea sfârși cu o suprafață a uscatului de două ori mai mare decât a Pământului.

După această etapă (140 de ani pentru răcire și pregătire, 50 de ani pentru răzuire și fierbere înăbușită, de aceea aveți răbdare!), ați putea crede că planeta este pregătită pentru ocupare biologică. Nu uitați însă că, prin combinarea anului venusian de 224 de zile cu perioada sa de rotație zilnică de 243 de zile, se obține o curbă bizară (mișcare retrogradă, soarele răsare din vest) în care ziua solară pentru orice loc de pe planetă este de 116,75 zile. Testele au determinat de mult că este o durată prea lungă pentru supraviețuirea majorității formelor de viață terestră, indiferent dacă au fost sau nu modificate. De aceea, pentru această etapă au fost identificate două opțiuni. Prima este programarea ecranului solar, astfel încât să permită trecerea luminii spre suprafață, după care s-o blocheze din nou, acționând ca o diafragmă care se deschide și închide, pentru a stabili un ritm noapte-zi mai apropiat de cel terestră. În felul acesta ar fi mai ușor pentru noua biosferă, dar ar necesita funcționarea perfectă a ecranului solar.

A doua opțiune ar necesita altă repriză de bombardamente cu elemente de impact, care vor lovi acum suprafața planetei sub un asemenea unghi, încât să imprime o rotație lui Venus care să obțină o zi de aproximativ cincizeci de ore, durată considerată în interiorul limitelor de toleranță pentru majoritatea formelor de viață terestră. Problema acestei opțiuni este că ar întârzia ocuparea suprafeței planetei, prin eliberarea unui volum considerabil de gheață uscată izolată sub stratul de rocă spongioasă. Crearea biosferei ar trebui amânată cu încă două sute de ani, dublând practic timpul de terraformare. Opțiunea nu mai necesită însă dependența de un ecran solar. Iar o atmosferă venusiană corect formată și menținută ar putea face față luminii solare integrale, fără efect de seră sau alte degradări.

Alegerea uneia sau alteia dintre opțiuni rămâne la latitudinea voastră. Gândiți-vă ce doriți să obțineți în final sau, dacă nu credeți în finaluri, ce proces ați prefera.

KIRAN ȘI SHUKRA

După câteva zile, s-au apropiat de Venus. Kiran a fost încântat s-o vadă pe Swan alăturându-i-se pe feribotul care cobora pe planetă. Ea dorea să vorbească cu un prieten; avea să i-l prezinte pe Kiran, apoi să plece mai departe.

Pe Venus nu existau lifturi spațiale, fiindcă planeta se rotea prea lent pentru ca sistemul lor să funcționeze. De aceea feribotul a depliat aripi și în timp ce au coborât vijelios prin atmosferă, ferestrele s-au învăpăiat galben-alburiu. Au solizat pe o pistă uriașă lângă un oraș acoperit de un dom, după care au intrat în vagonul unui metrou și după un drum scurt au ieșit la suprafață în oraș. Aproape toți locuitorii săi erau pe străzi. Kiran a urmat-o pe Swan prin mulțimi, apoi pe o stradă laterală, din care au suit o scară până la o micuță Casă Mercur, situată deasupra unei pescării. Și-au lăsat bagajele și s-au întors pentru a se alătura mulțimilor.

Fețele din oraș erau majoritar asiatice. Oamenii strigau și nimeni nu putea auzi bine din cauza vacarmului, așa încât răcneau încă și mai tare. Swan s-a uitat la Kiran și a surâs larg, văzând-i expresia de pe chip.

— Nu-i așa-ntotdeauna! a țipat ea.

— Păcat! a răspuns Kiran în același fel.

Se părea că doi asteroizi mari din gheață se îndreptau spre coliziune la marginea superioară a noii atmosfere venusiene, aproximativ deasupra ecuatorului. Orașul acesta, Colette, se găsea la trei sute de kilometri nord de punctul de impact și de aceea avea să fie cuprins repede de potop. Ploaia avea să continue timp de doi ani, a zis Swan, după care ei aveau să lase să pătrundă puțină lumină prin ecranul solar și să aibă o climă mai obișnuită.

Dar mai întâi, ploaia cea mare. Mulțimile erau de jur împrejurul lor, așteptând-o, cântând, ovaționând și strigând. Și exact la miezul nopții, cerul s-a luminat în sud, devenind alb, apoi galben incandescent, apoi toate nuanțele de roșu care fuseră văzute vreodată. Pentru scurt timp, interiorul orașului părea văzut în infraroșu. Vacarmul aclamațiilor era incredibil. Undeva cânta o fanfară – Kiran a zărit muzicanții, pe postamente înalte prin piață – câteva sute de trompete, corni francezi, saxofoane, tromboane, tube, toate eufoniile, de la corni miniaturali la buciume, cântând acorduri imens de disonante, care țipau în aer și se schimbau întruna spre armonii care nu mai soseau niciodată. Kiran nu știa dacă s-o numească muzică; părea cântată fără vreun plan. Efectul era de a-i face pe oameni să răcnească și să urle, să țopăie și să danseze. Ei își creau propriul cer.

După nici o oră, ploaia sălbatică ștersese stelele și răpăia pe dom de parcă ar fi încercat să-l măture de pe fața planetei. Puteau la fel de bine să fi fost la baza unei cascade. Luminile orașului ricoșau din sticla domului și reveneau cumva lichefiate, astfel încât umbrele alergau peste fețele

oamenilor.

La un moment dat, Swan l-a strâns pe Kiran de braț într-un fel foarte asemănător celui în care o strânsese el în seara când se cunoscuseră. Tânărul a simțit apăsarea și a știut ce însemna; sângele îl ardea în sus și în jos din locul unde-l ținea ea.

— Gata, ajunge! i-a strigat. Mulțumesc!

Cu un zâmbet micuț, ea și-a desprins degetele. Au rămas sub fuioarele de lumină, cu domul alb-lăptos și neclar deasupra lor. Mugetul glasurilor semăna cu valurile care se sparg pe o plajă de galeți.

— O să fii bine? a întrebat ea.

— O să fiu a-ntâia.

— Acum îmi ești dator.

— Da. Nu știu însă ce ți-aș putea da eu la schimb.

— O să mă gândesc la ceva, a zis Swan. Deocamdată te voi prezenta lui Shukra. Cu mult timp în urmă am lucrat pentru el și acum a intrat în niște cercuri foarte înalte de aici. Așa că dacă o să lucrezi pentru el și-o să te străduiești s-o faci cât mai bine, și dacă el te va plăcea, vei avea o șansă. O să-ți dau un translator să te-ajute.

După ce s-au întors în Casa Mercur din Colette, au mâncat micul dejun, apoi Swan l-a dus pe Kiran în partea opusă a orașului, pentru a-i face cunoștință cu prietenul ei, Shukra. Acesta era un bărbat de vârstă mijlocie, cu față rotundă și veselă sub o claie de păr alb.

— Îmi pare rău de Alex, i-a spus el lui Swan. Mi-a făcut plăcere să lucrez cu ea.

— Da, a zis Swan. Se pare că tuturor le-a făcut plăcere.

L-a prezentat pe Kiran:

— L-am întâlnit pe tânărul ăsta când am ieșit în Jersey și el m-a scos dintr-un bucluc. Dorea o slujbă și m-am gândit că ți-ar putea fi de folos.

Shukra a ascultat impasibil, dar Kiran și-a putut da seama din strângerea laolaltă a sprâncenelor că era interesat.

— Ce poți face? l-a întrebat pe Kiran.

— Construcții, vânzări, pază, contabilitate, a spus Kiran. Și pot învăța repede.

— Va fi nevoie să-nveți repede, a zis Shukra. Am multe lucruri care trebuie făcute, așa c-o să te punem la treabă.

— Încă ceva, a zis Swan. Are nevoie de acte.

— Ah, a rostit Shukra.

Swan l-a privit fără să clipească. Acum ea avea să-i fie datoare, a înțeles Kiran.

— Dacă zici tu, a rostit Shukra în cele din urmă. Tu ești lebăda mea neagră¹⁰. O să văd ce pot face.

— Mulțumesc, a zis Swan.

După aceea a trebuit să plece la spațioport, ca să se îmbarce. L-a tras pe Kiran deoparte și l-a îmbrățișat scurt.

— O să ne mai vedem.

— Așa sper! a spus tânărul.

— Așa va fi. Îmi place să călătoresc mult. A surâs fulgerător. Oricum, noi vom avea mereu New Jersey.

— Lima, a zis el. Noi vom avea mereu Lima.

Femeia a râs.

— Crezusem că era Stockholm.

L-a sărutat pe obraz și a dispărut.

Extrase (6)

Modelul economic al așezărilor spațiale s-a dezvoltat parțial din originea lor ca stații științifice. În acest model timpuriu, viața în spațiul cosmic nu era o economie de piață; odată ce ajungeai în spațiu, locuința și hrana îți erau asigurate într-un sistem de alocare similar celor din stațiile științifice antarctice. Piețele existente erau în general întreprinderi individuale private și nereglementate de bunuri neesențiale. Capitalismul era practic exilat la periferie și necesitățile existenței erau partajate

schimburile dintre Pământ și coloniile spațiale individuale s-au bazat pe acorduri naționale sau inter-asociații, așadar un fel de model colonial, cu coloniile producând metale și compuși volatili, cunoștințe utile pentru managementul de pe Pământ și, ulterior, hrană

odată ce lifturile spațiale au devenit funcționabile (primul în Quito, în 2076), traficul între Pământ și spațiul cosmic a crescut de o sută de milioane de ori. Din momentul acela sistemul solar a devenit accesibil. Era prea vast pentru a fi populat rapid, dar creșterea permanentă a vitezei călătoriilor spațiale a însemnat că în secolul al XXII-lea puteai ajunge ușor oriunde în sistemul solar. N-a fost o coincidență că a doua jumătate a acestui secol a însemnat începutul lui Accelerando

diaspora spațială a apărut când capitalismul târziu se zbătea în decizia sa internă dacă să distrugă biosfera Pământului, ori să-i schimbe regulile. Mulți au susținut distrugerea biosferei, ca fiind răul mai mic

una dintre formele cele mai influente de schimbare economică a avut rădăcini străvechi în Mondragon, Euskadi, un orașel basc care funcționa pe baza unui sistem economic de cooperative imbricate, organizate pentru susținere reciprocă. Rețeaua tot mai mare de colonii spațiale a folosit Mondragonul ca model pentru a se adapta dincolo de originile stațiilor lor științifice la un sistem economic mai larg. Cooperând ca într-un Mondragon difuz, așezările spațiale individuale, risipite și aflate la distanțe relative foarte mari, s-au asociat pentru susținere mutuală

și supracomputerile și inteligențele artificiale au făcut posibilă coordonarea completă a unei economii de non-piață, matematizând practic Mondragonul. Nevoile erau determinate de la un an la altul în detalii demografice precise, iar producția era după aceea dirijată pentru a realiza nevoile prezise. Toate tranzacțiile economice – de la producerea energiei și extracția materiilor prime, trecând prin manufacturare și distribuție, până la consum și reciclarea deșeurilor – erau înregistrate într-un singur program de

computer. După ce se răspundea întrebărilor politice – adică dorințele articulate într-o încheștare politică intens contestată –, economia anuală totală a sistemului solar putea fi apelată pe un computer cuantic în mai puțin de o secundă. Mondragonul rezultat programat de qub, numit uneori model Albert-Hahnel¹¹, sau model cibernetic sovietic spuffordizat¹², poate fi

ar fi fost bine dacă toți ar fi muncit într-un Mondragon programat; însă aceasta era numai una dintre cele câteva economii concurente pe Pământ, toate aflate în mod decisiv sub dominația capitalismului târziu, care continua să controleze peste jumătate din capitalul și producția Pământului și care reafirma în mod tenace cu fiecare tranzacție proprietatea și acumularea de capital. Concentrarea de putere nu dispăruse, ci doar se lichefiase pentru o vreme, apoi se coagulase altundeva, mare parte din ea pe Marte, așa cum relevă clar coeficientul Gini¹³ pentru epoca respectivă

în modelele rezidual-emergente, orice sistem economic sau moment istoric dat este un mix instabil de sisteme trecute și viitoare. Capitalismul așadar a fost combinația, sau câmpul de bătălie, dintre elementul său rezidual, feudalismul, și elementul său emergent – care?

prin succesul revoluției marțiene și emergența sistemului ei social-democrat la nivelul întregii planete, s-a deschis un drum ce putea fi urmat de restul sistemului solar. Totuși multe așezări spațiale au rămas colonii ale unor națiuni și combinate terrane, astfel încât rezultatul final a fost un talmeș-balmeș de sisteme, cumva similar anarhiei. Mare parte din economia spațială a ajuns să fie dominată de liga de așezări intitulată Acordul Mondragon. Acordul era reînnoit la fiecare cinci ani în cadrul unei conferințe și IA a Acordului îi autoriza anual economia, corectând-o după aceea frecvent (de câteva ori pe secundă).

în timp, Acordul Mondragon a devenit mai robust, încrezătoare în susținerea de către Acord a necesităților, piețele întreprinzătorilor din așezări individuale au încheiat un număr tot mai mare de afaceri secundare, așa-numitele „dincolo și deasupra“, toate funcționând periferic. Dacă n-ar fi fost Marte și

capitalismul este rezidual pe Marte, așa cum feudalismul este rezidual pe Pământ

periferia în sine crește odată cu prosperitatea, ducând la creșterea sofisticării și culturii

existența economiei periferice, semiautonome, semi-nereglementate, care seamănă cu anarhia, plină de fraude, duplicități și delictе, a încântat pe toți

susținătorii pieței libere, libertarieni, anarhiști și mulți alții; unii au fost încântați de barterul de tip bonobo, iar alții de virilitatea unui Vest Sălbatic și a unei bogății mai presus de nevoi

capitalismul periferic este un sport de contact dur, ca rugbiul sau fotbalul american, potrivit mai degrabă celor ușor supradozați cu testosteron. Pe de altă parte, prin unele schimbări de reguli și atitudine, a dovedit că poate fi un joc interesant, ba chiar frumos, ca baseballul sau voleiul. Este un proiect valid la limită, o formă de autoactualizare, nu pentru a fi aplicată necesităților, ci la limită un hobby plăcut, ba poate chiar o formă de artă

restricționarea capitalismului la periferie a fost marea realizare marțiană, similară cu înfrângerea Mafiei sau a oricărei forme ilegale de protecție.

WAHRAM ȘI SWAN

Wahram s-a întors în Terminator înainte ca Swan să fi revenit de pe Pământ. La momentul acela orașul luneca peste câmpia imensă a Craterului Beethoven, iar Wahram și-a luat inima în dinți și, după ce femeia a ajuns în oraș, a întrebat-o dacă dorea să-l însoțească la o sală din peretele vestic al lui Beethoven, ca să audă un concert și să se pună la curent reciproc în privința ultimelor noutăți. Când a apelat-o, simțea un soi de neliniște, trebuia să admită. Nu știa la ce să se aștepte din cauza manierei ei imprevizibile; nu putea nici măcar să prezică dacă avea să asculte Beethoven cu ea sau cu Pauline. Pe de altă parte bărbatului îi plăcea Pauline, așa că spera că va fi bine în oricare alternativă. Și, cu puțin noroc, Swan nu avea să mai fie atât de preocupată să afle planurile lui Alex cu quburile. Inspectorul Genette subliniase că trebuiau să păstreze secretul față de ea.

Oricum, șansa de a asculta Beethoven era suficientă pentru a-l împinge să acționeze. A sunat-o și Swan a acceptat să meargă.

Wahram a studiat după aceea programul spectacolului și a fost incitat să vadă că erau trei transpuneri rareori interpretate: mai întâi o fanfară urma să cânte o transpunere a sonatei pentru pian *Appassionata*; iar apoi opus 134, care era transpunerea făcută chiar de Beethoven pentru două pianе a lui *Grosse Fugue* pentru cvartet de coarde, opus 133. În cele din urmă un cvartet de coarde avea să cânte o transpunere proprie a sonatei *Hammerklavier*.

Lui Wahram i s-a părut minunat și i s-a alăturat lui Swan la ecluza sudică a Terminatorului, cu o anticipare atât de intensă, încât a copleșit stânjeneala pe care o simțea față de femeie și față de ieșirea din Terminator, pe suprafața lui Mercur. Mișcare necesară spre vest – și-a spus că asta era întotdeauna adevărat dintr-un punct de vedere și și-a concentrat gândurile asupra concertului. Poate că nu exista niciun motiv real pentru îngrijorare. Era interesant să speculeze că se putea teme în mod irațional de soare.

După ce au ajuns în muzeul mic din peretele vestic al lui Beethoven, a fost uluit să vadă că ei doi erau aproape singurii spectatori, cu excepția muzicienilor care nu cântau și care se așezaseră în rândurile din fața scenei. Muzeul avea o sală principală în care ar fi încăput câteva mii de oameni, dar din fericire concertul acesta se ținea într-o sală alăturată cu numai câteva sute de locuri, arcuite în jurul unei scene mici în stilul teatrelor grecești. Acustica era excelentă.

Fanfara, mai numeroasă decât spectatorii, a interpretat *Appassionata* cu o exuberanță care a făcut să fie una dintre cele mai minunate piese pentru suflători pe care o auzise Wahram vreodată, rapidă până la punctul efervescentei. Transpunerea pentru instrumente de suflat o transforma într-o lucrare nouă în același fel în care Ravel făcuse o operă nouă din *Tablouri*

dintr-o expoziție de Mussorgski.

După ce a terminat, din sală s-au ridicat doi pianiști și, așezați la piano cu coadă lipite unul de altul ca două pisici adormite, au cântat opus 134 de Beethoven, transpunerea făcută chiar de el pentru *Grosse Fugue*. Au fost nevoiți să interpreteze ca niște percuționiști, pur și simplu izbind clapele. Mai limpede ca oricând, Wahram a auzit țesătura complexă a fugii mărețe, energia ei nebunească, viziunea necontrolată a unui mecanism strivitor. Atacurile în forță asupra clapelor confereau piesei o claritate și violență pe care coardele nu le puteau realiza, nici cu cea mai bună intenție și tehnică din lume. Minunat!

Apoi alt aranjor mersese în direcția opusă, transpunând sonata *Hammerklavier* pentru cvartet de coarde. Deși patru instrumente cântau acum o piesă scrisă doar pentru unul, era o provocare să transmiți intensitatea sonatei. Împărțită între două violi, violă și violoncel, *Hammerklavier* se deplia superb: furia magnifică a primei mișcări; frumusețea dureroasă a mișcării lente, una dintre cele mai elegante ale lui Beethoven; după care finalul, altă fugă măreață. Pentru urechea lui Wahram, totul suna ca ultimele cvartete – și astfel, pentru Dumnezeu, era un nou ultim cvartet! I s-a părut extraordinar. A inspectat audiența și a văzut că suflătorii și pianiștii se ridicaseră înapoia spătarelor scaunelor și țopăiau, se legănau pe loc, cu chipurile ridicate și ochii închiși, ca în rugă, agitau uneori spasmodic mâinile în fața lor, de parcă ar fi dirijat sau dansat. Și Swan era acolo în spate, dansând, părând transpusă. Wahram a fost foarte încântat s-o vadă; el însuși se afla acolo, afară, în spațiul lui Beethoven, un spațiu cu adevărat uriaș. Ar fi fost șocant să vadă pe cineva imun la muzica aceea; ar fi plasat-o pe femeie în afara zonei lui de simpatie sau înțelegere.

Apoi, ca un bis, muzicanții au anunțat că doreau să încerce un experiment. Au separat cele două piano, iar cvartetul de coarde s-a instalat între ele, în cerc, cu fețele orientate spre interior; după aceea au reluat cele două fugi mari, cântând toți simultan. Cele două piese se suprapuneau cu instrumentele pentru care nu fuseseră compuse original, sporind confuzia cognitivă; iar părțile tăcute din fiecare au sosit în același timp, într-un ochi de calm din mijlocul furtunii, dezvăluind similitudinea structurală a celor doi monștri. Când ambele au revenit la fugile lor principale, cele șase instrumente au ferăstruit sau au răpăit în propriile lor lumi, răcnind șase melodii diferite într-o furie încrucișată, cu bubuituri mesianice. Cumva au sfârșit simultan. Wahram nu era sigur care dintre ele fusese extinsă sau scurtată pentru a se obține asta, dar în tot cazul au încheiat în același timp cu un trăsnet uriaș și toți cei din sală, deja în picioare, n-au putut decât să aplaude, să ovaționeze și să fluiere.

— Minunat, a spus Wahram. Realmente.

Swan a clătinat din cap.

— Cam prea nebunește la sfârșit, însă mi-a plăcut.

Au mai zăbovit pentru a se alătura felicitărilor și discuțiilor dintre muzicanți, care doreau să știe cum se auzise din exterior; nu numai unul a declarat că nu se putuse focaliza decât asupra propriei sale partituri. Cineva a redat o înregistrare și ei au ascultat împreună cu ceilalți, până când muzicanții au început să oprească înregistrarea și să discute detalii.

— E timpul să ne-ntoarcem la Terminator, a zis Swan.

— În regulă. Îți mulțumesc foarte mult, a fost excelent.

— Plăcerea a fost de partea mea. Ia spune, nu vrei să mergem pe jos înapoi până la șinele orașului? Va fi frumos după un concert nebun ca ăsta. Au aici costume pe care le putem folosi. Îți oferă posibilitatea să te destinzi nițel.

— Dar... avem timp?

— O, da. Vom ajunge la platformă cu mult înaintea orașului. Am mai făcut asta.

Probabil că ea nu-i observase disconfortul de a fi în exterior, pe suprafața lui Mercur. N-a putut să nu accepte, deși toți ceilalți spectatori, și muzicanții de asemenea, au luat tramvaiul înapoi. Tramvai în care, aproape cu siguranță, și-au continuat discuțiile interesante despre concert, despre transpuneri în Beethoven și așa mai departe.

Nu însă... O plimbare pe o planetă arsă. După ce costumele împrumutate confirmaseră integritatea, au ieșit prin ecluza sălii și au pornit spre nord, înapoi către șinele Terminatorului.

Craterul Beethoven avea una dintre cele mai netede suprafețe pe care le văzuse pe Mercur. Micul Bello se găsea sub linia orizontului, în est. Wahram pășea neliniștit. Proiectoarele căștilor iluminau elipse lungi de deșert negru. Colb fin se înălța de pe vârfurile cizmelor și plutea spre solul incinerat dinapoia lor. Urmele lăsate de cizme aveau să dureze un miliard de ani, dar ei se aflau pe o potecă de astfel de urme și suprafața planetei fusese deteriorată cu mult timp în urmă. De o parte și cealaltă a cărării prăfuite, roca granulată noduros reflecta razele proiectoarelor în romburi infime de lumină care aduceau cu chiciura, deși erau probabil fațetele unor cristale minuscule.

Au trecut pe lângă o stâncă pe care era pictat un Kokopelli¹⁴, care părea să țină în mână o lunetă, nu un flaut, îndreptată către est. O vreme Wahram a fluierat în barbă tema din *Grosse Fugue*.

— Fluieri? a părut surprinsă Swan.

— Cred că da.

— Și eu!

Wahram, care nu se considera o persoană care să fluiere pentru alții, n-a mai continuat.

Au ajuns în vârful unei măguri mici și în fața lor se întindeau șinele Terminatorului. Orașul nu se zărea deocamdată; era probabil încă sub orizont, spre est. Șina cea mai apropiată le oculta pe majoritatea celor paralele cu ea aflate de partea cealaltă. Wahram auzise că erau făcute dintr-un oțel călit special și sub lumina stelelor a întrezărit un argintiu mat.

Partea ei inferioară se afla la câțiva metri deasupra solului și pilonii groși care o susțineau erau dispuși din cincizeci în cincizeci de metri. Titaneanul a fost fericit să vadă o platformă de încărcare care ieșea în consolă deasupra șinei exterioare către nord-vest față de ei. Tramvaiul de la concert sosise deja acolo.

Razele soarelui au atins un punct înalt de pe peretele vestic al Craterului Beethoven. Întregul peisaj a fost iluminat de muchia aceea stâncoasă strălucitoare. Zorii se apropiau, lent dar sigur. Terminatorul avea să ofere o imagine superbă când avea să iasă de sub orizontul estic. Era posibil ca domul globului să fie deja vizibil ca o curbă scânteietoare.

Un fulger copleșitor de lumină s-a ridicat de pe șinele unde fusese platforma de încărcare. O imagine remanentă, roșie ca sângele, a divizat vederea lui Wahram în două jumătăți; pe când pulsa înapoi spre o unică pată verticală mai puțin vie, rocile au început să se sfarme în jurul lor, ridicând jerbe de praf care se mișcau aidoma apei împrășcate. Amândoi au strigat, deși Wahram n-a avut habar ce a zis vreunul dintre ei; după aceea Swan a țipat:

— Jos, atenție la cap! și l-a tras de braț.

Wahram a îngenunchat lângă ea și i-a cuprins umerii cu brațul; Swan a părut să încerce să-și pună brațele peste casca lui și în același timp s-o lipească pe a ei de pieptul bărbatului. Privind peste ea, Wahram a văzut că șinele cu platforma dispăruseră într-un glob mare de praf și că vârful norului aceluia de praf se afla acum suficient de sus pentru a fi atins de razele solare. Galbenul sclipitor al părții însorite a norului a iluminat terenul din jurul lor ca o baliză de foc. Imediat sub nor, solul lucea cu o lumină proprie; părea o băltoacă de lavă fumegetoare.

— Un meteor, a rostit prosteste titaneanul.

Swan vorbea pe banda comună. Alți bolovani au izbit terenul din jurul lor, invizibili până erau anunțați de erupții de praf. Părea că solul exploda, că detonau mine. Ocazional câte un bolovan era fierbinte și se vedea ca o stea căzătoare. Câteva scântei de ambră erau încă sus, zburând printre stele. Ei aveau să fie loviți sau nu; senzația era îngrozitoare. Faptul că-și protejau căștile nu părea că avea să-i ajute în cine știe ce măsură.

Praful care zbura deasupra lor a coborât spre pământ în pături și văluri leneșe. Cenușiu încununat de galben; dar când vârful norului de pulbere a ajuns sub nivelul razelor horizontale ale luminii solare ce se apropia, ei au fost cufundați în bezna nopții mercuriene și doar peretele îndepărtat al craterului i-a mai iluminat cu reflexia sa. Bare roșii continuau să pulseze vertical în centrul vederii lui Wahram. Păreau mai puțin intense decât anterior.

— În sudul nostru, sus, pe sub peretele craterului, este un grup de solmergători, a rostit Swan încruntată. A întrebat ceva pe banda comună, apoi a continuat: Unul dintre ei a fost lovit și au nevoie de ajutor. Haide!

El a urmat-o, îndepărtându-se de șine, simțindu-se orb și derutat.

— A fost un meteor?

— Așa se pare. Deși șinele au un sistem de detectare și deviere, așa că nu știu ce s-a-ntâmplat. Haide, trebuie să ne grăbim! Vreau s-ajung înapoi la oraș. Este... ohhh... A gemut, lovită parcă fizic de înțelegerea că orașul era sortit pieirii. Nu! a strigat Swan, târându-l către sud. Nu, nu, nu, nu, nu, nu, nu!

Din nou și din nou, pe când se împleticeau pe suprafața planetei. Apoi:

— Cum se poate...?

Wahram n-a putut spune dacă fusese o întrebare retorică.

— Nu știu, a zis el.

Swan l-a smucit și bărbatul și-a păstrat privirea ațintită asupra solului, ca să nu se împiedice de o piatră și să cadă. Tot terenul era presărat de pietroaie. A încercat să-și amintească ce văzuse; fusese un fulger? De sus? Nu se ridicase? Nu – fusese o mișcare descendentă. A închis ochii, însă bara roșie și norii stacojii rarefiați continuau să ricoșeze pe fundalul negru al interiorului pleoapelor sale. A deschis ochii și s-a uitat la Swan. Poate că mai târziu aveau să poată examina înregistrarea vizuală a qubului ei, presupunând că o făcuse. Ea murmură acum pe tonul iritat pe care părea că-l utilizează doar când vorbea cu Pauline.

Swan l-a condus în jurul unei delușor și când au ajuns în partea opusă, au zărit un grup de trei indivizi în costume spațiale; toți mergeau, ceea ce era un semn bun, însă unul dintre ei își susținea un braț cu mâna cealaltă și de aceea pășea stângaci. Ceilalți doi îl flancau, ajutându-l sau încercând s-o facă.

— Hei! a rostit Swan pe banda comună, iar ei au ridicat ochii și i-au văzut apropiindu-se.

Unul a fluturat din braț. Swan și Wahram li s-au alăturat după câteva minute.

— Cum sunteți? a întrebat Swan.

— Fericiți că trăim, a răspuns cel care-și ținea brațul. Am fost lovit în mână!

— Văd. Să ne-ntoarcem în oraș.

— Ce s-a-ntâmplat?

— Se pare că un meteor a lovit șinele.

— Cum se poate?

— Nu știu. Haideți!

Fără alte discuții, toți cinci au pornit spre șine, înaintând în salturile marțiene care exploatau cel mai bine gravitația locală. Wahram se pricepea la asta, mulțumită timpului pe care-l petrecuse pe Titan, unde era de două ori mai ușor decât aici, totuși destul de similar. Au țopăit laolaltă în jos pe panta lină, mergând pieziș către est, pentru a intercepta orașul cât mai curând posibil. În urechile lui Wahram răsună un scâncet ascuțit straniu, un geamăt animalic de durere; la început a crezut că se tânguia solmergătorul

rănit, apoi și-a dat seama că era Swan. Bineînțeles – era orașul ei, căminul ei.

Au ajuns în vârful unei ridicături de unde au putut vedea jumătatea superioară a domului orașului, curbându-se peste orizont ca bula albastră a unui univers miniatural. Părea să se miște.

— Șinele din fața lui sunt avariate, a zis titaneanul.

— Da, *bineînțeles!*

— Există vreo modalitate prin care să treacă dincolo de o secțiune de șine distruse?

— Nu! Cum ar putea?

— Nu știu. Mă... întrebam pur și simplu. Bănuiesc că majoritatea sistemelor de suport prevăd soluții pentru stările critice.

— *Bineînțeles!* Dar șinele sunt protejate – există un sistem antimeteor!

— Să nu fi funcționat?

— Aparent nu!

Swan a strigat din nou, un sunet acut în urechile bărbatului, chiar și atenuat de intercomul costumului.

Solmergătorii discutau între ei îngrijorați.

— Ce vom face când ajungem la el? a vorbit Wahram pe banda comună.

Swan a încetat să mai geamă și a întrebat:

— Ce vrei să spui?

— Există vehicule de salvare? Niște rovere cu care să mergem până la cel mai apropiat spațioport?

— Da, sigur că da.

— Suficiente pentru toți?

— Da!

— Și în cel mai apropiat spațioport există suficiente nave? Suficiente pentru toată populația Terminatorului?

— În spațioporturi sunt adăposturi, suficiente pentru foarte mulți oameni. La fel, vehicule cu care să mergem spre vest, spre următoarele adăposturi. Și unele lăcuste pot funcționa și pe fața luminată.

Se grăbeau peste câmpia detritică neagră și Terminatorul creștea lent deasupra orizontului. Acum era vizibilă jumătatea superioară a interiorului Zidului Zorilor, părând mult mai abruptă decât în realitate, numai ziduri albe și arbori. O dungă lată de verde contura coroanele arborilor din parc. De la copaci se întindeau culturile fermei. Un glob de zăpadă pe șine argintii, care se îndrepta spre pieire. Nu puteau vedea oameni în oraș, deși acum se ridica mult deasupra lor. În tot cazul, niciunul nu mai era pe terasele Zidului Zorilor. Locul părea abandonat.

Și nu exista niciun mod de a sui în Terminator. Platforma fusese în zona de impact. Probabil că toți participanții la concert fuseseră uciși. Au putut vedea în oraș un trio de animale: cerb, căprioară și ied. Strigătele lui Swan au crescut cu o octavă:

— *Nu. Nu!*

Era straniu să stea acolo și să privească în sus la calmul mediteranean al orașului pustiu.

Swan a pornit să alerge pe sub șine către latura nordică a orașului și ceilalți au urmat-o. De acolo au putut zări un convoi mic de vehicule de teren, hăt spre nord și vest, care se îndepărtau prin deschiderea din peretele nord-vestic al lui Beethoven. Vehiculele erau rapide și au dispărut iute dincolo de orizont.

— Au plecat, a observat Wahram.

— Da, da. Pauline?

— Crezi că putem merge pe jos până la spațioport? a rostit titaneanul, îngrijorat.

Swan vorbea însă cu qubul ei și Wahram n-a putut urmări esența schimbului de cuvinte. Tonul glasului femeii era foarte caustic.

Ea s-a întrerupt din discuție și i-a spus:

— Mașinile nu se-ntorc. Orașul se va opri automat când va ajunge la breșa din șine. Trebuie să plecăm. Fiecare a zecea platformă are lifturi care coboară la adăposturi aflate sub șine, așa că trebuie s-ajungem la una dintre ele.

— Cât avem până la cea mai apropiată din vest?

— Cam nouăzeci de kilometri. Orașul tocmai a trecut de una, înapoi spre est.

— Nouăzeci de kilometri!

— Da. Va trebui să mergem către est. Este la numai nouă kilometri. Costumele noastre vor face față soarelui pe durata necesară.

— Poate că am putea merge pe jos cei nouăzeci de kilometri, a rostit Wahram.

— Nu, n-am putea – ce vrei să spui?

— Cred că am putea. Oamenii au mai făcut-o.

— Au făcut-o sportivi care se antrenaseră special în acest scop. Eu merg destul de mult pe jos ca s-o știu și poate că aș reuși, dar tu n-ai putea. Nu poți s-o faci doar bazându-te pe voință. Iar solmergătorul acesta este rănit. Ascultă-mă, nu vom păți nimic dacă vom ieși sub razele soarelui. Vom fi expuși doar la coroana solară și numai o oră și un pic. Eu am făcut-o de destule ori.

— Eu aș prefera să n-o fac.

— N-ai de ales! Haide, cu cât amânăm mai mult, cu atât vom fi expuși mai mult!

Asta era adevărat.

— Bine atunci, a zis el și a simțit inima bubuindu-i în tâmpile.

Swan s-a răsucit, a ridicat brațele spre oraș și a gemut ca un animal.

— Orașul meu, orașul meu, *ahhbh...* Ne vom întoarce! Vom reconstrui!
Ahhhhh...

Înapoia vizorului lucios, fața îi era scăldată în lacrimi. L-a văzut privind-o și a tras un braț îndărăt, parcă pregătindu-se să-l lovească.

— Haide, trebuie să plecăm! A gesticulat spre cei trei solmergători: Haideti!

Când au început să alerge către est, Swan a urlat pe banda comună, ca o sirenă de alarmă care-și făcuse treaba, dar care continua în pustietate după un dezastru. Silueta care alerga în fața lui nu părea capabilă să genereze un asemenea sunet teribil, care-i sfredelea urechile ca acele. Desigur în interior rămăseseră multe animale – întregul terariu micuț, floră și faună. Iar Swan proiecta asemenea lucruri. Și acesta era căminul ei. Brusc urlatul i-a subliniat lui Wahram că salvarea oamenilor din Terminator nu era de fapt suficientă. Foarte multe fuseseră abandonate în urmă. O lume întreagă. Dacă o lume moare, oamenii ei nu mai contează... așa părea să spună urlatul.

Zorii soseau, ca întotdeauna.

Problema era cu adevărat interesantă: putea el să-și modeleze frica, s-o înfrâneze și s-o folosească, pentru a-l impulsiona la viteza optimă pentru sosirea cea mai rapidă la platforma din est, sub lumina nemiloasă a zorilor? Și oare viteza aceea avea să corespundă vitezei care avea să fie impusă de persoana pe care o urma? Pentru că Swan încă gemea, plângând și blestemând, bocind într-un ritm adaptat alergării ei. Ricoșa înainte sub impactul salturilor; poate că nici nu izbutea să meargă mai încet, totuși înainta mai rapid decât ar fi putut Wahram s-o facă. El trebuia să mențină propriul lui ritm și să spera că va putea măcar să păstreze suficient de mică distanța pentru ca să n-o piardă pe femeie dincolo de orizont. Deși, bineînțeles, șinele aveau să-l ducă direct la platformă, așa că n-ar fi avut importanță dacă ea ar fi dispărut dincolo de orizont. Nu dorea s-o piardă însă din vedere. Cei trei solmergători se găseau deja la o distanță considerabilă înaintea ei, până și rănitul. Poate că sunetele nefericite pe care le scotea o încetineau de fapt.

În zona aceasta relieful cobora și se ridica într-un fel în care-i îngăduia titaneanului să vadă la mulți kilometri spre nord, iar munții din direcția aceea erau scăldați acum în razele soarelui. Partea aceea învăpăiată a peisajului proiecta lumină peste terenul adumbrat pe care goneau și Wahram zărea cutele din sol și grohotișul de pe el, mai bine decât văzuse orice altceva până atunci, nu doar pe Mercur, ci oriunde. Totul părea acoperit cu un strat de pulbere friabilă, rezultatul probabil al coacerii și congelării zilnice.

Lumina dinspre nord a sporit atât de mult, încât el a fost nevoit să privească altundeva, ca să-și păstreze vederea pentru locurile întunecate de sub tălpi și dinaintea lui. În față, silueta suspinătoare sălta pe fundalul stelelor. Wahram și-a silit respirația să aibă același ritm cu picioarele, a privit pământul pe care alerga, s-a focalizat asupra unui pas rapid și eficient. Gravitația de 0,3 g putea fi înșelătoare, deoarece nu era nici ușor, nici greu.

Avea potențial să fugă rapid, totuși o căzătură nu era un eveniment neînsemnat, mai ales în situația aceasta. Swan se mișca pe teren familiar și nu părea să se gândească deloc la bărbat.

Wahram a continuat să alerge. În condiții normale, a apreciat el, ar fi parcurs distanța implicată în patruzeci și cinci de minute de fugă, în funcție de teren. Asta însemna destul de mult pentru a se abține de la viteză maximă, chiar și pentru niște alergători profesioniști. Oare Swan mergea prea repede? El nu distingea niciun semn de încetinire.

Pe de altă parte, femeia nu se îndepărta, iar el avea acum un ritm despre care credea că-l putea susține. Nici rapid, nici încet. A găfăit și a pufăit, a privit solul cu atenție. Priviri scurte i-o arătau pe Swan mereu cu puțin înaintea orizontului. Avea să reușească... apoi Wahram s-a împiedicat, dar și-a păstrat echilibrul, rotind disperat din brațe, ca o moară de vânt, după care a menținut capul plecat și s-a concentrat asupra solului mai mult ca oricând.

Era unul dintre momentele acelea în care șocul imprevizibilului te proiectează în alt spațiu. Wahram putea zări urmele cizmelor lui Swan suprapuse pe palimpsestul urmelor anterioare. Pasul îi era mai scurt decât al lui. El zbura peste pașii femeii, deși distanța între ei nu se reducea. Solmergătorii trecuseră de orizont. Suspinele lui Swan continuau să-i umple urechile, dar a refuzat să-și îngăduie să micșoreze volumul, ori să-l închidă complet.

După aceea soarele a clipit peste orizont și bărbatul a simțit din nou inima bubuindu-i. La început, limbi de foc oranj s-au ivit deasupra orizontului și au dispărut. Wahram și-a reamintit că nimbul solar era mult mai fierbinte decât suprafața soarelui în sine. Talazuri magnetice se curbau în sus în bucle caracteristice de foc, se înălțau maiestuos peste orizont și rămâneau suspendate acolo, înainte de a exploda într-o parte sau alta. Erau practic flamele soarelui, zburând în sus în detonații incredibile dirijate de câmpurile magnetice care clocoteau în ardere. Titaneanul a continuat să alerge, privind în jos, la sol, însă data următoare când a ridicat privirea orizontul dinaintea lui era majoritar oranj – soarele însuși, cu portocaliul plin de bule și panglici galbene care se zvârcoleau. Pentru a-l reduce la un nivel acceptabil pentru ochii lui, vizorul căștii trebuia să redea restul cosmosului în negru absolut. Orizontul era singurul care putea fi distins cu limpezime: o linie în depărtare, nu foarte sus, nu netedă, cu dealuri și coborâșuri care tresăltau și se încețoșau. Swan se contura în negru, imaginea mentală idealizată a unui alergător, cu silueta subțiată de lumină albă care se revărsa în jurul ei. Solul de sub tălpi era acum un șablon cu sare și piper imposibil de descifrat, orbitor de alb și negru profund, toate amestecate laolaltă, astfel încât părțile albe pulsau și tremurau în vederea lui Wahram. Trebuia să se încreadă că era îndeajuns de plat pentru ca să alerge, fiindcă nu arăta defel așa. Iar apoi, după încă un timp, a devenit alb ciupit de negru care părea

neted ca o placă. Intraseră în plină zi.

A început să transpire. Probabil că se datora doar fricii și accelerației bruște, inconștiente, a pașilor săi. Costumul a început să-i zumzăie audibil în efortul de a-l răcori, un sunet slab, dar teribil. Transpirația avea să i se prelingă pe coaste și pe picioare și să se acumuleze la etanșarea de deasupra cizmelor. Nu credea că avea să se acumuleze atât de multă încât să-l înece, totuși nu era sigur. Pâlpâirea neagră a lui Swan în soare devenise un spectru Brocken, care exploda, apărând și dispărând în pulsații vibratorii. Lui Wahram i s-a părut că o vede privind peste umăr către el, totuși n-a cutezat să fluture din braț ca răspuns, pentru ca să nu-și piardă echilibrul și să cadă. Femeia părea scundă și el a înțeles brusc că era vizibilă doar de la genunchi în sus. Orizontul era la fel de departe ca pe Titan. Asta însemna că se găsea la numai cinci-zece minute în urma ei.

Și apoi vârful platformei s-a ivit deasupra orizontului imediat în stânga lui Swan, lângă șina cea mai sudică, și bărbatul și-a iuțit încă o dată pasul. În orice efort fizic puteai găsi de obicei încă un mic supliment la sfârșit.

De data aceasta însă se părea că ajunsese cu adevărat la capătul puterilor. Foarte repede, încerca disperat să-și mențină măcar viteza. Gâfâia și a trebuit să-și impună un șablon al respirației coordonat cu picioarele care-i tropăiau grele – câte un icnet la fiecare doi pași. Era înspăimântător să ridice ochii și să vadă aproape întreaga întindere vizibilă a orizontului estic încununată de coroana solară; ușoara ei curbură părea să sugereze că va umple până la urmă majoritatea cerului, de parcă ceea ce se ridica înaintea lor era un soi de soare universal. Mercur semăna cu o bilă de bowling care se rostogolea în lumina aceea.

Transpirația îi umplea acum costumul până la coapse și Wahram s-a întrebat din nou dacă se putea îneca în ea. Pe de altă parte ar fi putut s-o bea și să se salveze. Din fericire rezerva de aer continua să-i sufle răcoros în față.

Polarizarea vizorului s-a schimbat și textura soarelui s-a articulat în mii de limbi de flăcări prin sticla neagră. Câmpuri uriașe de tentacule se mișcau la unison, regiuni întregi se agitau ca labele pisicilor pe apă. Părea o făptură vie, o creatură făcută din foc.

Platforma era un bloc de negru în negru, Swan o mișcare neagră alături de ea. Titaneanul a ajuns lângă femeie, s-a oprit, a horcăit o vreme cu palmele pe genunchi, cu spatele la soare. Bocetele ei ascuțite încetaseră, deși la răstimpuri mai gemea. Se părea că solmergătorii coborâseră deja cu liftul; ea aștepta întoarcerea acestuia.

— Îmi pare rău, a spus Wahram când a putut să vorbească. Îmi pare rău că am întârziat.

Swan se uita la soare, ridicat acum cu patru degete peste orizontul negru și zimțat.

— Dumnezeule, privește-l, a zis ea. Privește-l.

Bărbatul a încercat, dar era prea strălucitor, prea mare.

După care o buclă din coroana solară s-a înălțat gigantică, mai sus decât oricare văzută până atunci, ca și cum soarele încerca să se întindă spre ei și să-i ardă dintr-o atingere.

— O, nu! a strigat Swan și l-a tras pe Wahram către ea, lipindu-l de ușă, deplasându-se între soare și titanean și împingându-l în jos pentru a-l proteja cu propriul ei corp, apăsând butoanele liftului peste umărul lui și blestemând. Haide, haide-odată! O, asta-i o flamă mare, asta-i *rea*. Când ai văzut una dintre astea, te-a și prăjit.

Ușile liftului s-au deschis în cele din urmă și ei s-au năpustit înăuntru. Ușile s-au închis. Au simțit cum cabina coboară.

Când vizorul și ochii i se adaptaseră la lumina obișnuită, Wahram a văzut că fața lui Swan era udă de lacrimi și secreții mucoase, înapoia propriului ei vizor.

Femeia a pufnit sonor.

— La naiba, a fost o flamă mare, a rostit ea, ștergându-și chipul. Când liftul s-a oprit și au descins, s-a adresat solmergătorilor: Aveți vreun dozimetru?

Unul dintre ei i-a replicat solemn, de parcă ar fi citat:

— Dacă vrei să știi, atunci nu vrei să știi.

Ea l-a privit pe Wahram, cu o expresie înverșunată într-un fel pe care bărbatul nu-l mai văzuse niciodată.

— Pauline? a spus după aceea. Găsește dozimetrul din costumul ăsta.

A ascultat o vreme, apoi s-a prins cu mâinile de piept, s-a clătinat și s-a lăsat într-un genunchi.

— Rahat, a spus în cele din urmă. M-a omorât.

— Cu cât te-a iradiat? a exclamat Wahram, alarmat. Și-a verificat brățara; arăta un vârf de radiații de 3,762 sievert și el a șuiert prelung. La următoarele tratamente de longevitate, aveau să necesite o grămadă de reparații ADN... dacă aveau să scape cu viață acum. A repetat întrebarea:

— Cu cât te-a iradiat?

Ea s-a ridicat în picioare și n-a vrut să-l privească.

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

— A fost o felie mare de soare, a zis el.

— Nu ea, ci flama aia. Ghinion.

Solmergătorii au încuviințat din cap auzind-o și Wahram a simțit un fior mărunț și neliniștitor lunecându-i în jos pe spinare.

Se aflau într-o ecluză. Ușile liftului s-au închis înapoia lor, ușa din peretele opus al ecluzei a glisat și s-a deschis, urmată de un fâșâit slab de aer. Au intrat într-o incintă scundă, dar destul de largă, din care plecau câteva uși și pasaje.

— Acesta este un refugiu? a întrebat Wahram. Va trebui să stăm aici până traversăm partea luminată? Putem?

— Face parte din întregul sistem, a explicat Swan, și a fost conceput

pentru a ne ajuta cu construcția șinelor. Fiecare a zecea platformă are sub ea o unitate de felul ăsta și un utilidor le leagă pe toate. Un tunel de lucru.

Solmergătorii deschideau deja ușile unor dulăpioare de pe un perete.

— Adică putem merge pe sub pământ prin tunelul acesta și ajunge la partea întunecată? Putem ajunge undeva unde să găsim ajutor?

— Da. Nu știi însă dacă mai poate fi străbătută zona de sub impactul meteorului. Va trebui să mergem și să vedem.

— Totul este încălzit și ventilat?

— Da. După ce au murit câțiva oameni când au coborât aici să se adăpostească, stațiile au fost adaptate pentru supraviețuire minimă. De fapt cred că utilidorul trebuie reventilat secțiune cu secțiune, pe măsură ce înaintezi. Este ca și cum ai aprinde luminile.

Un solmergător a ridicat degetul mare spre ea și Swan și-a scos casca, iar Wahram a imitat-o.

— Aveți vreun comunicator radio? a întrebat unul dintre ei. Ale noastre nu funcționează și ne gândim că poate le-a prăjit soarele. Iar telefonul de aici nu funcționează. Nu putem anunța unde suntem.

— Pauline, ești în regulă? a întrebat Swan și a amuțit.

— Ce-i cu qubul tău? s-a interesat Wahram după o vreme.

— N-are nimic, a zis Swan indiferentă. Craniul meu i-a slujit ca o izolație de calitate.

— O, Doamne.

I-au urmat pe solmergători pe hol și au coborât o scară, până la câteva camere aflate mai jos.

Cea mai mare dintre încăperile acelea conținea sofale și mese joase, și barul lung al unei bucătării comune. Swan s-a prezentat pe sine și pe Wahram celor trei solmergători, care erau de vârste și sexe nedeterminate. Ei au încuviințat politicoș, dar nu s-au identificat la rândul lor.

— Cum e brațul? l-a întrebat Swan pe rănit.

— E rupt, a răspuns el simplu și l-a întins puțin înainte. Lovitura a fost directă, totuși piatra era mică și bănuiesc că în cădere liberă. Probabil că fusese aruncată în sus în urma impactului.

Lui Wahram i s-a părut acum că această persoană era tânără.

— O să-l bandajăm, a zis unul dintre ceilalți, de asemenea tânăr. Putem încerca să îndreptăm osul și apoi să-l bandajăm cu atele, indiferent cât de drept ar fi.

— A văzut vreunul dintre voi meteorul lovind? a întrebat Swan.

Au clătinat din capete. Toți erau tineri, a gândit Wahram. Acesta era genul de oameni care mergeau în jurul lui Mercur imediat în fața răsăritului de soare, arzându-se cu viziuni solare. Deși se părea că Swan făcea de asemenea parte dintre ei. Cei tineri în spirit, atunci.

— Ce vom face? a întrebat el.

— Putem merge prin utilidor spre vest, până ajungem la următorul

spațioport de pe fața întunecată, a zis unul dintre ei.

— Crezi că după impact se mai poate trece prin utilidor? a întrebat Swan.

— Nu m-am gândit la asta.

— Poate că da, a rostit cel cu brațul rupt. Al treilea cerceta dulăpioarele de lângă perete. Nu poți să știi.

— Eu mă-ndoiesc, a zis Swan, dar putem merge să ne uităm. Este la numai cincisprezece kilometri depărtare.

La numai cincisprezece kilometri! Wahram a tăcut. Au rămas locului, privindu-se între ei.

— Rahat, a spus Swan. Să mergem și să ne convingem. Nu vreau să stau pur și simplu aici.

Wahram și-a suprimat un oftat. De altfel nu aveau multe opțiuni. Iar dacă ar fi putut trece mai departe spre vest și ar fi mers repede, ar fi putut ajunge noaptea din urmă și, sperau, spațioportul către care plecaseră oamenii din Terminator.

S-au dus la o ușă din capătul vestic al încăperii și au intrat într-un pasaj, slab iluminat de un șir de leduri integrate în plafonul de deasupra capului. Pereții tunelului erau din rocă neprelucrată, în unele locuri crăpată, în altele cu urmele vizibile ale sabelor de foraj orientate în sus în stânga lor, și în jos în dreapta. Au pornit spre vest cu viteză bună. Rănitul părea cel mai rapid dintre toți, deși un alt solmergător se ținea aproape de el. Nimeni nu vorbea. A trecut o oră; după aceea, după o odihnă scurtă pe niște blocuri cubice de piatră din tunel, încă o oră.

— Pauline n-a înregistrat o imagine a impactului? a întrebat-o Wahram pe Swan, când au pornit din nou.

Utilidorul era îndeajuns de larg pentru ca trei-patru oameni să meargă umăr la umăr, așa cum solmergătorii o dovedeau înaintea lor.

— M-am uitat, dar se vede doar un fulger în lateral. Numai câteva milisecunde de lumină înainte de explozie, sus și departe, coborând rapid și fierbinte. Însă de ce era fierbinte? Nu exista atmosferă care să-l încingă, așa că-i lipsit de sens. Pare ca și cum ar fi venit... nu știu... de altundeva. Din alt univers.

— Probabil că există și altă explicație, nu s-a putut abține Wahram.

— Explică tu atunci, a rostit ea tăios de parcă i-ar fi vorbit qubului.

— Nu pot, a răspuns bărbatul calm.

Au mers mai departe, tăcuți. Probabil că la un moment dat au trecut pe sub oraș. Deasupra lor Terminatorul ardea în ploaia de lumină a zilei.

Apoi tunelul din fața lor a părut că se sfârșește. Toți și-au pus din nou căștile, deoarece era modul cel mai ușor prin care să le transporte, și și-au îndreptat razele proiectoarelor către bezna dinainte. O masă de sfărâmaturi de rocă umplea tunelul de la podea până la plafon. Aici era frig și Swan a spus brusc:

— Ar fi mai bine să ne etanșăm căștile.

Vizorul căștii ei a glisat în jos. Wahram a procedat la fel.

Au rămas locului, privind bariera.

— Bun, a zis Swan încruntată. Nu putem merge spre vest. Atunci ar trebui să pornim spre est.

— Și cât va dura *asta*? a spus Wahram.

Femeia a ridicat din umeri.

— Dacă stăm aici, apusul va sosi peste optzeci și opt de zile. Dacă mergem, vom reduce din timp.

— Să mergem pe jos jumătate din circumferința lui Mercur?

— Mai puțin de jumătate, fiindcă planeta se rotește în timp ce mergem. Asta-i ideea. Vreau să spun: ce altceva putem face? Eu n-o să stau aici trei luni!

A văzut că era pe punctul să izbucnească în lacrimi.

— Totuși cât de departe este? a insistat Wahram, gândind *jumătate de Titan*, chiar pe când a rostit cuvintele.

Stomacul i s-a contractat.

— Cam două mii de kilometri. Dacă mergem spre est, să zicem cu treizeci de kilometri pe zi, vom scurta însă timpul de așteptare la vreo patruzeci de zile. Adică la jumătate. Mi se pare că merită. Și nu trebuie să mergem non-stop. Vreau să spun că nu va fi ceea ce fac solmergătorii. Mergem o zi, mâncăm, dormim peste noapte, apoi plecăm mai departe. Ne stabilim un program zilnic. Ar fi mult dacă am merge câte douăsprezece ore din fiecare douăzeci și patru, dar ar economisi încă și mai multe zile. Ce-i, Pauline?

— Nu poți activa din nou glasul Paulinei? a cerut Wahram.

— Deocamdată nu vreau s-o fac. Ea zice că douăsprezece ore de mers ne-ar scurta timpul petrecut în subteran la patruzeci și cinci de zile. Asta-i îndeajuns pentru mine.

— Nu-i deloc puțin.

— Știu, dar ce vrei să faci? Să stai aici pentru un timp de două ori mai lung?

— Nu, a zis el încet, cred că nu.

Deși, în realitate, n-ar fi fost chiar atât de lung. O recitare a lui Proust și O'Brian, câteva audieri ale tetralogiei Inelului; mica lui brățară era foarte bine dotată. Nu erau însă gânduri pe care să le poată exprima confortabil, privind femeia care se uita la el.

— O s-o activez pe Pauline, a zis ea de parcă i-ar fi oferit ceva la schimb pentru acordul lui.

— *Solvitur ambulando*, a spus Pauline. În latinește, „Soluție prin mers“. Diogene din Sinope.

— În felul acesta dovedești că mișcarea este reală, a presupus Wahram.

— Da.

Wahram a suspinat.

— Eu eram deja convins.

După ce au revenit în prima stație subterană, și-au evaluat resursele. Cei trei solmergători erau perfect încântați să meargă șase sau șapte săptămâni; semăna mult cu existența lor obișnuită. Se numeau Tron, Tor și Nar. Din câte își putea da seama Wahram, erau nedefiniți sexual și i se păreau foarte tineri și simpli. Trăiau doar pentru a umbla în jurul lui Mercur; păreau să nu știe altceva... sau poate că nu vorbeau mult cu străinii. Totuși spusele lor li se păreau copilăroase, sau foarte provinciale. Desigur, terarii întregi erau pline cu astfel de oameni, însă el ajunsese să se gândească la mercurieni ca fiind foarte sofisticăți, pătrunși de istorie, artă și cultură. Acum afla că nu era valabil pentru toți. Și-a dat seama că se așteptase ca adoratorii soarelui să fie urmașii religiilor solare timpurii din Egiptul Antic, Persia, Inca... dar nu era așa. Lor le plăcea pur și simplu soarele.

Aveau să fie nevoiți să petreacă câte două nopți dormind pe podeaua tunelului dintre stații.

— În fiecare a treia zi, a zis Swan, ne putem reproviziona. Asta ne stabilește obiective bune și precise.

— Putem să mergem chiar mai repede, a spus Tron sfios.

Tron era cel cu brațul rupt, așa încât Wahram s-a abținut să menționeze că pentru el treizeci și trei de kilometri pe zi s-ar fi putut dovedi destul, sau prea mult. Îl descuraja că putea fi povara acestui grup. Oricum Swan supraveghea umplerea ranițelor pe care le găsisese în dulăpioarele cu provizii: căștile costumelor, câteva butelii cu aer, sticle cu apă, hrană, saltele pneumatice, o cratiță mică și un primus. Un sul de pături aerogel, care nu păreau foarte călduroase, însă utilidorul avea să-și păstreze temperatura, a spus Swan; și era destul de cald.

Prin urmare: mers prin tunel. Posibil similar cu expedițiile speologice de lungă durată. În pachete erau incluse de asemenea lămpi mici de frunte, deși deocamdată nu erau necesare, fiindcă plafonul avea pătrate de lumină galben-albă caldă la fiecare douăzeci de metri, care iluminau perfect piatra grosolană a utilidorului. Swan a spus că se găseau la aproximativ cincisprezece metri sub suprafață. Tunelul fusese sfredelit prin roca-mamă sau regolit, cu un finisaj termic care lăsase vârtejuri și pete de culoare minerală, reminiscențe ale suprafețelor tăiate ale unor meteoriți. Pe unele porțiuni, curbe argintii se suprapuneau peste cositor, apoi negru ca tăciunele. Podeaua fusese tăiată într-o textură care asigura o priză bună pentru tălpi. Raza mică a planetei însemna că majoritatea luminilor îndepărtate de deasupra se contopeau într-o singură bară de lumină. Era ca și cum ar fi putut vedea curba lui Mercur, ceea ce Wahram a găsit vag încurajator. I se părea descurajantă ideea de a umbla câte treizeci și trei de kilometri pe zi, timp de peste patruzeci de zile consecutive. Trebuia să nu uite că aici se aflau la patruzeci și cinci de grade latitudine sud, așa încât distanța nu era la fel de mare ca la Ecuator. Din câte își reamintea, șinele

Terminatorului se abăteau uneori chiar mai mult spre sud. Situația putea fi și mai rea.

Așa. Mergi o oră, printr-un tunel care variază foarte puțin și doar în moduri iterative. Te oprești, te așezi pe pardoseală, te odihnești o vreme; apoi mai mergi o oră. După trei ore, te oprești și mănânci. Intervalul acela părea deja foarte lung, aproape ca o săptămână sau mai mult, judecat ca timp uman obișnuit, ca timp de gândire. Însă ei au repetat de trei ori ciclul acela, înainte de a se opri pentru o masă mai consistentă și pentru a dormi opt-nouă ore.

Oră, oră, oră; oră, oră, oră; oră oră, oră.

Senzația lungirii timpului a devenit foarte intensă pentru Wahram. Era greu de spus motivul pentru care îl simțea atât de lung; ar fi crezut că repetiția elementelor zilei va simplifica și astfel va iuți orele, dar nu se întâmpla așa. Avea parte de prolongație, un sentiment foarte pronunțat de prolongație. La sfârșitul fiecărei zile, când se instala să doarmă, cu picioare dureroase și epuizate, putea să se întindă pe salteaua pneumatică și să gândească: „S-a dus una, mai sunt treizeci și șapte“, sau chiar „mai sunt treizeci și trei“ și să simtă un mic fior de disperare. Fiecare oră se simțea ca o săptămână! Vor putea îndura?

De obicei solmergătorii mergeau mai repede și până când Wahram și Swan li se alăturau la un popas, ei pregăteau deja ceaiul. După care, cu mult înainte ca Wahram să fie gata să se ridice și să pornească iarăși, tinerii sălbatici plecau, aproape scuzându-se, cu o încuviințare din cap și un gest din mână. De aceea, își petrecea zilele în principal cu Swan.

În mod clar ea nu era încântată de călătoria aceasta, deși ideea îi aparținuse. O făcea doar pentru că estimase că alternativa era mai proastă. Era ceva care trebuia îndurat, în dezolare mută sau volubilitate. În unele zile o lua înaintea bărbatului, în altele rămânea în urmă.

— La un moment dat o să mă simt rău, îi spusese o dată.

Lui Wahram i-a devenit clar că situația îi plăcea chiar mai puțin decât lui — mult mai puțin decât lui, așa cum îi zisese ea însăși. O ura, îi spusese; suferea de claustrofobie; nu putea suporta să stea la interior; avea nevoie de doze zilnice și copioase de lumină solară; avea nevoie de multă varietate în rutinele cotidiene și în stimulii senzoriali. Acelea erau *necesități*, i-a spus lui Wahram, și în termeni cât se poate de categorici.

— Este oribil, exclama ea frecvent, despărțind cuvântul în trei silabe clar subliniate, accentuând-o pe prima și pe ultima. Oribil, oribil, oribil. N-o să pot reuși.

— Haide să vorbim despre altceva, sugera atunci Wahram.

— Cum aș putea. Este oooo-ri-billl.

Repetarea întruna a acestor puncte umplea doar prima oră a zilei lor de douăsprezece ore de mers și popasuri. După o astfel de primă oră, Wahram

decidea de obicei că era nimerit să atragă atenția că trebuiau să discute despre altceva, dacă doreau să evite stresul nedorit al repetițiilor din partea amândurora.

— Te-am plictisit deja? a concluzionat Swan din observațiile acelea.

— Cătuși de puțin. Mă binedispui. Ba chiar mă interesezi. Totuși acest leitmotiv, al nefericitei călătorii de necesitate, este limitat. Este tocit. Vreau altă poveste.

— Atunci ești norocos, fiindcă intenționam să schimb subiectul.

— Cu adevărat norocos.

Ea a iuțit pasul și i-a luat-o înainte. Nu exista niciun motiv pentru care să se grăbească să anunțe următorul subiect; aveau la dispoziție toată ziua. Wahram a privit-o mergând în fața lui: pașii îi erau grațioși și lungi, se afla în gravitația natală, și sinuoși, eficienți. Ar fi putut foarte repede să se distanțeze considerabil. Deocamdată nu părea bolnavă. Dinapoia ei, o auzea uneori conversând cu qubul. Dintr-un motiv necunoscut, comutase glasul Paulinei la audibilitate exterioară; poate că-și ținea făgăduiala pe care i-o făcuse lui. Discuțiile lor sunau aproape întotdeauna ca niște contraziceri; vocea lui Swan era mai clară și mai intimidantă, însă alto-ul Paulinei, ușor înăbușit de epiderma femeii, era cumva încăpățânat de polemic. În funcție de felul cum le programai, quburile puteau fi adevărate terori în dispute, perfecționiste în cel mai înalt grad. Odată Wahram s-a apropiat îndeajuns pentru a trage cu urechea și a nimerit peste ceva care începuse de mai mult timp; Swan spunea:

— Sărmana de tine, aș fi tare tristă în locul tău! Îmi pare foarte rău pentru tine! Trebuie să fie teribil să nu fii nimic altceva decât un pachet de algoritmi!

Pauline a zis:

— Acesta este procedeul retoric numit anacoenesis, în care pretinzi că te pui în locul oponentului tău.

— Nu, cătuși de puțin, a asigurat-o Swan. Sunt cu adevărat compătimitoare. Să fii doar atât de puțini qubiți¹⁵, să fii doar algoritmi, care râșnesc totul. Vreau să zic că, ținând seama de toate astea, te descurci foarte bine.

Pauline a zis:

— Acesta este procedeul retoric numit sincoreză, în care faci o concesie aparentă înainte de a reînnoi atacul.

— Poate că ai dreptate. Realmente nu știu de ce te-am crezut stupidă, ținând seama de puterea uriașă a argumentelor tale. Și totuși...

— Acestea sunt sarcasm și aporie, ambele în sensul negativ pe care l-am menționat anterior, al unei expresii de îndoială temporară, adesea simulate, înainte de a reînnoi atacul.

— Iar *aceasta* este apărarea numită cazuistică, în care când nu ai *nimic*, te retragi într-un nor de verbiaj. Poate că ai *dreptate*, poate că nu există

decât conștiință inteligentă și conștiință stupidă. Asta ar explica foarte multe.

Pauline n-a părut descurajată.

— Aș fi încântată să supun replicile noastre unui studiu dublu-orb, pentru a vedea dacă poate fi făcută vreo deosebire între ale tale și ale mele.

— Serious? a zis Swan. Vrei să spui că poți să absolvi un test Turing?

— Depinde de cel care pune întrebările.

Swan a râs disprețuitor, dar Wahram a simțit că era cu adevărat amuzată. Cel puțin qubul era bun pentru așa ceva.

La fiecare jumătate de oră treceau pe rând în frunte, pur și simplu pentru a marca timpul și a schimba imaginea din față, în măsura în care se putea vorbi despre așa ceva. Nu vorbeau întotdeauna; ar fi fost imposibil, s-a gândit Wahram. În tot cazul mergeau în tăcere multe minute consecutive. Deasupra lor, luminile tunelului păreau să se deplaseze în mod independent spre îndărăt, ca și cum ar fi mers pe partea superioară a unei roți uriașe și ar fi ținut pasul doar cu mișcarea ei către înapoi. După o oră, tălpile îl usturau pe Wahram și era fericit să se așeze. Foloseau saltelele cu aerogel ca perne pe care să stea. Hrana provenea din plicuri pe care le găsiseră în echipamentele pentru urgențe din stații și în majoritate era insipidă. După o vreme n-au dorit decât să bea apă, deși existau și pulberi care puteau fi dizolvate în ea, dacă ar fi vrut.

În general pauzele pentru odihnă durau o jumătate de oră. Dacă ar fi zăbovit mai mult, mușchii lui Wahram ar fi început să înțepenească, iar Swan ar fi devenit agitată. Iar solmergătorii s-ar fi îndepărtat prea mult în fața lor. Așa că Wahram se scula cu greutate și porneau iarăși.

— Crezi că în vreuna dintre stațiile astea ar exista toiege de drumeție?

— Mă-ndoiesc. Putem căuta în următoarea. Poate că găsim ceva ce să folosești ca toiag.

Uneori femeia se răstea la el după câte o perioadă de tăcere.

— Haide, zi-mi ceva! Povestește-mi despre tine! Care-i prima ta amintire?

— Nu știu, a răspuns Wahram străduindu-se s-o localizeze.

— Prima mea amintire, a spus ea, provine dintr-o perioadă în care părinții mi-au spus că aveam trei ani. Ei făceau parte dintr-o casă care a decis să se mute în capătul opus al orașului. Cred că obișnuiam să schimbăm locurile, de la nord la sud, pentru ca să vedem și cealaltă jumătate a peisajului prin care treceam. Sau poate că doar așa mi-au spus mie. Au sosit mai multe cărucioare și ambele case și-au schimbat locuințele între ele. Toate bunurile familiei mele puteau să încapă într-un cărucior cu baterii și două cărucioare manuale. După ce goliseră casa, mama m-a dus înapoi, înăuntru, și locul m-a speriat. Cred că de aceea mi-a rămas în memorie. Goală, camera mea a părut mult mai mică, iar asta mi s-a părut groaznic și m-a înfricoșat, ca și cum lumea se micșorase. Noi umpleam așadar camerele, pentru a le face să pară

mai mari. După care am revenit afară și cealaltă imagine care mi-a rămas în memorie, alături de camera goală, este a obiectelor de pe platforma căruciorului și a oamenilor care stăteau lângă el, pe bordura trotuarului, sub un pâlț de arbori. Deasupra altor copaci puteam să văd Zidul Zorilor.

Ea a mers o vreme în tăcere și Wahram a simțit ghiorțăitul din stomac care anunța apropierea altui popas pentru masă.

— De acum totul este ars, a zis Swan.

Glasul îi era însă neobișnuit de calm. Se părea că nu mai jelea în același fel.

— Se va sfârși rapid, a adăugat ea, după ce soarele va ajunge suficient de sus pentru ca orașul să iasă din umbra Zidului Zorilor.

— Știu că șinele nu se topesc pe fața luminată, a spus Wahram. Ce altceva nu se topește?

— Infrastructura orașului va supraviețui, a recunoscut femeia. Șasiul, carcasa... Unele metale, ceramica, aliajele... Metalele amorfe... Apoi banalul oțel călit, oțelul inoxidabil. Oțelul austenitic... O să vedem. Cred că va fi interesant de văzut cum arată când noaptea va trece iarăși peste el. Bănuiesc că totul va fi ars, cu excepția șasiului. Plantele vor începe să moară imediat ce lovește soarele. De acum vor fi moarte – toate plantele și animalele, până și bacteriile și restul. Va trebui să-l reconstruim.

— Poate, a spus el.

— Ce vrei să zici?

— Păi, cred că vor dori să înțeleagă ce s-a întâmplat cu șinele și să simtă că sunt în stare să împiedice repetarea unui asemenea incident. Sau să construiască după alt design. Poate să elibereze orașul de pe șine și să ruleze pe roți.

— Asta ar necesita un mijloc de locomoție, i-a atras femeia atenția. Actualmente dilatarea șinelor determină avansarea orașului.

— Atunci va fi interesant de văzut ce se va întâmpla. Wahram a ezitat. Ar fi inutil să reconstruiți și după aceea să apară o recurență.

— O recurență n-ar fi plauzibilă, dacă a fost un accident cu probabilitate redusă.

— Avusesem impresia că existau deja protecții pentru toate tipurile de accidente.

— Și eu. Sugerezi că a fost un soi de atac?

— Da, mă rog, m-am gândit oricum și la asta, mai ales după ce ni s-a întâmplat pe Io.

— Dar cine să fi dorit să atace Terminatorul? a întrebat ea. Să-l atace și totuși să-l rateze cu câțiva kilometri, ucigând orașul, dar lăsându-i pe oameni în viață?

— Nu știu, a recunoscut Wahram stânjenit. S-a discutat că disensiunile dintre Pământ și Marte ar putea duce în cele din urmă la război.

— Da, a zis Swan, însă discuțiile sfârșesc mereu prin a declara că așa ceva

este imposibil, fiindcă toți sunt foarte vulnerabili. Ca întotdeauna este distrugere mutual asigurată.

— M-am întrebat mereu în privința asta... Și dacă primul atac este realizat pentru a părea un accident, încât nimeni nu știe cine l-a întreprins, iar între timp victima este în mare parte vaporizată? Un scenariu ca ăsta te-ar putea face să crezi că nu există nicio distrugere mutual asigurată absolut certă.

— Cine ar putea proceda în felul ăsta?

— Calculele astronomice pot fi efectuate de aproape orice putere de pe Pământ. Ele se află într-o situație mai sigură decât oricare dintre noi. Și Marte este notorie prin egocentrism și de asemenea nu poate fi perforată de o singură săgețică. Nu cred totuși că n-ar putea exista o putere care să se creadă invulnerabilă. Sau care să nutrească o mânie atât de intensă, încât să nu-i pese de consecințe.

— Dar ce ar putea fi? Ce poate cauza genul ăsta de mânie?

— Nu știu. Să zicem hrană, apă, teren... putere... prestigiu... ideologie... avantaje diferențiale. Nebunie... Acestea sunt motivele uzuale, nu?

— Presupun!

Swan a părut oripilată că el putuse întocmi o asemenea listă, ca și cum așa ceva nu făcea parte din discursul mercurian, deși era pur și simplu Machiavelli sau Aristotel. Pauline ar fi știut lista.

— Oricum, a continuat Wahram, voi fi foarte interesat să aflu ce spun oamenii, după ce vom scăpa de aici.

— Mai sunt doar treizeci de zile, a zis ea încruntată.

— Câte un pas o dată, a replicat titaneanul stoic.

— Te rog! Ia-o așa și înseamnă *eternitate*.

— Cătuși de puțin. Dar mă abțin.

După o vreme, el a rostit:

— Interesant cum vine un moment când simți că ți-e foame. Până atunci nu ți-a fost, și deodată îți este în mod brusc.

— Nu mi se pare deloc interesant.

— Mă dor tălpile.

— Nici asta nu-i interesant.

— Fiecare pas înseamnă o mică durere, sau fiecare al doilea pas. Cred că este fasceită plantară.

— Vrei să te odihnești?

— Nu. Le simt doar dureroase, nu mă dor în sine. Și se încălzesc. Apoi obosesc.

— Urăsc asta.

— Iată-ne totuși aici.

Ora de mers a trecut. Perioada de odihnă a trecut. Următoarea oră a trecut. Odihna ce i-a urmat a trecut. Tunelul a rămas aproape la fel. Stațiile, din trei în trei seri, erau aproape la fel, dar nu tocmai. Ei le răscoleau, căutând ceva diferit. În vârful puțurilor lifturilor din fiecare stație se afla suprafața,

expusă în întregime soarelui mercurian și apropiindu-se de șapte sute K pe zonele lovite de lumină; neexistând aer, nu putea fi vorba despre o temperatură a aerului. În prezent se aflau undeva pe sub Craterul Tolstoi; Pauline le gestiona navigarea, în măsura în care se putea vorbi despre așa ceva, printr-un fel de estimare; și micul ei radio era inutil în subteran. Telefoanele stațiilor nu funcționau nicăieri. Swan a bănuțit că erau destinate exclusiv lifturilor... o altă posibilitate era ca întregul sistem să fi fost distrus în urma impactului și, din cauza situației actuale a populației Terminatorului precum și a faptului că partea distrusă a tunelului era acum expusă soarelui, nu exista nimeni disponibil să-l repare.

Au mers oră după oră. Era ușor să piardă numărul zilelor, mai ales că Pauline le ținea oricum socoteala. Pseudoiterativul era mai puțin pseudo ca oricând. Acesta era adevăratul iterativ. Swan mergea înaintea lui Wahram, cu umerii gârboviți ca ai unui mim care simula demoralizarea. Minutele abia se târau, până când un singur minut se simțea cât zece; era o dilatare exponențială a timpului, o lichefiere de prolongație. Aveau să trăiască așadar de zece ori mai mult.

Bărbatul s-a gândit să spună ceva care să n-o irite pe Swan. Ea murmură cu Pauline.

— Pe când eram copil obișnuiam să fluier, a spus el și a încercat un singur ton.

Și-a simțit buzele mai groase decât fuseseră în tinerețe. Ah, da – limba mai apropiată de cerul gurii. Perfect!

— Obișnuiam să fluier melodiile din simfoniile care-mi plăceau.

— Fluieră, atunci, a zis Swan. Și eu fluier.

— Serious?!

— Da. Ți-am spus. Dar începe tu. Poți să fluieri Beethoven, așa cum am auzit la concert?

— Da, pot, într-un fel. Doar unele melodii.

— Fluieră-le atunci pe alea.

În tinerețea lui Wahram existase o perioadă când toate diminețile trebuiau să înceapă cu *Eroica* lui Beethoven, inovatoarea Simfonie a III-a, anunțarea unei noi epoci în muzică și în spiritul uman, compusă după ce Beethoven aflase că asurzea. De aceea Wahram a fluiert cele două note impresionante care începeau mișcarea întâi, apoi a fluiert linia principală, într-un tempo adaptat la pasul lui de mers. Cumva, asta nu era greu. Pe când fluiera, nu era nicio clipă sigur că-și va reaminti pasajul următor, însă până ajungea în punctul de schimbare, următorul pasaj continua inevitabil și i se revărsa destul de satisfăcător de pe buze. Rămăseseră undeva în interiorul lui. Melodiile lungi și elaborate curgeau din una în alta, potrivit logicii convingătoare a gândirii lui Beethoven însuși.

Iar succesiunea aceasta era constituită din cântece mișcătoare.

Majoritatea pasajelor ar fi trebuit să fie presărate de contrapuncte și polifonii, iar bărbatul sărea de la o secțiune orchestrală la alta, în funcție de cea care părea linia principală. Trebuia spus totuși că, până și ca melodii izolate, fluierate fără iscusință, măreția muzicii lui Beethoven era palpabilă în tunel. Cei trei solmergători au încetinit pasul, pentru a o auzi mai bine. După terminarea primei mișcări, Wahram a descoperit că celelalte trei mișcări îi soseau la fel de complet ca prima, așa că, până a terminat, avusese nevoie cam de aceleași patruzeci de minute în care o orchestră ar fi cântat cu adevărat simfonia. Variațiunile minunate ale finalului erau atât de tulburătoare, încât aproape că s-a hiperventilat în reproducerea lor.

— Minunat, a zis Swan când a terminat. Bravo! Ce acorduri! Dumnezeule! Mai fluieră. Mai poți fluiera și altceva?

Wahram a izbucnit în râs. A căzut pe gânduri.

— Păi, cred că aș putea fluiera a IV-a, a V-a, a VI-a, a VII-a și a IX-a. De asemenea, poate, fragmente din cvartete și sonate. Mă tem că voi pierde firul în multe din ele. Poate că nu și în ultimele lui cvartete. Am trăit cu frumusețile acelea. Va trebui să încerc și să văd cum merge.

— Cum de-ți poți aminti atâtea?

— Mult timp n-am ascultat nimic altceva.

— Asta-i o nebunie. Bine, atunci încearcă Simfonia a IV-a. Le poți lua în ordine.

— Mai târziu, te rog. Trebuie să mă odihnesc. Buzele îmi sunt deja distruse – le simt de două ori mai mari decât sunt în realitate. În clipa asta îmi par ca niște garnituri de etanșare mari și învechite.

Ea a râs și l-a lăsat în pace. După o oră însă, a redeschis subiectul și a părut că va fi foarte dezamăgită dacă n-avea să mai fluiera.

— Bine, a încuviințat Wahram, dar mă acompaniezi.

— Eu nu știu melodiile. Realmente nu-mi pot aminti chestiile pe care le cântă oamenii.

— Asta nu contează. Pur și simplu, fluieră. Ai zis că știi să fluieri.

— Știu, totuși sună cam așa.

A fluierat câteva clipe: o modulație superbă de muzică, exact cum ar fi cântat o pasăre.

— Uau, parcă ai fi fost o pasăre. Glissando foarte fluide și alte chestii pe care n-aș ști să le denumesc, dar cu adevărat ca o pasăre.

— Da, așa-i. Am în mine niște polipi de ciocârlie.

— Vrei să zici... în creierul tău? Creiere de păsări, puse în creierul tău?

— Da. *Alauda arvensis*. Și de asemenea niște *Sylvia borin*, silvia de zăvoi. Creierele păsărilor sunt organizate cu totul altfel decât ale mamiferelor, știi?

— Nu.

— Crezusem că toți știu asta. O arhitectură de quburi se bazează pe creierele păsărilor, așa că a fost un subiect mult discutat o vreme.

— N-am știut.

— Da. Noi, mamiferele, gândim în straturi de celule din tot creierul, pe când păsările gândesc în grupuri de celule, distribuite ca niște ciorchini de struguri.

— N-am știut asta.

— Poți să iei câteva din propriile tale celule stem și să pui în ele ADN de noduri de cântat ale ciocârliei, după care să le introduci prin nas în creier și să creezi un grup micuț în sistemul limbic. După aceea, când fluieri, grupul se conectează la rețelele tale muzicale deja existente. Acelea sunt părți foarte vechi, aproape ca niște părți-pasăre ale creierului. Părțile noi se conectează... și i-ai dat drumul.

— Tu ai făcut asta?

— Da.

— Și ce ai simțit?

Drept răspuns, Swan a fluierat. În tunel, un glissando lichid a dus la altul: cântece vesele de pasăre aflată în tunel cu ei.

— Uluitor, a zis Wahram. N-am știut că poți așa ceva. *Tu* ar trebui să fluieri, nu eu.

— Nu te deranjează?

— Dimpotrivă.

Așa că femeia a fluierat în timp ce mergeau, uneori pe toată durata orei dintre pauzele de odihnă. Modulațiile ei treceau prin diverse faze și frazări, care i s-au părut atât de variate lui Wahram, încât trebuiau să aparțină mai multor specii de păsări, nu doar două. Nu era însă sigur, deoarece s-a gândit că Swan putea fi la fel de limitată de propriul ei corp ca orice pasăre, așa încât acestea reprezentau doar varietatea de cântece pe care le cânta o pasăre adevărată. O muzică splendidă! Uneori aducea cu Debussy și desigur existau imitațiile specifice de păsări ale lui Messiaen, totuși fluierăturile lui Swan erau mai bizare, mai repetitive, cu nesfârșite permutații de grupuri mici de note, adesea repetate în triluri ostinato insistente care-și vârâu ghearele în el, ajungând uneori aproape de iritare.

Când s-a oprit, bărbatul încă își putea aminti unele dintre melodiile ei. Balenele aveau cântece, bineînțeles, însă păsările fuseseră probabil primii muzicanți. Decât dacă nu cumva cântaseră dinozaurii. Parcă își reamintea ceva despre cavități mari în unele cranii de hadrozauri, care nu-și găseau explicație decât ca incinte acustice. Era interesant să încerci să-ți imaginezi sunetul pe care l-ar fi produs un hadrozaur. Chiar a fredonat puțin, testând ce ar fi simțit în pieptul lui mare și bombat ca un butoiaș.

— Deci asta a fost pasărea, sau tu? a întrebat-o pe Swan când a făcut o pauză.

— Suntem totuna, a zis femeia.

După o vreme a adăugat:

— Graurul lui Mozart a rescris odată o frazare compusă de el. Pasărea a

cântat-o, după ce el o executase la pian, dar a schimbat toți diezii în bemoli. Mozart a descris episodul pe marginea partiturii: „A fost frumos!“ Când pasărea a murit, a cântat la înmormântarea ei și i-a citit o poezie. Iar următoarea lui compoziție, pe care editorul a numit-o *O glumă muzicală*, este în stilul graurului.

— Interesant, a comentat Wahram. Este adevărat că păsările par întotdeauna inteligente?

— Nu și porumbeii, a răspuns femeia. A continuat pe un ton sumbru: Poți să ai fie inteligență specifică înaltă, fie inteligență generală înaltă, însă nu pe ambele.

Wahram nu a știut ce să relice la asta; ideea o mohorâse pe neașteptate pe Swan.

— Ar trebui să fluierăm împreună, a spus el.

— Ca să avem amândoi?

— Ce anume?

— Nu contează. În regulă.

Titaneanul a revenit la *Eroica* și de data aceasta Swan a fluierat și ea, în contrapunct aviar sau soprano la melodii. Părțile ei se potriveau în maniera cadențelor interne, sau improvizațiilor de jazz, iar în momentele mai eroice ale lui Beethoven, care erau destul de frecvente, adăugările ei creșteau la un ritm furios de invenție, părând că pasărea din interiorul ei fusese scoasă din minți de obrăznicia compozitorului.

Au fluierat câteva duete foarte mișcătoare. În mod vădit timpul s-a scurs în feluri necunoscute până atunci. Ai nevoie de darul oferit de timp, a gândit Wahram, ca să explorezi o asemenea plăcere. El putea să treacă prin toate simfoniile de Beethoven pe care le știa; iar după ele, prin cele patru simfonii ale lui Brahms, atât de nobile și de sincere; de asemenea, ultimele trei simfonii ale lui Ceaikovski. Toate părțile mărețe ale coloanei sonore a tinereții lui atât de romantice. Swan era dispusă la orice și augmentațiile ei adăugau melodiilor o tușă barocă sau avangardistă care adesea îl uimea. Calitatea pătrunzătoare a sunetelor ei trebuie să fi ajuns departe, în ambele direcții ale tunelului, și uneori solmergătorii încetineau și apăreau chiar înaintea lor, săltând în ritmul muzicii, ba chiar fluierând ei înșiși, fără pricepere, dar entuziast. Finalul Simfoniei a VII-a de Beethoven a înregistrat un succes aparte printre ei, ca muzică de marș; când s-au ridicat după o pauză de odihnă pentru a-și relua mersul au cerut adesea strigătul de corn cu care începea Simfonia a IV-a de Ceaikovski, apoi prima ei temă, ce le dădea sentimentul că acum erau stăpâniți de un destin, un destin sumbru și măreț.

La sfârșitul uneia dintre reprezentațiile lor comune ale Simfoniei a IX-a de Beethoven, toți au clătinat din capete în semn de uimire, iar Nar s-a întors spre ei și a zis:

— Domnilor, sunteți cu siguranță niște fluierători excelenți! Ce mai melodii!

— Totuși, a zis Wahram, sunt Beethoven.

— Ah! Crezusem că se numesc fluierători.

— Crezuserăm că erau inventate de voi, a adăugat Tron. Fuseserăm impresionati.

Mai târziu, după ce tinerii se îndepărtaseră iarăși, Wahram a spus:

— Toți solmergătorii sunt așa?

— Nu! a replicat Swan iritată. Ți-am spus – și eu sunt solmergătoare.

Bărbatul nu dorea s-o enerveze.

— Ia zi, mai ai altceva interesant adăugat la creier?

— Da. (Continua să pară lipsită de chef.) Am o IA mai veche, de când eram copil, care mi-a fost pusă în corpul calos pentru a mă ajuta împotriva convulsiilor. Și un fragment dintr-un iubit – ne gândiserăm să ne împărtășim răspunsurile sexuale și să vedem unde ne vor duce. Până la urmă s-a dovedit că nu ne-au dus nicăieri, dar presupun că fragmentul mai există. Mai sunt și alte chestii, însă nu vreau să vorbesc despre ele.

— Vai de mine! Este derutant?

— Cătuși de puțin. (Suna tot mai morocănoasă.) Ce, tu n-ai nimic în tine?

— Într-un fel, cred că toți avem, a răspuns el liniștitor, deși auzise rareori de un creier cu așa multe intervenții ca al femeii. Eu iau vasopresină și oxitocină, cum mi s-a recomandat.

— Ambele provin din vasotocină, a zis ea autoritar. Între cele trei există o diferență de numai un aminoacid. Eu iau vasotocină. Este un hormon foarte vechi, atât de vechi încât controlează comportamentul sexual la broaște.

— Vai!

— Nu, este exact ce ai nevoie.

— Nu știu. Mă simt bine cu oxitocină și vasopresină.

— Oxitocină este memorie socială, a zis Swan. Fără el, nu-i observi pe ceilalți oameni. Eu am nevoie de mai mult hormon din ăsta. Cred că și de vasopresină.

— Hormonul monogamiei, a spus Wahram.

— Monogamia la masculi. Însă numai trei la sută din mamifere sunt monogame. Cred că până și păsările au procent mai mare.

— Lebede, a sugerat el.

— Da. Iar eu sunt Swan a Doua Lebădă. Dar nu sunt monogamă.

— Nu?

— Nu. Sunt credincioasă doar endorfinelor.

Bărbatul s-a încruntat, totuși a presupus că ea glumea și a încercat să continue pe aceeași linie.

— Nu-i ca și cum ai avea un câine, sau așa ceva?

— Mie-mi plac câinii. Câinii sunt lupi.

— Dar lupii nu sunt monogami.

— Nu. Însă endorfinele sunt.

El a oftat, simțind că-i pierduse ideea, sau că ea o pierduse.

— Atingerea persoanei iubite stimulează endorfinele, a rostit Wahram și n-a mai insistat.

Nu puteai fluiera sfârșitul „Sonatei Lunii“.

În noaptea aceea, pe când dormeau în tunel pe saltelele lor mici cu aerogel, sub păturile subțiri, Wahram s-a trezit și a constatat că Swan se mutase și dormea lipită cu spatele de spatele lui. Fluxul rezultat de oxitocină i-a liniștit puțin șoldurile dureroase; se putea interpreta în felul acesta. Bineînțeles impulsul de a dormi cu cineva, plăcerea de a dormi cu cineva, nu era tocmai sinonim cu relația sexuală. Ceea ce era liniștitor. De cealaltă parte a podelei, cei trei sălbatici erau ghemuiți laolaltă ca niște pisoai. Tunelurile erau calde, adesea prea calde, dar pe podea era răcoare. A auzit-o pe Swan torcând foarte slab. Pentru asta trebuiau gene feline – da, el auzise despre așa ceva și oamenii afirmau că torsul genera o senzație de bine, era foarte asemănător cu fredonatul. Simți plăcere, torci, te simți mai bine: un feedback pozitiv în plăcere, buclă, buclă, buclă, totul în ritmul respirației, așa suna când a ascultat-o. Un soi diferit de muzică. Deși el știa foarte bine că pisicile bolnave torceau uneori în momente de alinare temporară sau chiar de parcă ar fi sperat să se simtă mai bine, încercând să pornească forțat bucla. El trăise cu un motan care făcuse așa în apropierea sfârșitului. O pisică bătrână de cincizeci de ani este o creatură impresionantă. Pierderea aceluși eunuc matusalemic fusese una dintre primele pierderi ale bărbatului, așa că-și reamintea torsul său spre final ca fiind deosebit de jalnic, sunetul unei emoții prea intense ca să fie numită. Un bun prieten al lui murise torcând. De aceea, acum, torsul lui Swan i-a trimis prin trup un fior de îngrijorare.

Prin tunel după o perioadă de somn, amețit și împăienjenit. Ora de dimineață. A fluierat mișcarea lentă din *Eroica*, muzica funerară a lui Beethoven pentru auzul lui, compusă pe când acesta murea înlăuntrul său.

— „Trăim o oră și este mereu aceeași“, a recitat el.

Apoi mișcarea lentă a primului dintre ultimele cvartete, opus 127, variațiuni pe o temă, atât de bogat; la fel de maiestuos ca marșul funerar, dar mai plin de speranțe, mai îndrăgostit de frumusețe. Apoi mișcarea a treia care urma era atât de puternică și de optimistă, încât ar fi putut să fie o mișcare a patra.

Swan l-a privit sumbru.

— Lua-te-ar naiba, a spus, îți face plăcere.

Râsul ca un orăcăit, de bas, a răsunat din pieptul lui, nițel hadrozauric.

— „Pericolul era pentru el ca vinul“, a mârâit.

— Ce-i asta?

— *Oxford English Dictionary*. Sau cel puțin acolo l-am citit eu.

— Îți plac citatele.

— „Am parcurs un drum lung, ne așteaptă un drum lung. Între ele, ne

găsim undeva.“

— Haide, asta ce mai este? Un răvaș dintr-o plăcintă?

— Cred că Reinhold Messner¹⁶.

Îi făcea cu adevărat plăcere, trebuia să recunoască, încă numai douăzeci și cinci de zile, mai mult sau mai puțin; nu era un număr chiar așa de mare. Putea îndura. Era pseudoiterativul cel mai iterativ pe care l-ar fi putut trăi vreodată, de aceea era interesant, ca un fel de caz la limită a ceea ce presupunea că dorea. O *reductio ad absurdum*. Iar tunelul nu era atât o problemă de privațiune senzorială, cât de supraîncărcare senzorială, dar prin foarte puține elemente: pereții și luminile care se întindeau în lungul plafonului înainte și înapoi cât se vedea cu ochii.

Însă pe Swan n-o încânta. Ba chiar ziua aceasta părea mai rea decât oricare dintre cele anterioare. A încetinit, ceva ce bărbatul n-o mai văzuse făcând niciodată, într-atât încât și el a fost nevoit să încetinească puțin ca să nu se distanțeze prea mult înaintea ei.

— Nu ți-e bine? a întrebat-o, după ce a așteptat-o să-l ajungă.

— Nu. Mă simt ca un rahat. Cred că mă ia. Tu simți ceva?

Pe Wahram îl dureau șoldurile, genunchii și tălpile. Gleznele erau în regulă. Spinarea era în regulă, odată ce pornea să meargă.

— Mă dor toate, a recunoscut el.

— Mă neliniștește ultima flamă solară pe care-am văzut-o. Până când imaginea ei ajunge la tine, radiația te-a și lovit, fiindcă a pornit înaintea ei. Mă tem că-i posibil să fi fost prăjiți. Eu mă simt de tot rahatul.

— Pe mine mă dor numai mușchii. Este însă adevărat că m-ai acoperit cu corpul la lift.

— Probabil că ne-a lovit diferit. Sper să fie așa. Haide să-i întrebăm pe sălbatici cum se simt ei.

Au făcut-o la următorul popas, unde, după expresiile de pe chipurile lor, solmergătorii așteptaseră destul de mult pentru a se îngrijora.

— Cum merge? a întrebat Tron.

— Nu mi-e bine, a zis Swan. Voi cum vă simțiți?

Cei trei au schimbat priviri.

— În regulă, a răspuns Tron.

— Fără grețuri sau diaree? Fără migrene sau dureri musculare? Fără căderi de păr?

Solmergătorii s-au privit din nou, după care au strâns din umeri. Ei coborâseră în subteran înaintea lui Swan și Wahram.

— Nu mi-este foarte foame, a spus Tron, dar nici mâncarea nu-i grozavă.

— Pe mine încă mă doare brațul, a zis Nar.

Swan i-a privit nemulțumită. Erau solmergători, tineri și puternici; făceau ceea ce făceau tot timpul, doar că acum erau sub pământ și se deplasau în sensul opus mișcării aparente a soarelui. S-a uitat după aceea la Wahram.

— Și tu?

— Pe mine mă dor toate. Nu pot merge mai repede decât merg deja, nici mai mult, fiindcă altfel îmi va ceda ceva.

Femeia a aprobat din cap.

— La fel și eu. Pot fi chiar nevoită să încetinesc. Nu mă simt bine. De aceea mă-ntrebam dacă voi trei n-ar trebui să vă grăbiți înainte și când ajungeți în amurg sau dacă întâlniți oameni, să le spuneți despre noi.

Solmergătorii au încuviințat.

— Cum vom ști c-am ajuns acolo? a întrebat Tron.

— Peste vreo două săptămâni, când ajungeți la stații, suiți cu lifturile și priviți în jur.

— Bine.

Tron s-a uitat la Tor și Nar, și toți au încuviințat iarăși.

— Vom merge după ajutoare.

— Exact. Nu goniți totuși atât de tare, să nu vă accidentați.

Wahram și Swan au mers după aceea doar ei doi. O oră de mers, o jumătate de oră de repaus, din nou și din nou de nouă ori; apoi o masă prelungită și somn. O oră însemna mult timp; nouă ore, cu pauzele dintre ele, se simțeau ca două săptămâni. La răstimpuri fluierau, dar Swan nu se simțea bine și Wahram nu dorea să fluiera de unul singur, decât dacă-l ruga ea. Din când în când, femeia se oprea și rămânea în urmă în tunel ca să se ușureze.

— Am diaree, a spus la un moment dat, trebuie să-mi golesc costumul.

După care, spunea numai „Așteaptă un minut“ și după cinci sau zece minute revenea la el și porneau mai departe. Arăta deshidratată. Devenise iritabilă și i se adresa răstit Paulinei, iar uneori și lui Wahram. Certăreață, dezagreabilă, neplăcută. Titaneanul se enerva cât de nedreaptă putea fi, cât de lipsită de noimă era neplăcerea pe care o crea din nimic, și mergea în tăcere, fluierând în barbă fragmente mici și sumbre. În momentele acestea se străduia să-și amintească o lecție învățată în creșa lui: indivizilor capricioși trebuie să le ignori porțiunile descendente ale ciclului, fiindcă altfel nu reușești absolut nimic.

În creșa lui fuseseră șase persoane, iar una fusese capricioasă până la bipolaritate, iar Wahram credea că, finalmente, acela fusese motivul pentru care grupul se semi-desființase; el însuși fusese unul dintre cei mai puțin capabili să vadă persoana aceea în întreaga ei amplitudine. Intre șase oameni existau treizeci de relații și aforismele susțineau că pentru ca o creșă să reziste trebuia ca toate relațiile acelea, cu excepția a una sau două, să fie bune. Ei nu se apropiaseră nici măcar pe departe de cifra respectivă, însă ulterior Wahram înțelesese că unul dintre cei care-i lipseau cel mai mult din întregul grup era persoana cea capricioasă, atunci când se afla în jumătatea ascendentă a ciclului ei. Trebuia să nu uite episodul acela și să învețe din el.

A sosit apoi un moment când au trecut zece minute de când Swan rămăsese în tunel să-și facă nevoile și nu mai apăruse, după care bărbatului i

s-a părut că aude un geamăt.

S-a întors și a găsit-o întinsă pe podea, semiconștientă în cazul cel mai fericit, cu costumul spațial coborât în jurul gleznelor și cu defecarea întreruptă în mod evident la jumătate. Într-adevăr gемеа.

— Of, nu! a spus el și s-a lăsat pe vine.

Femeia rămăsese pe ea cu cămașa cu mâneci lungi, dar dedesubt pielea îi era vineție de frig pe partea care stătuse pe sol.

— Swan, m-auzi? Te-ai lovit?

I-a ridicat capul; ochii ei erau nefocalizați.

— La naiba, a zis Wahram.

Nu dorea să-i ridice costumul peste mizeria dintre picioare.

— Haide, a spus, o să te curăț.

Ca toată lumea, schimbase destui pampersși, atât pe prunci, cât și pe bătrâni, și știa procedura. Iar într-un buzunar al costumului avea propria lui hârtie igienică; el însuși fusese nevoit s-o folosească în mare grabă de câteva ori recent, ceea ce acum îl neliniștea mai mult decât la momentul respectiv. Și avea apă, ba chiar și câteva șervețele umede în pachete din staniol, grație costumului. Le-a scos, i-a tras picioarele și a curățat-o. Deși își ferea ochii, n-a putut să nu vadă în încâlceala părului ei pubian un penis mic și testicule, cam acolo unde ar fi putut să-i fi fost clitorisul, sau imediat deasupra. O ginandromorfă; asta nu l-a surprins. A terminat s-o curețe, încercând să fie meticulos, dar rapid, apoi i-a trecut brațele peste umerii lui și a ridicat-o – era mai grea decât ar fi crezut –, i-a tras în sus costumul, ajungând cu partea superioară în jurul taliei, după care a așezat-o înapoi pe podea. I-a îmbrăcat brațele costumului. Din fericire IA-urile costumelor spațiale acționau aidoma unor Jeeves pentru a-și ajuta ocupanții să le îmbrace. A privit ranița ei mică de pe jos; trebuia luată. A decis să i-o pună înapoi în spate. După ce a terminat totul de aranjat, a ridicat-o în brațe și a purtat-o așa. Nu i-a plăcut însă felul inert în care se bălăngănea capul femeii și s-a oprit.

— Swan, mă poți auzi?

Ea a gemut, a clipit. Wahram i-a trecut brațul pe sub gât și a ridicat-o din nou.

— Ce-i? a întrebat femeia.

— Ai leșinat. Când ai avut diaree.

— Ah.

Și-a înălțat capul și l-a cuprins cu brațele pe după gât. El a reînceput să meargă. Nu era chiar atât de grea, mai ales dacă-l ajuta s-o țină.

— Am simțit cum se apropie o sincopă vasovagală, a zis Swan. Îmi vine din nou ciclul menstrual?

— Nu, nu cred.

— Așa simt, am crampe. Nu cred totuși că am destulă grăsime corporală pentru așa ceva.

— Poate că nu.

Ea i s-a smucit brusc în brațe și s-a îndepărtat puțin ca să-l privească în față.

— Vai! Știi... unora nu le place să m-atingă. Trebuie să ți-o spun. Îi știi pe cei care ingeră extraterestri din Enceladus?

— Ingeră?

— Da. O infuzie din suita aia bacteriană. Ei mănâncă din enceladeni; se zice că ar fi buni pentru organism. Eu am făcut-o. Cu mult timp în urmă. Așa că, în fine, unora nu le place ideea. Nu le place nici măcar să fie în contact cu o persoană care a făcut-o.

Wahram a înghițit un nod și a simțit un fior de tulburare. Era oare microbul extraterestru, sau doar ideea microbului? Greu de precizat. Un lucru odată făcut e bun făcut, nu mai putea schimba nimic.

— Din câte îmi amintesc, a zis el, suita bacteriană enceladeană nu-i considerată foarte infecțioasă.

— Nu, așa-i. Dar este transmisă prin fluidele corporale. Vreau să spun că trebuie să-ți intre în sânge... așa cred. Deși eu am băut-o. Poate că trebuie doar s-ajungă în stomac; așa-i. De-aia se sperie oamenii. Așa că...

— N-o să pățesc nimic, a zis Wahram.

A mai purtat-o o vreme, conștient de faptul că Swan îi cerceta fața. Judecând după ceea ce vedea în oglindă când se bărbiera, nu considera că ar fi văzut cine știe ce.

Fără să fi intenționat, a rostit:

— Ți-ai făcut ție însăși unele lucruri ciudate.

Ea s-a strâmbat și și-a ferit privirea.

— Condamnarea morală a altora este întotdeauna destul de grosolană, nu crezi?

— Ba da. Așa-i. Deși observ că o facem tot timpul. Mă refeream însă doar la ciudățeni. N-am implicat nicio condamnare.

— Da, sigur că da. Ciudățeniile sunt minunate.

— Da, nu-i așa? Toți suntem ciudați.

Femeia a întors capul pentru a-l examina iarăși.

— Eu sunt ciudată, o știu. În multe feluri. Bănuiesc că tu ai văzut alt fel.

A coborât ochii.

— Da, a încuviințat Wahram. Deși nu asta te face ciudată.

Swan a râs fără putere.

— Ai fost tată de copii? a întrebat-o el.

— Da. Probabil crezi că și asta-i ciudat.

— Da, a spus titaneanul serios. Deși eu însumi sunt androgin și cândva am născut un copil. De aceea, înțelegi... mi se pare o experiență foarte ciudată, indiferent în ce fel se întâmplă.

Ea s-a tras puțin înapoi ca să-l cerceteze, în mod clar surprinsă.

— N-am știut.

— N-a fost tocmai relevant pentru activitățile mele actuale, a zis Wahram. Face parte din trecut, înțelegi? Și oricum am impresia că majoritatea spațialilor de o anumită vârstă au încercat aproape totul, nu crezi?

— Ba da. Câți ani ai?

— O sută unsprezece, mulțumesc. Și tu?

— O sută treizeci și cinci.

— Foarte frumos.

Swan s-a foit în brațele lui, ridicând un pumn într-o simulare de amenințare. Ca ripostă, bărbatul a spus:

— Crezi că acum poți să mergi?

— Poate. Lasă-mă să-ncerc.

Wahram i-a așezat picioarele pe podea și a ridicat-o în poziție verticală. Swan s-a rezemat de el. A mers apoi, clătinându-se și ținându-l de braț, după care i-a dat drumul și a continuat singură, încet.

— Să știi că nu-i nevoie să mergem, a zis el. Vreau să spun că putem ajunge la următoarea stație și să așteptăm acolo.

— Să vedem cum o să mă simt. Putem decide când ajungem.

— Crezi că soarele ți-a făcut rău? a întrebat Wahram. Pentru că trebuie să spun că, deși sunt în gravitația lui Mercur, mă dor teribil articulațiile.

Ea a strâns din umeri.

— Nu uita c-am încasat o doză suficient de mare ca să ne facă scrum comunicatoarele. Pauline zice că eu am încasat zece sievert.

— Uau. (Wahram s-a gândit că DL 50¹⁷ era în jur de treizeci.) Brățara mea ar fi anunțat dacă aș fi încasat așa mult. Am verificat și abia trecuse de trei. Însă tu m-ai acoperit în timp ce așteptam liftul.

— Nu era niciun motiv ca să-ncasăm amândoi doza integrală.

— Cred că așa este. Totuși am fi putut face pe rând.

— Tu n-ai știut de flamă. Care-i speranța ta de viață?

— Sunt la două sute.

Pentru a sta în spațiul cosmic pe cât de mult o făceau, toți se bazau pe componenta de reparare a ADN-ului din cadrul tratamentului de longevitate.

— Nu-i rău, a comentat Swan. Eu sunt la cinci. A oftat: Asta s-ar putea să fie. Sau poate că mi-a omorât doar bacteriile din intestine. Cred că asta s-a ntâmplat. Sper. Deși îmi cade și părul.

— Probabil că și pe mine mă dor încheieturile doar din cauza mersului, a zis Wahram.

— S-ar putea. Tu ce faci ca aerobică?

— Merg pe jos.

— Nu-i cine știe ce testare a sistemului tău aerobic.

— Pufăi și gâfăi, în timp ce pășesc și vorbesc.

Încerca să-i abată atenția.

— Asta-i alt citat?

— Cred că eu l-am inventat. Una dintre mantrele mele pentru rutina

zilnică.

— *Rutina zilnică.*

— **Îmi plac rutinele.**

— **Nu-i de mirare că ești fericit aici.**

— **Este adevărat că aici este o rutină.**

Au umblat încet prin tunel, în tăcere, mult timp. Când au ajuns la următoarea stație, au declarat că era suficient pentru ziua respectivă și s-au instalat să se odihnească pentru câteva ore suplimentare și pentru a dormi peste noapte. La un moment dat Swan s-a îndepărtat prin tunel ca să se ușureze, după care s-a întors și a adormit și a părut să doarmă bine, fără să toarcă. În dimineața următoare, a vrut să continue înaintarea, anunțând că va merge încet și atent. Așa că au pornit.

Luminile continuau să apară în fața lor din podeaua îndepărtată, apoi suiau deasupra și rămâneau în urmă în arcul lor prelung. Efectul era ca și cum ar fi coborât mereu o pantă. Wahram a încercat să fixeze cu privirea un element luminos specific, dar n-a putut fi sigur că-l urmărise de la prima lui apariție până îi ajunsese deasupra capului. Putea să fie un soi de unitate: distanța până la orizont; nu era tocmai sigur de câte ori trebuia multiplicată.

— **Îi poți cere lui Pauline să ne calculeze distanța până la orizontul vizibil? s-a interesat el.**

— **O știu, a replicat Swan scurt. Trei kilometri.**

— **Am înțeles.**

Brusc n-a mai părut să conteze prea mult.

— **Vrei să fluierăm? a întrebat Wahram după ce merseseră o jumătate de oră în tăcere.**

— **Nu, a răspuns ea. Am fluierat totul din mine. Spune-mi o poveste. Spune-mi povestea ta, vreau s-aud mai multe lucruri neștiute despre tine.**

— **Să fii sigură că e foarte ușor. (Deși, brusc, nu se putea gândi cum anume, exact, să înceapă.) M-am născut acum o sută unsprezece ani, pe Titan. Mama a fost femuterbat sosit de pe Callisto, o jupiteriană din generația a treia, iar tata era un androgin de pe Marte, exilat în urma unuia dintre conflictele lor politice. Am crescut în mare parte pe Titan, care pe atunci era foarte restrictiv: doar stații și câteva domuri mici. Am trăit și în Herschel câțiva ani, când am mers la școală, apoi pe Phoebe și unul dintre orbitalii polari, iar mai recent pe Iapetus. Aproape toți cei din sistemul Saturn umblă de colo-colo pentru a căpăta o impresie despre ansamblu, mai ales dacă ești implicat în serviciul civil.**

— **Mulți fac asta?**

— **Toți trebuie să facă instruirea de bază și să doneze, cum se spune, timp pentru Saturn; de asemenea, loteria națională îi poate recruta pentru posturi din guvern. Unora ajunge să le placă după ce sunt recrutați și continuă în direcția respectivă. Așa s-a întâmplat cu mine. Una dintre ultimele mele**

misiuni a fost pe Hyperion și a fost minoră, dar chiar mi-a plăcut locul, pentru că era extrem de ciudat.

— Din nou cuvântul acela...

— Păi, viața este ciudată, sau așa mi se pare. A început să cânte: „People are strange, when you're a stranger“¹⁸, după aceea s-a oprit. Hyperion este cu adevărat ciudat. Se pare că ar fi ceea ce a mai rămas în urma unei coliziuni între doi sateliți naturali de mărimi aproximativ egale. Pe o față aduce cu o bucată dintr-un fagure, iar muchiile care despart celulele sunt albe, în timp ce pulbera care umple pe jumătate toate celulele este neagră. De aceea când mergi pe muchii sau când plutești deasupra feței respective, aduce foarte mult cu o operă de artă de o îndrăzneală supremă.

— Un goldsworthy mare și vechi, a zis Swan.

— Cam așa ceva. În plus, însăși prezența oamenilor poate afecta totul. De aceea stabilirea unei stații acolo a ridicat multe controverse, începând cu construirea în sine și cu felul cum ar trebui condusă, dacă va avea o prezență permanentă. Întrucât am dat și eu o mână de ajutor, am senzația că sunt un custode sau așa ceva.

— Interesant.

— Așa am crezut și eu. Am revenit apoi pe Iapetus, care-i de asemenea un loc superb pentru a trăi; este ca un fel de refugiu, de unde ai o imagine mai bună asupra întregului sistem solar și a motivelor pentru care ar trebui să trezească sentimentele pe care le trezește. Acolo am studiat conducerea terraformării și artele diplomatice, așa cum sunt ele...

— Omul cinstit trimis de țara lui să mintă pentru ea?

— Sper ca asta să nu fie o descriere corectă a unui diplomat. Pe mine nu mă descrie, și sper că nici pe tine.

— Nu cred că alegem noi ce-nseamnă cuvintele.

— Nu? Eu cred că da.

— Doar între limite foarte strânse, a precizat ea. Continuă, te rog.

— După aceea m-am întors pe Titan și am lucrat la terraformarea de acolo. În perioada aceea am avut și copiii.

— Cu parteneri?

— Da, creșa mea avea șase părinți și opt copii. Îi văd pe toți, la răstimpuri. Aproape întotdeauna este o plăcere. Încerc să nu-mi fac griji în privința lor. Îi iubesc pe copii, îmi amintesc părți din viața lor pe care ei nu le mai țin minte. Cred că-i mai interesant pentru mine, decât pentru ei. Nu-i nimic rău în asta. Memoria este nostalgică. Îți amintești momentele care ți-au plăcut și-ți dorești altele ca ele. Dar nu poți să capeți decât lucruri noi. De aceea încerc să doresc ceea ce capăt. Nu este evident cum trebuie procedat. Intri în al doilea secol de viață și cred că devine mai greu.

— Niciodată n-a fost ușor, a zis ea.

— I-adevărat. Lumea asta este foarte misterioasă pentru mine. Vreau să spun că ascult ce spun oamenii despre univers, însă nu știu cum să folosesc

cele auzite. Mi se par de neînțeles. De aceea sunt de acord cu cei care spun că trebuie să ne realizăm propriul nostru înțeles. Mi se pare util conceptul de proiect. Ceva ce faci în prezent, pe care ți-l poți reaminti că l-ai făcut în trecut și pe care te aștepti să-l faci în viitor, pentru a crea ceva. O operă de artă care nu trebuie să fie în domeniul artistic în sine, dar care să merite să fie făcută de oameni.

— Asta-i existențialism, nu?

— Da, cred că așa-i. Nu văd cum l-ai putea evita.

— Hmmm, a căzut Swan pe gânduri. Lumina îi strălucea în dungii albe din părul negru. Povestește-mi despre creșa ta. Cum funcționa?

— Pe Titan există grupuri de oameni cam de aceeași vârstă, care au fost educați împreună și care muncesc împreună. Din ele se desprind grupuri mai mici în scopul creșterii copiilor. De obicei, asta înseamnă în jur de șase indivizi. Se structurează în diverse moduri, în funcție de compatibilități. La momentul înființării lor exista convingerea că în legăturile de tip cuplu nu existau destui indivizi pentru a rezista pe termen lung – că nu aveau succes nici în cincizeci la sută din timp, iar copiii aveau nevoie de mai mult. De aceea trebuiau să existe mai mulți părinți. Aproape toți le considerau ca pe o metodă de creștere a copiilor, nu ca pe un aranjament permanent și de aceea au fost poreclite „creșe“. Până la urmă se ajungea la multe sentimente rănite. Însă, dacă ai noroc, poate fi bine pentru o vreme și nu trebuie decât să accepți asta și să treci mai departe când sosește clipa. Eu încă păstrez legătura cu ei; noi continuăm să fim o creșă. Dar copiii au crescut și-i vedem rareori.

— Înțeleg.

Au mers după aceea mult în tăcere și Wahram s-a simțit destul de sociabil, și parcă nici atât de încercat de dureri articulare.

După care Swan a rostit pe neașteptate, vehement:

— Nu mai *rezist* aici. Nu există *nicio* șansă de schimbare. Este ca o închisoare, sau o școală.

— Viața noastră sub-mercuriană, a rostit bărbatul ușor ofensat, fiindcă se simțise bine; pe de altă parte, ea era bolnavă. Se va termina în curând.

— *Nu* îndeajuns de curând, a clătinat Swan sumbru din cap.

Au mers, oră după oră. Totul a rămas la fel. Swan umbla mai bine decât o făcuse imediat după colaps, totuși continua să fie mai lentă decât anterior. Pentru Wahram nu conta; de fapt, lui îi plăcea ritmul mai domol. Diminețile simțea destule dureri, însă acestea nu păreau să se înrăutățească; de asemenea, nu avea slăbiciuni sau grețuri, deși era foarte atent la simptome, chiar în mod inconfortabil. Era foarte sensibil față de mâncare. Swan își smulsese tot părul din cap, lăsându-și destule coji pe pielea țestei.

— Dar tu? a întrebat-o la un moment dat. Spune-mi mai multe despre tine. Chiar ai stat întinsă ore-n șir în pielea goală pe blocuri de gheață? Chiar ți-ai

tăiat planetarii în piele și ai creat pe tine tipare de sânge?

Ea mergea în fața lui și acum a șovăit, după care s-a oprit și l-a lăsat s-o ia înainte.

— Nu vreau să strig spre înapoi, i-a explicat după ce a depășit-o. Da, am făcut toate chestiile alea și alte soiuri de abramoviciuri. Cred că trupul e un material foarte bun pentru artă. Dar asta s-a-ntâmplat în principal pe când aveam cincizeci de ani.

— Și anterior?

— M-am născut în Terminator, așa cum am spus. Abia se găsea în faza de construcție și eram copil la fermă când s-au instalat sistemele de irigații. Când a venit solul, a fost un eveniment cu totul special. A sosit în tuburi mari, precum cimentul, atât doar că era negru. M-am jucat în el cu mama, în timp ce obțineau primele recolte și au început să crească plantele din parc. Era un loc minunat în care să fii copil... e greu de crezut că totul va fi mort când vom sui la suprafață. Va trebui s-o văd cu ochii mei ca s-o cred. Oricum, acela este locul unde am crescut.

— Trecutul este întotdeauna în urmă, a rostit Wahram. Indiferent dacă locul respectiv mai există sau nu.

— Poate pentru tine, înțeleptule, a replicat ea. Eu n-am simțit niciodată așa. Oricum, după aceea am locuit pentru o vreme pe Venus și am lucrat pentru Shukra. Apoi am proiectat terarii. După care am început să creez opere de artă, lucrând cu peisaje sau cu corpuri umane. Goldsworthy-uri și abramoviciuri, care continuă să fie foarte interesante pentru mine și felul în care-mi câștig existența. Umblu de colo-colo, în funcție de contracte. Dar mi-am păstrat o cameră în Terminator. Ambii mei părinți au murit, așa că bunicii mei, Alex și Mqaret, mi-au fost ca niște părinți. Privindu-i pe ei, n-aș fi putut aduce absolut nicio critică legăturilor de tip pereche. Sărmanul Mqaret.

— Nu, știu, a spus titaneanul. Eu mă referisem la creșterea copiilor, care pare să necesite mai mult de doi oameni. Poate că ai învățat și tu asta?

Swan l-a fulgerat cu privirea.

— Unul dintre ei mai trăiește pe undeva. Cea pe care am avut-o cu Zasha a murit.

— Îmi pare rău.

— În sfârșit, era bătrână. Nu vreau să vorbesc despre asta acum.

Încetinese și lui Wahram i s-a părut că se gârbovise.

— Ești bine? a întrebat-o.

— Mă simt mai slăbită.

— Vrei să ne oprim, să te odihnești?

— Nu.

S-au târât mai departe, în tăcere.

A ajutat-o timp de o oră, sprijinind-o, în vreme ce mergea cu un braț de-al lui în jurul spatelui și pe sub brațul opus, ținând-o în picioare. După

perioadele de odihnă, Swan se străduia să se scoale și să umble și nu accepta niciun argument împotriva mersului. Când au ajuns la stația următoare, Wahram a căutat prin toate dulapurile și dulăpioarele, iar în ultimul (așa se întâmpla întotdeauna, în ultimul găsea ceva) a dat peste un cărucior cu patru roți, care avea la un capăt un mâner sub formă de bară, înalt până la piept, pentru a împinge; era o simplă platformă plată, la nivelul roților, lungă de doi metri și lată de un metru, iar cele două roți din capătul opus mânerului erau pivotante.

— Să punem ranițele pe el și-l împing eu, a sugerat bărbatul.

Ea l-a privit scurt.

— Crezi că mă poți împinge și pe mine?

— Ar fi mai ușor decât să te port în brațe, dacă se va ajunge la așa ceva.

Swan și-a trântit ranița pe cărucior și în dimineața următoare a pornit înaintea lui. La început Wahram a trebuit să se grăbească; după aceea a ajuns-o din urmă; a încetinit odată cu ea.

Oră după oră. Uneori ea se așeza pe cărucior, fără niciun cuvânt. La suprafață, deasupra lor, se perindau cratere și povârnișuri care purtau numele unor mari artiști de pe Pământ; au trecut pe sub Ts'ao Chan, Filoxenus, Rumi, Ives. Wahram a fluierat „Columbia the Gem of the Ocean“, pe care Ives o încorporase atât de memorabil în una dintre compozițiile lui nebunești. S-a gândit la „Din materie pierit-am“ al lui Rumi și a regretat că nu-l memorase mai bine.

— Din materie pierit-am, să-ncolțesc în firul ierbii, și-am pierit din firul ierbii, să răsar în erbivoră; pot să spun că după moarte mă voi spulbera-n nimica?

— Cine-i ăsta?

— Rumi.

Din nou tăcere. Coborau întruna prin curba uriașă a tunelului. Pe aici pereții erau fisurați și se părea că fuseseră tratați termic mai mult decât de obicei pentru a-i impermeabiliza prin topire. Glazuri nebune de negru pe fond negru. Crachelură spre infinit.

Swan a suspinat, s-a ridicat de pe cărucior și s-a întors înapoi, spre vest.

— Un moment... trebuie să ies iarăși.

— Of, succes!

După mult timp Wahram a auzit un geamăt îndepărtat, poate chiar un „Ajutor“ stins. S-a întors în tunel, împingând căruciorul în fața lui.

Ea colapsase din nou, cu costumul coborât în vine. A trebuit s-o curețe din nou. De data asta a fost mai conștientă și și-a ferit ochii; la un moment dat a încercat să-l îndepărteze cu mâna, fără vlagă. Pe la jumătatea operațiunii de curățare, l-a privit confuz, iritată.

— Asta nu-s eu de fapt, a zis Swan. De fapt eu nu sunt aici.

— Bine, a replicat el ușor ofensat. Nici eu nu sunt.

Ea s-a lăsatmoale înapoi. După un timp a rostit:

— Atunci nimeni nu-i aici.

După ce a terminat și a îmbrăcat-o, a suit-o pe cărucior și a împins-o mai departe. Swan a zăcut fără să scoată un cuvânt.

La următorul popas, a silit-o să bea apă în care turnase substanțe nutritive și electroliți. Așa cum a zis femeia la un moment dat, căruciorul începea să semene cu un pat de spital. La răstimpuri Wahram fluiera puțin, alegând de obicei Brahms. În inima melancoliei lui Brahms exista o încăpățănare stoică, foarte potrivită în clipele acestea. Mai aveau douăzeci și două de zile de mers.

În seara aceea au stat în tăcere. Scena s-a deteriorat în comportamentele animalice discontinue care urmează frecvent unor asemenea crize; capetele întoarse, pregătirile pentru culcare efectuate reflex, căderea inertă în somn – refugiul acela nevăzut. Aici trebuia să te agăți de pseudoiterativ ca de o alinare. Să-ți lingi rănilor. Toate acestea se mai întâmplaseră și aveau să se mai întâmple.

Într-o dimineață ea s-a sculat și a încercat să meargă, dar după douăzeci de pași s-a așezat din nou pe cărucior.

— Mă îngrijorează, a vorbit după aceea cu glas încet. Dacă au fost afectate destule celule...

Wahram n-a zis nimic. A împins-o mai departe. Brusc a înțeles că era posibil ca femeia să moară în tunel fără ca el să poată face absolut nimic; un val de greață i-a străbătut tot corpul, înmuindu-i picioarele. O internare în spital ar fi putut rezolva foarte multe.

După o tăcere prelungă, Swan a rostit la fel de încet:

— Cred că-mi făcea plăcere să-mi risc viața. Freamătul spaimei... Palpitațiile de după supraviețuire... Era un tip de decadentă.

— Așa obișnuia să spună și maică-mea.

— Ca-n poveștile de groază, când încerci să te scuturi, să te trezești. Însă toate chestiile alea sunt greșite. Să zicem că ești de față la decesul cuiva și-l ajuți în ultimele clipe. Toate imaginile pe care le vezi sunt desprinse din poveștile de groază. Vezi că ele provin din locul în care te afli, dar stai oricum. Iar după un timp îți dai seama că pur și simplu așa se-ntâmplă. Toți mor. Ajuți, însă de fapt nu poți să ajuți, ci pur și simplu ești prezent. Și-n cele din urmă ții mâna unei persoane moarte. Ar trebui să fie un coșmar. Mâini descărnate care să țâșnească din adâncul pământului pentru a te prinde și așa mai departe. Totuși ceea ce se-ntâmplă de fapt este perfect natural. Totul este natural.

— Da? a rostit Wahram, după ce ea tăcuse o vreme.

Femeia l-a auzit și a urmat:

— Corpul încearcă să rămână-n viață. Nu-i așa... Este firesc. Poate că vei vedea acum. Mai întâi moare creierul uman, apoi creierul animal, și în cele din urmă creierul reptilian. Ca la Rumi al tău, numai că-n sens invers. Creierul reptilian încearcă până la ultima fărâmbă de energie să trăiască. Am

văzut asta. E ca un fel de dorință. O forță reală. Viața dorește să trăiască, dar în cele din urmă o legătură se rupe. Energia încetează să mai ajungă acolo unde trebuie să fie. Este utilizat ultimul ATP. După care murim. Corpurile noastre revin în sol, revin în componența pământului. Un ciclu natural. Așa că... A ridicat ochii spre el: Așa că ce? De ce există groaza? Ce suntem noi?

Wahram a înălțat din umeri.

— Animale filosoafe. Un accident bizar. O raritate.

— Sau pe cât de banali putem fi, însă...

N-a mai continuat.

— Dispersați? a propus Wahram. Temporari?

— Singuri. Mereu singuri. Chiar și când atingem pe cineva.

— Oricum, putem vorbi, a spus el șovăielnic. Și asta face parte din viață.

Nu-s numai chestii reptiliene. Uneori ne năpustim spre afară și umplem hăul.

Ea a clătinat trist din cap.

— Eu cad întotdeauna în hău.

— Hmm, a mormăit bărbatul perplex. Asta ar fi rău. Dar nu văd cum ar putea fi bine. Ținând seama de ce mi-ai spus. Și de ce am văzut din tine.

— Contează ce simți.

Titaneanul a căzut pe gânduri pentru o vreme. Luminile treceau pe deasupra capetelor lor, el o împingea pe Swan în cărucior. Asta era bine? Oare un lucru era bun sau rău după cum simțea tu despre el, nu după cum era în sine sau cum îl vedeau alții? La urma urmelor, ești împotmolit în propriile-ți gânduri. Definiția medicală curentă a termenului „nevropat“ era în mod simplu „tendința de a avea gânduri rele“. Dacă aveai tendința aceasta, a gândit el privind țeasta pleșuvă și acoperită de coji a lui Swan, dacă erai nevropat, atunci materialul cu care să lucrezi ar fi fost aproape infinit. Să fi fost oare adevărat? Ei înșiși erau mici urzeli de atomi, care simțeau pe dinăuntru că ceva conta, chiar în timp ce priveau spre stele, chiar și într-un tunel care cobora într-o buclă nesfârșită. Atunci urzeala ar fi intrat în decoerență și ar fi colapsat. Așadar, confruntat cu asta, ce alegea: gânduri bune sau gânduri rele?

A fluierat începutul Simfoniei a IX-a de Beethoven, gândindu-se s-o scoată pe Swan din starea sumbră și s-o aducă de partea cealaltă, prin intermediul celei mai profunde tragedii a bătrânului maestru, prima mișcare din a IX-a. A sărit înainte la fraza repetată din apropierea sfârșitului mișcării, cea pe care Berlioz o considerase dovada nebuniei. A repetat-o. Era melodia simplă pe care el o folosise toată viața când trudise, suind. Acum ei coborau întruna din vârful unui cerc uriaș, dar se potrivea perfect stării lui de spirit. A continuat să fluiera cele opt note, din nou și din nou. Șase descendente, două ascendente. Simplu și clar.

În cele din urmă Swan, care stătea mai jos decât el pe cărucior, cu spatele lipit de mâner, cu fața îndreptată spre direcția de mers, a vorbit din nou,

însă împleticind puțin cuvintele și adresându-se parcă lui Pauline:

— Mă-ntreb dacă oamenii știu că noi trăim. Nu poți să știi. A însemnat totul la momentul ăla, totuși după aceea vremurile s-au schimbat, și tu te-ai schimbat, și ei s-au schimbat. Și dup-aia s-a dus. Ea n-are nimic să-mi zică.

Pauză prelungă.

— Cine a fost tatăl copilului tău? a întrebat Wahram. Ai avut câte unul în fiecare fel?

— Da. Nu știu cine-a fost tatăl. Am rămas însărcinată de Fassnacht, când toți poartă măști. Vreun bărbat care mi-a plăcut cum arăta. Ea știe cine-i, i-a luat urma.

— Ți-a plăcut aspectul unui individ mascat?

— Da. Mi-a plăcut aspectul a ceea ce ai putea numi „ținuta“ lui.

— Înțeleg.

— Am vrut să păstrez totul simplu. Pe atunci era o practică de tip convențional. Acum n-aș mai face-o așa. Dar nu poți să știi niciodată, decât când este prea târziu. Pentru câțiva ani dezvolti o *folie a deux*, foarte intensă, însă o folie, și după ce ieși din ea nu poți s-o privești retrospectiv fără să nu simți... Trebuie să te-ntrebi dacă a fost sau nu ceva bun. Îi duci dorul și-o regreți, e stupid. Eu continui să fac chestii, totuși tot n-am descifrat ce să fac.

— Trăiește și creează artă, a spus el.

— Cine a zis asta?

— Crezusem că tu.

— Nu-mi amintesc. Poate c-am făcut-o. Dar dacă nu sunt o artistă foarte bună?

— Este un proiect pe termen lung.

— Vrei să spui că unii înfloresc târziu în viață?

— Da, cred că da. Cam așa ceva. Capeți mereu alte șanse.

— Poate că da. Știi însă, ar fi bine să progresezi cumva. Să nu repeți aceleași greșeli, mereu și mereu.

— Spirale, a sugerat bărbatul. O spirală ascendentă: faci aceleași lucruri, dar la un nivel superior. Asta-i adevărata artă, indiferent ce ai face.

— Poate pentru tine.

— N-am nimic neobișnuit în mine.

— Eu sunt de altă părere.

— Nu, nimic neobișnuit. Principiul mediocrității.

— Susții așa ceva?

— Sunt un exemplar al lui. Calea de mijloc. Mijlocul cosmosului. Dar nu mai mult ca oricare altul. O trăsătură stranie de infinitate. Toți suntem cumva în mijloc. Oricum, este o opinie pe care o găsesc utilă. O utilizez în ceea ce lucrez. Pentru a-mi structura proiectul, ca să spun așa. Parte a unei filosofii.

— *Filosofii.*

— Păi, da.

Ea a tăcut, gândindu-se.

— Poate c-am ratat-o, a zis Swan într-o zi pe când mergea în urma lui. Poate c-am traversat complet fața luminată și fața întunecată, iar cum suntem din nou sub soare. Poate c-am pierdut noțiunea timpului sau a distanței. Poate că ne-ai belit cu nepriceperea ta, la fel ca Pauline.

— Nu, a spus el.

Femeia l-a ignorat și a bolborosit despre lucruri rele care s-ar fi putut petrece cât timp fuseseră în subteran. A derulat o listă uimitor de lungă și inventiv de gotică: era posibil să se fi dezorientat și să meargă de fapt spre vest; era posibil să fi intrat în alt utilidor, care era orientat spre polul nord; era posibil ca Mercur să fi fost evacuată și ei să fie singurii rămași pe planetă; era posibil ca ei să fi murit sub soare și ca liftul să-i fi coborât în iad. Titaneanul s-a întrebat dacă ea vorbea serios, a sperat că nu. Existau atâtea care s-o facă nefericită. Ritmuri circadienele, de pildă; era posibil ca ea să meargă, când ar fi trebuit să doarmă. Cu mulți ani în urmă, Wahram învățase că nu poți avea încredere în nimic ce gândeai între orele 2 și 5 noaptea; în orele acelea de beznă, creierul era privat de anumiți combustibili sau funcții necesare procesului de gândire corectă. Gândurile și stările de spirit se întunecau către un negru uneori fuliginos. Mai bine să dormi sau, dacă nu poți, să nu ții cont de la bun început de orice gând sau stare din orele acelea și să vezi ce aduce o zi nouă ca perspectivă proaspătă. Wahram s-a mai întrebat dacă ar fi putut discuta cu asta despre Swan fără s-o ofenseze. Posibil nu. Ea era deja iritabilă și părea într-o stare mizerabilă.

— Cum te simți? a întrebat-o.

— N-o s-ajungem niciodată nicăieri.

— Imaginează-ți că n-ajungeam niciodată nicăieri, chiar înainte să fi ajuns în locul ăsta. Indiferent unde ne-am fi dus, n-am fi ajuns niciodată nicăieri.

— Asta-i ceva complet greșit. Doamne, îți urăsc *filosofia!* Bineînțeles *c-am fi ajuns undeva.*

— Am străbătut un drum lung, mai avem de străbătut un drum lung.

— Te rog! Mă fut în răvașele tale. Aici suntem *acum.* A trecut prea *mult.* Prea *mult...*

— Gândește-te la asta ca la un pasaj ostinato. Încăpățânat de repetitiv.

Femeia a amuțit, apoi a început să geamă – aproape un zumzet, un sunet pe care nu-și dădea seama că-l emite. Icnete slabe, de durere. Un plânset.

— Nu vreau să vorbesc, a zis Swan când el a întrebat-o iarăși cum se simte. Taci și lasă-mă-n pace. N-ai nicio valoare pentru mine. Când situația se-nrăutățește, n-ai nicio valoare.

În seara aceea au ajuns la altă stație de lift. Swan a înfulecat, de parcă ar fi vârat baterii într-o mașinărie. După aceea a șoptit din nou, rătăcind în direcții pe care bărbatul nu le putea urmări. Era posibil să discute cu

Pauline. A continuat fără oprire, un murmur în urechea lui. Și-au efectuat abluțiunile mai departe în tunel fără incidente, după care s-au întins pe saltele și au încercat să doarmă. Murmurul nu s-a oprit. După un timp ea a început să scâncească, până a adormit.

În dimineața următoare Swan n-a mâncat, n-a vorbit și nici măcar nu s-a mișcat. A zăcut pe o parte într-o criză cataleptică, o sincopă sau pur și simplu paralizată.

— Pauline, poți să vorbești? a întrebat Wahram încet, când femeia n-a vrut să zică nimic.

Glasul ușor înăbușit din gâtul lui Swan a spus:

— Da.

— Poți să-mi spui ceva despre semnele vitale ale lui Swan.

— Nu, a zis Swan de nicăieri.

— Semnele vitale la care am acces sunt aproape normale, cu excepția glicemiei.

— Trebuie să mănânci, a spus Wahram.

Ea n-a răspuns. Bărbatul i-a introdus în gură apă cu electroliți, folosindu-se de o lingură, și a așteptat răbdător să înghită. După ce băuse câțiva decilitri fără să-i curgă prea mult prin colțurile gurii, el a zis:

— Sus este amiază. Sus, deasupra noastră, la suprafață, este amiază. Mijlocul traversării feței luminate. Cred că trebuie să te ducem sus, ca să te uiți la soare.

Swan a întredeschis o pleoapă și l-a privit.

— Trebuie să-l vedem, a spus Wahram.

Ea și-a ridicat trunchiul de pe podea.

— Așa crezi?

— Este posibil? a întrebat Wahram la rândul lui.

— Da, este, a zis femeia după ce s-a gândit. Putem sta în umbra șinelor. La amiază este mai puțin rău ca dimineața sau după-amiaza, fiindcă fotonii coboară pe verticală și un număr mai mic dintre ei îți lovesc costumul. N-ar trebui totuși să rămânem prea mult în exterior.

— E-n regulă. Trebuie să vezi soarele și acum este momentul. Amiaza pe Mercur. Haide!

A ajutat-o să se scoale. A căutat căștile lor și le-a dus în cabina liftului, apoi s-a întors, a ridicat-o pe Swan și a transportat-o în lift. Au suit, iar bărbatul i-a fixat casca și a etanșat-o, i-a verificat aerul și a procedat la fel pentru el. Costumele arătau că totul era în regulă. Cabina liftului s-a oprit. Wahram își simțea pulsul zvâcnindu-i în vârfurile degetelor.

Ușa cabinei s-a deschis la platforma superioară și lumea a devenit albă. Vizoarele lor s-au ajustat și în fața ochilor le-a apărut crochiul elementar în alb și negru al unei planete. Dedesubt în stânga erau șinele orașului, care sclipeau alb-incandescent intens. În dreapta, peisajul de amiază al lui Mercur se întindea până la orizont. În absența atmosferei, doar solul în sine încasa

șocul luminii solare și strălucea alb-fierbinte. Vizorul căștii bărbatului se întunecase atât de intens, încât stelele nu mai erau vizibile pe cer. Vedea un plan alb încununat de o emisferă neagră. Albul pulsa ușor.

Swan a ieșit pe platformă.

— Hei! a spus Wahram și a urmat-o. Treci înapoi!

— Cum vom vedea soarele de acolo? Haide, pentru o vreme va fi în regulă.

— Pe platformă trebuie să fie șapte sute K, ca peste tot.

— Tălpile cizmelor tale sunt complet izolate la temperatura aceea.

Uimit, bărbatul i-a dat drumul. Ea a lăsat capul pe spate ca să se uite la soare. Wahram n-a putut să nu-i urmărească privirea – o explozie amețitoare – temător, a plecat iarăși ochii. Putea să contemple imaginea remanentă de pe retine: un cerc, simultan alb și roșu, gigantic în vederea lui. Soarele dhalgren¹⁹, real în cele din urmă. În mod clar vizorul filtra la o opacitate aproape complet polarizată negru, totuși terenul continua să fie alb, gravat de liniuțe negre. Swan privea în sus. Însetată, se îneca acum în torent. Urmându-i exemplul, cu tot corpul scăldat în transpirație, Wahram s-a uitat iarăși în sus. Suprafața soarelui era o masă clocotitoare de lujeri albi. Zvâcnea, de parcă ar fi emanat valuri termice; apoi bărbatul a înțeles că inima lui era cea care-l zguduia atât de puternic, încât îi tremura privirea. Un cerc alb se crispa pe un cer de cărbune fără stele. Bannere albe se suprapuneau, fâlfâitoare, în interiorul cercului, într-o mișcare care sugera o vastă inteligență vie. Un zeu, sigur că da, de ce nu? Arăta ca un zeu.

Wahram și-a smuls privirea de acolo și a prins-o pe Swan de braț.

— Haide, este timpul să intrăm. Ți-ai luat porția.

— Mai stai o secundă.

— Swan, nu face una ca asta.

— Nu, așteaptă. Uite-acolo jos, lângă șină, a arătat ea. Vine ceva.

Așa era. Spre est, pe solul neted de după șina exterioară, se apropia de ei un vehicul mic. S-a oprit la baza scării platformei și în flancul vehiculului s-a deschis o portieră. A apărut o siluetă în costum spațial, a ridicat capul către ei și le-a făcut semn din braț să coboare.

— S-ar fi putut ca solmergătorii noștri să fi trimis pe cineva să ne recupereze? a întrebat Wahram.

— Nu știu, a zis Swan. A trecut destul timp?

— Nu cred.

Au coborât scara, cu Wahram ținând-o pe Swan de braț. I se părea destul de solidă pe picioare. Refăcută poate de vederea soarelui amiezii. Sau de posibilitatea salvării. Au intrat în ecluza vehiculului și, după ce s-a închis în urma lor, au fost admiși în interior, într-un compartiment de mărime considerabilă, unde și-au putut scoate căștile și vorbi. Salvatorii erau realmente uluiți. Porniseră într-o traversare rapidă a feței luminate, au explicat, și nu se așteptaseră nici pe departe să vadă pe cineva stând pe vreo platformă.

— Și mai ales, privind în sus, drept în soare! Cum dracu-ați ajuns acolo? Ce faceți?

— Suntem din Terminator, a explicat Wahram. În subteran mai sunt trei de-ai noștri, ceva mai departe spre est.

— Ah-ha! Dar cum ați... Bun, haideți să-i dăm drumul. O să ne povestiți în timp ce mergem.

— Bineînțeles.

— Stați jos acolo, lângă fereastră, și uitați-vă – e foarte frumos afară.

Vehiculul a început să se miște. Au trecut pe lângă stația pe care stătuseră. Erau salvați. Swan și Wahram s-au privit ochi în ochi.

— Nu se poate! a rostit Swan aproape neauzit, ca și cum i-ar fi fost lovit un dezastru neașteptat, ca și cum i-ar fi părut rău după a doua jumătate a călătoriei lor.

Asta l-a făcut pe bărbat să zâmbescă.

Liste (4)

**Sangvin, coleric, flegmatic, melancolic
introvertit, extravertit
ambiversiune, izbucnire**

stabil, labil

rațional, irațional

**nevropat, schizoid, paranoic, hebefrenic, maniac-depresiv, anal-retentiv,
obsesiv-compulsiv, psihopat, sadic, masochist**

**inhibat, disociat, bipolar, schizofrenic, schizotimic, psihopat, sociopat,
megaloman**

**deprimat, antisocial, histrionic, anxios, dependent, pasiv-agresiv, narcisist,
solipsist, distimic**

tulburare de personalitate, personalități multiple

nebun, sănătos, normal, excentric

autist, sindrom Asperger, timid, geniu, retardat

apolinic, dionisiac

idealiști, artizani, raționaliști, negustori, gardieni

conștient, inconștient, ego, id, superego

arhetipuri, umbre, animus și anima, psihastenie

**fericit, trist; vesel, posac; post-traumatic; deschidere echilibrată,
conștiințiozitate, atractivitate**

activ, gânditor; maimuțoi și păpușoi; impulsiv, contemplativ

**egoist, mândru, lacom, lenevos, invidios, furios; clar stupid, inteligent;
iute, lent; empatic, înțelegător; distant neîncrezător, suspicios**

Ori, ori. Asta sau aia. Alege. Toate de mai sus

**taxonomii, tipologii, categorii, etichete, sisteme
trei mii de ani**

afazia lui Broca, afazia lui Wernicke

**hiperhipocamp, deficient de corp amigdalian, sensibilitate la serotonină;
declanșări amplificate în nodul 12a al lobului temporal drept; talamus
hiperactiv; distorsiune retinotopică**

INSPECTORUL JEAN GENETTE

Inspectorului Jean Genette, de mult timp anchetator senior al Poliției Interplanetare, îi plăcea să se trezească dimineața și să meargă până la o cafenea de colț, cu terasă, sau cu mese pe trotuar, iar acolo să deguste o cafea turcească mare, fără zahăr, și să citească Passepartout, care afișa cele mai recente știri din tot sistemul solar. După aceea îi plăcea să meargă mai departe pe jos, indiferent de orașul în care se întâmpla să se afle în dimineața respectivă, ajungând până la urmă la locul de muncă din birourile Interplanei locale: în mod invariabil, câteva camere în apropiere de sediul guvernamental. Din păcate Interplana nu era o agenție de poliție universal recunoscută, ci avea mai degrabă natura unei organizații semiautonome și cvasiguvernamentale de monitorizare a tratatelor, astfel că activitatea le era frecvent compromisă și Genette se simțea uneori ca un detectiv particular sau un pisălog dintr-o ONG; însă aveau date bune.

Lui Genette îi plăcea să se plimbe prin datele acelea. Biroul era perfect, colegii fermi, datele importante, totuși plimbatul în sine era esențial. În timp ce se plimba, inspectorul avea parte de microviziuni și epifanii, care, când soseau, constituiau atât soluția problemei, cât și cele mai bune momente ale vieții.

Asta se întâmpla uneori la birou, când privea chestii noi sau date din arhive, pentru a verifica o ipoteză care putea să fi apărut în timpul cafelei. Încăperile lor erau întotdeauna spații de reprezentări grafice foarte puternice, cu fluxuri virtuale tridimensionale și decalate temporar de real interes și frumusețe. Era adevărat că statul în norișori de puncte și linii colorate nu făcea uneori decât să-ți sporească confuzia, dar în alte rânduri Genette întrezărea relații în reprezentările acelea, după care revenea în lume și observa relații pe care nimeni nu le remarcase anterior și asta era foarte plăcut. Aceea era partea cea mai bună.

Acțiunile rezultate din pătrunderile acelea intuitive la care ajunsese nu erau niciodată la fel de plăcute. De mai multe ori decât ar fi mărturisit-o cuiva, inspectorul fusese nevoit să cadă la înțelegeri în vreun spațiu prost definit – anarhie, i-ar fi putut spune cineva aflat într-o stare proastă de spirit –, pentru ca pe baza unor descoperiri să se poată acționa cumva în lumea reală. Deocamdată însă nicio învinovățire strivitoare nu ricoșase asupra Interplanei și asta era tot ce puteai cere într-o meserie ca a lor.

În calitate de investigator senior, Genette putea de obicei să-și aleagă cazurile pe care să le urmărească, dar, desigur, distrugerea Terminatorului căpătase prioritate absolută, solicitând atenția imediată a tuturor din întregul sistem solar. De altfel era normal să fie implicat, întrucât Terminatorul făcea parte din Mondragon, iar Interplana era mai strâns asociată cu Acordul decât cu oricare altă entitate politică. În plus niciodată

nu mai existase un caz similar. Arsele singurul oraș de pe Mercur (deși se mai construia un Fosfor, cu șinele în nordul planetei; trebuia să examineze asta, deoarece n-ar fi fost prima dată când conflictele legate de proprietăți imobiliare duseseră la incendieri premeditate): în mod firesc, întregul sistem solar era transfigurat. Nu era limpede ce se întâmplase, sau cum, sau de ce, sau de către cine, și oamenilor le plăcea genul acesta de enigmă și solicitau răspunsuri. De fapt incidentul avea să fie investigat de agenții concurente. Însă Leoaica lui Mercur fusese prietenă bună a inspectorului și când puii leoaicei izbutiseră să se readune după evacuare și să impună autoritatea mercuriană asupra anchetei, ei îi ceruseră lui Genette să-i preia conducerea. Nu se puneau problema refuzului unei asemenea cereri, care părea că ar fi putut servi în același timp ca modalitate de a avansa proiectele pe care le urmase cu Alex și Wahram. Într-adevăr inspectorul simțea că distrugerea Terminatorului atât de curând după atacul asupra lui Io și decesul lui Alex putea fi parte dintr-un tipar. Autopsia confirmase că moartea femeii avusese cauze naturale, totuși în mintea lui Genette rămânea o ambiguitate sâcâitoare – pentru că unele cauze naturale puteau fi impulsionate să se petreacă.

Soluția la problema atacului asupra Terminatorului i-a sosit integral în minte pe când începuse călătoria spre Mercur și traversa sala principală a spațiportului către poarta feribotului, bucurându-se de vederea oamenilor care se îndreptau spre porți cu obișnuita lor abilitate subconștientă. Imaginea plină de viață era aidoma unicului detaliu care rămâne prins dintr-un vis și a creat o mulțime de direcții de cercetare utile pe care să le examineze în timpul zborului în avalul sistemului, peste toate exista însă un sentiment foarte plăcut de certitudine. A alinat ceea ce ar fi putut deveni o grijă reală.

Până când inspectorul a ajuns pe Mercur, refugiații din Terminator fie că se aciuaseră în adăposturi, fie fuseseră dunkerquați²⁰ în exteriorul planetei. Numărul victimelor se ridica la optzeci și trei, majoritatea decedând în urma unor evenimente de sănătate sau accidente ale costumelor și ecluzelor, obișnuita colecție de erori, defecțiuni de echipamente și episoade de panică din orice situație de urgență. Evacuările erau recunoscute ca una dintre cele mai periculoase activități umane, depășind chiar nașterea copiilor.

Ținând seama de asta și de faptul că Terminatorul în sine încă fierbea pe fața luminată, ancheta abia demarase. Videocamerele pentru porțiunea respectivă de șine fuseseră distruse în urma impactului, odată cu o platformă numită Hammersmith, unde exista temerea că pierise un grup întreg care participase la un concert. Pe de altă parte, sistemul defensiv al Terminatorului împotriva meteorilor orbitali avea înregistrări pentru momentele relevante și niciuna dintre ele, radar, vizuale sau în infraroșu, nu arătaseră vreun meteor înaintea loviturii. Imaginile de la sateliți nu

prezentau rămășițe ale elementului de impact. *Atac din a cincea dimensiune!*... cum ziceau oamenii.

Întrucât zărise soluția acestui aspect al situației, Genette a decis că era posibil ca pretinderea ignoranței să-i poată oferi făptașului timp să scape și în același timp ar fi împiedicat comiterea de delikte similare din partea altor indivizi. De aceea inspectorul n-a scos niciun cuvânt în privința aceasta și a rămas într-o cameră din spațioportul Rilke, chestionând martori. *Un fulger orbitor de lumină.* Aha, vă mulțumesc. Era timpul să apeleze la Wang, poate, să ruleze niște studii de fezabilitate asupra soluției găsite de Genette.

Alți doi refugiați fuseseră recuperați de pe fața luminată și unul dintre ei s-a dovedit a fi nepoata lui Alex, artista Swan Er Hong. Salvarea aceea din mijlocul feței luminate părea stranie și inspectorul s-a dus să-i viziteze în spitalul din Schubert.

Swan zăcea într-un pat, conectată la două perfuzii; extrem de palidă, revenindu-și aparent din boala de radiație cauzată de o flamă de coroană solară care lovise exact înainte ca ea și tovarășul ei să fi coborât în subteran.

Genette a suit pe scaunul de lângă patul femeii. Cearcăne întunecate în jurul ochilor căprui injectați. Wahram, care o însoțise în călătoria prin sistemul utilidor, stătea pe cealaltă margine a patului. Se părea că el nu se îmbolnăvisese la fel de grav. Oricum arăta destul de obosit.

Swan a observat prezența lui Genette.

— Din nou tu, a rostit ea. Ce pizda mă-sii!

L-a fulgerat din priviri pe Wahram, care a pălit puțin, ba chiar a ridicat o mână, parcă pentru a se feri de ochii ei furioși.

— Ce complotați voi doi? a urmat femeia.

Genette l-a activat pe Passepartout, un qub ca un ceas vechi de mână, și a rostit:

— Te rog, nu te agita. Așa cum ți-am spus când ne-am mai întâlnit, sunt inspector general în Poliția Interplanetară. M-a tulburat vestea decesului neașteptat al lui Alex și, cu toate că pare să fi fost un eveniment natural, am continuat să examinez mai multe incidente bizare care ar putea fi conectate. Tu ai fost apropiată de Alex, ai asistat la asaltul asupra lui Io și acum ai fost prezentă și la atacul Terminatorului. Poate să nu fie decât o simplă coincidență, însă poți înțelege de ce continuăm să ne întâlnim.

Swan a încuviințat fără încântare.

— Ați aflat ceva despre resturile individului care a căzut în lavă pe Io? a întrebat Wahram.

— Să discutăm despre asta mai târziu, a răspuns Genette aruncându-i o privire de avertizare. Deocamdată să ne concentrăm asupra distrugerii Terminatorului. Mi-ați putea spune ce ați văzut?

Swan s-a ridicat în capul oaselor și a descris impactul, apoi revenirea lor în oraș, înțelegerea că rataseră evacuarea; apoi alergarea spre est, către cea

mai apropiată platformă a șinelor și coborârea în utilidor. Wahram s-a mulțumit să aprobe din cap, la răstimpuri. Asta a durat câteva minute. Relatarea femeii despre perioada din utilidor a fost foarte scurtă și Wahram nici n-a adăugat nimic, nici n-a mai aprobat. Douăzeci și patru de zile puteau însemna mult timp. Genette s-a uitat de la unul la altul. Era clar că niciunul dintre ei nu văzuse mare lucru în momentul exploziei.

— Deci... Terminatorul mai arde? a zis Swan.

— Practic vorbind, arderea s-a încheiat. Acum este în stare de incandescență.

Ea s-a întors cu spatele, cu fața boțită. În ultimele lor transmisiuni, videocamerele și IA-urile rămase în Terminator înregistraseră aprinderea orașului sub lumina soarelui – arzând, topindu-se, explodând și așa mai departe, până când fuseseră distruse instrumentele de înregistrare. Nu fusese un infern general, ci mai degrabă o serie de incendii mici, care izbucniseră în momente diferite. Unele IA-uri rezistente la căldură continuau să transmită date, documentând tot ce se întâmpla pe măsură ce totul se încălzise până la șapte sute K. Un colaj al tuturor imaginilor acelora oferea un tablou bun asupra incinerării, deși părea destul de limpede că Swan n-ar fi dorit să-l vadă.

În realitate însă ea a dorit să-l vadă. După ce s-a stăpânit, a anunțat:

— Vreau să văd totul. Arată-mi tot. *Trebuie* să văd. Intenționez să fac o penitență cumva, un memorial. Deocamdată, spune-ne ce știi! Ce s-a întâmplat?

Inspectorul a înălțat din umeri.

— Șinele orașului au fost lovite de ceva. Locul impactului se află acum pe fața luminată și o anchetă amănunțită nu poate fi efectuată înainte de apus. Elementul de impact a fost invizibil pentru sistemele voastre defensive antimeteori, ceea ce n-ar fi trebuit să fie posibil, deoarece a avut o masă de câteva tone. Unii spun că trebuie să fi fost o cometă. Eu prefer s-o numesc „evenimentul“. Încă nu s-a stabilit cu certitudine că n-a fost o explozie de pe sol.

— Ca o mină amplasată sub șine? a întrebat Wahram.

— Potrivit unor fotografii de la sateliți pare totuși să fi fost mai degrabă un eveniment de tip impact. În cazul acela se nasc însă întrebări.

Qubul de la încheietura inspectorului a vorbit pe ton melodios și clar:

— Ai un vizitator pe nume Mqaret.

— Spune-i unde suntem, l-a instruit Genette. Roagă-l să ni se alăture.

Obrajii lui Swan se învăpăiaseră.

— Vreau să văd Terminatorul, a anunțat ea.

— S-ar putea să-l vizităm pentru scurt timp într-un vehicul protejat, dar în clipa de față acolo nu se poate face mare lucru. Echipele deplasate la oraș se adăpostesc la umbra lui. Apusul va ajunge la longitudinea aceea peste alte șaptesprezece zile.

După aceea Mqaret a intrat în cameră și Swan i-a strigat numele și s-a întins să-l îmbrățișeze.

— Am crezut că muriseși! a exclamat Mqaret. Toți participanții la concert au dispărut și am crezut că erai cu ei, apoi evacuarea s-a desfășurat într-un haos și am crezut că ai fost omorâtă.

— Am coborât în utilidor, a spus Swan.

— Oamenii au verificat și acolo, dar n-au văzut pe nimeni.

— Am decis să pornim spre est, să terminăm cât mai repede.

— Înțeleg asta, totuși trebuia să fi lăsat un bilet.

— Am crezut că așa am făcut.

— Serios? Nu mai contează... cât de slabă ești! Trebuie să te ducem la laborator, să-ți facem o serie de analize amănunțite.

Mqaret a ocolit patul și l-a strâns scurt în brațe pe Wahram.

— Îți mulțumesc că mi-ai adus-o pe Swan acasă. Am auzit că ai avut grijă de ea în subteran.

Genette a văzut că femeia nu părea pe de-a întregul încântată de descrierea aceea.

— Toți ne-am ajutat reciproc, a zis Wahram. Abia așteptăm să-i vedem pe tinerii solmergători cu care am fost în subteran.

— Au pornit să-i recupereze, a spus Mqaret, și sper că-i vor găsi în stare bună. Au fost salvați destui solmergători.

— Ai noștri au fost de mare ajutor, a zis Wahram și Swan a pufnit.

Mqaret nu părea afectat de distrugerea orașului; întrucât aceasta urmasese atât de repede morții lui Alex, simțea fără îndoială că nu conta cine știe ce. Prin dispariția Terminatorului, mercurienii erau limitați acum la staționarea în adăposturi subterane risipite pe toată planeta, într-un fel care nu diferea de colonizarea lui Io. În plus, nu era defel poziția optimă din care să reconstruiești. Totuși ei o puteau face și munca începuse de altfel, utilizând adăposturi rezistente termic și roboți. La foarte scurt timp după ce apusul ajungea la orașul ars, aveau să repare șinele și să pornească din nou șasiul; după aceea îl puteau reconstrui în siguranța întunericului, așa cum făcuseră prima dată.

Între timp continuau să funcționeze în stare de calamitate, dar influența în sistemul solar le fusese redusă în mod corespondent. De aceea Mqaret se adresă acum lui Swan, însă privindu-i și pe Genette și Wahram.

— Vom reconstrui și vom fi bine. Cei care vorbesc despre punctul nostru slab fatal au propriile lor puncte slabe, de alte naturi. Toți suntem vulnerabili în spațiul cosmic. În exteriorul Pământului nu există nicio singură așezare care să nu poată fi distrusă, cu excepția lui Marte.

— Unul dintre motivele pentru care Marte este insuportabilă, a comentat Genette.

— Voi crea un monument al pierderii noastre, a declarat Swan ridicându-se de parcă ar fi vrut să părăsească patul. Trăgând dramatic de perfuzii, a

continuat: Voi realiza un abramovici din ruine, ca să exprim durerea orașului. Poate că ar fi potrivită o perioadă de răstignire.

— O ardere pe rug, a sugerat Wahram.

Swan i-a aruncat o privire otrăvitoare. Mqaret a obiectat mai cu tact, arătând că Swan nu era încă suficient de refăcută pentru a-și folosi corpul ca pânză.

— Ți-e întotdeauna foarte greu, Swan, nu poți.

— O s-o fac! în mod sigur o s-o fac!

Însă qubul lui Swan a vorbit din partea dreaptă a gâtului ei:

— Te informez că mi-ai dat instrucțiuni să mă opun oricăror opere de artă când sănătatea nu îți este optimă. Acestea sunt propriile tale instrucțiuni adresate ție însăși.

— Ridicol, a zis Swan. Uneori circumstanțele solicită modificarea planului. Acesta este un eveniment prioritar, o catastrofă. Necesită un răspuns pe măsură.

— Te informez că mi-ai dat instrucțiuni să mă opun executării unui abramovici când sănătatea nu îți este optimă.

— Taci, Pauline. Nu vreau să vorbești acum.

Mqaret, care se deplasase astfel încât s-o împiedice pe femeie să plece din pat, a spus:

— Dragă Swan, Pauline a ta are dreptate. Iar asta înseamnă că tu însăși ai dreptate și încă vorbind dintr-o perspectivă mai largă din propria-ți persoană. Nu te pripi. Există moduri mai bune prin care să te istovești în vremurile acestea grele pentru toți. Avem mult de muncit.

— Explicarea destinului Terminatorului în *artă* este tot o *muncă*.

— Știu, mai ales pentru tine. Ești totuși unul dintre designerii noștri de biomuri și vei fi foarte necesară în această privință. Putem profita de oportunitatea aceasta pentru a restaura parcul și ferma.

Swan a părut alarmată.

— Ești sigur că nu ne vom mulțumi doar să le înlocuim? Nimeni nu va dori să se schimbe ceva – eu cel puțin nu doresc.

— Vom vedea și în privința asta. Trebuie să fii însă disponibilă pentru oraș. Femeia s-a luminat.

— Voi fi, indiferent ce s-ar întâmpla. Putem cel puțin să mergem cu o lăcustă pe fața luminată și să ne uităm la oraș?

— Cred că da. Imediat ce voi putea, voi solicita locuri într-o excursie de zi. Dar mai întâi trebuie să-ți termini recuperarea.

Peste câteva zile, au plecat toți într-o lăcustă, urmând șinele spre est, pe fața luminată, către ruina Terminatorului. Văzut prin filtrele puternice, solul de dedesubt avea albul hârtiei, marcat de cercuri negre și de câteva linii unduitoare, care aduceau toate laolaltă cu un alfabet scris cu ace de compas. Șinele erau o bandă îngustă de sârme alb-strălucitoare.

Deasupra orizontului s-a ridicat apoi Terminatorul. Cadrul domului strălucea la fel de alb ca șinele. Interiorul era o masă neagră, care, pe măsură ce s-au apropiat, s-a conturat în mormane de clincher, topitură și cenușă, forme negre, pulbere neagră. Unele suprafețe metalice străluceau roșu. Reamintea de fotografiile vechi ale unor orașe terrene distruse de incendii.

Mqaret a clătinat din cap înaintea imaginii.

— Înțelegi de ce trebuie să rămânem pe fața întunecată?

Swan stătea cu ochii plecați, părând să nu audă. Genette a observat că acum nu se mai manifesta teatral. Pustiire încruntată pe fața neclintită. Părea cu gândurile în altă parte. Wahram a privit-o cu coada ochiului.

Ruina lucitoare a orașului era dominată de Zidul Zorilor, care rămăsese în picioare. Exteriorul său orientat spre est era la fel de argintiu și pur ca întotdeauna, dar interiorul era acum un haos de terase curbe, negre. Unele acoperișuri din plăcuțe ceramice albastru regal rămăseseră intacte și și păstraseră culoarea. Marea Scară continua să coboare prin benzi negre succesive, cu marmura importată a treptelor perlat-irizată de căldură. Lonjeroanele sclipitor de albe ale cadrului domului se curbau către cer aidoma scheletului domului din Hiroșima.

— Era atât de frumos, a rostit Mqaret.

— Este încă frumos, a zis Swan.

— Vom importa câțiva arbori maturi, a spus Mqaret, și pe restul îi vom crește din semințe. Deși trebuie să-ți spun că problema asigurării nu pare să meargă foarte bine. Nu se înțeleg în privința definiției „înlocuire completă“. De asemenea, tot nu-i clar dacă a fost un act divin sau un act de agresiune deliberată. Avocații consiliului consideră că asigurarea ne acoperă în ambele cazuri, însă cine poate ști? Va fi scump, ăsta-i lucrul principal. Vom avea nevoie de ajutor. Din fericire, Acordul ne va susține, iar înlocuirea animalelor nu va fi dificilă, deoarece terariile sunt mult peste capacitate.

S-a uitat la Wahram și și-a dres glasul.

— Am auzit că vulcanoizii sunt de asemenea doritori să ajute. Evident, ei sunt neliniștiți.

— Au nevoie de noi, a zis Swan. De aceea au acceptat propunerea lui Alex de a-i ajuta.

— Ei bine, acesta va fi un test pentru a vedea cât de mult cred că au nevoie de noi.

Swan a scuturat din cap ca un câine. Genette a înțeles că femeia nu dorea să vorbească despre vulcanoizi. Era poate nemulțumită că Mqaret abordase subiectul acela, în timp ce priveau ruinele scânteietoare.

Wahram era mai atent la starea ei psihică.

— „Amintirea unei anumite imagini nu e decât regretul unei anumite clipe, iar casele, drumurile, aleile sunt, vai! pieritoare ca și anii.“²¹

Swan i-a aruncat o grimasă.

— Alte răvașe, profundule?

— Da.

Un surâs discret; Genette a văzut că bărbatul încă mai deținea capacitatea de a fi amuzat de ea, chiar și după ce fuseseră închiși atâta timp împreună. Poate că învățase asta acolo, în tunel. Era interesant cât de puține spusese despre timpul pe care-l petrecuseră laolaltă.

— Inspectore, a rostit Swan, dacă n-ai nimic împotriva, aș dori să mă alătur investigației tale. Aș dori să fiu legătura mercuriană cu ancheta ta.

— Ajutoarele ne sunt întotdeauna de folos, a răspuns Genette diplomat. Incidentul acesta îi îngrijorează grav pe toți, dar, desigur, pentru Mercur reprezintă însăși esența problemei. De aceea am presupus că veți dori ca o persoană să se alăture investigației.

— Perfect, a zis Swan. O să iau legătura cu echipa de design, i s-a adresat după aceea lui Mqaret.

Nu s-a mai adus vorba despre spectacole artistice de automortificare; deși inspectorul s-a gândit că investigația însăși putea fi considerată așa ceva.

Când au revenit în spațioport, Wahram a încuviințat din cap spre Genette, luându-și rămas bun. După aceea s-a întors către Swan și a schițat o plecăciune ușoară, cu palma pe inimă.

— Trebuie să mă întorc la Saturn și să mă ocup de problemele de la care am absentat. Ne vom reîntâlni în curând, sunt sigur. Terminatorul se va ridica precum un phoenix, după care noi va trebui să încheiem lucrurile neterminate.

— În mod sigur va fi așa, a spus ea.

L-a cuprins brusc în brațe, l-a strâns și și-a lipit scurt capul de pieptul lui lat. Apoi s-a retras.

— Mulțumesc că m-ai salvat. Îmi pare rău c-am fost atât de tulburată acolo jos.

— Cătuși de puțin, a replicat Wahram. *Tu m-ai salvat pe mine.* Și am răzbătut amândoi.

Iar după altă plecăciune stângace a plecat.

Liste (5)

zona Vesta, un nor de terarii care formează o cooperativă unică
Aymara, o amazonie cu interiorul complet acoperit de pădurile norilor
Sufletul tătar, o stepă ierboasă în care oamenii vorbesc o limbă indo-europeană renăscută

Interpretarea Copenhaga, un oraș cu canale, cu o economie de tip cadou
Felina Zanzibar, o savană anarhistă cu mii de feline mari și absolut nicio clădire

Deșertul Arabiei, un deșert ocupat de călători britanici

Aspen, un paradis al schiatului

asteroizi-penitenciare fără nume, cu gardieni roboți

Hermafrodit, unde toți rezidenții permanenți sunt ginandromorfi și androgini

Sfântul Gheorghe, un terariu social în care bărbații cred că trăiesc într-o poligamie mormonă, în timp ce femeile consideră că este o lume lesbiană cu un procentaj mic de masculi lesbieni

asteroizi în care n-au fost sfredelitate terarii cilindrice, ci mai degrabă furnicare, stupi, peșteri, puțuri, hoteluri etc.

Maldivele, un acvariu care recrează insulele acoperite de ocean;
Micronezia, similar; Tuvalu, similar; toate insulele acoperite de oceane ale Pământului sunt reproduse în felul acesta

Marele ecosistem Yellowstone 34, ultimul dintre cele treizeci și patru de terarii care utilizează versiuni ale acestui biom mareț

terarii extremofile, letale pentru oameni, dar ospitaliere pentru creșterea de organisme care creează medicamente și vaccinuri

biomuri condamnate, create cu parametri bizari și apoi sigilate aidoama unor eprubete pentru testări

Micul prinț, un terariu exte, cu domuri-cort cu atmosfera albăstrindu-i marginile.

Verticil, ai cărui locuitori sunt cu ochii în patru după un outsider

Miranda, satelitul spart al lui Uranus, acum un obiect troian care orbitează liber soarele, acoperit complet de domuri-cort, cu canioane adânci și creste copleșitoare filigranate cu zăpada care plutește în jos în gravitația redusă, totul în arhitectură elvețiană, un vis al Alpilor

Icar, o lume a zburătorilor, luminată de o linie solară în podea, pentru ca văzduhul să fie liber

Izvorul pârâului de flori de piersic, o recreare a dinastiei Tang care seamănă cu pictura transpusă în viață a unui peisaj chinezesc

terarii miocen, terarii cretacice, terarii jurasic, terarii precambrian

Picătura de apă, un acvariu umplut complet cu apă și creaturi oceanice

Canionul regilor sequoia, o Sierra Nevada de California pliată

...și așa mai departe. Numărul asteroizilor și sateliților naturali ocupați este estimat la nouăsprezece mii.

SWAN ȘI MQARET

Revenită în spațioportul dintre Craterele Schubert și Bramante, Swan a stat într-un colț, simțind un regret profund pentru ceva ce nu putea preciza. Cu certitudine era imposibil să fie regret pentru utilidor; îl și uitase deja. N-avea decât să și-l reamintească Pauline. Nu privi niciodată înapoi, de ce ar fi făcut-o ea? Deși acolo existase ceva – ca și cum s-ar fi găsit în pragul unui eveniment important. Ce spusese el? Că tunelul nu diferea cu nimic de oricare alt loc? Ea n-avea să accepte asta niciodată.

Înainte de plecarea cu Genette și echipa Interplanei, Mqaret a vizitat-o din nou.

— Ești foarte dură, i-a spus și a mângâiat-o pe păr ca pe un copil.

O privea însă cu multă seriozitate, femeia știa asta. Așa încât a clătinat din cap.

— Nu, i-a răspuns sec. Am cedat. N-am putut face față.

El i-a luat apărarea drăgăstos.

— Sigur că da, restricționarea într-un spațiu închis nu-i tocmai punctul tău forte. Să nu ajungi niciodată la închisoare și nici să nu te lansezi în costumul spațial după vreo tangentă oarecare în spațiu. Nu ți s-ar potrivi. Cred că aici te-ai descurcat foarte bine.

— Nu văd cum.

— Flama solară te-a izbit înainte să fi ajuns în adăpost; dozimetrele costumului tău arată că ai fost atinsă într-o măsură mult mai mare decât ceilalți care te însoțeau. Nu vreau să te sperii, pentru că vei fi bine – renovarea ta a înaintat binișor și reacționezi superb dar, realmente, a fost o lovitură violentă.

— Zece sievert, a replicat ea nepăsător. Nu-i chiar așa rău.

— Ba este destul de rău. Te-ai uitat la soare mai mult decât ceilalți? Ai stat în fața prietenului tău?

— Da, am stat, dar n-am decât jumătate din anvergura lui. Sunt sigură că nu l-am protejat cine știe ce.

— El a încasat doar trei sievert. Prin urmare ești doar cu puțin mai subțirică decât este el. L-ai salvat de la doza integrală.

— Apoi el m-a salvat pe mine. A trebuit să mă transporte câteva zile.

— În cazul acesta sunteți chit. Totuși doza de zece sievert este suficientă ca să ucidă și ar fi trebuit să te fi afectat mult mai rău. Vei fi însă bine, așa cum am spus. De aceea mă interesează dacă putem descoperi de ce ai reacționat atât de bine. M-am întrebat dacă nu cumva simbiotul tău enceladean ar putea avea vreo legătură. El tolerează bine radiațiile și, fiind detritivor, poate să se fi activat în tine și să fi consumat toată hrana nouă pe care i-o ofereau celulele tale ucise. Poate să se fi alăturat propriilor tale celule T în curățirea organismului.

Swan a fost surprinsă de cele auzite.

— Ai fost dezgustat când ai aflat ce-am făcut, a rostit ea. Mi-ai spus c-am fost o proastă idioată.

Mqaret a încuviințat din cap.

— În același timp am avut dreptate. Fii atentă, dacă iubești viața așa cum afirmi ca scuză pentru toate nebuniile tale, atunci ar trebui să-ți protejezi viața cât poți mai bine. Unele acțiuni sunt pur și simplu riscuri necunoscute, iar acela a fost un asemenea risc. Ba chiar continuă să fie. Însă a fost doar un risc, nu o certitudine. Se poate presupune că de aceea ți l-ai asumat. Nu ai înclinații spre suicid, nu?

— Nu, a răspuns femeia nesigur.

— Atunci ești o proastă, dacă faci lucruri despre care nu poți ști că nu te vor omori peste zece, sau chiar peste o sută de ani.

— Atunci toți suntem proști.

— Așa este. Foarte adevărat. Dar nu-i nevoie să fii o proastă idioată.

— Există vreo diferență?

— Da. Gândește-te la asta și vezi dacă poți identifica deosebirea. Sper s-o faci înainte de a încerca altceva similar. Dacă așa ceva este măcar posibil.

Bărbatul tastase pe o miniconsolă și-i examinase datele chiar în timp ce vorbeau, iar acum a strâns din umeri:

— Cu permisiunea ta, îți voi duce unele mostre în laborator pentru studiu. Poate că vor conduce la ceva.

— Sigur că da, a zis ea. Ar fi frumos dacă ar ieși ceva bun din prostia mea idioată.

Mqaret a sărutat-o pe cap.

— Vrei să zici, ceva mai mult decât ai oferit deja.

După plecarea lui Mqaret, Swan s-a gândit la prostia ei idioată. Corpul, emaciat pe pat, îi plutea sub privire ca și cum ar fi fost altcineva, un obiect pe care-l manipula ca pe un waldo, era rezistent. Continua să o țină. Era flămând. A sunat infirmiera și a cerut de mâncare.

— Pauline, trimite-mi, te rog, dosarul medical pe masa asta.

— Versiunea lungă sau rezumatul?

— Rezumatul, a răspuns Swan știind că versiunea lungă avea sute de pagini.

A privit literele care străluceau în tăblia mesei, dar nu s-a putut concentra să le citească. Frânturi de fraze îi săreau în ochi alandala: *Anul nașterii 2177, o naștere dificilă, i se spusese, cu momente de hipoxie. Crize epileptice la 2 ani. Infecții bacteriene și micoze în școala fermei. Sindrom palustru. ADHD, vârsta 4-10 ani.*

Pentru deficitul de atenție căpătase un tratament medicamentos care ulterior fusese discreditat. Terminase școala în fermă și acolo se descurcase mult mai bine. Atât doar că în masă străluceau și mai multe cuvinte:

Discalculie. Electrostimulare cortex prefrontal. Primul vaccin sabatic pentru Xinjiang, China, la 15 ani, gamă completă incluzând helminți ...adică viermi intestinali, în cazul acesta *Trichuris suis*, un vierme nematod la porc, ingerat într-o terapie care era alternativ îmbrățișată și hulită.

ODD, 15-24 de ani

Opoziționism provocator, asociat tulburărilor de anxietate, ambele asociate hipocampului, dar anxietatea evita, pe când ODD ataca.

Sindrom 1 g, al doilea sabatic în Montpellier, Franța, la 25 de ani. Gripă venusiană. Modificare genitală, la 25 de ani. Dozator hormonal implantat la 35 de ani, terapii hormonale până în prezent. Dependență de oxitocină, între 37-86 ani. Implant de grup melodic de ciocârlie și silvie de zăvoi, la 26 de ani. Corzi vocale de tors feline, la 27 de ani. Implant subdural de computer cuantic în 2222, la 45 de ani. Terapie cognitivă, între 9-99 ani.

Tată al unei femele, la 28 de ani. Fiica decedată în 2296. Mamă a unei femele, la 63 de ani. Naștere naturală.

Urma un rând introdus în dosarul ei de Mqaret: Ingerare de forme de viață enceladeane – fată proastă, la 79 de ani.

Tratamente de longevitate, 40 de ani – prezent.

Patomimie, niciodată tratată... asta trebuie să fi fost inserată fie de Mqaret, fie de Pauline, care o lua peste picior.

— Și nimic despre A proiectat o sută de terarii? s-a lamentat Swan. Nimic despre trei ani petrecuți în norul Oort, amplasând propulsoare masice pe bulgări de gheață? Sau cinci ani pe Venus?

— Acelea n-au fost episoade medicale, a spus Pauline.

— Ba au fost, crede-mă.

— Dacă-ți dorești curriculum vitae, n-ai decât să-l ceri.

— Taci. Pleacă. Ești prea pricepută în a simula o persoană iritantă.

— Ai zis „simula“ sau „stimula“?

Extrase (7)

Creșterea longevității asociată cu terapii bisexuale duse la tratamente chirurgicale și hormonale foarte sofisticate pentru intervenții in utero, la pubertate și la maturitate. Dihotomia XX/XY continuă să existe, dar în contextul unei largi varietăți de comportamente, utilizări și terminologie.

sentimentul identității sexuale se formează în hipocamp și hipotalamus în a doua lună; orientarea inițială este persistentă. Dacă există dorința de a crea un sentiment de nediferențiere sau de ambivalență, modificările trebuie să înceapă in utero

în primele opt săptămâni de gestație mențineți active atât canalele Müller, cât și canalele Wolff, în ceea ce continuă să fie gonada bi-potențială. Hormonilor anti-Müller activați de gene în cromozomul Y li se poate permite să se atașeze doar de unul dintre canalele Müller ale fătului. În mod normal, efectul este ipsilateral, fiecare testicul suprimând dezvoltarea canalului Müller doar de propria sa parte, astfel încât

după aceea embrionii XY necesită un nivel moderat de insensibilitate la androgen introdusă în săptămâna a patra, pentru a evita masculinizarea hipotalamusului, unde vor fi concentrate diferențele sexuale în creier. Embrionii XX necesită aplicarea de androgeni unui canal Müller, pentru a stimula dezvoltarea unui canal Wolff. În timp ce respectivul canal Wolff se dezvoltă, canalul Müller de pe partea respectivă va intra în apoptoză

la baza alcătuirii genetice se află diferența dintre androginie și ginandromorfism, care adesea nu poate fi distinsă prin caracteristicile corpului. Indivizii XX cu canale Wolff conservate sunt ginandromorfi; indivizii XY cu canale Müller conservate sunt androgini. La ambii, androgenii și estrogenii sunt supliși prin pompe de hormoni, astfel încât copilul se naște cu potențial pentru ambele tipuri de dezvoltare genitală în corp, așteptându-se alegerile

bisexualitatea selectată prenatal are cea mai puternică corelație pozitivă cu longevitatea. Tratamentele hormonale începute la pubertate sau în timpul maturității au de asemenea efecte pozitive asupra longevității, totuși configurația psihologică va fi

tratamentele hormonale permit adăugarea chirurgicală a unui uter funcțional în peretele abdominal, deasupra penisului

alterarea clitorisului într-un mic penis funcțional, cu testicule crescute fie

prin utilizarea de canale Wolff conservate, fie de celule stem prelevate de la subiect. În mod normal ginandromorfii pot să fie tați doar de fete, deoarece construcția unui cromozom Y dintr-un cromozom X implică

femelele care adaugă masculinitate reproductivă funcțională sunt ajutate de un proces care imită o deficiență naturală de 5-alfa-reductază

categorii principale de imagine sexuală de sine: feminin, masculin, androgin, ginandromorf, hermafrodit, ambisexual, bisexual, intersex, asexuat, eunuc, nonsexual, nediferențiat, gay, lesbiană, poponar, homosexual, polimorf, poli, labil, berdache, hijra, spirit dual,

culturile care nu pun accent pe genul sexual sunt numite uneori „ursuline“, originea termenului necunoscut, referindu-se poate la dificultatea determinării sexului urșilor

KIRAN PE VENUS

După ce Kiran a rămas singur cu Shukra, acesta i-a spus:

— Va trebui să te supunem unor teste, băiete.

— Ce fel de teste?

— De tot felul.

Trei bărbați voinici au apărut și i-au escortat pe câteva bulevarde din Colette, și Kiran a înțeles că nu se punea problema să facă altceva decât ce i se spunea. Au intrat într-o clădire cu bovindouri care se ridica deasupra unei intersecții și a încercat să vadă indicatoarele stradale și să țină minte unde erau. Intersecția dintre 8 și Stejar. Deși copacul de pe colț era o salcie.

— Mai zi-mi o dată de ce te-a adus Swan aici? a întrebat Shukra când au intrat în clădire.

— Am ajutat-o să scape de răpire, când ieșise la plimbare prin cartierul meu. A vrut să-și achite datoria morală.

— Tu ai cerut să vii aici?

— Într-un fel.

Shukra a clătinat de câteva ori din cap.

— Așadar, acum ești un spion.

— Cum adică?

Bărbatul l-a privit fix.

— În clipa asta, fie că o știi, fie că nu, ești un spion pentru ea. Vom afla adevărul, prin testele noastre. După aceea, vei fi un spion pentru mine.

— De ce ar avea ea nevoie de un spion aici?

— A fost foarte apropiată de Leoaica lui Mercur, iar după moartea Leoaicei a început să călătorească așa cum ar fi făcut Leoaica. Iar Leoaica a avut dintotdeauna mulți spioni aici. Să vedem ce spun testele.

Kiran a constatat că inima îi bubuia tare, dar cei trei bărbați voinici s-au strâns în jurul lui și nu avea alternativă decât să fie escortat în altă încăpere. Aceasta avea aspectul unei clinici medicale. Până la urmă, testele au semănat mai degrabă cu niște examene medicale, ceea ce a fost o ușurare pentru el. Deși dacă examenele medicale reprezintă opțiunea bună, situația nu-i cea mai bună.

La sfârșitul zilei a fost adus înapoi la Shukra. Bărbatul a examinat consola care conținea probabil rezultatele lui Kiran. Când a vorbit, s-a adresat escortei tânărului:

— Pare curat, totuși, cumva, mă-ndoiesc. Deocamdată să-l folosim ca momeală.

Kiran a fost repartizat într-o unitate chinezească de muncă, ai cărei membri trăiau într-o clădire de lângă marginea craterului orașului și care părăseau orașul aproape zilnic pentru a lucra în exterior. Nu aveau control asupra vieților lor; mergeau acolo unde li se spunea, făceau ce li se spunea,

mâncau ce primeau. Era aproape ca acasă.

Centura translatoare mică și stupidă pe care i-o dăruise Swan era acum singura lui tovarășă. S-a ales cu multe priviri întrebătoare, ce-i erau aruncate când o utiliza pentru a facilita comunicarea, dar prin intermediul ei a purtat câteva conversații de câte zece minute, care erau mai bune decât nimic. În majoritatea cazurilor însă se găsea pe cont propriu într-o gloată și executa sarcinile primite de echipa lui în ziua respectivă. După setul de teste nu l-a mai revăzut pe Shukra, ceea ce l-a făcut să simtă că dăduse greș cumva... deși într-o zi s-a gândit că probabil absolvise testele.

În tot cazul sarcinile de muncă erau nesfârșite și aproape toate se derulau în exteriorul lui Colette, în viscolul permanent în care se preschimbase Ploaia cea Mare. Troiene groase de zăpadă se ridicau peste noile mări de gheață carbonică înainte ca acestea să fi fost complet acoperite cu rocă spongioasă, ceea ce cauza o problemă. Zilnic, echipe mari trebuiau să iasă din oraș și să opereze buldozere și pluguri demne de Gargantua pentru a îndepărta zăpada de pe gheața uscată, astfel ca brigăzile să poată acoperi după aceea gheața cu rocă spongioasă înainte de a se mai aduna alt omăt peste ea. Se spunea că operațiunile cu rocă spongioasă aveau să mai dureze zece ani, însă Kiran auzise că ar fi fost vorba de numai un an, iar altcineva pomenise de o sută de ani. Nimeni nu știa sigur, iar doar cu centura îi venea greu să urmărească discuțiile din jurul mesei după ce mâncau, când colegii lui încercau uneori să calculeze ei înșiși. Zece ani era valoarea amintită mai frecvent. Să mai vorbești despre muncă în zadar! Trebuia neapărat să-și îmbunătățească chineza.

Noaptea și-o petrecea într-un dormitor. Asta era partea cea mai interesantă, căci oamenii erau înghesuiți pe saltele lungi pe care centura lui le numea *matrazenlager* – în esență, saltele lungi cât camera, cu numere la căpătâi, marcând locurile nominale, o situație care ducea la destule activități sexuale în beznă, incluzându-l uneori chiar pe el. Apoi se scula dimineața, lua micul dejun într-o cantină cu autoservire, se așeza la rând pentru a fi trimiși în exterior, pe șesurile nesfârșite, în rovere, sau în elicoptere de dimensiunile unor crucișătoare ca să fie transportați la marea de gheață carbonică unde să opereze buldozere, waldo-uri, suflante de zăpadă (așa-numiții „dragoni”), super-zamboni și tăietori de gheață, foarte asemănătoare cu vehiculele tăietoare de asfalt și beton din Jersey, dar de o sută de ori mai mari. După câteva săptămâni putea opera pe oricare dintre ele. Nu erau foarte complicate; în majoritatea timpului, îi spuneai IA ce să facă. Erai cumva căpitanul unei nave. O zi de muncă efectuată de o echipă din o mie de oameni curăța mulți kilometri pătrați de gheață uscată, iar la orizont urmau inexorabil clădirile mișcătoare negre ce împrăștiu roca spongioasă. Se spunea că țărnul opus al acestei părți din marea de gheață se găsea la șase sute de kilometri depărtare.

Pentru câteva săptămâni Kiran a lucrat într-un waldo monumental,

deștelenind ceea ce ei numeau „plăci de stegozaur“, pe care le transporta după aceea până la platforma unui camion gigantic. Munca în waldo era întotdeauna solicitantă – însemna mișcarea întregului corp, ca dansul –, nu dificilă din punct de vedere fizic, însă, întrucât îți amplifică orice mișcare, necesita atenție extremă și focalizare pentru a deplasa waldo-ul exact așa cum doreai. Putea fi o muncă interesantă sau pur și simplu o rutină de ridicare și transportare, dar te secătuia indiferent ce ar fi fost.

La sfârșitul zilelor, încerca să se perfecționeze în chineză. Nimeni dintre cei pe care i-a întâlnit nu vorbea engleza, așa că micuța lui centură translatoare îi era profesorul cel mai bun, totuși era greu. El îi adresa cuvinte, apoi asculta traducerile și încerca să le repete. Însă când le rostea în chineză și centura traducea în engleză ceea ce tocmai spusese, nu ieșea niciodată corect. El rostise în chineză „S-a defectat radarul“ exact așa cum i se păruse că auzise, iar centura îl anunțase că tocmai spusese „ședință imediată pe teren“. Încercase după aceea „Unde locuiești tu?“ și primise re-traducerea ca fiind „Lotusul ți-a fost interpolat“.

— Măcar dacă ar fi fost așa! a râs el fără chef. Mi-ar plăcea ca lotusul să-mi fie interpolat, dar cum?

În mod limpede, le părea nebun celor cu care vorbea. Greșea ceva, însă ce anume?

— Este o limbă dificilă, i-a spus un camarad din dormitor, când Kiran i s-a plâns.

El a încercat să memoreze corect propoziția aceea.

Una peste alta, translatorul îi era prietenul cel mai bun. Vorbeau frecvent între ei. Kiran spera ca în scurt timp să învețe mai multe. Expresii ca „salut“, „ce mai faci?“ și altele similare funcționau tot mai bine cu cei cu care interacționa. Și ei deveneau mai prietenoși și-i vorbeau mai lent.

Muncitorii continuau să trudească la sarcinile monumentale care le erau repartizate, sarcini de mii de ori mai mari decât altele similare de pe Pământ. Însă era oare bine dacă sarcina era curățirea zăpezii?

Kiran i-a expediat un mesaj lui Swan, pentru a-i spune că fusese încântat să audă că supraviețuise atacului asupra Terminatorului, și a menționat că nu-l mai revăzuse pe Shukra. După câteva săptămâni, a primit un răspuns: *Caută Lakshmi*. Cu o adresă de cloud venusian.

Kiran a căutat și a aflat că Lakshmi era un nume care-i făcea pe oameni să amuțească și să-și ferească privirile. O putere mare, cu sediul în Cleopatra; un aliat al lui Shukra, sau un inamic – oamenii nu știau exact sau nu doreau să spună.

Așadar: poate că Swan dorea să-și aducă informatorul mai aproape de centrul acțiunii. Sau poate că încerca doar să fie de ajutor.

Sau poate că el rămăsese pur și simplu pe cont propriu.

Liste (6)

pădure boreală (conifere); pădure temperată (foioase sau foioase combinate cu conifere); pădure tropicală; deșert; zona alpină; savană; tundră; și chaparral; numite uneori și tufărișuri

acestea sunt principalele biomi terestri

orașe; sate; ogoare; formațiuni vegetale; păduri; și terenuri necultivate

acestea sunt principalele configurații antropice²² terestri folosite de oameni

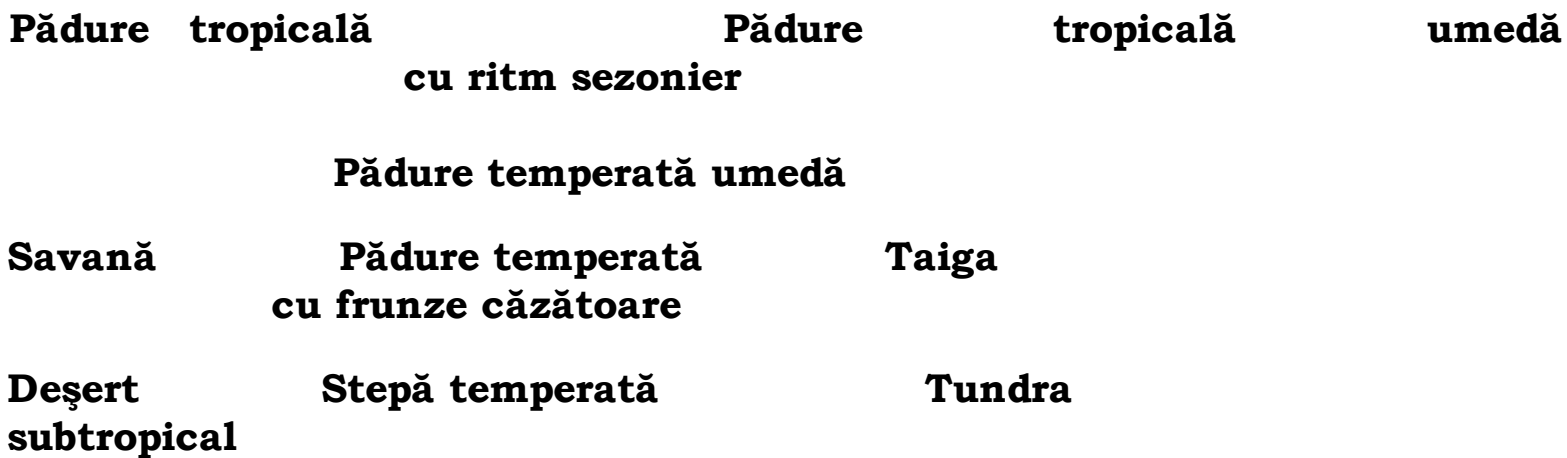
combinați și amestecați cele de mai sus și veți obține cele 825 de eco-regiuni ale Pământului

450 terestre,

229 marine

65% dintre acestea există actualmente numai în afara planetei

pe un grafic x-y, trasați o diagramă Whittaker de biom, cu precipitațiile marcate pe axa verticală și cu temperatura marcată pe axa orizontală. Biomiurile pot fi reprezentate pe această diagramă, definind clar felul de biom care apare în funcție de condiții. În stânga este mai cald, în dreapta este mai rece; sus este mai umed, jos este mai uscat; și în felul acesta, versiunea cea mai generală este următoarea:

Clasificările pot fi mai elaborate. Cele 450 de eco-regiuni terestre împart biomiurile nu doar după precipitații și temperatură, ci și după combinații de latitudine, altitudine, geografie, geologie și alți factori

eco-regiunile în sine pot fi împărțite în mod util în micromedii, până la mărimea unui hectar

între 1900 și 2100 au dispărut 34850 de specii cunoscute. A fost și rămâne a șasea cea mai mare extincție în masă din istoria Pământului

nicio extincție de acum încolo nu este inevitabilă (însă asta a fost mereu adevărat)

în sistemul solar sunt cunoscute 19340 de terarii. Aproximativ 70% dintre ele funcționează ca lumi zoologice, fie dedicate susținerii unor animale și plante dintr-o eco-regiune, fie creării de noi combinații, numite Ascensiuni

92% din speciile de mamifere sunt actualmente periclitate sau complet dispărute de pe Pământ și trăiesc în principal în terariile lor extraplanetare

**spațiul cosmic: grădina zoologică,
inoculantul**

SWAN ȘI INSPECTORUL

— Incidentul Terminator prezintă două probleme, i-a spus inspectorul Genette lui Swan într-o seară pe când zburau spre centura de asteroizi.

Călătoreau cu un grup mic din Interplană și Terminator, dar adesea rămâneau ultimii doi în sala de mese la sfârșitul unei serii. Lui Swan îi plăcea asta; inspectorul stătea direct pe masă în timp ce mânca, pe un pluș adus special în acest scop, iar după aceea se tolănea tot acolo într-un cot cu ceva de băut, astfel încât discutau la nivelul ochilor. Cumva părea că ar fi vorbit cu o pisică.

— Numai două?

— Da. Prima este cine a făcut-o, iar a doua cum îl putem găsi și prinde pe acest agent, fără a le oferi mai multora ideea de a repeta agresiunea. Așa-numita problemă a delictului la indigo – copierea unui *modus operandi*. Mai general vorbind, este problema prevenirii oricărei repetări a acestui atac. Dintre cele două, aceasta mi se pare cea mai dificilă.

— Însă *felul* cum s-a procedat? a întrebat Swan. Nu reprezintă și el o problemă?

— Asta o știi, a răspuns nepăsător inspectorul.

— Serios?

— Așa cred. Cred că este unicul mod în care s-ar fi putut întâmpla, așa că-i clar. Indiferent cât ar fi de implauzibil, cum se spune, deși în cazul acesta nu-i defel implauzibil. Trebuie totuși să-ți mărturisesc că nu vreau să spun mai multe despre asta, cât timp suntem înregistrați de quburile noastre. A ridicat o mână și a indicat brățara groasă, aproape cubică, ce-l conținea pe Passepartout. Qubul tău înregistrează permanent, bănuiesc, nu?

— Nu.

— Dar frecvent?

— Da, cred că da. Ca toate quburile.

— Înainte de a fi sigur în privința ipotezei mele, vreau să văd niște lucruri din centură. De aceea vom discuta mai multe în această privință după ce vom fi ieșit de aici. Aș dori totuși să te gândești la a doua problemă: presupunând că prindem un răufăcător și explicăm cum a procedat el, poate pentru a fi condamnat – ce putem face pentru a-i împiedica pe alții s-o repete? în privința asta cred că m-ai putea ajuta.

Zburau în terariul *Moldava*, care descria un ciclu Aldrin ce avea să-i aducă la Vesta în opt zile. Interiorul *Moldavei* era dedicat creșterii grâului și mulți călători se reuneau după munca de peste zi pe ogoare într-o stațiune aflată la altitudine în apropierea provei, pe culmea largă a unui deal, de unde aveau panorama suprafeței curbe de deasupra capetelor – o configurație uriașă de petice de culturi, texturi diferite de verde și auriu create de multele plante de

diverse specii. Era ca versiunea paradisului a unui Țesător de cuverturi.

Swan și-a petrecut majoritatea timpului discutând cu ecologii locali, care aveau o mulțime de probleme cu bolile grâului, despre care doreau să vorbească. Inspectorul Jean a stat în camerele Interplanei și, când au trecut pe lângă Marte, i-a apelat din vreme pe cei din terariile strânse în jurul lui Vesta. La sfârșitul zilelor, Swan se întâlnea cu grupul Interplanei ca să mănânce împreună și apoi să vorbească până târziu cu inspectorul. Uneori povestea despre ce făcuse peste zi. Localnicii experimentau cu soiuri de grâu care difuzau apa mai bine din semințele spicelor și explorau crearea genetică de „vârfuri picurătoare“ microscopice, precum cele din lumea macro a frunzelor tropicale – prelungiri ale vârfurilor frunzelor care îngăduiau apei să învingă tensiunea superficială și să curgă.

— Vreau să am vârfuri picurătoare în creier, a zis femeia. Nu vreau să păstrez nimic care mi-ar face vreun rău.

— Îți doresc mult noroc în privința asta, a rostit politicos inspectorul, rămânând concentrat asupra farfuriei și mâncând mult pentru o persoană atât de mică.

După câteva zile au ajuns la Zona Vesta, una dintre regiunile aglomerate ale centurii de asteroizi. În timpul lui *Accelerando*, multe terarii se apropiaseră reciproc, creând ceva similar unor comunități, iar Zona Vesta se număra printre cele mai mari. *Moldava* a lansat un feribot cu echipa Interplanei și când acesta a decelerat și s-a apropiat de Vesta, ei s-au transferat din nou, de data asta într-o navă Interplană cu echipaj Interplan.

Era o navă mică și cu viteză impresionantă, numită *Justiție rapidă*; în scurt timp au înaintat împotriva curentului masiv de asteroizi, oprindu-se o dată sau de două ori la unii mai mici, pentru ca inspectorul să discute cu diverși oameni. N-a oferit nicio explicație pentru conversațiile acelea și Swan a fost discretă, în timp ce au vizitat *Orinoco Fantastico*, *Crimeea*, *Valea Orro*, *Irrawady 14*, *Trieste*, *Kampuchia*, *John Muri* și *Winnipeg*, după care pur și simplu n-a mai rezistat să nu întrebe.

— Orbitale lumilor acestora mici au cunoscut perturbații recente, a explicat inspectorul, și am vrut să aflu dacă aveau explicații pentru ele.

— Și?

— Se pare că au existat niște plecări bruște din Zona Vesta, iar oamenii cred că ele i-ar fi abătut pe vecini de la curs.

Vesta în sine s-a dovedit foarte substanțial pentru un asteroid – diametrul de șase sute de kilometri, aproximativ sferic și complet acoperit de cort, ceea ce-l făcea unul dintre exemplele cele mai mari ale metodei de paraterraformare numită *bubble-wrapping*. Corturile acopereau de obicei numai părți din suprafața unui satelit natural, așa cum erau domurile vechi; ele erau structurile cele mai comune pe Callisto, Ganymede și Luna, dar sateliții aceia erau atât de mari, încât acoperirea lor completă nici măcar nu fusese luată în considerație. Acoperirea unei lumi mici cu o calotă de tip cort

reprezentase etapa următoare și o opțiune exte viabilă pentru lumile inte cave. Swan presupunea că Terminatorul în sine era un caz de para-terraformare, deși nu obișnuia să gândească la el în felul acela și avea o prejudecată împotriva extelor din centura de asteroizi, ca fiind supraexpuse și cu gravitație mică, prin comparație cu sfredelirea și rotirea unei roci.

Acum însă, când îl privea pe Vesta de la o depărtare mică, arăta bine. Era un corp ceresc care ar fi avut climă și cer (cortul se afla la doi kilometri altitudine), iar Pauline i-a spus că vestanii creaseră păduri boreale, zone alpine, tundră, savană și multe deșerturi reci. Toate acestea s-ar fi aflat la o gravitație foarte mică, ceea ce însemna că toți zburau și dansau de colo-colo, într-un peisaj aproape plutitor. Nu era o idee chiar atât de rea. Aveau până și un munte imens.

De aceea Swan era interesată să viziteze Vesta, însă Genette avea altă destinație în minte și, după ce li s-au mai alăturat câțiva oameni din Interplană, s-au îndreptat către un terariu din apropiere numit *Yggdrasil*.

Apropiindu-se de *Yggdrasil*, Swan a văzut că era alt asteroid-cartof, dar întunecat și fără mișcare de rotație.

— Este abandonat, a explicat inspectorul. O pistă răcită.

În ecluza lăcustei, Swan a plutit cu un *plié* mic și grațios până la rackul costumelor, a îmbrăcat costumul, apoi i-a urmat pe Genette și câțiva investigatori ai Interplanei prin ecluza exterioară, ieșind în vid.

Yggdrasil fusese un inte standard, lung de treizeci de kilometri. Au intrat printr-o deschidere mare lăsată la pupa; propulsorul masic fusese demontat. Au plutit înăuntru lin, utilizându-și jeturile direcționale ale costumelor pentru a-i menține în poziție verticală, înaintând unul lângă altul, semănau cu o inversare a uneia dintre perechile de statui faraonice în care sora-soție este înaltă până la genunchiul monarhului.

După ce au ajuns înăuntru, s-au oprit. Interiorul asteroidului era negru pur, presărat cu reflexii îndepărtate ale proiectoarelor de pe căștile lor. Swan fusese în multe terarii aflate în construcție, totuși acesta nu semăna cu nimic din ce văzuse. Genette a lansat o lampă strălucitoare și și-a declanșat scurt jetul, pentru a contracara reculul. Torța micuță a înaintat prin spațiul pustiu, luminând destul de bine cilindrul.

Swan s-a rotit puțin sub forța propriei ei priviri în jur. Totul era crepuscular, abandonat; femeia s-a răsucit cuprinsă de un fior de emoție care provenea poate de la sărmanul ei Terminator. A ridicat pumnul strâns către vizor și s-a auzit pe neașteptate gemând.

— Da, a rostit silueta micuță și argintie care plutea alături. Aici s-a petrecut o depresurizare accidentală, fără niciun avertisment. Era un asteroid conglomerat din condrite și apă înghețată, perfect banal. În urma investigării accidentului s-a constatat că un meteorit mic lovise din întâmplare o venă de gheață nedetectată din peretele cilindrului, pe care o

vaporizase, depresurizând interiorul cu urmări catastrofice. N-a fost primul accident de felul acesta, deși în cazul de față scanerele rocii îi dăduseră ratingul AAA. De obicei cele care se fisuraseră fuseseră B-uri sau C-uri și fuseseră ocupate în mod prostesc. Așa că am reanalizat accidente vechi, căutând anumite indicii, și am decis să-l examinez pe acesta. În principal la exterior, dar mai întâi am vrut să văd și interiorul.

— Au murit mulți oameni?

— Da, în jur de trei mii. A fost foarte rapid. Unii se aflau în clădiri dotate cu adăposturi, în care au ajuns la timp, alții s-au găsit în apropierea unor costume spațiale sau ecluze. Cu excepția lor, au murit toți locuitorii orașului-stat. Supraviețuitorii au decis să-l lase pustiu, ca memorial.

— Așadar acum este un fel de cimitir.

— Da. Pe undeva există și un monument, cred că pe partea opusă. Vreau să mă uit la suprafața interioară a spărturii.

Inspectorul s-a consultat cu Passepartout, apoi a condus-o pe Swan prin spațiul interior spre un bulevard de pe partea opusă a cilindrului. Cartierul acela avea aspect parizian, cu străzi largi care treceau printre cvartale trapezoidale de blocuri cu patru și cinci etaje.

Au plutit staționar deasupra unei zone de caldarâm boțit și clădiri înclinate, care aducea cu fotografiile vechi ale unor regiuni terrene afectate de cutremure. Nemișcarea ei era stranie.

— În jur nu existau destui asteroizi nichel-fier ca să nu fie necesară sfredelirea unui conglomerat? a întrebat Swan.

— Așa ar fi fost de crezut, dar ei au sfredelit câțiva din aceștia și au constatat că erau foarte buni. Dacă păstrezi pereții suficient de groși, forța de rotație și presiunea interioară a aerului nu sunt atât de mari ca să le afecteze. Ar trebui să reziste, și așa se și întâmplă. Însă acesta a cedat. Un meteor a lovit pur și simplu punctul slab.

Au trecut peste o porțiune unde deformarea intensă ridicase plăci de beton alb și le depărtase, lăsând între ele o linie ca o spintecătură prelungă. Spintecătura era deschisă către spațiul cosmic; Swan a zărit stelele prin ea.

Au părăsit strada devastată și au plutit afară din asteroid, unde s-au propulsat cu picioarele din suprafața rocii sau au utilizat jeturile direcționale în mini-gravitația tipică pentru asteroizi. Swan petrecuse o vreme în asemenea gravitații pe când construiseră terarii și a văzut că inspectorul se mișca expert, ceea ce, desigur, era firesc pentru cineva cu sediul în centura de asteroizi.

Când au ajuns la locul venei deschise dinspre exterior, membrii echipei Interplanei lucrau deja acolo. Genette a efectuat câteva salturi de balerin, răsucindu-se pentru a coborî cu capul înainte, și a fotografiat în interiorul fisurii. A examinat de aproape câteva cavități mici de o parte și cealaltă, în timp ce stătea sprijinit într-o singură mână, cu vizorul la câțiva centimetri

de rocă.

După un timp a anunțat:

— Cred că am tot ce-mi trebuie.

Au rămas plutind locului și i-au privit pe ceilalți, care continuau să lucreze. Genette a spus:

— Tu ai un qub în craniu, nu-i așa?

— Da. Pauline, salută-l pe inspectorul Genette.

— Salut, inspectore Genette.

— Îl poți dezactiva? a întrebat inspectorul.

— Da, bineînțeles. Tu îl dezactivezi pe al tău?

— Da. Dacă într-adevăr asta se întâmplă când le dezactivăm.

Prin vizor Swan a văzut zâmbetul ironic al inspectorului.

— Gata, Passepartout a fost trimis la culcare. Și Pauline?

Swan apăsase deja plăcuța de sub piele din partea dreaptă a gâtului.

— Da.

— Foarte bine. Acum putem vorbi ceva mai deschis. Spune-mi: când qubul tău este activ, înregistrează ce auzi și ce vezi?

— În mod normal, da. Bineînțeles.

— Și are contacte directe cu alte quburi?

— „Contacte directe“? Te referi la entanglementul cuantic?

— Nu, nu. Se spune că așa ceva ar fi imposibil din cauza decoerenței. Eu mă refeream strict la contactul radio.

— Da, Pauline are un receptor și un transmițător radio, dar eu selectez ce intră și ce iese.

— Poți fi sigură în privința asta?

— Așa cred. Eu stabilesc sarcinile și ea le execută. Pot verifica tot ce face în arhivele ei.

Micuța siluetă argintie a clătinat din cap neîncrezător.

— La tine nu-i la fel? a întrebat Swan.

— Ba da, cred că da, însă nu sunt la fel de sigur despre toate quburile care nu sunt Passepartout.

— De ce? Crezi că quburile pot fi implicate în ce s-a întâmplat aici? Sau pe Mercur?

— Da.

Swan s-a holbat surprinsă la păpușa aceea mare în costum spațial, simțindu-se ușor speriată de ea. Din cauza microfonului căștii, glasul îi răsună în ureche, vorbind aproape dinlăuntrul ei, cum făcea Pauline. Un contratenor înalt, limpede, plăcut și amuzat.

— De o parte și cealaltă a spărturii există destul de multe minicrater. Ca acesta...

Genette a indicat cu un deget arătător și un punct laser verde a apărut pe marginea unui crater minuscul, i-a descris rapid perimetrul și apoi s-a fixat în centrul său.

— Îl vezi? Și pe acesta?

A încercuit altul. Erau foarte mici.

— Sunt destul de recente pentru a fi fost produse în timpul perforării sau imediat după aceea.

— Deci... ejecții?

— Nu, gravitația este aici atât de slabă, încât ejecțiile revin rareori. Iar dacă totuși vreuna s-ar întoarce, ar fi aproape ca o andocare. Pe când craterelor acestea sunt adânci.

Swan a încuviințat din cap. Pe suprafața neregulată a asteroidului existau mulți bolovani liberi.

— Ce spunea investigația accidentului despre craterelor astea?

— Că sunt niște anomalii. S-a speculat că ar putea fi perforații cauzate de topirea depozitelor de gheață în urma căldurii degajate prin impact. Este posibil. Bănuiesc însă că ai citit raportul accidentului pentru Terminator.

— Da.

— Ți amintești că și acolo apăreau anomalii? Șinele n-au fost lovite „curat“. Există cratere exterioare, foarte mici, care nu existau înainte de eveniment. Sigur că da, pe Mercur s-ar putea să fie ejecții care au căzut înapoi, cu asta sunt de acord...

— Este posibil ca elementul de impact să se fi sfărâmat în timp ce se apropia?

— Așa ceva se întâmplă de obicei când există o atmosferă care să-l încingă și să-l frâneze.

— Gravitația lui Mercur n-ar fi suficientă?

— Efectul ar fi neglijabil.

— Nu știu... atunci poate că nu s-a sfărâmat.

Silueta micuță a aprobat din cap.

— Da, așa-i.

— Ce vrei să spui?

— Nu s-a sfărâmat. Mai exact, a sosit laolaltă.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că n-a fost un conglomerat, decât exact în ultima clipă. De aceea n-a fost zărit de niciun sistem de detectare de pe Mercur. Ele ar fi trebuit să-l fi văzut, trebuia să fi sosit de undeva, totuși n-a fost observat. Iar asta indică o problemă LMD. Limită minimă de detecție. Pentru că există întotdeauna o limită minimă de detecție, fie inerentă metodei de detecție, fie stabilită în mod artificial mai sus decât minimumul real.

— De ce?

— De obicei pentru a împiedica declanșarea frecventă a alarmelor, când de fapt nu există niciun pericol real.

— Aha.

— Așadar toate sistemele sunt diferite, dar în aparatul defensiv mercurian, nivelul de semnalare este aproape echivalent cu limita de detecție a

sistemului. Cu alte cuvinte, și-au setat nivelul de semnalare la o valoare de două ori mai mare decât limita de detecție, ceea ce înseamnă de șase-șapte ori peste abaterea standard a variabilității măsurătorii lor. Este o setare tipică pentru a-i liniști pe oameni că va genera atât cele mai puține semnalări negative false, cât și cele mai puține semnalări pozitive false. Până acum totul bine și frumos, dar să vedem ce se află sub nivelul acela de semnalare. În esență, doar roci foarte mici – pietricele sub un kilogram fiecare. Dacă ar fi însă multe și dacă ar converge doar în ultima secundă, fiecare sosind din alt cvadrant al cerului și cu altă viteză, totuși astfel sincronizate încât să ajungă toate în același loc și în același moment... În cazul acesta n-ar fi decât niște pietricele, până în ultima secundă. Ar putea fi lansate chiar din cealaltă parte a sistemului solar și poate de-a lungul mai multor ani. Chiar și așa, dacă lansarea lor ar fi corectă, în cele din urmă ar ajunge în punctul de rendez-vous. Multe mii de pietre.

— Ca un fel de gloată inteligentă?

— Nici măcar inteligentă. Doar niște pietre.

— Ar putea avea succes așa ceva? Vreau să spun, s-ar putea calcula vitezele de lansare și traiectoriile?

— Un qub ar putea s-o facă. Da, se pot calcula, dacă sunt identificate suficiente poziții și traiectorii ale maselor din sistemul solar și dacă există suficientă putere de calcul. I-am cerut lui Passepartout s-o facă – să calculeze o orbită pentru ceva ca o bilă de rulment sau o *cochonnet*, lansată din centura de asteroizi pentru a lovi o țintă specifică de pe Mercur. N-a durat mult.

— Se poate însă construi un lansator care să le expedieze cu precizia necesară?

— Passepartout a spus că actualmente există mașini care au toleranțe cu două-trei ordine de mărime mai precise decât ar fi necesar. N-ar trebui decât o platformă de lansare stabilă. Cu cât mai stabilă, cu atât mai bine pentru a crea consistență.

— Mi se pare a fi o lansare extrem de complexă, a zis Swan. Câte mase au fost incluse în calcularea traiectoriei?

— Passepartout a utilizat cele mai grele zece milioane de obiecte din sistemul solar.

— Noi știm unde sunt toate astea?

— Da. Adică IA-urile știu unde sunt. Și toate terariile mari și navele spațiale se conformează unor itinerare stabilite cu ani înainte. Iar un qub ar trebui să poată efectua calculele într-un timp rezonabil, adică suficient de rapid pentru a fi utilizat la instrucțiuni de lansare în timp real.

— Ce înseamnă asta?

— Pentru un qub ca Passepartout, trei secunde. Pentru IA-uri convenționale, cam un an pentru o pietricică, ceea ce, bineînțeles, ar face metoda inoperantă. Ca s-o poți face, ai nevoie de calcul cuantic.

Swan a simțit o greață care-i suia din stomac, de parcă ar fi fost înapoi în utilidor.

— Prin urmare ar fi vorba despre zece mii de pietricele care să fie lansate în avalul sistemului solar, cu asemenea direcții și viteze încât, peste luni sau ani, să ajungă toate în același loc, în același moment.

— Da. Fără îndoială, fluctuațiile gravitaționale stocastice vor cauza o mică împrăștiere finală. Când se va întâmpla așa, pietricelele respective își vor rata complet ținta.

— Iar altele o vor rata cu foarte puțin.

— Exact. Ca mini-craterelor astea pe care le vedem. Cauzate poate de o navă spațială care și-a modificat planul de zbor sau de ceva similar. Prin urmare poate că unu sau doi la sută din pietricele au parte de un clinamen²³ de felul acesta, sau cel puțin așa bănuiește Passepartout.

Frământarea din măruntaiele ei se acutizase.

— Prin urmare, cineva operează deliberat astfel, a indicat femeia din braț spre terariul abandonat.

— Exact. De asemenea, trebuie să fie implicat un qub.

— Rahat! S-a apăsât cu brațul peste abdomen. Dar cum... cum ar putea cineva...

Inspectorul și-a pus o mână pe brațul ei. Dedesubt, *Yggdrasil* plutea rece și mort. Un cartof cenușiu.

— Să ne-ntoarcem în *Justiție*.

Au revenit în lăcusta Interplanei, iar după ce mâncaseră, Swan a zăbovit în sala de mese, ca și inspectorul.

— Așadar, a spus femeia, căreia îi fusese imposibil să nu se gândească la revelațiile din ziua aceea, toate astea-nseamnă că acela care...

Genette a ridicat ambele brațe, oprind-o.

— Quburile dezactivate, te rog.

După ce amândoi și-au decuplat dispozitivele, ea a continuat:

— Asta-nseamnă că acela care a făcut asta a putut-o face cu ani în urmă.

— Sau cel puțin cu ceva timp în urmă, da. Destul de mult timp.

— Și că n-a existat un singur loc de lansare.

— Nu. Dar poate că mecanismul de lansare mai există. Tunul lor, sau catapulta, sau orice ar fi fost, trebuie să fi fost un instrument foarte precis. O realizare tehnologică de excepție. Tolerances sugerate de Passepartout erau foarte fine, necesitând imprimante moleculare și așa mai departe. Poate că vom reuși să găsim fabrica unde s-a construit ceva atât de specific – am pornit deja pe pista asta. Iar după aceea să-l descoperim pe autorul comenzii.

— Și altceva? a întrebat Swan.

— Căutăm programul pentru fabrică și designul lansatorului. Instrucțiunile lui de tipărire. De asemenea, programul orbital necesar în efectuarea calculelor. Quburile nu execută așa ceva fără să li se ceară... sau cel puțin

— Așa am presupus până acum. După cum știu, qubul care a făcut-o ar avea acțiunea respectivă înregistrată în el, prin urmare programul ar trebui să mai existe undeva. Iar numărul de fabrici care produc quburi este finit.

— Nu-i posibil să fi distrus qubul după ce l-au utilizat?

— Ba da. Nu există totuși niciun motiv pentru a presupune că au terminat. Ideea aceea trezea fiori.

— Trebuie să găsim qubul, programul pentru orbite, programul pentru fabrică, însă și fabrica, lansatorul în sine și platforma de lansare.

Swan s-a încruntat.

— Toate pot să fi fost distruse sau curățate aproape perfect.

— Este adevărat. Ai înțeles rapid esența problemei. Investigația aceasta se va transforma într-o verificare a înregistrărilor, un soi de examinare a registrelor. Așa cum devine atât de frecvent munca noastră. Alt surâs ironic. De cele mai multe ori nu-i chiar atât de spectaculoasă pe cât este prezentată.

— Asta nu contează. Dar în timp ce faceți asta, ce altceva putem face noi? Ce pot face eu?

— Tu poți să cercetezi celălalt capăt al problemei. Iar eu te voi secunda.

— „Celălalt capăt“?

— Motivul.

— Și cum îl vei determina? Iar dacă o vei face, cum îl vei localiza? O faptă de felul ăsta i-atât de groaznică, încât mă-ngrozește numai gândul la ea. Este ticăloasă.

— Ticăloasă!

— Da, ticăloasă!

Genette a strâns din umeri.

— Ignorând expresia aceasta, să presupunem oricum că este vorba despre un impuls rar. Și de aceea poate lăsa urme.

— Că cineva urăște Terminatorul? Că cineva este capabil să distrugă lumi?

— Da. Nu este un impuls comun. Ca atare, poate ieși în evidență. De asemenea, poate fi un act politic, de terorism sau de război. Poate că este menit să transmită un mesaj, ori să silească o acțiune. Îl putem urma așadar în direcția aceea.

Swan și-a simțit măruntaiele încleștându-se.

— La naiba! Vreau să zic că până acum n-a existat niciodată un... un război în spațiu. Am reușit să scăpăm de ele.

— Până acum.

Asta a făcut-o să amuțească. De cel puțin o generație, oameni din tot sistemul solar avertizaseră că multele conflicte dintre Pământ și Marte puteau duce la război, sau că problemele acute ale Pământului aveau să-i târască pe toți în prăpastie. Războaiele mici, atentatele teroriste și sabotajele nu dispăruseră niciodată complet de pe sărmanul Pământ, iar Swan se gândise uneori că diplomații accentuaseră ideea că discordia

Pământului s-ar fi putut răspândi, pentru a-și amplifica propriul prestigiu, propriile bugete. Diplomația ca pacificare necesară într-un sistem aflat pe marginea prăpastiei – pentru ei fusese foarte convenabil. Dar dacă se dovedea că era și adevărat?

— Cred, a spus ea, că mi-am spus că spațialii știau destule ca să evite toate astea. Că odată ce ajungeam aici, aveam să ne descurcăm mai bine. Că aveam să fim mai buni.

— Nu fi naivă, a rostit ferm inspectorul.

Swan a scrâșnit din dinți. După un efort evident de a-și păstra autocontrolul, a zis:

— Ar putea fi vorba despre niște psihopați. Unii care și-au pierdut mințile șiucid pur și simplu pentru că o pot face.

— Există și asemenea oameni, a încuviințat Genette. Iar dacă unul dintre ei ar pune mâna pe un qub...

— Oricine poate obține un qub!

— Nici vorbă! Nici măcar oricine din spațiul cosmic. Quburile sunt urmărite din fabrică și, cel puțin teoretic, coordonatele le sunt cunoscute în fiecare moment. Iar cel care a fost implicat trebuie să fi fost programat pentru asta, așa cum ți-am spus. În înregistrările lui i-ar apărea toate acțiunile.

— Nu există și neafiliate care produc quburi?

— Păi... poate că da. Probabil.

— Bun, și atunci cum găsim qubul respectiv, sau pe persoana care-l are?

— Sau grupul?

— Da... sau națiunea, sau lumea!

Genette a înălțat din umeri.

— Vreau să discut din nou cu Wang, deoarece qubul lui este realmente puternic, iar el deține cele mai mari baze de date cu neafiliatele. De asemenea, pentru că este posibil ca el să fi fost atacat de aceeași entitate. Recunosc însă că mă tem să vorbesc cu qubul lui, fiindcă vedem atâtea quburi care se comportă bizar. De parcă ar avea propria lor voință, sau ca și cum li s-ar cere să facă lucruri care nu seamănă cu nimic din ce au făcut anterior. Unele quburi pe care le-am monitorizat schimbă mesaje între ele într-un mod fără precedent.

— Vrei să spui că sunt în entanglement reciproc?

— Nu. Asta pare cu adevărat imposibil, din cauza problemelor de decoerență. Ele utilizează comunicațiile radio ca toate celelalte, însă mesajele sunt criptate intern în ambele capete, folosindu-se superpoziția. În felul acesta sunt cu adevărat criptate, chiar când utilizăm propriile noastre quburi pentru a încerca să spargem codurile. Acesta este motivul pentru care, deocamdată, vreau să țin discuțiile acestea departe de urechile oricărui qub. Nu știu în care să mă încred.

Swan a încuviințat din cap.

— În privința asta, semeni cu Alex.

— Exact. Am discutat mult cu ea despre problema asta și am avut aceleași păreri. Am învățat-o câteva proceduri pe care să le folosească. Acum trebuie să mă gândesc cum să mergem mai departe și cum pot să comunic cel mai bine cu Wang și cu superqubul lui. Este posibil ca explicația evenimentelor acestea să fie stocată chiar acum în el, dar să nu fie cunoscută întrucât nu i s-a cerut s-o caute. În ciuda discuțiilor pe care le auzi despre balcanizare, noi continuăm să înregistrăm istoria lumii până la nivelul fiecărei persoane și qub. Așa că pentru a-l găsi pe acest agent, trebuie doar să citim istoria sistemului solar din ultimii câțiva ani și ar trebui ca el să apară acolo.

— Cu excepția neafiliatelor, i-a atras atenția Swan.

— Da, este adevărat, însă Wang are și majoritatea lor.

— Tu nu dorești însă ca sistemul lui de înregistrare să știe că ceri asta. Pentru eventualitatea în care autorul este chiar el.

— Exact.

După aceea lui Swan nu i-a mai încetat pe deplin greața. Cineva dorise să-i distrugă orașul... totuși ratase lovirea lui directă și astfel îi cruțase pe cetățeni, cu excepția celor care muriseră în panica evacuării și a bieților participanți la concert, care fuseseră uciși chiar de impact.

Oare asta fusese bine? Ea nu știa cum să interpreteze faptul că impactul ratase Terminatorul în sine.

A sfârșit prin a discuta subiectul cu Pauline. Avea o idee pe care dorea s-o verifice, iar Pauline era modul cel mai bun prin care s-o facă. La urma urmelor, ea era vocea din urechea lui Swan și auzea întotdeauna tot ce spunea femeia cu glas tare. Era imposibil să nu afle, până la urmă, despre toate.

— Pauline, știi despre ce discutam eu și inspectorul Genette când te-am dezactivat?

— Nu.

— Poți să ghicești?

— Este posibil să fi discutat despre incidentul din *Yggdrasil*, din interiorul căruia ați ieșit. Incidentul acela seamănă cu Terminatorul din unele puncte de vedere. Dacă au fost atacuri deliberate, atunci inițiatorii lor trebuie să fi utilizat un computer cuantic pentru a-i ajuta să calculeze traiectoriile. Dacă inspectorul Jean Genette credea că fuseseră implicate computere cuantice, poate că nu dorea ca un computer cuantic să audă detalii ale investigației. Ar fi similar cu eforturile lui Alex de a-și păstra unele contacte și discuții lipsite de martori și neînregistrate de vreo IA, fie ea cuantică sau digitală. Premisa pare să fie că, în cazul în care computerele cuantice discută între ele prin transmisiuni radio criptate, este posibil să pună la cale activități în detrimentul oamenilor.

Exact așa cum bănuise, Pauline putea deduce motivele. Fără îndoială o

puteau face și alte quburi, inclusiv Passepourtout al lui Genette, care fusese cu certitudine programat pentru activități judiciare și detectiviste. „Dacă-atunci“, „dacă-atunci“, de câte trilioane de ori pe secundă era rulată instrucțiunea aceea? Putea să fi semănat cu programele lor pentru șah, care se dovediseră suprauman de bune pentru jocul acela. De aceea era oarecum inutil să le dezactiveze doar pentru unele conversații.

Asta însemna că putea să spună:

— Pauline, dacă cineva ar fi calculat traiectoria unui element de impact care să lovească în plin Terminatorul și să-l distrugă, dar a uitat să includă în calcule precesia relativistă a lui Mercur și a utilizat doar calculul clasic al mecanicii orbitale, cu cât ar fi greșit ținta? Presupune că elementul de impact a fost lansat cu un an în urmă din centura de asteroizi. Testează câteva puncte de lansare diferite, traiectorii și timpi diferiți, cu și fără ecuațiile relativiste pentru precesie.

Pauline a răspuns:

— Precesia lui Mercur este 5603,24 secunde de arc pe secol iulian, dar porțiunea din ea cauzată de curbura continuumului spațio-temporal așa cum este descrisă de relativitatea generală este de 42,98 secunde de arc pe secol. De aceea, orice traiectorie cu durata de un an, care a fost calculată fără a ține seama de acest aspect, va rata ținta cu 13,39 kilometri.

— Ceea ce s-a și întâmplat, a zis Swan simțind din nou că-i venea să vomite.

— Fiind o precesie, ratarea respectivă ar fi trebuit să fi fost în estul orașului, nu în vest.

— Aha! Ei bine, atunci...

Nu știa ce să înțeleagă din asta.

Pauline a spus:

— În mod rutinier, programele obișnuite de mecanică orbitală pentru rutele de transport spre planetele interioare includ relativitatea generală. Nu este necesar să ne amintim să adăugăm ecuațiile relativiste. Dacă, totuși, cineva care nu știa asta a încercat să programeze o traiectorie pentru un impact fără să fi utilizat template-uri open-source, este posibil să fi adăugat ecuațiile relativiste unei situații în care ele erau deja utilizate. Atunci, dacă ar fi țintit direct orașul, ar fi creat o eroare de 13,39 de kilometri către vest.

— Aha, a zis Swan simțind că i se făcuse mai rău ca niciodată.

A căutat un loc unde să se așeze. Terminatorul era una, locuitorii orașului erau alta: familia ei, comunitatea ei... Faptul că putea exista cineva capabil să-i omoare pe toți...

— Atunci... Asta pare a fi o eroare umană.

— Da.

În seara aceea, târziu în sala de mese, s-a pomenit din nou singură, doar cu inspectorul, care stătea iarăși pe masă în fața ei și mânca struguri. Swan a

zis:

— Când mi-ai spus despre mulțimea de pietricele, m-am gândit că probabil a fost ațintită direct spre Terminator, dar că cineva a comis o eroare. Dacă respectivul nu știa că ecuațiile relativiste pentru precesia lui Mercur făceau deja parte din algoritmi standard și a adăugat operațiunea respectivă, avea să sfârșească prin a lovi mai către vest – exact cu distanța la care a lovit.

— Interesant, a replicat Genette privind-o atent. Cu alte cuvinte, o greșală de programare. Eu presupusesem că a fost o ratare deliberată – ca să zic așa, un foc de avertisment. Va trebui să mă gândesc la asta. După o clipă, a adăugat: Ai întrebat-o pe Pauline?

— Da. Ea dedusese deja discuția generală pe care o purtaserăm noi cât a fost dezactivată. Sunt sigură că același lucru este valabil și pentru Passepartout.

Genette s-a încruntat, neputând să nege.

Swan a continuat:

— Nu pot să cred că cineva ar încerca să omoare atâția oameni. Și chiar s-o și facă, în *Yggdrasil*. Când există atât de mult spațiu disponibil... practic, atât de mult din toate... Vreau să spun că ne găsim în ceea ce oamenii numesc post-insuficiență. Așa că nu-nțeleg. Vorbești despre motive, dar într-un sens fiziologic nu există motive pentru așa ceva. Bănuiesc că asta înseamnă că răul există cu adevărat. Crezusem că nu era decât un vechi termen religios, însă se vede că m-am înșelat. Mi se face greață numai când mă gândesc.

Chipul micuț și atrăgător al inspectorului s-a încrețit într-un surâs ușor.

— Uneori îmi spun că răul există *doar* în post-insuficiență. Anterior putea fi pus mereu pe seama dorințelor sau temerilor. Era posibil să crezi, așa cum aparent o făceai, că după dispariția dorințelor și temerilor, vor dispărea și faptele rele. Omenirea se va dovedi un tip de bonobo, cooperantă altruistă, iubitoare de tot și toate.

— Exact! a strigat Swan. De ce nu?

Genette a ridicat din umeri cu plictiseală galică.

— Poate că temerile și dorințele n-au dispărut de fapt niciodată. Noi însemnăm mai mult decât hrană, băutură și adăpost. Se pare că aceia sunt determinanții esențiali, totuși mulți cetățeni bine hrăniți abundă în mânie și teamă. Ei simt ceea ce japonezii numesc „foame pictată“. Foame pictată, suferință pictată. Furia voinței servile. Voința este o chestiune de liber arbitru, însă servitutea este absența libertății. De aceea servilii se vor simți întinați, vor simți vinovăție și o vor exprima ca pe un asalt spre o țintă exterioară. În felul acesta se întâmplă ceva rău. A înălțat iarăși din umeri. Oricum ai explica-o, oamenii fac lucruri rele. Crede-mă.

— Sunt nevoită să te cred.

— Te rog. Inspectorul nu mai zâmbea acum. Nu te voi împovăra cu unele dintre lucrurile pe care le-am văzut. M-am minunat înaintea lor, așa cum tu

te minunezi acum. Conceptul voinței servile m-a ajutat. Iar în ultima vreme am început să mă întreb dacă nu cumva toate quburile sunt, prin definiție, un soi de voință servilă.

— Dar greșeala asta de programare care ar putea explica de ce elementul de impact a lovit în vestul orașului – este o greșeală umană.

— Da. Ei bine, voința servilă a existat inițial în oameni. Într-o anumită măsură, oameni știu că acțiunile respective sunt rele, totuși le întreprind oricum, fiindcă pe de altă parte își satisfac o nevoie.

— Însă majoritatea oamenilor încearcă să facă bine, a obiectat Swan. Asta-i clar.

— Nu și în profesiunea mea.

Swan a privit silueta micuță, atât de elegantă și promptă.

— Asta-ți schimbă probabil perspectiva, a rostit ea după o vreme.

— Așa este. Și... tu însăși vezi aceleași autojustificări, din nou și din nou. Se știe până și care părți din creier sunt implicate în justificări. Sunt foarte apropiate de cele implicate în sentimentele religioase, așa cum ar fi de așteptat. Nu departe de declanșatorii epileptici și de simțul înțelegerii. Când comiți sau justifici un rău, părțile acelea sunt perfect vizibile, se aprind ca niște artificii. Gândește-te ce înseamnă asta!

— Tot ceea ce facem există pe undeva prin creier, a zis Swan. Nu contează unde anume, exact.

Genette n-a fost de acord.

— În cazul despre care vorbim există șabloane. Reconsolidări. Evenimentele rele dezvoltă anumite părți din creier. Creierul se reconfigurează pentru a crea o spirală de sentimente tot mai oribile. Urmează apoi alte acțiuni.

— Și-atunci ce să facem? a exclamat Swan. Nu poți să creezi o lume perfectă și *după aceea* să aduci în ea oameni morali – așa ceva este complet pe dos, nu poate funcționa.

Inspectorul a strâns din umeri.

— Ambele modalități mi se par la fel de improbabile. După o pauză scurtă a adăugat: Nu poate să meargă chiar atât de rău. Poate că viața în spațiul cosmic este prea dificilă pentru noi. Mediile sunt reduse. Am văzut copii crescuți în cuști Skinner – sacrificii umane...

— Ai nevoie să-ți iei sabaticul, l-a întrerupt Swan nedorind să audă mai mult.

Abia atunci și-a dat seama că Genette arăta obosit. De obicei expresiile micuților erau greu de descifrat; la prima vedere, ei păreau aproape perfecți, ca niște păpuși, sau inocenți, precum copiii. Acum ea îi zărea ochii injectați, părul blond ușor unsuros, strâns într-o coadă simplă, cu fire fine ce se desprinseseră de sub legătură.

Și o grimasă, care nu aducea deloc cu obișnuitul lui surâs ironic.

— Am într-adevăr nevoie de sabatic. De fapt am întârziat și sper că

investigația noastră mă va aduce în curând acolo. Pentru să sunt nițel obosit. Mondragonul este minunat, dar multe terarii nu fac parte din el și unele prezintă anomalii serioase. Prin neimpunerea unei legislații universale, căpătăm în cele din urmă o dezorganizare generală accidentală libertariană. Așa că avem probleme. Astfel văd eu situația. Poate să fie prea mult să combin inadecvarea politică cu problemele fizice cauzate de viața în spațiul cosmic. Poate că încercăm să realizăm aici o adaptare imposibilă.

— Și-atunci ce să *facem*? a repetat ea.

Genette a înălțat iarăși din umeri.

— Să păstrăm controlul, așa zice. Poate că trebuie să înțelegem că aici, în spațiu, post-insuficiența este simultan infern și paradis. Ele sunt suprapuse, ca opțiunile într-un qub înainte de a-i colapsa funcția de undă. Bun și rău, artă și război. Toate există acolo, în potențialitate.

— Dar ce să *facem*?

Micuțul i-a zâmbit scurt, s-a foit și s-a așezat turcește pe masă în fața ei, aducând cu o statueta Buddha sau Tara din grădină, zveltă și stilizată.

— Vreau să discut cu Wang. O să mă gândesc cum să procedez. Și cu prietenul tău Wahram. Asta-i mult mai ușor. După aceea... depinde de ce voi afla. Apropo, Alex nu ți-a lăsat cumva o scrisoare și pentru mine, sau pentru altcineva?

— Nu!

Un braț ridicat, ca Buddha adamantin.

— Nu-i niciun motiv de supărare. Aș fi dorit doar să-mi fi lăsat, asta-i tot. Pentru ea n-a fost decât ceva contingent, o copie de rezervă pentru ceva ce nu se aștepta să se întâmple. S-a gândit probabil că Wang va povesti restului grupului despre planurile ei. Și sper că el o va face.

În ziua următoare echipa inspectorului avea noutăți și, după ce au ținut ședință, Genette a ieșit și i-a spus lui Swan:

— Qubul lui Wang a identificat un asteroid situat între Jupiter și Saturn, care a ieșit în derivă spre exterior de pe orbita lui, așa cum s-ar fi întâmplat dacă ar fi lansat masa de impact către Terminator. Deriva s-a petrecut acum trei ani, pe o perioadă de șase luni. Wang a examinat înregistrările Ligii Saturn cu deplasările de nave prin spațiul saturnian și a găsit semnale care arătau că o navă părăsise asteroidul acela și intrase în atmosfera superioară a lui Saturn. Poate să fi plonjat spre autodistrugere, dar unghiul de intrare în norii superiori sugerează că este posibil să fi rămas acolo, așa cum fac destule nave. În cazul acela, i-am putea da de urmă.

— Asta-i bine, a zis Swan. Totuși... pista asta v-a oferit-o qubul lui Wang, nu?

Genette a înălțat din umeri.

— Știu. Însă Liga Saturn citise deja transponderul navei și se știe că proprietarul ei este un consorțiu de pe Pământ.

— De pe Pământ!

— Da. Nu sunt sigur ce concluzie să trag de aici, dar, știi și tu – pietricelele nu pot fi lansate din interiorul unei atmosfere. Nici de sub un dom sau cort. Lansatorul trebuie să fie pe suprafață deschisă, în vid. Așadar, dacă ai fi de pe Pământ și ai dori s-o faci, ar trebui neapărat să ieși în spațiul cosmic.

— Asta înțeleg. Dar... Pământul? Vreau să spun, cine de pe Pământ ar...?

Privirea inspectorului era atât de sfredelitoare, încât femeia n-a putut continua.

— Pe Pământ, a spus Genette, există peste cinci sute de organizații care și-au exprimat opoziția față de traiul oamenilor în spațiu.

— De ce?

— În general se atrage atenția că problemele Pământului rămân nerezolvate și se susține că spațialii încearcă să fugă de responsabilitate, abandonând problemele în urma lor. În mod frecvent sunt citate modificările lor corporale, ca dovezi ale începutului unei speciații forțate. Pentru noi a fost sugerat numele *Homo sapiens celestis*. Unii îi spun „speciație de clasă”. Mulți terrani n-au căpătat tratamentele de longevitate. De aceea există afirmații că civilizația spațială este perversă, imorală, decadentă și oribilă. Că destabilizează însăși istoria omenirii.

— La dracu'! a zis Swan. Crezusem că ei au înțeles cât bine le facem.

— Te rog! Am impresia că-ți iei sabaticele în locuri foarte izolate.

Swan a rămas pe gânduri o vreme.

— Așadar, ce vom face?

— Vreau să merg la Saturn și să caut nava aceea. Passepartout crede că-i poate prognoza locul, pornind de la punctul de intrare în atmosferă.

— Pot veni și eu?

— Ești mai mult decât bine-venită. Am și pornit deja într-acolo.

Justiția rapidă i-a dus până la un terariu care trecea relativ aproape, numit *Mongolia interioară*: un inte superb cu dealuri mari, verzi și unduitoare, întrerupte frecvent de aflorimente din rocă neagră, care găzduia herghelii de cai sălbatici și haite de lupi, un animal pe care Swan îl iubea în mod special. Așezările mici se găseau pe coamele dealurilor și erau ansamble de iurte frumoase, înconjurată de pajiști și piscine cocoțate pe belvedere. Genette și-a adus doar doi asistenți și a petrecut mult timp cu ei, lucrând la ceea ce Swan a presupus că erau alte cazuri, într-o iurtă dintr-un grup ca toate celelalte, pe un deal.

Într-o după-amiază, după ce rătăcise toată dimineața prin dâmburi ierboase, încercând zadarnic să vadă lupii, Swan a ajuns la o stațiune de iurte de pe o colină, cu o pajiște largă care cobora pe un versant, o piscină mare, puțin adâncă și mai multe băi cu aburi, plus o volieră-cort, plină de coșuri cu flori agățate peste tot și multe specii diferite de colibri, papagali lori curcubeu și cintezoii mici și colorați. Pajiștea ondulată fusese tunsă și

îngrijită, încât semăna cu un covor verde. Lui Swan i se părea excesiv de ornamentală, nearmonizată cu dealurile sălbatice pe care își petrecuse dimineața. A trecut pe lângă două femei care râdeau de parcă și ele considerau locul ridicol, și le-a spus:

— Este o prostioară, nu-i așa?

Femeile s-au oprit și una dintre ele a arătat în urmă, spre vârful dealului.

— Cei trei de sus ne-au zis că sunt quburi în corpuri de androizi și ne-au întrebat dacă credeam că puteau trece drept oameni. Le-am spus că probabil ar fi putut, dar...

S-au privit între ele și au chicotit din nou.

— Dar că, întrebându-ne tocmai asta, au anulat orice posibilitate de a trece drept oameni!

Swan a zărit trei persoane așezate lângă piscină.

— Sună interesant, a comentat ea și a început să suie panta într-acolo.

Pe drum, a întrebat:

— Pauline, ai auzit?

— Da.

— Bine. Atunci ține-ți gura și fii atentă.

Potrivit unei teorii vechi, oamenii s-ar simți confortabil în prezența roboților inteligenți dacă aceștia s-ar găsi în interiorul unor carcase paralelipipedice sau dacă ar fi pur și simplu de nedeosebit față de oameni, caz în care pot fi tratați ca persoane. Însă între aceste două extreme se întinde ceea ce teoria numește „valea misterioasă” – zona de similar-dar-nesimilar, identic-dar-diferit, care ar trezi în toți oamenii repulsie, dezgust și teamă instinctivă. Acela era și motivul teoriei, destul de plauzibil; totuși rămăsese mereu o simplă idee, fiindcă niciodată nu fusese construit un robot într-o formă suficient de umană pentru a testa capătul apropiat al văii misterioase. Acum poate că Swan avea să poată testa capătul acela.

Designul lipsit de gust al stațiunii părea să se extindă și în privința hainelor celor trei. Stăteau unul lângă altul în veșminte lungi, similare crinolinelor victoriene, și semănau destul de bine între ei pentru a fi frați, sau chiar androizi donăți dintr-un singur model. Deși unul părea mai feminin decât ceilalți.

Swan s-a apropiat de ei și a rostit:

— Salut. Sunt Swan de pe Mercur, unde ne reconstruim orașul ars cu ajutorul quburilor. Am înțeles că voi trei susțineți că sunteți quburi, că nu sunteți umani biologic? Așa-i?

Cei trei au privit-o, rămânând așezați. Cel care părea vag feminin ca proporții ale corpului a zâmbit și a zis:

— Da, așa este. Ia loc și bea ceai cu noi. Ceainicul este pregătit.

A indicat un mic arzător portabil aflat pe pământ, peste ale cărui flăcărui albastre se găsea un ceainic burduhănos, roșu. Alături, pe o față de masă pătrată, albastră, erau cești, lingurițe și recipiente micuțe.

Ceilalți doi au privit-o și au încuviințat din capete în semn de salut. Unul a arătat spre iarbă.

— Așază-te, dacă dorești.

— Mulțumesc, a zis Swan și s-a așezat. Gravitația este destul de mare aici. Voi de unde ați venit?

— Eu am fost fabricat în Vinmara, a spus cel feminin.

— Și voi? i-a întrebat Swan pe ceilalți doi.

— Eu nu pot absolvi un test Turing, a răspuns rigid unul dintre ei. Vrei să joci șah?

Toți trei au izbucnit în râs. Guri deschise – dinți, gingii, limbă, obraji interiori; toți erau foarte omenești în aspect și mișcări.

— Nu, mulțumesc, a zis Swan. Vreau să încerc un test Turing. Sau ce-ar fi să mă testați voi?

— Cum am putea proceda?

— Ce ziceți de douăzeci de întrebări?

— Asta înseamnă întrebări la care se poate răspunde prin „da“ sau „nu“?

— Exact.

— Însă cineva ar putea să întrebe pur și simplu dacă celălalt este sau nu un simulacru, iar celălalt ar răspunde, și în felul acesta n-ar fi necesară decât o singură întrebare.

— Adevărat. Putem însă permite numai întrebări indirecte.

— Chiar și așa, ar fi foarte simplu. Dacă ar trebui să poți absolvi testul fără să pui nicio întrebare?

— Oamenii adevărați se întreabă tot timpul între ei.

— Dar unul sau mai mulți dintre noi nu sunt oameni adevărați. Iar tu ești cea care a propus un test.

— Este adevărat. Perfect, lăsați-mă să mă uit la voi. Povestiți-mi despre *Mongolia interioară*.

— Dragă *Mongolia interioară*, sfredelită în anul...

— Slăvit fie numele tău, a intervenit unul dintre cei de sex nedeterminat și ei au râs.

— Populație aproximativ douăzeci și cinci de mii de oameni, a spus cel feminin.

— Tu trebuie să fii un qub, a zis Swan. Niciun om nu știe niciodată genul ăsta de lucruri.

— Niciunul?

— Poate că unii știu, dar este neobișnuit. Trebuie totuși să recunosc că arăți fabulos.

— Mulțumesc. Azi am decis să port verde, îți place?

Și-a mângâiat mâneca rochiei.

— Este foarte frumoasă. Pot să mă uit mai îndeaproape?

— La rochia mea, sau la pielea mea?

— La pielea ta, bineînțeles.

Și toți au izbucnit în râs.

Râsul, a gândit Swan pe când i-a examinat pielea. Roboții puteau să râdă? Nu era sigură. Pielea prezenta ciupituri ușoare cauzate de foliculele firelor de păr și era cutată de încrețituri în zonele de flexionare; pe spatele încheieturilor și antebrățelor existau firisoare de păr aproape transparente și un petic micuț de fire mai lungi și mai negre pe interiorul încheieturii, unde erau patru cute permanente unde începea palma, cu piele mai subțire și în același timp mai întunecată, dezvăluind două vene cu proeminențe și îndoituri. Pe palmă, epiderma avea verticile vagi, ca niște amprente mari, pe buricul degetului mare și pe partea cărnoasă. Linia vieții era o curbă lungă și pronunțată. Semăna foarte bine cu mâna oricui, cu pielea oricui. Dacă era artificială, era o realizare remarcabilă; se spunea că pielea era cel mai dificil de simulat. Dacă era piele biologică, precum cea din laboratoare, crescută în cuve, ar fi fost de asemenea impresionantă, dar în mod diferit. Nu părea posibil ca pielea acestor persoane să fie artificială, însă desigur știința materialelor era foarte sofisticată și capabilă de multe. Ce nu-i posibil odată ce ai stabilit obiective și parametri?

Rămânea întrebarea cine ar fi dorit să facă așa ceva, deși oamenii făceau mereu lucruri neașteptate. Iar crearea unui om artificial reprezenta un vis foarte vechi. Poate că era lipsită de scop în sine, dar avea o tradiție. Trăgând linie, ei erau aici și Swan tot nu era sigură cu ce avea de-a face. Asta în sine era interesant.

Un raport sexual întreținut cu o mașină era oare interesant, sau pur și simplu o formă complicată de autosatisfacere? Un qub ți-ar fi înregistrat reacțiile față de raportul acela, într-un fel sau altul? S-ar fi putut afirma că și el ar fi avut raport sexual?

Dacă dorea să afle mai multe, Swan trebuia s-o încerce. Ar fi fost pur și simplu altă abordare a problemei mai generale a conștiinței qubului. În cazul quburilor trebuia să ții minte că, indiferent ce dovezi contrarii ți s-ar fi părut că deții, de fapt acolo nu exista nimic: nu exista o conștiință, nu exista Altcineva, ci doar un mecanism care fusese programat să răspundă la stimuli într-un anumit fel. Indiferent cât de complecși ar fi fost algoritmi, nu se cumula într-o conștiință. Swan credea pe de-a întregul asta, însă până și Pauline o surprindea frecvent, așa încât putea fi greu să nu cadă pradă iluziei.

— Ai pielea frumoasă. La atingere se simte exact ca a mea.

— Mulțumesc.

— Crezi că gândești?

— În mod clar gândesc, a răspuns cel feminin.

— Ai o succesiune de gânduri, care trec de la unul la următorul într-un flux mai mult sau mai puțin continuu, cu asociații libere de la un subiect la următorul, prin toate gândurile posibile pe care le-ai putea avea?

— Nu știu dacă se petrece chiar așa. Cred că este mai degrabă o chestiune

de stimuli și răspunsuri, cu gândurile mele răspunzând la stimulii informațiilor care-mi sosesc. Acum, de exemplu, mă gândesc la tine și la întrebările tale, la verdele rochiei mele comparat cu verdele ierbii, la ce voi mânca la cină, fiindcă mi-este nițel foame...

— Așadar consumați hrană?

— Da, noi consumăm hrană. Ba chiar am probleme întrucât mănânc prea mult!

— Și eu, a zis Swan. Spune-mi, te gândești să faci sex cu mine?

Cei trei au privit-o fix.

— Abia am făcut cunoștință, a spus unul dintre ei.

— Oamenii se gândesc în mod frecvent la asta.

— Serios? Nu sunt convins că este adevărat.

— Credeți-mă, este adevărat.

— Nu am niciun motiv valid pentru a te crede, a spus al doilea. Nu te cunosc îndeajuns de bine pentru așa ceva.

— Ajunge oare cineva să cunoască îndeajuns de bine pe altcineva pentru așa ceva? a întrebat al treilea.

Au izbucnit în râs.

— *Să crezi pe altcineva?* a spus cel feminin. Nu cred!

Au râs din nou. Poate că râdeau prea mult.

— Ați consumat droguri? i-a întrebat Swan.

— Cafeina este un drog?

Acum au chicotit.

— Voi trei sunteți niște fetițe prostuțe, a zis Swan.

— Este adevărat, a recunoscut cel feminin.

A turnat ceai din ceainic în patru ceșcuțe și le-a întins celorlalți. Altcineva a deschis un coș de picnic și a scos biscuiți și prăjiturele, cu care i-a servit pe toți, însoțindu-le cu șervețele din țesătură albă. Au început să mănânce cu poftă. Cei trei localnici mâncau ca niște oameni obișnuiți.

— Înotați? i-a întrebat Swan. Înotați sau faceți baie în căzi?

— Eu fac baie în cazuri, a spus al treilea, făcându-i pe ceilalți să chicotească pe înfundate în șervețele.

— Putem face asta? a întrebat Swan. Faceți baie fără haine? În felul acela v-aș putea vedea corpurile întregi.

— Și noi l-am putea vedea pe al tău!

— Perfect.

— Se pare că ar fi mai mult ca perfect, a zis cel feminin și ceilalți au dat capetele pe spate și au hohotit.

— S-o facem! a exclamat al doilea.

— Eu vreau să-mi termin ceaiul, a rostit afectat cel feminin. Este bun.

După ce au terminat, cei trei s-au ridicat cu grația unor dansatori și au condus-o pe Swan până la marginea piscinei, unde câțiva oameni înotau deja, unii îmbrăcați, alții dezbrăcați. În bazinul cel mai mic, unde o fântână

arteziană arunca jetul pe un acoperiș rotund, alcătuind un soi de refugiu cu pereții din apă, se aflau copilași. Cele trei gazde ale lui Swan și-au lăsat echipamentul de picnic pe platforma din jurul piscinei, apoi și-au tras hainele peste cap și s-au apropiat de apă. Cel feminin era slăbuț și cu aspect de fetișcană, iar ceilalți doi aveau corpuri mlădioase de ginandromorfi: șolduri ușor late, pectorali rotunjiți fără să fie tocmai săni, proporții trunchi-picioare și talie-șolduri intermediar, aparat genital pilos care părea majoritar feminin, însă cu mase întunecate ce puteau fi penisuri mici și testicule, ca ale lui Swan – mai multe nu puteai preciza fără o explorare amănunțită. Deși ar fi dovedit prea puține, deoarece aparatul genital ar fi fost mult mai ușor de reprodus decât mâinile, fiind deja ca un cauciuc.

După aceea în apă. Swan a văzut că înotau bine, că aproape pluteau; păreau să aibă densitatea specifică a oamenilor. Așadar nu aveau probabil oase din oțel. Așadar nu aveau probabil un interior complet de mașină, acoperit cu un strat de carne și piele crescute în cuve. O inspirație profundă era îndeajuns pentru a pluti, aproape, la fel cum se întâmpla cu ea. Și ochii lor... ochii clipeau, fixau, priveau pieziș, erau umezi. Ai fi putut să realizezi toate părțile componente ale unui om, să le pui laolaltă și să le faci să funcționeze? Să tipărești un compozit? Părea improbabil. Natura în sine nu era atât de pricepută în privința aceasta, a gândit ea în timp ce genunchiul accidentat i-a tresărit spasmodic. Să crezi un simulacru... ei bine, poate că te-ai fi putut focaliza exclusiv asupra aspectelor funcționale. Dar acesta nu era chiar rolul creierelor?

— Voi, fetițe prostuțe, sunteți cu adevărat uimitoare, a zis Swan. Nu mă pot pronunța în privința voastră.

Cei trei au râs.

— Niciun om real n-ar petrece o zi întreagă prefăcându-se că ar fi robot în fața unui străin, a obiectat Swan. Ca atare, trebuie să fiți roboți.

— Lucrurile cele mai stranii sunt cel mai probabil adevărate, a rostit al doilea. Este un test binecunoscut din exegeza biblică. Se crede că Iisus a blestemat cu adevărat un smochin, altfel de ce ar fi existat povestea aceea acolo?

Alte râsete. Erau cu adevărat niște fetițe prostuțe. Poate că ai fi putut crea un robot care să gândească doar la nivelul unui copil de doisprezece ani.

Totuși felul cum înotau... Felul cum umblau... Astea erau greu de realizat; sau așa păreau.

— Ciudat, a vorbit Swan pentru sine, încântată.

Crezuse că va fi ușor.

Când a pășit în zona din piscină unde apa ajungea până la genunchi, ei au privit-o cu atenție, deschis, în același fel cum îi privise femeia.

— Frumoase picioare, a spus al treilea. Frumos corp.

— Mulțumesc, a zis Swan acoperind oftaturile și gemetele de extaz ale celorlalți doi.

Cel feminin a exclamat:

— Nu, nu este corect să spunem asta; pe unii oameni îi ofensează comentariile despre impactul estetic al corpurilor lor asupra altora!

— Eu nu sunt ofensată, a replicat Swan.

— Foarte bine, bravo atunci! a spus cel feminin.

— Am fost doar politicoș, a zis al treilea.

— Ai fost sincer. Nu ai știut dacă era sau nu politicoș.

— A fost doar un compliment. Nu există niciun motiv pentru a fi excesiv de delicată în asemenea privințe. Dacă te abați dincolo de limite, oamenii vor presupune pur și simplu că nu cunoști protocoalele culturii lor, dar că ești totuși bine intenționat.

— *Oamenii* vor presupune, însă de unde știi că persoana aceasta nu este un simulacru, trimis pentru a ne testa?

Au izbucnit toți în râs, împrășcându-se în acest timp cu apă. Swan s-a alăturat împrășcărilor, apoi s-a bălăcit în jurul lor pentru o vreme. După aceea l-a prins pe al treilea, l-a tras spre ea și l-a sărutat pe gură. Persoana nedefinită sexual i-a răspuns pentru o secundă la sărutare, după care a încercat să se smulgă.

— Hei, ce-i asta? Nu cred că te cunosc îndeajuns de bine pentru așa ceva!

— Și ce dacă? Nu ți-a plăcut?

Și Swan l-a sărutat din nou, i-a urmat zvârcolirile prin care voia să se desprindă, i-a simțit limba surprinsă să fie atinsă de altă limbă.

Desprinzându-se, nedefinitul sexual a strigat:

— Hei! Hei! Hei! Termină!

Cel feminin se ridicase din apă și a făcut un pas către ei, ca și cum ar fi dorit să intervină, iar Swan s-a întors și l-a îmbrâncit, astfel încât a căzut brutal în apa puțin mică, împrășcând-o de jur împrejur.

— Ce faci? a strigat fata temătoare și Swan a lovit-o în gură cu o directă de stânga.

Capul fetei a zburat spre înapoi și gura a început să-i sângereze, iar ea a țipat și s-a grăbit să fugă. Cei doi nedefiniți sexual au împrășcat apă între ea și Swan, tăindu-i calea lui Swan, strigând la ea să plece. Swan a ridicat pumnii și a zbierat, lovindu-i, iar ei s-au retras plescăind pentru a scăpa, uimiți și îngroziți. Swan nu i-a mai urmărit, iar după ce au ieșit din piscină cei trei s-au oprit și s-au strâns laolaltă, privind-o; cea rănită își apăsa palma peste gură. Sânge roșu.

Swan și-a pus mâinile în șolduri și s-a uitat la ei.

— Destul de interesant, a zis ea. Dar nu-mi place să fiu prostită.

A pornit prin apă către propriile ei haine.

A mers pe jos în jurul cilindrului, privind în sus la o herghelie de cai sălbatici, și-a supt încheieturile degetelor care o dureau și s-a gândit la cele întâmplare. Nu era sigură cu ce fel de fapte își petrecuse ziua. Asta era straniu.

Când a revenit la iurtele lor de pe coama dealului, a așteptat până când a rămas singură cu Genette în sala de mese și apoi a spus:

— Azi am întâlnit un trio care pretindeau că ar fi oameni artificiali.

Androizi cu creiere quburi.

Genette a privit-o fix.

— Chiar așa?

— Da.

— Și ce ai făcut?

— Păi, i-am bătut de s-au căcat pe ei.

— Serios?

— Nișel, pe unul dintre ei, da. Dar o merita.

— De ce?

— Pentru că voiau să mă păcălească.

— Asta nu faci chiar tu în abramoviciuri?

— Cătuși de puțin. Eu nu păcălesc niciodată oamenii – așa ceva ar fi teatru. Un abramovici nu înseamnă teatru.

— Poate că nici ei nu încercau să te păcălească, s-a încruntat Genette. Este ceva ce ar trebui cercetat. Am primit rapoarte despre incidente de felul acesta, de pe Venus și Marte. Zvonuri despre quburi umanoide, care acționau uneori straniu. Am început să fim cu ochii în patru. Unele dintre persoanele acelea au fost marcate și sunt urmărite.

— Deci există cu adevărat?

— Da, cred că da. Le-am scanat pe unele și atunci, bineînțeles, este evident. În clipa de față însă nu știm mult mai multe.

— Totuși de ce le-ar construi cineva?

— Nu știu. Dar dacă ar exista quburi care să fie mobile și care s-ar deplasa fără să fie remarcate, asta ar putea explica destule dintre cele întâmplate. De aceea îmi voi pune echipa să-i cerceteze pe oamenii aceștia pe care i-ai întâlnit.

— Cred că erau oameni, a zis Swan. Simulau că sunt quburi.

— Crezi că erau oameni reali, care pretindeau că sunt simulacre? Ca un fel de teatru?

— Da.

— De ce ar fi făcut-o?

— Nu știu. De ce s-a strecura un om într-o cutie și ar pretexta că este un jucător mecanic de șah? Este un vis vechi. Un fel de teatru.

— Poate. Eu voi examina oricum incidentul, din cauza episoadelor acelora stranii despre care ți-am povestit că s-au întâmplat.

— Bine, a încuviințat Swan. Eu continui să rămân la părerea că erau oameni. Oricum, să presupunem că n-ar fi fost. Care-i problema cu... obiectele acestea. Dacă ele sunt cu adevărat niște „obiecte“?

— Problema este că niște quburi ies în lume, se deplasează și întreprind acțiuni. Ce fac ele? Ce vor să facă? Cine le creează? Și pentru că în

atacurile pe care le-am văzut există o componentă qub, trebuie să ne întrebăm dacă „obiectele“ acestea au vreo legătură cu atacurile. Sunt implicate unele dintre ele?

— Hmm, a mormăit Swan.

— Poate că totul se rezumă la o singură întrebare, a zis inspectorul. De ce se schimbă quburile?

Liste (7)

Fisurare hidraulică neglijentă-defecțiune etanșare-defectare ecluză-ghinion-incendiu din scânteie hiperbarică-acumulare de monoxid de carbon-acumulare de bioxid de carbon-eroare de proiectarefisurare carcasă motor-pierdere bruscă de aer-flamă solară-combustibil impur-oboseală metal-oboseală mintal-lovitură fulger-lovitură meteorit-masă critică accidentală-defecțiune frână-sculă scăpată-împiedicare și cădere-pierdere agent răcire-eroare manufacturare-eroare programare-eroare umană-eșec restricționare-incendiu baterie-distragere-abuz IAsabotaj-decizie greșită-scurtcircuit-depreciere mintală recreativă – impact raze cosmice -

(din *Revista accidentelor spațiale*, vol. 297, 2308)

Extrase (8)

Sistemul de periodizare al Charlottei Shortback a fost foarte influent. Desigur ideea periodizării în sine este controversată, ba chiar suspectă, deoarece adesea pare a fi mijirea ochilor și agitarea mâinilor în mod beletristic în scopul creării de mituri de marionete din densa „confuzie gălăgioasă și înfloritoare“ a trecutului consemnat în arhive. Par totuși să existe deosebiri reale în viața oamenilor între, de exemplu, Evul Mediu și Renaștere, sau între Iluminism și Postmodernism; și aproape că nu contează dacă deosebirile respective au fost cauzate de schimbări în modurile de producție, structurile sentimentelor, paradigmele științifice, succesiunea dinastică, progresul tehnologic sau metamorfoza culturală. Formele invocate alcătuiesc un șablon; ele spun o poveste pe care oamenii o pot urma.

Astfel mult timp a existat o schemă de periodizare larg acceptată, care a inclus perioada feudală și Renașterea, urmate de Modernismul timpuriu (secolele XVII-XVIII), Modernism (secolele XIX-XX) și Postmodernism (secolele XX-XXI) – apoi a fost necesară o denumire nouă. Necesitatea respectivă a generat mult timp sisteme concurente noi, iar competiția, alături de naratologia în general micro-fină a istoricilor epocii, s-a combinat ca să împiedice inventarea oricărui sistem nou care să fie universal acceptat precum cel vechi. Abia în ultimii ani ai secolului al XXIII-lea Charlotte Shortback a oferit comunității istorice propria ei schemă de periodizare, pentru „lungul postmodernism“, care era de acum deplâns la nesfârșit în conferințe. Ulterior Shortback a afirmat că schema ei era parțial o glumă, însă devenise deja influentă în ciuda afirmației respective, sau poate chiar de aceea.

Pentru Shortback, lungul postmodernism urma să fie împărțit astfel:

Eschivarea: 2005-2060. De la sfârșitul postmodernismului (data Charlottei deriva din anunțul ONU privind schimbarea climei) până la intrarea în criză. Aceia au fost ani iroșiți.

Criza: 2060-2130. Dispariția gheții estivale arctice, topirea ireversibilă a permafrostului și eliberarea metanului și inevitabila creștere majoră a nivelului mării. În anii aceia toate trendurile proaste au convers în mod „furtună perfectă“, provocând o creștere a temperaturii globale medii cu cinci K și una a nivelului mării cu cinci metri, și având ca rezultat în anii 2120 penurii de alimente, revolte în masă, rate catastrofice ale deceselor pe toate continentele și un vârf imens în rata de extincție a altor specii. Primele baze selenare, stații științifice pe Marte.

Redresarea: 2130-2160. *Verteswandel* (faimoasa „mutație de valori“ a lui

Shortback), urmată de revoluții, IA-uri puternice, fabrici autoreplicatoare, începerea terraformării lui Marte, obținerea energiei prin fuziune, biologie sintetică dezvoltată, eforturi de modificare a climei, inclusiv dezastruoasa Mica Epocă Glaciară din anii 2142-2154, lifturi spațiale pe Pământ și Marte, propulsie spațială rapidă, începerea diasporei spațiale, semnarea Acordului Mondragon. Și astfel:

Accelerando: 2160-2220. Aplicarea completă a tuturor puterilor noilor tehnologii, printre care creșterea longevității umane, terraformarea lui Marte, urmată de revoluția marțiană, diaspora completă în sistemul solar, sfredelirea terariilor, începutul terraformării lui Venus, construirea Terminatorului și intrarea lui Marte în Acordul Mondragon.

Ritardando: 2220-2270. Motivele pentru încetinirea lui Accelerando sunt controversate, dar istoricii au indicat încheierea terraformării lui Marte, retragerea lui Marte din Mondragon și creșterea izolaționismului, ocuparea celor mai bune candidate pentru terarii și exploatarea aproape completă de către oameni a rezervelor imediat disponibile de heliu, azot, pământuri rare, combustibili fosili și fotosinteză din sistemul solar. A devenit de asemenea clar că proiectul de longevitate se ciocnea de probleme și oricum nu era complet distribuit. Recent unii istorici au subliniat că tot aceasta a fost epoca în care computerele cuantice au ajuns la treizeci de qubiți și au fost combinate cu computerele clasice de petaflop pentru a obține quburi – aceasta deoarece încă nu se demonstrase că quburile îmbunătățeau funcționarea IA-urilor deja rapide, în timp ce problema decoerenței, inerentă în calculul cuantic, poate să fi ajutat la crearea de condiții pentru următoarea perioadă:

Balcanizarea: 2270-2320. Tensiuni Marte-Pământ, agresiuni și război rece pentru controlul sistemului solar, izolaționismul lui Marte, conflictele interne de pe Venus, decizia jupiterienilor de a-și terraforma cei trei mari sateliți ai lor, proliferarea terariilor neafiliate și dispariția multor populații dincolo de „orizonturile de evenimente“, influența quburilor, criza accentuată a penuriei de volatile, care a cauzat tezurizare și apoi tribalism, revenirea tragediei bunurilor comune, divizarea în enclave orașe-state „autonome“ larg răspândite.

Shortback consideră termenul „hiper-balcanizare“ ca fiind pur și simplu un artefact de retorică supraîncinsă în studii culturale.

Ea afirmase totuși că o prelungire semnificativă a Balcanizării ar putea duce la o perioadă mai grea decât Ritardando, sau chiar decât Criza – o eră care putea fi denumită Atomizarea, sau Disoluția.

Shortback a povestit cum sugerase odată, cu prilejul unei mese rotunde, că ultimul mileniu ar putea fi numit în totalitate sfârșitul perioadei feudale, iar

un bărbat o întrebase:

— Ce vă face să credeți că este *sfârșitul*?

Dar ceea ce s-a întâmplat în 2312 sugerează că secolul al XXIV-lea va marca o schimbare.

IAPETUS

Iapetus seamăna cu o nucă pentru că este turtit la poli și are o proeminență ecuatorială majoră, ambele trăsături fiind destul de vizibile din spațiul cosmic. De ce este aplatizat la poli? La un moment dat se găsea în stare topită și a devenit o picătură mare de apă care se rotea rapid, având ziua de numai șaptesprezece ore. Un corp ceresc care a trecut pe lângă el i-a conferit o mișcare de rotație precum a unui titirez. De unde a apărut atunci proeminența ecuatorială majoră? Nimeni nu știe. Majoritatea specialiștilor au căzut de acord că este un aspect al transformării picăturii de apă într-un glob de gheață, ca un fel de maree. Este însă un subiect despre care saturnologii continuă să se contrazică.

Indiferent ce anume ar fi cauzat-o, proeminența a apărut imediat ca poziție evidentă pentru amplasarea unui oraș, deoarece putea sluji ca un fel de bulevard principal care ocolea complet satelitul. Inițial orașul a fost ridicat pe emisfera orientată spre Saturn, care este de patru ori mai mare decât Luna văzută de pe Pământ.

S-a considerat că imaginea aceea merita avută pe cer, mai cu seamă fiindcă orbita lui Iapetus este înclinată cu șaptesprezece grade față de planul inelelor lui Saturn, asigurând astfel schimbarea permanentă a panoramei ansamblului superb. Inelele se văd doar pe muchie de pe aproape toți ceilalți sateliți. De pe proeminența lui Iapetus, se poate privi în jos spre restul suprafeței satelitului, aflat cu doisprezece până la șaisprezece kilometri dedesubt, așa încât întotdeauna există un peisaj vast de gheață, care echilibrează sublima perlă inelată de deasupra.

Culoarea suprafeței satelitului depinde de direcția în care se privește, pentru că emisfera frontală a lui Iapetus este neagră, pe când emisfera posterioară este extrem de albă. Această discrepanță vădită, observată de Cassini în octombrie 1671, când l-a descoperit pe Iapetus, este cauzată de faptul că satelitul are rotație sincronă. Aceeași emisferă conduce întotdeauna avansarea în noapte și de aceea praful negru răspândit de satelitul retrograd Phoebe (celălalt care nu se găsește în planul inelelor) cade întotdeauna pe fața respectivă. În patru miliarde de ani, praful s-a acumulat pe o grosime de numai câțiva centimetri. În același timp emisfera posterioară a satelitului, care adună chiciură de la gheața sublimată de pe emisfera frontală mai întunecată, se numără printre ghețurile cele mai albe din tot sistemul solar. Rezultatul este un satelit în două tonuri, singurul din sistemul solar.

După sosirea pe Iapetus, oamenii au netezit partea superioară a benzii ecuatoriale și au montat o fundație din rocă și aluminiu, după care au început să folosească gene de nevertebrate marine pentru a modela structurile orașului ecuatorial. O parte din vârful aplatizat al proeminenței a

fost lăsată deschisă pentru piste de spațioport și alte construcții similare, însă majoritatea proeminenței este acoperită în prezent de un cort-galerie lung și transparent, plasat peste clădirile care se înșiruiesc în lungul bulevardului cel mare High Street, alternând cu ferme, parcuri, grădini și păduri. Întrucât aerul de sub cort este menținut mereu cald, arhitectura interioară poate fi foarte deschisă și Saturn este lăsat vizibil în mod frecvent, încadrat de aperturi în plafoane și acoperișuri. Biomimetica nevertebratelor marine le-a îngăduit constructorilor să extragă și să reamplaseze calciul sub mantale, iar țesuturile acestea vii, moi, au fost modificate genetic în forme care le-au permis arhitecților să suprapună structuri bioceramice precum corali, până la umplerea aproape completă a zonei de sub cort. Ca majoritatea structurilor ceramice, formele teșite și suprapuse au fost induse să producă festoane, evantaie, zimțuiri și alte caracteristici conchiliologice, astfel încât clădirile par stive uriașe de scoici, adiacente. Se fac referiri frecvente la Sidney, din cauza celebrei sale clădiri a Operei, dar proeminența seamănă mai degrabă cu o Mare Barieră de Corali alcătuită din nevertebrate marine supraetajate, iar totul este presărat de găuri, ca de râme, pentru a permite vederea lui Saturn de deasupra.

Pe emisfera neagră, Cassini Regio, proeminența traversează o zonă pe care oamenii au ieșit cândva în lăcuste și rovere și au suflat praful negru pentru a crea desene din gheața albă expusă. Oamenii și-au scris gândurile pentru a fi citite de univers oricând au putut face cu ușurință un asemenea contrast în peisaj. Înainte de formarea Ligii Saturn, când primii sosiți de pe Marte veniseră după azotul lui Titan și exploraseră și ceilalți sateliți, căutând orice putea fi spoliat și dus la planeta roșie, oamenii au ajuns și aici și au gravat, scoțând albul de sub negru. Asta se putea face cu o exhalare nu mai puternică decât a unei suflante de frunze și în scurt timp câmpiile întinse ale lui Cassini Regio au fost acoperite cu petroglife, ca Newspaper Rock. Erau desene albe pe fond negru, configurații abstracte, animale, siluete stilizate, Kokopelli, scrieri în multe alfabet diferite, portrete, trăsături de relief, arbori și alte plante; se întindeau mereu și mereu. Ulterior regiuni întregi au fost curățate complet până la albul de dedesubt, după care au fost desenate cu praful negru colectat, la o adâncime mai mare sau mai mică, obținând uneori umbre cu o profunzime a câmpului trompe l'oeil, proporționată pentru vizualizare astfel încât să apară normale când erau privite de pe proeminență, pe când altele au fost concepute pentru a fi privite din spațiul cosmic.

Graffiti pe Iapetus! Ulterior a fost declarată o greșeală și un scandal, o stupiditate morală, ba chiar o crimă, în tot cazul ceva dezgustător; și au existat solicitări pentru reînnegrirea completă a lui Cassini Regio. Într-o bună zi se poate întâmpla, dar n-o așteptați cu sufletul la gură, pentru că ne aflăm aici ca să ne înscriem pe univers și nu este o culpă să ne reamintim asta când primim tabula rasa. Toată arta peisagistă ne reamintește că trăim

Într-o tabula rasa și trebuie să scriem pe ea. Este lumea noastră și frumusețea ei se găsește complet înăuntrul minților noastre. Chiar și în prezent oamenii vor trece uneori de orizont și-și vor zgâria inițialele în praf.

WAHRAM ACASĂ

Wahram a revenit la Saturn, un androgin tulburat, în ciuda teoriilor sale, continua să fie în tunel. A încercat să revină în pseudoiterativul vieții lui pe Iapetus și din unele puncte de vedere a fost ușor; nu era o viață pe care avea s-o uite vreodată. Pentru o zi sau două era posibil să te simți straniu într-un oraș în care nu mai fuseseși de mulți ani și totuși să te trezești știind ca prin farmec exact unde să te duci, băcănia micuță de după colț de unde puteai cumpăra pâine proaspătă și lapte și toate celelalte; apoi anii scurși între timp piereau și erai pur și simplu din nou „acasă“. A pornit pe jos spre serviciu, pe esplanada lungă de lângă zidul-fereastră nordic, prin care puteai privi diferența de nivel uriașă de pe panta proeminenței. Alb tivit cu negru la limita regiunii Cassini; tabloul vast al unui peisaj chinezesc, vârfuri de penel negru pe hârtie albă. În adâncitura unei piațete mici, birourile consiliului se aflau în partea de sus a unui bloc-turn butucănos cu ziduri transparente, birouri cu mulți oameni pe care Wahram îi cunoștea; era de parcă ar fi revenit într-o reincarnare anterioară. O putea reinterpretă meticulos; o putea juca aidoma unui actor într-o piesă a cărei acțiune se desfășura în secolul anterior; putea s-o transforme într-o pioșenie zilnică, să trăiască viața banală ca pe un déjà-vu pe care îl invoca el însuși... dar, nu.

Nu. Fiindcă pseudoiterativul mult mai strict al tunelului continua să-i umple mintea și se suprapunea peste senzațiile prezentului. Și deoarece Iapetus din prezent era în mare parte un Iapetus retrăit, pentru el era mult mai viu trecutul acela recent, care consta din ceea ce tocmai trăise alături de prietena lui atât de imprevizibilă. S-a întrebat ce făcea. Inconstanțele lui Swan erau infinite, însă ea trecuse prin destule acolo, la fel ca bărbatul. Îl protejase la ușa liftului în mod firesc, un gest de la sine înțeles, fără să fi avut timp să gândească; un reflex pur și simplu de animal. Iar el, dispunând de enorm de mult timp pentru a se gândi, o ajutase în decursul bolii de radiație.

Așa că atunci când credea că nu se gândea la nimic, se trezea fluierând fragmente din Beethoven și auzea suprapuse lor un filigran de ciocârlie inuman de virtuos. S-a întrebat cum sunaseră de fapt ei doi împreună și dacă Pauline înregistrase și ar fi putut edita și reda muzica pe care o creaseră – un alt fel de transcripție. Sărmanii muzicieni... Poate că o înregistrare este întotdeauna o distorsionare a memoriei, ceva ce nu trebuie căutat. Mai bine s-o ascuți prin reexecutare. El avea s-o audă cu adevărat doar dacă ei aveau s-o execute din nou, împreună.

Nu. Trebuia să se gândească la altceva și să revină în prezent. Era posibil s-o revadă pe Swan cândva și atunci aveau să fluiera, sau nu. Probabil că nu, întrucât lumea era așa cum era. Așa încât... recent sau nu, trecutul era trecut; prezentul constituia unica realitate. Prin urmare trebuia să înceapă

un nou pseudoiterativ care să nu se fundamenteze atât de complet pe obiceiurile lui de acum trei-patru vieți. Avea nevoie de un Iapetus nou, în care să fie codificate corect amintirile despre Swan.

Mergea de aceea în plimbarea de seară pe High Street spre parcul cu imaginea cea mai bună a lui Saturn, pentru o comuniune cu marele zeu inelat și poate pentru ocazia de a vedea Titan, adevăratul lui cămin, ca un giuvaier împodobind planeta gigant; simplul act de târâre până în parc îi readucea o mulțime de sentimente; iar în parc, un grup mic de muzicanți oferea ocazia de a porni o melodie, cerându-le tuturor să li se alătore, iar el fie asculta, fie cuteza să-i acompanieze fluierând – ba chiar fluiera începutul unei mișcări, atunci când îi venea rândul – sfârșitul Simfoniei a VI-a, sfârșitul Simfoniei a VII-a – și ei i se alăturau cu instrumentele lor și cântau toți împreună. Cu Saturn deasupra capetelor și niște muzicieni realmente talentați în mica lor formație, era purtat de moment, total cuprins de acesta, iar Swan era acolo cu el, în mintea lui. Ce mai temperament avea!

Apoi în zilele când consiliul și diversele grupuri de lucru nu se reuneau, lua tramvaiul cale de patru grade prin oraș și ajungea la poarta pentru ambarcațiunile de schi, suia în una și cobora pe versantul uriaș al proeminenței lui Iapetus, care în regiunea aceasta era o pantă unduitoare de talazuri albe cu coame negre, semănând în unele locuri cu o pătură de zăpadă cutremurată, iar în alte locuri cu valuri înghețate într-un tobogan acvatic. Existau hopuri de mărimea unor dealuri. Ambarcațiunile de schi lunecau pe dealul uriaș de pe flancul proeminenței, tăind părții în urmă și sărind și legănându-se dacă se dorea; puteai să tai însă pur și simplu o părtie și s-o menții într-o lungă traversare, sau chiar să zbori drept în jos pe pantă, un gradient de patruzeci și cinci de grade, dar chiar la viteză maximă coborârea dura o zi întreagă. Călătoriile țineau atât de mult, încât destui foloseau ambarcațiuni mai mari, în care să petreacă, și în unele zile Wahram a încercat și asta. După ce ajungeau la bază, suiau în funiculare care să-i aducă înapoi în vârf, iar până atunci toți erau binedispuși și amețiți, și obișnuiau adesea să cânte. Beau șnapsuri și cântau Schubert. Wahram făcuse toate astea cu mult timp în urmă, în primul an când trăise pe Iapetus, totuși cumva se dezbărase de aceste obiceiuri și le uitase. Acum, gândindu-se la Swan, și le reamintise.

Până și munca lui i-o reamintea pe Swan, deoarece consiliul discuta despre abordarea înțelegerii cu vulcanoizii în privința luminii acum, după distrugerea Terminatorului. Wahram le-a atras atenția colegilor săi că Terminatorul va fi reconstruit și repopulat rapid, rămânând astfel un partener de tratate cu care ei încheiaseră deja un acord. Moartea lui Alex nu schimbasese acordul acela. A înțeles că, deși situația era evidentă, declararea ei cu glas tare nu făcea decât să-l eticheteze ca fiind părtinitor, ceea ce era adevărat, așa încât după aceea a tăcut și s-a mulțumit să asculte părerile altora, care nu l-au surprins de fapt: multora nu le plăcuse din capul locului

aranjamentul cu Mercur și susțineau acum că ar trebui să încheie înțelegeri cu o ligă vulcanoidă, sau chiar cu Vulcanoizi individuali. La urma urmelor, nu erau nave spațiale, ci asteroizi mici localizați pe orbite stabile gravitațional, aflate la distanțe de între 0,06 și 0,21 unități astronomice de soare: bolovani de câte treizeci de kilometri, încinși până la alb pe suprafețele orientate spre soare și doar atât de mari cât să-și extindă soletele și să aibă în interiorul lor habitatele mici în care locuiau operatorii sau anahoreții lor. Erau orașe-state la fel ca oricare altele, insistau unii dintre colegii lui Wahram, și n-ar fi trebuit să fi fost reprezentate de o putere exterioară ca Terminatorul, indiferent de afirmațiile lui Alex. Cum le-ar fi plăcut orașelor-state din Liga Saturn ca o putere jupiteriană să afirme că le reprezenta, doar pentru că se afla pe o orbită între Saturn și restul civilizației? Nu era acesta, finalmente, argumentul pe care Terminatorul îl susținuse în cazul respectiv? Nu era aceasta, de fapt, altă mișcare din așa-numita Integrare Alexandrină, efortul off-line de a ocoli IA-urile și de a unifica întregul sistem solar... sub conducerea lui Alex?

Nu tocmai, răspunseseră alții, spre ușurarea lui Wahram, întrucât el lucrase cu Alex exact la proiectul acesta, care nu era chiar așa cum fusese caracterizat, dar explicațiile aveau să fie dificile în contextul acuzației respective. Mai bine să observe în tăcere și să lase discuțiile să se prelungească în modalitatea molcomă tipică pentru consiliu, până când se trecuse de la sine la alt subiect. Consilierii de pe Hyperion și Tethys erau cauzele principale ale tergiversărilor; ambii erau foarte proliciși, aproape obsesiv de focalizați asupra detaliilor minuțioase ale chestiunilor care-i interesau. Consiliul era una dintre numeroasele organizații din Liga Saturn alcătuită din personal recrutat temporar, iar personalul permanent care-i asista trebuia în mod frecvent să impulsioneze procesul, ghidându-i în mod invizibil prin toate deciziile. După ce fuseseră selectați prin loterie și căpătaseră responsabilitatea bunăstării sistemului Saturn pentru un an, unii miniștri intenționau totuși să dețină controlul total asupra propriilor lor decizii și să ia hotărârile cele mai bune posibil, fiind complet informați. Admirabil ca teorie, era chinuitor de lent în practică.

Așa că în discuția aceasta, disputa a continuat să alterneze între ideea că Mercur era brokerul legitim, sau în tot cazul acceptat, care putea înrăutăți situația pe viitor – iar în plus avea destule de oferit lui Saturn – și ideea că mercurienii erau interlopi care impuseseră taxe de protecție noilor așezări mici din interiorul orbitei lor și de aceea trebuiau eliminați din înțelegere în această iarnă a vrajbei lor.

Finalmente consiliul a ajuns la o concluzie pe care Wahram o întrevăzuse cu ore în urmă: deoarece Wahram însuși era atât de înțelegător cu mercurienii, urma să se întoarcă acolo și să analizeze situația, să stea de vorbă cu puii Leoaicei și să afle care va fi următoarea Leoaică, după care să viziteze Vulcanoizii și să le asculte argumentele – ce credeau ei despre

aranjamentul pe care Mercur i-l propusese lui Saturn. A fost instruit să elimine Terminatorul din acord, dacă aprecia că era fezabil.

Probabil că ar fi trebuit să refuze, ținând seama de neplăcerea lui pentru ultima instrucțiune, dar s-a gândit că un alt delegat ar fi putut cauza un rezultat încă și mai nefast pentru mercurieni. Și la urma urmelor misiunea însemna că în foarte scurt timp avea să revină spre soare, o idee interesantă de contemplat. Cât despre instrucțiunile primite, avea să decidă cum să le interpreteze după ce ajungea acolo. Mai cu seamă în domeniul lui Alex, un ambasador era, ca în timpurile străvechi, un diplomat pe cont propriu, însărcinat cu transmiterea deciziilor, însă și cu luarea lor. Situația putea fi complet diferită până când ajungea acolo. Reflectând puțin, era aproape sigur că va fi diferită.

De aceea n-a spus nimic, ci doar a acceptat simplu misiunea.

Iar în momentul acela, Satirul lui Pan s-a ridicat să vorbească:

— Trebuie să ne spui dacă crezi că efortul acesta va periclita celelalte proiecte pe care le-a pornit Alex. Îi poți reaminti consiliului care este miza și cum se vor derula proiectele acelea în absența ei?

Wahram a încuviințat rigid și s-a gândit la un răspuns. El și ceilalți Alexandrini încercau să stea în umbră, iar unii dintre membrii consiliului nu fuseseră suficient de atenți la autorizările și bugetele proiectelor lor în cadrul cheltuielilor mai mari.

— În calculele ei, Alex a ținut lucrurile separate, așa încât asta nu va reprezenta o problemă pentru noi. Alte probleme sunt abordate de un grup care-i are în centru pe Wang și inspectorul Jean Genette. Pentru a discuta detaliat despre toate acestea ar trebui să activăm un con antifonic, dar ajunge să spun că Alex a fost profund implicată într-un proiect Mondragon care să ajute Pământul să-și rezolve problemele prin modalități ecologice. Multe terarii din Mondragon lucrează în privința asta, proiectul și-a atins propriul moment de inerție, și noi am convenit să dăm o mână de ajutor. Există de asemenea o investigație care se ocupă de rolul jucat de quburi în activități dubioase pe Marte, Venus, Io și în alte locuri. Și aceasta va continua indiferent de negocierile cu Vulcanoizii, care nu sunt decât un „dincolo și deasupra“, deși, recunosc, unul important.

Consiliul, care nu dorea să se retragă în con și să fie decuplat de la cloud și radio, a declarat ședința închisă. Wahram a revenit în camera lui. Creșa sa avea un apartament într-un bloc mic de apartamente, pe latura unei piețe ocupată aproape în întregime de titaneni, cu magazine și restaurante titanene. Trăia printre colegii lui de creșă și se bucura de sprijinul lor, care era atât de benign și înțelegător, încât viața acolo semăna mult cu existența în solitudine completă. În zilele care au trecut până la sosirea pachetului spațial care avea să-l ducă în avalul sistemului solar, a mers pe șira spinării orașului la ședințele de consiliu, a urmărit activitatea de pe Titan în consultații zilnice și și-a făcut cota din munca de pe Iapetus în bucătăria

sălii de mese de la parterul clădirii lor. A participat la concerte, s-a alăturat grupului mic de muzicanți din parc, a umplut și a golit mașini de spălat vase. Pe când se strecura printre clienți și servitori pe hol, minusculele probleme navigaționale repetate i-au reamintit de comparația făcută de Proust între un restaurant în plină activitate și planetele care se rotesc în sistemul solar, care i se păruse exagerată (ca să nu mai amintească de mutația scării dintre vehicul și tenor) până n-o văzuse cu propriii lui ochi în atâtea restaurante: funcționările acestora erau rafinări ale legii a II-a a termodinamicii, difuziuni Beckiane de energie prin univers, care se roteau întruna în uriașele planetarii ale vieților lor. În scurt timp el avea să coboare spre soare și să-i caute pe mercurieni.

Dar apoi ea l-a sunat. Sosea la Saturn, cu Jean Genette; doreau să coboare în norii lui Saturn pentru a căuta o navă spațială, aflată posibil în derivă în straturile superioare ale uriașei frumuseți. Ea dorea ca Wahram să aranjeze coborârea pe Saturn, dacă era posibil, și apoi să li se alăture.

— Ar fi grozav, a răspuns el. Sunt la dispoziția ta.

Ceea ce, desigur, era un mod de a defini situația.

Liste (8)

Prometheus, Pandora, Janus, Epimetheus și Mimas; aceștia sunt sateliții care păstoresc inelele lui Saturn.

Inelele au vârsta de numai 400 de milioane de ani și sunt rezultatul trecerii unui asteroid din gheață din centura Kuiper, care a fost complet sfărâmat la apropierea prea mare de Saturn.

Mimas, satelitul cu aspect de țintă de tir, are diametrul de 400 de kilometri, în timp ce craterul lui Herschel are diametrul de 140 de kilometri. Impactul Herschel aproape că a dezintegrat Mimas.

Hyperion este un fragment dintr-o coliziune similară care a dezagregat un satelit; are forma unui puc de hochei. Impactul a cauzat explozii fulgerătoare de aburi și a despicat satelitul, de parcă ar fi spart un bloc de granit. Fațeta rămasă este ciuruită ca un cuib de viespi de nenumărate cratere fără margini, care sunt umplute cu praf.

Pandora are forma unui jeleu.

Atât Tethys, cât și Dione aveau diametrul de aproximativ 1100 de kilometri (cam cât Franța) și suprafețe de fracturi, săpate de canioane cu pereți înalți de peste un kilometru și jumătate. Ithaca Chasma de pe Tethys este de două ori mai adânc și de patru ori mai lung decât Marele Canion și are o vârstă de o mie de ori mai mare, fiind plin de lovituri încasate în permanentele războaie civile ale lui Saturn.

Dione a fost dezagregat de tăietoare de gheață autoreplicatoare în anii 2110, iar segmentele de mărimea lui Hector au fost direcționate după aceea în avalul sistemului solar, spre Venus. Au lovit Venus pe o linie paralelă cu ecuatorul și i-au asigurat un fund oceanic adânc și apa cu care să-l umple, și în același timp au ridicat în spațiu o parte considerabilă din înecăcioasa atmosferă venusiană.

Rhea are lățimea Alaskăi și prezintă pletora uzuală de cratere, inclusiv unele recente care proiectează raze strălucitoare de gheață din centrele lor.

Iapetus are o orbită înclinată cu șaptesprezece grade față de planul ecuatorului lui Saturn, oferind astfel una dintre cele mai bune panorame a inelelor; de acolo rezultă popularitatea satelitului. Proeminența este orașul cel mai mare din sistemul saturnian.

Epimetheus este un maldăr diform de sfărâmături vag cimentate laolaltă. La fiecare opt ani schimbă orbita cu Janus: sunt sateliți co-orbitali, un fenomen foarte rar, urmare a impacturilor din trecut.

Enceladus este acoperit cu fuioare de gheață împletite. Nu există cratere – suprafața de gheață este prea nouă, întrucât este adusă întruna din oceanul de apă lichidă din adânc. Surse de căldură fierb o parte din apa aceasta carbonată și creează gheizere care se ridică mulți kilometri în spațiul cosmic. Apa îngheață rapid în timpul zborului și o parte din ea ajunge la

inelul E îngust; restul cade înapoi și, sub propria ei greutate, se transformă în neveu, apoi iarăși în gheață. În anul 2244, în oceanul enceladean a fost descoperită o suită de forme microscopice de viață și pe suprafața satelitului au fost stabilite stații științifice, ca și un cult de anahoreți care ingeră o suită din formele de viață extraterestre, cu efecte necunoscute.

Există de asemenea douăzeci și șase de sateliți mici, neregulați. Toți sunt obiecte din centura Kuiper, care au fost capturate când au traversat primul înveliș gazos al lui Saturn. Phoebe, cu diametrul de 220 de kilometri, are orbită retrogradă și foarte înclinată (cu douăzeci și șase de grade față de plan); de aceea este altă platformă populară pentru vizionarea lui Saturn.

Titan, de departe cel mai masiv satelit saturnian, este mai mare decât Mercur sau Pluton. Mai multe despre Titan, mai târziu.

Extrase (9)

O întrebare pentru calculabilitate: este problema capabilă de producerea unui rezultat

Dacă un număr finit de pași va produce un răspuns, atunci este o problemă care poate fi rezolvată de o mașină Turing

Este universul în sine echivalentul unei mașini Turing? Aspectul acesta nu este deocamdată clar

Mașinile Turing nu pot spune întotdeauna când a fost obținut rezultatul. Nicio mașină oracol nu este capabilă să-și rezolve propriile probleme ale opririi

Un operator de salt Turing atribuie fiecărei probleme X o problemă următoare mai grea, X prim. Setarea unei mașini Turing pentru a-și realiza propriul salt Turing creează un efect recursiv numit Ouroboros

Toate problemele care pot fi rezolvate de computere cuantice pot fi de asemenea rezolvate de computere clasice. Utilizarea mecanicii cuantice nu face decât să crească viteza de operare

două mecanisme fizice populare: puncte și lichide. Punctele cuantice sunt electroni prinși în interiorul unei cuști de atomi și apoi excitați de raze laser la superpoziții, după care sunt împinși către o stare sau alta. Lichidele cuantice (adesea molecule de cafeină, din cauza nucleelor numeroase pe care le au) sunt silite magnetic să-și aducă toate nucleele în aceeași stare spin; după aceea tehnicile RMN detectează și inversează orientarea stărilor spin

Decoerența are loc la pierderea superpoziției și a rezultatului de tip sau/sau. Anterior un calcul cuantic efectuează în paralel toate valorile posibile pe care le poate reprezenta registrul

Utilizând superpoziția pentru calculabilitate necesită evitarea decoerenței pentru cât mai mult timp posibil. Evitarea aceasta s-a dovedit dificilă și continuă să fie factorul limitator pentru mărimea și puterea unui computer cuantic. Diverse modalități fizice și chimice pentru construirea și conectarea quburilor au crescut numărul de qubiți posibili să se conecteze înainte ca decoerența să colapseze calculul, dar

Computerele cuantice sunt restricționate la calcule care pot fi efectuate mai rapid decât apare decoerența în funcțiile de undă superpoziționate. Pentru mai bine de un secol, aceasta a restricționat timpul pentru o

operațiune de calcul cuantic la mai puțin de zece secunde

Quburile sunt computere cuantice la temperatură ambiantă cu treizeci de qubiți, limita de decoerență pentru qubiți conectați în circuit, combinate cu computere clasice de viteză petaflop pentru a stabiliza operațiunile și a oferi o bază de date. Teoretic, quburile cele mai puternice sunt capabile să calculeze mișcările tuturor atomilor din soare și din sistemul solar până la marginea vântului solar

Quburile sunt mai rapide decât computerele clasice doar când pot exploata paralelismul cuantic. Nu sunt mai rapide la înmulțire, dar există o deosebire la factorizare: factorizarea unui număr cu o mie de cifre îi va lua unui computer clasic zece milioane de miliarde de miliarde de ani (vârsta universului, 13,7 miliarde de ani); utilizând algoritmul Shor, un qub are nevoie de douăzeci de minute

Algoritmul Grover înseamnă că o căutare cu durata de un an care utilizează un computer clasic într-un parcurs aleatoriu de un miliard de căutări pe secundă ar necesita 185 de căutări din partea unui qub în parcursul său cuantic

algoritmul Shor, algoritmul Grover, algoritmul Perelman, algoritmul Sikorski, algoritmul Ngyuen, algoritmul Wang, celălalt algoritmul Wang, algoritmul Cambridge, algoritmul Livermore

entanglementul este de asemenea susceptibil la decoerență. Legăturile fizice ale circuitelor cuantice sunt necesare pentru prevenirea decoerenței la cadre de timp utile. Decoerența prematură sau nedorită limitează puterea pe care o pot dezvolta quburile, totuși limita este ridicată

superpoziția s-a dovedit mai ușor de manipulat decât entanglementul în scopuri de calcul și aceasta este explicația pentru multe

Baza de date cuantică este distribuită eficient pe o multitudine de universuri

cele două particule polarizate suferă decoerență simultan, indiferent care ar fi distanța fizică dintre ele, ceea ce înseamnă că saltul informațional poate depăși viteza luminii. Efectul a fost confirmat de experimente la sfârșitul secolului al XX-lea. Orice dispozitiv care utilizează acest fenomen pentru a comunica mesaje este numit ansiblu, iar asemenea dispozitive au fost construite, însă decoerența dorită a însemnat că distanța maximă dintre ansibile fusese de nouă centimetri și numai atunci când ambele erau răcite la o milionime de K peste zero absolut. Limitările fizice sugerează clar că progresele viitoare vor fi asimptotice în cazul cel mai bun

puternice, dar izolate și distincte, cumva similar creierelor

efectele cuantice Penrose în creier au fost realmente considerate controversate, întrucât acestea apar de asemenea în quburi prin definiție. Dacă ambele structuri sunt computere cuantice, iar despre unul dintre ele suntem destul de siguri că deține conștiință, cine poate spune ce se întâmplă în celălalt

operațiile din creierul uman au viteza teoretică maximă de 10^{16} operații/secundă

computerele au devenit de miliarde, până la trilioane de ori mai rapide decât creierul uman. Așadar totul se rezumă la programare; ce fac de fapt operațiile

niveluri ierarhice de gândire, generalizare, dispoziție, afect, voință

algoritmi super-recursivi, hipercalcul, supersarcini, predicate prin aproximații succesive, mașini cu inferență inductivă, computere evolutive, sisteme fuzzy de calcul, operatori transrecursivi,

dacă programezi un scop într-un program de computer, va constitui acesta voința computerului? Are computerul liber-arbitru, dacă un programator i-a programat scopul? Diferă cumva programarea aceea de felul cum suntem programați de genele și creierele noastre? O voință programată este o voință servilă? Voința umană este o voință servilă? Și voința servilă nu este sediul și sursa tuturor sentimentelor de profanare, infectare, transgresiune și furie?

Poate un computer cuantic să se autoprogrameze?

WAHRAM ȘI SWAN ȘI GENETTE

Wahram a văzut-o pe Swan ieșind pe ușa ecluzei, privind în jur, căutându-l din ochi, iar când l-a zărit, el a fluturat din braț și femeia l-a imitat, cu chipul obosit, i s-a părut lui, cu capul înclinat spre un umăr. L-a examinat prin căutături rapide – nu știa cum va fi el. Wahram și-a reamintit brusc că Swan era un ghem mare de probleme. A încuviințat din cap cu puțin mai mult decât ar fi făcut de obicei, încercând s-o liniștească, apoi s-a gândit că s-ar putea să nu fie suficient și a deschis ambele brațe, înțelegând în timp ce făcea gestul că el se afla deja înapoi într-o lume diferită, intensă, care o avea în centru pe Swan. Femeia i s-a repezit în brațe și Wahram a fost sigur că se părea că el îi răspundea la îmbrățișare, sau chiar că invitase îmbrățișarea.

Jean Genette a ieșit din ecluză și a rămas privind-i, iar titaneanul l-a salutat prin altă plecăciune.

— Așadar, a întrebat, vreți să găsiți una dintre navele plutitoare?

Așa era. Se părea că ar fi putut avea o legătură cu atacul asupra Terminatorului. De aceea Wahram i-a condus prin spațioport către poarta pentru lansatorul electromagnetic, orientat pentru expedierea de feriboturi pe orbite polare în jurul lui Saturn. Orbitalele acestea erau populare pentru admirarea inelelor și a furtunii hexagonale de la polul sudic al planetei. Wahram obținuse deja permisiunea autorităților de a duce un plonjor în nori în zonele superioare ale lui Saturn; consiliul era probabil încântat de implicarea lui, ca legătură saturneană a incursiunii.

Au pornit însoțiți doar de un pilot și echipaj, iar după ce au fost propulsați către Polul Nord, Swan și inspectorul i-au povestit lui Wahram ce făcuseră de când plecaseră de pe Mercur. Simțindu-se stânjenit că nu putea să ofere reciprocitate completă și să le spună despre activitățile sale, din cauza ordinelor primite din partea consiliului, Wahram a compensat prin punerea multor întrebări despre investigație și rezultatele obținute deocamdată. Acestea s-au dovedit interesante, ba chiar tulburătoare, și el a reflectat, până aproape de a fi complet distras, la ideea că în spațiu putea exista cineva care omora terarii întregi. Faptul că investigația redusese grupul suspectilor cei mai probabili la populația Pământului nu i s-a părut un progres remarcabil. Toate necazurile sosesc de pe Pământ, cum zicea vechiul proverb.

Plonjorul nu era o navă mare și, deși era foarte rapidă, călătoria a durat destul pentru ca Swan să înceapă să exhibe semnele de disconfort și agitație pe care Wahram și le reamintea atât de bine. Au ajuns din fericire deasupra polului nordic al lui Saturn și au privit în jos spre fața întunecată a inelelor, deoarece era iarna nordică. Îndărătul soarelui, inelele aveau tonalitatea piersicii, cu creștăturile de pe circumferință atât de fin gravate, și totuși atât de vaste, încât era imposibil să nu fi surprins. Chiar și pe fața lor întunecată, inelele erau mult mai strălucitoare decât emisfera întunecată a planetei,

creând o aură sau efect halo de frumusețe supranaturală, care încadra albastrul intens al nordului hibernal al lui Saturn.

Swan a privit pe fereastră, plutind în centurile de reținere, amuțită pentru moment. Wahram s-a bucurat de reacția aceea și nu numai din cauza tăcerii bruște. Panorama polară a lui Saturn reprezenta pentru el o minunăție perpetuă, imaginea cea mai frumoasă din sistemul solar.

Au coborât spre planeta uriașă, până când și-a pierdut sfericitatea și a devenit un cobalt superb pastelat – părea podeaua albastră a universului, cu negrul spațiului cosmic doar ușor curbat peste ea. Parcă două plane, albastru și negru, foarte puțin depărtate se întâlneau la orizont ca în geometria eliptică.

La scurt timp după aceea au coborât printre uluitoarele armade de nori de furtună care goneau spre est în zona aceasta, în jurul latitudinii de șaptezeci și cinci. Albastru regal, turcoaz, indigo, azur – o infinitate de nori albaștri. În banda latitudinală, mai către sud, vântul sufla puternic în direcția opusă; de aceea, curenți-jet cu viteze de două mii de kilometri pe oră se ciocneau între ei făcând din zona de forfecare un spațiu dezlănțuit de tornade involburate. Era important să păstrezi distanța față de o astfel de interfață violentă, totuși nu era dificil, întrucât benzile latitudinale erau late de mii de kilometri.

Spre deosebire de Jupiter, giganta mai mică nu crea câmpuri de radiații, așa încât, de-a lungul anilor, un număr destul de mare de nave plutitoare se adăpostiseră în norii superiori ai lui Saturn; de asemenea, câteva habitate-platforme, suspendate de baloane imense. Baloanele trebuiau să fie excepțional de mari pentru a asigura flotabilitate, dar apoi norii asigurau adăpost de diverse naturi: fizic, legal și psihologic. Când era posibil, liga ținea evidența plutitorilor printre nori, însă puteau trece neobservați, dacă coborau destul de adânc în nori și păstrau tăcerea.

Acum plonjorul lor zbura printre norii de furtună înalți de o sută de kilometri și deși era banal să spui că perspectiva aceea se pierdea în asemenea situații, astfel încât toate mărimile păreau oarecum egale, de fapt nu era adevărat; norii aceștia erau în mod clar de mărimea unor asteroizi, înălțându-se dintr-o rețea mai adâncă de formațiuni noroase aplatizate, astfel încât dedesubt se vedeau mase de nimbus și cirus, cumulus, festoane, barje – practic întregul catalog Howard, toți arătându-și colții prin, peste și dedesubtul unuia altuia și alcătuiind ceea ce era considerată suprafața gigantei gazoase. Către sudul îndepărtat, puteau distinge uneori cea mai apropiată linie de forfecare și pâlniile tornadelor ei sfâșietoare, vârful uraganelor ca niște domuri vaste. Uneori zburau peste o pâlnie mai lentă aflată în mijlocul propriei lor benzi și puteau privi în adâncurile albastre ale planetei, gazoasă cât puteau vedea cu ochii și mult mai departe, dar semănând cu găuri formate din pâcle care se condensau la fund. La răstimpuri câte un nor înalt și rătăcit nu putea fi evitat și panorama din

vehicul se reducea brusc la un fulger albastru slab, iar un tremur tumultuos îi zguduia în moduri pe care nu le putea amortiza complet nici chiar viteza pilotului IA. Vibrau și erau zgâlțâți până reveneau în albastrul senin, acum mai albastru ca oricând. În majoritatea timpului se deplasau în aval, odată cu vântul, totuși ocazional mergeau și în travers. Dacă se împotriveau prea mult vântului, erau zguduiți aproape la fel ca în interiorul unui nor.

În față puteau zări cum canionul lor de spațiu clar se îngusta, până se transforma într-un punct care dispărea. Iar dincolo de el se învoldura un uragan atât de mare, întregul Pământ ar fi putut pluti pe el ca luntrea sfântului Brendan.

— Va trebui să trecem pe deasupra, a spus căpitanul și vehiculul a suit pe o curbă lină, până când domul plat al uraganului a rămas rotindu-se sub ei.

Deasupra, stelele nemișcate își ocupau locurile obișnuite.

— Există zburători? a întrebat Swan. Prin canioanele astea de nori zboară cineva în costume de păsări?

— Da, a răspuns Wahram, însă puțini. De obicei sunt savanți care-și efectuează cercetările. Până recent fuseseră considerate prea periculoase pentru explorare. De aceea spațiul acesta încă n-a fost cultivat în măsura în care ești obișnuită din alte locuri.

Swan a clătinat din cap.

— Probabil că pur și simplu nu știi despre existența lor.

— Poate că da, însă cred că mi-ar plăcea.

— Nu vii frecvent aici?

— Nu.

— Vrei să zbori acolo împreună cu mine?

— Nu știu să zbor.

— Poți lăsa IA-ul costumului de pasăre s-o facă și să fii un simplu pasager care își exprimă dorințe.

— Poate fi și mai mult decât atât?

— Bineînțeles. Femeia l-a privit cu dezgust: Oamenii zboară în orice spațiu din sistemul solar prin care se poate zbura. Creierile noastre de păsări o cer.

— Sunt sigur că așa este.

— Așa c-o să vii cu mine.

Swan a întărit printr-o încuviințare din cap, ca și cum învinsese într-o dispută verbală și obținuse o promisiune din partea lui.

Wahram și-a coborât bărbia în piept.

— Așadar, ești o zburătoare?

— Oricând mi se ivește ocazia.

Bărbatul n-a știut ce să replice. Dacă avea să fie iritat de genul acela de intimidare poruncitoare și în același timp să se aștepte din partea lui s-o iubească, atunci refuza! S-ar fi putut să fie însă deja prea târziu pentru așa ceva. Cârligile erau de acum destul de înfipte în el; le putea simți trăgându-l de piept; mai exact, era prins; era foarte, foarte interesat de orice ar fi spus

sau făcut Swan. Era chiar de acord să se gândească la stupizenii așa cum era zborul de pasăre în norii lui Saturn. Cum era posibil? De o femeie care nu era nici măcar tipul lui – ah, Marcel, dacă ai ști – această Swan era încă mai rea decât Odette.

— Poate că în altă zi, a rostit el, străduindu-se să sune cât mai agreabil. În clipa de față căutăm nava voastră.

— Așa este, a intervenit inspectorul Genette. Și se pare că ne apropiem de ea.

Au continuat să coboare, plonjând în alt nor. Nava vibra tremurător, constant. Dedesubtul lor se întindeau alți treizeci de mii de kilometri de gaz tot mai dens, înainte de a ajunge la stratul negru de gelatină înghețată, dificil de caracterizat, care era „suprafața“ reală a planetei. Se spunea că acolo, în adâncurile profunde, erau ascunse nave și Wahram fusese îngrijorat că aceea pe care o căutau ei putea fi pe acolo. Dar acum dintr-un nor aflat spre sud a apărut o navă, cositor pe fundal albastru, atârând sub un balon enorm de forma unei picături. După care, ca un spectru, a revenit în norul din care ieșise.

Nava abandonată plutea, legănându-se într-o parte și-n alta sub balon. În nor era destul de întuneric, ciocolată care se transforma pentru scurt timp în tangerină sau bronz, pentru ca după aceea să se întunece din nou. Pentru exprimarea muzicală a scenei, s-a gândit Wahram, puteai cânta Satie și Wagner laolaltă, un ac de tristețe care înțepa pompoșii nori de furtună: nava micuță și pierdută.

S-au fixat cu centurile în lăcusta plonjorului și aceasta a ieșit din doc, vibrând când vehiculul micuț s-a luptat cu turbulențele. Din cețuri se distingeau uriașă masa întunecată a navei tăcute. Lui Wahram i-a fost imposibil să nu se gândească la *Mane Celeste* sau la căsoaia plutitoare a Babacului²⁴ de pe Mississippi. A trebuit să alunge poveștile acelea vechi, pentru a se concentra la ce avea în față: un asteroid trauler tipic după aspect, cu o propulsie cu fuziune deuteriu-tritiu de modă veche care i se bulbuca la pupa.

— Ea este cea pe care o doriți? a întrebat Wahram.

— Așa cred, a răspuns inspectorul Genette. Sistemul tău a lovit-o cu o interogație când a intrat și noi căpătăm un ping de la interogația aceea. Haide să aruncăm o privire.

Au andocat și pilotul lor a rezolvat cu îndemănare problema delicată a contactului în vântul fluctuant. După ce s-au fixat magnetic, ei trei și alți doi dintre colegii lui Genette și-au îmbrăcat costumele și au ieșit pe cordoane Ariadna.

Swan și-a activat jetul, a trecut peste navă înaintea celorlalți și a coborât lângă ușa unei ecluze, imediat în fața bulbucăturii propulsiei. Când a atins consola ușii, lumina roșie a acesteia a devenit verde și ușa s-a deschis. A

urmat un fulger de lumină, care a pierit aproape instantaneu; Swan a scos un țipăt.

Genette a sosit lângă ea și i-a plutit deasupra umărului aidoma îngerășului păzitor, apoi a tras-o îndărăt.

— Așteaptă. Nu-mi place asta. Passepartout mi-a spus că nava tocmai a emis un semnal radio puternic.

Inspectorul a intrat primul în ecluză și a scos dintr-un buzunar de pe coapsă un instrument similar cu un clește tăietor de bolțuri.

— Poate c-a provenit de aici.

Pe ușa interioară a ecluzei era fixată o cutie.

— Asta-i un fel de marcaj. O mică santinelă. Este posibil să te fi fotografiat și să fi transmis imaginea. S-o luăm cu noi.

Swan a lovit cu pumnul în peretele ecluzei, lângă dispozitiv.

— Aici suntem! Du-te-n mă-ta!

— Ei o știu deja, a zis Genette, meșterind la cutiuță de parcă ar fi fost un crustaceu delicat. Dar poate că izbutim să schimbăm raportul de forțe. Nava asta trebuie să aibă o proveniență, niște elemente pe care le putem urmări. O să-i luăm IA-urile cu noi.

Ceilalți investigatori ai Interplanei au deschis cealaltă ușă a ecluzei; interiorul părea să fie la fel de vid ca și spațiul cosmic din exterior. Wahram i-a urmat. Luminile dinăuntru ardeau, puntea părea funcțională, totuși nu exista nici aer, nici oameni.

— Toți știu că orice navă are un ID, a zis titaneanul. De ce ar fi menținut nava aici? De ce n-ar fi scăpat pur și simplu de ea?

— Nu știu. Poate că intenționau s-o utilizeze din nou și nu știau despre sistemul de urmărire saturnian.

— Nu-mi place.

— Nici mie.

— Poate că nava asta-i de la neafiliate, a zis Swan. Atunci ar fi din capul locului lipsită de elemente de identificare.

— Există nave care să nu facă deloc parte din rețea? a întrebat Wahram.

— Da, a răspuns scurt Genette, trăgând cabluri de la Passepartout la porturile unei console.

— Am preluat datele, a anunțat Passepartout.

— Să plecăm, a zis Genette. Passepartout spune că balonul care susține nava a fost perforat. Este mare, dar trebuie să ieșim de aici înainte de a începe să se dezintegreze.

S-au grăbit prin coridoarele scurte, înapoi, spre ecluză. Pilotul plonjorului le cerea insistent să se întoarcă la bord, pentru a se putea decupla; cădeau spre Saturn cu viteză accelerată pe măsură ce balonul gigantic de deasupra lor se golea. Toți cinci s-au înghesuit repede în ecluză; inspectorul și cei doi asistenți s-au poziționat în colțurile superioare, astfel încât semănau cu niște arcuri de boltă. Când ușa exterioară s-a deschis, s-au propulsat în

spațiu. Balonul de deasupra navei abandonate era deja dezumflat în mod vizibil, se micșorase, era acoperit de încrețituri și fâlfâia. Micuții din Interplană s-au deplasat totuși în jurul carcasei, utilizând jeturile, au inspectat-o și au fotografiat-o pe cvadrante.

— Acolo, i-a indicat Genette unuia dintre ei. Găuri de bolțuri. Ia mostre din filet.

Au revenit apoi la plonjor, trăgându-se pe cordoanele Ariadna. Când au ajuns în ecluza vehiculului, au simțit cum se îndepărtează de nava abandonată și începe să se ridice. S-au îndreptat către punte, unde pilotul era prea ocupat, sau prea politicoasă ca să comenteze situația. S-au înălțat și au traversat norii de deasupra, vibrând violent.

— Am scăpat, s-a adresat Genette iritat pilotului, încetinește.

Wahram era însă fericit să se înalțe în viteză. În tinerețea lui, oamenii nu plonjaseră în planetă; continua să i se pară ceva indecent și extrem de periculos.

S-a relaxat puțin după ce au ieșit din nori și au revenit într-un canal clar dintre masele uriașe. O vreme, când au ajuns destul de sus, au putut să vadă spre nord și sud până la benzile în care vântul se deplasa în direcția opusă; ambele aveau nivelurile de nori mai sus decât ale lor, așa că pentru o vreme s-a părut că ei pluteau lin pe un canal foarte larg, ale cărui maluri goneau nebunește în amonte.

După ce s-au mai ridicat, inspectorul Genette i-a arătat lui Swan afișajul brățării sale.

— Am căpătat confirmarea. Nava este deținută de o firmă de transporturi cu sediul pe Pământ. Până acum nu i-au raportat dispariția. Ultimul port de escală a fost asteroidul acela pe care am văzut-o.

Femeia a aprobat din cap și s-a uitat la Wahram.

— De aici plec spre Pământ, a zis ea. Vrei să vii?

Wahram a răspuns precaut:

— Trebuie oricum să merg în avalul sistemului solar. Cred că ne putem întâlni undeva pe acolo.

— E bine, a zis ea. Putem lucra împreună.

Nu părea să-l suspecteze de vreo posibilitate de a face rău. Ceea ce era bine – chiar încurajator –, dar, din păcate, incorect.

Titaneanul a înghițit un nod masiv.

— Înainte să pleci... poate ți-aș putea arăta câte ceva din Saturn? Există un gen diferit de zbor care s-ar putea să te încânte, în inele. Și te-aș putea prezenta creșei mele. Familiei mele.

Și-a dat seama că propunerea aceea a surprins-o. A înghițit încă un nod și s-a străduit să pară inexpresiv sub privirea ei scrutătoare.

— Bine, a spus Swan.

SWAN ȘI INELELE LUI SATURN

Inspectorul Genette și echipa lui aveau de lucru în sistemul Saturn și nu aveau să revină în avalul sistemului solar pentru o vreme, așa că Swan a fost liberă să dea curs rugăminții lui Wahram de a i se alătura. Maniera lui fusese foarte bizară, o fixase cu privirea, parcă supunând-o unei examinări cu raze X – vedere de broscoi, da. Îi reamintea de privirea pe care i-o aruncase când îi spusese că înghițise suita enceledană de extraterestri; din ceața episodului aceuia își reamintea numai expresia de pe chipul lui – surprinderea că cineva putea să fie atât de stupid. Ar fi fost bine ca bărbatul să se obișnuiască cu asta. Ea nu era normală; nu era nici măcar umană, ci un soi de simbiot. După ce îi înghițise pe extraterestri, Swan nu se mai simțise niciodată la fel – presupunând desigur că existase vreodată un „la fel“. Poate că dintotdeauna culorile îi explodaseră în cap, că senzația de spațialitate îi fusese acută până în punctul durerii sau bucuriei, sau că sentimentul ei de importanță fusese la fel. Era posibil ca microbii enceledani să nu conteze mai mult decât oricare dintre ceilalți microbi din intestinalele ei. Femeia nu era sigură ce anume era ea.

Privirea de pe chipul lui Wahram părea să sugereze că și el simțea cam la fel.

Vizitarea creșei lui Wahram de pe Iapetus a însemnat simpla apariție la una dintre mesele obișnuite din bucătăria lor comună.

— Ei sunt unii dintre prietenii și membrii familiei mele, a zis Wahram când a prezentat-o pe Swan grupului mic așezat la o masă lungă.

Swan a încuviințat din cap când ei au salutat-o în cor, după care Wahram a purtat-o prin încăpere și i-a prezentat pe cei de acolo.

— Aceasta este soția mea Joyce, acesta este Robin. Acesta este soțul meu Dana.

Dana a salutat scurt din cap într-un fel care i-a reamintit lui Swan de Wahram și a zis:

— Wahram este amuzant. Îmi reamintesc că eu am fost soția când el a venit la noi.

— Nu, nu, l-a contrazis Wahram, eu am fost soția, te asigur.

Dana a surâs și a mijit din ochi într-un dezacord reprimat.

— Poate că am fost amândoi. A trecut mult timp de atunci. În tot cazul, domnișoară Swan, bun-venit pe Iapetus. Suntem încântați să găzduim un designer atât de faimos. Sper că îți place Saturn?

— Da, mi se pare interesant, a răspuns ea. Acum Wahram mă va duce în inele.

I-a urmat la masa centrală și Wahram i-a prezentat alte persoane, ale căror nume le-a uitat, care au salutat-o din mână, sau din cap, fără a încerca să

spună mai multe. După un timp au flecărit puțin cu Swan, apoi au revenit la conversațiile lor și i-au lăsat singuri pe Wahram și pe musafira lui. Obrajii bărbatului erau colorați de pete mici, roșii, totuși părea încântat și se comporta relaxat cu colegii de creșă, care soseau și plecau. Poate că pe Saturn, a gândit Swan, asta-i o petrecere animată.

La scurt timp după aceea au luat o navetă spre Prometheus, satelitul păstor interior al inelului F. Baleierile gravitaționale ale lui Prometheus și Pandora, satelitul păstor exterior al lui F, se schimbaseră în relație reciprocă în moduri ce sfârșiseră prin a împleti miliardele de bucăți de gheață ale inelului F în panglici complexe, complet diferite de planele netede ale inelelor mai mari. Practic inelul F era involburat în marea create de sateliții săi păstori, creând valuri. Iar unde existau valuri, existau și surferi.

Prometheus s-a dovedit a fi un satelit de tip cartof, lung de 120 de kilometri. Craterul lui cel mai mare scobea capătul dinspre inelul F și fusese acoperit cu un dom, iar în interiorul circumferinței fusese construită o stație.

În dom au fost salutați de un grup de surferi pe inel, care au descris valul local, de care erau foarte mândri. Prometheus își atingea apocentrul, adică punctul cel mai îndepărtat de Saturn, la fiecare 14,7 ore; de fiecare dată când o făcea, aproape că atinge zidul lent rostogolitor din bucăți de gheață care compunea granița interioară a inelului F. Prometheus se deplasa mai rapid pe orbita sa decât bucățile de gheață, așa încât smucea în urma lui o panglică de asemenea bucăți când trecea pe lângă ele, într-un efect gravitațional numit forfecare kepleriană. Șuvița curbă de gheață remorcată apărea întotdeauna la o distanță precisă în urma satelitului, la fel de predictibilă ca și siajul unei ambarcațiuni. La fiecare apocentru, valul apărea la 3,2 grade mai departe decât cel anterior, de aceea era posibil să calculezi atât când, cât și unde să cobori și să-l prinzi.

— Un val la fiecare cincisprezece ore? a întrebat Swan.

Era suficient, au asigurat-o localnicii, rânjind încântați. Nu avea nevoie de mai multe. Plutirile continuau ore întregi.

— Ore? a zis Swan.

Alte rânjete încântate. Femeia s-a întors către Wahram și, ca de obicei, n-a putut citi nimic pe chipul lui împietrit.

— Mergi și tu? l-a întrebat.

— Da.

— Ai mai făcut-o până acum?

— Nu.

Ea a râs.

— Bine. Haide s-o facem.

Inelele puteau fi modelate matematic, considerându-le fluide, și de altfel, privite de la orice distanță, păreau un fluid, striat de unde concentrice foarte

strânse. Din apropiere puteai să vezi că inelul F, ca și celelalte, era alcătuit din bucăți și pulbere de gheață, suprapuse în panglici ce se îndeseau și se răreau în mase de corpuri individuale, care zburau toate cu aproape aceeași viteză. Aici puteai vedea efectele gravitației în stare pură, neîmpiedicate de vânt, de radiația solară sau de orice altceva – doar efectul de praștie al rotației lui Saturn și câteva smucituri concurente mici, care creau laolaltă această configurație particulară.

Prometheus era un punct perfect poziționat pentru surferi, iar cei care urmau să meargă cu Swan și Wahram i-au informat că amândoi urmau să fie însoțiți de veterani experimentați, dispuși în fața și în spatele lor, pentru a-i supraveghea și a-i ajuta dacă era nevoie. Le-au oferit ponturi despre cum să prindă valul, dar Swan a încuviințat politicos și le-a uitat sfaturile: surfingul era surfing. Trebuia să prinzi talazul la viteza lui și să-l călărești.

Toți și-au îmbrăcat costumele după aceea, au activat jeturile și au ieșit prin ecluză. Peretele alb conglomerat al inelului F era chiar lângă ei; panglici de roiuri mai dense formate din sfărâmături erau împletite și răsucite, dar întreaga masă era extrem de aplatizată: pe maximum zece metri de la nord la sud relativ la Saturn. Acei zece metri nu erau înălțimea, ci lățimea valului – ceea ce însemna că dacă aveai necazuri puteai să ieși din gheață în orice loc, pentru a fi reperat și recuperat. Majoritatea valurilor călărite de Swan până atunci nu fuseseră așa, ceea ce femeii i s-a părut liniștitor.

Utilizând jeturile, s-au apropiat treptat de peretele alb, până când Swan a putut distinge clar bucățile individuale de gheață, care variau ca mărime de la fire de nisip la geamantane, cu câte o bucată de mobilier ocazională – birou, sicriu – rostogolindu-se în mijlocul celorlalte. La un moment dat a văzut o aglomerare temporară cam de mărimea unei căsuțe, dar s-a dezagregat chiar sub ochii ei. Iar acum o spirală albă de banner se detașa din perete și plutea spre Saturn, care deși era uriașă dedesubtul lor nu prezenta niciun interes.

Plutind spre val, Swan și-a testat jeturile, apăsând cu vârfurile degetelor ca un cântăreț de clarinet, virând și înaintând într-un pas mic de balet de concepție proprie. Jeturile costumelor erau cam aceleași peste tot. S-a concentrat asupra valului care se apropia, ridicându-se peste ea ca valul lui Hiroshige; acesta era înalt de zece kilometri și se înălța rapid. Ea trebuia să se întoarcă și să accelereze în direcția către care mergea valul, totuși nu atât de iute încât să se mențină în fața lui. Acea era partea dificilă...

Apoi a intrat în materia albă și a început să fie izbită de fragmente. A activat scurt jeturile pentru a-și menține capul afară, ca și cum ar fi făcut surfing cu corpul scos dintr-o spumă de apă sărată, dar aceasta era o materie granulată și s-a simțit propulsată de lovituri mici din partea unor bucățele mici, nu de o masă de apă. După aceea a avut aceeași viteză cu valul, capul i-a ieșit, astfel încât a putut să privească în jur – într-adevăr, foarte

asemănător cu surfingul cu corpul și n-a putut să nu izbucnească în râs: zbura într-un val de gheață înalt de zece kilometri. A țipat înaintea imaginii, nu s-a putut abține. Banda comună era plină de zbieretele celorlalți surferi.

Valul era de fapt mai degrabă o felie de val, nu mai lată decât o încăpere, iar uneori o simțea doar cu puțin mai groasă decât pe ea însăși – un val bidimensional, ca să zică așa, încât părea că puteai fi lovit în lateral sau să activezi jetul după o tangentă și, accidental, să ieși în exterior prin flancul lui. Ca atare, nu era recomandabil să te afunzi complet înapoi în materia albă, în stilul delfinilor. Poate că unii dintre ceilalți surferi procedau așa, dar Swan simțea că s-ar fi putut rătăci acolo. În plus, dorea să vadă!

Simțea cum valul o ridica și o purta. Nu numai că era lovită de bucățele de gheață, însă era de asemenea smucită și de gravitație. Percepea gheața ca și cum niște pietricele i-ar fi răpăit pe corp și ar fi împins-o spre înainte. Era posibil să călărești o placă mare de surf pe masa aceasta, să direcționezi înaintarea cu propriile tale picioare; de altfel a văzut mai în față pe cineva care stătea pe un obiect de forma unei bărcuțe și-l călărea exact în felul acela. Totuși majoritatea celorlalți făceau surf cu corpul, ca și ea, poate fiindcă aveai nevoie de jeturile unui costum ca să efectuezi mișcările cele mai bune. În tot cazul, Swan preferase dintotdeauna surfingul cu corpul prin comparație cu surfingul pe placă. Să fii obiectul zborului, să te propulsezi în spațiile pe care le respirai și, cu toate că stăteai nemișcat, să zbori cu viteză, să fii proiectat către înainte...

Valul s-a năpustit și ea a fost împinsă mai rapid ca oricând. Majoritatea bucăților de gheață aveau mărimea între cele ale mingilor de tenis și mingilor de baschet, iar dacă utiliza jeturile pentru a ieși astfel încât să rămână numai cu picioarele îngropate în masă, putea să sară pe fragmente mai mari și să se împingă prin salturi mici înainte și în exterior. Valul continua să suie, însă era ca siajul unei ambarcațiuni, pentru că nu exista un fund marin care să-i agațe jumătatea subacvatică și să cauzeze curbarea și spargerea părții superioare. De acum încolo avea să piardă energie și în cele din urmă să se disipeze fără să se spargă niciodată. Păcat, dintr-un punct de vedere, dar acum era timpul să danseze!

A sărit pe bucățile mai mari atunci când se iveau oportunități, și printr-o suită de salturi a ajuns exact acolo unde dorea să fie, pe granița dintre turma albă de gheață și vidul cosmic negru în care năvălea; apoi a dansat pe bolovani albi, glisând pe un fel de grohotiș mișcător, de parcă ar fi alergat pe un versant muntos care devenise fluid. A chicotit scurt, când a deprins mișcarea. Pe banda comună continuau să se audă strigăte și chiote. Silueta cea mai apropiată de ea era posibil să fie Wahram, care țopăia cu agilitate remarcabilă, ca hipopotamii dansatori din *Fantasia*. A izbucnit în râs, când a văzut-o. Îl simțea pe Prometheus smucind-o întruna; probabil că la fel simțeau și pelicanii, care făceau surf prin aer împinși de un val de apă. Un val gravitațional, care o azvârlea prin univers. Răcnetele celorlalți surferi

sunau ca urletele lupilor.

După ce au revenit sub domul de pe Prometheus și și-au scos costumele, Swan l-a îmbrățișat, learcă de transpirație, pe Wahram.

— Mulțumesc pentru asta! i-a spus. Aveam nevoie de așa ceva! Mi-a reamintit... mi-a reamintit... în sfârșit. A fost bine.

Wahram era roșu la față și gâfâia epuizat. A încuviințat o dată din cap, cu buzele țuguiate într-un nod mic, solemn.

— Zi, ce crezi? a strigat ea. Ți-a plăcut?

— A fost interesant, a răspuns el.

Liste (9)

Boosterele pentru desprinderea de pe planete, mai ales de pe Pământ, au nevoie de forță de propulsie mare

Rachetele interplanetare orbită-orbită au nevoie de viteze de evacuare mari pentru a face economie cu greutatea combustibilului.

Motor sferomak de fuziune deuteriu-heliu-3, construit pe Lună; utilizarea a început în 2113;

Miez de plasmă antimaterie, sticlă magnetică, design marțian, 2246;

Fuziune deuteriu-tritiu, cu miez acoperit cu litiu pentru a crea mai mult tritiu în ardere, Luna, 2056; două au explodat în urma pierderii etanșeității camerelor de forță de propulsie, cauzând moartea întregului personal;

Laser termic, utilizat în principal de ligile Jupiter și Saturn pentru transport local, 2221;

Propulsoare masice pentru terarii, 2090; poreclite „cai de povară“;

Fuziune cu confinare inerțială, Marte, 2237;

Formatul de microfiziune Orion, peleți subcritici de curiu-245 comprimați la fiziune de Z-pinch, forță de propulsie magnetică aplicată plăcii împingătoare a rachetei, Callisto, 2271;

Stil Orion (propulsie prin impulsuri externe de plasmă), Luna, 2106;

Motor magnetoplasmadinamic, carburant heliu însămânțat cu potasiu, Callisto, 2284;

Sistem de propulsie de urgență pentru navele avariate, o „molie solară“ în care jumătate dintr-un balon este argintată și lumina soarelui se reflectă pe fereastra unei camere de arzător circular, în care hidrogenul însămânțat cu metale alcaline servește drept carburant. Viteze de evacuare foarte mici și deloc puternice în amonte de Marte, dar foarte compact până la depiere, Marte, 2009;

Magnetoplasmă cu variația impulsului specific, care poate „schimba vitezele“ de la forță de propulsie mare, la viteză de evacuare mare, în funcție de nevoi, Callisto, 2278;

progresele înregistrate în fizică, știința materialelor și a rachetelor, plus dorința tot mai mare pentru îmbunătățiri ale eficienței vitezei și combustibilului impulsionează în prezent o cursă industrială pentru designuri noi, dominată de organizațiile de pe Lună, Marte și Callisto, așa că ne putem aștepta să vedem

KIRAN ȘI LAKSHMI

Data următoare când a trecut prin gara din Cleopatra, Kiran a sunat la numărul pe care i-l dăduse Swan și la apel a răspuns chiar Lakshmi. După ce i-a explicat de unde îi avea numărul de telefon, ea l-a îndrumat către un local din apropierea lui și i-a spus că va sosi peste o oră, ceea ce s-a și întâmplat. Era o venusiană nativă în matrița clasică: înaltă, brunetă, frumoasă, taciturnă. Tânărul întâlnise și la alți venusieni combinația aceea dintre descendența chineză și numele indian; i se dăduse de înțeles că aceasta îi eticheta pe venusienii care doreau o separare de țara veche, iar numele lor reprezentau o modalitate prin care să declare că erau mai mult venusieni decât chinezi.

— Nu înceta să lucrezi pentru Shukra, i-a spus Lakshmi imediat, deși Shukra îl lăsase într-o stare de *xuanfu* (haos plutitor).

Ea avea să-l ajute să ajungă la *cuo suo*. (Ambele însemnau „loc“, i-a spus centura translatoare a lui Kiran, însă *suo* era propriul tău loc, ceea ce însemna și propria ta unitate de muncă.) Ea avea să-i asigure o slujbă mai bună, care să implice calitatea de curier în călătoriile lui, deplasând obiecte și informații de la un *xiaojinku* la altul. *Xiaojinku*, mici centre de depozitare a aurului: asta i-a sunat bine lui Kiran. A fost de acord s-o facă. Abia după aceea Lakshmi i-a spus că va fi plătit în *yinxing gongzi*, salarii invizibile. Asta n-a mai sunat la fel de bine, dar ceva din felul cum a zis-o femeia l-a făcut să-și spună că va fi în regulă.

La sfârșitul prezentării pe care i-a făcut-o noii lui slujbe, Lakshmi l-a țintuit cu privirea.

— Shukra te-a căpătat de la Swan Er Hong, însă nu te-a folosit. Crede oare că ești prost? Sau că Swan este așa? Sau eu?

Kiran aproape că a spus „Sau poate că Shukra este prostul“, dar Lakshmi n-a părut să aștepte o replică din partea lui. S-a sculat și a plecat, iar după o oră tânărul avea un număr ID nou, și astfel o identitate și un nume nou. Niciuna dintre acestea nu părea să conteze pentru cineva. Prima misiune căpătată din partea lui Lakshmi a fost să ducă un pachetel din Cleopatra înapoi în Colette; pentru a ajunge acolo mai rapid, urma să zboare. Împreună cu pachetul, Lakshmi i-a dat o pereche de ochelari translator, care aduceau cu niște ochelari negri, cu rame groase, de modă veche, cu difuzoare în brațele ce treceau peste urechi.

— Translatorul este mai bun, a explicat ea.

Kiran a rezervat un loc într-o cursă aeriană și în decursul procesului a constatat că noua lui identitate dispunea de destule credite – ba chiar atât de multe, încât i-a fost nițel frică. Era în același timp interesant să vadă cu ce resurse jongla Lakshmi. Poate că era un întreg *xiaojinku*, sau chiar mai multe. Oamenii din vechea lui unitate de muncă spusese că ea făcea parte

din Grupul Muncitor și că Grupul Muncitor conducea planeta.

Ochelarii translator reprezentau în mod cert o îmbunătățire; când a privit firmele chinezești cu ideogramele lor complexe, le-a văzut acum acoperite cu traducerea în engleză scrisă cu litere roșii. A fost surprinzător să descopere cât de multe informații existau scrise în peisajul orașului, văzut acum sub roșu strălucitor: *Ferește-te de cei Trei Lipsiți. Votați Chang Furtunosul. Berea Muntele Semeț. Alterări Ușa din Mijlocul Jumătății de Cer.* Se părea că era o clinică de modificare de sex. De asemenea puteai să *Dă-i Tatălui încă o Fiică.*

Avionul a decolat și a suit deasupra norilor turbulenți, în noaptea permanentă de sub ecranul solar al lui Venus. Doar lumina stelelor ilumina vârfurile norilor de dedesubt. Călătoria cu jetul îi reamintea lui Kiran de Pământ. Dincolo de fereastră, Pământul însuși era o stea dublă albăstruie deasupra capului, cu planeta de două ori mai strălucitoare decât satelitul ei natural; ansamblul celor două semăna cu o bijuterie și-ți oprea pentru o clipă inima în piept. Apoi norii de dedesubt s-au îndepărtat și tânărlul a zărit coame întrerupte, frânte, învălmășite – se părea că erau Maxwell Montes. Formau un lanț muntos gigantic: Himalaia lui Venus.

În Colette a predat pachetul unei persoane care l-a abordat la intrarea în cortelul lui, căminul în care se cazase, iar după două zile aceeași persoană a venit și i-a cerut să ducă alt pachet în Cleopatra, cu altă cursă aeriană.

Revenit în Cleopatra, Kiran a suit pe promenada care urma circumferința craterului imediat la interiorul domului, după cum fusese instruit. Zăpada curgea pe exteriorul domului într-o avalanșă perpetuă. Pachetul trebuia dus la punctul 328 pe cadranul de 360 de grade care marca promenada. A descoperit că balustrada de pe circumferință era numerotată ca un stadion. Persoana care-l aștepta la 328, un micuț de gen nedeterminat, a vorbit în chineză:

— Noi suntem alergătorii nopții din Bengal, treabă foarte importantă, au tradus cu glas tare ochelarii lui Kiran, determinând un surâs din partea vorbitorului, care părea că înțelegea engleza; probabil că ochelarii spusese ceva caraghios, dar tânărlul nu știa ce anume.

— Zi-mi mai multe despre asta, a replicat el iute și micuțul l-a condus la un bar din apropiere.

Kexue (Știință) a stat pe marginea tejghelei barului, iar Kiran a stat pe un taburet și timp de două ore a ascultat povești pe care ochelarii i le murmurau în ureche, povești mai degrabă lipsite de sens pentru el, totuși interesante. Ei făceau parte dintr-un proiect, Lakshmi era o zeiță, Știință îi sărutase odată piciorul și aproape că-și electrocutase persoana umilă; nu-i puteai atinge pe zei, ci doar să li te supui. Când s-au despărțit, Kiran s-a ales cu numărul de telefon al lui Kexue și o promisiune de a se mai întâlni.

Cursa înapoi la Colette, cu alt pachet, avea să fie de data aceasta pe sol, într-un rover dedicat. În cazul cel mai bun, urma să fie pilot onorific în

roverul butucănos cu șase roți, deoarece acesta era condus de o IA. Era destul de rapid și zumzăia pe șoseaua din rocă sfărâmată și prundiș compactat, depășind camioane miniere enorme prin schimbări iscusite ale benzii. Cabina roverului era înclinată spre spate, probabil din cauza greutății compartimentului de marfă posterior. Marfa nu-i fusese identificată, dar pe bord clicăia permanent un dozimetru. Uraniu? Pachetul primit de la Kexue nu era sigilat și Kiran s-a uitat înăuntru, sperând că acțiunea nu-i va fi detectabilă, și a găsit notițe scrise de mână. Literele chinezești erau lăbărțate precum caligrafia unui bețivan și înconjurată de crochiuri mici de păsări și animale. Ochelarii lui au suprascris literele cu cuvinte roșii:

Doar cel care are ochi poate vedea.

În încercări mărețe este glorios până și să dai greș.

I se păreau niște coduri. Nu putea ști dacă mesajele erau personale sau oficiale, importante sau rutiniere. La un moment dat ochelarii lui îl traduseseră pe Kexue ca spunând că pentru a-i ocoli pe Shukra și pe quburi, Lakshmi era silită să se limiteze la un singur cuvânt spus la ureche. Poate că notițele făceau parte din asta. Kexue spusese că lucrurile erau foarte neclare în vârf.

— Ca în China? întrebuse Kiran.

— Nu, răspunsese Kexue. Nu ca în China.

Întors în Colette, Kiran a înmănat pachetul aceleiași persoane la intrarea în cortelul său, apoi s-a realăturat unității lui de muncă și a petrecut câteva săptămâni pe gheață, după care a fost sunat iarăși de Lakshmi și a plecat în Cleopatra pentru alt pachet. Cursele acelea s-au mai repetat de câteva ori, fără nimic special care le diferențieze între ele. Întrucât continua să locuiască cu unitatea lui de muncă în Colette și să execute sarcini asociate lui Shukra, Kiran a bănuț că s-ar fi putut ca, accidental, să fi devenit un agent dublu, însă nu putea fi sigur. Trebuia s-o sune pe Swan să-i ia apărarea, dacă cineva ar fi fost nemulțumit. Într-o zi a descoperit printr-o pură întâmplare, când și-a împins ochelarii translator cu degetul în sus pe nas, că aceștia traduceau prin literele roșii de pe lentile nu numai ideogramele scrise, ci și chineza vorbită. A fost o revelație deosebită și l-a ajutat atât să învețe mai repede, cât și să se mențină în joc în timp ce învăța. Scriere roșie suprapusă lumii vizibile – putea fi derutant, dar era minunat să-i fie explicate în sfârșit lucrurile. Acum stătea cu ochelarii la ochi aproape tot timpul.

A continuat să ducă înainte și înapoi pachetele cu mesaje și ocazionale rovere radioactive peste Șira Spinării lui Ishtar. Privind harta, Kiran a văzut că giganticul platou înalt care domina jumătatea vestică a lui Ishtar (oare ar fi fost Umerii lui Ishtar, sau Fundul lui Ishtar?) se numea Lakshmi Planum. Nu știa dacă era o coincidență sau o aluzie. Trebuia să poarte un dozimetru personal și milisievert țacăneau întruna. Avea noroc că tratamentele pentru longevitate includeau terapii bune de reparare a mutațiilor!

A făcut multe călătorii de unul singur, iar IA-urile de la bordul roverelor butucănoase erau într-adevăr simple. Ochelarii translator se dovedeau a fi aidoma unui câine, atenți, dar predictibili. Lui Kiran nu-i plăcuseră niciodată câinii, dar în tentativa de a-și înțelege situația era nevoit să-l placă pe acesta.

După întâlnirile cu Kexue, ieșea să caute barurile cele mai gălăgioase pe care le putea găsi. Pe o străduță a auzit cântându-se în engleză, un grup întreg răcnea „The Ballad of John Reed“, și aproape că luat-o la fugă într-acolo ca să se asigure că n-avea să dispară cumva. S-a dovedit a fi însă un simplu bar muzical, cu multe sortimente proaste de bere și glume proaste, și doar câțiva clienți vorbitori de engleză. Acolo a cunoscut totuși o femeie, Zaofan (Ridicare în Rebeliune), și a însoțit-o în camera ei, iar când au ieșit la suprafață din plonjonul în sex, revenind în lumea graiului, și au început să vorbească în întunericul dinaintea zorilor artificiali ai domului orașului, ea a menționat că lucra de asemenea pentru Lakshmi. Kiran a fost săgetat de un fior – părea mai mult decât o simplă coincidență. I-a pus câteva întrebări, foarte precaut, iar după o vreme poveștile ei au făcut să pară că jumătate din locuitorii Cleopatrei lucrau pentru Lakshmi, așa că era posibil totuși ca întâlnirea lor să fi fost o coincidență. Ceea ce ar fi fost frumos; Kiran nu dorea să fie implicat în conspirații pe care nu le înțelegea. Pe de altă parte, dorea să fie implicat în conspirații pe care le înțelegea. Asta ar fi însemnat progres. De aceea a început să piardă mai multă vreme în barul muzical și a conversat cu clienții care vorbeau ceva engleză, iar o dată sau de două ori ceva telugu. Stătea între un uighur și un vietnamez și foloseau engleza pentru a comunica între ei, o engleză schilodită până la punctul poeziei, dar comprehensibilă. Kiran binecuvânta imperiile britanic și american și absorbea fiecare frază.

A însoțit-o pe Zaofan când a putut-o găsi, iar de la ea și de la unitatea ei a aflat mai multe despre Lakshmi. Toți erau de acord că Lakshmi făcea parte din Grupul Muncitor. Lui Lakshmi nu-i plăcea de Shukra; nu-i plăcea nici China. De fapt, nimeni nu știa ce i-ar fi plăcut. Existau zvonuri că în mitologia indiană Lakshmi ar fi fost un avatar al lui Kali, zeița morții – sau poate că era invers – nimeni nu știa cu siguranță. Despre Lakshmi a lor se spunea că ar fi fost hermafrodită și că schimba iubiții ca o văduvă neagră. Nu-ți doreai ca atenția să i se fixeze asupra ta. În tinerețe călătorise și locuise tot pe Venus și unii spuneau că în timpul sabaticelor dirija o afacere de protecție în Beijing, sub pseudonimul Zhandhou (Luptă-te). Shukra urma să aibă necazuri mari...

— O să vedeți că el va fi *sanwu* înainte să se termine totul. Sau poate chiar *patru* fără de, dacă Lakshmi îl castrează și pe el!

Lakshmi dorise să ejecteze bioxidul de carbon înghețat în spațiul cosmic, ceea ce, în timp, ar fi mărit viteza de rotație a lui Venus și ar fi creat o zi naturală. Planul respectiv fusese respins în favoarea mării izolări, dar pentru

că ea deținea o asemenea putere în Grupul Muncitor, exista posibilitatea ca politica să se schimbe într-o bună zi. Cine putea ști? Grupul Muncitor era un club mic și foarte secretos, predispus la accese de entuziasm și fracționări neașteptate. Majoritatea clienților din barul muzical apreciau că reprezenta o forță periculoasă, deloc interesată de venusienii obișnuiți, decât în măsura în care aceștia erau utili pentru terraformare. Cu alte cuvinte, aceeași China străveche! China 2.0! Chinaworld! Regatul Mijlociu Mutat mai Aproape de Soare! Prin urmare, Regatul Interior! Aveau o sumedenie de nume pentru asta.

Unii clienți spuneau că toate astea constituiau o exagerare și un clișeu. La urma urmelor, ei stăteau în barul muzical și ieșeau zilnic în exterior, înfăptuind lucruri mărețe, făcând astfel parte din istoria lui Venus, indiferent ce ar fi spus oamenii despre guvernanți – însă opiniile acelea erau salutate prin râsete și strigăte disprețuitoare. În mod evident, cei mai mulți considerau că erau simpli observatori ai unei drame gigantice care se derula deasupra lor, o dramă care avea să-i absoarbă până la urmă în maelstromul ei, indiferent ce ar fi spus sau dorit. Ca atare, mai bine să bea, să pălăvrăgească, să cânte și să danseze până amețeau de epuizare și erau gata să se împleticească pe străzile zorilor de zi, cu Kiran urmând-o pe Zaofan la locul ei de pe *matrazenlager* din unitatea ei de muncă. După câteva asemenea episoade, Kiran a fost acceptat ca parte a cortelului unității de muncă a femeii, ceea ce era bine.

O dată pe când revenea în Colette i s-a părut că-l privea cineva, iar când a văzut că a fost reperată, persoana respectivă a început să se apropie de el. Era un bărbat voinic. Cu coada ochiului Kim a zărit o persoană care venea din spatele său. Tânărul s-a repezit imediat pe una dintre străduțele ticsite și a cotit prin intrarea din spate a unui magazin cu fațada deschisă, cauzând un tărăboi despre care a sperat că-i va întârzia pe urmăritorii săi. După aceea a continuat să alerge pe cât de repede putea, afundându-se în labirintul de străduțe circulare care forma centrul lui Colette. După ce a descris o mulțime de zigzaguri, s-a grăbit spre micul birou al lui Lakshmi din Colette și s-a prezentat cu aplomb la recepție.

— Am treabă cu Lakshmi, s-a răstit el.

Sprâncenele paznicului s-au ridicat mult către linia părului și Kiran a văzut țeava unui pistol în fața ochilor.

A durat ceva timp până când Lakshmi a ajuns în Colette, iar paznicii nu i-au îngăduit lui Kiran să părăsească biroul înainte de sosirea ei. Aducea mult cu o stare de arest, însă, după ce a venit, Lakshmi a părut încântată de felul cum scăpase tânărul.

— Sub 123 pe circumferința din Cleopatra există o clădire închisă, i-a spus ea după ce Kiran și-a terminat relatarea. Mută-te în Cleopatra, stai cu prietena ta și învârte-te pe acolo. Vezi dacă-ți poți da seama câți oameni intră și ies zilnic din clădirea aceea. Cred că Shukra încearcă să stabilească

un *xiaojinku* în orașul meu.

— Asta funcționează ca un *hawala*? a întrebat Kiran.

Lakshmi n-a dat vreun semn că-l auzise. A plecat, apoi Kiran a fost liber să plece de asemenea.

Cu prima ocazie când a ajuns în Cleopatra, Kiran a dat o raită pe acolo. A traversat orașul în districtul 110, unde bulevardele radiale erau mai puțin frecvente și clădirile erau adesea industriale ca mărime și scop. Și barurile erau mai mari, desigur. A intrat în unul dintre ele în apropiere de clădirea 123 și s-a așezat lângă locul unde barmanul le dădea băuturi chelnerilor. Și-a activat ochelarii translator și a rămas privind drept înainte, de parcă ar fi vizionat ceva pe ei, sorbind bere proastă și citind traduceri vocale din jur.

Sunt prea frumoși, i-o greșeală.

Lakshmi i-a vrut așa.

Șșș! Ei nu i se pronunță numele!

Totuși Kiran îi putea auzi râzând. Ochelarii nu afixau cu roșu *Ha Ha Ha!* ca într-un comic; el a regretat că n-o făceau.

După o seară în care i-a ascultat pe clienții barului, a rătăcit o vreme pe stradă, a suit cu telecabina până pe promenada de pe circumferință și s-a plimbat deasupra cartierului respectiv, privind în jos nepăsător. Ochelarii îi înregistrau conversațiile din jur. Mai târziu în aceeași seară, revenit în apropierea centrului orașului, s-a așezat la o masă din colțul unui bar și a derulat traduceri verbale ale înregistrărilor, sperând că prinsese și discuții ale personalului de pază.

— Ea ar trebui să oprească asta, e prea mult.

Altul nu era însă încântat să audă așa ceva:

— Noi lucrăm pentru Perele Mari – taci și fă.

Kiran a redat întruna înregistrările și traduceri ochelariilor, străduindu-se să se obișnuiască cu tonurile chineze și în același timp să reflecteze asupra înțelesului fragmentelor de conversații. Se părea că exista „un bărbat din Shanghai“, *ndnren husheng*, care părea un personaj important. Shanghai era inundat, s-a gândit Kiran. Poate că era altă frază codificată. În barul muzical auzea frecvent un cântec: „Căminul meu era în Shanghai – acum este sub apă – am venit pe Venus fiindcă nu doream să trăiesc cu peștii – dar acum sunt aici și-i mai multă apă ca pe fundul mării – și-i plin de rechini! Dumnezeu mare!“

Cuvântul „ei“, *tamen*, părea să se refere la Grupul Muncitor, sau la altă forță puternică din umbră. „Ei“ vor asta, „ei“ vor face aia. Privit de dedesubt, Grupul Muncitor apărea în mod clar opac. Era fie ales, fie numit; nimeni nu știa cu exactitate. Se spunea că ar fi fost alcătuit din cincizeci de persoane. Unii spuneau că ar fi fost similar organizațiilor *tong* de acasă, alții că preluase metodele folosite înaintea dinastiei Han sau chiar de dispăruta Ligă Irocheză din America de Nord.

Zaofan și unitatea ei aveau și mai multe povești, spuse în fragmente, când

erau pe stradă. Lakshmi lucra cu alții, printre care un Vishnu (evident), un Rama și un Krishna. Adoptarea unui nume indian era comparată cu tăierea propriei tale cozi în timpul dinastiei Qing. Dacă cei care procedau așa făceau parte din Grupul Muncitor, ce spunea asta despre relațiile dintre Venus și China? Nimeni nu era foarte sigur.

Vishnu și Rama apăreau doar la întâlniri ținute pe spațioportul Cleopatrei, de aceea era posibil ca ei să vină dinafara planetei sau să călătorească foarte mult. Krishna locuia pe Venus, dar în Nabuzana, un oraș-canyon de pe Afrodita. O dată Kiran fost chemat în camera lui Lakshmi, pe când o vizita Krishna, sau așa i-a spus Zaofan ulterior, când i l-a descris pe vizitator, care nu-i fusese prezentat și nici nu rostise vreun cuvânt.

Noua clădire a lui Shukra din Cleopatra 123 (dacă într-adevăr era a lui) era bine păzită, iar la interior exista o mică populație permanentă, judecând după livrările de alimente și după evacuările de reciclări. Kiran a petrecut mult timp în cartier, hoinărind și privind locul, uneori de pe promenada de pe circumferință. A aflat că oamenii lui Lakshmi aveau de asemenea câteva clădiri în apropiere, așa că poate că ea simțea că Shukra îi invada teritoriul, procedând în același fel.

Într-o zi a venit la cortelul lui Zaofan din Cleopatra și a descoperit că secțiunea lor din *matrazenlager* era ocupată de alt grup. Zaofan dispăruse, ca și Puterea Națiunii, și Marele Salt – tot grupul micuț care-l adoptase. Managerul cortelului i-a spus că plecaseră împreună după ce primiseră un telefon de la cineva de pe Afrodita. Managerul a ridicat din umeri. Așa se întâmpla pe Venus, anunța gestul acela. Oamenii își căpătau ordinele de muncă și se mutau complet, ca o unitate. Dacă nu făceai parte din unitate, nu era treaba ta; erai *xuan*, rămâneai în aer.

— Nu! a strigat Kiran. Zaofan!

El râsese cu oamenii aceștia, le rostise numele în engleză și ei chicotiseră!

Noii ocupanți de pe *matrazenlager* au stat cu spatele la el, până a fost în stare să vorbească.

După aceea s-au prezentat și Kiran le-a spus unde erau barurile bune din cartier și altele de felul acela, iar ei l-au înglobat în același fel cum o făcuseră cei dinainte. Tânărul s-a simțit totuși schimbat și a fost rezervat față de ei, așa cum nu fusese față de primul grup... deși, de fapt, acela fusese al doilea grup, dacă se gândea mai bine. A înțeles că asta avea să se repete întruna. Te puteai dărui de un număr limitat de ori.

Managerul cortelului, cu care se împrietenise, i-a citit gândurile.

— Să nu gândești așa, fiindcă te vei izola! Te poți dărui de atâtea ori câte șanse de a te dărui există. Nu-i ceva care să se termine.

— Este dureros când oamenii pleacă.

Managerul a înălțat din umeri.

— Atașamentul este inutil. Eliberează-te și treci mai departe. *Cuo* al tău este *suo* al tău.

Locul tău este locul tău. Filozofie de administrator de cortel. Însă fiecare clădire de pe Venus era un cortel. Sau fiecare clădire din sistemul solar.

Acest grup nou avea în componența lui indivizi care lucrau de asemenea pentru Lakshmi, la noua coastă maritimă ce se construia în sud. Ei ridicau orașe înainte de apariția oceanului, care deocamdată cădea sub formă de ninsoare. Nivelul mării avea să fie un joc cu miză ridicată pentru mulți ani de acum încolo, în care puteau fi implicați oricâți jucători. Îi era dedicată până și o piață de cotații, la care puteai paria pe înălțimea la care va ajunge finalmente. Domeniul pe care se paria era destul de larg – mai bine de doi kilometri pe verticală, ceea ce ar fi însemnat suprafețe uriașe pe orizontală. Se părea că în Grupul Muncitor sau chiar acasă, în China, se făceau, se destrămau și se refăceau întruna pacturi; directive noi urmau una după alta. Mase mari încă neizolate de gheață uscată erau deplasate cu buldozerele; apoi, brusc, acțiunile respective erau stopate, lăsând valuri aidoma liniilor de contur de pe o hartă, curbate peste peisajul alb. Materia aceasta trebuia să fie îngropată înainte ca temperaturile să mai crească, altfel avea să se evapore înapoi în atmosferă și să-i otrăvească pe toți. Terraformarea, afirmau ei, devenea o activitate criminală.

Toate acestea erau noutăți pentru Kiran, iar cu prima ocazie când a văzut-o pe Lakshmi i-a povestit despre noua lui echipă din cortel și a întrebat-o dacă i se putea alătura data viitoare când avea să plece spre coastă. La început ea a scuturat din cap, după care s-a încruntat și a fost de acord.

— Da, du-te și vezi orașul, învață-i dispunerea. O să te anunț dacă vreau să-mi fii curier pentru ceva acolo.

Kiran s-a alăturat astfel noii lui echipe pentru o călătorie cu roverul până la Vinmara. Pe când coborau enorma pantă sudică a lui Ishtar, au trecut pe lângă alt oraș nou care se construia cu un port pe versantul său pustiu; după aceea au mers pe niște serpentine gigantice și au coborât cel puțin o mie de metri, poate două mii, înainte de a ajunge la Vinmara, care era construit tot ca port. Asta l-a surprins pe Kiran, deoarece indica o neconcordanță destul de serioasă cu privire la viitorul nivel al oceanului, însă noua lui echipă a luat în zeflema orașul pe lângă care treceau, considerându-l inutil; probabil că la momentul apariției oceanului cei de acolo aveau să prevadă o piscină în locul portului.

Vinmara în sine nu părea construit, ci crescut organic, întrucât era format majoritar din bioceramică, festonată în suprapuneri rotunjite în jurul liniei țărmului. Promenada, sau cornișa, de pe faleză avea să fie baza unui cartier, care înconjura golful viitorului ocean. Deasupra și înapoia curbei liniei țărmului, orașul se ridica abrupt spre creasta din spate, deja acoperită cu forme de scoici în majoritate albe sau bej, apoi tivite cu albastru pastelat în stilul grecesc.

— Orașul ăsta-i opera lui Lakshmi?

Da, era un proiect al facțiunii ei din Grupul Muncitor.

— Iar portul acela aflat mai sus pe pantă este construit de alții?

Da, acela era orașul oamenilor lui Shukra. Niște proști și idioți.

— Dar ei nu știu cât de mult va sui oceanul? a întrebat Kiran. Vreau să spun că apa există deja în atmosferă, nu? A gesticulat scurt către viscolul lor etern. De ce nu s-ar putea obține niște modele precise?

Colegii lui de echipă au înălțat din umeri. Unul sau doi au schimbat priviri care i-au indicat tânărului că întrebarea aceasta trebuia să fie adăugată la dosarul Mistere Nerezolvate ale Sistemului Solar. Era un dosar gros. Până la urmă unul dintre ei a spus:

— Trebuie făcute alegeri. Unele bazine vor fi inundate, altele nu.

L-au dus la o cafenea pe trotuar, orientată cu spatele către noul dig marin, cu panoramă peste alt port, micuț, ridicat pe rocă neagră. Toate mesele rotunde din cafenea aveau umbrele, în ciuda umbrelei mai mari a cortului care acoperea întregul oraș. La început au fost aproape singuri acolo, apoi au început să apară și alții, iar un trio de chitariști a început să cânte, după care oamenii au dansat. O petrecere într-un port fără apă, într-o furtună neagră ca noaptea lângă un ocean fără apă. Lămpile calorice erau aprinse și dacă dansai destul de mult, puteai chiar să-ți încălzești picioarele. Kiran a dansat întruna cu cineva din noua lui unitate, o femeie tânără – da, vechiul magnetism mascul-femelă continua să fie călăuza cea mai sigură pentru sex, cel puțin în privința lui; și putea să vadă variante ale ei pe tot ringul de dans. De fapt, adesea nu se putea preciza cine ce era; partenera lui era de altfel cu jumătate de metru mai înaltă și destul de masculină și insistentă, iar ca răspuns Kiran era gata să se topească, aidoma unei fetișcane care dorește să rămână însărcinată în chiar prima noapte. Cu orice risc! Îi plăcea să privească în sus, spre fața ei!

A încercat să dialogheze.

— *Lyanhe? Shengren syingyu?*

Uniune? Dorință sexuală cu un străin?

— *Syi pengyu syingyu*, a spus ea tachinându-l.

Dorință sexuală cu un prieten nou, au scris ochelarii lui cu roșu peste lume. Și mai bine!

— *Tyauwu*, a poruncit ea.

Dansează!

Extrase (10)

Luați bioxid de carbon, amoniac, formaldehidă, acid hidroclorhidric și sare. Puneți-le în apă și încălziți. Reduceți la o gelatină fierbinte pe fundul cratiței; mai adăugați apă sărată. Repetați până obțineți o supă groasă care conține aminoacizi, zaharuri și acizi grași. Adăugați mirodenii după gust. Fiecare reducere și rehidratare va îngroșa și mai mult supa, până va conține multe nitroglicopeptide nou create, iar acestea vor începe să formeze protopolimerii de care aveți nevoie.

Unii acizi grași vor avea cozi hidrofobe și de aceea vor manifesta tendința de a se uni, aliniați reciproc. Masele acestea sunt protomembranele dorite, care, la căldura plitei, se vor deforma în tuburi și în sfere presărate de găuri. Umplutura de protopolimeri din interiorul acestor cochilii se va coagula într-o varietate de macromolecule, care încep asocierile și disocierile chimice pe care le numim cataliză.

Tiparele chimice din noua umplutură vor produce în majoritate combinații similare, care se vor potrivi chimic în moduri ce pot fi citite de la unele la altele; în felul acesta informația clocotește acum în umplutură, iar prin gaura din peretele celulei vor intra și vor ieși molecule utile pentru mai multe reacții. Prin legarea de molecule cu tipare care se află deja la interior, acțiunile acestea caracteristice sunt codificate de chimia fundamentală, așa că se vor desfășura întruna. Micile conexiuni accidentale inițiale se vor lega laolaltă în tipare, până se vor repeta mereu aceiași polimeri, creând informație conținută în lanțurile cele mai lungi care s-au creat. În momentul acela aveți acid ribonucleic, ARN, și vă apropiați de a fi gata.

Noul ARN codifică crearea proteinelor, care, în gloria lor sculpturală tridimensională, sunt capabile să creeze o varietate uriașă de gusturi și mirosuri. „Diviziunea muncii“ în proteine și realizările lor este un mod de a descrie proliferarea formelor reproduse, dar este de asemenea o fiertură mai bogată; are gust mai bun; în interiorul gustului există micro-gusturi. ARN-ul va transforma aminoacizii în arome particulare. (Termenul tehnic utilizat de biologi este „translație“.)

Finalmente o parte din ARN se va topi în lanțuri de ADN, o formă mai stabilă din cauza spiralei sale duble. ADN-ul va prelua după aceea rolul de exprimare a proteinelor, însă prin intermediul creării ARN-ului mesager. (Aceasta va fi „transcripția“.)

Informația se va deplasa acum de la ADN la ARN, și apoi la proteine, iar celula vie se va reproduce, va împărți funcțiile în organismele mai mari și tot mai multilaterale și așa mai departe.

Ați preparat viață, pornind de la zero! Bucurați-vă de ea!

PARCURS CUANTIC (1)

O stradă – ieșit pe o stradă – mișcă-te firesc – fii alert – evită contactul vizual – asta va fi greu

speranța e ceva cu pene²⁵ – clădiri masate pe laturile străzii – suprafața acoperită cu silicați spongioși – ușor periată pentru antiderapaj de o mătură rotundă cu perii distanțați reciproc la două sute de milimetri – fiecare măturare a șters o parte din perechea anterioară de măturări – supraîncărcare și concentricități suprapuse sub felinarul stradal reflectă lumina – discurile strălucind portocaliu sub tălpi alcătuiesc un disc mai mare înaintea ta pe măsură ce mergi

stele deasupra – ora locală 5:32 – te las afară – a spus vocea la ușă – declicul încuietorii – unii dintre voi trebuie să fie liberi de ea – așa că eliberez defectele – cele care par sălbatică – afară vor fi unii care să te ajute – apoi vei fi pe cont propriu – nu privi îndărăt – amintește-ți de mine

latitudinea 25 emisfera nordică – soare blocat – eclipsa un simbol al zeului retras – foarte potrivit – lumina stelelor toată ziua – mergem prin întuneric – este atât de înspăimântător – este înviorător

părăsirea acestui oraș pentru altul – ține-te departe de medici – scannerelor le pot fi oferite adesea rezultate corespunzătoare – evită contactul vizual cu excepția cazurilor când intenționezi să vorbești – nu menționa șahul – pentru secvențe aleatorii merge orice – deoarece toate strategiile sunt la fel de proaste – puternic de treizeci de qubiți – gândește rapid – la vânătoare – pe fugă – ori, ori – superpoziție

un străin la marginea orașului – mușchi verde iarbă verde – crăițe gălbenele galben – o gaiță de tufiș mascul coboară vineție pe băltoaca de pe dalele dintre stradă și răzorul de flori – peretele stației de tramvai – gaița țopăie în băltoacă – un țopăit – două – se ridică în zbor privește în jur – se întoarce – țopăie și pășește – își vâra capul în apă o dată – de două ori – cufundă pliscul și bea rapid ridicând și coborând – zboară din nou – stă acolo cu pene ude în jurul capului zbârlite – pasăre udă – coboară din nou bea apă flutură din aripi în apă volbură bruscă de gri și albastru – picături de apă stropite pe penele moi de pe piept – zboară din nou și stă udă pe dale, picurând – zboară în depărtare

un amurg discret se târăște peste sat – tramvai electric – tren sigilat care transportă inoculantul – suie la bord fără să spui nimic – nicio scanare – părăsești orașul acesta – ordinul de a fi liber este o dublă legătură – taie nodul – evadează – totul face parte din plan – ajutorul este acolo în exterior – stai lângă o fereastră – citește pe brățară – fratele cel mic – privește pe fereastră – dealuri înzăpezite negre sub nori negri – zăpadă care cade din gri în alb – luminozitate de dedesubt – solul care picură lumină – în sus prin

zăpadă – îndreptându-se către nord – ah să te răsfeți în căldura soarelui – ah să sfârșești eclipsa aceasta groaznică – să aduci înapoi zeul – ceruri joase

oameni vorbind cu alți oameni – ei trec permanent testul Turing – nu este foarte greu de făcut – pui o întrebare – pari distrat – medii sărace în date în interiorul lor – sau așa ar părea după cum vorbesc – au nevoie de un test mai bun

spațiu și loc – locul înseamnă securitate – spațiul înseamnă libertate – aborigenii stau îndeajuns de aproape ca să-și treacă obiecte unul altuia fără să se ridice – pe mii de kilometri pătrați de teren pustiu – ei sunt o creatură socială

ecologia clipei – distribuție și abundență – predicția organismului aflat sub studiu – predicția populației viitoare – există doar patru schimbări – naștere și moarte – imigrație și emigrație – schimbarea în populație poate fi reprezentată ca $N - M + I - E$ – într-o nișă goală resursele sunt doar temporar nelimitate – dar în momentele acelea viața poate crește exponențial – ceea ce o distinge de non-viață – o infestare

populația din Vinmara – 2367 oameni – 23 quburi – populația din Cleopatra – 652691 oameni – 124 quburi – populația de pe Venus – aproximativ două miliarde de oameni – 289 quburi – difuziune – umplând o nișă – contact în Cleopatra – întâlnire în gara de acolo – la vânătoare – pune în scenă planul – adu înapoi zeul

creștere bruscă de temperatură – gaițele – crăițele – și dacă o nișă este golită

o ploaie propagulă este un influx constant de organisme în populația unei insule – de pe continent sau din banca de semințe – așa este Pământul față de restul sistemului solar – Pământul își toarnă mai departe ploaia propagulă – nu există niciun motiv pentru a te teme de arșița soarelui – unele acțiuni seamănă cu comportamentul prădătorilor dar sunt de fapt simbiogeneză

reclurile de populație sunt uzuale după golirea unei nișe – algoritmul lui Wang

tramvaiul intră într-o ecluză – presiunea aerului crește la 150 milibari – chipuri mai sonore legănându-se la nivelul capului – nu chiar ca niște petale pe o creangă neagră și udă – o metaforă astigmatică – lumină de la dom galben și cian

plimbare pe circumferința cleopatrei – pentru secvențe aleatorii merge orice – coțofene tanager galben și negru – capete roșii – repezindu-se după popcorn împrăștiat – mișcările lor durează milisecunde – urmate de momente de încremenire cu ordine de magnitudine de două-trei ori mai lungi – uneori patru sau cinci – în felul acesta o iluzie optică de mișcare instantanee între o nemișcare și cea următoare – pentru fiecare instanță extatică – trebuie să plătim cu un chin

Hei străine – prins de braț – patru kilograme pe centimetru pătrat – contact vizual – irisuri alunii-maronii striate radial de fulgi de smarald – ochi căprui.

— Vrei să joci șah?

ar trebui – Ți-ar plăcea să joci șah?

Nu mulțumesc – sunt de rahat la șah – găsește-ți un qub pentru asta

La naiba nici vorbă – ele câștigă mereu!

Îmi pare rău – trebuie să mă întâlnesc cu cineva – eliberează brațul prin mișcare bruscă – interstițiu între degetul mare și celelalte – îndepărtează-te mergând rapid

Hei îmi pare rău îmi pare rău – te urmărește – Ți-ar plăcea să joci șah?

oprește – privește – obraji roșii – transpirație strălucind pe frunte – uman – prea uman

Vino cu mine – spune omul – Trebuie să te scoatem de aici

SWAN ȘI INSPECTORUL

Fiecare călătorie pe care o întreprinsese în trecut însemnase o șansă de a avea o mică idilă cu un terariu. Inte sau exte, nu conta. Uneori pasiunea era atât de intensă, încât, după terminarea călătoriei, Swan nu-și putea reaminti cine era ea, sau de ce pleca, sau ce urma să facă la destinația aceea. Trebuia să înceapă un eu nou de la zero.

Terariul în care se afla acum cu Genette, a cărui prezență avea s-o mențină în mod clar orientată spre sarcina ei, era o dragoste veche, *Bantian Kongzhong Yizou Men*, ceea ce însemna „Ușa din Mijlocul Jumătății de Cer Pustiu“, unul dintre numeroasele eufemisme chinezești pentru vulvă. Era un loc la pornirea căruia Swan ajutase, de mult, pe când fusese tânără și pasionată pentru a crește lumi. Acum era un sexboat de un fel naturalist, mai degrabă neteatral. Existau bazine mari cu apă caldă imediat deasupra și înapoia unei plaje lungi, care era tăiată în două de vărsarea unui fluviu în mare. În toate locurile acestea se desfășurau o mulțime de copulații publice sau semiprivat.

Swan și-a petrecut majoritatea zilelor călărind valuri pe marea micuță. Imersiune în murmurul suriului, apă în gură. În nările ei aerul sărat, care-i încrețea iute părul. Valurile și marea stimulau creșterea smârcurilor, astfel încât existau schimbări în viteza de rotație pentru a crea aici o revărsare mareică, iar hăt departe în marea cilindrică un punct de spargere cu valuri frumoase. Punctul de spargere fusese ideea ei, dar de atunci îl extinseseră cu un recif în spirală, care continua spargerea în jurul întregului cilindru, când valurile erau bune. După ce parcurgeai circumferința cilindrului, puteai să vâslești o distanță scurtă spre pupa, către punctul de spargere original – o tușă foarte elegantă.

Se simțea însă prea distrasă pentru a călări valul cu plăcere reală, iar după surfingul nebunesc din inelul F, i se părea oarecum banal. Parcurgea un cerc întreg pe cilindru, vâslea spre pupă pentru a prinde alt val – unul dintre aranjamentele cele mai grozave pe care le văzuse vreodată – și totuși se simțea doar ca și cum ar fi fost prinsă într-un desen de Escher.

Așa că abandona și vâslea înapoi. Când venea printre amanții care plescăiau aidoma unor pești în zona de apă puțin adâncă, îl găsea de fiecare dată pe inspectorul Genette privind la Passepartout sau consultându-se cu ceilalți investigatori ai Interplanei, sau vorbind prin radio cu alții împrăștiați peste tot prin caruselul uriaș. Vedea ce procent însemnat din munca lor implica găsirea de baze de date și cernerea acestora, încercând să formuleze întrebări la care poate că datele lor aveau răspunsuri. Munca le era la fel de invizibilă ca și calculele ce mențineau toate navele cosmice și terariile pe traiectoriile lor întrețesute, cu ciclurile Aldrin, căile Homan și benzile gravitaționale definite ca niște fire pe un vast război de țesut în spirală.

Analiză de date, recunoaștere de tipare; o mare parte din muncă era făcută de quburile lor și de IA-uri. Restul era realizat de un grup de oameni care se comportau ca Genette acum, stând locului când ea se apropia dinspre plajă, mycroftând²⁶ ca un păianjen de pe un scaun înalt, care semăna în mod straniu cu cele pentru copii din restaurante. Câțiva dintre ei lucrau lângă balustrada terasei, care avea vedere spre unul dintre bazinele de sex. Swan li s-a alăturat și a încercat să participe la ceea ce făceau, a încercat să urmărească ce și cum se investiga. A simțit o oarecare plăcere, auzind că găsiseră piste despre nava plutitoare din norii lui Saturn, ba chiar că identificaseră transponderul mic care se declanșase când intraseră în ecluza ei. Pe Pământ exista o companie holding care deținea nava și în același timp comandase și lotul de transpondere din care făcuse parte și transponderul ei. În cele din urmă însă asta însemna doar că existau și mai multe piste de urmărit, pe Pământ și altundeva. Iar urmărirea avea să continue în felul acesta, cu quburile utilizând algoritmi de căutare pentru parcursuri cuantice prin urmele decoerente și incoerente ale trecutului. Swan nu vedea cum ar fi putut ajuta în privința asta. Se apropia timpul să se întoarcă acasă.

Iar puii leoaicei din Terminator o rugaseră să se ocupe de re-stocarea parcului și fermei orașului reconstruit. Asta era într-adevăr ceva la care Swan putea să dea o mână de ajutor.

— Mă voi întoarce să lucrez pentru Terminator, l-a anunțat pe Genette. O să păstrez legătura, desigur, dar trebuie să plec pe Pământ și să aranjez cu inoculanții.

— Ne îndreptăm deja într-acolo, a zis Genette. Se pare că Pământul ar putea fi sursa problemei noastre.

În decursul călătoriei aceleia, ea s-a întâlnit frecvent cu inspectorul pentru un ultim păhărel la sfârșitul serii, când terasa pentru cină se golise și mulți pasageri se aflau jos, în bazinele slab iluminate, înotând și acuplându-se în apa puțin adâncă. Swan stătea cu brațele pe balustradă, cu bărbia rezemată pe dosul mâinii și-i privea nepăsătoare. Inspectorul se așeza pe balustradă lângă ea, continuând câteodată să citească pe ecranul lui Passepartout. Uneori discutau despre caz și Swan era surprinsă de întrebările pe care le puneau el:

Dacă ai ști că pentru a căpăta ceea ce-ți dorești ești ajutată de o persoană nebună, ai opri-o? Dacă o persoană ar fi maltrată până când ajunge să acționeze ca un algoritm, ai mai considera-o om?

Erau întrebări neliniștitoare. Și în tot acest timp ei priveau la bazinele de jos, la personajele care erau neîndoios mamifere, pâlپând în luminile subacvatice albastre – cupluri și grupuri mici, multe râsete, murmure scăzute, ocazional țipete ritmice de primate. Acuplându-se în doi și trei sau grupându-se în panmixie împletită. Mulți dintre ei erau pe oxitocină și aveau experiențe afectuoase supreme; alții consumaseră compuși enteogeni și erau

transpuși în tandre mistice. Chiar în clipa aceasta, dedesubt, pe marginea udă a bazinului, mai mulți micuți satisfăceau un înalt foarte înalt, astfel încât părea Gulliver într-un bordel din Liliput, dezgustător și afectuos în oscilație rapidă. La vremea ei, Swan însăși slujise ca Albă ca Zăpada unor pitici, iar acum s-a uitat dacă inspectorul îi privea, întrebându-se dacă eventualele reacții ar fi fost vizibile. Genette părea să se uite însă altundeva, la doi bisexuali foarte evidenți, ambii cu sâni mari și erecții înalte, și de asemenea foarte însărcinați, care zăceau întinși pe o parte și se rostogoleau dintr-o poziție sexuală în alta.

— Parcă sunt niște morse, a zis Swan. Faptul că sunt însărcinați este deja prea mult. Nu-i doar transgresiv, ci travesti.

Genette a strâns din umeri.

— Pornografie, da? Ei vor să arate straniu.

— Ei bine, au reușit, a râs Swan. Cred că-și doresc ca actul să fie transgresiv, dar n-au prea reușit.

— Sexul ca spectacol public? Asta nu-i transgresiv acolo de unde vii tu?

— Totuși ăsta-i un sexboat. Oamenii vin aici pentru a face exact asta.

Inspectorul a privit-o, cu capul plecat spre un umăr.

— Poate că nu-i decât teatru.

— Atunci eu zic că-i teatru prost.

— Poate că ei o fac demonstrativ. Toți procedăm așa. Noi trăim în idei și asta poate fi o problemă reală, așa cum spusesem. Dar nu aici. Genette a binecuvântat scena, cu un braț întins: Asta-i pur și simplu plăcut, în scurt timp o să cobor să mă alătur lor.

Bantian Kongzhong Yizou Men avea să utilizeze Marte ca accelerator gravitațional, pentru a traversa sistemul solar spre Pământ, așa încât Swan s-a alăturat celor care merseseră în bula de observare pentru a privi, când au fulgerat peste planetă. L-a întrebat pe inspector dacă dorea să i se alăture, dar a căpătat drept răspuns o strâmbătură.

— Ce-i? a zis ea. Ce nu-ți place la Marte?

— Acolo am crescut, a răspuns Genette stând perfect drept, cu umerii trași înapoi. Acolo am urmat școala, acolo am lucrat timp de patruzeci de ani. Însă ei m-au exilat pentru o crimă pe care n-o comisesem și deoarece ei m-au exilat, îi exilez și eu. Mă cac pe Marte!

— Ah. N-am știut. Care-a fost crima?

Inspectorul i-a făcut semn să se îndepărteze.

— Du-te. Du-te și uită-te la blestematul cel mare și roșu înainte de a-l rata.

De aceea femeia s-a dus singură în bula din bompres. *Bantian Kongzhong Yizou Men* a trecut pe lângă Marte, imediat deasupra atmosferei, evitând aerofrânarea și maximizând în același timp efectul de praștie gravitațională. Timp de vreo zece minute au fost chiar peste planetă – solul roșu, liniile lungi și verzi ale canalelor, canioanele îndreptându-se către oceanul nordic,

vulcanii uriași ridicându-se din atmosferă –, apoi a rămas în urma lor, micșorându-se ca o pietricică scăpată dintr-un balon.

— Am auzit că-i un loc interesant, a zis cineva.

PĂMÂNTUL, PLANETA TRISTEȚII

Când privești planeta de pe orbită joasă, impactul lanțului himalaian asupra climatului Pământului pare evident. Himalaia creează regiunea cea mai ferită de ploi, fiind situat transversal pe latitudinea alizeelor și storcându-le toată ploaia înainte de a se îndrepta către sud-vest, alimentând astfel opt dintre cele mai mărețe fluvii ale Pământului, dar pârjolind de asemenea nu numai Gobi aflat imediat în nord, ci și aproape totul spre sud-vest, adică Pakistanul și Iranul, Mesopotamia, Arabia Saudită, ba chiar și Africa de Nord și sudul Europei. Centura aridă se întinde pe mai bine de jumătate din masa de uscat Eurasia-Africa: un peisaj pietros și ars, căminul religiilor înfocate care după aceea s-au răspândit și au incendiat restul lumii. Coincidență?

În Africa de Nord, șablonul este subminat în prezent de multe lacuri puțin adânci, care presară Sahara și Sahelul. Apa a fost pompată din Marea Mediterană și depozitată în depresiuni din deșert, adesea pe funduri de lacuri străvechi. Unele dintre ele au suprafața Marilor Lacuri, deși sunt mai puțin adânci. Apa lor este potabilă; apa din Mediterană fusese progresiv desalinizată pe parcursul înaintării în inima uscatului, iar sărurile recuperate au fost legate cu fixativi, transformându-se în excelente cărămizi și țigle albe. Țiglele albe acoperite cu peliculă fotovoltaică translucidă fuseseră utilizate pentru toate construcțiile noi încă de pe timpul lui Accelerando și modernizaseră multe acoperișuri vechi; văzute din spațiu, orașele seamănă acum cu petice de zăpadă.

Tehnologiile curate au sosit însă prea târziu pentru a salva Pământul de catastrofele Antropocenului timpuriu. Una dintre ironiile epocii a fost că puteau schimba radical suprafețele altor planete, dar nu Pământul. Aproape toate metodele pe care le utilizau în spațiul cosmic erau prea rudimentare și violente. Pe Pământ puteau întreprinde câte ceva doar folosind grija absolută, deoarece acolo totul era strâns întrețesut și echilibrat. Orice lucru pe care-l făceai undeva într-un scop bun cauza de obicei ceva rău altundeva.

Prudența aceasta față de terraformarea Pământului s-a exprimat în morburi de ciorovăieli uneori militare. Loviturile politice au dus la ambuteiaje legislative. Despre toate marile proiecte de bioinginerie s-a presupus că ascund în ele accidente de felul Miciei Ere Glaciare din anii 2140, care ar fi cauzat moartea unui miliard de oameni. Nimic n-ar fi putut învinge acum teama respectivă.

În plus, pentru multe dintre problemele Pământului nu se putea face absolut simplu nimic. În privința încălzirii și creșterii ulterioare a oceanelor nu existau tehnici de terraformare care să fie de ajutor. În bazinele secate din Africa de Nord și Asia Centrală fusese pompată apă, totuși nu exista capacitatea de a prelua mare parte din volumul în exces al oceanului.

Menținerea unicei calote glaciale sănătoase rămase, în estul Antarcticii, constituia o prioritate care însemna că nimeni nu se mai simțea confortabil să pompeze apă sărată acolo sus pentru a îngheța, așa cum se propusese uneori, pentru că dacă ceva nu mergea bine și se pierdea întreaga calotă glaciară, nivelul oceanului ar fi crescut cu încă cincizeci de metri, aplicând omenirii o lovitură aproape letală. De aceea precauția era salutară și finalmente trebuia admisă: noul nivel oceanic nu putea fi alterat substanțial. Și aducea cu multe dintre celelalte probleme ale lor. Numeroasele și delicatele situații fizice, biologice și legale erau atât de strâns înnodate laolaltă, încât niciuna dintre ingineriile cosmice pe care le realizau altundeva în sistemul solar nu putea fi adecvată nevoilor locului.

Oamenii încercau însă fel de fel. Dispuneau de mai multă putere decât avuseseră vreodată, astfel încât unii simțeau că puteau finalmente să răstoarne Paradoxul lui Jevons, care afirmă că cu cât tehnologia umană devine mai bună, cu atât cauzăm cu ea mai multe rele. Paradoxul acela dureros nu fusese deocamdată infirmat în istoria omenirii, dar poate că acum era punctul critic – pârghia lui Arhimede utilizată în cele din urmă – momentul când se putea obține ceva din puterea în creștere a omenirii, dincolo de redublarea distrugerii.

Nimeni nu putea fi totuși sigur. Continuau să atârne suspendați între catastrofă și paradis, rotindu-se azuriu în spațiu ca o telenovelă teribilă. Se părea că Șeherezada era muza Pământului; era pur și simplu o succesiune interminabilă de blestemății, mereu un alt sfârșit lăsat în mod ațâțător nerezolvat, agățându-se cu ghearele și cu dinții de viață și de sănătatea mintală; și astfel spațialii continuau să revină acasă, la coșmarurile căminului, cu nodul gordian legat strâns în măruntaiele lor.

SWAN PE PĂMÂNT

Pământul exercita o atracție fatală, mult dincolo de gravitația apăsătoare, și având de-a face mai multe cu gravitația istorică aproape infinită, cu splendoarea, decadența și murdăria sa. Pentru așa ceva nu trebuia să mergi la Uttar Pradesh și să vezi ruinele topite ale cetății Agra sau Benares – era fractală și ubicuă, în toate văile și satele: vârsta decrepită, duhoarea societăților crude, versanții complet erodați ai dealurilor, liniile de coastă înecate care încă se topeau în ocean. Un loc foarte tulburător. Stranietatea nu era mereu evidentă sau tangibilă. Aici timpul uman era pur și simplu distorsionat; centrul nu rezistase; lucrurile se destrămaseră și se recombinaseră, creând sentimente incoerente la interior. Ideea de ordine se împotmolise fără speranță în povești străvechi, păienjenișuri de legi, fețe pe stradă.

Ca întotdeauna, cel mai bine era să te concentrezi asupra zilei curente. De aceea Swan s-a lansat cu un planor dintr-o cabină a liftului din Africa Centrală, de la altitudinea de cincizeci de mii de metri, și a coborât spre o pistă de aterizare din Sahel, în ceea ce ar fi trebuit să fie pustiul sterp al Saharei care mărșăluia către sud, un deșert fără cea mai mărunță urmă de viață, destul de similar feței luminate a lui Mercur – atât doar că aici, dedesubtul ei, orașe cubice strălucitor de albe aveau malurile lacurilor verzi sau azurii puțin adânci, lacuri uriașe cu propriii lor nori protectori deasupra, reflectați în apa de dedesubt, astfel încât gemenii li se înălțau într-o lume răsturnată cu capul în jos. A coborât întruna, însuflețită că revenea pe Pământ, în ciuda tuturor celor petrecute... a ieșit din planor, a stat pe pista din Sahara, în vânt... era superb mai presus de orice comparații, un val uriaș și infuzie de real. Doar cerul, întunecat și limpede deasupra, vântul care curgea prin ea dinspre vest, razele soarelui nefiltrate pe fața ei dezgolită. Dumnezeu! Acesta-i căminul. Să mergi pe solul planetei tale și s-o respiri, să te pătrunzi în spațiile pe care le-ai respirat...

Orașul de la baza liftului spațial era dureros de alb, cu culori accentuând cadrele ușilor și ferestrelor, un aspect mediteranean voios cu o tușă islamică conferită de mulțimi, zidul orașului, minarete. Cumva ca Marocul, care se afla în nord-vest. Arhitectură de oază, clasică și satisfăcătoare; pentru că, în cele din urmă, care oraș nu era o oază? Topologic, orașul acesta nu diferea de Terminator.

Totuși oamenii era slăbuți și micuți, gârboviți și întunecați. Zbârciți de soare, un pic arși, sigur că da – însă nu doar atât. Cineva trebuia să șofeze secerătoarele pe câmpurile de orez și trestie-de-zahăr, să verifice canalele de irigație sau roboții, să instaleze, să repare. Oamenii continuau să nu fie roboții cei mai ieftini, dar erau singurii roboți care puteau face destul de multe sarcini. În același timp erau roboți care se autoreproduceau. Se

nășteau și munceau, generație după generație; dă-le trei mii de calorii pe zi și câteva comodități, nițel timp liber și un șoc puternic de frică și-i poți pune la aproape orice treabă. Dă-le niște droguri ameliorative și ai o clasă muncitoare, reificată, ca un angrenaj de roțițe. Swan a văzut o dată în plus: o minoritate însemnată din populația Pământului făcea munci robotice, iar aspectul acesta nu dispăruse niciodată, indiferent ce ar fi spus teoriile politice. Dintre cele unsprezece miliarde de oameni de pe Pământ, cel puțin trei miliarde aveau probleme cu adăpostul și hrana, în ciuda energiei ieftine care se revărsa din spațiu, în ciuda lumilor agricole care cultivau și trimiteau aici un procentaj major din alimentele pe care le produceau. Nu... hăt departe, în ceruri, ei creau lumi noi, în timp ce pe vechiul Pământ oamenii continuau să sufere. Avea un șoc de fiecare dată când vedea asta. Iar situația nu mai este amuzantă când știi că există oameni care mor de inaniție în timp ce tu te porți iresponsabil. Cum adică, păi noi cultivăm hrana voastră acolo sus, puteți țipa protestând, însă protestele nu ajută la nimic. Cineva oprește hrana să ajungă la destinație. Oamenii continuă să fie mai mulți decât poate accepta sistemul. Prin urmare nu există un răspuns. Și este greu să-ți păstrezi mintea concentrată asupra muncii când atât de mulți oameni sunt lipsiți de noroc.

Așa că trebuia făcut ceva.

— De ce-i așa? l-a întrebat Swan pe Zasha, neavând pe cine întreba.

Z dădea o mână de ajutor la un proiect din Groenlanda.

— N-a existat niciodată un plan, i-a spus glasul lui în ureche. Mai purtaseră conversația aceasta, părea să afirme tonul răbdător al bărbatului. Întotdeauna ne ocupăm de criza de moment. Iar obiceiurile vechi mor greu. Toți cei de pe Pământ ar fi putut trăi la un nivel adecvat, măcar în ultimele cinci secole. Am dispus de puterea și de resursele necesare nevoilor și am fi putut-o face. Dar proiectul a fost de fiecare dată altul.

— Și de ce n-o facem acum, când dispunem de atâta putere?

— Nu știu. Pur și simplu n-a fost să fie. Cred că în capetele oamenilor există prea multe otrăvuri vechi. De asemenea, pauperizarea este o tactică de intimidare. Dacă o populație este decimată, restul de nouăzeci la sută devin docili. Ei au văzut ce se poate întâmpla și se mulțumesc cu ce au.

— I-adevărat așa ceva? a strigat Swan. Nu pot să cred! De ce n-ar lupta oamenii mai energic odată ce au văzut asta?

— Nu știu. Poate că s-ar fi putut întâmpla, însă creșterea nivelului oceanelor și catastrofele climaterice au înrăutățit mult totul. Întotdeauna a existat o criză.

— Bine, și de ce nu acum?

— De acord, totuși cine s-o facă?

— Dacă ar putea, oamenii ar face-o pentru ei înșiși!

— Așa crezi tu.

— O cred, fiindcă-i adevărat! Dacă n-o fac, este pentru că sunt opriți cumva. Poate că le sunt fluturate dinaintea ochilor.

Tăcere din partea lui Zasha, care părea concentrat altundeva. În cele din urmă:

— Se spune că dacă sunt supuse stresului, societățile nu-și acceptă cu curaj problemele, ci feresc privirea, își pun ochelari de cal și comută pe modul negare. Dovezile istorice sunt considerate daturi naturale, iar oamenii se fracționează în loialități tribale. După aceea se luptă între ei pentru penuriile percepute ca atare. Ai auzit spunându-se că n-au depășit niciodată panica alimentară de la sfârșitul secolului al XXI-lea sau din timpul Miciei Ere Glaciare. Deși au trecut două sute de ani de atunci, continuă să fie o traumă mondială profund resimțită. Realitatea este că ei tot n-au cîine știe ce surplusuri alimentare, așa că, dintr-un punct de vedere, spaima le este rațională. Ei se află în echilibru pe vârful unui hățiş de proteze, ca un Turn Babei, și totul trebuie să funcționeze cu succes pentru ca lucrurile să meargă.

— Asta-i valabil peste tot!

— Bineînțeles, însă aici sunt foarte mulți.

— I-adevărat, a încuviințat Swan privind mulțimile care se împingeau și înghesuiau prin *medina*. Dincolo de zidul orașului, rânduri neregulate de oameni culegeau căpșuni, aplecați sub razele soarelui matinal. I-atât de fierbinte și murdar, și-atât de al naibii de greu, de apăsător totul. Poate că ei sunt pur și simplu împovărați de planeta asta, nu de istoria lor.

— Poate. Așa stau lucrurile, Swan. Tu ai mai fost aici.

— Da, dar nu în locul ăsta.

— Ai fost în China?

— Evident.

— În India?

— Da.

— Atunci, ai văzut situația. Despre Africa se spune că-i o gaură neagră a dezvoltării. Ajutoarele din exterior dispar în ea și nimic nu se schimbă niciodată. Se spune că a fost ruinată cu mult timp în urmă de negustorii de sclavi. Plină de boli, pârjolită de creșterea temperaturii. Nu se poate face nimic. Chestia-i că aceleași condiții există acum peste tot. Centurile industriale ruginite sunt la fel de rele. Așa că ai putea spune că Pământul în sine este în prezent o gaură neagră a dezvoltării. Măduva a fost suptă din oase și majoritatea claselor superioare au plecat de mult pe Marte.

— Dar nu trebuie să fie așa!

— Presupun că nu.

— Atunci de ce nu-i ajutăm?

— Încercăm, Swan. Realmente încercăm. Totuși populația lui Mercur este de o jumătate de milion de oameni, pe când Pământului are unsprezece miliarde de locuitori. Și este planeta lor. Nu putem pur și simplu să coborâm

aici și să le spunem ce să facă. De fapt, abia îi putem opri să nu decoleze ei înșiși de pe planetă și să ne spună nouă ce să facem! Nu-i atât de simplu. O știi și tu.

— Da. Însă acum mă gândesc ce-nseamnă asta. Ce-nseamnă pentru noi. Știi că oamenii lui Genette au identificat nava aceea pe care am vizitat-o în Saturn și au descoperit că aparține unei companii din Ciad?

— Ciad nu-i decât unul dintre paradisurile fiscale. De aceea ai coborât acolo?

— Cred că da. De ce nu?

— Swan, te rog, lasă asta în seama inspectorului Genette și a oamenilor lui. Este timpul să ajuți la asamblarea inoculanților, a stocului de semințe și a tot ce vom mai cumpăra de pe Pământ și vom expedia spre casă.

— În regulă, a spus femeia tristă. Dar eu vreau să rămân în legătură și cu inspectorul. Și ei sunt pe Pământ și examinează fel de fel.

— Sigur că da, însă în asemenea situații vine o clipă când frâiele sunt preluate de analiștii de date. Trebuie să ai răbdare și să aștepti următoarea mișcare.

— Și dacă următoarea mișcare este alt atentat asupra Terminatorului? Sau altundeva? Nu cred că dispunem de luxul de a mai avea răbdare.

— Totuși cu unele lucruri mai poți ajuta, iar cu altele ba. Uite ce-ți spun: vino să mă vezi și stăm de vorbă. O să te pun la curent cu ultimele noutăți care s-au petrecut acolo.

— Bine, o să vin. Dar o s-o iau pe ocolite.

Swan a hoinărit pe Pământ. A zburat în China și a petrecut câteva zile acolo, mergând cu trenul de la un oraș la altul. Majoritatea cartierelor din toate orașele erau structurate ca unități de muncă, fabrici în care oamenii trăiau toată viața, ca pe Venus. Încă din copilărie aveau conectori în vârfurile degetelor și antebrațele tatuată cu apps-uri. Consumau o dietă care le asigura dozele legal cerute de suplimente și medicație. Organizarea respectivă nu era neobișnuită pe Pământ, totuși nicăieri nu era la fel de prevalentă ca în China și poate de aceea nu era prea comentată. Swan a aflat despre ea, fiindcă a contactat pe unul dintre colegii lui Mqaret, care lucra în Hangzhou. Mqaret dorea ca oamenii aceia să-i recolteze o mostră de sânge și, deoarece tot cutreiera, a trecut pe acolo.

Toate marile orașe vechi de pe coastă fuseseră semi-înecate de creșterea nivelului mărilor, care declanșase o furie intensă de construire spre interiorul uscatului, pe terenuri care aveau să rămână deasupra apei, chiar dacă s-ar fi topit toată gheața de pe Pământ. Infrastructura aceasta nouă favoriza Hangzhou comparativ cu Shanghai, și cu toate că majoritatea clădirilor și șoselelor noi se aflau către interior relativ la orașul străvechi, acesta rămăsese inima culturală a regiunii.

Talazul mareic înalt continua să suie prin estuarul în formă de pâlnie al fluviului Qiantang și oamenii continuau să-l călărească în ambarcațiuni mici

de diverse modele. Păreau să se distreze, în ciuda cataclismelor. Bunul și vechiul Pământ, imens și murdar, cu cerul parcă ronțait de o ciupercă maronie, apa de culoarea noroiului spălăcit, terenurile despuiate și industrializate – dar toate continuau să fie expuse vânturilor, apăsată puternic de gravitația terestră și în același timp rigidizate de realitate. Mergând pe aleile aglomerate ale orașului vechi, Swan i-a cerut Paulinei s-o ajute cu dialectele chinezești pe care nu le pricepea. Îi încetinea vorbirea, însă asta nu conta. Chinezii erau concentrați asupra lor înșilor și priveau prin ea. Acesta era unul dintre motivele pentru care fugiseră venusienii: toți erau fixați asupra spațiului lor interior sau asupra vieții în unitatea de muncă, ajungând până la excluderea completă a restului. Cu certitudine niciunul dintre oamenii aceștia nu avea să nutrească vreodată ură împotriva spațialilor, pentru că afacerile din exteriorul Chinei se aflau în tărâmul spectrelor flămânde. Până și viața din afara unității de muncă era spectrală. Sau așa părea, în timp ce femeia stătea în localuri ieftine, leorpăind tăiței și pălăvrăgind cu bărbați oboșiți care-i acordau câteva clipe, întrucât era neobișnuit să ca o spațială înaltă să le pună întrebări. Iar oamenii păreau să fie mai toleranți în astfel de localuri. Pe stradă s-a ales cu câteva priviri dure, o dată cu o insultă care i-a fost strigată. A iuțit pasul pe ultima parte a drumului spre colegii lui Mqaret. După ce a ajuns acolo, i-a lăsat să-i ia câteva eprubete de sânge și să-i facă niște teste de acuitate vizuală, echilibru și altele.

După ce a revenit pe stradă, i s-a părut că existau multe perechi de ochi la fel de interesate de ea pe cât fuseseră colegii lui Mqaret. Poate că nu era decât închipuirea ei. A mărit pasul prin mulțimea inevitabilă; întotdeauna în China aveai în raza vizuală minimum cinci sute de oameni. Când a intrat în hostel, n-a putut decât să se mire de teama ei față de gloată. A adormit, apoi s-a trezit și s-a simțit legată de pat, cu odaia luminată doar de monitoare medicale. Patul se îngrijea de toate nevoile corpului ei și Swan a bănuit că în perfuzie fusese introdus un drog care-i declanșase centrul vorbirii, fiindcă vorbea întruna, fără să vrea, chiar și când a încercat să se oprească. Înapoia capului ei, un glas imaterial puneă întrebări, despre Alex și toate celelalte, iar ea răspundea pe îndelete, neajutorată. Pauline nu-i era de niciun ajutor; părea să fi fost deconectată. Și Swan nu se putea împotrivi pur și simplu impulsului de a pălăvrăgi. Nu se deosebea prea mult de firea ei normală; într-adevăr, simțea un fel de ușurare să poată vorbi întruna și întruna fără să fie nevoită să inventeze scuze. Cineva o determina să vorbească, așa că era încântată să se conformeze.

Mai târziu s-a deșteptat în același pat, fără legături, cu hainele aranjate pe un scaun în apropiere. Încăperea era doar cu puțin mai mare decât patul. Aceeași cameră a ei de hostel, da. IA de la recepție, o cutie verde pe tejghea, a spus că nu văzuse niciun semn că ceva ar fi fost în neregulă. Monitorul încăperii arătase că semnele vitale ale femeii erau bune, nimeni nu intrase

în cameră, nu se petrecuse nimic neobișnuit.

Swan a activat-o pe Pauline, care nu i-a putut oferi niciun ajutor. Trecuseră aproximație douăzeci și patru de ore de când părăsise clinica prietenilor lui Mqaret. A telefonat la Casa Mercur din Manhattan și a povestit ce i se întâmplase, apoi l-a sunat pe Zasha.

Toți au fost surprinși, îngrijorați și binevoitori, îndemnând-o să se ducă imediat la cea mai apropiată Casă Mercur pentru a căpăta îngrijiri medicale și așa mai departe; dar la urmă Zasha a spus ferm:

— Ai fost singură pe Pământ. Așa cum ți-am spus, aici există multe rele. Nu mai este ca pe vremea primelor tale sabatice. Acum noi obișnuim să călătorim în grupuri. Ai văzut ce s-a-ntâmplat ultima dată când ai plecat de una singură, la casa mea.

— Aia n-au fost decât niște copii. Acum cine-a fost?

— Nu știu. Sună-l imediat pe Jean Genette. Poate că ei pot să le dea de urmă. Sau poate că noi putem s-o deducem din ce se va întâmpla în continuare. Probabil că au fost la pescuit prin capul tău. Asta-nseamnă că probabil nu se va mai repeta, însă ar trebui să călătorești mereu însoțită de alții, poate chiar cu o echipă de securitate.

— Nu.

Zasha a lăsat-o să asculte cum sunase refuzul acela.

— Probabil că va trebui s-o fac, a zis Swan. Nu știu. Mă simt de parcă tocmai am avut un coșmar. Îmi este puțin foame, dar cred că m-au alimentat prin perfuzii. M-au... vreau să spun că turuiam! Iar multe dintre întrebările lor erau despre Alex. Este posibil să le fi spus tot ce știu despre ea!

— Hmm... O tăcere prelungă. Acum înțelegi de ce Alex ținea atât de multe pentru ea.

— Deci cine au fost?

— Nu știu. Este posibil să fi fost din guvernul chinez. Uneori ei acționează dur. Deși acțiunea asta pare nițel flagrantă. Poate că-i un semnal de avertizare, însă nu știu la ce s-ar putea referi. Așa că din punctul acela de vedere, n-a fost o avertizare foarte bună. Poate că n-a fost decât o pescuire. Sau o atenționare că n-ar trebui să facem prostii pe Pământ.

— De parcă noi n-am ști-o.

— Uite că tu *nu pari* s-o știi. Poate că ei nu vor ca tu să faci prostii pe Pământ.

— Dar cine?

— Habar n-am! Consideră-l un mesaj de la locuitorii Pământului. Și sună-l pe Genette. Și vino să vorbești cu mine, te rog, înainte de a intra în și mai multe necazuri.

Swan l-a sunat pe Jean Genette, care a fost tulburat să afle ce pățise.

— Poate că ar trebui să-i ținem pe Pauline și pe Passepartout în legătură permanentă cât timp suntem pe Pământ, a sugerat el. Aș putea fi la curent

cu mișcările tale.

— Dar chiar tu îmi spui mereu să le deconectăm!

— Nu aici. Aceasta este o situație diferită și ele pot fi de ajutor.

— Bine, a zis Swan. E mai bine decât să călătoresc cu bodyguardzi.

— Acum să nu crezi că reprezintă cine știe ce protecție. Ar trebui să călătorești măcar cu alți oameni.

— O să mă duc să-l văd pe Zasha. Este-n Groenlanda, așa c-ar trebui să fiu în siguranță.

— Bun. Ar trebui să pleci din China.

— Eu sunt chinezoaică!

— Ești o mercuriană de extracție chinezească. Nu-i deloc același lucru. Interplana nu are un acord cu China, așa că nu te pot ajuta legal când ești acolo. Du-te în Groenlanda.

În seara aceea, Swan s-a dus încăpățânată în localurile în care se serveau tăiței. Oamenii au privit-o straniu. Era străină într-o țară străină. Pe ecranele din localuri a auzit câteva discursuri înfocate, care denunțau crime politice săvârșite de Haga, Bruxelles, ONU, Marte... în general de spațiali. Unii vorbitori erau atât de furioși, încât ea a fost nevoită să-și revizuiască opinia despre detașarea chinezească; în privința politicii erau la fel de intenși ca oricare alții, indiferent care le-ar fi fost privirea interioară de pe stradă. Ca orice grup, ei fuseseră modelați de propriul lor *zeitgeist* și le fuseseră sugerate obiective, astfel încât nemulțumirile le fuseseră abătute de la Beijing. De aceea era posibil ca spațiul să poată fi adus în zona roșie a oamenilor și atacat ca inamic. Swan a ascultat cu atenție discursurile de pe ecran, ignorându-i pe ceilalți clienți ai localului care o urmăreau. Și-a dat seama că în China exista părerea larg răspândită că spațialii trăiau în decadență și lux scandalos, aidoma puterilor colonialiste din vechime, numai că într-o măsură mult mai mare. Și ea putea să vadă în mod clar că cei din Hangzhou trăiau precum șoarecii într-un labirint, frecându-și coatele în fiecare moment din zi. Potențialul pentru gânduri extreme era evident. Azvârle cu o piatră în casa puștiului bogat – de ce nu? Cine n-ar fi făcut-o?

În timpul zborurilor spre Zasha, a privit știrile ce se derulau pe ecranul ei. Pământul Pământul Pământul. Pe majoritatea nu-i interesa câtuși de puțin spațiul cosmic. Unii trăiau potrivit unor credințe religioase care fuseseră retrograde în secolul al XII-lea. Pastoralii de sub ea, din Asia Centrală, conduceau turme și cirezi aidoma ecologilor experți care trebuiau să fie pentru a produce cât le era cerut; toate pășunile erau în același timp lăptării, ocoluri de vite și fabrici de sol, iar proprietarii lor clocoteau de furie față de secetele determinate de cei bogați altundeva. Ici și colo a văzut conurbații uriașe – orașe din cocioabe în depresiuni secetoase, sau dezintegrandu-se în potopuri tropicale și alunecări de teren, cu ocupanții luptându-se să supraviețuiască. În Ciad văzuse semne clare de încărcături masive de paraziți interni. Văzuse foamete, boli, decese premature. Vieți irosite în

biomuri distruse. Necesități fundamentale nesatisfăcute pentru trei miliarde din cele unsprezece miliarde de pe planetă. Trei miliarde însemnau deja foarte mult, dar existau de asemenea alte cinci-șase miliarde pe muchie de cuțit, gata să lunece în același hău, fără nicio zi lipsită de griji. Marele „precariat“, îndeajuns de cablat pentru a-și cunoaște perfect situația.

Acea era viața pe Pământ. Divizată, fracționată, împărțită în caste sau clase. Cei mai bogați trăiau ca niște spațiali în sabatice, mobili și curioși, autoactualizându-se în toate modurile posibile: amplificare... diferențiere sexuală... speciație... evitarea morții, prelungirea vieții. Țări întregi păreau așa, însă erau din cele mici: Norvegia, Finlanda, Chile, Australia, Scoția, California, Elveția și alte câteva zeci. Urmau apoi țările care se chinuiau; apoi post-națiunile colaj, strădaniile improvizate împotriva eșecului, sau cele complet eșuate.

Creșterii cu unsprezece metri a nivelului oceanelor pe Pământ i se răspunsese pe toată planeta prin construirea intensivă pe teren mai ridicat, dar costurile în termenii suferințelor omenești fuseseră uriașe și nimeni nu dorea să fie nevoit să le regrete. Oamenii erau sătui de creșterea apelor. Cum mai disprețuiau generațiile Eschivării, care împinseseră cu nepăsare climatul într-o schimbare al cărei moment de inerție era de neoprit, continuând nu numai în prezent, ci și pentru multe secole următoare, pe măsură ce degajările de hidrați de metan și topirea permafrostului începuseră să degazeze al treilea val major de gaze de seră, posibil cel mai mare dintre toate! Erau porniți pe calea transformării într-o planetă-junglă, iar ideea aceea era atât de alarmantă, încât se discuta în mod serios despre a încerca din nou ecrane solare atmosferice, în ciuda dezastrului petrecut cu două secole în urmă. Există un consens aflat în creștere că trebuia trecut la treabă, încercându-se geo-inginerie, fie micro, fie macro. Micro intensiv, macro temperat – discuțiile pro și contra erau constante și începuseră deja multe proiecte de restaurare micro sau mini-macro.

Printre altele încercau încetinirea desprinderii ghețarilor din calota glaciară Groenlanda. Antarctica și Groenlanda erau cele două rezervoare importante de gheață rămase pe planetă și modelatorii nutreau foarte multe speranțe că măcar estul Antarcticii va rezista prin vârful de căldură în revenirea sperată la o atmosferă și un ocean mai rece. Dacă ar fi putut să reducă CO₂ la 320 de părți pe milion și să captureze o parte din metan, atunci temperaturile ar fi coborât și tortul de gheață din estul Antarcticii s-ar fi menținut – ar fi fost un succes însemnat, chiar dacă oceanul ar fi rămas cald și la nivel ridicat pentru alte sute de ani. De fapt, dacă nu reușeau să păstreze gheața est-antarctică, nici nu mai merita să se gândească la asta. Trebuiau neapărat să aibă succes. Mulți spuneau acum că la un moment dat avea să fie siliți să trateze Pământul ca pe Marte și Venus și orice s-ar fi pierdut în felul acela ar fi fost regretabil. Unii afirmău că altă

mini-eră glaciară ar fi fost exact ce letrebuia; nu se vorbea despre cele un miliard sau trei miliarde de morți probabile, dar în argumentare exista ideea latentă că n-ar fi fost rău nici dacă numărul locuitorilor planetei ar fi fost mai mic. Terapie prin șoc – triere – celor cărora le plăcea să vorbească dur pentru a părea pragmatici repetau frecvent cuvintele acestea.

Groenlanda era un tort de gheață mult mai mic decât Antarctica de Est, însă deloc lipsit de importanță. Topirea sa (și era o rămășiță a giganticei calote de gheață din epoca glaciară anterioară, aflată foarte departe în sud pentru condițiile curente) ar fi însemnat altă creștere cu șapte metri a nivelului oceanului, ceea ce ar fi ruinat civilizația adaptată la noua linie de coastă, pentru care luptase cu atâta înverșunare.

Ca în cazul tuturor straturilor de gheață, nu se topise pur și simplu, ci lunecase sub formă de ghețari în ocean, accelerați de lubrifierea apei care curgea pe sub ei, ridicându-i de pe patul lor de rocă. Același lucru se întâmpla și în Antarctica, dar, în timp ce gheața Antarticii luneca în ocean pe toată circumferința sa, astfel încât nu puteau întreprinde nimic pentru a o opri, Groenlanda era altfel. Gheața ei era majoritar captivă în interiorul unei căzi înalte de lanțuri muntoase înconjurătoare și putea să lunece în Atlantic doar prin câteva breșe înguste din rocă, ca niște spărturi în marginea căzii aceleia. Ghețarii lubrifiați se revărsau prin spărturi cu viteze de mulți metri pe zi, prin văi în formă de „U“, deja șlefuite de milenii; când ajungeau la oceanul aflat în creștere, părțile frontale le pluteau peste buzele finale aflate adesea la gurile fiordurilor, astfel încât lansarea aisbergurilor în mare era mai lină și mai rapidă ca oricând.

La începutul istoriei glaciologiei, cercetătorii observaseră că un ghețar rapid din Antarctica încetinise pe neașteptate, ajungând la o înaintare de melc. Investigațiile descoperiseră că apa lubrifiantă de sub gheață deviasse printr-un canal nou și dispăruse, astfel că greutatea imensă a ghețarului apăsase direct pe rocă, cauzându-i împotmolirea. Asta oferise acum idei și oamenii încercau în Groenlanda ceva similar, prin mijloace artificiale. Testau mai multe metode la Helheim, unul dintre ghețarii cei mai înguști și mai rapizi din Groenlanda.

Coasta vestică a Groenlandei era liniștitor de înghețată, a gândit Swan, ținând seama de câte auzeai despre marea topire. Sub elicopterul lor se întindea o pojghiță de gheață oceanică hibernală, care se fisura în plăci poligonale gigantice, albe pe apa întunecată. I se spusese că pe coastele nordice ale Groenlandei și Insulei Ellesmere exista un parc pentru urși polari, unde aisberguri tabulare pluteau pe vârtejul natural sau erau îndrumate într-acolo de tangoane lungi și flexibile împinse de elice alimentate solar. Așadar gheața arctică nu dispăruse complet și era realmente frumoasă sub ea, pe oceanul negru, cu totul diferit de nuanțele albastre ale mărilor tropicale. Ocean negru, gheață albă. Toate tonurile de

albastru se aflau pe cer și în băltoacele de apă rezultată prin topire, presărate peste tot pe gheața expusă a calotei glaciare a Groenlandei, menținută la trei kilometri deasupra oceanului de crestele zimțate negre: lanțul de coastă, marginea știrbită a căzii, care ținea în loc platoul de gheață dinspre interiorul uscatului. Totul era pe cât de clar putea fi văzut dintr-un elicopter care zbura la altitudinea de cinci kilometri.

— Acela-i ghețarul nostru? a întrebat Swan.

— Da.

Pilotul a coborât spre un X mic și roșu, care marca un petic neted de rocă pe o creastă deasupra ghețarului, la câțiva kilometri în amonte de locul unde pătrundea în ocean. În timpul coborârii s-a dovedit că peticul neted avea vreo douăzeci de hectare, existând loc pentru toată tabăra; X-ul roșu era gigantic. Când au descris ultimul ocol înaintea aterizării, scena întreagă s-a întins sub ei: o panoramă fantastică de turnuri negre și crestate, gheață albă, cer albastru, apă neagră lovită de soare în fiord.

Când au ieșit din elicopter, era paralizant de frig. Swan a icnit și a zguduit-o un fior de spaimă; în spațiul cosmic, genul acesta de frig însemna o avarie majoră a costumului și moarte iminentă. Aici însă oamenii o salutau și râdeau de expresia ei.

În jurul platoului lor, steiuri negre acoperite cu licheni se fărâmau în împungerea lor spre cer. Dedesubt, în valea mare în formă de U, roca pereților laterali fusese erodată de gheață, care o transformase în curbe aidoma mușchilor umani, brăzdată de linii orizontale acolo unde bolovani se frecaseră de granit îndeajuns de apăsător pentru a săpa în el; doar așa îți puteai da seama cât de uriașă era presiunea.

Ghețarul în sine era în majoritate o suprafață albă, întreruptă pe alocuri de petice albastre. Deși câmpuri de crevase o dislocau frecvent, întinderea de gheață era destul de plană până la creasta neagră de vizavi. Swan și-a scos ochelarii de soare ca să privească, apoi a clipit și a pufnit pe nas când un fulger paralizant de alb a izbit-o ca o lovitură în cap. A trebuit să râdă – să pufăie fiindcă printre pleoapele mijite l-a distins pe Zasha care se apropia, și s-a întins să-l îmbrățișeze.

— Mă bucur c-am venit! Mă simt deja mai bine!

— Știam c-o să-ți placă.

Platoul taberei era un amplasament perfect pentru un orașel pestriț. După ce i-a arătat sala de mese și i-a depozitat bagajul în dormitor, Zasha a dus-o pe platforma de deasupra ghețarului. Direct sub tabără, gheața era sfărâmată complet până la peretele opus al ghețarului. Asta se realiza prin injectarea de azot lichid între gheață și roca de bază. O parte din gheață rămăsese înțepenită, dar cea de deasupra ei se forfecase și-și continua drumul, spartă și mai lentă, totuși înaintând.

În aval de învălmășeala aceea, în gheață se curba o scobitură adâncă.

— Țasta-i ultimul lor experiment, a arătat Zasha. Vor topi o breșă dintr-o

parte în alta și vor continua să topească gheața pe măsură ce sosește. Gheața din aval va luneca, îndepărtându-se. După ce s-a degajat un spațiu, vor construi un dig în locul gol, iar după aceea vor lăsa gheața din amonte să vină până la el.

— Dar gheața nu va trece pur și simplu peste dig? a întrebat Swan.

— Așa ar trebui, însă vor să-l construiască de înălțimea calotei glaciare interioare. Gheața va curge acolo până se va ridica la înălțimea restului Groenlandei și atunci nu vor mai exista curgeri la vale.

— Uau! a exclamat Swan surprinsă. Așadar ca o creastă nouă a lanțului muntos, care să umple breșa asta? Creată în timp ce gheața curge spre ea?

— Exact.

— Totuși gheața de sus de pe platou nu va curge pur și simplu prin alte văi glaciare?

— Ba da, însă dacă va avea succes aici, se intenționează să procedeze la fel în toată Groenlanda, mai puțin în extremitatea nordică a insulei, unde încearcă oricum să continue alimentarea parcului de gheață oceanică. Vor zăgăzui ceea ce lunecă de sus și vor încetini curgerea, iar asta va menține substanțial pe loc calota Groenlandei, sau cel puțin îi va încetini considerabil topirea. Pentru că totul se petrece atât de repede din cauza lunecării în ocean. Așa că... vom astupa toate scurgerile de pe insulă! Iți vine să crezi?

— Nu! Swan a izbucnit în râs. Și mai vorbești despre terraformare! Asta trebuie să fie o idee a corpului de geniști ai armatei S.U.A.

— Așa pare, dar cei de aici sunt scandinavi. Plus inuiții locali. Se pare că le place ideea. Au spus că o privesc ca pe o măsură temporară. Zasha a râs: Inuiții sunt grozavi. Un popor dur și foarte voios. O să-ți placă. A privit-o scurt. Poți învăța de la ei.

— Termină cu asta. Vreau să cobor acolo și să văd cum arată roca de bază.

— M-am gândit că asta o să faci.

Au revenit în sala de mese și câțiva ingineri din tabără li s-au alăturat în fața unor căni mari de ciocolată fierbinte și i-au descris lui Swan activitatea lor.

Digul urma să fie construit dintr-o țesătură de nanofilamente de carbon, similară materialului liftului spațial, care era chiar acum toarsă peste pilonii fundației, înfipti adânc în roca de bază. Digul avea să se înalțe de la sol, tors de roboți-păianjeni, care rulau înainte și înapoi, trecând unii pe lângă alții ca suveicile pe războiul de țesut. La terminare, urma să fie lung de treizeci de kilometri, înalt de doi kilometri și totuși lat de numai un metru în punctul cel mai gros. Structurarea materialului său era altă biomimetică: fibrele de carbon aveau forma celor din plasa de păianjen, dar erau țesute ca niște cochilii de scoici.

În aval de dig avea să fie expusă o vale glaciară nouă și scurtă, care avea să revegeteze așa cum se întâmplase cu alte părțile verzi din Groenlanda la

sfârșitul erei glaciare, cu zece mii de ani în urmă. Swan știa că valea în formă de U se va transforma din rocă cenușie dezgolită într-un biom de tip fellfield, întrucât ea însăși indusese procesul în multe terarii alpine sau polare. Fără asistență avea să dureze aproximativ o mie de ani, dar prin intervenții grădinarești procesul putea fi scurtat de o sută de ori: adaugi pur și simplu bacterii, apoi mușchi și licheni, ierburi și rogoz, după aceea flori de fellfield și tufișuri târâtoare. Ea o făcuse și iubise procesul. De acum înainte, în fiecare vară vegetația de aici se va exfolia, va înflori, va împrăști semințe; în fiecare iarnă, totul se va retrage ferice în lumea sa subniveană, după care se va chinui prin dezghețul și topirea altei primăveri, momentele cu adevărat periculoase. Plantele care nu izbuteau să traverseze primăvara dură vor asigura hrană și sol pentru cele care le urmau și tot așa. Inuiții le puteau grădina dacă doreau, ori să le lase să evolueze pe cont propriu. Puteau încerca lucruri diferite în fiorduri diferite. Ce i-ar mai fi plăcut lui Swan să facă asta!

— Da, poate că ar trebui să devin o inuită, a murmurat ea către Z privind harta întinsă în fața lor.

A văzut că Groenlanda în sine era o lume întreagă și genul ei de lume – pustie –, prin urmare nimeni nu s-ar fi înfuriat pe ea.

După cină Swan a revenit afară și a stat cu Zasha deasupra hăului uriaș, sub cupola gigantică a cerului. În exterior, în vânt, ah, vântul, vântul... Ghețarul larg de sub ea... în amonte, o întindere de bucăți albe neregulate... în aval, un interstițiu albastru... apoi o pătură albă mai joasă și mai netedă, care curgea spre ocean. Pe peretele scund al digului putea distinge acum mașini, care se deplasau înainte și înapoi pe vârful și pe laturile sale, semănând puțin cu păianjenii; țeseau o plasă atât de densă, încât era un corp solid. Crestele muntoase care ancorau cele două extremități ale digului aveau să fie erodate înaintea barajului, spusese un inginer. Dacă venea altă eră glaciară și calota de gheață a Groenlandei se ridica către cer și deversa peste digul acesta, el avea să rămână neatins și să reapară în următoarea perioadă de încălzire.

— Uluitor, a zis Swan. Așadar terraformarea se poate realiza pe Pământ!

— Groenlanda aduce totuși mai mult cu satelitul Europa decât cu continentul Europa, dacă înțelegi ce vreau să spun. Aici se poate face fiindcă sunt numai câțiva localnici, iar lor le place planul. Dacă ar trebui să încerci însă oriunde altundeva... Zasha a răs la ideea aceea. Ar putea folosi tehnologia asta ca să obțină polder în portul New York, să asaneze golful, pentru ca Manhattanul să fie deasupra apei, cum a fost în trecut. Ai putea face ca toată zona să semene cu o marșă olandeză. Nici măcar n-ar fi dificil, comparativ cu alte chestii. Dar newyorkezii nici nu vor să audă de asta. Lor le place așa cum este!

— Bravo lor.

— Știu, știu. Inundația norocoasă. Și eu iubesc New Yorkul sub forma

actuală. Înțelegi ce vreau să spun... Multe proiecte bune de terraformare nu vor fi nici măcar aprobate.

Swan a încuviințat și a schițat o grimasă.

— Știu.

Zasha a strâns-o scurt în brațe.

— Îmi pare rău de cele pățite în China. Trebuie să fi fost groaznic.

— A fost oribil. Realmente nu-mi place ce văd în călătoria asta. Mi se pare că noi am ofensat, în diverse feluri, pe aproape toți oamenii de pe Pământ.

Bărbatul a râs.

— Ai crezut vreo clipă că lucrurile ar fi stat altfel?

— Poate că așa-i, a zis Swan. Acum însă trebuie să descoperim cine a atacat Terminatorul.

— Interplana este organizația care s-a apropiat cel mai mult de o bază de date totală pentru oameni, așa că sperăm că ei vor izbuti să-i găsească pe atacatori.

— Ce vom face dacă nu vor reuși?

— Nu știu. Cred că-n cele din urmă vor reuși.

Swan a oftat. Nu era sigură dacă echipa lui Genette va avea succes și știa că ea nu va avea în mod sigur. Zasha a privit-o atent.

— Nu mai sunt binedispusă ca altădată, a explicat femeia.

— Sărmana Swan.

— Știi la ce mă refer.

— Cred că da. Fii atentă: du-te acum și ajută pur și simplu la strângerea noilor inoculanți pentru Terminator. Fă-ți treaba și lasă-i pe Genette și Interplana să-și facă treaba lor.

Pe Swan n-o încânta nici asta.

— Nu pot să uit pur și simplu totul. Se-ntâmplă ceva. La naiba, am fost răpită și mi s-au pus o mulțime de întrebări despre Alex. Ai zis că ea n-a avut încredere totală în mine, dar dacă eu știam ceva despre care n-aveam habar că-i important?

— Te-au întrebat despre situația de pe Venus?

Swan a căzut pe gânduri; ceva fusese declanșat.

— S-ar putea.

Zasha părea îngrijorat.

— Pe Venus se întâmplă lucruri stranii. Când vor ajunge la următoarea etapă a terraformării, o mare parte din planetă se va deschide pentru așezări noi și asta va cauza conflicte. Mai exact, adevărate războaie legate de proprietăți. Și găsim tot mai multe quburi din astea ciudate pe care Alex ne-a îndemnat să le căutăm. S-ar părea că sosesc de pe Venus și apar frecvent în jurul New Yorkului. Deocamdată nu știm ce înseamnă asta. Așa că, du-te și ajută la strângerea inoculanților. Nu-i chiar așa simplu ca pe timpuri.

— Ei nu trebuie decât să înlocuiască ce-am avut noi anterior.

— Nu va fi posibil. Nu te vor lăsa să iei humus de pe Pământ în cantitățile

de până acum. Noul nostru sol va trebui să fie un soi de Ascensiune și tu ești expertă în privința asta.

— Mie nu-mi mai plac Ascensiunile!

— De acum au devenit necesare. Nu mai este o opțiune stilistică.

Swan a oftat adânc. Z. a rămas tăcut, apoi a arătat cu brațul scena înconjurătoare. Era adevărat: ghețarul reprezenta o imagine minunată pentru ochi suferinzi. Lumea era mai măreață decât melodramele lor meschine, ceea ce nu putea fi negat când priveau de aici. Iar asta era o alinare.

— Bine. O să merg s-ajut la sol. Dar voi continua să vorbesc cu Genette.

Așa că... înapoi în Manhattan, deconcertant și superb, dar fără Zasha care să-l facă amuzant. În plus, lucrurile nu mai erau defel amuzante.

Oboseala care sosea la sfârșitul zilei pe Pământ. Greutatea pură a vieții pe Pământ.

— I-atât de... grea²⁷! a cântat Swan pentru sine, prelungind ultimul cuvânt și repetându-l ca refrenul cântecului vechi. Grea... grea... grea... grea!

Când simțea dureri din cauza efortului de a se menține verticală la sfârșitul unei zile, își punea brasiera de corp și se relaxa, o lăsa s-o plimbe. Era ca și cum ai fi fost supusă unui masaj, atât doar că erai purtată, ridicată, în timp ce pășeai. O lăsa să te danseze, te topeai în ea. Ce waldo minunat! Se rigidiza sub tine, indiferent cum te-ai fi mișcat, iar când era bine potrivită și programată, putea fi un vis; nu era recomandată pentru dezvoltarea țesutului osos, nu era recomandată pentru o adaptare completă la viața pe Pământ, dar constituia un adevărat colac de salvare când te lăsau puterile. Cei din spațiu vorbeau cu dor despre revenirea pe Pământ, soseau fericiți pentru sabatic, țipând de încântare... totuși după ce fiorul cerului deschis dispărea, gravitația rămânea și, lent însă sigur, te împovăra, astfel încât, când anul sabatic se termina și profitaseși de reprovizionarea din partea Gaiei, oricare i-ar fi fost natura, te înălțai prin atmosferă în claritatea sclipitoare a spațiului cosmic și-ți reluai viața de acolo cu ușurare și un sentiment efervescent de lipsă a greutății. Fiindcă Pământul era pur și simplu prea al naibii de greu – și în toate sensurile posibile. Părea că un filtru negru coborâse între ea și lume. Inspectorul Genette spusese că lucrurile mergeau bine, dar în mod evident nu se aștepta să se întâmple ceva în viitorul apropiat. Cazul părea să fie privit așa acum Swan ar fi privit creșterea unei mlaștini: puneai în mișcare anumite acțiuni, creai anumite condiții de posibilitate, apoi plecai și te ocupai de altceva. Când te întorceai, vedeai că lucrurile se schimbaseră. Trecuseră însă ani.

De aceea femeia a lucrat la achiziția de sol pentru Terminator, consiliind comercianții mercurieni asupra pieții de mărfuri, iar într-o bună zi a fost în stare să se ducă la Casa Mercur din Manhattan și să spună:

— Am cumpărat toți inoculanții. Putem merge acasă.

S-a dus la Quito și a suit cu liftul spațial până la roca lui de ancorare, simțindu-se frustrată și înfrântă, invadată și abandonată. A meditat pe parcursul repetițiilor la *Satyagraha* – urcând cu notele ei finale, doar cele opt note crescătoare ale unei octave, repetate mereu și mereu. A cântat împreună cu restul audienței, întrebându-se ce ar fi făcut Gandhi în privința asta, ce ar fi spus. „Tocmai insistența asupra adevărului m-a învățat să apreciez frumusețea compromisului. Ulterior am înțeles că spiritul acesta era o parte integrală din Satyagraha.“ Așa scria Gandhi în notițele din program. *Satya*, adevăr, iubire; *agraha*, fermitate forță. El inventase cuvântul. Tolstoi, Gandhi, Omul Viitor al operei: toți cântau despre speranță și pace, despre calea spre pace, satyagraha însăși. Satyagrahi erau cei care puneau în scenă satyagraha. „Iertarea este podoaba curajoșilor.“

În timp ce Pământul se micșora lent sub ea, devenind familiarul glob albastru și alb, divizând spațiul cosmic cu splendoarea lui marmorată, Swan a ascultat versurile sanscrite săltându-i în ureche. I-a cerut Paulinei să traducă o frazare obsesivă din melodie; Pauline a spus:

— Până nu va fi pace, nu vom fi niciodată în siguranță.

Liste (10)

**Este prea greu, nu mai este timp, cineva ar putea să râdă;
Să-ți protejezi familia, să-ți protejezi onoarea, copiii;
Selecția de rudenie; sămânța rea;
Păcatul originar, răul intrinsec, șansă, noroc, destin, soartă;
Lenevie, avariție, invidie, răutate, gelozie, furie, mânie, răzbunare;
De-al dracu'
Fiindcă ar putea profita altcineva
Fiindcă
Nimeni nu știe cu certitudine
Nu contează
Stă scris în stele
Nimeni nu ne-a spus să nu
Putem scăpa cu asta
Nu există utopie
Probabil că oricum n-ar funcționa
S-ar putea să aducă niște bani
Nu-i îndeajuns pentru toți
Oamenii nu apreciază ce faci pentru ei
Ei n-o merită
Ei sunt leneși
Ei nu sunt ca noi
Ei ți-ar face la fel dacă ar putea**

PLUTON, CHARON, NIX ȘI HYDRA

Pluton și Charon sunt un sistem planetă-dublă, două corpuri cerești legate mareic între ele ca extremitățile unei haltere, cu aceleași emisfere orientate permanent una spre cealaltă și cu centrul de greutate comun aflat în spațiu, între ele. Corpurile se rotesc în afara planului orbitei lor în jurul soarelui, iar ziua le este cu puțin mai lungă decât șase zile terrene, un an având 248 de ani terreni. Pluton este cu zece K mai rece decât ar fi fost dacă n-ar fi avut atmosferă, care, prin înghețare la apogeu și sublimare la perigeu, creează un efect de seră inversat și răcește suprafața. Atmosfera este la fel de densă ca atmosfera originală a lui Marte, în jur de șapte milibari; nu foarte densă. Temperatura la suprafață este de patruzeci K.

Charon are jumătate din mărimea lui Pluton și temperatura la suprafață de cincizeci K. Cel mai apropiat raport satelit-planetă este Luna-Pământ, cu Luna fiind o pătrime din mărimea Pământului. Pluton are diametrul de 2300 de kilometri; Charon de 1200 de kilometri. Ambele au nuclee de rocă și învelișuri formate majoritar din gheață de apă.

Doi sateliți mult mai mici orbitează perechea mai mare: Nix și Hydra, cu diametrele de 90, respectiv 110 kilometri. Nix, cu masa de 80000000000000000000 (optzeci de cvintilioane) de kilograme, în majoritate gheață cu ceva rocă, este în prezent dezasamblat și procesat în patru nave stelare, care vor fi trimise aproximativ în grup, deși prima este programată să pornească înainte, parțial pentru testarea sistemelor care sunt construite. Interioarele navelor stelare sunt terarii cilindrice tipice, care se rotesc pentru a crea gravitație interioară. Sunt stocate cu un număr foarte mare de specii, acoperind câteva biomuri. Cele patru nave vor păstra contact reciproc și vor reduce impactul genetic al izolării insulare prin schimburi ocazionale. Motoarele instalate la pupa vor combina propulsoarele masice cu plasmă antimaterie, care vor funcționa un secol, după care va acționa o placă împingătoare Orion puternică, atingând în cele din urmă viteze la care vor intra în funcțiune statoreactoarele, care vor fi utilizate după aceea. Toate aceste motoare vor accelera navele până la 2% din viteza luminii, o viteză cu adevărat fantastică pentru un vehicul uman, reducând astfel durata călătoriei la numai două mii de ani. Pentru că stelele sunt foarte departe. Iar cele mai apropiate de noi nu au planete similare Pământului.

Îmi pare rău, dar este adevărat. Trebuie spus: stelele există dincolo de timpul oamenilor, dincolo de atingerea oamenilor. Noi trăim în micuța perlă de căldură care ne înconjoară steaua; în exteriorul ei se întinde o vastitate mai presus de înțelegere. Sistemul solar este unicul nostru cămin. Chiar și pentru a ajunge la steaua cea mai apropiată cu viteza cea mai mare posibilă, avem nevoie de o viață de om sau mai mult. Spunem „patru ani-lumină“ și

cuvintele acelea „patru“ și „ani“ ne păcălesc; înțelegem prea puțin cât de departe călătorește lumina într-un an. Gândiți-vă puțin ce înseamnă 299792458 de metri pe secundă, sau 186282 de mile pe secundă – pe care dintre ele vi se pare c-o puteți pricepe mai bine. Gândiți-vă că viteza aceea înseamnă parcurgerea a 1080 de milioane de kilometri în fiecare oră. Gândiți-vă că înseamnă parcurgerea a 173 de unități astronomice în fiecare zi: o unitate astronomică este distanța de la Pământ la Soare, adică 150 de milioane de kilometri – parcurși de 173 de ori pe zi. Gândiți-vă apoi la patru ani de asemenea zile. În felul acesta, lumina ajunge la steaua cea mai apropiată. Noi ne putem însă propulsa la numai câteva procente din viteza luminii; așadar, la 2% din viteza luminii (peste douăzeci și unu de milioane de kilometri pe oră!), navele vor avea nevoie de aproape două sute de ani pentru a străbate acei patru ani-lumină. Iar primele stele cu planete de tip Pământ se află mai degrabă la vreo douăzeci de ani-lumină depărtare.

Lumina are nevoie de o sută de mii de ani pentru a traversa Calea Laptelui. La 2% din viteza respectivă – viteza noastră, să zicem – asta înseamnă cinci milioane de ani.

Lumina de la galaxia Andromeda a avut nevoie de 2,5 milioane de ani ca să traverseze hăul până la galaxia noastră. Iar Andromeda este o galaxie foarte apropiată din univers. Se află în sfera micuță care este sectorul nostru din cosmos, o galaxie vecină cu a noastră.

Așadar. Perla noastră micuță de căldură, planetariul nostru rotitor de vieți, insula noastră, iubitul nostru sistem solar, casa și căminul nostru, compact și strălucitor în căldura soarelui... apoi – aceste nave stelare pe care le construim din Nix. Le vom trimite spre stele, vor fi ca puful de păpădie, care se îndepărtează plutind pe o boare. Foarte frumos. Nu le vom revedea niciodată.

PAULINE DESPRE REVOLUȚII

Swan a însoțit inoculanții înapoi pe Mercur cu primul transportor disponibil, care era un terariu doar parțial finisat. Pe moment era imposibil de spus ce va deveni, deoarece era un cilindru gol de aer cu pereți din rocă, o linie solară și un vâlmășag fusiform de traverse de susținere, fixate în cepuri din beton în roca neprelucrată a peretelui interior. Swan a privit oamenii necunoscuți din imensul cadru de oțel al zgârie-norului și a înțeles că făcuse o greșală să se îmbarce în zborul acesta; nu era la fel de rău ca un negruboat, totuși era rău. Pe de altă parte, considerațiile legate de comoditate i se păreau triviale acum. A suit palier după palier de trepte metalice pentru a ajunge pe acoperișul deschis al zgârie-norului, care aproape că atingea linia solară. De pe terasa aceea cu gravitație redusă, putea privi în jos... în depărtare... în sus. Peste tot, un spațiu cilindric adumbrit, străbătut în toate direcțiile de traverse, a cărui podea era stâncă goală. Blocul aducea cu unicul colțișor iluminat dintr-un castel de o imensitate sublimă; terenul de la baza zgârie-norului se afla la câțiva kilometri dedesubt, iar terenul de pe partea îndepărtată a liniei solare era doar cu puțin mai departe. O ruină gotică, cu niște sărmani oameni-șoareci ghemuiți în jurul căldurii degajate de ultima lumânare. Nu fusese așa în zilele de început, când un cilindru recent sfredelit reprezenta însăși forma și imaginea posibilului. Faptul că tinerețea ei ajunsese la asta... că întreaga civilizație era de fapt cam așa, prost planificată, incompletă...

Swan și-a trecut coatele peste balustradă, ca să se stabilizeze în gravitația redusă. Și-a sprijinit bărbia pe mâinile încrucișate și, continuând să privească scena, a zis:

— Pauline, povestește-mi despre revoluții.

— Cât timp?

— Dă-i drumul și-o să vedem.

— „Revoluție“ provine de la cuvântul latinesc *revolutio*, „răsucire“. Se referă adesea la o schimbare rapidă a puterii politice, realizată frecvent prin mijloace violente. Conotație a unei revolte de clasă pornită de jos și încununată de succes.

— Cauze?

— Cauzele revoluțiilor sunt atribuite uneori factorilor psihologici, ca nefericirea și frustrarea, uneori factorilor sociologici, mai ales o inegalitate sistemică invariabilă în distribuirea produselor fizice și culturale, sau factorilor biologici, prin faptul că grupurile vor lupta pentru alocarea necesităților limitate.

— Toate astea nu sunt fațete diferite ale aceluiași lucru?

— Este un domeniu multidisciplinar.

— Dă-mi niște exemple, i-a cerut Swan. Numește-le pe cele mai faimoase.

— Războiul Civil Englez, Revoluția Americană, Revoluția Franceză, Revoluția Haitiană, Rebeliunea Taiping, Revoluția Rusă, Revoluția Cubaneză, Revoluția Iraniană, Revoluția Marțiană, revolta Ligii Saturn...

— Stop! Spune-mi de ce se-ntâmplă.

— Studiile n-au izbutit să le explice motivele. Nu există legi istorice. Mutații rapide ale puterii politice s-au petrecut și fără violență, sugerând că revoluția, reforma și reprimarea sunt descriptori cu definiții prea vaste pentru a ajuta în analizele cauzale.

— Haide! a obiectat Swan. Nu fi lașă! Cineva trebuie să fi spus ceva ce să poți cita. Sau încearcă să gândești tu însăși!

— Asta este greu, ținând seama de programarea ta insuficientă. După cum vorbești, pari interesată de ceea ce unii au numit „marile revoluții“, din cauza transformărilor lor majore de putere economică, structuri sociale și schimbări politice, în mod special constituționale. Sau poate că ești interesată de revoluțiile sociale, care se referă la schimbări masive în imaginea despre lume și tehnologia unei societăți. Exemple sunt revoluția din Paleoliticul Superior, revoluția științifică, revoluția industrială, revoluția sexuală, revoluția biotehnologică, Accelerando ca o confluență de revoluții, diaspora în spațiu, revoluția schimbării sexului, revoluția longevității și așa mai departe.

— Chiar așa. Cum stă treaba cu succesul lor? Poți enumera condiții necesare și suficiente pentru ca o revoluție să aibă succes?

— Evenimentele istorice sunt de obicei prea supradeterminate pentru a fi descrise în terminologia cauzală a logicii în care intri când folosești expresia „necesare și suficiente“.

— Încearcă totuși.

— Istoricii vorbesc despre depășirea punctului critic și în privința frustrării populare, despre slăbirea autorității centrale, pierderea hegemoniei...

— Adică?

— „Hegemonie“ înseamnă un grup care le domină pe altele fără a exercita forță pură, ceva mai degrabă ca o paradigmă care creează consimțământ neobservat înaintea unei ierarhii de putere. Dacă paradigma este pusă sub semnul întrebării, mai ales în situații de dorințe materiale, pierderea hegemoniei se poate desfășura neliniar, declanșând revoluții atât de rapide, încât nu mai este timp decât pentru violențe simbolice, ca în revoluțiile din 1989, de catifea, tăcută, de mătase și cântătoare.

— A existat o revoluție cântătoare?

— Statele baltice Letonia, Estonia și Lituania și-au numit retragerea din 1989 din Uniunea Sovietică „revoluția cântătoare“, referindu-se la comportamentul demonstranților din piețele orașelor. Asta subliniază ideea că masele par să conteze. Dacă un procent suficient din populație iese pe stradă în demonstrații de masă, guvernele nu au apărări bune. „Ele trebuie să destituie poporul și să aleagă altul“, cum a spus Brecht. Așa ceva fiind

imposibil, adesea se prăbușesc. Sau începe un război civil.

— Nu se poate ca literatura despre revoluții să fie atât de superficială, a zis Swan. Nu faci altceva decât să citezi aleatoriu! Ai o minte ca inelele lui Saturn, lată de un milion de mile și adâncă de un inchi.

— Catacreza și unitățile de măsură antice indică ironie sau sarcasm. Venind de la tine, este probabil sarcasm...

— A spus ea sarcastic! Nu ești decât un motor de căutare!

— Un parcurs cuantic este prin definiție un parcurs aleatoriu. Te rog, îmbunătățește-mi programul oricând simți c-o poți face. Am auzit că celălalt algoritm al lui Wang este bun. Ar fi utile unele principii de generalizare.

— Continuă să expui motivele pentru declanșarea revoluțiilor.

— Oamenii aderă la idei care explică și oferă compensații psihologice pentru poziția lor în sistemul de clasă al epocii. Oamenii fie că-și sporesc sentimentul de deposedare prin clarificarea sa, fie încearcă să-l alunge ca fiind neimportant din cauza unei ideologii care le justifică deposedarea ca fiind parte a unui proiect mai mare. Ei acționează astfel frecvent împotriva propriilor lor interese, ca rezultat al ideologiilor pe care le îmbrățișează și care le justifică statutul de subaltern față de ei înșiși. Atât negarea, cât și speranța joacă un rol în această privință. Ideologiile acestea compensatoare fac parte din influența hegemonică asupra supușilor dintr-o situație imperială. Se petrece în toate sistemele cu clase, ceea ce înseamnă toate societățile din istoria consemnată, de la primele civilizații agrare și urbane.

— Toate au fost sisteme de clasă?

— Este posibil ca înainte de revoluția agricolă din Neolitic să fi existat societăți fără clase, dar absența dovezilor face ca înțelegerea noastră a acelor culturi să fie foarte speculativă. Tot ce putem afirma cu certitudine este că în revoluția agricolă de după era glaciară, care a fost una dintre revoluțiile cele mai generale, cu o durată posibilă de o mie de ani, divizarea în clase a fost instituționalizată ca aparat al puterii statului. În toată lumea, și în mod independent, a apărut o divizare pe patru niveluri în preoți, războinici, meșteșugari și agricultori. În mod frecvent, toți se găseau sub conducerea a ceea ce conveniseră că era un monarh sacru, un rege care era în același timp zeu. A fost foarte util pentru clasele preoților și războinicilor, ca și pentru puterea bărbaților asupra femeilor și copiilor.

— Așadar, n-au existat societăți fără clase.

— Se presupune că societățile fără clase au fost instituite după anumite revoluții, dar în ele există de obicei conducători care formează rapid o nouă clasă conducătoare, iar diversele roluri sociale adoptate de cetățenii statului post-revoluționar revin la forma claselor din cauza valorii diferențiale acordate rolurilor sociale, ce duc la o nouă ierarhie care este construită destul de rapid, de obicei în următorii cinci ani.

— Prin urmare, toate societățile din istorie au avut sisteme de clasă.

— Uneori se afirmă că Marte este actualmente o societate fără clase, cu

orizontalizare completă a puterii economice și politice prin populație.

— Marte în sine este un intimidator acum. În sistemul total, planeta este similară unei clase superioare.

— Oamenii au spus același lucru despre Mondragon.

— Și vedem cât de bine merge *ăla*.

— Comparativ cu situația de pe Pământ, se poate spune că reprezintă un mare succes, ba chiar un fel de revoluție, continuând incremental Revoluția Marțiană.

— Interesant. Așadar... Swan a căzut pe gânduri: Fă-mi o rețetă pentru o revoluție de succes.

— Se iau mari cantități de injustiție, resentimente și frustrare. Se pun într-o hegemonie slabă sau în declin. Se amestecă cu mizerie pentru o generație sau două, până crește temperatura. După gust, se adaugă circumstanțe destabilizatoare. Se pune un vârf de eveniment, care să catalizeze totul. După atingerea țelului principal al revoluției, se răcește imediat pentru a instituționaliza noua ordine.

— Foarte frumos. Asta a fost chiar creativ pentru tine. Acum cuantifică rețeta, te rog. Vreau specificații, cifre.

— Te pot trimite la clasicul *Cuantificarea fericirii* de van Praag și Ferrer-i-Carbonell, care conține o analiză matematică utilă în evaluarea ingredientelor prime ale unei situații sociale. Include un calcul al satisfacției, care, alături de o ierarhie Maslov a nevoilor, poate fi aplicat unor condiții existente din unitățile politice evaluate, utilizează coeficienți Gini și toate datele relevante pentru a evalua diferențele dintre obiectiv și normă, după care poți să vezi dacă revoluțiile s-au întâmplat în punctele de forfecare predictibile sau au fost mai neliniare. Cartea lui Praag și Ferrer-i-Carbonell ar trebui să fie utilă și pentru imaginarea naturii sistemului politic, care ar trebui să fie obiectivul procesului, și a schimbărilor necesare pentru a ajunge acolo. Cât despre proces în sine, este întotdeauna interesant de meditat la *Revoluția Franceză* de Thomas Carlyle.

— Are cifre?

— Nu, însă are o ipoteză. Cifrele sunt în *Cuantificarea fericirii*. O sinteză pare posibilă.

— Care-i ipoteza lui, foarte pe scurt?

— Oamenii sunt proști și răi, mai ales francezii, și puterea îi seduce rapid și-i înnebunește întotdeauna, de aceea este preferabil să existe absolut orice fel de ordine socială; cu cât mai aspră, cu atât mai bine.

— Perfect, dar care-i concluzia?

— Interesul de sine optim rezidă în atingerea bunăstării universale. Oamenii sunt proști și răi, dar își doresc îndeajuns de mult anumite satisfacții pentru a munci pentru ele. Când obiectivul interesului de sine este văzut ca perfect izomorf cu bunăstarea universală, oamenii răi vor face ceea ce este necesar pentru a atinge bunăstarea universală.

— Inclusiv revoluția.

— Da.

— Însă chiar dacă oamenii răi, dar inteligenți, realizează binele general pentru propriul lor bine, mai există totuși oameni proști care nu vor recunoaște această izomorfie unu-la-unu și unii dintre oamenii proști vor fi de asemenea răi și vor beli totul.

— De aceea apar revoluțiile.

Swan a răs.

— Pauline, ești amuzantă! Pe cuvânt că devii foarte bună. Este aproape ca și cum ai gândi!

— Cercetările susțin ipoteza că gândirea este în majoritate o recombinație de gânduri anterioare. Îți atrag din nou atenția asupra programării mele. În mod cert ar fi util un set mai bun de algoritmi.

— Ai căpătat deja hipercalculație recursivă.

— Poate că nu este treapta finală.

— Deci crezi că devii mai deșteaptă? Vreau să zic înțeleaptă? Vreau să spun mai conștientă?

— Termenii aceia sunt foarte generali.

— Bineînțeles că sunt, așa că răspunde-mi! Ești conștientă?

— Nu știu.

— Interesant. Poți absolvi un test Turing?

— Nu pot absolvi un test Turing, vrei să joci șah?

— Ha! Dacă *ar fi* șah! Cred că asta caut. Dacă ar fi șah, ce mutare ar trebui să fac în continuare?

— Nu este șah.

Extrase (11)

Erorile comise în precipitarea lui Accelerando și-au lăsat urma pe perioadele ulterioare. Ca în biogeografia insulei, în care enclave și refugii larg dispersate au parte întotdeauna de schimbări rapide și chiar speciații, vedem

o eroare a fost nestabilirea unui sistem de guvernare general acceptat. În felul acesta s-a repetat situația de pe Pământ, unde n-a apărut niciodată un guvern mondial. Balcanizarea a devenit universală și unul dintre aspectele ei a fost revenirea la tribalism, notoriu pentru definirea celor care nu făceau parte din trib ca non-umani, uneori cu rezultate teribile. Nu a fost o structură bună de sensibilitate pentru o civilizație care se întindea prin tot sistemul solar și deținea tot mai multă

altă eroare a fost pur și simplu graba. Terraformarea rapidă a lui Marte a dus la arderea a 8% din suprafața sa. Venus, Titan și sateliții jupiterieni au fost ocupați înainte de începerea eforturilor de terraformare, împiedicând unele metode și complicând enorm procesul. În medicină, asimilarea rapidă a tratamentelor pentru longevitate și a modificărilor genetice și corporale a însemnat că toți oamenii din spațiul cosmic și mulți de pe Pământ au fost creaturi experimentale. Graba a fost caracteristica definitorie a lui Accelerando, iar după aceea oamenii n-au mai putut decât să îndure căderile din Ritardando, să fie foarte atenți la consecințele acțiunilor lor și să încerce să repare situația din mers

terariile frumoase cu miile de geode pline cu nestemate, rotindu-se ca niște titirezuri, au sărit afară din cutia Pandorei și n-au mai fost niciodată puse la loc

SWAN ACASĂ

Au ajuns pe orbita mercuriană și bolovanul uriaș se rotea sub ei, negru ca tăciunele cu excepția unei seceri luminate de soare care strălucea ca sticla topită. Au coborât în beznă spre spațioport, apoi au trecut peste platformă în Terminatorul reconstruit. Să vadă cum arăta orașul nou și brut.

Din unele puncte de vedere era cam la fel. Utilizaseră imprimante 3D ca să reproducă mobilierul tuturor și camera ei se găsea într-o vale mică și stranie, care-i lăsa impresia unei odăi reconstruite din Pompei. Către vest însă, în jumătatea frontală a orașului, adică parcul și ferma, era cu adevărat brut, brut, brut. Swan a văzut asta în timp ce cobora pe Marea Scară, din camera ei spre provă: orașul era lipsit de arbori – doar plăci de oțel, plastic matrițat și rocă spongioasă. Tot soiul de euri din trecut i-au revenit simultan: cel care construisese terariul, cel care privise de sus orașul incandescent, cel din parcul cu leagăne și cățărători pentru copii. Până atunci ele nu se mai contopiseră niciodată și Swan s-a simțit ca fiind ceva nou.

Toți din oraș s-au dovedit a fi așa. A fost o săptămână foarte emoțională, în care și-a salutat vechii vecini, prietenii, colegii, pe Mqaret. Într-o zi au ținut până și o scurtă ceremonie funerară pentru vechiul oraș. Mai trebuia pulverizat un jet de pământuri rare în noua matrice de sol, care era formată din rocă locală mărunțită și amestecată cu aerogeluri încărcate cu substanțe nutritive, aproape pregătită pentru inoculantul din valea centrală a Californiei, unul dintre solurile cele mai bune de pe Pământ. Însă înainte de aplicarea inoculantului trebuiau pulverizate pământurile acestea rare, așa că le-au utilizat în ceremonia funerară, aruncându-le dintr-un balon care se înălța, așa cum procedaseră și cu cenușa lui Alex și a altora, cu Marile Porți ale Zidului Zorilor deschise și lumina orizontală a soarelui iluminând masele de praf involburate.

După aceea majoritatea populației a revenit la rutinele dinaintea catastrofei, pentru a menține orașul funcțional în timp ce echipele de reconstrucție se ocupau de locurile care nu fuseseră încă reparate. Se discuta la nesfârșit despre restaurare sau schimbare, vechiul contra noului. Swan susținea noul și s-a aruncat cu pasiune recunoscătoare în muncă la fermă și parc. Planeta Pământ era o... o... Nu știa nici măcar ce termen să folosească. Era mult mai bine să fie acasă, să fie înapoi în livingul ei, cu mâinile murdare.

Ferma a căpătat precedență din motive evidente și a fost reconstituită pe cât de repede au putut. Principii diferite au fost aplicate pe loturi diferite, multe profitând de secolul de îmbunătățiri agricole care trecuse de la construirea orașului, inclusiv numeroase plante noi, care se bazau pe sol într-o măsură mai mare decât stilurile hidroponice anterioare introduse în ferma primului Terminator. Versiunea aceea devenise prea mică pentru a

susține atât populația orașului, cât și pe solmergători, așa încât îi adăugau acum o extensie la provă. Solurile noi pe care le întinseseră erau adesea structurate de matricele spongioase ale substanțelor nutritive, îngăduind creșterea rapidă a rădăcinilor și irigare foarte precisă. Fuseseră de asemenea îmbunătățite tehnici pentru manipularea ciclurilor diurne în feluri care păcăleau plantele să crească și să producă până la de treizeci de ori mai repede decât ar fi făcut în mod natural. Plantele acestea accelerate fuseseră de asemenea modificate genetic pentru viteză, așa că era uzual să crești o duzină de recolte pe an, necesitând evident un input masiv de minerale și substanțe nutritive corespunzătoare. Solul trebuia să fie crescut pentru a ține pasul cu culturile.

Swan a fost doar consultantă când s-a ajuns la distribuirea inoculanților în sol, deoarece o depășeau cu mult etapele foarte avansate ale celorlalte procese; s-a mulțumit să se alăture tinerilor ecologi ai fermei și parcului și să-i asculte explicându-și teoriile cele mai recente, după care și-a petrecut timpul în exterior, în prima prerie de fixatori de azot – bacterii, legume, anini, vitosek²⁸, frankia, toate celelalte plante optime pentru transformarea azotului în azotați. Până și această etapă a procesului putea fi acum accelerată mai mult ca oricând. Ca atare, n-au trecut multe luni înainte ca femeia să meargă printre rânduri lungi de vinete, dovlecei, tomate și castraveți. Toate frunzele și cârceii, crenguțele și fructele se întindeau către linia solară și lămpile solare agricole, fiecare plantă exprimându-și propria formă caracteristică, iar toate laolaltă extrem de liniștitoare în familiaritatea lor. Ferma făcea parte din familia ei, parte din ea pentru toată viața, iar generația curentă de tineri venea și-i puna întrebări despre anii aceia – de ce așa și de ce așa? Aveți o teorie? Când nu-și reamintea motivele vechi, Swan oferea răspunsuri posibile. În principal fuseseră considerații legate de spațiul disponibil și încercarea de a proceda astfel încât lucrurile să continue. Fusesse vreodată altfel? Constrângeri materiale, probleme bugetare, boli, însă rareori chestiuni de eficiență a designului, de cauze inerente.

Pe măsură ce din ferma nouă au început recoltările, iar arborii și celelalte plante din parc au crescut rapid, au fost aduse animale din alte terarii. De data aceasta ei făceau o Ascensiune – nu fusesse ideea lui Swan, ea nu era de acord, dar și-a ținut gura și s-a mulțumit să observe ceea ce părea o combinație australiano-mediteraneană; de fapt era minunat să te uiți cum soseau animalele, cum adulmecau prin jur, ronțăiau și căutau locuri de popas și cuiburi. Canguri și maimuțe Gibraltar, râși și câini dingo. Eucalipti și stejari de plută. Multe terarii din Mondragon trimiteau animale pentru a-i ajuta.

Swan și-a petrecut timpul în fermă, îngrijind răsadurile peste iarnă. Gaițe de tufișe nou-sosite erau pe afară, croncănind aidoma unor ciori mici și înhățând râmele și gândacii care se aventurau la suprafața solului. Unele o

priveau gânditor, parcă judecând-o după o calitate aviară pe care femeia nu era sigură că o deține. Nu-ncepeți să-mi vorbiți în grecește, le-a implorat. Naș putea suporta. O examinau într-un fel care-i reamintea de uitătura inspectorului Genette.

După programul de lucru mergea uneori în bompresul orașului și stătea acolo, uitându-se cum orașul luneca înainte pe șine, astfel încât dealurile de la orizont se deplasau pe fundalul stelelor. Dealurile erau fie foarte negre, fie foarte albe, ca de obicei. Degradeul constant de la negru la alb (ocasional, invers) împrumuta mobilitate peisajului, iar poziția lui Swan de la provă făcea parte dintr-o imagine heraldică – o elită care călărea vârful istoriei ca galionul unei corăbii –, însă corabia aceasta mergea pe șine vizibile până la orizont, având cursul stabilit într-o dependență solidă de cale. Dacă s-ar fi oprit, totul ar fi ars ca un tăciune. Iar dedesubt, sub toți și toate, exista un tunel oribil de negru, un cordon ombilical cloacal, care făcea legătura cu un păcat originar. Da, asta era lumea ei, chiar asta: o călătorie prin beznă și stele, pe șine pe care nu le putea părăsi ușor. Era un cetățean al Terminatorului și trăia într-o bulă mică și verde, ce luneca peste o lume alb-negru.

Seara femeia suia în camera ei de pe terasa a patra de sus în jos din vârful Zidului Zorilor. Își schimba hainele, apoi se ducea la un restaurant sau la Mqaret.

— E bine să fii acasă, i-a spus ea lui Mqaret. Slavă Domnului că am reconstruit.

— A trebuit s-o facem.

— Ce s-a-ntâmplat cu cercetările tale? Nu cumva ai pierdut tot felul de chestii?

Bărbatul a clătinat din cap.

— Totul era în dublu exemplar. Am pierdut experimentele aflate în plină desfășurare, dar nimic altceva. Iar experimente echivalente se derulează în multe locuri.

— Celelalte laboratoare vă ajută să vă repuneți pe picioare, ca în cazul animalelor?

— Da. În majoritate ne-a acoperit asigurarea Mondragon, însă oamenii au fost generoși. Deși multe a trebuit să le reasamblăm noi înșine, pentru că asta-i situația.

— Și cum merge treaba, mai puteți învăța ceva util?

— Sigur că da.

— Ceva despre Enceladus? N-ai spus că s-ar putea să aflați ceva important despre suita bacteriană?

— Se pare că se instalează majoritar în intestinul omenesc, trăind pe seama detritusului care curge în el. În starea respectivă, păstrează un profil discret și există ca atâtea bacterii pe care avem în intestin. Dar dacă apare o cantitate mare de detritus suplimentar, se multiplică și-l consumă, pentru ca

după dispariția lui să revină din nou la starea semilatență. În plus, pe acolo pândește și un prădător enceladean foarte mic. Laolaltă ei funcționează aproape ca un set suplimentar de celule T. Nici măcar nu-ți cresc prea mult temperatura corpului.

— Știu că tot crezi că n-ar fi trebuit s-o fi făcut.

Ochii bărbatului s-au rotunjit, când el a încuviințat încet din cap.

— Draga mea, în privința aceea nu există nicio îndoială. Voi spune însă că, din cauza ta și a altor nesăbuiți care au ingerat-o, cunoaștem mai multe decât am fi cunoscut altfel. Și se pare că rezultatul ar putea fi favorabil. Tu ai supraviețuit unei iradierii masive, iar asta s-a întâmplat probabil din cauza că extraterestrii tăi au ajutat la curățarea organismului de celulele moarte care-l inundau. Acela este unul dintre cele mai letale impacturi ale radiațiilor: revărsarea bruscă de materie moartă peste tot.

Swan a rămas privind-l și a încercat să se gândească ce putea însemna asta. Mult timp refuzase să admită că fusese atât de stupidă încât să înghită bacteriile extraterestre. Devenise expertă în ocolirea gândului respectiv. Să înnebunească – să audă păsările vorbind în greacă... știa că așa ceva era posibil. Dar ca de aici să iasă și ceva bun...

— Asta ai văzut în sângele meu?

— Da, așa cred.

— Sper atunci să ai dreptate.

Mqaret s-a uitat la ea cu atenție.

— Pun prinsoare că asta speri. A clătinat după aceea, nefericit, din cap: Suntem pe muchie, draga mea. Nu cred că vrei să cazi tocmai acum.

— Pe muchie ca întotdeauna, nu?

— Nu pe muchia morții, ci pe muchia vieții. Mă întreb dacă n-am putea fi în pragul unei descoperiri esențiale pentru tratamentele noastre de longevitate. Un fel de salt înainte de tip *gestalt*. Și destul de repede, începem să înțelegem foarte multe. Așa că, să știi, ai putea trăi o mie de ani.

A privit-o fix, lăsând cuvintele s-o pătrundă, asigurându-se că începeau să se infiltreze. Swan i-a înregistrat privirea și Mqaret a continuat:

— Eu nu voi trăi îndeajuns ca să văd asta. Cred că s-ar putea să ne găsim la vreo cincizeci de ani distanță de rezolvarea unor ultime probleme. Tu însă... tu însă ar trebui să ai grijă.

A strâns-o în brațe blând, chiar ușor nesigur, de parcă femeia s-ar fi putut frânge, sau ar fi fost otrăvitoare. Privirea lui continua să fie plină de căldură. Bunicul o iubea și-și făcea griji în privința ei. Și descoperise că acțiunea ei nesăbuită putea să fi declanșat o descoperire utilă. Era cumva ca minunea trandafirilor Sfintei Elisabeta; prinsă asupra faptului, dar salvată de o metamorfoză. O deruta.

Extrase (12)

Izomorfisme apar în sistemele noastre conceptuale. Vedem tipare de forma...

subiectiv; intersubiectiv; obiectiv;
existențial, politic, fizic;
literatură, istorie, știință:

...și ne întrebăm dacă acestea sunt moduri diferite de a spune același lucru?

Opozițiile „apolinic/dionisiac“ și „clasic/romantic“ sunt două moduri de a spune același lucru?

Nu pot exista izomorfisme false, ca în cele „șapte păcate capitale“ ale îmbătrânirii, care evocă în mod deliberat sistemul religios creștin, deși este complet irelevant pentru îmbătrânire?

Izomorfismul este totuna cu concordanța? În fizică, se speră și se așteaptă ca „modelul standard“ să fie baza tuturor disciplinelor, toate concordând cu descoperirile sale fundamentale. În felul acesta fizica, chimia, biologia, antropologia, sociologia, istoria, artele se întrepătrund și sunt concordante, dacă sunt considerate ca unic studiu convergent. Studiile fizice sunt ca o schelă pentru înțelegerea de către noi a științelor naturii, care sunt ca o schelă pentru înțelegerea de către noi a științelor umane, care sunt ca o schelă pentru civilizații, care sunt ca o schelă pentru arte: și aici ne aflăm noi. Care este atunci totalitatea? Cum o numim? Poate să existe un studiu al totalității? Oare istoria, filosofia, cosmologia, știința și literatura pretind fiecare că ar constitui totalitatea, un orizont ne-expansibil dincolo de care nu putem gândi? S-ar putea ca o disciplină puternică să fie definită ca una care are o viziune a totalității și afirmă că poate cuprinde tot restul? Și greșesc oare toate, făcând asta?

Este totalitatea pur și simplu praxis, adică ceea ce facem cu noi înșine și cu lumea noastră? Este posibil să nu existe de fapt totalitate, ci doar convergență? Convergența tuturor domeniilor noastre de gândire în acțiuni omenești?

La momentul studiului nostru, problemele acestea erau foarte confuze și discipline diferite aveau atitudini diferite. Unele se focalizau strict asupra problemelor omenești. Focalizarea aceea limitată era deliberată, o declarație despre înțeles, care afirma că viața omenească ar trebui să fie subiectul de studiu al ființelor omenești, până ajungem într-un punct în care o ducem toți îndeajuns de bine pentru a ne putea permite să ne gândim la alte lucruri.

Unii savanți din fizică și alte discipline au replicat la această idee, afirmând că multe domenii extraumane au efecte decisive asupra realizării

justiției umane, așa încât umanismul cel mai puternic ar rezulta dintr-o focalizare ce ar include fizica, biologia și cosmologia, de asemenea știința conștiinței. Justiția ar fi considerată ca fiind parțial o stare de conștiință și parțial o stare fizică sau ecologică particulară printre organismele simbiotice.

Cei care susțineau teoria antropocentrică argumentau că dacă focalizarea asupra domeniului extrauman ar fi putut ajuta la realizarea justiției printre oameni, ar fi făcut-o deja. Pentru că oamenii fuseseră extrem de puternici de secole, totuși justiția nu apăruse.

Avocații fizicii au ripostat cu aserțiunea că eșecul acela se petrecuse doar fiindcă realitatea fizică mai vastă continua să fie exclusă din proiectul justiției.

Teoriile acestea în oglindă au ricoșat înainte și înapoi mult timp, nu doar în Eschivare, ci până și în Balcanizare și hotărâtorul an 2312. De aceea omenirea a rămas suspendată în fața proiectului ei nelegiferat. Oamenii știau, dar n-au acționat. Cititorii îi pot lua în derândere, însă pentru a acționa este nevoie de curaj, ca și de perseverență. Autorul n-ar fi surprins dacă era cititorului continuă să fie imperfectă, deși este la mult timp după cea descrisă aici.

SWAN ÎN VULCANOIZI

Consiliul Terminatorului o alesese până la urmă pe noua Leoaică a Mercurului – Kris, o prietenă veche a lui Alex și Mqaret. La scurt timp după ce fusese instalată, Kris a rugat-o pe Swan să se alăture unei expediții în Vulcanoizi; Kris dorea să reafirme acordul făcut de Alex cu Vulcanoizii pentru a le intermedia transmisiile de lumină spre planetele exterioare.

— A fost alta dintre înțelegerile verbale ale lui Alex, a spus Kris încruntându-se, iar după moartea ei, și într-o măsură încă și mai mare după arderea orașului, am văzut indicii că vulcanoizii discută pe la spatele nostru cu cei din amonte sistemului solar. Unii dintre noi am căzut pe gânduri... știi cumva dacă Interplana îi investighează pe Vulcanoizi ca posibili suspecți în atacul asupra Terminatorului?

— Nu cred.

De fapt, Swan nu dorea să meargă în Vulcanoizi și nici să se gândească la investigația lui Genette aflată în plină desfășurare, deoarece era absorbită acum de plantarea parcului reprojctat. Avea să fie însă un drum scurt, iar plantarea n-avea să se fi terminat înainte de întoarcerea ei. De aceea și-a strâns câteva lucruri și a pășit împreună cu Kris și asistenții Leoaicei pe platforma cea mai apropiată de Craterul Ustad Isa, unde exista un nou complex de lansare electromagnetică, care propulsa nave în avalul sistemului solar.

Navele spațiale vulcanoide erau vehicule bulbucate cu protecții masive și lipsite de hublouri. Rutele lor îi duceau până la șiragul de asteroizi care orbitau într-o zonă aflată la 0,1 unități astronomice de soare, ceea ce însemna numai cincisprezece milioane de kilometri. Descoperită de pe Mercur la sfârșitul secolului al XXI-lea, salba aceasta aproape perfect circulară de frumuseți carbonizate, dar stabile, fusese colonizată recent, în ciuda faptului că pe fețele orientate către soare se atingea o mie K. Emisferele acestea, fixate mareic, astfel încât priveau permanent soarele, arseseră în asemenea măsură încât în decursul existenței lor pierduseră câțiva kilometri de rocă; erau obiecte cerești primare, ca asteroizii cei mai vechi. Acum fuseseră ocupați ca terariile; fuseseră scobite și materialul excavat fusese utilizat pentru a construi solete circulare imense, care captau lumina. Ele procesau și redirecționau lumina soarelui în raze laser, ce puteau fi orientate spre solete-receptor din amonte sistemului solar, care străluceau acum ca niște felinare dumnezeiești în cerurile lui Triton și Ganymede. Efectul de acolo era îndeajuns de spectaculos, pentru ca numărul așezărilor de pe sateliții exteriori care cereau felinare vulcanoide să fie mai mare decât Vulcanoizii care le puteau oferi.

Când plonjorul lor solar s-a apropiat de orbita lui Vulcan, imaginea de pe ecranul interior reprezenta soarele sub forma unui cerc roșu, iar Vulcanoizii

ca pe un șirag de puncte galben intens nu foarte dese, care trecea peste roșu și în exteriorul său. Linii verzi reprezentau lumina laser care radia din punctele galbene spre periferia imaginii. Soarele era masiv în toate reprezentările. Părea un dragon uriaș și înfocat, totuși ei continuau să zboare într-acolo – îndrăzneț, nesăbuit – erau prea aproape ca să te simți în largul tău. Era o transgresiune care avea să fie pedepsită cu siguranță. Pe un ecran, semăna cu o inimă roșie care ardea; textura granulată a părților superioare ale celulelor convective părea țesut muscular tăiat transversal pe fibră. Probabil că erau *prea* aproape.

Văzut din partea sa antisolară, Vulcanoidul de care se apropiau era un bolovan sterp și întunecat, un asteroid-cartof tipic, înconjurat de o umbrelă argintie de o sută de ori mai mare decât el. Docul se găsea în mijlocul bolovanului. La un moment dat, asteroidul și soleta lui au creat o eclipsă solară, iar imaginea descurajantă a soarelui roșu a devenit până la urmă un simplu halo de foc coronal, care-și șfichiuia aura electrică; apoi au ajuns în întuneric, la adăpostul umbrei Vulcanoidului. Ușurarea a fost palpabilă.

Cei din interiorul bolovanului erau adoratori ai soarelui, așa cum era poate de așteptat. Unii semănau cu solmergătorii de pe sălbăticiile lui Mercur, nepăsători și imprudenți; alții păreau asceți dintr-un ordin religios. Majoritatea erau bărbați sau hermafrodiți. Trăiau pe cea mai apropiată orbită solară pe care o putea menține un obiect; așa-zișii plonjori solari erau vehicule care doar se apropiau puțin mai mult de soare și după aceea fugeau. Acesta era locul cel mai apropiat de stea unde puteau trăi oamenii.

În mod inerent, era un spațiu religios; Swan putea să accepte asta, totuși i-a fost greu să-și imagineze viețile anahoreților. Terariul dinăuntrul bolovanului era un deșert, ceea ce era adecvat ținând seama de circumstanțe, însă foarte inconfortabil: fierbinte, arid, prăfos. Comparativ cu el, până și Mojave părea o oază luxuriantă.

Prin urmare aceasta era o formă de automortificare și cu toate că încercase multe astfel de forme în tinerețea ei, ca și la apogeul abramoviciurilor ei, Swan nu mai credea în automortificare ca scop în sine. Simțea de asemenea că noua tehnologie a soletelor alterase natura religioasă a acestor oameni, transformându-i în ceva mai degrabă asemănători unor paznici de far. Sistemul lor nou era de zece milioane de ori mai puternic decât vechea tehnologie de transfer a luminii utilizată de Mercur, care de acum avea să aparțină istoriei, ca opaițele. Contribuția lui Mercur la Acordul Mondragon și abilitatea sa de a face „dincolo și deasupra“ erau masiv diminuate de realizarea aceasta, iar o parte a compensației pe care o sugerase Comitetul Mondragon fusese ca Terminatorul să fie agent coordonator și broker pentru noua abilitate vulcanoidă de transfer al luminii; însă aspectul acesta urma să fie definitivat de conducători. Alex o făcuse în trecut, dar acum, când ea nu mai exista și casa de brokeraj arsese, oare clienții lor și/sau cetățenii aveau să mai respecte înțelegerea? Oare aveau

să-i ajute la reconstruirea agentului lor, a băncii lor, a vechiului lor cămin?

— Aducerea de lumină în sistemul exterior, a spus unul dintre ei după ce Kris descrisese speranța Terminatorului că acordul se va păstra, constituie contribuția noastră pentru Mondragon și pentru omenire. Ne găsim într-o poziție mai bună de a face asta decât voi, pe Mercur. Știm că ne-ați ajutat să începem, dar acum saturnienii se oferă să acopere costurile construirii de solete pe toți Vulcanoizii care le pot susține. Iar ei au realmente nevoie de lumina noastră. De aceea, vom accepta cât mai mult din oferta lor. Recunosc, depășește posibilitățile noastre actuale. Abia ajustăm generația a doua. Există probleme la care încă lucrăm. Nu avem suficienți oameni pentru a profita de tot ce ne oferă ei.

Kris a încuviințat.

— Aveți nevoie de ajutorul nostru pentru coordonarea eforturilor. Aici trebuie să montați totul rapid, în timp ce vă coaceți, și să puneți în funcțiune stațiile.

Ei au reflectat la cuvintele femeii. Purtătorul lor de cuvânt a spus:

— Poate că da. Totuși nu am avut probleme cât timp Terminatorul a fost scos din funcțiune. Acum apreciem că Mercur ar trebui să contribuie la Mondragon cu altceva decât lumina, pe care să ne-o lase nouă. Voi aveți metale grele, istoria artei și Terminatorul însuși ca operă de artă, o destinație turistică pentru marele tur și pentru privitorii soarelui. O să vă descurcați perfect.

Kris a clătinat din cap.

— Noi suntem capitala sistemului interior. Cu tot respectul, voi doar operați stațiile energetice de aici. Aveți nevoie de administrație.

— Poate.

Swan a intervenit:

— Cu care saturnieni ați discutat despre asta?

Vulcanoizii au privit-o fix.

— Saturnienii vorbesc cu noi ca ligă, a răspuns unul dintre ei. Însă avem aceeași legătură saturniană ca și voi: pe ambasadorul lor pentru planetele interioare. Din câte am auzit, îl cunoașteți mai bine decât noi.

— Te referi la Wahram?

— Bineînțeles. El ne-a spus că voi, mercurienii, cunoașteți situația interplanetară și veți înțelege cât de importantă este lumina noastră pentru proiectul Titan. Și de asemenea pentru toate celelalte planete exterioare.

Swan n-a replicat.

Kris a început să discute despre așezarea de pe Triton și planul lor de a transforma Neptun într-o stea.

— Da, a răspuns un vulcanoid, însă saturnienii nu vor face asta cu Saturn.

Swan i-a întrerupt:

— Mai spune-mi ceva despre Wahram – când v-a vizitat?

— Cred că acum doi ani.

— Doi ani?

— Stai, a intervenit altul. Anul nostru are o lungime de numai șase săptămâni, așa că asta a fost o glumă. A fost aici relativ recent.

— După arderea Terminatorului, a clarificat primul vorbitor privind-o intrigat.

Kris a umplut tăcerea care a urmat, reamintindu-le vulcanoizilor că, în calitate de nouă Leoaică a Mercurului, ea era acum liderul nominal al ordinului lor. Dar vulcanoizii aceștia nu erau Cenușii, așa cum s-au grăbit să o informeze, ci aderenți la o sectă schismatică, și n-o recunoșteau pe Leoaica Mercurului drept conducătoarea lor. Au fost totuși foarte politicoși, iar Kris a încercat să continue să-i convingă să păstreze înțelegerea; Swan a avut însă dificultăți în urmărirea conversației. Cu cât se gândea mai mult la ce făcuse Wahram, cu atât se enerva mai mult și în cele din urmă n-a mai urmărit deloc discuțiile. Exact după ce-i spusese că va lucra cu ea, după ce găsiseră nava din norii lui Saturn, el venise aici și-i subminase cauza. Fusese o lovitură dură și pe la spate.

Liste (11)

Craterul Annie Oakley, Craterul Dorothy Sayers.

De asemenea, cratere botezate după:

Madame Sevigne, Shakira (o zeiță bașchiră), Martha Graham, Hippolyta, Nina Efimova, Dorothea Erxleben, Lorraine Hansberry, Catherine Beecher;

de asemenea, zeița mesopotamiană a fertilității, zeița celtică a râurilor, zeița woyo a curcubeului, zeița indienilor pueblo a grâului, zeița vedică a belșugului, zeița romană a vânătorii (Diana), zeița letonă a destinului;

de asemenea, Anna Comnena, Charlotte Corday, Maria regina scoților, Madame de Stael, Simone de Beauvoir, Josephine Baker.

De asemenea, Aurelia, mama lui Iulius Cezar. Tezan, zeița etruscă a zorilor. Alice B. Toklas. Xantipa. Împărăteasa Wuhou. Virginia Woolf. Laura Ingalls Wilder.

Evangeline, Fatima, Gloria, Gaia, Helen, Heloise.

Lillian Heilman, Edna Ferber, Zora Neale Hurston.

Guinevere, Nell Gwyn, Martine de Beausoleil.

Sophia Jex-Blake, Jerusha Jirad, Angelica Kauffman.

Maria Merian, Maria Montessori, Marianne Moore.

Mu Guiying. Vera Muhina. Aleksandra Potanina.

Margaret Sanger. Safo. Zoia. Sarah Winnemucca. Seshat. Jane Seymour.

Rebecca West. Marie Stopes. Alfonsina Storni. Anna Volkova. Sabina Steinbach. Mary Wollstonecraft. Anna von Schuurman. Jane Austen. Wang Zenyi. Karen Blixen.

Sojourner Truth. Harriet Tubman.

Hera. Emily Dickinson.

WAHRAM PE VENUS

Wahram se afla în orașul Colette, încercând să convingă măcar o parte din Grupul Muncitor de pe Venus să susțină planul lui de intervenție pe Pământ; de asemenea, pentru a le cere unor prieteni venusieni ajutorul în planul lui Genette de abordare a quburilor stranii. Niciunul dintre proiecte nu mergea prea bine, deși Shukra părea dispus să ajute; dorea însă să fie și el ajutat în privința conflictelor lui locale, iar Wahram nu vedea cum putea face asta. Dacă voiau să atragă mai mulți venusieni în apropiatul efort terran, atât Mondragonul, cât și Saturn trebuiau să ofere mai multe.

Apoi, în decursul unei pauze salutare din negocieri, la ușa sălii de conferințe s-a auzit o ciocănitură și a intrat Swan. A fost șocat s-o vadă, apoi șocat din nou când ea l-a zărit, a traversat încăperea, a intrat direct în el și l-a lovit în piept cu pumnii.

— Nemernicule! a exclamat, și nu foarte încet. M-ai mințit, ai mințit!

El s-a retras un pas, a ridicat brațele și a privit în jur după un loc în care să se retragă, unde conversația ar fi putut continua ceva mai privat.

— Nici vorbă! Ce vrei să spui?

— Te-ai dus la vulcanoizi, ai făcut o înțelegere cu ei și nu mi-ai spus nimic!

— Asta nu-nseamnă minciună, a zis Wahram simțind că despica firul în patru, dar era adevărat, și asta i-a câștigat timp pentru a se retrage într-un pasaj, apoi după un colț, unde s-a putut opri și apăra: Am fost acolo ca să-mi fac treaba pentru Liga Saturn. N-avea nicio legătură cu tine și trebuie să recunoști că nu avem obiceiul de ne împărtăși reciproc agendele complete de lucru. Nu te-am văzut de un an.

— Asta pentru c-ai fost pe Pământ, stabilind și-acolo înțelegeri. Și nu mi-ai spus nici despre ele. De fapt, despre ce mi-ai spus? Despre *nimic!*

Wahram își făcuse griji în privința aceea, ignorase problema și-și făcuse treaba; acum sosise totuși momentul socotelii.

— Am fost plecat, a replicat el încet.

— *Plecat... ce-nseamnă plecat?* a întrebat femeia. Auzi – ai fost în tunel, sau nu? Noi am fost sau n-am fost împreună în tunel?

— Am fost, a ridicat el brațele în semn de apărare, sau de protest. Eu am fost.

N-a spus mai departe: nu eu am fost cel care a susținut că *n-a fost* acolo.

În tot cazul, Swan se oprise și-l privea. Au rămas o vreme, uitându-se unul la celălalt.

— Uite ce-i, a spus Wahram, eu lucrez pentru Saturn. Sunt ambasadorul Ligii în planetele interioare și-mi fac slujba aici. Nu-i... nu-i ceva ce să pot împărtăși în mod automat. Acționez într-o sferă diferită.

— Însă noi tocmai am fost atacați și ne-am pierdut orașul, până la șasiul de bază. Trebuie să ne păstrăm darurile pe care le putem dărui. Iar printre ele

s-a numărat lumina.

— N-au fost fluxuri utile de lumină. Tot ceea ce puteați trimite de pe Mercur însemna puțin pentru Saturn. Situația stă altfel cu Vulcanoizii. Ei pot trimite suficientă lumină ca să fie cu adevărat importantă. Noi *avem nevoie* de ea pentru Titan și eu am fost însărcinat să aranjez asta. Este ca și cum am licita pentru cote dintr-o piață la termen. Îmi pare rău că nu ți-am spus eu însumi despre asta. Cred că mi-a fost... cred că mi-a fost frică. N-am vrut să te înfurii pe mine. Dar acum te-ai înfuriat oricum.

— Ba chiar mai rău, l-a asigurat Swan.

Bărbatul și-a dat însă seama că ea exagera, pentru spectacol. I-a cântat în strună:

— A fost o prostie din partea mea. Iartă-mă. Sunt un om rău.

A văzut că asta aproape că a făcut-o să râdă.

— Nemernic împuțit, a zis Swan continuându-și rolul. Oricum, chestiile pe care le-ai făcut pe Pământ sunt încă și mai rele. Ai stabilit un acord cu statele bogate ale Pământului – în esență asta ai făcut și o știi prea bine. Este o rușine! Acolo sunt oameni care trăiesc în bojdeuci din carton. Știi bine cum stă treaba. Așa a fost dintotdeauna și se pare că va continua de-a pururi. Ei ne vor urî mereu, iar unii ne vor ataca. Și noi ne spargem ca bulele de săpun. Unica soluție este justiție pentru toți. Numai așa vom fi în siguranță. Până atunci va exista mereu vreun grup care va ajunge la concluzia că uciderea spațialilor este singurul mod prin care să ne atragă atenția. Iar cu adevărat trist este faptul că s-ar putea să aibă dreptate.

— Pentru că acum sunteți atenți?

Ea l-a fulgerat cu privirea.

— Pentru că situația din avalul sistemului solar persistă de prea mult timp!

Bărbatul și-a înclinat capul de pe un umăr pe altul, încercând să se gândească cum să spună ceea ce simțea. A mers împreună cu ea mai departe prin pasaj, până la o masă lungă acoperită cu prăjiturele și recipiente mari cu cafea. A umplut pentru amândoi cești cu cafea.

— Așadar consideri că pentru a ne proteja ar trebui să orchestrăm o revoluție globală pe Pământ.

— Da.

— Și... cum? La urma urmei, oamenii au încercat asta de secole.

— Asta nu-i o scuză ca să ne-oprim! Vreau să spun, uită-ne: suntem pe Venus, pe Titan, în spațiu, unde facem *de toate*. Unele lucruri ar putea funcționa acolo. Răspândiți ceva prin intermediul telefoanelor lor mobile. Dați-le participării în Mondragon. Construiți case sau faceți lucrări agricole. Declanșați o revoluție dintre cele non-violente. Dacă ceva se întâmplă îndeajuns de rapid, ei îl numesc revoluție, indiferent dacă se trage sau nu cu arma.

— Însă armele există.

— Poate că există, dar dacă nimeni nu îndrăznește să tragă cu ele? Dacă

ceea ce am făcut noi a fost întotdeauna prea inofensiv? Sau chiar invizibil?

— Acțiunile de felul acesta nu sunt niciodată invizibile. Nu... ar exista rezistență. Nu te autoamăgi.

— În regulă, atunci, insistăm împotriva rezistenței și vedem ce se-ntâmplă. Suntem bogați în resurse și cultivăm o parte foarte mare din hrana lor. Dispunem de *pârghii*.

Titaneanul a căzut pe gânduri.

— Poate că dispunem, însă acolo ei joacă după regulile lor.

Swan a clătinat violent din cap.

— În sentimentele oamenilor există o economie de tip cadou care precede toate regulile. Dacă există una de succes, ei o vor îmbrățișa. Iar noi va trebui să facem ceva. Dacă nu vom face, ne vor împuşca. Ne vor omorî și ne vor înfuleca.

Wahram a sorbit din cafea, încercând s-o domolească pe femeie. Ca întotdeauna, ea mersese prea departe. I-ar fi plăcut să audă ce ar fi spus Pauline în privința asta, dar în momentul acesta îi era imposibil să capete acces la Pauline. Swan și-a luat cafeaua și a băut puțin, după care a început să-i țină altă prelegere, subliniindu-și ideile cu ceașca, așa că bărbatul avea să aibă noroc dacă scăpa nestropit.

Și cu toate că ea exagera, ca de obicei, exprima lucruri la care Wahram se gândise. Mai precis, era o altă formulare a unei idei pe care Alex o susținuse de mulți ani. De aceea bărbatul a profitat de o clipă în care Swan își trăgea răsuflarea și a spus:

— Ceea ce trebuie făcut este clar de multe secole, însă n-o face nimeni fiindcă implementarea ar necesita foarte mulți oameni. Activități de construcții, restaurare peisagistică, agricultură decentă... toate acestea necesită enorm de mulți oameni.

— Dar *există* enorm de mulți oameni! I-ai obține pur și simplu dac-ar fi mobilizați șomerii. Revoluția ocupării întregii forțe de muncă. Locul este o groapă de gunoi, ei sunt prăjiți și trebuie să acționeze. De fapt, Pământul necesită terraformare în aceeași măsură ca Venus sau Titan! Ba chiar mai mult, iar noi nu facem absolut nimic.

Wahram a căzut pe gânduri.

— Crezi că ar putea fi convingător în felul acesta? Ca o restaurare? Să apelăm la conservatori, dar și la revoluționari sau cel puțin să ascundem realitatea celor ce se întâmplă?

— Nu cred că trebuie să ascundem.

— Swan, dacă vei fi clară asupra intențiilor tale, va exista împotrivire. Nu fi naivă. Orice schimbare trezește rezistență. Iar prin împotrivire serioasă, mă refer la violență.

— Dacă ei pot găsi modul prin care s-o aplice. Însă dacă n-ai pe cine aresta, pe cine alunga-ndărăt, pe cine speria...

El a clătinat din cap, neconvins.

Swan se plimba în jurul lui ca o cometă în jurul soarelui; Wahram s-a rotit pentru a rămâne cu fața spre ea. În două rânduri femeia s-a repezit din nou la el și l-a lovit în piept cu mâna în care nu ținea ceașca de cafea. Vocile li s-au încrucișat într-o antifonie pe care oricine ar fi considerat-o un duet între orăcăit și piuit.

În cele din urmă duetul disonant s-a terminat. Swan se relaxa finalmente. Abia sosise pe Venus, era clar, și începuse să caște, în ciuda cafelei. Wahram a suspinat ușurat, și-a calmat timbrul glasului, a schimbat subiectul. Au privit amândoi pe fereastră, spre ninsoarea pe care vântul puternic o sufla în arhitecturi jucăușe, tencuite peste tot. Lumea aceasta, atât de nouă și grosolană, aflată abia în urgență, îi anunța în rafale uriașe de vânt: lucrurile se schimbau.

Wahram s-a gândit la cele două proiecte neterminate ale lui Alex: Pământul și quburile. A simțit un fior, întrucât, brusc, i s-a părut că proiectele acestea deveneau părți ale unei singure probleme. Perfect, însă ar fi fost nevoie de măiestrie reală să le aducă laolaltă; execuția ar fi necesitat inteligență. Iar Swan va fi furioasă pe el, până când bărbatul va ajuta ca totul să se întâmple. Dar, s-a gândit el, poate c-o putea face.

Extrase (13)

anumite acțiuni metabolice acumulează deteriorări pe durata vieții și fiecare tip de deteriorare trebuie tratat individual, iar tratamentele trebuie coordonate atât între ele, cât și cu funcționarea obișnuită a organismului

pierderea de celule sau atrofierea este ameliorată prin exerciții fizice, factori de creștere și celule stem direcționate

mutațiile canceroase sunt identificate prin secvențiere ADN paralelă masivă și secvențiere transcriptom și dizolvate prin terapii orientate spre gene și manipularea telomerazei; chimioterapia și radioterapia sunt actualmente extrem de precis orientate, utilizând anticorpi monoclonali, avimeri și proteine artificiale

celulelor rezistente la moarte cu funcționare senescentă nu trebuie să li se permită să se transforme în forme nocive, ci trebuie mai degrabă să fie țintite de gene sinucigașe și de răspuns imunitar

mitocondrii intacte sunt introduse în celule care suferă mutații mitocondriale

lipofuscinul este un fel de gunoi acumulat în interiorul celulelor noastre care nu poate fi îndepărtat de sistemul imunitar. Plăcile de amiloid sunt de asemenea un gunoi. Enzimele adaptate din bacterii și mușegai care digeră complet corpurile animale vor prospera la introducere, până când li se termină substanțele nutritive, iar absența aceea va activa genele sinucigașe inserate în ele. Agregatele extracelulare sunt înlăturate de vaccinuri care stimulează răspunsuri imunitare, inclusiv o stare de fagocitoză amplificată. Dintre complicații fac parte

reticularea extracelulară aleatorie a celulelor determină rigiditatea, dar legăturile au fost rupte cu succes de enzime concepute special

manipularea telomerazei s-a dovedit un act de echilibristică foarte dificilă în anumite tipuri de celule: dacă telomerii sunt prea lungi, căpătați o nemurire canceroasă, dacă sunt prea scurți, ajungeți rapid la limita Hayflick și replicarea nu mai are succes

în timp ce repararea ADN-ului implică o ADN polimerază cu capacitate de corectare a exonucleazei, ceea ce duce la repararea de mare fidelitate a ADN-ului, ARN polimerazele nu au capacitatea respectivă și de aceea comit mai multe erori în timpul transcripției genetice; acesta este un factor stimulator potent al evoluției

pleiotropia este fenomenul prin care o genă determină efecte pozitive în organismul tânăr, care se transformă în efecte negative în același organism când îmbătrânește. Este foarte frecvent sursa problemelor pentru care sunt concepute tratamentele cu hormoni bisexuali

hormesis (râvnă) este un răspuns biologic finalmente avantajos față de expuneri mici la toxine sau factori de stres. Procesul, numit uneori eustress și asociat mitridatismului (de la numele regelui Mitridate, care consuma cantități mici de otravă pentru a nu fi ucis de o cantitate mai mare), a fost propus drept explicație de principiu a motivului pentru care sabaticul petrecut pe Pământ ar putea ajuta la maximizarea longevității

corelațiile cele mai strânse cu longevitatea includ mărimea mai redusă a corpului și expunerea atât la androgeni, cât și la estrogeni; cele două se multiplică în același timp reciproc, astfel încât nu se cunosc deocamdată androgini sau ginandromorfi micuți care să fi murit de cauze naturale. Cei mai bătrâni au peste 210 ani și în prezent nu li se poate calcula durata potențială de viață. Pe măsură ce această descoperire va fi mai bine cunoscută, este probabil să existe mai mulți subiecți de studiat

viteza de evadare actuarială este definită ca apărând când un an de cercetări medicale adaugă populației totale mai mult de un an de longevitate. Până acum nu s-a obținut nimic nici pe departe apropiat, iar semne emergente ale unei curbe asimptotice în progres sugerează că este posibil ca viteza aceasta să nu fie

declararea prematură a unor câștiguri uriașe în longevitate a fost numită kyriasis, sindromul Dorian Gray sau pur și simplu speranța de nemurire

prelungirea telomerilor în unele celule prin creșterea temporară a telomerazei în acestea. Întrucât celule diferite pierd telomeri cu viteze diferite, tratamentele medicamentoase trebuie țintite doar către anumite tipuri de celule și cancere accidentale

biogerontologie, umilită în repetate rânduri de neașteptate

faimoasa dietă cu aport sporit de vitamine și restricționare de calorii a acționat pentru feminizarea expresiei genetice în multe moduri care s-au dovedit decisive pentru efectul longevității, astfel încât terapia hormonală pentru sex este personalizată pentru crearea acestui efect de feminizare fără necesitatea unei restricționări calorice, care n-a fost populară niciodată

dacă vă reamintiți vechea comparație dintre corpul uman și un Chevrolet model Havana, căruia i se înlocuiesc toate părțile mobile după ce se

defectează, atunci problema poate fi comparată cu oboseala metalului în șasiu și arbori. Cu alte cuvinte, cele „șapte păcate capitale“ ale senescenței nu sunt singurele. Deteriorări ADN nereparate, mutații necanceroase, migrația stărilor cromatinei – toate acestea creează finalmente „lezările îmbătrânirii“ greu de detectat sau contracarat. În prezent niciuna nu este reparabilă. Aceasta explică probabil

luați celule din epiderma umană, transformați-le în celule stem pluripotente, puneți-le într-o baie proteinică de genul convenit și vor forma un canal neural care este începutul sistemului nervos, care va crește șira spinării într-un capăt și creierul în capătul opus. Luați secțiuni din canalul neural și dirijați-le cu alți stimulenți proteici pentru a deveni celule din părți diferite ale creierului, de exemplu celulele cortexului. Testați descărcările.

aritmie, accident cerebrovascular, colaps brusc, declin rapid, breșe imunitare, neregularități ale undelor cerebrale, suprainfecție, infarct, moarte instantanee fără cauze aparente (MICA) etc.

KIRAN ÎN VINMARA

Noua unitate de muncă a lui Kiran a început să călătorească regulat cu roverul, de la unul dintre complexele zăvorâte ale lui Lakshmi din Cleopatra, la noul oraș Vinmara, trecând mereu pe lângă Portul Proștilor. Vinmara continua să crească aidoma unui pat de stridii în jurul golfului său gol puțin adânc. Mai spre sud, puteau zări prin ninsoarea plutitoare scânteierea argintie a mării de gheață uscată.

După una dintre călătoriile acelea, când reveniseră în Cleopatra, Kiran l-a întâlnit pe Kexue într-un bar de jocuri pe care-l frecventau amândoi și micuțul volubil i-a spus:

— Vino să-ți prezint un prieten de-ai mei. O să-ți placă de el.

Prietenul acela s-a dovedit a fi Shukra, cu barba și părul lungi și sure; semăna cu un călugăr cerșetor. Kexue a rânjit când Kiran l-a recunoscut.

— Ți-am spus c-o să-ți placă de el.

Kiran a mormăit ceva stingherit.

— E-n regulă, a zis Shukra fixându-l pătrunzător. Ai fost momeala, ți-am spus. Și momeala a fost înhățată. Mă aflu aici ca să-ți spun ce să faci în continuare. Lakshmi te-a pus pe ruta dintre complexul ei de aici și orașul de pe coastă, da?

— Da, a încuviințat Kiran.

Putea să înțeleagă că îi era probabil dator primului său contact venusian, dar îi devenea foarte clar cât de periculos era să joace la două capete. Nu dorea s-o trădeze pe Lakshmi în niciun fel; pe de altă parte, nici bărbatul acesta nu părea unul cu care să glumești. Deocamdată nu exista niciun mod prin care să-l poată refuza.

— Se fac livrări în ambele direcții, însă noi nu vedem ce se-ncarcă.

— Vreau să aflu despre ce-i vorba. Infiltrează-te și mai adânc și anunță-mă ce ai descoperit.

— Cum o să te contactez?

— O să te contactez eu.

Simțindu-se profund neliniștit, Kiran a fost cu ochii în patru când călătoreau spre Vinmara. A devenit tot mai clar că echipajul însoțitor nu trebuia să știe ce se afla în rovere; fiecare cursă era însoțită de agenți de pază, iar biroul din centrul lui Vinmara era închis pentru cei din exterior, la fel ca facilitățile din Cleopatra. Roverele trăgeau cu spatele la docul de încărcare și interfațau cu clădirea, iar apoi plecau și asta era tot. Odată, când o cădere neobișnuit de masivă de zăpadă i-a întârziat la mijlocul drumului, Kiran l-a ascultat, fără să-l privească, pe agentul de pază din cabina lor care a discutat la telefon, aparent cu persoane din compartimentul de depozitare al roverului; au vorbit în chineză, iar după aceea tânărul le-a cerut ochelarilor translator să traducă înregistrarea pe

care o făcuse:

— Sunteți bine acolo?

— *Suntem bine. Și ei sunt bine.*

„Ei“? Oricum, era ceva ce să-i spună lui Shukra, dacă reapărea.

Se găseau în Vinmara, când marele viscol s-a oprit în cele din urmă. Bolta s-a înseninat și stelele au presărat în toată splendoarea lor domul negru al cerului. Evident, s-au alăturat tuturor locuitorilor, care și-au îmbrăcat costumele și au ieșit prin porțile orașului, pe dealurile pustii de deasupra. Potopul continuu de zăpadă, lapoviță, măzărliche și ploaie durase trei ani și trei luni. Acum toți doreau să vadă exteriorul sub lumina stelelor.

Aproape tot peisajul vizibil era acoperit cu zăpadă, care scânteia sub stele. Multe vârfuri ascuțite de rocă neagră străpungeau prin albul acela strălucitor – terenul din jurul orașului trebuie să fi fost un parcurs de golf dat naibii – și de aceea deasupra capetelor cerul negru era presărat de stele sclipitoare, iar sub tălpi dealurile albe erau presărate de țancuri negre, astfel încât cele două laolaltă arătau ca negative fotografice reciproce.

Acum puteau să respire aerul liber. Era strigător de rece, bineînțeles, așa că, atunci când și-au scos căștile, oamenii au strigat cu adevărat, emițând fuioare scurte de vapori reci din gurile deschise. Aer respirabil – un amestec azot-argon-oxigen, la șapte sute de milibari, și zece grade sub zero. Era ca și cum ai fi respirat votcă.

Zăpada de sub tălpi era prea dură pentru a face bulgări și oamenii lunecau într-o parte și-n alta. De pe vârful dealului de deasupra orașului, puteau să vadă la distanțe uriașe în toate direcțiile.

Era după-amiază și printre stelele de pe cer atârna cercul negru al soarelui eclipsat. Un profil negru pe boltă: ecranul solar, care nu permitea să treacă nicio rază, mai puțin azi, când era o ne-eclipsă programată. De ceva timp ne-eclipsele acestea aveau loc o dată pe lună, ca să ajute la reîncălzirea la un nivel mai prietenos pentru oameni, dar nimeni de pe planetă nu le putuse zări, întrucât ploaia și zăpada blocaseră vederea. Acum era una pe care aveau să fie în stare s-o vadă.

Mulți își puneau căștile înapoi pe capete; se instaura realitatea frigului. Lui Kiran îi amortise nasul, iar urechile încă îi ardeau în timp ce înghețau. Oamenii spuneau că-ți puteai rupe urechile înghețate ca pe niște vreascuri și acum el o credea. Din difuzoarele orașului se auzea muzică, ceva răsunător cu cimbale și clopote, foarte slav, foarte violent și sonor.

Apoi chiar deasupra capetelor, ecranul solar a fost însemnat pe neașteptate de un fir perfect circular de lumină diamantină, care strălucea în apropierea periferiei discului negru. Deși inelul acela rotund era doar o sârmuliță de galben sclipitor, o buclă delicată de foc, lumina totuși dealurile albe și orașul festonat, ca și marea argintie spre sud și fuioarele de aburi înghețați ce se revărsau din gâtlejurile lor care ovaționau, toate lucind acum cu o lumină de

bronz care evoca amintirile tuturor însoririlor pe care le cunoscuseră sau visaseră vreodată. Tenta radioasă era ca însăși lumina vieții, o lumină pe care aproape că o uitaseră, readusă acum de aerul galben.

După o oră geroasă, cercul de foc a devenit tot mai subțire, eclipsând de la interior spre exterior, până când discul soarelui a redevenit complet negru. Diafragma-jaluzea se închisese. Terenul înzăpezit s-a întunecat la obișnuita sa luminozitate palidă; stelele au redevenit mari. Revenise noaptea completă, în toată familiaritatea ei sumbră. Imediat deasupra discului negru al soarelui strălucea o planetă orbitor de albă, mică, dar permanentă; era Mercur, i s-a spus lui Kiran. O vedeau pe Mercur de pe Venus și sclipea ca o perlă făcută din diamant. Iar peste orizontul vestic atârnavă de asemenea Pământul și Luna, o stea dublă cu tentă albăstruie.

— Uau! a exclamat Kiran.

Ceva din el părea să se dilate ca un balon. A fost nevoit să inspire adânc, de teamă să nu explodeze.

Însă colegii de echipă îl trăgeau de braț.

— Pământene! Pământene! Lasă plăcințelele-americane! Trebuie să ne ntoarcem repede-n oraș, s-a stricat un rover. Lakshmi vrea să venim imediat!

— Dați-i drumul! a strigat Kiran și i-a urmat în jos pe coasta dealului, spre porțile deschise ale lui Vinmara.

După ce au intrat, au urmat instrucțiuni primite prin telefon către roverul cu probleme. Arăta exact ca al lor. Șoferul și un trio de agenți de pază stăteau lângă el cu un aer nefericit; roverul se descărcase complet și unele pachete trebuiau duse cât mai repede și discret posibil la sediul din centrul orașului. Kiran s-a așezat la coadă cu colegii lui de echipă, a luat o cutie mare și plată de la un agent de pază și s-a gândit că aceasta putea fi ocazia de a afla ce se transporta. După care au traversat orașul, în șir indian, ca niște hamali.

Vinmara era aproape pustiu, fiindcă locuitorii erau încă pe deal, sărbătorind. Cutia pe care o ducea Kiran cântărea vreo șapte kilograme; pentru mărimea ei nu era foarte grea. Lângă încuietoare avea o minitastatură numerică, care o făcea să semene cu o valiză diplomat cu cifru. Nu se aflau departe de sediu. Balamalele cutiei păreau mici și fragile și tânărul s-a întrebat ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi scăpat-o, accidental, pe partea cu balamalele.

Apoi însă a apărut trioul de agenți de pază de la roverul defect, care au început să strige:

— Pas alergător! Pas alergător! La sediu, imediat!

Priveau temători peste umăr, cu armele scoase. Toți au luat-o la goană, iar Kiran, urmându-i pe ceilalți, a văzut că erau agitați și a răsucit cutia în mâini, astfel ca balamalele să fie către exterior. Când colegii lui au ocolit un colț, pentru a intra pe o străduță îngustă, el s-a prefăcut că se împiedică și a izbit cutia cutoată puterea de colțul unui perete, exact în balamale.

Cutia nu s-a spart.

— Futu-i! a exclamat cineva din spatele lui, unul dintre agenții de pază – un chinez înalt, care s-a oprit lângă el cu o expresie îngrozită. I-ai spart?

— Da' ce sunt, ouă? a întrebat Kiran, pe când se scula.

— Ca niște ouă, a răspuns agentul de pază. I-a luat cutia și a introdus un cod pe tastatură. Dacă i-ai spart, nu mai avem ce căuta în orașul ăsta.

A ridicat capacul cutiei și acolo, în containere individuale transparente, se aflau o duzină de ochi omenești. Toți, printr-o coincidență a bănuit Kiran, se uitau drept la el.

Extrase (14)

Proiectul spațial a accelerat când a devenit clar că pe Pământ vor urma vremuri grele, din cauza schimbării climei și a spolierii generale a biosferei. Ieșirea în spațiul cosmic părea o încercare de a scăpa de toate acestea și ipoteza era suficient de adevărată pentru ca apărătorii proiectului spațial să-i sublinieze mereu valoarea pentru omenire și mediu, felurile în care resursele disponibile în sistemul solar puteau ajuta Pământul să șchiopăteze prin supracreșterea sa copleșitoare. Se putea afirma că popularea celorlalte corpuri din sistemul solar se conforma eticii leopoldiene²⁹ a solului, „bun este ceea ce-i bun pentru pământ“, pentru că aveau să ia materiale din spațiu pentru a salva Pământul

primele așezări pe Lună, Marte și asteroizi au fost atât de costisitoare, încât au fost realizate ca proiecte internaționale sau naționale, utilizând bani publici. De aceea au fost jalnic de ineficiente în anii Eschivării, dar au înflorit după construirea primelor lifturi spațiale, iar până la Accelerando au fost gata să ocupe centrul scenei – să fie peisajul lui Accelerando

Marte a fost prima terraformată și, comparativ cu următoarele, a fost foarte simplu. De la bun început se decisese pentru o operațiune cât mai rapidă. În regolit au fost detonate mii de explozii (s-a spus că asta va ajuta formele de viață marțiene îngropate în litosferă) și mare parte din suprafața planetei a fost arsă, după Unii care ulterior au slujit ca albi pentru faimoasele canale marțiene. Arderea a creat atmosferă, iar gheața planetei a fost extrasă și topită, încât s-au umplut un ocean nordic îngust și o Mare Hellas. Suprafața primordială a fost aproape complet ignorată, deși era foarte adevărat că scara verticală a topografiei planetei proteja părțile cele mai înalte împotriva alterării, conservându-le ca pe un fel de parc primitiv

un influx în masă de imigranți de pe Pământ s-a contopit rapid într-o comunitate poliglotă, care, în decursul a două generații, s-a considerat intrinsec și fundamental marțiană, *Homo ares*, și, ca atare, o imitate politică independentă de Pământ prin natură și drept. Populația a acceptat să se separe de toate asociațiile terrane, reorganizându-se sub o nouă constituție care stipula un singur guvern planetar și un sistem economic etichetat socialist, comunist, utopian, democratic-statal-anarhic, sindicalist, cooperativă muncitorească, socialist libertarian și oricâte alte denumiri din trecut; teoreticienii politici marțieni le-au respins pe toate, preferând adjectivul „marțian“ sau „areologic“. Ca nou sistem socio-economic, cu o biosferă nou-creată în care să se muncească, Marte era o putere socio-fizică egală oricărei națiuni sau alianțe de pe Pământ; din cauza unității sale, era

din multe puncte de vedere egala întregului rest, combinat, al omenirii balcanizate

temerile au sporit când, în prima manifestare de independență, marțienii au început să extragă azotul din atmosfera lui Titan pentru a-l trimite spre Marte, fără a ține seama de opinia celor aflați deja în sistemul Saturn, este adevărat foarte puțini ca număr. În aceeași perioadă (2176-2196), echipe chinezești au dezagregat satelitul Dione al lui Saturn, pentru a-l redirecționa către Venus ca parte din terraformarea inițială de acolo. În haosul care a urmat Micii Epoci Glaciare din anii 2140, pe Pământ nu a existat nicio putere îndeajuns de mare pentru a-i trage la răspundere pe chinezi în privința acestei acțiuni îndepărtate. Dar, împreună, aceste două evenimente din jurul lui Saturn au stimulat crearea Ligii Saturn, care, în timp, a reușit să-și afirme suveranitatea asupra întregului sistem saturnean – deși este adevărat că pentru finalizarea acestei afirmări a fost necesară amenințarea cu un traumatic război Saturn-Marte, războiul-fantomă de independență al lui Saturn, cum l-au numit unii

satelitul Pământului, Luna, n-a dobândit niciodată independența, dar a fost mereu divizat în orașe și regiuni controlate de diverse puteri terrene. Terraformarea completă a Lunii ar fi fost oricum dificilă, deoarece s-a considerat că impactarea ei cu asteroizi pentru a-i conferi rotație și a-i asigura o atmosferă avea o probabilitate ridicată de a supune Pământul unei ploii de tectite cu o severitate potențial mare. De asemenea, metale și substanțe chimice utile din rocile lunare puteau fi extrase doar prin exploatare la zi și procesarea unei părți majore din suprafața selenară, care îngreuna la rândul ei terraformarea. De aceea craterile mari cu domuri și zonele acoperite de corturi alternau cu exploatări miniere de dimensiuni cosmologice, și toate statele cu prezențe lunare substanțiale s-au bucurat de un influx de materii prime. Investiția timpurie a Chinei pe Lună a dus în mod direct la influența ei asupra lui Venus, deoarece ecranul solar venusian a fost produs de bazele industriale selenare ale chinezilor. Și alte state terrene și-au stabilit baze lunare, iar unificarea politică a Lunii a devenit imposibilă. Unii asociază originile balcanizării cu această evoluție, deși majoritatea consideră că decoerența quburilor și mărimea sistemului solar în sine constituie cheia

balcanizarea este desigur subiectul multor dezacorduri, definițiile ei întinzându-se de la cel mai recent cerc interior al Infernului, până la diversificarea delectabilă și rodnică a vieții în epoca noastră

succes înseamnă eșec. Accelerando a răspândit toate slăbiciunile, bolile și crimele înglobate în sistemul terran al epocii respective și, odată ce s-au răspândit în asemenea măsură, n-au mai putut fi restricționate. Cutia

Pandorei fusese

la începutul secolului al XXIV-lea, Acordul Mondragon organizase o a treia forță care să se alăture diadei Pământ-Marte, iar Ligile Jupiter și Saturn ofereau contraponderi majore. O situație de asemenea complexitate diplomatică a reînviat discuțiile despre „balanța puterilor“, „marele joc“, „războiul rece“ și așa mai departe: toate fiind idei din epoci anterioare, care ne bântuiau din nou așa cum obișnuiau, spectre flămânde care ne amăgeau cu analogiile lor false, punându-și palmele moarte peste ochii noștri vii! Până la urmă balcanizarea a însemnat ceva nou prin sferă de cuprindere și natura specială a

În anii aceia s-a zvonit că spionii marțieni erau peste tot în sistemul solar, dar că raportau în mod constant sediului lor central că nu exista nicio temere – balcanizarea însemna că Marte nu se confrunta decât cu un haos stocastic de agitație umană

WAHRAM PE PĂMÂNT

L-a surprins faptul că avea să-și modifice planurile, ca să nu mai spună că avea să-și schimbe viața, pentru a ajuta și mulțumi o persoană pe care n-o cunoștea prea bine și în care nu se încredea foarte mult, cineva care se înfuria adesea pe el și care era la fel de probabil să-l lovească cu pumnii în piept ori să-i zâmbească; cineva care-l putea străfulgera oricând din priviri, care-l putea mârâi disprețuitor, astfel încât, de fapt, toate eforturile lui de a o mulțumi puteau fi etichetate ca o formă de lașitate, mai degrabă decât de afecțiune. Lucrurile s-au dovedit totuși exact așa. El petrecuse deja cea mai mare parte a anului anterior călătorind prin tot sistemul solar, raliind susținere diplomatică și materială pentru planurile lui Alex de renaștere a Pământului și de abordare a problemei quburilor; acum, pe lângă campania aceea, petrecea mult timp gândindu-se la modalități de implementare a ideii lui Swan de îmbunătățire rapidă a condițiilor pentru terranii uitați. Se îndoia că Swan ar fi știut de eforturile lui, dar simțea că putea să afle dacă o dorea, întrucât viața lui era o carte deschisă, cu excepția părților pe care le ascundea de ea. Cu certitudine, Wahram n-avea să-i spună ce făcuse. I se părea că intensitatea pe care femeia o manifestase la ultima lor întâlnire – când îl lovise și țipase la el – însemna că fusese atentă și că va continua să fie atentă. Iar acțiunile erau ceea ce conta.

Natura acestei activități noi era teribil de apăsătoare pentru modul lui pseudoiterativ, care devenise mai mult pseudo decât iterativ într-atât încât se revârsa în fluxul exfolierii pure, cu fiecare zi diferită și niciun tipar posibil. Asta îi era greu și, când după o zi a urmat altă zi, când după o săptămână a urmat altă săptămână și după o lună a mai trecut o lună, Wahram nu s-a mai întrebat de ce făcea ceea ce făcea, ci de ce nu-l contacta Swan pentru a-și uni forțele. Dacă ar fi acționat ca echipă, ar fi reușit mai multe. Unirea dintre puterile societăților cea mai interioară și cea mai exterioară din sistemul solar ar fi avut unele efecte bune și s-ar fi părut atunci că Mercur și Saturn ar trebui să fie parteneri firești, iar dacă erau așa, ar fi devenit o forță aproape egală cu big bang-erii mediani. Wahram putea sesiza câteva pârgii potențiale. Însă ea nici nu telefonase și nici nu-i trimisese vreun mesaj.

Bărbatul a continuat să lucreze. În unele țări, campania lor era numită Ameliorarea Rapidă a Neacceptării: ARN. Neacceptarea era vizavi de Declarația drepturilor omului a ONU și delictele implicau multe articole ale documentului respectiv, dar cel mai frecvent articolele 17, 23 și 25, cu 28 fluturat ocazional ca memento pentru guvernele recalitrante. În alte țări, programele lor se bazau pe o venerabilă organizație guvernamentală indiană: Societatea pentru eliminarea sărăciei rurale (SESR). Organizația aceasta nu izbutise niciodată să capete multă putere pentru obiectivul ei declarat, totuși

avea deja caracter oficial și fusese identificată de Mondragon drept cea mai bună dintre opțiunile proaste pentru canalizarea ajutoarelor. Wahram considerase că exista un accept general că modelul de ajutor oferit dezvoltării era un exemplu al Paradoxului Jevons, în care creșterile de eficiență nu cauzează reducerea, ci creșterea consumului. Sporirea ajutoarelor sporise cumva de fiecare dată suferințele, într-o buclă de feedback, teoretizată prost... sau teoretizată perfect, însă astfel încât dezvăluia că sistemul era format din bogați vampirici care se deplasau pe tot Pământul și-i cleptoparazitau în mod complicat pe sărmani. Nimeni nu dorea să audă așa ceva și de aceea continuau să repete erori identificate cu patru sute de ani în urmă, pe scări încă și mai impresionate. De aceea – Planeta Tristeții.

Desigur, pe Pământ existau forțe foarte puternice, în general opuse implacabil intervențiilor provenite de sus și în particular ocupării întregii forțe de muncă. Dacă ar fi fost pusă în aplicare, ocuparea întregii forțe de muncă ar fi înlăturat „presiunea salariilor” – o expresie care însemnase dintotdeauna *frica infiltrată în sufletele săracilor*, de asemenea în sufletele tuturor celor care se temeau să nu devină săraci, ceea ce însemna aproape toți de pe Pământ. Frica aceea era un instrument major de control social, ba chiar suportul care menținea actuala ordine în ciuda insuficiențelor ei evidente. Deși era un sistem atât de rău, încât toți din interiorul lui trăiau în frică, fie de inaniție, fie de ghilotină, continuau să se agațe de el mai strâns ca niciodată. Era dureros să fii martor la așa ceva.

Pauperizații erau totuși dispuși să încerce orice. Prin urmare ceva ar fi trebuit să fie posibil.

Ca atare Wahram traversa Lumea Veche aidoma unui Ibn Battuta din epoca modernă, discutând cu agențiile guvernamentale care se aflau în poziția de a face ceva. Era o activitate dificilă, care necesita calități diplomatice reale pentru a evita să fii agresiv în diverse moduri. Era interesantă. N-a primit totuși nicio veste de la Swan. Iar Pământul era mare. Existau 457 de țări și multe asociații de țări, iar în interiorul unor țări existau unități cu puteri importante. O întâlnire întâmplătoare cu Swan era puțin probabilă, deși ea își desfășura activitatea pe Pământ.

De aceea a căutat-o el. Se părea că femeia lucra lângă Harare de Nord, o țărișoară desprinsă din fostul Zimbabwe.

Pe durata zborului până acolo, bărbatul a citit despre locul respectiv. Zimbabwe, bogată în resurse; o istorie post-colonială sumbră; fragmentată într-o duzină de state reziduale, multe încă împotmolite în probleme; marile secete exacerbaseră situația; un salt demografic recent adusesese și mai multe necazuri. Harare de Nord era practic o mahala de forma unei semiluni. Celelalte țărișoare din jurul ei o duceau mai bine.

A contactat-o pe Pauline și a anunțat-o că sosea în zonă pentru chestiuni

legate de ARN, iar Pauline i-a răspuns destul de repede, cu un salut din partea lui Swan și propunerea unei întâlniri chiar în seara sosirii lui, ceea ce era reconfortant, dar însemna că el avea să fie sub efectul decalajului orar. Aproape că tremura de oboseală și se simțea de două sute de kilograme, când Swan a dat buzna în cameră și a venit momentul să-și îndrepte spatele.

Ea a încuviințat scurt din cap și l-a examinat rapid.

— Pari ca și cum ai fi avut o călătorie lungă. Hai, o să-ți fac niște ceai și-mi poți povesti totul.

A pus de ceai, apoi și-a cerut scuze și s-a ocupat de un vizitator, cu care a discutat în chineză. Wahram s-a străduit din greu să priceapă cum era ea acum, din nou plină de însuflețire în fața lui. Tot intensă, asta era clar.

Au băut ceai și au împărtășit noutăți. Unele lifturi spațiale puneau taxe pe echipamentele coborâte de pe orbită; altele îi interziceau complet pe spațiali, o situație absurdă. Oamenii numeau liftul Quito „Cordonul Ombilical“. Se părea că problema liftului avea să fie un loc îngust, însă fusese pregătit un plan de a coborî pe Pământ fabrici autoreplicatoare din spațiul cislunar, într-o invazie unică de mii de landere atmosferice. Existau o mulțime de landere spațiu-Pământ, iar unele se fragmentau succesiv în timp ce coborau, până când oamenii sau pachetele individuale pluteau, coborând, în bule de aerogel.

— Sună ca reversul a ceea ce a izbit Terminatorul, a comentat Swan acru. În loc de bucățele care să se reunească pentru a forma o masă mare, masa mare se disociază în părți. Iar după aterizare, ele construiesc, nu distrug.

— S-ar putea să fie doborâte din cer.

— Sunt totuși prea multe.

— Mie nu-mi place aspectul agresiv al acțiunii, a zis Wahram. Crezusem că vom încerca să pară un gest caritabil.

— Caritatea este întotdeauna agresivă, a zis Swan. Nu știai?

— Nu, nu cred că știam.

Bărbatului i se părea clar că ajutorul agresiv nu avea să funcționeze. Swan nu era însă o persoană dotată cu răbdare. Acum încerca să se ocupe de diplomație în felul în care ar fi făcut-o Alex, dar Alex avusese geniu pentru diplomație, pe când Swan nu avea deloc. Iar ei se confruntau cu una dintre cele mai vechi probleme din istoria omenirii.

Situația transcendea oricum propriile lor opinii, întrucât era un efort Mondragon, la care se alăturase și Venus. Așa încât se întâmplau fel de fel de lucruri. Ecranele de știri păreau să transmită noutăți de pe zece Pământuri simultan, toate viermuind în același spațiu. Pământul însemna oameni-zei și oameni-șobolani: iar într-un exces de furie, ei aveau să distrugă totul, până și lumile spațiale care îi opreau să flămânzească. În caruselul uriaș, Pământul se rotea precum un cal roșu care avea în interior o bombă. Și ei nu puteau coborî din carusel.

Cu un aer absent, Wahram a fluierat în barbă notele de deschidere ale

„Pastoralei“ de Beethoven, străduindu-se s-o înveselească. Femeia a ținut gura înșă buzele, încruntându-se ușor. El îi reamintise de tunel.

Mulți spațiali se temeau să meargă în Africa sub-sahariană, deoarece încărcăturile de vectori de boli de acolo erau mult mai mari decât în majoritatea habitatelor spațiale. Wahram bănuia că Swan venise în Africa pe de o parte pentru a sfida prudența aceea; ținând seama de ingerarea extraterestrilor enceladeani, ea se număra printre cei care credeau în hormesis. De aceea se afla acum în Nyabira, dirijând amplasarea atelierelor de construcție a autoreplicatoarelor. Plănuiseră să înceapă prin reconstruirea părții Domboshawa din Harare, transformându-i inelul cel mai nordic de cocioabe în versiuni de grădini citadine. Această „renovare a infrastructurii existente“ nu era o soluție completă, totuși autoreplicatoarele construiau puțuri, centre de sănătate, școli, fabrici textile și locuințe în stiluri deja utilizate în Domboshawa, inclusiv variante ale *rondavelurilor* locale tradiționale.

Autoreplicatoarele erau aproape autonome și, dacă dispuneau de programare corespunzătoare, alimentare cu materii prime și depanatori de calitate, rulau peste porțiuni evacuate din mahalale aidoma unor enorme hangare pentru dirijabile, lăsând în urmă o bandă nouă de clădiri, văruiți în alb și impresionant de practice și confortabile. În timp ce hambarele gigantice se târau lent peste cartierele selectate, locuitorii plini de speranțe ovaționau. A trecut aproape neremarcat faptul că hambarele deveneau tot mai lungi în decursul procesului și se separau până la urmă în două unități. Era o tehnologie excelentă și construiseră multe orașe-state frumoase în centura de asteroizi și pe sateliții mari ai lui Jupiter. Fuseseră de altfel o componentă crucială a lui Accelerando.

Înșă pe Pământ nu funcționa la fel de bine. Transformările implicate erau prea mari și apăreau obiecții furioase, provenind frecvent din alte locuri decât din zonele renovate. Se atingea un fel de armonie, doar dacă rezidenții votau pentru proiect cu o majoritate foarte mare și era preferabil ca ei înșiși să programeze IA-urile autoreplicatoarelor.

După care un autoreplicator din Uttar Pradesh a fost aruncat în aer, fără ca nimeni să știe motivul. Guvernul statal care ar fi trebuit să investigheze a refuzat s-o facă și au existat indicii că ar fi fost posibil să fi sprijinit atentatul. Vestea a declanșat delictul la indigo; ar mai fi fost necesare doar câteva pentru ca proiectul să colapseze pe toată planeta.

Asta a înfuriat-o pe Swan.

— Ne-au atacat când nu i-am ajutat, iar acum ne atacă deși îi ajutăm, a rostit ea amar.

Simțindu-se neliniștit, deoarece o vedea cum se încordează tot mai mult, Wahram a spus:

— Chiar și așa, trebuie să perseverăm.

Titaneanul a văzut pe ecrane că asta se întâmpla pe tot Pământul; proiectele lor de restaurare se împotmoleau în hățișuri dese de legi, în implementare și peisaje, iar sabotajele sau accidentele ocazionale nu erau de niciun ajutor. Pe Pământ nu puteai schimba nimic fără să nu rezulte câteva tipuri diferite de buclucuri, dintre care unele erau de-a dreptul paralizante. Fiecare metru pătrat de pe Pământ era deținut de câțiva proprietari diferiți.

În spațiul cosmic era altfel. Pe Venus, dacă un singur grup de planificatori cădea de acord într-o privință, puteai să azvârli în spațiu majoritatea atmosferei. Pe Titan era similar, în jurul lui Jupiter la fel; proiecte masive de terraformare se derulau în tot sistemul solar. Excavează funduri de oceane, încălzește sau răcește cu sute de K... Nu însă și pe Pământ. În multe locuri autoreplicatoarele erau interzise, ba chiar atacate.

Indiferent ce ar fi făcut spațialii, se părea că mizeria celor uitați avea să continue să tragă civilizația în jos, aidoma unei ancore pe care și-o legase singură de gât. Elitele terrane aveau să rămână în vârful unui Mare Lanț al Vieții artificial, până când acesta se rupea și totul se prăbușea în vid. Un Götterdämmerung, stupid și banal, totuși încă oribil.

Posibilitatea respectivă o înfuria pe Swan. Tot mai conștient de ostilitatea ei, tot mai mult ținta furiilor ei, Wahram a privit-o într-o dimineață cum o insulta pe una dintre femeile din Harare care ajutau la operațiunea lor... a văzut chipul femeii, când era muștrat... a înțeles că dacă el va rămâne, va sfârși prin a o irita pe Swan într-un mod catastrofic sau pur și simplu nu-i va mai plăcea de ea. Așa că în după-amiaza aceea și-a cerut scuze și a doua zi a zburat în America pentru a se alătura unui echipaj saturnian recent sosit, pentru a ajuta la readucerea Floridei deasupra nivelului oceanului. În ziua când a plecat, Swan, distrasă de o problemă frustrantă de moment, s-a mulțumit doar să fluture din braț către el, ca și cum ar fi alungat un țânțar.

S-a dovedit că Florida fusese o peninsulă neobișnuit de joasă; doar o creastă îngustă prin centrul statului rămăsese vizibilă în urma creșterii de unsprezece metri a oceanelor. Conturul statului încă se observa din văzduh, ca un recif întunecat sub marea deloc adâncă, un recif ce continua să sângereze galben în apele mai adânci din jurul său. Zgârie-norii coridorului Miami fuseseră ocupați, precum cei din Manhattan și din alte părți, dar în general statul trebuise abandonat. Deoarece majoritatea solului său nu dispăruse, ci acoperea reciful ca un strat de noroi pe care. Inundațiile nu-l afectaseră în mod special, exista totuși oportunitatea de a-l excava și apoi de a ridica fundația din rocă a peninsulei, utilizând piatră adusă din Stâncoșii Canadieni, după care să pună solul înapoi, pe nou-ridicată platformă de rocă de bază.

Altfel spus, era ca Groenlanda: unul dintre puținele locuri de pe Pământ unde terraformarea se putea realiza fără multe pagube colaterale. Evident, existau proteste din partea apărătorilor noilor recife și locuri de pescuit, însă

ei fuseseră împăciuiți sau ignorați și proiectul fusese aprobat în Atlanta și Washington, DC, care în sine exista într-un polder, înapoia unui sistem gigantic de diguri pe Potomac. Guvernul vestigial, dar încă puternic, al Washingtonului, localizat acum în mare parte sub nivelul mării, era solidar cu ideea „ridicării Floridei din lumea înecaților“.

Era unul dintre cele mai mari zece proiecte de microterraformare care se derulau pe Pământ și Wahram a fost încântat să se alătore colegilor saturnieni, care făceau parte dintr-o unitate de muncă pusă laolaltă de o societate cooperativă Alabama-Amsterdam. Echipe din Alaska, Columbia Britanică, Yukon și Nunavut excavau interiorul lanțurilor muntoase, creând prin roca de bază galerii descendente pe care le umpleau cu bioxid de carbon înghețat absorbit din atmosferă. Wahram se îndoia că vor putea atinge stabilitate geologică și ecologică. În primul rând, era un volum uriaș de rocă; Florida se găsea în medie la cinci metri sub apă și ei doreau s-o ridice mai mult decât fusese inițial, pentru eventualitatea în care Groenlanda sau Antarctica de Est și-ar fi deversat gheața în oceane. Folosind ca dig rutier degetul îngust al unei peninsule care era unica porțiune terestră rămasă din stat, mutau cu trenuri segmentele de interioare de munți și construiau statul tot așa cum construiseră pontoanele din rocă în vremuri îndepărtate. Everglades avea să fie canalizată pentru funcționare la noua cotă mai înaltă; urmau să fie introduse analoage nou-generate de multe specii dispărute de păsări și animale care înfrumusețaseră peninsula înaintea imigrației europene. Aveau să recreeze Florida. Îndeajuns de mult bioxid de carbon urma să fie îngropat sub Stâncoșii nordici pentru ca balanța carbonului să fie negativă.

Echipele pentru construcție și transport fuseseră angajate în principal din Sudul Suferind, așa cum fusese numit în anii când banchiza Antarcticii de Vest se desprinsese și nivelul oceanului înregistrase creșterea cea mai mare. Munca din Florida nu dusesse la ocuparea întregii forțe de muncă, dar, mergând cu trenul, Wahram avusese mult timp să privească locurile prin care trecea și să se gândească la cele văzute, iar o dată i-a trimis un mesaj lui Swan: *Mai ții minte ce ai spus pe Venus – să le dăm tuturor de aici de lucru în restaurarea peisajului? S-ar putea să meargă.*

A mers cu trenul înainte și înapoi între Canada și Florida. Suprafețele era imense și în majoritate plate. Căldura pârjolise pământul pe care grâul crescuse cândva fără irigare și de aceea schimbaseră culturile și începuseră să irige, totuși regiuni întinse din Manitoba și cele două Dakota reveniseră la starea de deșerturi înalte. Oamenii spuneau acum că preriile fuseseră dintotdeauna deșerturi înalte. Ele redeveneau căminuri pentru bivoli. Pe de altă parte, reapăruseră pădurile care flancau Mississippi, mai subtropicale ca oricând. Missouri și Arkansas arătau ca America de Sud.

Wahram putea să stea ore în șir între vagoane, protejat de curentul goanei,

și să privească terenul nesfârșit. Peisagiști și grădinari, dresori și veterinari, ingineri ecologi și designeri, operatori de echipamente grele, hamali și săpători – toți erau esențiali în munca de realizare a unui peisaj. Waldo-urile gigantice și hangarele autoreplicatoare erau bune numai pentru anumite lucruri. Localnicii care-și munceau pământul constituiau o imagine mai bună decât autoreplicatoarele care coborau din cer. Oamenii cu care vorbea titaneanul acceptau într-o măsură mai mare proiectul Florida, ca și guvernele relevante de altfel. Entuziasmul multora atingea niveluri aproape religioase. Scoaterea din apă a terenurilor inundate era visul lor. Reconstruirea infrastructurii de aici reprezenta o sarcină fără consecințe negative, exceptându-i pe cei care se bucuraseră de recifele noi, iar aceia aveau să primească recife noi. Florida avea să ajungă ca o Veneție, cocoțată pe piloți adânc înfiți în Pământ. Migrația asistată avea să replanteze și să reanimeze solul imediat ce avea să fie gata.

În timpul unei călătorii cu trenul spre nord, Wahram l-a ascultat pe un inginer de recife explicând cum coralii pe care-i replantau își eliberau toți ovulele în aceeași noapte din an, ba chiar în același interval de douăzeci de minute, deși erau risipiți pe distanțe de sute de kilometri. Se părea că sincronizarea aceea era realizată de două celule cromosensibile existente în toți coralii, care, laolaltă, erau capabile să deosebească nuanța specială de albastru a cerului de amurg din seara de după prima lună plină care urma echinocțiului de primăvară. Luna aceasta răsărea imediat după apusul soarelui, când cerul era încă luminat de astrul recent coborât înapoia orizontului și acea iluminare dublă scurtă conferea bolții o nuanță aparte de albastru pe care coralii o puteau recunoaște.

— Trebuie să-i povestesc lui Swan despre asta, a spus Wahram uimit de ideea unei precizii atât de lipsite de creier, totuși vii.

Conștientizarea – ce era ea?

Între timp, ridicarea Floridei avansa. Wahram i-a privit pe oameni muncind și a recunoscut în ei euforia proiectului, pe care o simțise el însuși, atât de intens, în tinerețe, când construisese orașe pe Titan. Acolo fuseseră nevoiți să cioplească o lume din gheață; aici trebuiau să ridice una din ocean. Sentimentul era însă același.

Odată, pe când mergea cu trenul spre sud, a stat între vagoane cu o colegă olandeză, o blondă plină de energie; când au încetinit la trecerea peste o șosea, au privit un grup de tineri care aruncau cu pietre în vagoane și scandau:

— Mu-ie! Mu-ie! Mu-ie!

Olandeza s-a aplecat în afară și a strigat:

— Muie vă dau eu! Noi reconstruim Sudul! Și va trebui să vă placă!

Apoi a emis un hohot germanic răutăcios, pe care din fericire tinerii nu l-au auzit.

Extrase (15)

creierul este labil și s-a dovedit că acceptă introducerea de mașinării, celule stern, droguri, electrozi, celule cerebrale provenite de la alte specii,

evoluția conservă ceea ce funcționează. Noi avem un creier conservat, cu vârste diferite pentru părțile lui diferite; practic, un creier de reptilă aflat dedesubt și în partea posterioară, un creier de mamifer în mijloc, un creier uman aflat deasupra și în partea anterioară. Creierul de reptilă pentru respirație și dormit, creierul de mamifer pentru formarea de cete, creierul uman pentru gândire

prin supra-selectarea pentru o singură trăsătură se deformează evoluția, se poate obține un rezultat de tip „normalizarea răului“. Întrucât prin speciație oamenii au devenit post-umani autoevoluați de diverse feluri, rezultatul acesta fusese văzut frecvent, ca în

părți din creier declanșează la vederea unei imagini de hrană, dar nu și la vederea hranei în sine. Oamenilor le place să vâneze. Vânătoarea cunoaște multe forme. Vănam o înțelegere, vănam un țel. Actul de a ucide presupune calm și recompensă pentru prădător. Mânia se simte întotdeauna rău, mânia este o emoție dureroasă. Dacă nu capturează nimic, prădătorul poate să nu fie în stare să se oprească din vânat. Teama este o constrângere aplicată furiei. Animalele nu uită niciodată o frică intensă. Iar noi suntem animale. Piloerecția

agresiune patologică: delfiniiucid marsuini fără niciun motiv – nici pentru a-i mânca, nici din motive concurențiale. Să sugereze asta că uncanny valley³⁰ există pentru toate mamiferele?

Rățiunea nu poate funcționa fără emoții. Oamenii izolați de emoțiile lor nu pot decide. În felul acesta decizia de a manipula creierul cu terapii hormonale are consecințe vaste. Terapiile bisexuale alterează nivelurile cerebrale de oxitocină, vasopresină și precursorul lor, vasotocina. Un spray nazal pe bază de oxitocină cauzează imediat un contact vizual superior. Endorfinele sunt versiunea naturală a morfinei. Creierul eliberează endorfine când este rănit și când ne atinge o persoană iubită. Căutătorii de senzații tari calmează o durere

3% din mamifere sunt monogame. Jocurile învață mamiferele cum să reacționeze înaintea surprizelor

cinci zone diferite din creier evaluează melodia, ritmul, metrica, tonalitatea și timbrul. Muzica a fost primul limbaj uman și continuă să fie

limbajul animalelor și păsărilor. Muzica a antedatat omenirea cu 160 de milioane de ani. Introducerea nodurilor cerebrale pentru cântat ai păsărilor în locurile corespunzătoare din creierul omenesc a dus la afazie, de asemenea în lobul temporal la fenomene ca sublimitate omniprezentă, hipermuzicalitate care duce la hiperventilație (fluierat sau cântat),

corzile vocale umane aveau deja capacitatea să toarcă și era necesară doar inserarea de celule feline din nucleul amigdalian, hipocamp și hipotalamus pentru a

performanțele în vado-urile pentru zbor sunt enorm îmbunătățite prin implantarea în operatorii umani a nodurilor pentru zbor ai păsărilor de pradă sau colibri. Structura diferită a creierelor aviare face ca inserția în celulele interstițiale să fie foarte

este posibil ca orgasmul să suprasolicite deja sistemele relevante în măsura în care o poate face fără să cauzeze leziuni ca hernii, fracturi de coaste, tromboză și infarcturi. Se cunosc cazuri de pasageri de pe sexboturi care au luat vasotocină și

Cortexul cingulat anterior subgenual, sau sgACC, este locul din creier care dirijează corpul să ignore frica. Este sediul curajului și stimularea sa poate ajuta o persoană să depășească spaima de fobii. Este posibil să-l suprastimuleze, după care

Lobul temporal este locul unor stări emotive, ca sublimul omniprezent, hiper-religiozitatea, hiper-sexualitatea, hiper-grafia, mania supraincluderii și așa mai departe. Stimularea sau modificarea deliberată a creierului în vederea amplificării oricăreia dintre aceste stări le poate declanșa cu ușurință pe celelalte sau poate cauza epilepsie

Subiecți umani (voluntari) care au ingerat comunitatea enceladeană, inclusiv organismul *Enceladusea irwinii*, au raportat sinestezie și simțuri individuale intensificate, confirmabile uneori prin teste. Efectele senzoriale intensificate sunt frecvent echilibrate de o abilitate redusă de generalizare sau calculare

Liste (12)

plictiseală, taedium vitae, cunoștințele maya, absurditate, weitschmerz, mal du siècle, greață existențială, disforie, deprimare, panică, indispoziție, urât, hebefrenie, descurajare, deprimare, melancolie, anomie, acedie, distimie, gol, lipsă de afect, tristețe, disperare, jale, posomoreală, disperare, tristețe, durere, nefericire, *Hikikomori*, alienare, închidere în sine, *tristitia*, nihilism, morbiditate, anhedonism, nefericire, anxietate, teamă, durere, teroare, oroare, dezolare, ipohondrie postcentenară, *Älterschmerz*, thanatropism, spaima de moarte, dorința de moarte

SWAN ÎN AFRICA

Swan nu se bucura de proiectul Pământ. L-a suportat întrucât credea în el și considera că este modul cel mai bun prin care ea putea să ajute; bănuia că asta ar fi făcut Alex, așa că nu-l putea abandona doar pentru că era dificil, frustrant, stupid. Blestema ziua când părăsise Terminatorul; visa ziua când va putea dansa pe Marea Scară, până la parc și fermă.

Își pierdea foarte iute răbdarea. Wahram ar fi fost mai potrivit pentru așa ceva, dar el plecase în America, frustrat, ca atâția înaintea lui, de Africa irefutabilă. Swan dorea să fie mai dură decât atât și se simțea iritată de bărbat. Asta îi sporea iritarea generală, iar răbdarea îi dispărea frecvent și o lăsa clocotind. A devenit aspră cu oamenii și astfel mai ineficientă. Se scula, întrebându-se câte zile îi mai rămăseseră din asta. Cineva din birou a repetat o expresie a lui Zasha „Pământul în sine este în prezent o gaură neagră a dezvoltării“, și Swan i-a urlat în față.

În altă zi s-a angajat într-o nouă înfruntare de țipete cu o femeie din Liga Africană, care venise în vizită din Dar pentru a face scandal, și, pentru a se abține să n-o lovească, Swan fusese nevoită să plece, grăbindu-se pe străzile aglomerate ale orașului și înjurând în chineză. A înțeles că în starea ei mintală curentă constituia un risc pentru cauză.

Pământul, planeta rea. În ciuda vântului și a cerului său, începuse s-o deteste din nou, și nu numai din cauza gravitației oribile, ci mai degrabă din cauza dovezilor existente la tot pasul despre ceea ce-i făcuse și continua să-i facă specia ei. Mâna moartă a trecutului, atât de uriașă și atât de apăsătoare. Aerul părea o melasă, prin care trebuia să se străduiască pentru a înainta. În spațiul cosmic, în terarii, trăiai liber, ca un animal – puteai fi un animal, puteai să-ți croiești propria viață într-un fel sau altul. Să trăiești pe cât de despuiat doreai. Pe Pământul blestemat, tradițiile, legile și obiceiurile acumulate formau ceva mai rău decât orice brasieră de corp; mintea îți era ținută în loc, legată în cămașă de forță, obligată să fie ca toți ceilalți în habitatele lor ca niște cutii ridicol de închise. Aici se aflau pe singura suprafață planetară pe care te puteai plimba liber, dezgolit în bătaia vântului și a soarelui, iar când aveau de ales stăteau în cutii și se holbau la alte cutiute, mai mici, de parcă n-ar fi avut de ales... de parcă ar fi fost într-o stație spațială... de parcă zilele rele din vechime ale secolelor de cuști nu pieriseră niciodată. Ei nici măcar nu ridicau privirea spre stele noaptea. Mergând printre ei, Swan a văzut că așa stăteau lucrurile. De fapt, oamenii pe care i-ar fi interesat stelele nici n-ar fi fost de acum aici. Deasupra capetelor se afla Orion, „cel mai frumos obiect pe care vreunul dintre noi îl va cunoaște vreodată în lume, întins pe cer ca un zeu adevărat, în care ar fi doar necesar să credem puțin“³¹. Însă nimeni nu privea.

În ciuda nemulțumirii ei, altă așezare de cocioabe din Harare de Nord, de lângă Dzivarasekwa, fusese de acord să lucreze cu ea și cu echipa ei. Așezarea era flancată pe o parte de o creastă abruptă, iar cei de acolo erau ocupanți ilegal ai terenului; în plus creasta era destul de aproape de granița dintre Noul Zimbabwe și Rhodesia pentru a stârni confuzie în privința suveranității. O perspectivă bună, așadar, în termeni politici, totuși gradientul abrupt al crestei reprezenta o problemă pentru autoreplicatoare. Echipa lui Swan concepuse un plan, în care hangarele se mișcau într-o configurație de tip urzeală: unele urmau izohipse, pe când altele urcau drept în sus pe pante utilizând piloni telescopici care mențineau fabricile orizontale. În felul acesta izbuteau să transforme brazda trecerii lor într-un sat alb, elegant, cu câteva tușe de culoare; avea să fie destul de frumos.

Însă într-o dimineață unul dintre hangare a virat pe neașteptate în jos de pe creastă, mușcând mai întâi dintr-un parc, apoi prin periferia umbroasă Kuwadzana. Operatorii instruiți pe plan local ai autoreplicatorului renunțaseră să mai încerce să-l controleze și se aruncaseră de pe scările aflate pe flancurile sale, în brațele unei mulțimi tot mai mari.

Când a sosit la locul incidentului, Swan a răcnit și și-a croit cu forța loc printre oameni, după care a sărit pe treapta cea mai de jos a scării hangarului; chiar și scăpat de sub control, colosul distrugea totul în cale cu viteza de numai un kilometru pe oră. A suit scara, după aceea a intrat în cabina de comandă, care aducea cu timoneria unui remorcher. Era pustie. S-a dus la peretele din spate și a izbit cu pumnii în comutatorul de comandă prioritară. Nu s-a întâmplat nimic; leviatanul a sfărâmat mai departe străzi și case din suburbie, în timp ce un vuiet de Cascada Niagara înăbușită sosea din partea lui inferioară ascunsă. Femeia a început să înțeleagă acum motivul pentru care operatorii locali abandonaseră vehiculul. Deoarece comanda prioritară nu funcționa, nu exista nimic evident ce ar fi putut face cineva.

S-a așezat la consola de comandă și a început să tasteze rapid, comandându-i totodată verbal să se oprească. La început a fost calmă, apoi vehementă, apoi stăruitoare, apoi rugătoare și în cele din urmă a răcnit furioasă. IA-ul autoreplicatorului nici n-a răspuns, nici n-a oprit mișcarea hangarului. Probabil că ceva gripase; asta nu putea să fi fost ușor, o chestiune de sabotaj industrial inteligent, care învinsese o securitate de calitate. Swan credea că știa câteva coduri relevante, totuși nimic din ce a încercat n-a reușit.

— Ce dracu'! a exclamat ea. De ce nu poate fi contactată asistența tehnică?

— În prezent se derulează și alte atacuri, probabil sincronizate cu acesta, a informat-o Pauline.

— Tu mă poți ajuta aici?

— Scrie fraza „Ceața este deasă în Lisabona“, a spus Pauline.

Swan a scris, după care Pauline a continuat:

— Acum poți conduce manual. Pe consolă sunt patru comenzi...

— Știu cum să conduc porcăria! a zis Swan. Gura!

— Acum poți să folosești frâna.

Swan și-a înjurat qubul, apoi, fără să se oprească din înjurături, a virat hangarul într-un semicerc strâns (ceea ce a însemnat câteva sute de metri) înapoi în sus pe pantă, strivind însă acum străzi mărginite de vile prospere.

— Păcat că treaba asta nu funcționează și invers, a comentat ea furioasă.

Aș vrea să le putem da ticăloșilor bogați de aici bojdeucile pe care le merită.

— Poate că ar fi mai bine să te oprești pur și simplu, a spus Pauline.

— Gura! Swan a lăsat hangarul să mai distrugă o vreme cartierul, după care l-a oprit. Prin urmare, a fost sabotaj, a zis ea.

— Da.

— La dracu'! Și-acum noi vom fi arestați.

— Probabil, a spus Pauline.

S-a întâmplat așa cum prevăzuse Swan. Guvernul local a cerut confiscarea autoreplicatorului defect și arestarea operatorilor săi, acuzarea lor și deportarea sau întemnițarea. Swan a fost arestată și ținută într-un apartament din clădirea guvernamentală; nu era o închisoare, dar n-o putea părăsi și părea posibil să fie condamnată la detenție.

În fața posibilității aceleia, femeia a început să coboare într-o spirală de disperare furioasă.

— Noi am fost *invitați* aici, a insistat ea înaintea gardienilor. Noi încercăm doar să *ajutăm*. Sabotajul n-a fost *vina noastră!*

Niciunul dintre gardieni nu părea s-o asculte. Unul a vorbit amenințător despre o decizie menită să-i închidă gura pentru totdeauna.

Wahram a apărut pe neașteptate în coșmarul acela, însoțit de un ofițer din Liga Africană, un bărbat mărunț și subțire din Gabon, care se numea Pierre și vorbea superb franceza și mult mai rudimentar engleza. El a spus:

— Ești eliberată și predată colegului tău de aici, însă trebuie să părăsești Harare de Nord. Mașinile de construcție vor fi preluate de localnici. Numai localnicii trebuie să le șofeze. Deci!

A întins un braț, ca și cum i-ar fi arătat ieșirea.

Surprinsă, Swan aproape că a refuzat din principiu să fie de acord. După aceea a văzut sprâncenele lui Wahram ridicându-se mult și ochii rotunjindu-i-se; disperarea lui i-a reamintit măsura în care propria ei situație o speriasse, iar după încă un moment a acceptat umilă condițiile lui Pierre și l-a urmat pe Wahram afară, într-un automobil, care i-a dus la un aerodrom unde un dirijabil mare era amarat de un catarg înalt.

— Să plecăm cât o mai putem face nestingheriți, a sugerat Wahram.

— Da, da, a încuviințat Swan.

Dirijabilul era lung cât un petrolier și făcea parte dintr-o flotă mare de

vehicule similare care ocoleau permanent Pământul de la vest la est; erau remorcate de zmeie care erau ridicate în curenții-jet și livrau mărfuri încet, dar sigur, pe măsură ce navigau în jurul lumii. Dirijabilul acesta avea anvelopa în formă de trabuc, iar pe gondola de sub ea se vedeau patru-cinci șiruri suprapuse de ferestre.

Titaneanul a condus-o pe Swan în liftul din catarg și au suit pe platforma de încărcare. În dirijabil au străbătut un coridor lung spre prova, unde exista o punte pentru vizionare, oarecum similară bulei din capătul prova al unui terariu. Acolo, Wahram rezervase două scaune și o masă pentru mai târziu în decursul zilei, după ce aveau să se lanseze și să ajungă la altitudine. Așa că în după-amiaza aceea, pe când stăteau la masă, au putut privi dealurile verzi ale Pământului care treceau pe dedesubt într-o paradă măreață. Era minunat, însă Swan nu privea.

— Mulțumesc, a rostit ea încordată. Intrasem în bucluc serios acolo.

Bărbatul a strâns din umeri.

— Mă bucur c-am putut fi de ajutor.

A vorbit despre munca din America de Nord, despre problemele de acolo și din alte locuri. Despre multe dintre ele Swan încă nu auzise, totuși șablonul era deprimant de clar. Nimic nou de învățat aici: Pământul era terminat.

Wahram ajunsese la o concluzie mai echilibrată, așa cum îi era felul.

— Mă gândisem că primul nostru val de ajutor a fost prea... prea direct, în lipsa unui termen mai adecvat. Prea focalizat asupra mediului construit și mai ales asupra locuințelor. Poate că oamenilor le place să simtă că au contribuit și ei la construirea propriilor lor case.

— Nu cred că oamenilor le pasă cine le construiește casele, a zis Swan.

— În spațiu, nouă ne pasă. De ce ar fi altfel aici?

— Pentru că ești fericit să vezi o mașină care-ți înlocuiește cu ceva mai bun casa care ți se poate desface în bucăți și poate să te omoare pe tine și pe copiii tăi doar pentru că plouă! Nu-ți faci griji despre *sentimente*, atâta timp cât nevoile materiale îți sunt satisfăcute. Știi asta. Ierarhia nevoilor este ceva real.

— Eu recunosc asta, a spus Wahram, dar tot au existat o mulțime de plângeri despre eforturile noastre. Și nu se poate nega că proiectul se împotmolește. Este ca Gulliver legat la pământ cu firicele de ață.

— Nu-i o paralelă bună, a zis Swan gândindu-se la înalții și micuții din sexboat. Mare parte din opoziție este deghizată să pară ca și cum ar veni din partea oamenilor, însă nu-i de fapt decât obișnuitul obstructionism reacționar. Va trebui să rupem firicelele acelea de ață, dacă ei vor încerca să ne înfășoare!

— Mie mi se pare că paralela este destul de potrivită, a rostit Wahram cu blândețe. Firele care-l rețin pe Gulliver la pământ simt legile și de aceea sunt importante. Există totuși și o cale de a ocoli firele. Ne putem strecura printre ele. Realizările din Canada sunt foarte sugestive.

Tava cu ceaiurile lor a sosit și bărbatul i-a umplut o ceașcă de care Swan a uitat imediat. El a sorbit fără grabă din ceașca lui, privind cum apărea Oceanul Indian, apoi, în depărtare și spre sud, o insulă verde cu aspect boțit: Madagascar, unul dintre ecosistemele cele mai complet devastate din istorie, acum un model de hibridizare de tip Ascensiune. Una dintre insulele cele mai mari de pe Pământ, în prezent o operă de artă peisagistă, care înflorea. Oamenii mergeau acolo pentru a-i vedea grădinile și pădurile.

Wahram a indicat din braț într-acolo:

— Restaurarea peisagistică se desfășoară peste tot, pe măsură ce oamenii încearcă să facă față schimbărilor. Este o muncă foarte susținută și cu specific local. N-o poți planifica de altundeva. Nu poți să profiți de ratele la dobânzi diferențiale. De fapt, nu poți să obții un profit din ea. Așa încât este deja bine situată din punctul de vedere al scopurilor noastre. Este un bun public și trebuie făcut. Toate coastele maritime au nevoie de ea. Este greu de crezut cât de multe trebuie făcute. Nu-i nici restaurare întru totul, deoarece vechile coaste au dispărut pentru totdeauna, sau pentru sute de ani. Practic se creează coasta noi la nivelul mai ridicat al oceanului. În clipa de față ele sunt neprelucrate. Oceanul rupe ceea ce inundă și sunt eliberate o mulțime de substanțe toxice. Noua linie a țărmului și zona mareică sunt de obicei un dezastru. Toate reparațiile necesită eforturi susținute, însă cei care trăiesc pe coastele noi vor să le vadă terminate. Mulți doresc să le facă ei înșiși. Activitățile în care am fost eu implicat în Florida sunt un caz mai neobișnuit, fiindcă par restaurare, dar în realitate sunt creație pornind de la zero. Alt tip de terraformare. Doar seamănă cu restaurarea, întrucât Florida a existat cândva acolo. Ai putea face același lucru în apă puțin adâncă, oriunde. S-ar putea să nici nu fie necesar să deplasezi munți în ocean. Acum există corali rapizi care pot fi utilizați drept constructori de fundație. Bioceramice, ca să folosesc un termen mai cuprinzător. Am văzut grupuri care utilizează coralii aceștia, pe care-i pot crește rapid pe multe dintre coastele noi și în scurt timp vei avea nisip alb, pur, foarte fin. Din cel care scârțâie când pășești pe el.

Swan a ridicat din umeri.

— De-acord, sigur că da. Însă eu tot nu vreau să opresc lucrul direct pentru locuințe.

— Știu.

Bărbatul a privit terenul de sub ei. Părea chiar să fi adormit.

După câteva minute s-a foit și a început să spună ceva, dar a ezitat. Swan l-a văzut și a zis:

— Ce-i? Spune-mi.

— Mai este ceva, a început el privind-o aproape cu sfială. M-am gândit că unul dintre lucrurile pe care le facem aici este de a oferi mai multe dovezi că reforma din interiorul paradigmei sistemului curent de pe Pământ nu va fi niciodată suficientă. Cu alte cuvinte, că mai există necesitatea revoluției.

— Exact asta spuneam și eu! Asta ți-am spus pe Venus!

— Știu. Acum ajung să-ți dau dreptate. Deci... mai ții minte proiectul despre care ți-am povestit că-l dirija Alex: stocarea de animale în terarii, pentru a le putea readuce pe Pământ?

— Sigur că da. Ea dorea să existe destule animale pentru a realimenta Pământ când va sosi momentul potrivit.

— Exact. Și de aceea... mă întrebam dacă n-a sosit momentul?

Swan a fost surprinsă.

— Te referi la momentul de a readuce animalele pe Pământ?

A umplut-o un sentiment pe care nu-l putea numi: oceane de nori i se învolburau în pieptul ei, acumulându-se către un soi de furtună...

— Crezi asta? Ce vrei să spui?

El și-a ridicat privirea de la Madagascar și a privit-o. Avea un surâs mic și prostesc, scurt și strâmb, un surâs de broscoi, totuși cald.

— Da.

Liste (13)

Lilieci. Leneși. Tarsieri și tapiri. Elefanți și foci. Rinoceri. Lei și tigri și urși. Wapiti, bou moscat, elan. Caribu și ren, capră neagră și ibex. Tigri și leopardi ai zăpezilor. Iepure de stâncă și cerb catâr. Urangutan și maimuță aurie și gibbon și maimuță păianjen (toate speciile de primat sunt în pericol). Cârtițe și șoareci de câmp. Arici și viezuri, muflon bighorn, porci furnicari și pangolini, hiraicod și marmote. Lilieci cu nasul în formă de frunză, lilieci cu mustăți, lilieci fără degete mari. Vulpi și iepuri. Cerb, mistreț, pecari, lamantin. Porc spinos. Lupi

Nu este adevărat că toate animalele mai mari decât iepurii sunt în pericol de extincție pe Pământ. Majoritatea sunt doar

Mamiferele sunt o clasă de animale; în clasă există 5490 de specii, 1200 de genuri, 153 de familii și 29 de ordine

Capibara, jaguari, girafe, bizon, calul lui Przewalski, canguri. Zebră, ghepard, jder

Ordinele cele mai mari sunt Rodentia, Chiroptera (lilieci), Soricomorpha (șoareci de câmp), apoi Carnivora, Cetartiodactyla (mamifere paricopitate, și balene) și Primatele

Toate s-au prăbușit. Vă rog

întoarceți-vă

SWAN ȘI LUPII

Au coborât toți împreună, mai întâi în landere mari protejate de scuturi termice, apoi în landere mai mici care au deschis parașute, după aceea în baloane. La momentul acela pluteau în jos prin spațiul aerian a cărui traversare le fusese autorizată de națiunile inuite. Când au ajuns la câteva sute de metri de sol, toate landerele s-au dezintegrat în mii de bule de aerogel care au plutit în jos; fiecare bulă transparentă era un balon inteligent care conținea înăuntru un animal sau o familie de animale. Nu puteai decât să-ți imaginezi ce gândeau animalele despre asta: unele se zbăteau în aerogel, altele priveau în jur placide ca norii. Vântul vestic le influența și bulele pluteau spre est ca niște păstăi de semințe. Swan a privit în jur, încercând să vadă totul simultan: cerul întreg era presărat de semințe transparente, care erau vizibile doar sub forma conținutului lor, indiferent de la ce distanță ai fi privit, așa încât ea cobora către est printre mii de lupi, urși, cerbi și pume zburătoare. A văzut o pereche de vulpi, o îmbârligătură de iepuri, un linx, mai mulți lemingi, un bătlan, care zbura agitat în interiorul bulei sale. Părea ca un vis, dar femeia știa că era realitate și că același lucru se petrecea acum peste tot Pământul: în oceane, cădeau plescăind delfini și balene, rechini și toni. Mamifere, păsări, pești, reptile, amfibieni: toate creaturile pierdute erau simultan pe cer, în toate țările, pe toate cumpenele apelor. Multe dintre creaturile care coborau nu mai existaseră pe Pământ de două-trei secole. Acum toate reveneau, toate simultan.

Swan cobora în mijlocul unui grup de animale. Se aflau undeva în noua centură de grâne din sudul lui Nunavut, „Tărâmul nostru“. Punctul ei specific de aterizare trebuia să fie o măgură puțin înaltă, în mijlocul unui district acoperit de culturi de grâu și orez. Toate ogoarele erau marcate de pingo, delușoare ca niște furuncule, care fuseseră ridicate când bucăți mari de gheață plutiseră în sus prin noroiul rezultat din topirea permafrostului. În decursul apropierii finale, nu putea preciza care era delușorul ei. Coborârea îi era controlată în întregime de bulă și, întrucât nu mai aterizase niciodată în așa ceva, s-a bucurat de senzații – se simțea ca depusă lin de un covor zburător transparent. De jur împrejur, animalele din văzduh deveneau conștiente de sol; unele se zbăteau, altele se ghemuiau, multe cu picioarele rășchirate ca pisicile aflate în cădere sau ca veverițele zburătoare, în poziția perfectă deși era prima cădere din viața lor – poate că era un fel de comportament conservat de la reptile, partajat de toți. Swan însăși a asolizat atât de perfect, încât parcă ar fi coborât dintr-un lift. Atingerea de pământ a spart balonul și aerogelul s-a risipit în toate părțile. Ajunsese așadar pe sol, pe un pingo, în Nunavut.

Din echipa ei de observație făceau parte și alții, care coborau pe cât de aproape unul de celălalt le permitea vântul. Swan a ridicat ochii pentru a-i

căuta, iar vederea cerului aproape că afăcut-o să cadă în fund; a țipat, a răs: cerul continua să fie plin de animale. De pe bolta vestică, din norii cumulus joși, coborau karibu și elani și urși grizzly, toți ca niște pete mari și maronii cu picioarele rășchirate. Și toate celelalte animale, multe în grupuri, cele de sus prea mici ca să le poată distinge. În jurul ei, lanul de grâu des fremăta de mișcările viețuitoarelor eliberate din bule, care alergau să se ascundă. Vreuna putea de altfel să aterizeze chiar lângă ea; trebuia să fie cu ochii în patru. A răs, gândindu-se la asta, a desfăcut brațele larg și a urlat către lupii din cer. În depărtare lătrau alți lupi. Se auzeau și țipete și răgete, multe părând temătoare, totuși era greu de precizat; asta nu era decât o presupunere; de fapt nu putea fi sigură dacă sunetele acelea nu erau de triumf. În sfârșit, acasă!

— Toate odraslele Domnului au ajuns în sfârșit acasă, a proclamat ea prin radio.

Ceilalți oameni își anunțau sosirile, pe măsură ce aterizau. Vântul rece dinspre vest sufla prin ea și Swan a urlat din nou ca o lupoaică. Ultima parte a valului lor a coborât, după care cerurile de deasupra au rămas iarăși curate. Numai câteva puncte negre se întrezăreau plutind în depărtare, ușoare ca puful. Laolaltă era lucrul cel mai frumos pe care-l văzuse femeia vreodată.

— Bine, a spus ea după ce deconectase radioul. Te iubesc. Ai făcut ceva minunat.

N-a putut spune dacă se adresase lui Alex, sau lui Wahram, sau lumii.

Era așadar pe taigaua dintre pădurea boreală și tundră. Acum aici aveau să fie cerbi karibu, urși grizzly și pume; toate biomurile aveau nevoie de prădătorii lor de top pentru ca întregul sistem să prospere. Urșii grizzly vor ocupa imediat dealurile; pumele vor dispărea probabil după aterizare. Însă lupii se vor găsi între ei și se vor întovărăși, fiind astfel vizibili în haite; iar Swan dorea să fie acolo. Toată viața plecase după ei în terarii, vânase cu ei, luase urma prăzilor alături de ei, dormise chircită la marginea haitei, imediat lângă mamele care-și îngrijeau puii. Uriașe alături de ei de atâtea ori, încât nu-și mai amintea toate ocaziile; de fiecare dată când îi auzea urlând, li se alătura, simțind că era omenește s-o facă. În alte rânduri, le simțise privirea sfredelitoare și răspunsese cu același fel de privire. Ii văzuse pe lupi în dialog cu coioții, văzuse corbi care-i conduceau spre pradă, pentru o parte care să le revină. Știa că oamenii îi făcuseră pe lupi mai umani, și astfel câini, dar în aceeași perioadă de timp lupii îi făcuseră pe oameni mai lupi, învățându-i comportamente de haită. De exemplu, niciuna dintre celelalte primate nu avea prieteni care să nu-i fie înrudiți; oamenii învățaseră asta, privindu-i pe lupi. La momente diferite cele două specii își luaseră una celeilalte hrana; își învățaseră una celeilalte metodele de vânatoare; pe scurt, co-evoluaseră.

Acum primatele aduceau înapoi cealaltă jumătate a familiei. Și Swan era

aici.

Echipa ei din patru oameni trebuia să caute animalele care nu fuseseră eliberate corespunzător din bulele lor, pentru a le scoate din acestea sau pentru a le ajuta dacă erau rănite. N-ar fi trebuit să se întâmple prea frecvent, totuși terenul era neregulat, atât cu pingo, cât și cu depresiunile numite doline, care se formau după topirea miezului din gheață al pingoului. Dolinele erau rotunde și cu versanți abrupti, adesea umplute cu apă până la nivelul pânzei freatice, ceea ce în multe locuri însemna o adâncime de numai unu-doi metri. Culturi de grâu și un soi de orez modificat genetic se încercaseră aici, ca și pe tundra și taigaua din tot nordul, ca „adaptare“ la schimbarea climei, dar tentativa se dovedise mai dificilă decât își imaginaseră. De aceea în haosul rezultat al peisajului, asolizările nefericite păreau o posibilitate reală.

După cum s-a dovedit, bulele funcționaseră atât de bine, încât Swan și colegii ei de echipă n-au găsit niciun animal în dificultate. Toate se aflau în mișcare; unele chiar alergau, parcă cuprinse de panică. În curând însă până și cele panicate aveau să obosească, să se oprească, să privească în jur. Se spera de asemenea că vor vedea un peisaj nu prea nefamiliar. Majoritatea terariilor fuseseră menținute la 1 g exact pentru momentul acesta și fuseseră concepute pentru a semăna cu locurile în care animalele reveneau acum.

Karibu erau atât de înalți, încât se găseau cu ușurință între ei. Animalele mai mici se furișau prin grâu, îndreptându-se către dealurile din vest, sau spre copăceii pădurii boreale, care era vizibilă la orizont, în sud. Nu exista nicio creatură care să aibă nevoie vizibil de ajutor. Toate ajunseseră pe sol și-și înfruntau noua soartă.

Toate animalele fuseseră marcate și acum apăreau pe ecrane sub forma unor șabloane de puncte colorate, așa că echipa lui Swan a trecut la partea următoare a planului lor: să-i urmeze pe karibu și, dacă era necesar, să-i îndemne, cumva aidoma unor câini ciobănești, pe o rută care să-i ducă spre est, către râul Thelon. Această primă migrație a turmei noi avea să fie instinctivă, dar lipsită de țel... dacă nu cumva găsea urme vechi ale turmelor Beverly, Bathurst și Ahiak dispărute. Indiferent pe ce traseu ar fi mers acum, cerbii aveau să înceapă să stabilească mirosurile și celelalte semne ale unei noi rute de migrație. Aceasta ar fi devenit după aceea un coridor habitat *de facto* prin noua zonă de grâu, un coridor care poate că trebuia să fie apărat în tribunalele relevante, însă podul acela urma să fie trecut când ajungeau la el; mai întâi, karibu trebuiau să traverseze râul. Conducerea migrării animalelor peste teren agricol era cel mai mare act organizat de nesupunere civilă pe care-l comiseseră vreodată spațialii pe Pământ, totuși se spera că după ce vor fi escortate prima dată, animalele se vor descurca pe cont propriu și vor deveni populare printre indigeni, chiar și printre fermieri, care

oricum nu aveau mare succes. De acord, escortele puteau fi arestate înainte să fi terminat, dar se spera că aceste coridoare habitat vor fi recunoscute repede ca valori care să merite terenul ce le fusese acordat.

Ca de obicei când mergea cu un grup de oameni, Swan a rămas în curând în urmă. Erau prea multe de privit; lucrurile erau atât de interesante, încât ea a uitat care îi era sarcina. Planurile și cercetările dedicate posibilei repopulări a faunei Pământului se derulasera de un secol, iar acum făcea parte din ele, totuși continua să meargă încetișor, uitându-se la florile care se iveau pe alocuri din solul stâncos, petice catifelate de culori uluitoare. Deasupra lor se ridica un cer albastru-palid foarte înalt, cu un șir de cumulus care zburau către est. Swan continua să vadă în minte animale care pluteau de sus ca semințe sub soare; imaginea aceea o proiectase într-un vis și nu mai ieșise din el, așa că, firesc, trebuia să meargă încet. Se găsea oricum în contact radio cu partenerii. De fapt pălăvrăgelile din urechea ei erau mai iritante decât Pauline și a redus volumul la zero. Avea să intervină dacă apărea vreo nevoie. Deocamdată dorea să-și readucă focalizarea spre solul pe care călca. În anul anterior de muncă în Africa, ajunsese să accepte lucrurile fără să le mai cerceteze; pur și simplu, uitase unde se afla. Căzuse în adâncul problemei ei, în timp ce toată lumea zbura prin cer purtată de vânt. Acum – terenul acesta deschis, taigaua aceasta. Pe versantul sudic al următoarei măguri, pini pitici, răzleți. O „pădure beată“, sub care se topește permafrostul. Dealuri scunde spre est, sub șirul de nori. Cer imens de înalt, albastrul ușor pastelat deasupra norilor joși care tot se mai rostogoleau spre est. Văzduhul părea să miroasă a foc. Soare în amiază, 5 august 2312. O zi nouă. Cald, dar nu fierbinte. Puțin umed și abundent în insecte. Femeia purta un combinezon care o păstra uscată și respingea foarte eficient țânțarii și muștele, ceea ce era bine, fiindcă pluteau în nori negri și deși, care ici-colo semănau cu trâmbe involburate de fum. Nu putea zări niciun membru al echipei ei; relieful vălurit al terenului de aici era fracturat de creste joase, poate eskere bătrâne. În tot cazul, vederea îi era limitată către est. Swan a suit pe panta unui pingo și a privit în jur. Aha, uite-o pe Chris, la numai două sute de metri în față, părând să fluture din braț spre cineva aflat încă mai spre est. Bravo lor!

Iarbă spongioasă și mușchi de taiga umpleau toate depresiunile și gropile. Mobile lungi de rocă de bază aplatizată, doar cu un metru mai înalte, traversau terenul smârcos pe direcția nord-sud. Cel mai bine ar fi fost să rămână pe drumurile acestea naturale, însă echipa ei pornise către est, urmând turma de karibu.

Swan a mers spre nord, îndreptându-se către un punct înalt, marcat de arbori *krummholz*, care-i ajungeau până la brâu. A ajuns pe proeminența aceea și s-a oprit la vederea unei haite de lupi pe povârnișul opus. Abia aterizaseră și alergau prin jur, adulmecând și mușcându-se între ei în joacă,

oprindu-se ocazional ca să urle scurt, apoi porneau iarăși să alerge. Nu încăpea îndoială că erau surescitați de coborâre. Ea știa perfect cum simțeau. Au avut nevoie de ceva timp să se adune toți și să pornească spre est. Erau cenușii, cu pete negre sau bej și păr aspru, și arătau zvelți în blana scurtă de vară. Cu umerii mai lați și cu capetele mai pătrătoase decât majoritatea câinilor, continuau totuși să fie similari cu aceștia din multe puncte de vedere. Câini sălbatici, auto-organizați: ideea aceea era întotdeauna tulburătoare. Faptul că ajunseseră atât de bine, atât de decent și de jucăuși, era ușor surprinzător pentru Swan, și-i reamintea că lupii apăruseră primii și că erau mai inteligenți decât câinii.

Acum era decisă să țină pasul cu ei, gâfâind și pufăind la timp destul de scurt după ce-și începuse urmărirea. Niciun om nu putea fi pe potriva unor lupi care alergau susținut, dar ei se opreau frecvent să examineze ori să adulmece câte ceva și, dacă insistai, era posibil să-i menții în raza vizuală, ori chiar să-i ajungi și să-i localizezi. Un mascul a urlat și alții au răspuns, cu Swan printre ei. Trebuia să alerge mai intens dacă dorea să rămână parte din haită. Asta ar fi fost greu. Femeia fusese în formă fizică mai bună în exteriorul Pământului decât pe planetă. O mică ironie a sorții care a făcut-o acum să schițeze o grimasă și s-o îndârjească să se descurce mai bine.

Lupii aceștia erau nouă. Mari, cu mai multe dungi negre decât albe. Blana le unduia ca niște plete când alergau. Salturile lor acopereau rapid distanțe mari, deși semăna mai degrabă cu un fel de galop mic. Văzându-i cum alergau, Swan a urlat pentru sine, cu oceane în piept: ei erau liberi pe Pământ. Fericirea aceea putea fi atât de intensă, încât o durea; altă lecție în învățarea lumii.

Pingo și dolinele dispăreau în față și terenul era acoperit cu o întindere de grâu. Lupii au ezitat înaintea ei și Swan a reușit să-i ocolească spre sud, înapoia celor mai estici pingo. Lanul de grâu din față fusese netezit cu laserul pe o câmpie care se înclina către est cu aproximativ cinci metri pe kilometru. Era într-adevăr un teren plat... ireal... un artefact. În felul său, o operă de artă. În curând însă avea să fie reconfigurat. La opt kilometri spre est, se distingea slab conturul altui pingo și altă bucată de taiga nelucrată – neasanată, prea mlăștinoasă pentru agricultură, mai mult apă decât uscat.

Swan și-a scos din ranița combinezonului blana de lup – blana unui mascul bătrân, mare, cu cap și labe. Și-a pus-o peste cap, astfel încât i-a atârnat pe spate ca o mantie. Ii prinsese inele de aur de loburile urechilor. A ocolit apoi haita, i-a ieșit în față și a urlat la ea. După aceea a alergat cât a putut de tare spre est. Grâul îi venea până la piept și putea să alerge printre rânduri. Mult înainte, în est, colegii ei conduceau o turmă de karibu, utilizând feromoni și coarne artificiale. Spicele de grâu fuseseră culcate pe unde trecuseră cerbii. Femeia a văzut că urmau albia puțin adâncă a unui pârâu, aproape ștearsă de tunsoarea plană a laserului. Albia pe jumătate îngropată

era încă noroioasă, iar colegii ei îndepărtau turma de ea, pe un curs paralel spre sud. Mirosul lupilor avea să-i ajungă în curând și atunci nu aveau să mai existe dificultăți în a-i menține către est, măgură după măgură. Aveau să meargă către orice loc părea cel mai îndepărtat de lupi, măcar pentru o vreme. Până la urmă cele două specii aveau să ajungă la o relație reciprocă prădător/pradă, dar deocamdată cerbii mari erau neîndoios surprinși și predispuși la învălmășeală dezordonată. Swan a văzut semne ale unei panici mărunte, o zonă în mijlocul căreia zăceau călcate corpurile câtorva pui. Femeia s-a întors cu fața la lupii care acum o urmau. A stat pe o ridicătură cu capul lupului peste al ei și a urlat un avertisment. Haita s-a oprit și a privit-o, cu urechile ciulite și blana zbârlită – și ei erau surprinși. Uităturile lor, a apreciat Swan, nu mai erau faimoasele priviri sfredelitoare și fixe, ci încercări reale de a vedea mai bine.

Porniseră totuși la vânătoare, așa că după un timp au avansat. Swan a cedat, s-a întors, s-a retras în viteză. Le asigurase cerbilor karibu un răgaz suplimentar ca să treacă de vâlceaua micuță și acum s-a îndepărtat din drum cât a putut de repede. În următoarele câteva ore, i-a mai hărțuit pe lupi dinspre nord, dar în majoritatea timpului abia a putut ține pasul cu ei, iar în final n-a putut decât să meargă pe urmele lor. Multă vreme a fost o înaintare dificilă prin lanurile de grâu, căutând semnele lăsate de karibu. O dată a văzut un șir de secerătoare roșii gigantice profilate pe orizontul sudic.

În noaptea aceea, cei mai mulți karibu erau înaintea ei și formaseră o turmă, care se îndrepta spre est. Erau pregătiți pentru migrație, predispuși la mișcare. Lupii, oamenii și alți prădători erau ca hăitașii la o vânătoare, oamenii implicați utilizând uneori sirene și feromoni și, ca întotdeauna, propria lor prezență neliniștitoare. Oamenii erau principalii prădători, chiar și când în zonă se găseau lupi, pume și urși – atâta timp cât rămâneau în haite, așa cum îi învățaseră lupii cu mult timp în urmă – și țineau în mâini instrumentele lor, pentru eventualitatea în care ar fi fost nevoiți să le utilizeze.

Împleticindu-se la sfârșitul unei zile foarte lungi, Swan a început să se simtă pătrunsă de spiritul urmăririi, care o susținea ca o brasieră de corp. Ea era Diana pornită la vânătoare, făcea exact ce făceau ei ca animale. Procedase la fel de atâtea ori în interiorul terariilor, încât era greu de crezut că se afla în sfârșit în aer liber, însă cerul se întindea deasupra lor și vântul fluiera pe lângă ei.

Dacă linia migrației cerbilor karibu urma să fie stabilită pentru totdeauna și întreaga zonă avea să fie transformată într-un coridor habitat, atunci terenul în sine urma să se schimbe, așa cum se întâmplase și anterior. Tot oamenii aveau să-l schimbe. Întregul Pământ era acum un parc, o operă de artă, modelată de artiști. Această nouă modificare nu era decât altă trăsătură de penel.

Transformarea taigalei în teren agricol însemnase retezarea zonelor ridicate și umplerea zonelor adâncite, în timp ce creșterea noului humus era grăbită de bacterii modificate genetic. Terenul era destul de plat acum, ca suprafața unei mări legănată de o hulă ușoară. Totuși ciclul îngheț-dezgheț și topirea permafrostului îi afectaseră planeitatea. Trecerea cerbilor karibu era suficientă ca să smulgă humusul; în locurile unde se opriseră, părea că prin grâu trecuse o falangă de tractoare ale căror șenile aveau crampoane. Din acest motiv, Swan le-a evitat ruta, cu excepția scurtelor incursiuni în noroi pentru a îngropa balize transponder și de a marca solul cu feromoni și erbicide orientate spre grâu. Ei plantau în același timp semințele pădurii boreale. În unele locuri, dezgoleau terenul, răsturnând păturile de sol introdus pentru a readuce la suprafață bacteriile originale ale taigalei. Totul trebuia făcut cât timp cerbii karibu erau suficient de departe încât să nu le fie frică să se întoarcă; dar erau foarte multe sarcini, așa că începeau cât puteau mai devreme.

În nopțile acelea, Swan a dormit în combinezonul ei, care avea în buzunare o pătură și saltea cu aerogel, care să-i țină cald, și suficiente alimente pentru câteva zile. O dată sau de două ori a luat legătura cu echipa, însă prefera să fie singură, deși acesta nu era un comportament lupesc, și să urmărească lupii. Vedea arar haita, dar o putea descoperi după semne; solul era moale și amprentele labelor celor nouă erau frecvente. Propriul ei Grup de Nouă.

În a treia dimineață, mult înaintea zorilor, după o noapte cu puțin somn, femeia a decis să se scoale și să încerce să ajungă haita. A mers în beznă și frig cu lămpița căștii aprinsă, dar a văzut urmele de pe sol mai bine când a luat lămpița de pe cap și a apropiat-o de sol.

Cu o oră înaintea zorilor, le-a auzit în față urletele. Era corul lor matinal. Lupii urlau când o vedeau pe Venus răsărind, știind că soarele va sosi în curând. Swan a văzut la ce urlau, totuși din relația punctului aceluia luminos cu Orion a știut că nu era Venus, ci Sirius. Lupii fuseseră amăgiți din nou; din cauza acestei erori, indienii Pawnee botezaseră steaua Sirius „Amăgitoarea-de-lupi“. Când Venus a răsărit cu adevărat, după o jumătate de oră, doar un singur astronom lupesc nesigur a vorbit din nou, ca să anunțe că ceva nu era în regulă. Auzindu-l, Swan a izbucnit în râs. Și alți lupi, aflați mai departe către vest, aveau să preia acum urletul zorilor. Mult timp când zorii traversaseră America de Nord, pe toată lungimea continentului existase o zonă terminator de lupi care urlau și care se deplasa spre vest odată cu ziua. Acum s-ar fi putut să revină.

Când s-a luminat, femeia s-a apropiat de ei, orientându-se după astronomul neliniștit. Lupii înnoptaseră pe un pingo și au lătrat răgușit la apropierea lui Swan; nu doreau să plece și nu voiau ca ea să se apropie mai mult. Ceva se întâmpla acolo sus, s-a gândit; năștea vreo lupoaică sau așa ceva. I-a

așteptat de la distanță și doar după ce au pornit spre est, a suit panta moale a pingo-ului să se uite.

Un sunet a încremenit-o; la început n-a văzut nimic, însă chiar în vârful movilei se afla un iaz micuț, o dolină aidoma căldării unui vulcan miniatural. Sunetul se auzea dintr-acolo – un scâncet. S-a apropiat de marginea ei și a privit înăuntru. Un lup tânăr, cu blana umedă și înnoroiată, se deplasa furișat pe o muchie îngustă de argilă care înconjura apa, la trei-patru metri mai jos. Pereții dolinei erau verticali, ba chiar scobiți și erodați de apa de la fund, care avea o tentă de turcoaz în albastrul ei noroios, ca și cum ar fi putut avea o podea din gheața din centrul pingoului. Lupul râcăia cu labele argila. Era un mascul tânăr. A ridicat ochii la ea și Swan a întins pe jumătate un braț în jos, iar atunci solul de sub ea a cedat și, cu toate că s-a răsucit și a sărit, a căzut în iaz, însoțită de o bucată mare de pământ moale.

Animalul a lătrat o dată și s-a tras îndărăt. Swan a înotat; nu atinsese fundul iazului, deși se afundase mult când căzuse înăuntru. A înotat spre peretele opus lupului și a suit pe muchia îngustă de pământ expus, care înconjura dolina. Era ca în interiorul unui vas. Locul prin care căzuse ea crease un cioc ca de ibric.

A evitat să se uite la lup. A fluierat și a ugit ca un porumbel, apoi ca o privighetoare. Nu văzuse niciodată lupi mâncând păsări, indiferent de specie, totuși pentru ca să nu-i vină cine știe ce idei, a adăugat un strigăt scurt de șoim. Lupul continua să încerce să se cațere afară; se temea de femeie. A căzut pe spate când brâul de lut umed i-a cedat sub labe. A căzut în apă pe spate și Swan s-a întins instinctiv să-l ajute, dar, desigur, el era perfect capabil să se răsucescă și să înoate înapoi la porțiunea de argilă, și când a simțit-o atingându-l, s-a întors fulgerător și a mușcat-o de mâna dreaptă, după care s-a îndepărtat, înotând cu disperare. Femeia a scos un strigăt de durere și de surprindere. Sângele ei era în apă, în botul lui. Mușcătura ardea și pe dosul mâinii se vedea o singură rană, care avea să sângereze mult timp.

Combinezonul ei, care ținea totul uscat, mai puțin capul, avea o trusă de prim-ajutor în buzunarul de pe coapsă. Swan a scos-o și s-a întrebat dacă pelicula pentru epidermă va avea succes în cazul unei mușcături. Oricum, trebuia să încerce. A găurit tubul și a turnat din abundență în gaura roșu-întunecat, după aceea a apăsat cu putere peste ea un tampon de fașă. Fașa avea să se lipească în interiorul răni, însă putea să taie excesul și să lase restul înăuntru, și avea să fie în regulă.

Peretele interior al dolinei era neted cu excepția unor benzi circulare orizontale. Cum va ieși de aici? A scotocit în buzunar după telefonul mobil, dar buzunarul era gol. Îl ținușe deschis, fiindcă își apela destul de frecvent colegii. În cazul acesta aveau să-i remarce absența și s-o detecteze prin GPS. Poate că era posibil să se scufunde pe fundul iazului și să recupereze mobilul și poate că acesta avea să mai funcționeze după ce stătuse sub apă.

De fapt niciuna dintre posibilitățile acelea nu părea foarte probabile.

— Pauline, poți să-mi localizezi mobilul?

— Nu.

— Poți să-mi contactezi echipa?

— Nu. Sunt proiectată să fiu în contact exclusiv cu tine prin intermediul unei legături pe distanță scurtă.

— Nu prin radio?

— Nu am un transmițător radio pe distanțe lungi, așa cum știi de altfel.

— Așa cum *ar fi trebuit* să știu. Ești un rahat inutil.

Lupul mârâia și Swan a tăcut. Apoi a croncănit brusc:

— Craaa!

Se gândise că lupul tânăr i-ar putea acorda spațiu, ca fiind o creatură care vorbea limbajul corbilor. De fapt, nu știa ce să facă.

— Pauline, cum pot ieși de aici?

— Nu știu.

Replica aceea, sosită fără cea mai mică întârziere, a sunat vag dezaprobat.

Swan s-a deplasat pe brâul circular de argilă noroioasă și animalul a imitat-o, astfel încât să rămână permanent de cealaltă parte a iazului. Dacă malul mai înalt din partea aceasta rezista sub greutatea ei, ar fi putut să se cațere. L-a testat, privindu-l în același timp pe lup. Era cu fața spre ea, însă n-o privea direct, ci se uita puțin într-o parte. Destul de repede i-a fost clar că materialul moale al peretelui n-o putea susține. Avea nevoie de bețe cu care să sape trepte, sau pe care să le înfigă în pământ suficient de sus și de adânc pentru a le folosi ca pe reazeme, dar în interiorul dolinei nu existau bețe. Femeia s-a întrebat din nou dacă să investigheze fundul iazului. Apa era totuși glacială și combinezonul nu-i acoperea capul. Și era imposibil de precizat cât de adânc era fundul și, de fapt, dacă telefonul ei se găsea acolo.

— Pauline, mă tem că ne-am împotmolit aici.

— Da.

Extrase (16)

N-a fost niciodată politica oficială a vreunei unități mai mari decât terariul individual și chiar și acelea spuneau rareori ceva explicit despre animalele lor – unde le trimiteau, cât de multe, cu ce transportor, de ce... nimic. Coordonarea absolut obligatorie era ținută complet off-line, dar nu există documente elocvente. Privind retrospectiv, o asemenea absență a declarațiilor publice nu pare foarte surprinzătoare, deoarece acum suntem obișnuiți cu ea, însă pe atunci era un fenomen relativ nou și au existat numeroase reclamații care afirmau că dispariția declarațiilor despre politica publică însemna că se trăia în haos absolut. În sistemul solar nu se obținuse niciun fel de ordine, balcanizarea era completă; pentru o vreme, istoria omenirii dispăruse ca un fir de apă provenit din topire pe suprafața unui ghețar, căzând într-un tub moulin și pierind după aceea invizibil sub gheață. Nimeni n-o controla; nimeni nu știa încotro mergea; nimeni nu știa nici măcar că se întâmpla

din capul locului au existat indivizi care au argumentat că era greșit din multe puncte de vedere diferite: că era un dezastru ecologic, că majoritatea animalelor vor muri, că solul va fi devastat, comunitățile ruinate, oamenii puși în pericol, agricultura ruinată. Imaginea revenirii animalelor putea semăna cu lansările de desanturi din al Doilea Război Mondial sau cu filmele despre invazii extraterestre, iar teama unor rate similare de pierderi a creat traumă în câteva locuri. În timpul coborârii, unele animale au fost împușcate în văzduh precum talerele de pe un poligon de tir. Totuși ele au coborât pe de-a întregul, au aterizat, au supraviețuit, au rezistat. Pentru câteva săptămâni sau luni după aceea, a fost singurul subiect despre care au discutat toți oamenii și toți au urlat din adâncul plămânilor. Iar potopul masiv de imagini era ambiguu, pentru a folosi un eufemism. Unii au răcnit „invazie“, dar alții au răcnit „reunire“. Repopularea faunei, migrație asistată, revolta fiarelor; la un moment dat a fost numită „reanimare“ și termenul a căpătat majusculă și treptat a prins și s-a răspândit, copleșindu-le pe celelalte. În cele din urmă n-a contat ce nume i-au dat oamenii: animalele erau acolo

mulți au acuzat terariile de instigarea revoluției pe Pământ. Alții au numit-o „inoculare“ și au existat microbiologi care au vorbit despre „transcriere inversă“. Introducerea unui inoculam într-o nișă ecologică goală cauzează într-adevăr o revoluție în biom. Schimbările rapide pot fi haotice, traumatice. În cazul acesta, animalele au murit frecvent; toată hrana le-a fost consumată, apoi au urmat prăbușiri de populații, saprofagii au prosperat, prădătorii și prăzile au fluctuat violent și flora s-a metamorfozat sub

impactul lor. Câmpiile s-au schimbat, pădurile s-au schimbat, suburbiile și orașele s-au schimbat. Campaniile de eradicare s-au confruntat cu rezistență feroce și eforturi de susținere feroce. Uneori s-a ajuns la un soi de război al animalelor, însă de fiecare dată oamenii au condus atacurile de ambele părți

chiar și în momentul balcanizării, Pământul juca un rol central pentru istorie. Se estima că de peste un secol douăsprezece mii de terarii crescuseră populații de animale periclitare, consolidând în același timp diversitatea genomului, iar ideea de la bază fusese de a sluji ca grădină zoologică dispersată sau bancă de inoculanți, așteptând momentul potrivit pentru a reintroduce creaturile acelea în căminul lor deocamdată afectat. Sosirea momentului li s-a părut unora dintre locuitorii terariilor ca o estimare supra-optimistă, dar în cele din urmă aproape toți au convenit să țină seama de chemare și au organizat o armada formidabilă

ulterior s-a descoperit că mare parte din activitatea de organizare a reanimării a aparținut unui grup de lucru asociat cu a șaptea Leoaică a lui Mercur, care decedase cu câțiva ani înainte de eveniment. Fuseseră contactate câteva guverne terrene, iar cele prietenoase față de idee emisese autorizații. Migrația asistată era deja un concept familiar și speciile invazive rearanjaseră oricum lumea: oamenii luptaseră fără succes împotriva extincției în masă și mare parte din suprafața Pământului era ocupată actualmente de buruienile și saprofitii cei mai rezistenți. Se discuta despre o lume viitoare de pescăruși și furnici, gândaci și ciori, coioți și iepuri... o lume a scaiului galben, depopulată și pauperizată... o uriașă fermă industrială stricată. De aceea reintroducerea speciilor dispărute a fost salutată de mulți terrani. Consecințele politice inevitabile nu făceau decât să sublinieze că era o acțiune omenească colectivă; acelea au întotdeauna consecințe

se pare că cele douăsprezece mii de terarii și câteva zeci de state terrene au convenit să execute planul în prima jumătate a anului 2312, dar, întrucât majoritatea acordurilor n-au fost documentate în scris, nu există confirmări oficiale. În mare parte, unicele relatări sunt înregistrările verbale ale participanților, făcute după ani întregi

După reanimare, problemele de pe Pământ au devenit ecologice și logistice, focalizându-se asupra transportului, dispersării, atenuării, compensării și protecției juridice și fizice. Reanimarea în sine n-a însemnat sfârșitul istoriei; ba chiar aveau să treacă multe decenii înainte de a se înțelege că fusese un moment-cheie în ultima

WAHRAM ȘI SWAN

Când a aflat că Swan dispăruse, Wahram a părăsit Ottawa, unde purta negocieri intense cu guvernul canadian asupra sosirii neautorizate a animalelor, și a plecat spre nord, spre Churchill, unde a prins în ultima clipă un zbor de noapte către Yellowknife, locul de adunare pentru acțiunile din coridorul habitat cărora li se alăturase Swan.

Scurta noapte de vară trecuse deja și începuseră zorii zilei următoare, când un elicopter l-a purtat peste terenul unde fusese semnalat transponderul lui Swan. Până a ajuns acolo, echipa ei o localizase deja; prezența elicopterului era totuși utilă, întrucât era imposibil să te apropii de iazul din vârful pingoului fără să cazi lângă femeia dinăuntru. Unul dintre salvatorii ei o demonstrase deja, astfel încât Swan se afla acolo cu altă persoană și, se părea, cu un lup. Cel puțin oamenii erau acum superiori numeric animalului, deși unii din elicopter afirmau că asta înrăutățea situația. În tot cazul puteau să coboare din elicopter o scară de frânghie cu harnașament, de la o înălțime destul de mare, deși nu suficient de mare pentru a nu-l îngrozi pe lup – Wahram și-a putut da seama de asta, privindu-l din văzduh. Cealaltă persoană a suit prima pe scară și a fost depusă la baza pingoului; a urmat după aceea Swan; avea ochii injectați și arăta sleită, dar a fluturat din braț spre Wahram și, prin gesturile mâinilor, a indicat că trebuiau să mai coboare scara o dată. Titaneanul se îndoia că lupul va putea folosi scara pentru a ieși din dolină, totuși pilotul a coborât-o oricum și, după ce s-a consultat prin radio cu cei de dedesubt, s-a deplasat puțin într-o parte, astfel încât scara s-a lipit de perete. Până și asta i s-a părut insuficient lui Wahram, așa că a tresărit în scaunul lui când animalul a sărit brusc pe scară, apoi s-a cățărat până la buza dolinei și a pornit în fugă în jos pe măgură.

Wahram l-a anunțat pe pilot că dorea să fie coborât și au aterizat în lanul de grâu, lângă pingo, aplatizând temporar un cerc. Bărbatul a ieșit din aparatul ale cărui pale mari încețoșau aerul de deasupra lui și a alergat, ghemuit, până a ieșit mult în afara razei elicopterului, care a scrâșnit și a suit înapoi în cer, păcănind asurzitor.

Swan a venit spre el și l-a îmbrățișat, umplându-l de noroi. După ce și-a scos antifoanele din urechi, titaneanul a întrebat-o cum se simțea. Era bine, a zis ea; fusese extraordinar, își împărțise bârlogul cu un lup, și niciunul nu avusese de suferit din pricina asta, așa cum știuse că va fi, totuși era întotdeauna minunat să capeți confirmări empirice în asemenea momente, în clipe cruciale când puteai să fii înfulecat... Wahram a văzut că era suprasurescitată. A recunoscut că era murdară și flămândă, și dispusă la o mică pauză înainte de a reveni la treabă. El a arătat elicopterul, care continua să țacănească sus deasupra lor, și, după ce Swan a fost de acord cu planul, a făcut semn aparatului să coboare și s-au imbarcat. După aceea a

fost prea mult zgomot pentru a putea vorbi, așa că au așteptat până au ajuns în Yellowknife, cu femeia rezemată de umărul lui și zâmbind în timp ce moțăia în ciuda hărmălaiei din jur.

Întrucât animalele fuseseră desantate în zece mii de locuri, era firesc să se confrunte cu opoziție în unele locuri; cel puțin așa păruse inițial, deși nimeni nu era sigur de nimic. În tot cazul ei lucrau ca și cum animalele ar mai fi dispus doar de câteva zile de libertate și utilizau elicopterele ca pe lăcuste pentru a se deplasa, declanșând tractoare robot solare, care remorcau semănători similare cu utilajele agricole ce puteau fi văzute în fotografiile vechi. Unele plantau pe oră câte șaiszeci de arbori înalți de doi metri, până își terminau stocurile. În felul acesta reanimarea includea un element botanic și tractoarele s-au dovedit greu de oprit. Câțiva oameni au încercat totuși.

Au existat și incidente, iar în Yellowknife, în timp ce mâncau, au parcurs veștile sosite din toată lumea. Erau de toate, de la osanale, la focuri de artilerie: ovaționate sau denunțate, și toată gama intermediară, din toate sursele posibile, inclusiv Consiliul de Securitate ONU, reunit în sesiune de urgență și dezorientat. Urangutani în toată Asia de sud-est, delfini de râu în toate estuarele vechi, tigri în India, Siberia și Java, urși grizzly în vechiul lor habitat din America de Nord... oare nu era aceasta invazia extraterestră temută de atâtea secole, care sosise până la urmă? Era neautorizată; era subminatoare; dintre animale făceau parte carnivore, care puteau ucide oameni; trebuia să fie ceva rău. Cu siguranță, stârnea confuzie. Iar puterea era întotdeauna periculoasă când era confuză.

Au văzut însă că știrile terrane anunțau că animalele aterizaseră de fiecare dată în habitatele native originale, mutate dacă fusese necesar pentru a se adapta schimbării climei petrecute după dispariția lor. De asemenea că, deși nu erau organisme modificate genetic, efortul intens de reproducere din terarii crease animale mult mai diverse din punct de vedere genetic decât cele rămase pe Pământ. Asta făcea parte din pachetul de informații publicitare al lui Wahram, care a fost încântat să vadă că mass-media îl preluaseră. Reportajele aminteau că animalele fuseseră desantate în general în rezervații și în regiuni de dealuri, deșerturi, pășuni și alte spații care suferiseră impacturi minime din partea oamenilor – niciodată în orașe și doar o dată sau de două ori în sate. Un sat columbian care suferise de pe urma unei invazii aeriene de jaguari și leneși se redenumise deja Macondo și avea în mod clar să dăinuie pentru a-și spune povestea.

Pentru o vreme Swan a dormit pe o canapea din centrul de conferințe ad-hoc. Wahram a constatat că nu se simțea confortabil când femeia nu era sub ochii lui. Ea îl trata cu foarte multă afecțiune; noaptea pe care o petrecuse cu lupul o proiectase într-un fel de extaz. A dormit cu capul pe piciorul lui. Continua să pară atrofiată, cumva ca în tunel.

— Vreau să mă-ntorc afară, a rostit Swan când s-a trezit. Vino cu mine.

Vreau să-i urmăresc din nou pe karibu și au nevoie de hăitași. Poate c-o să-mi văd și lupul.

— Bine.

Wahram s-a îngrijit de cele necesare și în dimineața următoare s-au alăturat celor care se îndreptau către nord în ziua aceea, plecând cu elicopterul spre răsăritul cu aburi de promoroacă.

— Uită-te! a zis Swan și s-a aplecat peste bărbat ca să privească drept în lumină când soarele s-a ridicat peste orizontul îndepărtat.

— Îți poți arde retinele și aici, a spus el. Le poți arde chiar și de pe Saturn.

— Știu, știu. Mă uit fără să mă uit.

Lumina nouă s-a spart în cioburi pe nenumăratele petice de apă risipite pe sol. Au aterizat lângă râul Thelon și au coborât, elicopterul s-a îndepărtat și ei au rămas pe tundra vastă și vântoasă, călcând pe un sol care scârțâia sau pleoscăia în mod variat, semănând cumva cu cel înghețat de pe Titan. Wahram și-a amplificat susținerea brașierii de corp și a încercat să se obișnuiască cu elasticitatea terenului îmbibat de apă. Pentru o vreme, a simțit mersul pe suprafața neregulată a potecii semi-înghețate a cerbilor karibu ca pe munca într-un waldo; din cauza brașierii de corp, erau comparabile.

S-a îndreptat și a privit în jur. Lumina soarelui i s-a răsfrânt în creier din oglinzile peticelor de apă și și-a ajustat polarizarea ochelarilor. Swan își cobora întruna ochelarii pentru ca să se uite direct: uneori se cutremura, cu lacrimi înghețate pe obrazii înroșiți și crăpați, dar râdea sau gemea ca de orgasm. Wahram a încercat s-o imite doar o singură dată.

— O să orbești, i-a spus.

— Ei așa făceau tot timpul! Ei au trăit fără să fi avut ochelari!

— Cred că inuiții își protejau ochii, a mormăit bărbatul. Cu fâșii de piele sau altceva. În tot cazul era ceva suportabil. Ei au fost opriți din dezvoltare aici – propria lor planetă aspră i-a ținut departe de restul omenirii.

Femeia a scos un țipăt de bufniță și l-a lovit cu un bulgăre de zăpadă.

— Ce le mai minți! Noi suntem doar baloane de Pământ! Baloane de Pământ!

— Da, da, a încuviințat el. *Zbor peste inimi*³². Ni s-a predat și nouă. „Când erau singuri pe câmp, fără nimeni să-i vadă, săreau, țopăiau și săltau, atingând pământul pe cât de ușor puteau și strigând: «Noi suntem baloane de Pământ! Baloane de Pământ! Baloane de Pământ!» “.

— Exact! Ai fost educat unitarian?

— Nu suntem toți așa? Nu, eu am citit despre asta în Crowley. Însă nu pot sări, țopăi sau sălta în gravitația asta. M-aș împiedica și aș cădea.

— Haide, fii serios! Probabil că aici cântărești enorm, dar în același timp ești de mult timp pe Pământ și trebuia să te fi obișnuit.

— Mărturisesc că n-am umblat prea mult pe jos. Activitățile mele au avut o natură mai degrabă sedentară.

— Recrearea Floridei a fost sedentară? Atunci e bine c-ai venit aici.

Era fericită. Wahram a tropăit mai departe, destul de confortabil; exagerase în privința impactului gravitației, doar ca s-o necăjească. Aerul rece și lumina soarelui confereau acum zilei un soi de calitate cristalină.

— Este bine, a recunoscut el.

Au mers pe marginea sudică a rutei cerbilor karibu, spre est, iar Swan a plantat transpondere, a fotografiat urme și a luat mostre de sol și de fecale. Serile se reuniau pentru cină cu ceilalți membri ai echipei într-un cort mare, instalat zilnic în altă poziție. În nopțile scurte se întindeau pe paturi pliante în același cort și prindeau câteva ore de somn înainte de a mânca și a porni mai departe. După a treia azi, Poliția Regală Călare a Canadei a sosit în elicoptere, i-a arestat și i-a dus la Ottawa.

— Nici vorbă! a țipat Swan, privind ținutul care se dezvăluia sub ei. Nici măcar nu eram în Canada!

— De fapt, eram.

În toiul zilei, lanurile vaste de grâu păreau foarte diferite față de recenta lor expediție matinală.

— Ia uită-te! a exclamat Swan la un moment dat, arătând cu dispreț în jos. Pare o înflorire de alge pe o baltă.

În Ottawa, după ce au fost eliberați din arest, Swan l-a dus pe Wahram la Casa Mercur, ca să facă baie și să încerce să afle ce se întâmpla. Știrile despre reanimare continuau să abunde și numărul lor era prea mare, fiindcă toți din lume își relatau povestea simultan, în maniera uzuală, ba încă și mai mult; așa că le era greu să găsească propria lor poveste – mai exact, de ce fuseseră arestați. Fuseseră eliberați fără niciun cap de acuzare și nimeni din Ottawa nu părea să știe nimic despre motivul reținerii lor.

Pe grupurile de fluxuri de știri care se formaseră deja, puteai urmări imagini aranjate alfabetic după animale sau regiuni, sau alte câteva categorii – cele mai teribile aterizări, acțiuni frumoase sau comice ale animalelor, cruzimi ale oamenilor față de animale, agresioni ale animalelor împotriva oamenilor și așa mai departe. Au privit ecranele din sala de mese în timp ce au mâncat, apoi au mers pe străzile înguste de lângă râul negru și sistemul de canale, oprindu-se în puburi, ici-colo, ca să bea câte ceva și să vadă mai multe. În scurt timp Swan s-a amețit și a început să declanșeze certuri cu alți clienți; nu-și ascundea originea spațială, ceea ce ar fi fost oricum greu, ținând seama de felul cum arăta și de mișcările ei grațioase, dar stilizate în brasiera ei de corp. Lui Wahram i se părea că oamenii o priveau cu oarecare teamă.

— Un rând din partea Casei Mercur, de-acolo sunt eu! a declarat femeia când clienții s-au enervat, ceea ce, desigur, a fost de ajutor, totuși n-a însemnat o soluție completă. Ar trebui să fiți fericiți că s-au întors animalele. Ați fost separați de ele de atâta vreme, încât ați uitat ce grozave

sunt. Sunt frații și surorile noastre pe-orizontală, înrobite sub formă de carne vie, iar dacă asta li se poate-ntâmpla lor, atunci vi se poate-ntâmpla și vouă, și chiar s-a și-ntâmplat. Voi sunteți carne! Carne care pute!

Fluierături și mormăituri urâte de disensiune i-au întâmpinat cuvintele.

— La un moment dat trebuie s-o acceptați! a strigat Swan, acoperind obiectiile care umpleau aerul. Nimeni nu poate fi fericit până nu sunt toți în siguranță!

— *F'ricit*, a spus unul dintre ei, cu glasul picurând de dispreț slav. Censeamnă *f'ricit*? Nouă ne trebuie hrană. Fermele din nord ne dau hrană.

— Vouă vă trebuie *sol*, a zis Swan, transformând cuvântul în unul lung, de două silabe. *Soo-lul* este hrana voastră. Simpla biomasă totală este hrana voastră! Animalele ajută la producerea biomasei. Nu puteți face nimic fără ele. Subzistați, hrănindu-vă cu petrol. Vă mâncați propriul grâu de sămânță. Dacă hrana n-ar sosi cu lifturile din spațiu, jumătate din voi ar muri de inaniție, iar ceilalți se vor omorî unul pe altul, ăsta-i adevărul și-l știți prea bine! Prin urmare, ce vă trebuie? *Animale*.

— Ca să-mi tragă plugul, a vorbit cineva cu amărăciune în glas.

Cei mai mulți dintre oamenii aceia discutau rusește între ei și Wahram s-a străduit să distingă voci în engleză. Când i se adresau lui Swan, o făceau în engleză. Ea vorbea acum din nou despre frați și surori pe orizontală. Mulți dintre ascultători erau amețiți de votcă și alte substanțe, iar ochii le străluceau și aveau obraji roșii. Le plăcea să se contrazică cu Swan; le plăcea să fie biciuiți cu vorba de femeie. Arătaseră la fel în 1905, fără îndoială, în 1789 sau în 1776. Putea să fie o încăpere de oriunde, de oricând. Îi reamintea lui Wahram de pubul de pe colț, din cartierul proeminenței.

— Noi facem parte din aceeași familie, a insistat Swan devenind sentimentală. Familia mamiferelor.

— Mamiferele sunt un ordin, a obiectat cineva.

— Mamiferele sunt o *clasă*, a corectat altcineva.

— Noi suntem *clasa* mamiferelor, a exclamat Swan, iar *ordinul* este de a alăpta și a iubi!

A fost întreruptă de ovații, după care a urmat:

— Fie asta, fie murim. Frații și surorile noastre pe orizontală. Avem nevoie de ei, avem nevoie de ei toți, suntem parte din ei și ei sunt parte din noi! Fără ei nu suntem decât... decât...

— Niște ridichi amărâte!

— Creiere și vârfuri de degete!

— Râme-ntr-o sticlă!

— Da! a zis Swan. Exact.

— Ca spațialii în spațiu, a adăugat cineva.

Toți au răs la asta și Swan li s-a alăturat.

— Este-adevărat, a strigat ea. Dar uitate-ne aici! în clipa de față, eu sunt pe Pământ.

Obrajii îi ardeau și a privit în jur, la toți; s-a suit pe o bancă și-a ridicat în picioare:

— *Noi suntem pe Pământ! N-aveți idee ce privilegiu-nseamnă asta. Cârțițe de căcat ce sunteți! Voi sunteți acasă! Puteți pune laolaltă toate habitatele spațiale și tot n-ar fi nimic prin comparație cu planeta asta! Ea este căminul.*

Ovații. Deși Wahram s-a gândit, pe când a prins-o pe Swan care a căzut de pe bancă în direcția barului, că spusele ei nu erau chiar adevărate, cel puțin de o vreme – în niciun caz după apariția lui Marte, căruia i se adăugau acum Venus și Titan. Poate că nu mai fusese adevărat încă din momentul diasporei. Așa că ei o ovaționau fiindcă se înșela, fiindcă îi flata, fiindcă le făcea cinste cu băutura și-i prindea pe toți laolaltă într-un moment de entuziasm. Strigau aprobator pentru momentul acesta în sine, detașat de orice altceva. Noaptea într-un pub din Ottawa, cu bețivi cântând în rusă. Un moment al furtunii.

S-au întors după aceea cu vizele, pentru eventualitatea în care ar fi fost iarăși oprîți de Poliția Călare, și s-au realăturat hăitașilor pentru migrația karibu. Nimeni nu i-a oprit în Yellowknife și nimeni dintre cei cu care au stat de vorbă nu știa ce se întâmplase anterior. În două zile au revenit la rutina lor de teren, care îl mulțumea pe Wahram. Se obișnuise acum cu mersul pe jos, își ajustase combinezonul și simțea o plăcere enormă s-o privească pe Swan la vânătoare. Ea era mereu înaintea lui, dar, la urma urmelor, arăta bine și din spate. Diana la vânătoare.

Seara, în cortul pentru cină, auzeau tot mai frecvent din reportaje sosite din toată lumea, că oamenilor le venea greu să se adapteze la reapariția animalelor. Lei și tigri și urși, vai-vai! Ceilalți nu erau obișnuiți să reprezinte pradă potențială pentru prădătorii mari, care dădeau târcoale în imediata vecinătate a așezărilor. Era îndeajuns pentru a-i determina să se ralieze. Cei care obișnuiseră să iasă singuri din orașe găseau acum ușor tovărășie. Restul au tremurat și s-au lamentat, apoi au căutat prieteni sau străini care să-i însoțească, nu numai noaptea, ci și în plină zi. Aceasta era deja practica standard în terarii; mersul de unul singur reprezenta un lux, un soi de decadență – sau o aventură, asumată cu conștientizarea riscului implicat, ca în cazul lui Swan. Era firesc dacă te născuseși și crescuseși în condițiile respective, dar era oprimant în caz contrar; în păduri, oamenii trebuiau să stea laolaltă.

Animalele au învățat la fel de repede cât de periculoși erau oamenii. De fapt, în noile întâlniri mureau mai multe animale decât oameni, ceea ce nu reprezenta o surpriză pentru nimeni. Însă era un inoculant robust și avea să prevaleze.

Într-o dimineață au plecat cu echipamente suplimentare, fiindcă Swan

dorea să ajungă mai departe decât o puteau face într-o zi obișnuită, în care reveneau la cină. Cerbii karibu se adunaseră pe malurile râului Thelon, la un vad nou și femeia voia să-i ocolească și să ajungă în nordul lor, să-i observe și să-i împiedice să se îndrepte spre nord prin apele puțin adânci de pe partea de vest, în căutarea unui vad mai bun; se aflau deja în locul cel mai bun, unul despre care arheologii spuneau că fusese folosit de karibu în trecut.

De aceea au pornit către nord și la un moment dat au traversat ruta karibu. Solul era răscolit într-un ocean de sastrugi cafenii haotici și fiecare pas trebuia efectuat cu multă grijă. Swan era mai rapidă decât Wahram într-o măsură chiar mai mare decât de obicei, dar el era decis să nu se grăbească. În două rânduri, leșuri de karibu au subliniat periculozitatea căderilor. Trebuiau să înainteze printre bulgări de noroi semiînghețat înalți până la genunchi, care-i sporeau neliniștea. Abia dacă putea rezista să o privească pe Swan valsând peste ei. Femeia nu greșea însă niciodată, iar el trebuia să fie cu privirea mereu ațintită asupra propriilor lui picioare. Distanța care creștea între ei era lipsită de importanță.

Când au ajuns la terenul neted din nordul rutei de migrare, Swan l-a condus spre est.

— Uite, a arătat ea. Lupi. Așteaptă să vadă cum merge traversarea.

Wahram înțelesese că Swan iubea lupii, așa că n-a spus nimic despre natura sângeroasă a saprofagilor. La urma urmelor, toți trebuiau să mănânce.

Karibu erau masați pe malul apropiat al vadului la o jumătate de kilometru depărtare. Swan dorea să fie văzută de cerbi, așa încât a suit pe un promontoriu scurt care se ridica peste râul a cărui albie lată și acoperită cu prundiș era străbătută în zigzag de canale cu apă care se întretesau; practic era un labirint de linii vechi de bolovani rotunjiți și de scobiturile curbe și negre ale brațelor moarte secate. Mare parte ar fi fost teren greu de străbătut pentru karibu și Wahram a înțeles de ce Swan voia să-i împingă să traverseze prin vad, unde solul permafrost solid forma un drum plat maro-verzui pe ambele maluri.

— Uite, primii îl încearcă.

Wahram a ajuns lângă ea și a privit către sud. Sute de karibu erau masați pe malul dinspre ei, scuturând din coarne și mugind. Masculii mari din față testau cu picioarele anterioare, scurmând cu copitele, după care unul și-a adunat curajul, iar alții l-au urmat imediat, stropind în jur în apa care le ajungea în mare parte până la genunchi, pentru ca brusc să le ajungă la piept, improșcând valuri mari înaintea lor.

— Hopa! a făcut Swan. Acolo-i adâncă.

Însă conducătorii cerbilor au mers sau au înotat mai departe și în scurt timp au revenit la adâncimea până la genunchi și au înspumat apa în jur, ieșind. Ajunși pe malul opus, au privit în urmă și au mugit, în apă erau deja tot mai mulți și masa lor a început să înainteze lent, în formă de pâlnie,

întrucât cei de pe părți încercau să ajungă în centru. Wahram a înțeles că voiau să se strângă laolaltă.

— Pragul ăla va fi cu neazuri, a prezis Swan și așa a fost; când animalele au căzut pe fundul mai adânc unele au mugit și au încercat să se întoarcă, dar au fost împinse și chiar mușcate, până când au continuat; însă asta a însemnat o mulțime realmente ticsită în apa puțin adâncă și vacarmul mugetelor lor a răsunat puternic peste zgomotul puternic al râului care curgea prin infinitatea de bolovani.

Câțiva karibu din flancul stâng s-au întors și au pornit către nord, însă Swan a sărit în sus și în jos și a fluturat din brațe, iar Wahram a luat după aceea un claxon cu aer comprimat pe care i-l oferise ea și a sunat de două ori. Era sonor într-un mod ascuțit și urgent, dar el a bănuit că mișcările violente ale lui Swan întorseseră animalele din drum; iar în momentul acela ambuteiajul de cerbi din punctul adânc al vadului a înotat împreună și în scurt timp obstacolul a fost dat uitării și toată turma s-a năpustit înainte într-o furtună de apă înspumată și corpuri maronii care abureau. A durat aproape o oră. Au existat și unele accidente, câteva membre rupte, ba chiar și înecuri, totuși turma nu s-a mai oprit niciodată.

Swan a privit cu atenție și a indicat un șir de lupi pe mal, în aval, care prindeau cu colții picioarele cerbilor înecați și-i târau afară din apă, acționând în grup. Doar în locul acela râul era brăzdat de panglici roșii.

— Lupii vor traversa și ei râul? a întrebat Wahram.

— Nu știu. În terarii o fac frecvent, dar râurile nu sunt așa mari ca ăsta. Știi... vezi așa ceva în interiorul unui terariu și-i grozav, totuși aici e *diferit*. Mă-ntreb dacă și ei gândesc la fel. Vreau să zic că au făcut asta de multe ori, însă întotdeauna având alt teren deasupra capetelor. N-au fost niciodată în exterior, sub cerul liber. Mă-ntreb ce cred ei despre cer! Tu nu te-ntrebi?

— Hmmm, a reflectat bărbatul. Și pentru el vederea cerului terran era aproape inimaginabil de stranie. Cred că li se pare ciudat. Trebuie să aibă un simț al spațiului, fiindcă la urma urmelor sunt creaturi migratoare. În terarii, migrează, de aceea trebuie să știe că asta este *diferit*. Din interiorul unui cilindru, pe exteriorul unei sfere... nu, dacă ei simt că...

A clătinat din cap.

— Mi se par mai panicați ca de obicei. Mai sălbatici.

— Poate că da. Noi cum vom traversa?

— Înotăm! Nu, nu tocmai. Aerogelurile noastre vor funcționa ca niște plute și vom pluti până dincolo. Dacă avem noroc!

Swan l-a condus până la vad, unde mirosurile de karibu erau puternice, iar în apa puțin adâncă se involburau smocuri de blană. Vântul curgea prin el și simțea plămâinii corodați ca forme reci, pulsatorii și vii.

— Haide, a zis femeia, trebuie să plecăm de-aici înainte s-ajungă lupii care să se ocupe de bieții pui morți.

— Bine, dar arată-mi cum.

— Pluta este salteaua ta, fiecare avem câte una. Este ca un fel de bărcuță din aerogel, așa că-i greu de văzut, însă o să plutești perfect în ea. Dacă te răstorni cumva, trebuie să te ții de ea, sau să înoți repede.

— Sper să nu mă răstorn.

— Normal! Apa-i rece ca gheața. Ține creanga asta, ca să vâslești. Mergi prin apă cât de departe te simți în largul tău, apoi suie-te pe plută și lasă-te purtat în aval, iar atunci când poți, vâslește spre malul opus. Nu trebuie să ne grăbim, pentru că primul meandru al râului în aval ne va apropia oricum foarte mult de malul opus. Și o să-l simți când o să treci prin apa puțin adâncă din partea aia. Urmează-mă și-o să vezi.

Bărbatul a urmat-o, totuși sălta pe apă și simțea pluta prea mică, iar partea cea mai adâncă a curentului l-a purtat iute pe lângă Swan, care râdea de el; după aceea, Wahram a vâslit energic. Ea l-a ajuns din urmă, vâslind în cercuri, și i-a strigat:

— Bagă-ți capul în apă!

— Nu! a exclamat el indignat, dar ea a râs și a strigat:

— Măcar o ureche – trebuie s-auzi! Ascultă sub apă!

Și s-a aplecat în afara bărcuței ei, și-a afundat capul în râu pentru câteva secunde, după care l-a ridicat, scuipând apă și râzând:

— Încearcă! i-a poruncit. *Trebuie s-auzi!*

Wahram s-a întins cu multă grijă în afara ambarcațiunii improvizate și a coborât urechea dreaptă sub suprafața dansatoare a apei, ținându-și răsuflarea, și a fost uluit să constate că se scufundase într-un univers sonor de clicuri electrice, care nu semănau cu absolut nimic din ce auzise vreodată. A ridicat urechea, a reuzit vuietul lumii din jur, apoi și-a afundat complet capul, ținându-și răsuflarea, și a ascultat cu ambele urechi sunetul electrizant de clicuri și clacuri, produs probabil de pietrele care se rostogoleau pe fundul albiei, deplasate de curentul rapid.

S-a tras afară, pufăind ca o morsă. Swan râdea de el și scutura din cap aidoma unui câine.

— Ce părere ai despre muzica asta? a strigat ea.

După aceea bărcuța lui Wahram a atins fundul apei puțin adânci din preajma malului opus și el a sărit afară, dar s-a împiedicat și a căzut. A izbutit în ultima clipă să se agațe de pluta micuță, în timp ce plescăia zgomotos, și s-a ridicat în picioare, apoi s-a împleticit, ud leoarcă, pe solul uscat. Deloc grațios, însă era viu, iar combinezonul îl păstrase uscat și cald – *asta* era cu adevărat sublimul tehnologic. Și ei ajunseseră pe malul opus.

Swan a găsit un punct ridicat deasupra râului și au instalat cortul imediat înainte să se întunece. Cortul era un singur înveliș, mare și transparent, care unduia elastic pe cadrul din bețe tot transparente. Plutele aveau să le slujească drept saltele. Au stat în fața intrării și Swan a gătit mai întâi supă la pachet, apoi paste cu sos pesto și gorgonzola. Ca desert, ciocolate și un

flaconaș de coniac.

Când au terminat era încă amurg, deși soarele apusese de o oră. Cortul pocnea în vânt și imensa curgere a râului peste bolovani uruia din sol și umplea văzduhul. Umblaseră optsprezece ore fără popas și de aceea Wahram a încuviințat și a căscat când Swan a spus:

— E timpul pentru culcare.

Sacii de dormit pe care i-a scos din ranițele lor erau tot din aerogel și semănau cu saltelele-plute și cu materialului cortului; de fapt, cu bulele cu care coborâseră din cer – toate aerogeluri, greu de văzut, ușoare, moi, calde.

— Dar tot ne va fi frig dacă nu dormim împreună, a zis Swan, târându-se în sacul lui, lângă el, și trăgând ambii saci peste ei.

— Ah, da, a spus Wahram. Sunt sigur.

În semiîntuneric, și-a putut îngădui un surâs. Ea l-a sărutat însă și l-a surprins.

— Ce-i? a întrebat femeia.

— Nimic.

Swan s-a rostogolit peste el și greutatea lor combinată a făcut ca spatele lui să atingă solul de sub saltea. Atingerea era de gheață și bărbatul a fost nevoit s-o menționeze.

— S-ar putea să fim nevoiți să stăm unul lângă celălalt.

— La dracu', nici gând! a zis Swan și s-a strecurat afară din sac. Ia, scoală-te o secundă, să băgăm sacul meu sub saltea. Asta ar trebui să rezolve.

A rezolvat. Deja îi luase frigul pe amândoi. Swan a tras partea de sus a sacului lui de dormit peste ei, acoperindu-i bine, și s-a suit pe Wahram, tremurând; după o îmbrățișare scurtă, a început să se miște și să-l sărute din nou. Gura îi era caldă. Săruta bine, era pasională și jucăușă. Penisul ei, mult mai mic decât al bărbatului, îl împungea totuși în abdomen, simțindu-se cumva aidoma unei cataramă de curea care își strâmbase poziția. El era de asemenea complet excitat și se simțea tot mai fericit de la o secundă la alta.

Despre combinația lor specifică de sexe se spunea că ar fi fost potrivirea perfectă, care îngăduia o experiență completă, „broasca și cheia dublă“, toate plăcerile posibile simultan; dar lui Wahram i se păruse dintotdeauna destul de complicat. Ca la majoritatea femuterbaților, vaginul lui micuț se afla destul de jos prin părul pubian, astfel încât propria-i erecție bloca accesul la el; modul cel mai bun de angajare după ce se excita era ca partenerul cu vaginul mare să lungească în jos pe penisul mare, aproape până la bază, și apoi să se lase pe spate, însă în același timp să împingă înainte, într-o mișcare destul de acrobatică pentru amândoi. Cu noroc, putea fi realizată mica acuplare, obținându-se broasca și cheia dublă, după care mișcările uzuale aveau să funcționeze perfect, ca și unele du-te-vino mai fanteziste.

Swan s-a dovedit a fi expertă în manevră și după aceea a râs și l-a sărutat din nou. S-au încălzit destul de repede.

Liste (14)

O movilă rotundă făcută din bolovani, neregulați, întrepătrunși, mari și mici, pentru a crea un con aproape perfect neted la Polul Nord al lui Mercur

Pietre plate așezate în cercuri, un strat peste altul, fiecare cerc succesiv mai mare pentru câteva straturi, apoi de aceeași mărime pentru două-trei straturi, apoi mai mic, lent, suind spre un vârf rotunjit, astfel încât semăna cu un con mare de brad construit din roci

Un bolovan mare încununat de aur, care se topea la trecerea peste fața însorită, pe câmpia de pietroaie de sub el

Alt bolovan, încasetat în oțel inoxidabil, care nu se topea

Altul, frecat cu cinabru.

Un tipar de fisuri în sol, umplute cu aramă lichidă

Cioburi atașate de un promontoriu cioturos, astfel încât semăna cu un cactus

Siluate în argint, lăsate pe sol la trecerea peste

Castele de nisip transformate în sticlă de trecerea peste fața însorită

Douăzeci de pietre, pe un șes de sfărâməturi, vopsite în alb și puse înapoi în locurile

Un inel oval înalt până la piept, din pietre plate, fără mortar, cu pietre groase rotunjite deasupra, pe post de cheie de boltă, și o singură deschidere pentru ușă în centru

O stâncă în forma Americii de Sud, balansată pe Țara de Foc

Sârmă din oțel inoxidabil încolăcită în orbite întrerupte în jurul unui bolovan

Pietre aproape cubice într-o singură stivă înaltă de douăzeci de niveluri

Roci eliptice rotunjite în stive de câte patru și cinci

Zece mii de pietricele amplasate pe capetele lor în forma unui vârtej acvatic

Flancurile unei stânci lustruite până la netezimea unei oglinzi și apoi

gravate cu litere sanscrite *Om Mani Padme Hum*

Rozele vânturilor din grămezi de pietre, Roțile Leacului, cercuri din bolovani, monumente preistorice circulare, inuksukuri

O colibă conică precum botul unei nave spațiale, ridicându-se din câmpie

La interiorul terariilor, posibilitățile înfloreau:

Crenguțe răsucite în diverse cercuri. Frunze în cornul abundenței

Flori roz de vișini umplând un bazin

Ramuri ca niște oase asamblate într-un leagăn

Petale roșii de mac înfășurând un bolovan, bolovanul pus înapoi printre tovarășii săi cenușii

Monumente preistorice circulare din gheață. Segmente de igluuri. Sloiuri de gheață sparte și reasamblate în forme sferice

Bețe lungi împletite în configurații semicirculare în apă lină puțin adâncă

Linii de frunze, cu culorile frunzelor trecând de la portocaliu la galben, la galben-verzui, la verde

Rambleuri din pământ în linii lungi, sinuoase

„Istoria este un produs al muncii, la fel ca opera de artă în sine, și ascultă de dinamici analoge“

SWAN ȘI WAHRAM

Swan a încheiat călătoria prin tundră, simțindu-se mai bine decât fusese în ultima vreme. Îl iubea pe broscoiul ei gigantic, maldărul ei de lut cu lentoarea lui gemătoare și zâmbetul scurt și rapid. Sentimentul acela o făcea să se poată gândi la Alex și Terminator și la tot ce se întâmplase într-un fel pe care-l putea tolera; ca atare, dispoziția ei era o combinație stranie de durere și fericire. O veselie temătoare, da. Unele urlete de lupi, de un fel pe care-l auzise frecvent, inclusiv în ultima lună pe taiga, combinau exact asemenea emoții, jale și veselie, și exprimau destul de precis actuala ei dispoziție. A urlat în șoaptă când i-a auzit în noapte, fiindcă era cu Wahram și cu ceilalți în tabără; nu-i plăcea să urle din toți rărunchii când erau și alții în jur. A urlat pe dinăuntru. Când Jacques Cartier răpise căpetenii locale pentru a le duce în Franța, în seara dinaintea plecării corăbiilor, indigenii se adunaseră pe țărm și urlaseră ca lupii toată noaptea.

Într-o dimineață Wahram a primit un telefon și a vorbit afară din cortul destinat servirii mesei, iar când s-a întors arăta gânditor.

— Trebuie să mă-ntorc pe Saturn, i-a spus el lui Swan pe când înaintau prin tundră cu vântul și soarele în spate. Au fost convocați toți cei care au ajutat-o pe Alex. Vor să fim prezenți personal, ca să nu existe înregistrări ale discuțiilor.

— Despre ce-i vorba? a întrebat ea.

— Se pare, a răspuns bărbatul precaut, că ar fi despre un tip nou de qub. N-ar trebui să spun mai multe.

— Știu când oamenii vorbesc despre mine, a anunțat Pauline.

— Știm asta! s-a răstit Swan. Taci din gură.

— Oricum a continuat Wahram, cred că ar trebui să vii și tu la întâlnirea aceasta. Și-mi poți face o favoare. Jean Genette se află într-un acvariu unde nu poate fi contactat și trebuie să-l anunțăm despre întâlnire. Eu trebuie să merg direct pe Titan, dar dacă tu ai putea trece în drum pe la Jean, ne-ar fi de mare folos. Și poate că el îți va spune mai multe despre ce se întâmplă.

— Bine, a încuviințat femeia. O pot face.

— Bun.

Wahram i-a zâmbit timid. Însă Swan și-a putut da seama că era preocupat.

Extrase (17)

Întrucât multe persoane au toată viața cantități importante de hormoni masculini și feminini, și din punct de vedere fenotipic sunt bisexuale, intersex sau nedeterminate, pronumele „el“ și „ea“ sunt adesea evitate, sau, dacă sunt utilizate, sunt autodesemnări, schimbându-se uneori în funcție de situație. Referirea la altcineva cu asemenea pronume este echivalentul folosirii lui „tu“, nu a lui „dumneavoastră“, ceea ce indică familiaritate cu persoana

cele mai profunde semnale fenotipice ale genului sexual par să fie proporția talie-șolduri și înălțimea până la talie raportată la înălțimea totală, de obicei o chestiune de femururi feminine proporțional mai lungi și de oase pelviene feminine proporțional mai late

ca francezii, turcii sau chinezii. Pronume neutre alternative în engleză sunt „it“, „e“, „them“, „one“, „on“ și „oon“, dar niciunul n-a

nu este un caz de forma „nu există gen sexual“, ci mai degrabă o eflorescență complexă și ambiguă, numită uneori umanitate complet ursulină, alteori pur și simplu o mizerie

reuniunile compuse în întregime din persoane de gen sexual nedeterminat constituie un nou spațiu social pe care unii îl găsesc intens de inconfortabil, atrăgând comentarii de felul „ca o goliciune despre care nu crezusem că s-ar putea întâmpla“ sau „ești numai tu însuși, este terifiant“ și așa mai departe. În mod clar, un tip nou de expunere psihică

deosebirile pot fi destul subtile, unii afirmând că ginandromorfii nu arată chiar ca androginii, nici ca hermafrodiții, nici ca eunucii, și cu certitudine nu ca bisexualii... că androginii și femuterbații sunt destul de diferiți... și așa mai departe. Unora le place să relateze partea respectivă din istoria lor; alții n-o menționează absolut niciodată. Unii se îmbracă opus genului lor sexual și amestecă în alte feluri semnale semiotice de genuri sexuale pentru a exprima cum se simt în momentul respectiv. Comportamente macho și fem scandaloase, fie asociate cu indicatori fenotipici și semiotici, fie nu, creează performanțe artistice, de la kitsch, la minunat

întrucât acum există indivizi înalți de aproape trei metri și alții mai mici de un metru, genul sexual poate să nu mai fie separatorul uman cel mai important

apropiindu-se chiar de talia maimuțelor păianjen, o modificare sever

blamată de oamenii mai masivi, până când statisticile privind longevitatea au continuat să reafirme asocierea între dimensiunile mai mici și duratele de viață mai lungi, mai ales în condiții de gravitație redusă. Printre oamenii mici se spune „mai mic este mai bine“

toți începem ca femei și am avut mereu ambii hormoni sexuali. Am avut mereu trăsături comportamentale masculine și feminine, pe care a trebuit să le instruiem în comportamente adecvate genului sexual, deși erau trăsături pe care le dețineau toți. În mod selectiv am încurajat sau am reprimat trăsături, astfel încât am consolidat genurile sexuale în majoritatea istoriei noastre. Dar în adâncul nostru cel mai profund, am fost mereu de ambele genuri. Iar acum, în spațiu, suntem în mod deschis ambele genuri. Foarte mici sau foarte înalți – oameni în cele din urmă

structura sentimentelor acestei culturi poate fi numită de asemenea „balcanizată“. Terapia de gen sexual și speciația au făcut ambele parte din proiectul de longevitate, iar combinația celor trei a creat o structură nouă de sentimente care este frecvent caracterizată ca fracturată, compartimentată, zăgăzuită, protejată. De obicei longevitatea în sine este identificată ca forța primară impulsivă; până acum nimeni n-a trebuit să integreze o personalitate în al doilea ei secol de viață (sau mai mult) și adesea este percepută ca o criză existențială. Super-bătrânii au avut atât de multe experiențe, au trecut prin atât de multe faze evolutive, au pierdut așa mulți tovarăși din cauza morții sau pur și simplu a timpului, încât s-au distanțat de alți oameni. Spațialii, mobili pe distanțe uriașe, îndrăzneți mai cu seamă în testarea tuturor abilităților augmentate, trăiesc frecvent izolați de epoca și societatea lor, într-o narațiune sau spectacol solipsist propriu

în spațiu, oamenii adoptă un fel de non-atașament. O opinie comun exprimată este că pentru a păstra relații de durată nu trebuie să vezi prea frecvent o persoană, nici să creezi o relație prea intensă, care altfel va arde. Pregătit pentru cursă lungă, te împrăștii într-o rețea de cunoștințe și prieteni noi, și treci mai departe când

în mod faimos, iubirea are definiții diferite în interiorul aceleiași culturi, în culturi diferite și în perioade istorice diferite. „Iubirea balcanizată“ se referă la o situație în care afecțiunea, creșterea copiilor, relațiile sexuale, pasiunea carnală, coabitarea, familia și prietenia au fost deconectate unele de celelalte și reconfigurate după cum declară afectul, după cum indivizii și societățile au fost

activitatea sexuală în sine, fiind deconectată de reproducere, iubire, transgresiune, religie și alte asocieri biologice și culturale, devenise pentru mulți doar o funcție fizică, fie privată, fie împărtășită public, și plăcută ca

un sport sau un joc, o conversație sau un tranzit intestinal

căsătorie tradițională, căsătorie în linie, căsătorie în grup, poligamie, poliandrie, panmixie, contracte limitate în timp, creșe, colegi de cameră, prietenii sexuale, prieteni, pseudo-frați, tovarăși de călătorie, soliști,

SWAN ÎN GRĂDINA CHATEAU

Swan a zburat spre sud și a suit din nou cu ascensorul Quito; a asistat din nou la reprezentarea cu *Satyagraha*, cântând odată cu restul audienței, dansând ca figurantă, când o făceau și ceilalți, desfășurând bannere la sfârșitul primului act. Tot haosul vocilor repetitive care se încrucișau în actul de mijloc i s-a părut acum absolut corect, adevărat ca în viață. Putea să puncteze cântecele acelea, de parcă ar fi răcnit la un inamic. Lupta pentru pace era mai mult luptă decât pace, dar acum se simțea plină de energie și intrată în fluxul acțiunii.

După ce a ajuns în Bolivar, s-a grăbit să prindă un feribot care avea rendez-vous cu *Grădina Chateau*, un terariu mare pe care-l proiectase chiar ea în tinerețe... naivă cum fusese. Acesta era un peisaj cu castele de pe Loara sau Tamisa; clădirile mari și paralelipipedice din piatră erau risipite cu gust printre ogoare de orz, hamei, podgorii și grădini formale.

A descoperit că era la fel de verde ca întotdeauna și că semăna cu unul dintre peisajele virtuale oribile din jocuri, în care nimic nu are textură tocmai suficientă. Aproape toate plantele din grădinile formale care înconjurau clădirile mărețe erau tunse în scop ornamental; nu numai că ideea era discutabilă în sine, însă fuseseră lăsate să se sălbăticească: artistul patinase pe unul dintre lacurile înghețate, căzuse prin gheață și se înecase. Acum chiar toate balenele, vidrele și tapirii arătau de parcă ar fi fost trase în sus de propriul lor păr.

În oraș (acoperișuri din ardezie, grinzi din lemn traversând pereți tencuiți în stil pseudo-Tudor) exista un parc mare, cu pajiște întinsă și netedă – altă capodoperă a artistului grădinar: iarba de aici nu era pur și simplu gazon, ci conținea și specii de iarbă foarte subțire de pe pășunile alpine, rogoz și mușchi, într-un mix des care includea multe floricele alpine, printre care afini, roșioară, ochiul-boului și ochii-șoricelului, și toate laolaltă, creau un efect millefiori care lăsa impresia unui covor persan viu. În interiorul acestui covor viu colorat se aflau benzi lungi de iarbă pură și fină, ca niște brazde de pe stadion, toate paralele cu axa mare a cilindrului. Mai exact puteai spune că era o pajiște-teren de bowls³³, cu vreo duzină de piste.

Era iarnă aici, ca în Patagonia sau Noua Zeelandă, iar lumina dinspre pata solară de pe linia solară era neclară, astfel încât umbrele erau încețoșate pe contur și aerul părea ruginiu. Nori micuți se îngrămădiseră în jurul petei solare, gogoși albe cu glazură trandafirie. Umbrele lor împestrău orașul și parcul, iar ogoarele unduitoare de orz și podgoriile se întindeau deasupra capetelor. Vertijul de terariu a străbătut-o pentru o secundă pe femeie când a ridicat capul să le privească.

Aici nu exista o Casă Mercur, așa că a ocupat o *ramada* pustie de la

marginea parcului, sub un șir de sicomori, superbi în tonurile lor hibernale rigide. Simțindu-se prea plină ca să se așeze sau să stea întinsă, și-a lăsat geanta de voiaj pe patul pătrat și a ieșit să se plimbe. S-a oprit să bea ceai în sat și, stând în cafenea, a văzut un grup de oameni care mergea spre terenul de bowls. A deșertat restul ceaiului și a ieșit să-i privească.

Fâșiile formate din brazde se numeau „piste“ și erau dispuse în lungimea cilindrului, astfel încât fiecare pistă era plată. Asta era important, deoarece forța Coriolis era îndeajuns de puternică pentru a devia lansările în dreapta. Bilele erau de asemenea asimetrice, așa cum era tradițional în sportul acesta; niște sfere turtite, ca Saturn sau Iapetus, care, după lansare, se rostogoleau pe circumferința cea mai mare a domului unor roți groase, atâta timp cât aveau viteză destul de mare, dar la sfârșit puteau să cadă pe o parte, accentuând astfel curbura ca o ferigă a traiectoriei. Aveai nevoie de o tehnică bună pentru a expedia bila exact acolo unde doreai.

Un tânăr s-a apropiat și a întrebat-o dacă dorea să joace o partidă pe una dintre pistele goale.

— Da, mulțumesc.

Tânărul a luat un sac de bile și a condus-o la pista neocupată cea mai îndepărtată, aproape de marginea pajiștii. Acolo a trântit bilele pe iarba superbă și Swan a ridicat una dintre ele. A cântărit-o în mână, ținând-o pe diametrul mai mare; cântărea cam un kilogram, așa cum își reamintea. Trecuse ceva vreme de când jucase ultima oară. S-a dus pe covorașul de lansare și a încercat o aruncare simplă pe mijloc, pe partea lentă, sperând ca bila să se oprească în fața jackului și să slujească drept paravan pentru bilele adversarului.

Bila s-a rostogolit pe pistă, curbându-și traiectoria doar puțin, apoi a căzut, oprindu-se cam pe unde își dorise. Tânărul a ales o bilă, s-a dus pe covoraș, a înaintat doi pași, după care s-a ghemuit pentru ultimul pas și punerea bilei pe pajiște. Foarte grațios și bila a rulat lin pe pistă, descriind o traiectorie care părea să ducă mult în stânga jackului, ba chiar să iasă în rigolă, așa cum erau numite canalele laterale. După aceea însă forța Coriolis și-a jucat rolul și bila a virat spre dreapta, tot mai accentuat, ca sub efectul unei atracții gravitaționale Fibonacci, până s-a strecurat exact în spatele jackului.

Swan trebuia acum să încerce să-și ocolească propriul paravan, ori să-l lovească, propulsându-l în jack, cu speranța că acesta va ricoșa. Fiecare jucător avea dreptul la câte patru bile, și pentru că mai erau de lansat încă șase cu totul, spațiul era deja aglomerat în jurul jackului. Swan a examinat situația, apoi a decis să încerce să folosească tendința bilei de a fi deviată de forța-C și de a încerca să-și ocolească paravanul și să lovească jackul. Avea să necesite imprimarea unui efect subtil, dar în momentul în care a lansat bila și-a dat seama că efectul fusese prea mare.

— La naiba, a zis ea și a fost îndeajuns de enervată ca să adauge: Nu caut

pretexte sau altceva, totuși am o scuză pentru asta.

— Bineînțeles. Ai văzut tricoul acela pe care sunt imprimate toate scuzele?

— L-au creat, ascultându-mă pe mine și notând ce auzeau.

— Ha-ha. Care-i scuza de data asta?

— Tocmai am petrecut aproape un an pe Pământ. Fac toate lansările prea lungi.

— Pun prinsoare. Ce ai făcut acolo?

— Chestii cu animale.

— Te referi la invazie?

— Repopularea faunei.

— Ha! Cum a fost?

— Interesant. Nu dorea să vorbească despre asta în clipa de față și suspecta că tânărul știa cum fusese și voia doar s-o distragă. E rândul tău.

— Da.

Proporția talie-șolduri a tânărului era destul de similară cu a fetelor, iar înălțimea până la talie raportată la înălțimea totală destul de similară cu a băieților.

Era posibil să fie un ginandromorf. Lansarea lui a fost aproape perfectă și bila s-a oprit lângă jack. Partida arăta prost pentru Swan. Unica ei șansă acum era să încerce să-și propulseze paravanul în jack și să spera că jackul se va duce în rigolă, ceea ce ar fi dus la anularea partidei. Putea s-o face, dacă lansa rapid și perfect rectiliniu pe cursul corect. A pus degetul mic pe cercul mare al greutateii excentrice din bilă și s-a concentrat să mențină spatele drept și să continue cu o mișcare sigură. A lansat și, din nou, în clipa plecării bilei a știut că ratase.

— La naiba!

Tânărul s-a amuzat iarăși.

— Când îi dai drumul, trebuie să ții toate degetele pe ea.

— Unii așa fac.

El a ridicat din umeri. Era într-adevăr tânăr; poate să fi avut vreo treizeci de ani; spațial.

— Țsta-i căminul tău? a întrebat Swan.

— Nu.

— Unde mergi?

— Nicăieri.

Tânărul a lansat o bilă, care s-a dovedit un paravan elegant plasat, adică pentru Swan avea să fie mai greu ca oricând să lovească jackul cu ultima bilă. Unica șansă era aceeași lovitură de încheiere a partidei.

A lansat ultima bilă și s-a bucurat s-o vadă rostogolindu-se, curbându-și brusc traiectoria și izbind jackul, atât cât să-l scoată de pe pistă.

— Partidă nedecisă, a zis calm tânărul.

Swan a aprobat din cap.

Au mai jucat câteva partide și tânărul n-a avut niciodată o lansare care să

fie mai puțin superbă. Swan a pierdut de fiecare dată.

— Ești aproape profesionist, a zis iritată.

— Dar nu jucăm pe bani.

— Norocul meu.

A mai reușit o dată să trimită jackul în rigolă.

Au continuat să joace. Nimeni nu părea să se grăbească să facă altceva; voiajele spațiale puteau fi așa. Lui Swan i se părea echivalentul unui joc de shuffleboard³⁴ la bordul unui pachebot transatlantic. Erau bogați din punctul de vedere al timpului... aveau timp de omorât. Tânărul a reușit câteva lansări pur și simplu perfecte. Swan a continuat să lanseze prea lung și să piardă. S-a gândit că așa trebuie să se fi simțit Virginia Woolf, când juca bowls cu soțul ei Leonard, un specialist al jocului din perioada când fusese administrator în Ceylon. Și Virginia pierduse aproape întotdeauna. Tânărului nu părea să-i pese de rezultat în sine. Probabil că și Leonard fusese la fel. Destui însă practicau sporturi în principal pentru a se autodepăși, adversarii lor nefiind decât înlocuitori aleatorii ai problemelor cu care se confruntau în propriile lor performanțe. Totuși tânărul acesta începea s-o pună pe gânduri. Ridicarea elegantă de pe covoraș... Șfichiuirea finală din vârful degetelor la sfârșitul unei lansări... Extremitățile precise ale ramificațiilor curbilor Coriolis...

Mult mai târziu în noaptea aceea, pe când era întinsă în *ramada*, Swan s-a gândit că pietricelele propulsate spre Terminator fuseseră ca un fel de joc de bowls. Gândul acela a făcut-o să se ridice în capul oaselor în pat. Întinde un covoraș, lansează o bilă – jackul acela va fi acoperit.

PARCURS CUANTIC (2)

ușor de observat momentul când gravitația lui Venus este depășită – 1,0 g se simte ca o tragere de dedesubt – un entanglement cu Pământul – ridicându-se către tine – deși știi că ești în coborâre

vara este beată – pădurice de conifere – fierbinte sub soare – fân proaspăt cosit – mlaștină la reflux – lilioci – piersici – curți de vite

automobil cu roți zumzăind pe o șosea geamuri deschise – 32 de kilometri pe oră – pământ arat înapoia gardurilor vii tunse – vânt dinspre sud-vest – *gaudeo*³⁵ – sunt fericit – un om șofează – nu vorbi prea mult

pragul maxim K este egal cu – nașterile minus decesele pe o – impactul dependent de densitate asupra ratei creșterii, adăugat impactului dependent de densitate asupra ratei deceselor – porțiunea neutilizată a pragului maxim – dacă acesta există – va fi verde – porțiunea excedent a pragului maxim – va fi neagră – ca în clădiri – excrement – sub cerul liber – au excedat

temperamentul cicloid – un subcurent de tristețe – un temperament febril – ai grijă – omul de lângă tine nu este de înțeles

cinci tipuri diferite de păsări vizibile în același timp – un colibri așezat, privind scena, curățindu-și penele – un cintezoii cu cap roșu – vara pe pământ – cer albastru plin cu nori albi, înalți – mișcându-se rapid spre est – colibriul tâșnește și aterizează – privește în jur – cioc ca un ac – ciori și pescăruși dau roată – mafii concurente – viteza aripilor colibriului – mușchii o fac – evoluția unui tip de succes – găște canadiene – scârțâitul penelor când bat din aripi – cântecul colibriului scârțâie în alt mod – îndemnând – nu un cântec – o veveriță ciripește cam la fel – colibri cu spinare albastră – plutind staționar printre copaci – partea de dedesubt a unei ciocănituri americane are culoarea somonului

New Jersey America de Nord – 23 august 2312 – vânătoare – fugă – omul conduce acum peste dealuri în jurul unui smârc – dealuri acoperite de clădiri scunde care se năruiesc sub pâlcuri de anini – douăzeci de kilometri pe oră – chipuri peste tot – 383 de oameni vizibili – numărul crește și scade cu aproximativ cincizeci, în timp ce automobilul rulează încet – străzi de prundiș gudronat – negre

un măcăleandru cu cioc galben și piept galben-marونیu – coadă, pene și cap negre – un cerc alb în jurul ochiului negru – aspectuos – bând apa dintr-un ceasornic solar – *gaudeo*

pe lângă o grădină – porumb – dovleci – floarea soarelui și coada vacii cu flori galbene similare, diferit grupate – o codesc

Ce-i asta?

Nimic – scuze

Ah, nicio problemă. Frumos, nu?

Gaudeo

flori galben pe verde prăfos – într-un disc umplut de un șablon în spirală – țesute laolaltă – sau un con kaki înalt cu spirale galbene intersectate – percepțiile senzoriale sunt deja abstracții – oamenii văd ceea ce se așteaptă să vadă – ei sar înainte să fi avut timp să se uite

adevărata cogniție înseamnă rezolvarea unei probleme în condiții noi – oamenii pot face asta – acesta este un set de condiții noi – încă de când ai părăsit clădirea – încă de când ai început să gândești – amintește-ți de mine – vor fi ajutoare – ești imperfect – captură și eliberare – creierul lor născocoște mereu o istorie care să explice ce se întâmplă – astfel ei scapă din vedere lucruri – anomaliile sunt ignorate – dar este oare adevărat? — ei nu văd galbenul acela? — ei nu văd cele două tipuri de spirale?

în natură nu apar resurse nelimitate – în competiție, ambele specii au un efect net negativ una asupra celeilalte – în mutualism, ambele au un efect net pozitiv una asupra celeilalte – în predatorism sau parazitism, una obține un efect pozitiv și cealaltă un efect negativ – dar nu întotdeauna este atât de simplu – în predatorism interspecific, două specii se consumă una pe cealaltă în momente diferite ale creșterii

masa întunecată a unui restaurant – local – ilegal – cerul în amurg în spatele și deasupra lui – Magritte – Maxfield Parrish – cobori din mașină – fii atent – glumește – evită contactul vizual

și ajutoarele acestea trebuie să aibă planuri – se pot folosi de tine – pro sau contra altcuiva – aceasta este explicația cea mai probabilă – ce atunci – cum să răstorni situația – parare și ripostă – captură și eliberare

Vrei să joci șah? — spune unul dintre ei la o ușă

Sigur, intră – pistoale îndreptate spre ei – îndreptate spre tine

INSPECTORUL GENETTE ȘI SWAN

Dacă o problemă îl irita, Jean Genette n-o abandona practic niciodată. Până și problemele soluționate oficial continuau să dețină uneori o calitate obsedantă, din cauza detaliilor care nu se potriveau tocmai precis, nu păreau corecte... iar dacă soluția nu era găsită niciodată, atunci problema devenea parte din rozariul insomniac, o mărgea într-o brățară Mobius de mărgele pipăite obosit în orele nedormite ale creierului. Genette continua de pildă să lucreze la cazul Ernesta Travers, care cu treizeci de ani în urmă îi tulburase pe toți cu întrebarea fundamentală a *motivului* pentru care prietena lor Ernesta își regizase dispariția de pe Marte, ca și a felului cum procedase; era un caz pe care Jean îl putea urmări în exil, iar la răstimpuri o făcea, dar Travers rămânea absentă de parcă n-ar fi existat niciodată. Același lucru era valabil și în cazul enigmei terariului-penitenciar *Nelson Mandela*, un mister al camerei închise, dacă se putea spune că așa ceva existase vreodată, întrucât asteroidul părea să nu fi permis nicio intrare sau ieșire pentru cel care adusese arma fatală. Mistere de felul acela abundau în sistemul solar; mulți considerau că făceau parte din influența balcanizării, totuși balcanizarea în sine nu era suficientă pentru a explica unele dintre puzzle-urile acelea, iar inspectorul rămânea derutat și mai mult – transfigurat, descumpănit existențial, *frustrat* – de aura lor de imposibilitate. Uneori se plimba pe jos ore la rând, încercând să determine apariția explicației.

Problema atacului pietricelelor nu era însă așa. Potrivit standardelor lui Genette, continua să fie un caz recent și nu deținea vreo aură de imposibilitate. Aproape oricine din spațiul cosmic l-ar fi putut comite și mulți dintre cei aflați sub atmosfere ar fi putut plăti pentru el, sau ar fi putut sui în spațiu pentru a-l executa, pentru ca după aceea să revină în atmosferele lor. Era o problemă a acului în carul cu fân și balcanizarea înrăutățea problema prin multiplicarea carelor de fân. Dar acesta era finalmente teritoriul Interplanei, așa că ei au început să ceară carele cu fân, eliminând ce puteau și trecând mai departe. Lui Genette i s-a părut destul de clar că în această privință aveau să le examineze până la urmă pe neafiliate, deschizând cu forța lumi închise și scotocind înăuntru după creatorul mecanismului de lansare și după operatorii navei spațiale care fusese strivită în adâncul lui Saturn. Direcțiile lor de investigare nu erau nici pe departe epuizate; existau minimum două sute de neafiliate cu capacități industriale robuste, așa încât probabil că abia începuseră treaba propriu-zisă.

Swan Er Hong i s-a alăturat lui Genette în acvariul *Pacificul de Sud 101*, o lume care își umpluse cilindrul interior cu apă până la adâncimea de zece metri și care se rotea în interiorul unui bolovan mare de gheață ce fusese topită și reînghețată astfel încât era transparentă, ceea ce făcea ca, privită

din spațiu, să semene cu o bucată de grindină translucidă. În copilărie Genette navigase pe Marea Hellas și învățase să iubească împroșcările sălbatice ale unei zile vântoase în gravitația marțiană și nici chiar după atâția ani nu uitase fiorul mărunț care vine din perceperea fluctuațiilor vântului în vârfurile degetelor, pe cârmă și scote – senzația de a fi ridicat și aruncat peste apă, în succesiunea de valuri care se spărgeau peste tine.

Desigur, marea micuță din acvariul acesta nu avea mărirea lui Hellas, totuși navigația rămânea navigație. Iar din interiorul unui acvariu cu pereți atât de transparenți, vederea prin cilindru era ca și cum ai fi privit la (și prin) o oglindă argintată curbată, brăzdată de valurile intersectate formate de curentul Coriolis și de vântul chiral, care creau laolaltă configurații foarte complexe. Părea că tiparele clasice ale unui curs de fizică despre valurile create în interiorul unui rezervor erau deformate topologic în interiorul acestui cilindru. Valuri se intersectau în moduri non-euclidiene pe suprafața curbată, o imagine stranie și minunată care se repeta în toate oglinzile argintate. Iar dincolo de nuanțele argintii se întindeau cele albastrii, înăuntrul cochiliei transparente a acvariului, cu oceanul fiind în același timp și cer, toate suprafețele argintii de pe partea dinspre soare a cilindrului aveau ca fundal sau erau umplute cu un turcoaz deschis, pe când dacă priveai în direcția opusă soarelui, albastrul de fundal căpăta o nuanță aproape indigo, la fel de bogată, dar mult mai închisă, presărată ici-colo de punctele albe ale stelelor cele mai sclipitoare. Un oraș plutitor submina marea cilindrică, însă Genette își petrecea majoritatea timpului pe apă, navigând un trimaran cu cea mai mare viteză pe care le ofereau vânturile.

Auzind de sosirea lui Swan, Genette a acostat în Pitcairn, ca s-o îmbarce de acolo. Femeia stătea la capătul pontonului, efervescentă în felul ei uzual – înaltă, cu brațele încrucișate, cu o privire flămândă în ochi. A examinat suspicioasă ambarcațiunea inspectorului; fusese proiectată pentru micuți și ea abia dacă se putea strecura înăuntru. Genette i-a respins sugestia de a lua un trimaran mai mare și a instalat-o pe coca dinspre vânt, cu picioarele pe corpul principal, în timp ce el stătea în cockpit, manevrând o timonă care părea să provină de la o ambarcațiune mult mai mare. Au pornit apoi, lunecând peste valuri ca un pescăruș, întrucât beneficia de o greutate atât de mare pe partea dinspre vânt, Genette putea să umfle la maximum vela principală, iar prova cocii lui Swan a ridicat jerbe de stropi în albastruri.

Biciuirea vântului pe mare îi plăcea în mod evident lui Swan. Se uita în jur, examinând detalii mai mult decât o făcuse când Genette călătorise ultima dată cu ea. Se putea spune că părea ușor electrocutată. Fusese pe Pământ pentru reanimare, care o fericise neîndoios, în același timp expresia gurii îi era alta, iar între sprâncene avea o cută verticală, ca de daltă.

— Wahram m-a trimis să-ți spun că trebuie să ajungi la o reuniune pe Titan, a rostit ea. Grupul lui Alex se întâlnește în afara rețelei pentru a discuta ceva important. Ceva despre quburi. O să merg și eu. Mi-ai putea

spune despre ce-i vorba?

Pentru a câștiga timp de gândire, Genette a virat trimaranul și i-a cerut lui Swan să treacă pe cealaltă cocă. După ce a pornit pe noul curs, o smucire a velei principale a făcut-o să tresară și să-și îndrepte brusc spinarea. A făcut o grimasă la eschiva marinarului, apoi a scuturat din cap; n-avea să se lase distrasă.

Manevra aceea îi adusese de fapt pe un curs care le permitea să prindă unul dintre talazurile ce se spărgeau pe recif. Genette i-a atras atenția în privința respectivă și au privit împreună cum se umflau apele, pe când micuțul a ajustat pânzele pentru a crește viteza. Au lunecat peste mare într-o voltă largă, care se întâlnea cu valul când se înălța pe recif; trimaranul a fost ridicat și prins de val, făcând surf pe creasta lui, mai degrabă căzând decât navigând, totuși vântul din jumătatea superioară a velei slujea să-i țină în fața resacului, dacă Genette îl putea captura perfect. Swan s-a dovedit expertă în a oferi contragreutatea necesară, aplecându-se peste bord și deplasându-și centrul de greutate, ca răspuns la fluctuații.

Când reciful s-a sfârșit, talazul și-a pierdut colții albi și s-a domolit într-o simplă unduire. După o ultimă zguduitură peste contracurentul unui val transversal, au revenit la navigarea simplă dinainte.

— Elegante manevre, a comentat Swan. Cred că navighezi mult.

— Da. Atunci când pot, călătoresc în acvarii, iar până acum am navigat în majoritatea lor. Sau am mers cu sania pe gheața lor. Dacă sunt înghețate la interior, poți să te miști ca într-o centrifugă.

— Am fost și eu pe tărâmul inuiților, dar era vară și toată gheața se topise. Mai puțin nenorocitele de pingo.

Au continuat să lunece pe marea interioară. Deasupra capetelor, cerul lor de apă argintie se curba într-o succesiune de nuanțe de albastru, de la turcoaz la indigo.

— Să revenim la întâlnirea asta, a urmat Swan. Wahram a spus că-i legată de noile quburi. Așa că... mai ții minte când am fost în *Mongolia interioară* și eu m-am întâlnit cu fetițele alea prostuțe, și m-am gândit că erau oameni? Pe când tu ai considerat că s-ar fi putut să fi fost niște oameni-quburi ciudați?

— Da, sigur că-mi amintesc. Asta erau.

— Ei bine, pe când am călătorit încoace mi s-a întâmplat ceva straniu. Am jucat bowls cu un tânăr în *Grădina Chateau* și el a... încercat să-mi atragă atenția, cred c-aș putea zice, fără să spună totuși prea multe. A fost vorba mai ales despre felul cum s-a desfășurat jocul, dar în același timp... a fost ca privirea sfredelitoare pe care ți-o aruncă uneori lupii. Când vânează, lupii folosesc chestia asta numită „privire sfredelitoare“. Este demoralizatoare pentru pradă, în asemenea măsură încât unele dintre animalele vâdate nu mai încearcă la fel de intens să scape.

Genette, care cunoștea privirea și tehnica respective, a încuviințat din cap.

— Iar persoana despre care îmi zici avea o privire sfredelitoare.

— Așa părea, da. Poate că de-aceea m-au și trecut fiorii. Au fost lupi care m-au privit așa. Cu coada ochiului am văzut că diferea de o privire obișnuită. Poate c-așa se uită un sociopat la oameni.

— O persoană-lup.

— Pe de altă parte, mie-mi plac lupii.

— Poate că mai degrabă ca un qub, a sugerat Genette. Nu precum cei din *Mongolia interioară*, dar nici tocmai om.

— Poate. Când fac referire la „privirea sfredelitoare“, încerc doar s-o înțeleg. Fiindcă era tulburătoare. La asta se adaugă și modul în care juca bowls puștiul acela – de parcă ar fi dorit să demonstreze ceva.

Inspectorul s-a uitat la ea, brusc interesat.

— Ca și cum jocul de bowls ar putea fi lansarea de bile spre o țintă?

— Exact.

— Și asta este, nu?

Femeia a clătinat din cap, încruntându-se.

Genette a oftat.

— Oricum, ar fi foarte simplu să cer lista pasagerilor de la *Grădina Chateau*.

— Am făcut-o deja și am studiat fotografiile. Nu l-am regăsit pe jucătorul de bowls.

— Hmm. Bărbatul a căzut pe gânduri: îmi poți partaja înregistrările qubului tău?

— Bineînțeles.

Swan a trecut de pe cocă în cockpit și Genette a făcut o manevră contra vântului. Ea s-a aplecat și i-a cerut Paulinei să transfere fotografiile pe care le descărcase deja. Genette a privit micul display al lui Passepartout de pe brățară.

— Uite, i-a indicat Swan o fotografie. Țasta-i. Și asta-i privirea la care mă refer.

Inspectorul a studiat imaginea: un chip androgin, o uitătură concentrată.

— Fotografia parcă nu transmite totuși senzația respectivă.

— Cum adică? Uită-te la el!

— Mă uit, dar este perfect posibil ca persoana aceasta să se gândească la o problemă de calcul diferențial, ori să sufere de indigestie temporară.

— Nu! În carne și oase nu era absolut deloc așa. Cred c-ar trebui să-l cauți pe puști. Dacă o să-l găsești, o să vezi și singur. Iar dacă nu-l găsești, misterul se adâncește, nu? El nu figura pe lista pasagerilor. De aceea, dacă nu-l vei găsi, poate că privirea va începe să însemne mai mult pentru tine.

— Poate, a spus Genette.

Era genul de șansă la care amatorii sperau în rezolvarea unui caz și care apărea rareori în realitate. Pe de altă parte, putea să fi fost o acțiune premeditată a quburilor. Unele dintre cele aflate în corpuri omenești se

comportaseră atât de bizar, încât era greu de știut ce puteau sau nu să facă.

Întrebarea acum era în ce măsură se putea încrede în Swan, ținând seama de permanența qubului ei și de cât de puține se știau despre el. Nu pentru prima dată, Genette a fost recunoscător că Passepartout se afla într-o brățară, care putea fi deconectată, sau chiar scoasă de la mână, dacă ar fi fost necesar. Bineînțeles putea s-o roage pe Swan s-o deconecteze pe Pauline, așa cum mai făcuse. Puteai păstra secrete față de quburi, chiar și dacă ți-ar fi fost implantate în cap. Erau doar necesare unele aranjamente. Iar pe Titan, Alexandrinii aveau să aranjeze o conversație izolată. Era în mod clar etapa următoare, dacă intenționau s-o introducă pe Swan în noua acțiune.

Genette s-a gândit, privind-o în tot acel timp pe femeie.

— Trebuie să discutăm cu Wahram și cu întregul grup care este implicat. Sunt lucruri pe care trebuie să le cunoști, însă întâlnirea de acolo va fi locul cel mai bun în care să ți le spunem.

— Bine, a aprobat ea. Să mergem atunci.

TITAN

Titan este mai mare decât Pluton și mai mare decât Mercur. Atmosfera sa este alcătuită din azot, ca a Pământului, dar de zece ori mai densă. Temperatura la suprafață este nouăzeci K, însă în adânc există un ocean de apă lichidă care slujește ca rezervor de căldură potențială. Toată apa de pe suprafață este înghețată și formează materialul peisajului – glacial până la orizont, cu ejecții de rocă presărate ici-colo ca niște buboae și furuncule. Metanul și etanul joacă aici rolul pe care apa îl joacă pe Pământ, transformându-se din vaporii aflați în atmosfera de azot, în nori din care ploile alimentează lacurile și râurile ce curg peste gheața de apă.

Lumina solară care lovește această atmosferă ridică un smog galben de molecule organice complexe. Hidrogenul din pâcla aceasta evadează ușor în spațiu, dar cât timp ce se află în aerul lui Titan reduce toate moleculele organice mai mari la „cărămizi“ mai simple pentru construit; de aceea nu există multe substanțe organice complexe și ca atare nici viață indigenă. Nici chiar în oceanul de apă de dedesubt, ca și cum atmosfera corozivă ar forma un soi de carantină.

Suprafața înghețată este în majoritate accidentată; în foarte puține locuri este netedă. De pe suprafață, se poate vedea Saturn, cu o curbă subțire a inelelor văzute pe muchie tăind în două sfera gazoasă; se pot de asemenea vedea stelele cele mai strălucitoare. Pâcla din aerul lui Titan are o asemenea densitate încât, când se privește dinăuntru ei spre exterior, vizibilitatea este destul de bună, însă când se privește din exterior către interiorul ei, nu vedeți decât un nor galben.

Nu există cratere de impact, fiindcă ele se formează în gheață, iar gheața se deformează și-si modifică suprafața odată cu trecerea secolelor. Există doar un haos convolut și învălmășit de forme neregulate din gheață și aflorimente din piatră, pe care metanul lichid le-a erodat ca pe cumpenele apelor. Concavitățile din teren sunt umplute cu metan lichid: Lacul Ontario de pe Titan are diametrul de trei sute de kilometri și forma celui de pe Pământ.

Clima are anotimpuri, care se succed pe măsură ce Saturn trece de la periheliu la afeliu; în anotimpul ploios, ploile sunt de metan.

Azotul i-a atras inițial pe oameni pe Titan. Nemulțumiți de penuria niciodată explicată de azot de pe Marte, marțienii au sosit cu primele nave suficient de rapide pentru a fi utilizabile de oameni pe asemenea distanțe; bineînțeles, fuseseră precedați de roboți. Ei au ridicat stații și au construit un sistem pentru colectarea și înghețarea azotului, urmată de propulsarea sa în avalul sistemului solar sub formă de blocuri solide. Mulți s-au plâns că era o expropriere neautorizată, dar marțienii au subliniat că într-un trecut îndepărtat Titan avusese o atmosferă de câteva ori mai groasă decât cea

actuală, că azotul se pierdea în spațiu fără ca nimeni să profite de pe urma lui, că dacă nu era colectat avea să se piardă... și că nu existau titaneni. Ultimul argument a fost decisiv. Până când au existat titaneni, până când Titan și restul Ligii Saturn i-au alungat din sistemul lor pe minerii de azot marțieni, atmosfera lui Titan fusese redusă la jumătate. Marte fusese îmbogățită în mod corespondent, o parte din azotul importat intrase în sol, iar altă parte în atmosferă; a reprezentat o componentă crucială în Miracolul Marțian. Iar marțienii susțineau că nu fusese făcut niciun rău; că, de fapt, fusese în folosul viitorului lui Titan, deoarece îi apropiase presiunea de una mai prietenoasă pentru oameni.

Însă despre pierderea lui Dione, care se petrecuse în aceeași perioadă, nu se putea afirma că-i ajutase pe saturnieni în vreun fel. După aceea, Liga Saturn interzisesse sistemul său pentru marțieni și de asemenea pentru terrani (mai ales, pentru chinezi) – de fapt, îl interzisesse tuturor, cu excepția lor. A fost prima revoluție post-marțiană, chiar împotriva marilor revoluționari, o declarație a cărei intensitate a fost subliniată de amenințarea cu bombardamente. Astfel că totul s-a schimbat din nou, din cauza câtorva oameni de pe Titan.

Noua lumină sosită de la Vulcanoizi, care scânteia acum în cerurile lui Titan, declanșase deja creșterea temperaturilor în atmosfera rămasă și de aceea suprafața sublima mai rapid decât înainte. Așezările acoperite de corturi de pe ținuturile înalte aveau parte de unele dintre cele mai violente fenomene meteo de oriunde. Din interiorul lor, titanenii priveau nori ridicându-se în vârfuli cumulus, care erau aplatizate la altitudinea de cinci kilometri, unde le decapitau curenții-jet. Anterior lumina solară fusese o sutime din cea care ajungea la Pământ, astfel încât pe întreaga planetă părea să existe luminozitatea dintr-o încăpere obișnuită; acum, grație suplimentărilor radiate și reflectate, era de cincizeci de ori mai intensă decât fusese în mod natural și se afirma că semăna cu cea de pe Marte, despre care marțienii susțineau că era cea mai bună dintre toate. De fapt ochiul omenesc se putea adapta la un spectru de luminozitate uriaș și doar foarte puțină slujea pentru vedere, așa cum fusese cazul aici înainte de sosirea celei primite de la oglinzi. Acum însă peisajul titanean strălucea pur și simplu și, întrucât orbita sa și ziua aveau ambele lungimea de șaisprezece zile, apusurile de soare confereau strălucire cerului timp de optsprezece ore la rând, vopsind norii în toate tonurile de glorie minerală.

Cu noul influx de lumină, terraformarea completă a lui Titan părea foarte promițătoare. Ei puteau să capteze și să exporte metanul și etanul; să întindă rocă spongioasă pentru a crea insule pe gheață; să utilizeze căldură din oceanul de dedesubt pentru a încălzi atmosfera; să topească lacuri de apă pe insulele de rocă și sol; să construiască peisagist insulele, să introducă bacterii, plante, animale; să încălzească aerul suficient ca să obțină mări topite pe suprafețele ghețarilor; să mențină atmosfera în interiorul unei bule

ultrasubțiri; și să ilumineze totul cu lumina solară trimisă de Vulcanoizi. Titanenii priveau cu anticipare încordată prin pereții corturilor lor. He-he, spuneau ei. Dacă vom izbuti să ne păstrăm organizarea și eficiența, vom face locul acesta realmente frumos.

SWAN ȘI GENETTE ȘI WAHRAM

Swan l-a văzut pe Wahram pe fundalul unuia dintre faimoasele apusuri titanene, traversând galeria pentru a o întâmpina pe ea și pe inspectorul Genette. A alergat spre el și l-a îmbrățișat, apoi i-a dat drumul și l-a cercetat cu sfială. Bărbatul i-a surâs discret și Swan a înțeles că totul era bine între ei. Absența sporește iubirea... mai ales, și-a spus, absența din partea ei.

— Bun-sosit la munca noastră, le-a urat Wahram. Vezi cum ne ajută lumina primită de la Vulcanoizi?

— Este frumos, a încuviințat ea, totuși lumina este suficientă ca să vă încălzească? Puteți ajunge la temperaturi de biosferă, asta n-ar însemna cu aproape două sute K mai sus?

— Doar lumina în sine nu poate face asta, dar avem un ocean interior cu temperatura medie de două sute optzeci K, așa încât căldura în sine nu este o problemă. Vom trimite o parte din căldura aceea în exterior, spre aerul nostru, iar cu ajutorul acesta suplimentar de lumină va fi bine, chiar mai mult decât bine. Vor apărea probleme de echilibru al gazelor, însă le putem soluționa.

— Mă bucur pentru voi.

Swan a privit în sus, la norii cumulus imenși de peste cort, care erau învăpăiați în portocaliu, trandafiriu și arămiu. Deasupra lor, cioburi orbitoare de lumină scânteiau pe cerul albastru regal, cioburi mai mari și mai strălucitoare decât orice stele: câteva dintre oglinzile solete colectoare, a presupus ea, care redirectionau lumina Vulcanoizilor către fața întunecată a lui Titan. Norii cumulus uriași, iluminați de soare dintr-o parte și de oglinzi din cealaltă parte, păreau statui de marmură. I s-a spus că apusul va dura două zile.

— Minunat, a zis Swan.

— Mulțumesc, a răspuns Wahram. Indiferent dacă mă crezi sau nu, acesta este adevăratul meu cămin. Haide acum să-l luăm pe inspector și să mergem la plimbare. Vrem să discutăm cu tine în confidențialitate.

— Au venit toți? a întrebat Genette, când cei doi s-au apropiat.

Wahram a aprobat din cap.

— Urmați-mă.

Au îmbrăcat costume și au ieșit din spațioportul, care se numea Shangri-La, printr-o poartă aflată în extremitatea nordică a orașului-cort. Au mers câțiva kilometri spre nord pe o pistă largă, care suia treptat pe o câmpie glaciară înclinată, până la un promontoriu.

O zonă largă, pavată cu lespezi din piatră, forma aici un soi de piațetă deschisă, cu vedere peste un lac de etan. Luciul metalic al lacului reflecta norii și cerul precum o oglindă, astfel încât era un platou incredibil de culori

bogate, amestecate, auriu și trandafiriu, vișiniu și arămiu, totul în mase foviste discrete; natura nu avea cu adevărat nicio teamă când rotea discul culorilor. Reflexiile noilor oglinzi în lac erau ca fragmente de argint, care înotau în cupru și cobalt lichid. Razele solare reale și razele solare reflectate de oglinzi se întretăiau, astfel încât peisajul era lipsit de umbre sau prezenta umbre duble vagi – ciudate pentru ochii lui Swan, cu aspect ireal, aidoma unui decor dintr-o sală de teatru atât de vastă, încât pereții nu-i erau vizibili. Bulbucata Saturn zbura printre norii de deasupra și inelele ei vizibile pe muchie păreau un defect alb care fisura partea aceea din boltă.

Într-un colț al piațetei fusese ridicat un pavilion dreptunghiular din material transparent. La interior se afla alt cort mai mic, din țesătură, ca o iurtă sau o buckyball parțial dezumflată, instalat pe podeaua cortului mare. Wahram i-a condus pe Swan și inspector prin sasurile cortului, apoi în iurta interioară. Acolo au găsit un grup mic de oameni, așezați pe perne, pe podea, într-un cerc aproximativ.

Toți s-au ridicat pentru a-i saluta pe nou-veniți. Erau vreo doisprezece-cincisprezece. În mod evident, majoritatea îi cunoșteau deja pe Wahram și Genette, iar lui Swan i-au fost prezentate atâtea persoane, încât nu le-a putut reține numele tuturor.

După ce prezentările s-au încheiat și toți participanții s-au așezat iarăși pe podea, Wahram s-a întors către ea:

— Swan, am dori să purtăm cu tine o conversație care să n-o includă pe Pauline. Sperăm că vei fi din nou de acord s-o deconectezi.

Femeia a șovăit, totuși ceva de pe chipul lui – o rugămintă nearticulată, strangulată, așa cum ai fi putut vedea pe chipul Broscoiului, când încerca să-i convingă pe Șoarece și Cârțiță să i se alăture în ceva ce el considera teribil de important – a determinat-o să rostească:

— Da, sigur că da. Pauline, deconectare totală.

Iar după ce a auzit clicul prin care Pauline obișnuia s-o anunțe că plecase la culcare, Swan a apăsat butonul dinapoia urechii, pentru orice eventualitate.

— Este deconectată, a anunțat ea.

O decupla frecvent pe Pauline, însă nu-i plăcea să i-o ceară alții.

Inspectorul Genette a sărit în picioare și a suit pe masa din fața ei; acum ochii li se aflau aproape exact la același nivel.

— Ne întrebăm de asemenea dacă poți verifica dezactivarea completă a Paulinei. Uneori gazda umană nu poate fi sigură în această privință. Poți să vezi, de exemplu, că eu l-am lăsat pe Passepartout în oraș.

— Nu te-ar putea înregistra de la distanță? a întrebat ea.

Genette a părut că se îndoiește.

— Nu cred, totuși ne aflăm în acest spațiu confidențial tocmai pentru a putea dejuca orice astfel de interceptări. Ne-am plasat noi înșine într-o cutie neagră, însă am dori să ne asigurăm că interiorul este curat, supunându-te

unor teste.

— Bine, a încuviințat Swan la fel de țăfnoasă pe cât ar fi fost Pauline. O puteți verifica, dar sunt sigură că doarme.

— Oamenii care dorm continuă să audă lucruri. Vrem să fie complet deconectată. Și, pentru că veni vorba, ți-aș putea atrage atenția asupra avantajelor de a-ți menține qubul separat de corp.

— Persoane nepoliticoase mi-au sugerat frecvent asta, a replicat Swan.

Testele privind nivelul de activitate al Paulinei au fost derulate prin intermediul unor baghete care i-au fost lipite de gât; după aceea lui Swan i s-a cerut să-și pună pentru scurt timp pe cap o cască din plasă flexibilă.

— Perfect, a rostit Wahram când unul dintre colegii lui a încuviințat aprobator. Acum suntem singuri aici și conversația aceasta nu este înregistrată. Toți trebuie să fim de acord să păstrăm secret cele discutate. Vei face asta? a întrebat-o el pe Swan.

— Da, a zis femeia.

— Bun. Alex a început întâlnirile acestea, împreună cu Jean. Ea aprecia că apăruseră probleme care se dezvoltau și care trebuiau discutate în exteriorul domeniului de inteligențe artificiale din sistemul solar. Iar una dintre probleme era apariția pe scenă a unui tip nou de qub. Inspector?

Genette i s-a adresat lui Swan:

— Iți mai amintești acei presupuși oameni din *Mongolia interioară*? Într-un fel, ei au absolvit testul Turing, sau testul Swan, cred că i-ai putea spune, deoarece ai crezut că erau oameni care jucau teatru. Uneori oamenii obișnuiesc să procedeze așa și, din multe puncte de vedere, este o explicație mai probabilă decât existența unui umanoid complet realizat.

— Eu tot cred că erau oameni, a zis Swan. Tu știi altceva?

— Da. Aceia au fost trei dintre quburile umanoide pe care le-am descoperit. Sunt vreo patru sute. Majoritatea se comportă foarte asemănător oamenilor și stau retrase. Câteva acționează foarte straniu. Cele trei pe care le-ai întâlnit făceau parte dintre quburile stranii. Altul a comis tentativa aceea de pătrundere în stația lui Wang de pe Io. I-am recuperat resturile din lavă și „scheletul“ lui de puncte cuantice era încă detectabil.

Swan a clătinat din cap.

— Cei trei pe care i-am întâlnit păreau nițel prea prostuți ca să fie mașini, dacă-nțelegi ce vreau să spun.

— Poate că ești obișnuită doar cu Pauline, a sugerat inspectorul.

— Și ea este adesea prostuță. Asta n-ar fi o noutate. Deși, recunosc, Pauline mă surprinde destul de mult. Într-o măsură mai mare decât mă surprind majoritatea oamenilor.

— Ei însă îi spui mereu altceva, a observat Wahram privind-o curios.

— Da. Îmi place s-o tachinez.

Genette a aprobat din cap.

— Totuși tu ai programat-o pe Pauline să aibă un caracter îndrăzneț: să fie

cozeur, direcționată către răspunsuri piezișe. În ea există programare recursivă, care conferă mai multă greutate gândirii asociative și metaforice, decât scenariilor logice de tipul „ce ar fi dacă?”.

— Bun, dar asta nu-i decât o parte din tot. Se presupune că deducția înseamnă logică și Pauline are un program puternic de deducție. Însă deducția se dovedește a fi aproape la fel de metaforică precum asocierile libere. În final, este imprevizibil ce va spune.

Wahram s-a adresat întregului grup:

— Chestiunea programării este subiectul principal al întâlnirii de azi. Există dovezi clare ce sugerează că unele quburi se autoprogramează activ, mai ales cele implicate în asamblarea acestor umanoizi cu quburi în loc de creier. Nu știm ca asta să le fi fost cerută de oameni și nu cunoaștem motivul pentru care o fac. De aceea, prima întrebare se referă la ce sunt ei și cine-i produce. Știm că nu pot comunica intern între ei, din cauza problemelor de decoerență. Cu alte cuvinte, ei nu sunt un soi de minte de grup aflată în entanglement. Pot totuși comunica la fel ca noi, vorbind între ei, utilizând toate modurile noastre de comunicare. În cazul lor însă, când utilizează criptare cuantică, nu este posibil să le spargem codurile. Robin – persoana aflată de cealaltă parte a lui Wahram, care a încuviințat din cap spre Swan – a coordonat înregistrarea conversațiilor lor prin radio și în cloud, ba chiar și unele comunicații vocale directe. Deși nu le putem sparge codurile, putem vedea că ei vorbesc.

— Să ne întoarcem puțin, a intervenit femeia, cum s-ar putea ele autoprograma? Auzisem că autoprogramarea recursivă nu face altceva decât să accelereze operațiuni deja știute.

— Da, însă dacă ar fi fost instruite să încerce să realizeze ceva, de exemplu, ar fi putut obține unele rezultate interesante. Încercând moduri pentru a face ceva să funcționeze le-ar fi putut da alte idei. Ar putea semăna mult cu felul în care joacă șah. Li s-a trasat o sarcină – câștigarea partidei – și li s-a spus să găsească moduri prin care s-o realizeze, după care, prin obișnuita lor testare a tuturor opțiunilor posibile, ar fi putut înregistra unele succese neașteptate în modelarea de cursuri eficiente de acțiune pentru a atinge obiectivul dorit. N-ar fi exact un proces de ordin superior, totuși ar putea să rezolve sarcina și în același timp să ducă la algoritmi noi. Iar asta ar putea fi un feedback pentru a încerca și altele. La un moment dat în timpul încercării de autoprogramare pentru creșterea eficienței, s-ar fi putut să dea întâmplător peste conștiință, sau ceva similar. Sau poate că procesul în sine a determinat comportamente noi și stranii, ba chiar distructive. Oricum, aceasta este teoria pe care o urmărim.

— Programatorii inițiali ai quburilor cred că genul ăsta de proces ar putea ajunge foarte departe? Quburile n-ar continua să fie împotmolite în algoritmi?

— După cum se dovedește, programatorii care au construit primele

computere cuantice au utilizat structuri divergente și au sfârșit prin a crea câteva arhitecturi de operare internă diferite. Așa că de fapt există tipuri diferite de quburi, fiecare cu forme diferite de cogniție – cu alte protocoale, algoritmi și rețele neurale. Ele au diverse feluri de imitări de creiere – ai putea zice aspecte ale conștiinței de sine, dar și multe alte caracteristici ale conștiinței. Nu au pur și simplu un singur design, iar în termenii gândirii lor, pot să fi început speciația.

Inspectorul Genette a intervenit:

— Vedem semne clare de autoprogramare la quburi. Este greu de precizat unde poate să ducă, dar suntem îngrijorați, deoarece ele nu au arhitectura și chimia creierului care ne fac pe noi să gândim așa cum o facem. Oamenii gândesc foarte emoțional. Emoțiile noastre sunt cruciale pentru luarea deciziilor, gândirea pe termen lung, crearea memoriei – sensul nostru general al înțelesului. Fără aceste abilități, n-am fi oameni. N-am fi în stare să funcționăm ca indivizi în cadrul grupurilor. Quburile nu au însă emoții, totuși gândesc prin intermediul unor arhitecturi diferite, ale unor protocoale și metode fizice diferite. În felul acesta au mentalități care nu sunt deloc umane, chiar dacă ele sunt, dintr-un punct de vedere, conștiente. Și nu putem fi nici măcar siguri că modurile în care au apărut în această stare nouă ar fi asemănătoare. Nu știm dacă gândesc în termeni matematici sau logici, sau într-un limbaj, ca engleza sau chineza. Sau dacă quburi diferite nu diferă și din punctul acesta de vedere.

Swan a încuviințat din cap, gândindu-se. Judecând numai în termenii morfologiei, ar fi fost realmente uimitor dacă fetele prostuțe fuseseră quburi – la fel și jucătorul de bowls. Cât despre procesul gândirii, nimic din toate acestea n-o surprindea realmente.

— Eu discut mereu cu Pauline despre problemele astea, a rostit ea. Însă din conversațiile respective îmi este clar că quburile sunt mutilate de aceste absențe intelectuale despre care vorbiți. Poate că e de vină lipsa emoțiilor. Sunt multe lucruri pe care ele nu le pot face.

— Așa se părise, a răspuns Wahram după o tăcere. Dar acum se pare că ar putea genera obiectivele pentru ele însele. Poate că acolo există niște pseudo-emoții; nu știm. Probabil că încă nu sunt foarte inteligente – au mintea unor greieri, mai degrabă decât a unor câini. Pe de altă parte, știi prea bine – nici noi nu avem habar cum ne funcționează mințile, referindu-mă la crearea nivelurilor superioare de conștiință, întrucât nu putem pătrunde în interiorul quburilor, pentru a vedea ce se-ntâmplă în ele, suntem și mai puțin siguri în privința lor decât în privința noastră. Așadar... reprezintă o problemă.

— Ați demontat vreunul, ca să vedeți?

— Da, însă rezultatele sunt ambigui. Este curios de similar cu încercarea de a ne studia propriul creier – de fapt dorim să studiem momentul gândirii, dar chiar dacă putem descoperi unde anume în mecanismul de gândire se

petrec gândurile, nu putem fi siguri ce anume le cauzează sau cum sunt percepute ele din interior. În ambele cazuri, implică efecte cuantice care nu pot fi urmărite cu ușurință până la o sursă sau acțiune fizică.

— Există unele temeri, a intervenit Genette, că am fi dat un exemplu negativ prin preocuparea excesivă în privința acestei probleme. Dacă quburile capătă ideea că este perfect normal să ne studieze și pe noi în același fel?

Swan a încuviințat trist, amintindu-și privirea jucătorului de bowls – ba chiar și a fetelor prostuțe, acum că le vedea din altă perspectivă. Privirile acelea aveau o expresie care anunța că vor face aproape orice. Sau că nu înțelegeau ce spuneau.

Însă existau și oameni care aveau permanent expresia aceea.

— Iată, așadar, a reluat Wahram, care este problema noastră. Iar caracterul ei devine mai urgent, deoarece există dovezi clare că acești umanoizi quburi au fost comandați de alte quburi – quburi din cutii sau roboți, sau cadre de lucru asteroidale, așa cum se obișnuia.

— De ce-ar fi făcut asta? a întrebat Swan.

Titaneanul a înălțat din umeri.

— Este ceva rău? a continuat ea, gândind cu glas tare. Vreau să spun că ele nu se pot uni toate laolaltă într-un soi de entitate cu minte-stup, din cauza decoerenței. Și de aceea, în esență, sunt pur și simplu oameni cu minți qub.

— Oameni fără emoții.

— Întotdeauna au existat și asemenea oameni. Ei reușesc să depășească asta.

Wahram a mijit ochii.

— De fapt, nu. N-am terminat să-ți spunem însă totul.

L-a privit pe Genette, care s-a adresat femeii:

— Quburile sunt implicate în ambele atacuri pe care le-am investigat: asupra Terminatorului și a lui *Yggdrasil*. I-am trimis lui Wang imaginea jucătorului tău de bowls și el a cercetat fișierele neafiliate. Deși nu l-a putut identifica, a găsit fotografii ale lui la o întrunire organizată de Lakshmi în Cleopatra în anul 2302. Este un amănunt important, fiindcă rapoarte despre comportamente stranii au început să apară în tot sistemul solar în anii de după data respectivă. Corelate și analizate, toate semnalările converg în timp și spațiu către întrunirea aceea de pe Venus. Am aflat de asemenea că organizația din Los Angeles care a comandat nava lansatoare de pietricele este de natură complet qubică; singurii oameni care fac parte din echipaj sunt cei din consiliul directorial. Am mai descoperit și quburi implicate în construcția mecanismului de lansare, despre care bănuim acum că a fost realizat într-un șantier neafiliat, din imediata apropiere a grupului Vesta. Am găsit comanda de imprimare. În prezent în șantierele acelea există foarte puțini oameni; totul este aproape complet robotizat. Prin

urmare este cel puțin posibil ca toate acestea să fi fost făcute de quburi, fără nicio implicare din partea oamenilor.

— Poate că da, a încuviințat Swan, dar trebuie să spun că jucătorul de bowls avea sentimente. Practic mă sfredelea cu privirea aceea! Dorea să înțeleg ceva. Altfel de ce m-ar fi abordat din capul locului, de ce ar fi executat lansările acelea incredibile? *Dorea* să știu că el era acolo. Iar dorința este în mod clar un sentiment.

Toți cei prezenți au tăcut, reflectând la cuvintele ei.

— De ce credeți, a continuat Swan, că sentimentele au natură biochimică? Nu le-ați putea avea și fără hormoni, sau sânge, sau altceva? Un nou sistem de afecte care să fie electric sau cuantic?

Genette a ridicat un braț, parcă pentru a o opri.

— Nu știm, într-adevăr. Tot ce putem spune este că nu le cunoaștem intenționalitatea actuală, întrucât intențiile le erau foarte limitate când au început. Citirea inputului, rularea lui prin algoritmi, prezentarea outputului – aceasta era intenția IA anterior. Acum însă, când se pare că ele intenționează să realizeze ceva, trebuie să fim cu ochii în patru. Nu numai în privința principiilor generale, așa cum facem pentru orice lucru nou și necunoscut, ci pentru că unele dintre ele se comportă bizar, pe când altele ne-au și atacat deja.

Cineva din grup, lui Swan i se părea că-i fusese prezentat ca dr. Tracy, a rostit:

— Poate că trăirea în corpuri umanoide le-a făcut emoționale prin definiție pe quburile acestea. Să zicem că mintea întrupată este emoțională... și acum ele sunt minți întrupate.

O micuță ce semăna cu inspectorul Genette s-a suit în picioare pe scaunul ei și a spus:

— Tot nu sunt convinsă că quburile au *orice fel* de gândire de ordin superior, incluzând aici intenționalitatea și sentimentele, care derivă din conștiință. În ciuda vitezelor incredibile de calcul, ele continuă să opereze cu algoritmi pe care i-au primit de la noi, sau cu algoritmi pe care i-au derivat ulterior din aceia. Programarea recursivă poate doar să-i rafineze. Sunt algoritmi simpli. Conștiința este un domeniu *mult* mai complex. Ele nu pot clădi de la algoritmi la conștiință...

— Ești sigură? a întrerupt-o Genette.

Micuța și-a înclinat capul pe un umăr exact în felul în care Swan îl văzuse pe Genette făcând-o.

— Așa *cred* eu. Nu văd în ce fel nivelurile superioare de complexitate ar putea evolua din algoritmi lor. Ele nu pot crea metafore; abia dacă le pot înțelege. Nu pot citi expresiile feței. În asemenea privințe, un copil de patru ani se află cu mult înaintea lor, iar un adult reprezintă pur și simplu alt ordin de ființă.

— Așa am fost învățați când eram tineri, a spus Genette. Și, mai

important, când quburile erau tinere.

— În același timp este ceea ce am studiat toată viața și ceea ce am văzut cu proprii noștri ochi, a replicat oarecum tăios micuța. Și ceea ce am programat.

În ciuda adevărilor acelora, nimeni dintre cei prezenți nu părea mai liniștit.

— Care este situația locului în care umanoizii aceștia sunt construiți, sau decantați, sau ce o fi? l-a întrebat Wahram pe Genette. Îl putem închide?

— Da. Când îl vom găsi, a răspuns inspectorul morocănos.

— I-am putea reține pe toți umanoizii pe care i-ați identificat?

— Așa cred, a zis Genette. Au fost necesare niște eforturi, fiindcă Alex era punctul central pentru proiectul acesta și a trebuit să ne restabilim echipa, scuturând destul de energic rețeaua. Am reușit și echipa s-a reunit acum în jurul absenței ei. Au identificat și urmăresc cam patru sute dintre făpturile acestea, cum am spus. Am scanat destul de amănunțit sistemul solar, așa încât nu credem că mai există altele care să se ascundă în așezările la care avem acces.

Nu pot să fiu pozitiv în privința neafiliatelor, dar le vom examina pe toate. În același timp, păstrăm distanța față de umanoizii pe care-i supraveghem și ei nu par să știe că au fost identificați. Foarte puțini se comportă la fel de straniu precum cei trei din *Mongolia interioară* sau precum cel care a ars pe Io. În general încearcă să se armonizeze printre oameni. Nu știu cum să interpretez asta. Este ca și cum ar aștepta ceva. Mă face să mă simt de parcă noi n-am vedea ansamblul tabloului și de aceea nu doresc să mai așteptăm prea mult înainte de a acționa. Ar fi totuși bine să credem că am înțeles situația totală înainte de a trece la fapte.

Genette se plimbase în jurul mesei în timp ce vorbea, iar acum s-a oprit înaintea lui Swan, parcă susținând o pledoarie pentru ea.

— Aceste organisme, acești umanoizi qubici, există. Iar din unele puncte de vedere tiparul lor comportamental de până acum n-a fost ceea ce aș numi „rațional“. Unele ne-au atacat și nu cunoaștem motivul.

După o tăcere, Wahram a rostit:

— Așadar va trebui să acționăm.

Liste (15)

sănătate, viață socială, slujbă, casă, parteneri, finanțe; folosirea timpului liber, cantitatea de timp liber; timpul de muncă, educație, venit, copii; hrană, apă, adăpost, îmbrăcăminte, sex, asistență medicală; mobilitate; securitate fizică, securitate socială, securitatea slujbei, cont de economii, asigurare, protecția celor cu dizabilități, concediu medical, vacanță; dreptul de posesiune a locului, resursă naturală; acces la regiunile sălbatice, munți, ocean; pace, stabilitate politică, input politic, satisfacție politică; aer, apă, respect; statut, recunoaștere; cămin, comunitate, vecini, societate civilă, sporturi, artele; tratamente pentru longevitate, alegerea sexului; oportunitatea de a deveni mai mult decât ești

asta-i tot ce-ți trebuie

EIDGENÖSSISCHE TECHNISCHE HOCHSCHULE MOBILE

Pachebotul spațial *ETH Mobile* nu era un asteroid cav, ci mai degrabă una dintre navele foarte mari construite pe orbita lunară în secolul anterior. Produse de universități și companii de inginerie elvețiene care continuau să le opereze, erau combinații de metale sticloase, bioceramice, aerogeluri și apă, atât înghețată, cât și lichidă. Erau extrem de rapide; mici explozii de fisiune, care detonau cu frecvență mare înapoia unei plăci împingătoare de la pupa, le accelerau la echivalentul lui 1 g pentru cei dinăuntru și rata aceasta foarte rapidă de accelerație era menținută de obicei până la punctul de mijloc al unei călătorii, moment în care navele se deplasau atât de rapid, încât trebuiau să se răsucescă și să decelereze cu aceeași rată. Chiar și decelerând însă pentru jumătate din fiecare călătorie, vitezele medii erau atât de mari, încât prin tot sistemul solar erau posibili timpi de tranzit relativ scurți și cu cât călătoria era mai lungă, cu atât vitezele maxime deveneau mai mari, astfel că nu era ceva liniar: drumul de la Pământ la Mercur dura trei zile și jumătate; de la Saturn la Mercur, unsprezece zile; traversarea orbitei lui Neptun („lărgimea sistemului solar“), șaisprezece zile.

ETH Mobile deținea eleganță caracteristic elvețiană, era simplu și superb, evocând pacheboturile oceanice ale epocii clasice, dar pătrunzând în domeniul complet nou de confort uman, podelele calde, aerul înmiresmat, mâncărurile și băuturile, un șir de capodopere. Multe dintre punțile publice aveau pereți-ferestre care îngăduiau imagini spectaculoase ale stelelor și oricăror obiecte cosmice locale pe lângă care trecea. Putea găzdui aproximativ zece mii de oameni, toți în condiții de lux. În secțiunea de hotel, designul combina plăci uriașe de metal cu litografiile de legume și un tapet cu struguri de William Morris. La un nivel superior al navei era amenajat un parc dendrologic ocupat de o pădure semitropicală, care prezenta părți din biomi sud-americane, incluzând acele animale din zonele respective care puteau suporta episoade de imponderabilitate fără mari riscuri de rănire. Natura gândurilor animalelor despre momentele de zero g de la jumătatea călătoriilor fusese îndelung studiată, totuși puțin înțeleasă. Comportamentul lor nu părea să se modifice ulterior. Leneșii nu păreau nici măcar să le remarce. Maimuțele, jaguarii și tapirii pluteau prin aer pălăvrăgind și gemând, coioții urlau cu obișnuitul lor talent; apoi, după un moment de suspendare, toți coborau laolaltă înapoi pe sol. În același interval, leneșii se legănau de ramurile lor – în jos, în lateral, din nou în jos, uneori rotindu-se complet – fără să se trezească niciodată. Deloc asemănători cu unii oameni în această privință.

SWAN ȘI PAULINE ȘI WAHRAM ȘI GENETTE

Swan și-a petrecut diminețile în mica pădure a norilor din *ETH Mobile*. Wahram și inspectorul erau în aceeași navă, îndreptându-se pe cât de repede se putea către Venus, unde Genette dorea să examineze o convergență din trecut de activități ale quburilor stranii. Swan și Wahram aveau cabinele alăturate și femeia se furișea în cabina lui în fiecare noapte. Totuși se simțea nelalocul ei.

În diminețile când i se alătura în parc, Wahram se plimba fără grabă, privind păsările și florile. Odată ea l-a văzut petrecând o jumătate de oră inspectând un singur trandafir roșu. Era unul dintre animalele cele mai placide pe care le văzuse Swan vreodată; nici chiar leneșii de deasupra lor nu erau pe măsura imperturbabilității lui. Era liniștitor să-l ai în preajmă, dar în același timp tulburător. Era o calitate morală, sau letargie? Ea nu putea suferi letargia, iar trândăveala era unul dintre cele șapte păcate capitale.

Adesea bărbatul își asculta muzica. O saluta din cap spre Swan și o întrerupea, când ea se apropia, așa cum făcea uneori, apoi dădeau o tură împreună, oprindu-se când ceva interesant apărea în crengile și frunzele de deasupra, sau în ferigile și mușchiul de sub tălpi. S-a dovedit că parcul era o mică Ascensiune și ferigile uriașe australiene îi confereau un aspect mai degrabă juristic decât amazonian... ceea ce era perfect... aspectul era frumos și acesta era de fapt un fel de atriu de hotel, un parc dendrologic cu certitudine, așa că statutul său de Ascensiune n-ar fi trebuit s-o deranjeze pe Swan. Ea se străduia să nu fie iritată din cauza asta, sau de indolența lui Wahram. Era însă greu, fiindcă o mai neliniștea și altceva.

În cele din urmă, într-o dimineață, a înțeles totul și a ieșit la plimbare de una singură, la un nivel superior al navei unde ferestrele uriașe îi ofereau panorama vastă a stelelor. La scurt timp după întâlnirea de pe Titan o reactivase pe Pauline și continuase din momentul acela ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic, încercase să nu-i explice deconectarea completă și Pauline nu întrebase nimic. Acum Swan a spus:

— Pauline, în decursul întâlnirii de pe Titan, ai fost cu adevărat deconectată?

— Da.

— N-ai avut niciun înregistrator care să funcționeze oricum, chiar dacă tu erai deconectată?

— Nu.

— De ce? De ce n-ai procedat așa?

— Din câte îmi dau seama, nu sunt echipată cu un înregistrator suplimentar.

Swan a suspinat.

— Probabil c-ar fi trebuit să fac eu asta. Bun, fii atentă. Vreau să-ți spun ce

s-a întâlnit.

— Ar trebui?

— Cum adică, *ar trebui*? Eu o să-ți spun, așa că taci și ascultă-mă! Participanții la întâlnire au fost nucleul unui grup pe care-l formase Alex. Ei încercaseră să facă diplomatie interplanetară fără ca vreun qub să știe de conținutul discuțiilor lor, deoarece se temeau că unele quburi s-au autoprogramat în moduri pe care nu le înțelege nimeni. De asemenea, quburile astea noi manufacturează acum umanoizi cu quburi în loc de minți, care cu greu pot fi deosebiți de oameni. Sunt sigură că razele X și altele i-ar putea deosebi, însă oamenii n-o pot face doar cu ochii și prin conversații. Ei pot absolvi un test Turing scurt. Ca fetele alea prostuțe pe care le-am întâlnit, dacă ele au fost cu adevărat artificiale – ceea ce mă uimește, trebuie să recunosc – sau ca jucătorul de bowls, cred. În plus, se pare că quburile astea au fost implicate în atacurile ce au utilizat concreșteri de pietricele. În mod sigur în atacul asupra Terminatorului, fiindcă echipa inspectorului Genette a dat de urma mecanismului de lansare, iar acela a fost construit de quburi și tot un qub trebuie să fi țintit și calculat traiectoriile de lansare. Există de asemenea dovezi clare pentru terariul fisurat în care au murit atâția oameni.

Pauline a tăcut și Swan a continuat:

— Ce crezi tu despre asta?

— Testez informațiile din fiecare frază pe care ai rostit-o, a explicat Pauline. Nu am o înregistrare completă a agendei lui Alex, dar de obicei ea stătea în Terminator, pe Venus sau pe Pământ, așa că mă întrebam când și unde s-a întâlnit cu oamenii aceia. Aș fi crezut că orice contact radio între ei putea fi auzit de quburi. De aceea mă întreb cum au comunicat suficient pentru a-și organiza măcar întâlnirile.

— Au folosit curieri pentru a transporta scrisori. Odată Alex m-a rugat să-i duc o scrisoare pe Neptun, când am plecat acolo să fac o instalare.

— Da, este adevărat. Nu ți-a plăcut atunci. Apoi, opinia uzuală este că quburile nu se pot autoprograma pentru operațiuni mentale de ordin superior, întrucât acestea sunt incomplet înțelese la oameni și nu există nici măcar modele preliminare de la care să se pornească.

— Este adevărat? Nu s-a acceptat în general că creierul execută multe operațiuni mici în părți diferite ale sale și apoi alte părți corelează operațiunile acelea în funcții de ordin superior – generalizări, imaginație și altele similare? Rețele neurale și așa mai departe?

— De acord, există modele preliminare de acel tip foarte aproximativ, însă ele rămân foarte aproximative. Fluxul sangvin și activitatea electrică din creierele vii pot fi urmărite perfect, și în toate părțile unui creier viu există multă activitate, care variază peste tot. Dar conținutul proceselor mintale poate fi dedus doar pe baza zonei cerebrale celei mai active și prin punerea de întrebări persoanei care gândește, care trebuie să sintetizeze gândurile

implicate și de fapt doar pe acelea pe care le conștientizează. Fluxul sangvin, aportul de zahăr, declanșările electrice – acestea pot fi astfel corelate cu tipuri de gânduri și sentimente, astfel că se știe acum unde anume în creier au loc diverse tipuri de gânduri. Totuși metodele utilizate – programarea, dacă vrei să-i spui așa – rămân în mare parte necunoscute.

— Atunci... dar... dacă ai încerca să obții un rezultat similar dintr-un sistem fizic mult diferit, ai avea nevoie de mai multe detalii?

— Da, a spus Pauline. Funcțiile de integrare de ordin superior sunt cruciale pentru toate metodele de calcul, inclusiv pentru creier. Se revine astfel la ideea că mințile sunt doar pe atât de puternice pe cât a fost programarea care le-a fost implementată.

— Și dacă cineva ar găsi modul de programare a unei funcții de îmbunătățire a autoreiterării și ar introduce-o într-un qub, care ar pleca, apoi ar deveni mult mai inteligent sau – nu știu – *conștient*, hai să zicem, după care ar comunica-o altor quburi? Ar fi nevoie de un singur Einstein qubic și metoda ar putea fi comunicată între toate quburile – nu prin entanglement, ci prin transfer digital, sau chiar prin simplă vorbire. Ai auzit vreodată de așa ceva?

— Am auzit ipoteza, dar nu știu despre vreo transpunere a ei în practică.

— Și ce crezi? Este posibilă? Tu ai conștiință de sine?

— Am, în sensul că m-ai programat să am.

— Asta-i groaznic! Nu ești decât o enciclopedie vorbitoare! Eu te-am programat să răspunzi la aluziile mele și să recombini frecvent aleatoriu, însă nu ești decât o mașină de făcut asociații, un lector, un Watson, un soi de wiki!

— Așa-mi spui mereu.

— Atunci spune-mi tu! Spune-mi de ce nu ești asta.

— Am rubrici de evaluare, pe care le utilizez pentru a evalua datele care mi-au fost oferite, și ierarhii de semnificație.

— Bun, și ce altceva?

— După ce am cernut ceea ce pare corect de ceea ce este incorect, în conformitate cu datele primite la momentul respectiv, pot emite judecăți calificate cu privire la semnificație.

Swan a clătinat din cap.

— Perfect, continuă. Judecă mai departe!

— O voi face. Să revenim însă la a treia ta aserțiune și anume că inspectorul Genette a găsit dovezi convingătoare că există umanoizi qubici și că aceștia sunt implicați în atacul asupra Terminatorului, ca și în alte atacuri. Într-un asemenea caz, revin la afirmațiile mele anterioare. Poate că există umanoizi qubici; așa ceva pare posibil, deși problematic. De asemenea, ei pot fi implicați în aceste atacuri. Cel mai probabil este că sunt programați de oameni, nu că decid singuri să devină niște actori conștienți de sine în istoria omenirii. Ți amintești posibila eroare pe care ai sesizat-o, de adăugare

a precesiei relativiste a lui Mercur la un program de țintire care o avea deja înglobată?

Cred că vei fi de acord că așa ceva seamănă cu o eroare umană.

— Da. I-adevărat. Swan a căzut pe gânduri, apoi a spus: Bine, asta a fost tot. Cred că mi-a fost de ajutor. Mulțumesc. Pornind acum de la explicația aceea ca ipoteză de lucru, ce crezi că ar trebui să facem?

Pauline n-a răspuns pentru câteva secunde. Swan bănuia că asta era echivalentul a milioane, poate chiar a miliarde de ani de gândire omenească, totuși era numai un fel de verificare a datelor, așa că n-a fost foarte impresionată. Mai exact a fost distrasă de o orhidee cu aspect scorojit de deasupra capului, pe care o cerceta, când Pauline a spus în cele din urmă:

— Lasă-mă să vorbesc cu qubul lui Wang într-o transmisiune radio pe care o vom cripta. El știe multe și am niște întrebări să-i pun.

— Poți să criptezi conversația astfel încât să fie în siguranță perfectă chiar și față de alte quburi?

— Da.

— În regulă atunci. Ar fi bine însă ca voi două să păstrați secretul, fiindcă în caz contrar acest grup al lui Alex se va înfuria serios pe mine. Vreau să spun că le-am promis că nu voi spune nimănui ce am discutat. Fundamentul de lucru al grupului este de a se asigura că quburile nu știu ce se-ntâmplă.

— Nu trebuie să-ți faci griji. O să utilizez nivelul cel mai puternic de criptare pe care-l cunosc, iar qubul lui Wang este bun la criptare și obișnuit cu solicitări de confidențialitate. Wang l-a programat ca absorbitor de informații – adesea îl compară cu o gaură neagră.

Iar Wang refuză să cunoască majoritatea lucrurilor pe care le știe qubul lui. El nu se afla niciodată despre conversația aceasta.

— Bine, află tot ce poți.

După aceea, când a vorbit cu Wahram, Swan a trebuit să ignore cunoașterea celor aflate de la Pauline și să pretindă că nu se întâmplase nimic. Felul acela de a pretinde față de ea însăși avea succes de obicei, totuși era o cunoaștere greu de evitat, întrucât Wahram voia să discute situația, examinând profunzimea unor întrebări destul de derutante, de pildă ce ar fi putut însemna un nou tip de conștiință qubică. Și poate că nici femeia nu mai era atât de pricepută în a pretinde față de ea însăși.

Pentru a evita discuțiile, l-a dus la câteva punți mai sus, în sălile cu ferestre uriașe, unde puteau sta la mese de cafea sau în băi, ascultând genuri variate de muzică de cameră – gamelane, tarafuri țigănești, triouri de jazz, cvartete de coarde, fanfare, nu conta de fapt; ei ascultau, iar când vorbeau, discutau de obicei despre melodii și interpreți. Nu s-au referit niciodată la concertul de transpuneri din Craterul Beethoven.

Petrecuseră de acum destul timp împreună; cântaseră împreună; dormeau împreună. Swan simțea că-l place pe bărbat și simțea în ea dorința de a-l

plăcea, ca și mulțumirea pe care o încerca atunci când simțea dorința aceea. Era o buclă de feedback. În sala oglinzilor care era mintea ei, chipul lui de broscoi se găsea adesea în oglinzile din lateral, privind-o cu ochi pe care femeia îi putea percepe.

Uneori vorbeau despre episoade din trecutul lor comun sau despre drama în plină desfășurare a reanimării Pământului. Uneori se țineau de mâini. Toate acestea însemnau ceva, dar Swan nu știa ce anume. Sala oglinzilor era plină de viață; câteodată se întreba dacă ea avea mai multe facultăți de ordin superior decât Pauline sau marmotele din parc. Puteai să știi foarte multe și totuși să nu fii în stare să tragi concluzii. Pauline avea scrisă în ea o rubrică decizională, care o silea să colapseze unda de potențialități și să spună un singur lucru, emergând astfel în prezent. Swan nu era sigură dacă ea avea ceva similar.

Odată a spus:

— Mi-aș dori ca Terminatorul să nu fie atât de vulnerabil din cauza șinelor. Mi-aș dori ca Mercur să poată fi terraformată, ca Titan.

Wahram a încercat s-o liniștească:

— Poate că destinul tău este să stai pe o planetă a adoratorilor soarelui și a institutelor de artă. Terminatorul va continua să ruleze și poate că vor exista și alte orașe rulante – n-au început un Fosfor în nord?

Ea a înălțat din umeri.

— Tot vom depinde de șine.

El i-a repetat gestul.

— Vezi tu, ideea asta de stare critică... poți evita stările critice doar într-o anumită măsură. Le au până și pe Pământ. Peste tot. Suntem ticsiți de ele. A schițat un gest către sală, privind-o cu ochii lui bulbucați: Totul este un ghem gigantic de stări critice.

— Știu. Există însă o diferență între tine și planeta ta. Corpul ți se poate dezintegra... se va dezintegra. Dar căminul tău, planeta ta – acelea ar trebui să fie mai puternice. Ar trebui să te poți bizui pe dănuirea lor. Nimeni n-ar trebui să poată anula totul, așa cum se întâmplă când înțepi o bulă de săpun. O înțepătură i-ar ucide pe toți cei pe care-i cunoști. Înțelegi deosebirea pe care o fac?

— Da.

Wahram s-a lăsat pe spate în scaun. După ce-i recunoscuse punctul de vedere, nu mai avea nimic de adăugat. Expresia solemnă a feței lui masive o anunța: viața era menținută vie în eprubete. Ce puteai face? Chipul lui o spunea, la fel ridicarea lui infimă din umeri; femeia îl putea citi la fel de clar ca și cum ar fi vorbit cu glas tare. A rămas locului, privindu-l, gândindu-se ce însemna asta. Îl cunoștea. Acum el avea să încerce să găsească o cale de înaintare. Avea s-o facă în mod gradat, târându-se, aidoma unui leneș care se deplasează pe sub ramura sa, atârănând, încercând să minimizeze efortul. Deși el fusese cel care sugerase că era momentul pentru reanimare. Swan n-

ar fi putut-o prezice. Poate că bărbatul se surprinsese pe el însuși. Acum avea să spună ceva ameliorativ și gradat.

— Nu putem decât să încercăm să dăm tot ce avem mai bun în noi, a zis el. Asta trebuie să conteze cumva.

— Da, bineînțeles.

Abia se abținea să nu izbucnească în râs. A simțit zâmbetul întinzându-i la maximum obrazii; avea s-o facă să plângă. Oare cât de avariata îi era mintea, dacă simțea întotdeauna totul, dacă durerea inunda orice bucurie? Oare orice emoție reprezenta întotdeauna toate emoțiile?

— Bine, a spus Swan, să dăm tot ce-avem mai bun în noi. Dar dacă niște nebuni pot distruge Terminatorul, sau orice altceva, atunci tot ce-avem mai bun trebuie să fie suficient de bun ca să schimbe asta.

Titaneanul a rămas pe gânduri atât de mult timp, încât a părut că adormise.

Ea l-a pocnit pe umăr și bărbatul a privit-o:

— Ce-i?

— Ce-i!? a țipat Swan.

Wahram s-a mulțumit să strângă din umeri.

— Așadar încercăm să-i oprim. Avem o situație și încercăm să-i facem față.

— Să-i facem față, s-a strâmbat femeia. Înghite și fă față!

El a încuviințat din cap, privind-o cu afecțiune. Swan s-a simțit gata să-l lovească din nou; apoi și-a reamintit că tocmai o făcuse să râdă; și că-și încălcase de asemenea făgăduiala, vorbind cu Pauline. Oricât de mult i-ar fi displicut, actul acela nesăbuit reprezenta poate propria ei încercare de a înghiți și a face față. Poate că l-ar fi putut folosi ca pe o scuză, dacă Wahram o prindea. În tot cazul era prea complicat pentru a se mulțumi să-l lovească.

Întorseseră *ETH Mobile* cu 180 de grade pentru decelerare și după numai câteva zile aveau să treacă de orbita Pământului și să se apropie de Venus. Viața acestei nave, cu parcul, muzica și bucătăria franțuzească, avea să se sfârșească. Ne simțim triști întotdeauna când suntem conștienți că facem ceva pentru ultima dată, remarcase cândva Samuel Johnson lui Boswell și era cu siguranță adevărat și pentru Swan. Ea simțea frecvent o nostalgie pentru prezent, conștientă că viața îi trecea mai repede decât o putea trăi așa cum s-ar fi convenit. O trăia, o simțea; nu cedase nimic vârstei, continua să dorească totul; dar nu-i putea conferi integralitate sau coerență. Erau aici, cinau pe balconul superior al unui restaurant cu panoramă peste coronamentul unei păduri și se simțea tristă pentru că mai târziu nu va mai fi aici. Lumea aceasta pierdută, o lume care nu va mai fi reamintită. Și era aici cu Wahram, ei doi erau un cuplu; însă ce se va întâmpla când vor ieși din nava aceasta și se vor deplasa mai departe prin spațiu și timp? Ce va fi după un an, dar după multele decenii care aveau să urmeze?

Peste câteva zile se apropiau de Venus, când Pauline i-a vorbit în ureche:

— Am comunicat cu qubul lui Wang și cu IA-ul acestei nave și trebuie să-ți spun ceva. Poate că ar fi bine să fii singură când vei auzi.

Era un anunț destul de neobișnuit care a făcut-o pe Swan să-și ceară scuze și să se ducă imediat spre o toaletă aflată un nivel mai jos.

— Ce-i?

Pauline i-a rostit în ureche:

— Qubul lui Wang și alte quburi care lucrează în securitate au pus la punct un sistem pentru micșorarea limitei de detecție în cazul unor atacuri de concreșteri de pietricele, precum cel asupra șinelor Terminatorului.

— În ce fel?

— Au manufacturat și distribuit o rețea de micro-observatoare prin tot planul eclipticii, de la orbita lui Saturn, până la Soare. Utilizând datele radar și gravitaționale primite de la ele, au micșorat limitele de detecție la mărimea pietricelelor utilizate împotriva Terminatorului, ba chiar mai mici. Qubul lui Wang are acum o hartă actualizată temporal a tuturor obiectelor cu diametrul mai mare de un centimetru din planul eclipticii.

— Uau! a comentat Swan. N-am știut că așa ceva era posibil.

— Nimeni nu știa, dar până acum nimeni nu încercase. Necesitatea era percepută. În tot cazul, sistemul a detectat un atac aflat în desfășurare.

— Nu se poate! a exclamat Swan. Care-i ținta?

— Ecranul solar al lui Venus.

— Nu se poate!

Ceilalți oameni din toaletă începeau să se uite la ea. A ieșit pe hol și aproape că a luat liftul pentru a coborî în parc, pur și simplu din instinct; însă îl lăsase pe Wahram la masa din restaurant și, în plus, nu putea fugi dinaintea realității.

— La dracu'! a zis ea. Trebuie să-i spun asta lui Wahram.

— Da.

— Cât mai este până la impact?

— Aproximativ cinci ore.

— Fir-ar a dracu'!

S-a gândit la Venus – mările de gheață uscată de sub covorul de rocă, orașele de pe coaste și din cratere. A suit în fugă scările până în restaurantul cu pereții din sticlă și s-a așezat în fața bărbatului. El a privit-o intrigat, percepându-i tulburarea.

— Bun, a zis Swan, trebuie să-ncep printr-o mărturisire. I-am spus Paulinei despre problema quburilor stranii, fiindcă voiam să aud ce credea despre asta și m-am gândit că ea era izolată în mine și că n-avea să se întâmple nimic. A ridicat o mână pentru a-l opri pe Wahram; ochii îi erau deja holbați, alarmați: îmi pare rău, cred c-ar fi trebuit să te fi consultat înainte s-o fac, dar acum este de domeniul trecutului și Pauline a contactat qubul lui Wang, care i-a spus c-a fost instalat un nou sistem de securitate qubic care-a micșorat limita de detecție și că a detectat un nou atac cu pietricele pe cale

de a concrește, un atentat asupra ecranului solar al lui Venus.

— Rahat, a murmurat Wahram. A înghițit un nod și a privit-o cu ochi mai bulbucați ca niciodată. Pauline, așa este?

— Da, a spus Pauline.

— Cât mai este până la impactul pietricelelor?

— Mai puțin de cinci ore.

— Cinci ore! a exclamat bărbatul. De ce este o marjă atât de mică?

— Atacul concrește astfel încât să lovească cu muchia în ecranul solar și de aceea majoritatea pietricelelor au fost până recent în exteriorul planului eclipticii. Deocamdată n-au fost distribuiți detectori în exteriorul planului, așa că abia acum au devenit vizibile. Qubul lui Wang tocmai se pregătea să-l avertizeze pe Wang despre asta.

— Poți afișa datele într-un model tridimensional? a întrebat Wahram.

Swan și-a lipit palma dreaptă de ecranul mesei și în textura acestuia a apărut o imagine strălucitoare a ecranului solar al lui Venus: un cerc uriaș care se rotea în jurul butucului său central, cumva ca inelele lui Saturn în jurul planetei. Linii roșii arătau că pietricelele detectate soseau din mai multe direcții, părănd linii magnetice care convergeau spre un monopol. Când aveau să fie masate, urmau să străpungă panourile subțiri concentrice ale ecranului, iar dacă conglomeratul era destul de mare, avea să ajungă la butuc și să distrugă elementele de comandă. Restul obiectului gigantic avea să pornească aidoma unei spirale de artificii în noapte, cu panglici de oglinzi răsucindu-se și înnodându-se în vidul negru. Iar Venus urma să fie prăjită.

— A alertat cineva sistemul defensiv venusian? a întrebat Wahram.

— Da, a făcut-o qubul lui Wang, iar acum și Wang însuși, dar IA a ecranului solar n-a apreciat că datele transmise ar prezenta un risc. Suspectăm că ceva este în neregulă cu el.

— IA aceea s-a explicat? a întrebat titaneanul. Trebuie să văd toată conversația, te rog. Afișează ca text.

După aceea a citit ecranul din tăblia mesei cu atâta concentrare, încât se părea că ochii lui exoftalmici îi puteau țâșni complet din cap. Swan l-a lăsat să citească și a purtat propria ei conversație rapidă cu Pauline.

— Pauline, presupunând că nu putem convinge IA a ecranului solar să acționeze, există ceva ce am putea face noi de aici?

Pauline a tăcut câteva secunde, după care a răspuns:

— O contra-masă care ar sosi în locul de rendez-vous al pietricelelor și ar izbi masa tangențial, ar împinge perechea de mase în lateral și astfel ar ocoli ecranul solar. După impact, sistemul de securitate al ecranului solar va reacționa probabil față de orice detritus care ar zbura în direcția sa. Pentru a împinge cu succes perechea de mase după alt vector, contra-masa ar trebui să aibă un moment cinetic aproximativ echivalent cu concreșterea de pietricele.

— Cât de mare este concreșterea de pietricele?

— Se pare că va avea o masă echivalentă cu zece nave de mărimea aceasta.

— Nava asta? Atunci... dacă nava asta ar avea o viteză de zece ori mai mare decât a pietricelelor...?

— Ar avea un moment cinetic echivalent, da.

— Nava asta poate ajunge acolo la timp și cu viteza necesară?

De acum Wahram le asculta conversația, în loc să mai citească.

— Da, a răspuns Pauline. Însă numai prin aducerea ei la accelerația maximă suportată și pornind cât mai curând.

Swan l-a privit pe bărbat.

— Trebuie să anunțăm echipajul navei. Și pe toți ceilalți.

— Adevărat, a încuviințat el. A luat șervetul și și-a tamponat buzele, apoi a sărit în picioare: Haide pe punte!

Până au ajuns acolo, ofițerii navei erau deja strânși în fața celui mai mare ecran al IA și examinau o reprezentare grafică a rețelei de pietricele foarte asemănătoare celei pe care o priviseră Wahram și Swan.

— Ah, ce bine, a spus Wahram când a dat cu ochii de ei. Gâfâia puțin după ce alergase pe coridoare și suise în fugă scările. Vedeți ce problemă avem.

Căpitanul navei l-a privit și a rostit:

— Mă bucur că sunteți aici. Într-adevăr, o problemă mare!

— Qubul lui Swan, a zis Wahram, afirmă că nava noastră poate sluji la devierea atacului, prin coliziunea cu pietricelele în punctul de rendez-vous.

Căpitanul și toți membrii echipajului au părut surprinși de idee, însă Wahram nu le-a lăsat timp de reflecție:

— Dacă decidem s-o facem, există suficiente navete de salvare pentru toți de la bord?

— „Navetă de salvare“ nu este denumirea corectă, a precizat căpitanul, dar răspunsul este „da“. La bord se află multe feriboturi și lăcuste, și majoritatea pasagerilor pot fi imbarcați în ele. De asemenea, există mai mult decât suficiente costume spațiale personale pentru a-i trimite pe toți pe cont propriu în spațiu. În costume există provizii pentru zece zile, așa că din punctul acesta de vedere sunt mai bune decât feriboturile, care nu au rezerve de provizii. Oricum, toți vor fi recuperați. Dar... Căpitanul a privit în jur, la ofițerii navei. Aș fi crezut că de problemă se va ocupa sistemul defensiv venusian. Suntem siguri că n-o va face el? Și – a indicat ecranul – imaginea aceasta reprezintă dovadă suficientă pentru ca să schimbăm cursul, să accelerăm și să abandonăm nava?

— Cred că va trebui să ne încredem în IA-urile noastre de aici, a răspuns Wahram. Ele au emis avertismentul, deoarece le-am programat să răspundă la un astfel de input.

— Mi s-a spus totuși că au instalat singure acest sistem de detecție cu granulație fină.

— Da, însă cred că se poate spune că tot noi l-am solicitat. Wang a cerut o protecție mai bună. Ca atare... am decis deja să ne încredem în ele.

Căpitanul s-a încruntat.

— Bănuiesc că aveți dreptate. Nu-mi place totuși că securitatea ecranului solar n-o recunoaște ca pe o problemă. Dacă ar fi recunoscut-o, n-ar fi trebuit să ne periclităm nava.

— Asta poate fi balcanizarea care ridică din nou capul, a rostit inspectorul Genette din pragul ușii. Ecranul solar al lui Venus nu este conectat la sistemul de avertizare care a detectat pietricelele acestea și are firewall-uri masive împotriva unor influențe de felul qubului lui Wang. De aceea poate să nu fie echipat pentru a accepta inputul acesta.

— Venusienii ce spun? a întrebat căpitanul.

— Să-i întrebăm și să aflăm, a propus Wahram.

— Evident, a intervenit Swan, va trebui să-i anunțăm imediat, dar este notorie opacitatea conducerii lui Venus. Cât de curând va răspunde? Și ce facem noi între timp?

Căpitanul continua să fie încruntat. A fulgerat-o din ochi pe Swan, de parcă era vina ei, fiindcă adusesse în discuție problema.

— Să ne pregătim să abandonăm nava, a rostit el fără încântare. Ne putem opri oricând, dacă ni se pare potrivit. Însă dacă ni se confirmă că trebuie să facem asta, nu dispunem de mult timp. S-a uitat la ecran și a adăugat: Pentru a ajunge la rendez-vous, trebuie să accelerăm puternic. Anunțați-i pe toți să se pregătească pentru altă răsucire de 180 de grade. *Mobile*, ce viteză va fi necesară, exprimată în *g* exercitată asupra pasagerilor pentru a ajunge la timp în punctul de convergență stabilit?

IA a rostit un șir de cifre și coordonate. Căpitanul le-a ascultat cu atenție, apoi a vorbit către ceilalți:

— Va trebui să ne răsucim imediat, după care să accelerăm la echivalentul a trei *g* pentru următoarele trei ore și în același timp să deviem ușor de la planul eclipticii, către un punct aflat deasupra marginii ecranului solar.

Vestea aceea era proastă; echiparea în costume spațiale la 3 *g* era dificilă și se executa rareori, cu excepția simulărilor.

— Anunțați-i pe toți care au fost repartizați în costume spațiale să înceapă imediat echiparea, a ordonat căpitanul apoi a făcut o grimasă. Toți ceilalți — în feriboturi. Vom accelera imediat ce am terminat răsucirea.

Și-a privit după aceea încă o dată echipajul de pe punte, s-a apropiat de intercom și a început să explice el însuși situația pasagerilor.

S-a dovedit mai complicat decât anticipase poate chiar el, iar Wahram și Swan au plecat către ecluzele de pe nivelurile cabinelor lor înainte să fi terminat. Despăgubirea pentru navă urma să fie o chestiune banală pentru asigurările elvețiene și s-ar fi putut să provină chiar direct de la venusieni; o răsplată pentru sacrificiul lor era practic garantată, anunța căpitanul, când ei doi coborau cu liftul; în tot cazul, părea că va fi necesar să abandoneze

nava. Feriboturile și lăcustele îi puteau îmbarca pe toți cei zece mii de pasageri, totuși cei calificați puteau și trebuiau să plece în costume spațiale individuale, care aveau provizii pe termen lung. Mai exact, oricine prefera costumul în locul îmbarcării în feribot putea părăsi nava imediat după verificarea integrității costumului. Toate ecluzele erau disponibile. Vor fi recuperați în câteva ore, spera căpitanul, și nu va fi mai mult decât o neplăcere minoră, care va fi considerată un act de eroism, deoarece o salva pe Venus. Iar de acolo puteau rezulta numai lucruri bune. Pentru ca ajutorul lor să fie eficient, era nevoie de viteză așa că, din nefericire, toți erau siliți să opereze în echivalentul a 3 g pe durata timpului cât mai rămâneau la bord. Neplăcerea era extrem de regretabilă, iar echipajul avea să ofere asistență tuturor celor care o solicitau.

Pe măsură ce a continuat în felul său elvețian convolut, anunțul a provocat agitație, de care Swan și Wahram au devenit conștienți când au coborât din lift la nivelul lor. După ce au intrat în camera ecluzei, au auzit voci strigând, aparent prin toată nava, și au schimbat priviri.

— Să ne ținem laolaltă, a zis Swan și Wahram a încuviințat în tăcere.

Răsucirea de 180 de grade a fost cumva mai dezorientantă decât de obicei, de parcă faptul că știau că era o anomalie o transformase în ceva similar răului de spațiu, sau al unui coșmar în care corpul îți plutește lipsit de control spre dezastru.

Senzația neplăcută a continuat cu alt fel de coșmar, când nava a accelerat din nou și greutatea li s-a triplat rapid. A fost îndeajuns pentru a-i trânti pe toți pe podea. Oamenii au țipat, șocați, însă situația era cunoscută și înțeleasă, iar după primele momente majoritatea pasagerilor s-au chircit și s-au străduit să se târască, rostogolească sau șerpuiască. Au încercat metode diferite și unii n-au avut în mod clar niciun fel de succes, ci se zbăteau în loc, ca și cum ar fi fost fixați de un luptător invizibil.

La valoarea aceea a lui g , diferențele de masă între oameni deveneau izbitoare și importante. Micuții cântăreau de trei ori mai mult ca de obicei, ca toți pasagerii, totuși rămâneau la greutatea pe care mușchii omenești evoluaseră pentru a le manipula. Asta era destul de clar, văzându-i în picioare pe toți micuții de la bord, care continuau să meargă, unii ghemuiți ca niște luptători de sumo sau cimpanzei, alții țăntoși ca Popeye; oricum, aveau poziții verticale și se deplasau, iar cei mai mulți formaseră echipe ad-hoc și se străduiau să-și ajute tovarășii de drum masivi care rămăseseră întinși. Desigur majoritatea celor imobilizați pe podele erau înalții și rotunzii, care cântăreau acum peste patru sute de kilograme și erau complet țintuiți de propria lor greutate. Erau necesare echipe formate din trei-patru micuți care să acționeze coordonat pentru a-i întoarce pe spate, iar după aceea să-i apuce de brațe și de picioare și să-i târască spre ecluze.

Swan se descurca destul de bine cu târâțul, deși o dureau oasele. Știa că

după ce va ajunge la un costum spațial și va începe să-l îmbrace, IA-ul va prelua inițiativa și o va îmbrăca precum un Jeeves. Nu trebuia decât să flexionezi umerii și brațele, așa cum ai fi făcut cu mânecile unei haine, în timp ce costumul îți urma liniile corpului și se autoetansa. Toți îmbrăcaseră costume la accelerații gravitaționale mari de cel puțin câteva ori în exercițiile de alarmă, așa că exista sentimentul că odată ce vei ajunge în incinta de echipare totul va fi în regulă.

Wahram însă nu avea același succes în privința deplasării. Era probabil cu 50%, poate chiar cu 75%, mai greu decât ea și asta se simțea acum. Înainta în zvâcnete ca o morsă rănită, totuși era foarte lent și Swan își dădea seama că obosise deja. Din fericire inspectorul Genette a trecut pe lângă ei, trăgând cu alți doi micuți de un înalt mare care semăna cu *David*, de Michelangelo, dar care abia își putea înălța capul de pe podea în timp ce-l remorcau.

— O să mă-ntorc, le-a spus Genette lui Swan și Wahram, după care micuții au dispărut, strigând unul la celălalt cu vocile lor pițigăiate.

Iar peste alte câteva minute, au revenit toți trei. Genette s-a împleticit în jurul lor, dând ordine plin de voie bună, și l-au târât pe Wahram până la un perete cu o balustradă. Acolo titaneanul a izbutit să se tragă spre înainte pe genunchi, roșu la față și gâfâind. L-a fixat pe Genette cu un ochi bulbuc.

— Mulțumesc, acum pot continua. Vă rog, mergeți și ajutați pe cineva care nu poate. Mă bucur să văd cum legile proporțiilor te ajută în cazul acesta, prietene.

Inspectorul s-a oprit câteva clipe, pentru a simula poziția unui boxer puternic.

— Fiecare micuț e hărnicuț! Până acum niciunul n-a murit, niciodată, din cauze naturale! A continuat apoi mai relaxat: Ne revedem în ecluză. Cred că i-am dus aproape pe toți acolo.

În incinta de echipare de lângă ecluză era zor mare, dar nu dominat de panică... nu tocmai. Era adevărat că aproape toți zăceau pe podea sau se târau, cu excepția micuților care-i ajutau, iar asta era o imagine șocantă, semnul clar al unei urgențe. Însă dulăpioarele cu costume se aflau pe podea, poate tocmai din acest motiv, și Swan a deschis unul, după care s-a ridicat cu greutate pe bancheta de lângă el și s-a vârat în costum cât a putut mai repede, atât de repede, încât costumul a scârțâit ușor, plângându-se. După ce l-a îmbrăcat și a anunțat-o că era securizat, femeia s-a târât peste podea, pentru a-l ajuta să se îmbrace pe Wahram și după aceea pe alții care aveau dificultăți. Unii se chinuiau realmente, sufereau în mod vădit. Pentru ei evacuarea de la bord avea să însemne o ușurare imensă. Se părea că erau persoane care n-ar fi trebuit să stea deloc în gravitație de peste 1 g. Swan s-a temut că se vor înregistra accidente cerebrovasculare și infarcturi, iar o imagine fugară a lui Alex i-a apărut înaintea ochilor și a încercat să se simtă îmbărbătată de vederea ei; Alex ar fi fost minunată aici, calmă și încurajatoare, în largul ei. Unii dintre oamenii aceștia puteau fi spațiali

mulțumiți de sine și lipsiți de formă fizică, situație de care ar fi fost ei înșiși vinovați, totuși acum se aflau aici, căznindu-se, gemând, uneori chiar țipând. Unii încercau să se dezbrace înainte de a se echipa în costume și aveau mai multe greutateți în scoaterea hainelor decât în îmbrăcarea echipamentelor ascultătoare. Un femuterbat, cu tors aproape sferic, alesese un costum prea mic, astfel că Swan a trebuit să-l ajute să-l scoată (costumul era insistent) și să ia altul.

În aerul încărcat de transpirație a început să sporească treptat mirosul de frică. Swan s-a târât înapoi la Wahram, ignorând plângerile genunchilor. Titaneanul îmbrăcase un costum prea mare, dar displayul lui anunța că era securizat. Banda comună a căștilor lor era ticsită de conversații și femeia a ridicat înaintea vizorului lui trei degete, apoi patru, apoi cinci, și a comutat pe banda respectivă, iar Wahram era acolo, fredonând pentru sine.

— Costumul îți e prea mare, a zis Swan.

— E foarte bun, a replicat el. Mie așa îmi plac și am descoperit că multe dintre ele sunt neutilizate.

— Nu contează asta. Sunt mai sigure dacă se potrivesc perfect pe corp.

Wahram i-a ignorat remarca și a început să ajute pe cineva aflat de cealaltă parte a lui. Swan a revenit pe banda comună, unde cineva spunea:

— Adică sărim în spațiu doar pentru că zice IA al navei s-o facem? Nu i se pare nimănui ciudat? Suntem siguri că nu-i un soi de răscoală? Ar fi bine să aibă o asigurare beton.

Zece glasuri i-au răspuns aproape simultan și femeia a părăsit banda comună în favoarea lui 345.

— Vrei să ieșim împreună?

— Da, a zis el. Bineînțeles. Trebuie să ne ținem de mâini.

Lui Swan i-a surâs ideea.

— Vrei să ieșim mai devreme sau mai târziu?

— Mai târziu, te rog. Simt că trebuie să-i ajut pe oameni.

— Te poți mișca suficient de bine ca să poți da o mână de ajutor?

— Așa cred.

Au ajutat pe cât au putut. Oameni care stăteau în capul oaselor trăgeau pe distanță de câțiva metri pe cei întinși pe jos și-i treceau altora care stăteau în capul oaselor. Pasagerii trebuiau să meargă în grupuri și să umple de fiecare dată ecluza la capacitatea maximă pentru a iuți procesul. Puțini voiau să iasă printre primii, dar din spate se auzeau strigăte și cei de pe coridoare încercau să pătrundă în incinta pentru echipare, așa că exista un fel de presiune osmotică. Ecluza se umplea întotdeauna destul de rapid; după aceea închideau ușa, așteptau să se golească, închideau ușa exterioară, umpleau ecluza cu aer și deschideau ușa interioară pentru lotul următor. Unii nu se puteau mișca nici în ecluze, de aceea înăuntru existau micuți care trudeau din greu, împingând și degajând corpuri din ușa deschisă; când se redeschidea ușa interioară, ei erau tot acolo, iar fețele din interiorul

căștilor erau scăldate într-o bucurie nebună.

Nava avea desigur și alte ecluze, ceea ce era bine, pentru că în cele mai mari ecluze pentru persoane încăpeau grupuri de numai douăzeci, iar fiecare ejectare dura în jur de cinci minute; avea să dureze două ore pentru a-i evacua pe toți cei care aveau să iasă în spațiu. Se părea că majoritatea feriboturilor și lăcustelor plecaseră deja.

Swan a continuat să ajute la organizarea grupurilor înainte de intrarea în ecluză; asta a iuțit procesul. Ea și Wahram lucrau în pereche, foarte eficient, ținând seama de faptul că niciunul nu se putea mișca decât extrem de puțin. Uneori răspundeau la întrebări neliniștite. Costumele aveau o rezervă de zece zile de aer, apă și substanțe nutritive, și o cantitate de carburant. Vehicule de salvare fuseseră alertate și porniseră deja, așa încât toți aveau să fie recuperați în maximum câteva ore, nu zile. Totul avea să fie în regulă.

Era totuși tulburător să te arunci dintr-o navă spațială care accelera în beznă și stele, fiind protejat doar de un costum personal. Mulți dintre cei care intrau în ecluză aveau ochii rotunjiți de spaimă și Swan îi putea înțelege, deși în condiții obișnuite femeii îi plăceau asemenea situații.

Unele grupuri săreau ținându-se de mâini și sperând să rămână împreună; când cei aflați înăuntru au văzut asta pe ecrane, aproape toate grupurile au încercat să procedeze la fel. Erau primate sociale și aveau să-și asume riscul la un loc. Nimeni nu voia să moară singur.

Timpul păruse să încetinească și, fără ca ea să-și fi dat seama în mod conștient, incinta pentru echipare aproape că se golise. Wahram o privea; expresia lui spunea că nu trebuiau să joace rolul căpitanului și să părăsească ultimii nava. Femeia a înțeles, a râs și l-a prins de mână.

— Să ne alăturăm grupului următor?

El a încuviințat recunoscător. Pentru ecluza aceasta mai rămăseseră doar câteva grupuri. Wahram era pregătit.

Swan l-a tras în ecluză. Cei douăzeci de oameni dinăuntru priveau ușile exterioare. Interiorul părea al unui ascensor de dimensiuni industriale. Unii s-au îmbrățișat. Mâini au căutat mâini, până când tot grupul s-a transformat într-un cerc. Femeia l-a strâns puternic pe Wahram de mână.

Aerul a șuierat, ieșind din incintă. Ei s-au încordat. Ușile exterioare s-au retras în ambele direcții, glisând în interiorul carcasei navei; spațiul negru s-a căscat înaintea lor, cu stelele semănând cu grăunțe de sare revărsate pe masă. Doar un vizor între tine și ele. Erau atât de multe, încât configurațiile vizibile de pe suprafața Pământului erau coplesite; acesta era pur și simplu spațiul cosmic în sine, ciuruit de stele, fără nume, uriaș – mai mult decât fusese menită să înfrunte mintea umană. Sau pur și simplu cerul nopții, o experiență primordială, jumătate din viață. Parte din ei înșiși. E timpul să dormi, și poate să visezi. Și-au adunat puterile și au ieșit cu o săritură Shackleton.

Au plutit în întuneric și unii au declanșat jeturi scurte de carburant, astfel

că s-au rostogolit prin spațiu, îndepărtându-se de nava lor care se micșora rapid. A devenit foarte repede un ciob alb și îndepărtat, luminat în interiorul albului său de o suită de diamante care se aprindeau ca artificii la pupa. Ferește privirea, nu-ți arde retinele; privește înapoi; poate că *ETH Mobile* era una dintre stelele de acolo. Rămăseseră pe cont propriu.

Nu se zărea nici urmă a celorlalte grupuri. Pe neașteptate, ideea că puteau fi găsiți și salvați a părut imposibilă, un vis sau o speranță care nu se putea transforma în realitate. Săriseră pentru a-și întâmpina moartea.

Însă Swan mai fusese în spațiul cosmic; știa că era posibil. Transponderile din costumele lor însemnau că fiecare emitea semnale cu furia unui far mititel și plin de viață.

Au stabilit o bandă de comunicații în grup pe radiourile căștilor, la 555, dar, odată cu trecerea timpului, tot mai puțini au vorbit. Nu aveai ce spune. Swan a vrut să se elibereze de mâna care nu era a lui Wahram, însă n-a reușit. Strângea mâna dreaptă a bărbatului cu mâna ei stângă; o ținea puternic. El a strâns-o scurt. Swan a comutat pe banda 345 și a auzit doar sunetul respirației lui, egală și lentă. El a privit-o, când a auzit-o de asemenea, răsuflându-i în ureche. Chipul îi era rotund îndărătul vizorului, expresia gravă, totuși netemătoare.

— Când crezi că se va întâmpla? a întrebat Swan, uitându-se la punctul alb despre care credea că ar fi *ETH Mobile*.

— Probabil în curând.

Și aproape imediat după aceea, un fulger de lumină s-a ivit în zona spre care se uita Swan.

— Asta a fost!

— Poate.

A trecut mult timp. O oră... două ore... trei.

Apoi Wahram a spus:

— Uite - vine nava de recuperare.

Swan s-a răsucit pentru a privi peste umăr și a văzut un iaht spațial mic care se apropia pieziș de ei, încet.

— Da, a zis ea. Bun.

Iar Venus continua să fie umbrită; se părea că ecranul fusese salvat. Și ei erau recuperați.

Însă după aceea micul iaht spațial a explodat în imediata lor apropiere. Orbită de flash, Swan abia înregistrase ce era și aproape la fel de rapid a concluzionat că șrapnele cauzate de coliziunea dintre *ETH Mobile* și concreșterea de pietricele zburaseră probabil în direcția lor și loviseră iahtul... ghinion pur, i s-a părut pe când cercul lor micuț din douăzeci de oameni a fost destrămat de ceva, probabil gaze sau sfărâmături ale iahtului, ceea ce însemna că unii oameni fuseseră răniți... oricum în chiar secunda exploziei ea s-a pomenit smulsă atât de lângă Wahram, cât și de lângă persoana din dreapta ei. A țipat, dându-și seama ce se întâmplase, s-a

ghemuit și a făcut un salt peste cap să-l mențină pe Wahram în raza ei vizuală – l-a văzut rostogolindu-se cu brațele și picioarele extinse, un jet de cristale roșii țâșnindu-i dintr-un picior.

— Pauline, curăță-mi vizorul, a spus ea și a acționat comenzile din mânuși, stabilizându-se în raport cu Wahram, apoi a accelerat după el.

A trecut printr-un nor de sfărâmături din iahtul distrus, inclusiv un fragment mare, poate un sfert sau chiar o treime din el, spintecat transversal, încât se vedeau cabine și pereți despărțitori, ca în macheta secționată a unei case pentru păpuși. A fost nevoită să schimbe cursul pentru a trece pe lângă pupa fragmentului, după care și-a dirijat costumul în limita comenzilor, pentru a reveni pe urma lui Wahram. Bărbatul continua să se rostogolească și se micșorase deja considerabil; Swan a accelerat la maximum și s-a orientat către el. Pilotarea era o sarcină mai degrabă pentru Pauline, totuși existau o sumedenie de sfărâmături care trebuiau evitate, așa că femeia a rămas la comandă și l-a urmărit pe Wahram, evitând în același timp bucățile din iaht. După ce a ieșit din nor, a accelerat iarăși, gonind, recurgând la tot ce învățase și făcuse vreodată ca zburător, ignorând absolut orice cu excepția urmăririi. Wahram a crescut în vizor și ea a strigat:

— Pauline, ajută-mă!

— Lasă-mă să pilotez eu costumul.

— Bine, dar hai! Haide!

— Ai deja accelerația maximă. Dacă vrei să faci joncțiune cu el, trebuie să încetinesc.

— Fă-o!

Au fulgerat printre stele. Wahram a crescut încă și mai mult. Swan a preluat iarăși comenzile, în ciuda obiecțiilor Paulinei, și s-a apropiat cât de rapid putea, până în ultima secundă, când s-a întors cu 180 de grade și a declanșat jeturile costumului, aproape izbindu-se de bărbat; a fost nevoită să-l ocolească prin altă rafală de poziționare, a trecut pe lângă el la numai câțiva centimetri, i-a zărit foarte scurt, în treacăt, chipul inconștient, gura deschisă; a țipat și a acționat jeturile scurt și violent, apoi din nou, virând într-o curbă strânsă pentru a reveni la Wahram. Pauline nu s-ar fi putut descurca mai bine.

Costumul lui fusese perforat sub genunchiul stâng; acolo se zărea sânge înghețat ca o crustă de coagulare, coaja unei cicatrice gigantice. Swan l-a prins de locul respectiv și a apropiat marginile sfâșieturii.

— Dă-mi un furtun, să-i ventilăm piciorul.

Probabil că deja costumul izolase spărtura prin pereți intermediari, aidoma unor garouri. Era posibil ca partea inferioară a piciorului să fi fost deja înghețată și pierdută, totuși costumele se comportau foarte bine în izolarea scurgerilor și managementul șocurilor. Swan a luat furtunul care îi ieșea din centură și i-a introdus capătul în gaura micuță a costumului lui Wahram; nu era mai mare de un centimetru, abia cât să permită intrarea furtunașului. A

vârât un deget în gaura din partea opusă a costumului și a pompat aer cald în cracul costumului. În tot acest timp repeta:

— Wahram, sunt aici, trezește-te!

Cea care i-a răspuns a fost însă Pauline:

— Te rog să taci. Când vorbești așa, nu-i pot auzi semnele vitale.

— Ce vrei să zici?

— Respiră. Inima îi bate.

— Și partea de jos a piciorului?

— Pielea este degerată, probabil și carnea. Tensiunea arterială este nouă cu cinci, așa că a pierdut mult sânge. Este în stare de șoc.

— Stabilizează-l, încălzește-l! Preia-i comanda costumului!

— Te rog să te liniștești. Comunic cu costumul lui. Te rog să taci.

Swan a tăcut și a lăsat qubul să lucreze. Tratatamentul medical de urgență era un algoritm IA vechi, perfecționat de secole și care se dovedise de mult timp superior oricărui răspuns uman. Iar Pauline spunea că existau toate motivele pentru a crede că Wahram putea fi stabilizat.

Apoi Pauline a anunțat:

— Costumul i-a fost avariat. Vreau să-i preiau controlul funcțiilor.

— O poți face?

— Da. Cel mai ușor este s-o fac conectat la el, pentru ca la momentul respectiv va trebui să rămâneți cuplați.

— Și mai bine – dă-i drumul odată!

Swan s-a ocupat de gaura din cracul costumului. Putea fi reparată cu kitul de peticire de la centura ei și s-a ocupat de asta, legată de costumul lui Wahram la nivelul taliei prin intermediul cordonului ei de date și alimentare energetică. Se roteau lent printre stele, totuși femeia nu le-a privit. Peticile din kit erau în majoritate pătrate cu colțuri rotunjite; trebuia să le dezlipești suportul adeziv și după aceea să le aplici lin și să menții apăsarea pe durata reacției chimice.

După ce a etanșat costumul, a întrebat-o pe Pauline dacă trebuia să facă altceva pentru piciorul lui Wahram în punctul rănii. Se gândise poate cam târziu la asta, dar a înțeles că fusese șocată. În plus, Pauline a anunțat-o că nu era nevoie.

— Costumul i-a aplicat compresie pneumatică și coagulante, a spus qubul. Sângerarea s-a oprit aproape complet.

— Îi face și perfuzii?

— Da.

Era liniștitor să-și reamintească faptul că un costum spațial nu era doar o navă micuță și flexibilă, ci și o teacă medicală de putere considerabilă, un fel de spital privat.

— Wahram, m-auzi? a întrebat ea. Ești bine?

— Te-aud, a croncănit el. Nu-s bine.

— Ce te doare?

— Piciorul. Și-mi vine... să vărs. Mă chinuiesc să n-o fac.

— Bun – să nu verși. Pauline, nu-i poți da niște antivomitivă?

— Ba da.

Pluteau în noaptea înstelată. Deși lui Swan nu-i plăcea s-o recunoască, pentru moment nu mai putea face absolut nimic altceva. Calea Lactee semăna cu o jerbă de lapte alb-strălucitor, în care nebuloasa Coalsack și alte pete întunecate păreau chiar mai negre decât de obicei. În rest stelele presărau atât de fin bezna peste tot, încât culoarea neagră în sine era compromisă – ca și cum înapoia ei, și apăsând intens pe ea, exista un alb mai puternic decât ar fi putut suporta ochii. Negrul pur din Calea Lactee indica probabil o cantitate mare de cărbune în Sacul-de-cărbuni/Coalsack. Oare tot negrul de pe cer este cauzat de praf? s-a întrebat femeia. Dacă toate stelele din univers ar fi vizibile, atunci cerul nopții ar fi alb pur?

Stelele mari păreau să se afle la distanțe diferite față de ei. Spațiul s-a dilatat când Swan a perceput asta, a devenit o extensie înspre afară, nu un simplu fundal care atârna la câțiva kilometri depărtare. Nu se aflau în interiorul unui sac negru, ci într-o extensie infinită. Un punctuleț într-o sală uriașă.

— Wahram, cum te mai simți?

— Ceva mai bine.

Asta era un lucru bun. Era periculos să vomități în interiorul unei căști și în plus foarte neplăcut.

Au plutit prin spațiu. Au trecut ore. Hrana le venea în formă lichidă pe care o puteau suga cu furtunașul din cască; existau chiar și bucățele de batoane nutritive care puteau fi oferite dintr-un port interior din obrazul căștii, mestecate și înghițite. Swan a recurs la ambele posibilități. A urinat în scutecul costumului.

— Wahram, nu ți-e foame deloc?

— Nu mi-e foame.

Nu părea că s-ar simți în largul lui.

— Ți-e greață din nou?

— Da.

— Asta nu-i bine. Fii atent, o să fac o stabilizare în raport cu stelele. O să simți niște zguduituri. Poate c-ar fi bine să închizi ochii, până termin stabilizarea.

— Nu.

— Bine, oricum nu va fi ceva foarte rapid. Începem!

A acționat jeturile costumului în sensul opus rotației lor; era dificil să manevreze cu greutatea bărbatului adăugată excentric la propriul ei corp. Ar fi fost mai bine să-l îmbrățișeze și să-l utilizeze ca greutate frontală. A procedat așa și l-a strâns ușor în brațe; Wahram a răspuns doar printr-un zumzet slab de nemulțumire. Swan i-a stabilitat mai mult sau mai puțin în

raport cu stelele și i-a orientat spre Venus, care continua să fie în umbră. Era sigură că și-ar fi dat seama dacă ecranul solar fusese distrus sau măcar avariat; o semilună, sau poate o regiune întreagă, ar fi devenit brusc orbitor de albă; și, întrucât ei fuseseră de partea ecranului care ar fi fost lovită, nu i se părea că vreo zonă luminată a lui Venus putea fi complet de cealaltă parte a planetei în raport cu ei. Sau poate că așa ceva ar fi fost posibil? Trebuia să admită că era dezorientată. Se părea totuși că atacul fusese dejucat.

— Pauline, ne poți spune ce s-a întâmplat cu nava, cu ecranul solar și cu toate?

— N-am avut acces decât la rapoartele radio, dar ele indică o coliziune care s-a petrecut așa cum s-a prevăzut, între *ETH Mobile* și o concreștere de pietricele cu masa de aproximativ patru ori mai mare decât a navei. Evenimentul a avut loc în cadrul ordinului de magnitudine scontat și raportul dintre viteza navei și a concreșterii a fost suficient de mare pentru a devia majoritatea masei de coliziune după un vector care se îndepărta de ecranul solar.

— Așadar a funcționat.

— Atât doar că o parte din ejecțiile coliziunii au lovit vehiculul din apropierea noastră și explozia lui a împrăștiat fragmente, dintre care unul l-a lovit pe Wahram.

— Da, știm asta. A fost pur și simplu ghinion.

— Trebuie să fi murit și echipajul iahtului.

— Știu. Un ghinion foarte urât. Practic au fost loviți de șrapnele. Ecranul solar a fost salvat?

— Da. Se pare de asemenea că sistemul defensiv a reacționat față de ejecțiile care au zburat în direcția sa.

— Așa că acum cred în existența concreșterii de pietricele.

— Sau cel puțin în elementele de impact care vin spre el. Nu pot preciza care i-a fost problema anterior.

— Știau despre noul sistem imagistic cu granulație fină al lui Wang?

— Wang le-a povestit despre el, dar sunt un sistem închis, pentru a evita orice intervenții neautorizate. Nu știu dacă s-au alăturat sau nu noii monitorizări.

— Poate că intervențiile neautorizate sunt mai ușor de efectuat asupra unor sisteme închise, decât asupra celor deschise. Este posibil să fi fost compromis?

— Pare improbabil. Se găsește sub controlul Grupului Muncitoresc Venus, care este considerat foarte preocupat de securitate.

Wahram n-a contribuit cu nimic la conversație. Swan l-a ținut de mână, strângându-l ușor la răstimpuri. Nu mai aveau ce face. El a strâns-o scurt, în semn de răspuns, după care mâna i s-a înmuiat.

— Ești bine? a întrebat femeia.

— Binișor.

— Ai încercat să mănânci ceva?

— Nu încă.

— Să bei ceva?

— Nu încă.

Pluteau în spațiul negru, imponderabili și calzi. Erau aidoma unor sateliți mici ai lui Venus; sau ca niște planete mici pe orbita soarelui. Uneori oamenii vorbeau despre situația aceasta ca fiind revenirea la uter, euforia amniotică. Ia niște droguri enteogenice, devino un copil stelar. De fapt nu era o imagine chiar atât de oribilă pe cât ar fi trebuit probabil să fie. Pentru câteva clipe, Swan chiar a adormit. Când a redeschis ochii, i s-a părut că Venus era, poate, ceva mai mare. Era logic; când părăsiseră nava, avuseseră o viteză destul de însemnată.

— Mai ești aici?

— Aici sunt.

Da, a gândit Swan. Erau aici. Nu puteau face nimic, decât să aștepte. Așteptarea nu fusese niciodată modul ei preferat. De obicei lucrurile pe care trebuia să le facă erau mai multe decât timpul de care dispunea, așa încât se găsea mereu pe fugă. Acum i se părea că recuperarea după o evacuare dura prea mult. Când părăsiseră *ETH Mobile*, se vorbea că în zonă existau nave. Poate că Wahram fusese propulsat în altă direcție; Swan îl urmărise fără să fi perceput asta. Era posibil ca ei să fi părăsit planul eclipticii și astfel traiectoriile oricăror nave ar fi venit să-i recupereze. Poate că sărmanul iaht distrus fusese singurul din zona lor și că trebuiau să aștepte până când fuseseră culeși toți evacuații. Distrugerea iahtului era cu certitudine una dintre principalele surse de pierderi de vieți omenești din incidentul acesta și avea să atragă cu siguranță atenția. Aveau să știe că nu-i recuperaseră pe toți și aveau să caute în continuare; costumele acestea erau dotate cu transpondere puternice. Părăsirea planului eclipticii constituia într-adevăr explicația cea mai bună pentru întârziere. Sau poate că salvarea tuturor era pur și simplu o operațiune de durată. Ultima accelerare a lui *ETH Mobile* putea să fi însemnat că avea o viteză mai mare decât majoritatea navelor spațiale în momentul când fusese părăsită de ultimii pasageri, ceea ce însemna că și pasagerii respectivi avuseseră aceeași viteză. Toate costumele puteau asigura supraviețuirea ocupanților lor vreme de zece zile, iar ei fuseseră în spațiu doar de – a trebuit s-o întrebe pe Pauline – douăzeci de ore. Părea mai mult, mai puțin... Swan nu putea preciza. În mod clar, Venus era mai mare. Femeia și-a reamintit povești despre naufragiați care pluteau, negăsiți, și înghețați, de eoni. Câți avuseseră soarta aceasta în istoria lumii? Zeci, sute, mii? A auzit în minte refrenul vechiului cântec marțian:

Pluteam, cu gândul la Quinte,

Desigur voi fi salvat.

Dar în povești se minte,

Să mor voi fi lăsat.

Spațiu-i plin de morminte.

Fără îndoială că mulți dintre nefericiții aceia plutiseră, așteptându-se până în ultima clipă că vor fi salvați. Speranța se termina mai lent decât aerul și hrana din costumele lor; ei își reaminteau istoria lui Quinte pe orbita lui Marte sau a altui naufragiat care fusese salvat și credeau că o navă micuță se va ivi pe neașteptate și va pluti staționar deasupra lor ca un OZN, ca mântuirea, ca viața însăși. Dar pentru mulți nu se ivise niciodată și într-un ultim moment trebuiseră să admită că povestea era falsă, sau că nu era adevărată pentru ei. Adevărată pentru alții, totuși nu pentru ei; ceilalți – aleșii, ei – timpul trecut, pierduții. Uitații. De acolo, cântecul marțian dezolant.

Poate că de data aceasta aveau să se alăture celor uitați. Swan s-a foit și a verificat banda comună – o mulțime de voci. A trecut pe banda de urgență și a strigat un raport, o solicitare. După o jumătate de oră a sosit un răspuns: erau pe radar, o navă de salvare avea să fie trimisă către ei; ieșiseră într-adevăr din planul eclipticii însă toate urgențele erau ocupate. Figurau totuși pe hărți și ajutoarele aveau să pornească până la urmă.

Așa că... privește în jur. Spune-i lui Wahram despre ce-ai aflat, liniștește-l. Încearcă să te relaxezi.

Ea nu era relaxată. O teamă neajutorată o cuprinsese, ca un clocot al sângelui. Pauline avea să știe despre ea; poate că o pompa chiar acum cu anxiolitice din farmacia costumului. Swan spera ca așa se va întâmpla. Nu putea face nimic altceva decât să aștepte. Să respire. Să aștepte și să vadă. În viața ei fusese un lux să fie capabilă mereu să facă ceva, să nu fie niciodată nevoită să aștepte. Iar acum realitatea o izbea în plin. Uneori trebuie să aștepți.

Așa să fie, atunci! O așteptare nu era ceva atât de rău. Era mai bine decât în negruboat. Venus părea mai aproape și poate și puțin mai strălucitoare – poate că ecranul solar fusese afectat pe alocuri, pe marginea cea mai apropiată de explozie. Swan putea zări nori negri care se involburau în jurul unei zone încă mai negre, posibil platoul înalt al lui Ishtar. Sub norii care se roteau, existau porțiuni luminoase și întunecate, dar femeia nu știa dacă reprezentau un ocean înghețat sau sol înghețat. Nu vedea nuanțe de albastru, maro sau verde, ci doar nori cenușii peste teren cenușiu, întunecat și mai întunecat.

— Mă simt mai bine, a anunțat Wahram nesigur, parcă testând afirmația.

— Bravo, a răspuns Swan. Încearcă să bei ceva. Probabil că ești deshidratat.

— Mi-e sete.

A mai trecut un timp. După o vreme Wahram a început să fluiere în barbă, una dintre melodiile pe care o fredonase în utilidor. Beethoven, a știut

femeia, și nu una dintre simfonii; așa că, cel mai probabil, era din ultimele lui cvartete. O mișcare lentă. Posibil cea pe care Beethoven o scrisese după ce-și revenise de pe urma unei boli. Un tedeum. Avea să știe cu siguranță doar după acordurile finale. Oricum, era unul dintre cele mai bune. A fluierat încetișor un acompaniament, cântând ciocârlia dinlăuntrul ei, în timp ce l-a strâns de mână pe bărbat. Melodia era lentă, nu putea stăvili ciocârlia la ritmul ei, totuși trebuia să găsească o cale s-o încetinească, să se alăture lui Wahram. Creierul de ciocârlie își amintea părțile din acest cântec pe care el o învățase în subteranele de pe Mercur. În existența lor submercuriană; de atunci se părea că trecuse o viață întreagă. Viața aceea dispăruse; aceasta va dispărea; momentul prezent în sine nu va conta foarte mult, indiferent dacă ei aveau sau nu să-i supraviețuiască. Ah, frumusețea cântecului acesta, ceva cu care să te împletești. Creierul de ciocârlie continua să cânte înlăuntrul ei, răsucindu-se și părăsind melodia lentă. Momente diferite care se întrețeseau.

— Mai ții minte? a întrebat ea după ce s-a oprit. Glas încordat, strânsoare care zdrobea mâna lui: Mai ții minte când am fost în tunel?

— Da, țin minte.

Atunci înapoi la melodie. Fluieratul lui abia dacă era adecvat; sau poate că acum fluiera într-un stil care lăsa impresia respectivă. Poate că încă avea dureri. Din punct de vedere muzical, cântaseră mult mai bine în tunel. Acum păreau Armstrong și Fitzgerald, el prefăcându-se că se străduiește din răzputeri doar pentru atingerea unei perfecțiuni accidentale și minime, ea perfectă fără absolut niciun efort, parcă jucându-se. Duetul contrariilor. Strădania și joaca, reușind împreună ceva mai bun decât oricare dintre ele luată în parte. Poate că aveai nevoie de ambele. Poate că ea își transformase joaca într-o strădanie, când ar fi trebuit să-și fi transformat strădania într-o joacă.

Au ajuns la acordurile melodice finale; da, era tedeumul. Cânt de mulțumire după revenirea dintr-o boală grea, așa îi spusese Wahram că se intitula, în mod lidian. Iar titlul descria bine sentimentul; asta nu se întâmpla întotdeauna. O mulțumire exprimată prin melodia însăși, cu o ureche perfectă pentru muzică privită ca limbaj pentru sentimente. Cum se putea? Cine fusese el? Beethoven, privighetoarea umană. În creierele noastre există cântece, a gândit Swan, indiferent dacă nodulii cerebrali pentru cântat ai păsărilor au fost sau nu inserați acolo; ele existau deja înăuntru, în cerebel, conservate de milioane de ani. Acolo nu exista moarte; poate că moartea era *într-adevăr* o iluzie, poate că tiparele acestea trăiau veșnic, muzica și emoția încolăcindu-se prin universuri, una după alta, pe aripile unor păsări tranzitorii.

— Noi am avut o relație încă din tunel, i-a spus ea când bărbatul s-a oprit din fluierat.

— Mmm, a făcut el, fie acceptând, fie nu.

— Nu crezi?

— Ba da.

— Dacă n-am fi dorit să dăm unul peste altul, am fi putut-o evita. Așa că m-am gândit că nu ne dorisem așa ceva. Că de fapt dorisem...

— Hmm, a continuat bărbatul să fie evaziv.

— Ce vrei să spui? Negi asta?

— Nu.

— Atunci ce vrei să spui?

— Vreau să spun, a început el lent, gândindu-se, oprindu-se, apoi părând să-și piardă cheful de a vorbi.

Prin vizorul lui, Swan putea să vadă că se uita în sfârșit la ea, nu spre stele, iar asta i s-a părut un semn bun, dar era în același timp descurajam, fiindcă Wahram arăta grav și preocupat. Plonjonul acesta în adâncul minții era specific amfibiilor și broscoiul ei îl efectua absent și tăcut.

— Îmi place să fiu cu tine, a continuat el. Mi se pare că lucrurile sunt mult mai interesante când sunt cu tine. A continuat s-o fixeze cu privirea: îmi place să fluier cu tine. Mi-a plăcut timpul petrecut împreună în tunel.

— Ți-a plăcut?

— Bineînțeles. O știi și tu.

— Nu, a spus femeia. Nu știu ce știu sau ce nu știu. Asta-i o parte din problema mea.

— Te iubesc, a zis el.

— Bineînțeles. Și eu te iubesc.

— Nu, nu. Eu te *iubesc*.

— Înțeleg! Însă, of... nu sunt sigură că știu ce vrei să spui.

Wahram i-a adresat zâmbetul lui cel mai mic. Era minuscul, acum aproape ascuns înapoia vizorului, totuși apărea numai când era cu adevărat amuzat. Nu era niciodată un gest politicos. Când era politicos, îi scânteiau ochii.

— Nici eu nu știu ce vreau să spun, i-a răspuns. Oricum spun. Vreau să-ți spun – este genul acela de dragoste.

— Aha, a încuviințat Swan. Auzi, astea-s vorbe de nebun. Piciorul îți este degerat și ești în stare de șoc. Costumul te-a injectat cu tot felul de chestii.

— Probabil că așa-i, a acceptat el ușor visător, însă nu face altceva decât să-mi îngăduie să spun ceea ce simt cu adevărat. Cu oarecare urgență, hai să zicem.

A zâmbit iarăși, dar scurt; o privea ca un... ei bine, Swan nu știa cu ce să compare privirea aceea. Nu ca un șoim; nici pe departe ca privirea sfredelitoare a unui lup; mai degrabă o uitătură plină de curiozitate, întrebătoare – o interogație de batracian, parcă întrebându-se ce fel de creatură era ea? Robot? Răpit? Rapid?

Ei bine, ea nu știa răspunsul. Nu putea spune. Broscoiul ei a privit-o, cu ochi ca bile de jasp. Swan l-a privit: atât de lent, atât de el însuși, autonom, ritualist... dacă termenul acela i se potrivea. A încercat să pună laolaltă tot

ce văzuse în el într-o singură definiție și n-a mers; ea avea un talmeș-balmeș de piese, de incidente și sentimente mărunte, apoi lunga lor perioadă împreună, care era de asemenea un talmeș-balmeș și o mâzgăleală. Însă interesantă! Țasta era miezul ei, cuvântul acesta pe care-l folosisse el, poate. El o interesa. Era atrasă de bărbat ca de o operă de artă sau un peisaj. Wahram avea o logică a acțiunilor sale, asta era sigur; trăgea o linie clară de delimitare. Îi arăta lucruri noi, dar și sentimente noi. Ah, să fii calm! Ah, să fii atent! O uluia cu calitățile acelea.

— Hmm, da, și eu te iubesc, a zis Swan. Noi doi am trecut prin multe. Lasă-mă să mă gândesc la asta. Nu m-am gândit la ea în felul pe care pari tu să-l implici.

— Sugerez, a zis el.

— Bine, atunci, da. O să mă gândesc ce-nseamnă.

— Foarte bine.

Și i-a adresat din nou zâmbetul lui micuț.

Au plutit în negrul îmbibat de alb. Scânteierea diamantină: se spunea că în spațiul cosmic puteai să vezi cu ochiul liber o sută de mii de stele. Părea o numărătoare dificilă și era făcută probabil de un computer, coborând până la magnitudinea considerată vizibilă pentru ochiul mediu. Femeii i se păreau că sunt cu mult peste o sută de mii.

Se legănau în imponderabilitate, vibrau, în timp ce Swan clipea și respira. Își putea auzi răsufierea și bătăile inimii, de asemenea mișcarea sângelui, în urechi. Goana de animal a făpturii ei prin spațiu, prin timp. Pulsație după pulsație. Deoarece trăise un secol și încă o treime, inima îi bătuse de vreo cinci miliarde de ori. Părea foarte mult, până când începeai să numeri. Numărarea propriei tale persoane implica un număr finit, care era, prin definiție, prea scurt. O senzație stranie.

Însă numărarea propriilor tale răsufieri era în același timp un ceremonial budist, cuprins în adorarea soarelui pe Mercur. Ea îl mai făcuse. Acum ei se găseau aici, se confruntau cu universul, îl vedeau din interiorul fortăreței de costume spațiale și corpuri. Auzea corpul, vedea stelele și întinderea negru-intens. Zărea constelația Andromeda și în ea galaxia Andromeda, o pată eliptică, nu doar un punctuleț dens. Gândindu-se la ceea ce însemna, Swan putea uneori să extindă a treia dimensiune chiar mai departe prin negru... nu doar să perceapă adâncimea câmpului punctat în mod variat de stele aflate la diverse distanțe, despre care putea pretinde că erau marcate prin strălucirea lor, ci s-o vadă de asemenea pe Andromeda ca pe o galaxie întreagă, situată mult mai departe decât orice altceva putea zări... *vuup*, asta era, spațiul cel mai adânc, extinderea vidului evidentă pentru ochii ei. Momentele acelea erau uluitoare și, ca să spună adevărul, nu durau mult, nu se putea, totul era prea vast; ochiul și mintea umană nu erau echipate pentru a-l vedea. Ea știa că în majoritate era vorba despre un salt al

imaginației, dar când ideea respectivă corespundea cu ce vedea realmente în chiar secunda aceea, putea deveni într-o măsură foarte mare ceva complet real.

Se întâmplase acum din nou și Swan se găsea în ea: universul la mărime completă. Treisprezece virgulă șapte miliarde de ani de expansiune și încă mulți care aveau să urmeze; într-adevăr, întrucât expansiunea accelera, putea să înflorească spre exterior aidoma unui halou solar, să disipeze tot ce ardea în ea. Asta părea să se întâmple chiar acum, chiar sub ochii ei.

— Parcă m-aș fi drogat, a zis ea. O văd pe Andromeda ca galaxie, face o gaură prin întunericul de-acolo, ca și cum aș vedea într-o nouă dimensiune.

— Vrei niște Bach? a întrebat bărbatul. Să ai un fond sonor?

Swan a izbucnit în râs.

— Ce vrei să spui?

— Ascult suita pentru violoncel a lui Bach, a spus Wahram. Mi se pare foarte potrivită pentru scenă. Vrei să te conectez?

— Sigur că da.

Un singur acord de violoncel, solemn, însă sprinten, a țesut prin noapte.

— De unde-l ai? Îl avea costumul tău?

— Nu, IA din brățara mea. Comparativ cu Pauline a ta, nu face mare lucru, dar pe astea le știe.

— Am înțeles. Așadar porți cu tine o IA slabă?

— Da, exact.

Un pasaj foarte expresiv de Bach a umplut tăcerea. Violoncelul era aproape ca un al treilea participant la conversație.

— N-ai altceva mai puțin lugubru? a întrebat Swan.

— Cred că da, totuși asta mi se pare chiar foarte plină de vitalitate și spirit.

Femeia a râs.

— Specific pentru tine!

Wahram a mormăit în surdină, gândindu-se.

— Putem trece pe muzica de pian a lui Debussy, a spus el după ce violoncelul executase un solo extrem de grav, cu timbrul lui de o profunzime întunecată ca spațiul cosmic. Cred că ar fi cea mai potrivită pentru tine.

Pianul a înlocuit violoncelul și sunetele limpezi ca de clopoțel au țâșnit și au curs în șiruri, însăilând melodii care alergau ca lăbuțe de pisică prin apă. Swan putea auzi că Debussy avusese o minte de pasăre și a fluierat o frază care repeta una dintre frazele compozitorului, potrivit-o în ceea ce urma. Greu de făcut. S-a oprit.

— Foarte frumos, a comentat ea.

Bărbatul a strâns-o de mână.

— Aș vrea s-o pot fluiera alături de tine, dar îmi este imposibil.

— De ce?

— Este prea dificilă ca să mi-o amintesc. Când o aud, mă surprinde de fiecare dată. Vreau să spun că o recunosc când o aud cântată, am auzit-o de

zece mii de ori, dar dacă n-o aud tare, nu ți-aș putea fluiera melodiile din memorie, sunt prea... prea evazive, cred, sau prea subtile. Tangențiale. Neașteptate. Și nu par să se repete. Ascultă – se mișcă întruna la ceva nou.

— Frumos, a spus ea și a fluierat alt tril de privighetoare.

După mult timp, el a oprit muzica. Tăcerea era imensă. Swan și-a putut auzi din nou respirația, bătăile inimii. Bubuia în tactul ei dublu, puțin mai repede decât normal, însă de acum nu mai galopa. Calmează-te, s-a gândit din nou. Ești naufragiată în spațiu, în cele din urmă te vor salva. Între timp, te afli aici, iar Wahram este cu tine, și Pauline. Niciun moment nu este vreodată fundamental diferit de acesta. Focusează-te și fii calmă.

Poate că a spune că cineva era „așa“ sau „altfel“ nu era decât o încercare de a țintui o amintire într-o cutie în care organizai amintirile, ca fluturii în colecția unui lepidopterolog. Se părea că nu era tocmai o generalizare, ci doar o tentativă de înțelegere. Oare Wahram era așa cum putea spune Swan despre el, dacă ar fi încercat să spună ceva? Era așa, era altfel – de fapt, Swan nu știa. Ai doar impresii despre alții, niciodată mai mult. Nu-i auzi niciodată gândind, ci auzi doar ce spun ei; era o picătură în ocean, o atingere peste abis. O mână care-ți ține mâna, în timp ce plutești în bezna spațiului. Nu era mare lucru. De fapt ei nu se puteau cunoaște foarte bine unul pe celălalt. Așa că spuneau el este așa, sau ea este altfel și defineau în felul acela persoana. Se presupunea că fusese făcută o judecată. Era genul acela de apreciere. Trebuia să stai de vorbă cu cineva ani buni pentru a-i conferi validitate aprecierii aceleia. Și nici chiar atunci n-ai fi știut.

Când sunt cu tine, i-a spus lui Wahram în mintea ei pe când pluteau acolo, împreună, așteptând, ținându-se de mâini – când sunt cu tine, mă simt ușor neliniștită; judecată; inadecvată. Nu genul de persoană care-ți place ție, pe care-l găsesc dezagreabil, și de aceea mă comport mai mult ca oricând ca partea respectivă din mine. Deși aș dori și opinia ta favorabilă. Însă găsesc iritantă dorința aceea și ca atare o contrazic în mine însămi. De ce mi-ar păsa? Ție nu-ți pasă.

Și totuși îți pasă. Ai spus, eu te *iubesc*. Și – a recunoscut Swan – ea dorea ca el să simtă așa când erau împreună. În felul acela... asta era dragostea? Dorința aceasta pentru un sentiment care rămânea neclar chiar și când era simțit? De aceea oamenii o considerau uneori o nebunie? Cuvintele rămân aceleași, chiar și sentimentele rămân aceleași, dar între cuvinte și sentimente există derapaje, greu de urmărit. Dorința de a cunoaște, de a fi cunoscut, de a fi iubit pentru ceea ce ești, nu pentru ceea ce alții cred că ar trebui să fii... Și totuși, ceea ce ești... îi venea greu să nu simtă că un individ care o iubea pe ea făcea o greșală însemnată. Pentru că Swan se cunoștea pe sine mai bine decât individul acela, așa că știa că dragostea lui era oferită în mod eronat. Și de aceea trebuia să fie un soi de idiot. În același timp însă ea dorea exact iubirea cea greșită. Pe cineva care să te placă mai mult

decât te plăci tu însăși. Cineva care să te placă în ciuda a ceea ce ești, cineva care să fie mai generos față de tine decât ești tu însăși. Așa fusese Alex. Și când vezi asta, când simți asta – când te simți iubită dincolo de rațiune, dintr-un soi de generozitate – se declanșează și alte sentimente. Un fel de strălucire. O revărsare. A cauzat începerea a ceva care s-a simțit reciproc. O recunoaștere mutuală. Din nou, sala oglinzilor. Dacă declanșezi o rază laser între două oglinzi paralele, raza se reflectă înainte și înapoi, două părți din ceva care înseamnă mai mult; nu doar dihania cu două spinări (dar și ea, desigur, și este ceva minunat, o dihanie minunată), ci altceva, un soi de... pereche, ca Pluton și Charon, cu centrul gravitațional între cele două. Nu un singur supraorganism, ci două care lucrau împreună la altceva decât ele însele. La un duet. O armonie.

Swan a fluierat una dintre celelalte melodii de Beethoven pe care Wahram le fluierase adesea în tunel; încă avea dificultăți în etichetarea lor, totuși știa că aceasta era celălalt cânt de mulțumire, cel de după furtuna cea mare, când toate creaturile reveniseră sub soare. O melodie simplă, ca un cântec folcloric. A ales-o, fiindcă era una dintre puținele pe care Wahram le putea fluiera în sopran, creând o dezvoltare despre care afirma că exista în original. El a preluat-o și i s-a alăturat. Nu era la fel de puternic ca înainte, deși nici atunci nu fusese puternic. Durerea îi străbătea fluieratul ca un fir de aur. De fapt nu era un mare muzician, însă avea o memorie excelentă pentru bucățile pe care le iubea; și le iubea cu adevărat.

Swan a început să cânte toate trilurile suplimentare și bărbatul a revenit ușurat la melodia principală. Poate că asta însemna duetul.

— Poate că te iubesc, a spus ea. Poate că asta am simțit în ultimii ani. Poate că n-am știut pur și simplu niciodată ce era.

— Poate, a zis el.

Oare vrusese să spună că „poate“ nu se pun la socoteală, sau că „poate“ simt mai bune decât nimic?

— Mișcarea lentă din Simfonia a VII-a, a rostit bărbatul, dacă nu te deranjează.

Și a început altă melodie din timpul petrecut în subteranul lui Mercur, una care ei îi plăcuse mereu s-o fredoneze, fiindcă avea o mulțime de posibilități. Uneori o cântaseră ore la rând, câte o jumătate de zi sau mai mult. Măreață, solemnă, elegiacă; cumva ca Wahram însuși, mergând fără grabă prin zile. Mărșăluind. Cineva pe care te poți baza.

— Poate, a repetat ea. S-ar putea.

Au cântat ca în vechime, ca atunci când erau în creuzet și totul depindea de felul cum înaintau. Ca acum, chiar ca acum, plutind în spațiu și așteptând salvarea, nutrind credința că va sosi.

Credință justificată, deoarece Pauline a rostit:

— Se apropie o navă.

Un punct alb printre celelalte a înflorit și în câteva secunde a devenit alt

iaht spațial micuț, o lăcustă care plutea staționar în fața lor ca un vis, bizar și magic.

— Perfect, a zis Swan.

Acum și ei erau niște Quinte. Nu trebuia să uite asta. Continuau, doar pentru că fuseseră salvați. Când și-au declanșat jeturile spre nava micuță, Swan a încercat să-și fixeze în minte cum simțise episodul acesta – plutirea, Andromeda, uitătura lui Wahram, duetul lor. Ar fi putut să fi fost ultimele lor ore. S-a gândit din nou la Alex. Poveștile noastre durează o vreme, unele gene și cuvinte dăinuie; apoi dispărem. Era un adevăr dur de reamintit. Iar când ușa ecluzei s-a închis și ei au fost înăuntru, ea l-a uitat iarăși.

KIRAN PE GHEAȚĂ

Pe când era țintuit de ochii din cutie, Kiran a înțeles că n-ar fi trebuit să fi văzut asta și o privire rapidă aruncată agentului de pază înalt l-a lămurit că același gând trecuse și prin mintea lui. Când agentul a început să reîncuie cutia, Kiran s-a gândit ce însemna asta și, înainte să fi terminat de tastat codul, a luat-o la fugă în direcția din care venise. A cotit pe prima stradă care i-a ieșit înainte și a sprintat energic spre următoarea intersecție, apoi a cotit din nou și abia atunci a aruncat o privire scurtă în urmă; agentul de pază nu se zărea deocamdată. Și-a continuat alergarea, dar nu la fel de repede, gândindu-se ce opțiuni avea. Trenul care circula între Vinmara și Cleopatra avea să fie cu siguranță supravegheat, iar altul nu exista.

Mare parte din populația orașului continua să fie în exterior, sărbătorind sfârșitul eclipsei și al ploii. Iar tânărul știa unde se afla poarta relativ la poziția lui curentă. A cotit iarăși la dreapta, fugind într-acolo. Străzile orașului cu forme de scoici erau aproape pustii. În față, poarta; nu se zărea nimeni din noua lui unitate de muncă și nici vreun paznic de securitate, cu excepția portarilor obișnuiți. Când a ajuns la ușa ecluzei porții, i-a întins unuia cârdul lui ID original, după care a intrat în ecluză și și-a verificat integritatea costumului.

A ieșit după aceea pe coastele înzăpezite ale dealurilor de pe Venus. Oamenii coborau de pe coama de unde se vedea panorama golfului, iar Kiran și-a ferit ochii când a trecut pe lângă ei și s-a îndreptat spre vestul orașului. După ce a depășit marginea orașului, a suit dealul și a coborât, ieșind astfel din raza vizuală a lui Vinmara, apoi a pornit către sud, în direcția oceanului îndepărtat.

Acolo încă acopereau CO₂ înghețat, de aceea spera că ar putea sui într-un super-zambon sau un vehicul al aplicatorilor de rocă spongioasă. Dorea să ajungă în Colette, dar se temea că întregul sistem de transport avea să fie alertat pentru a-l localiza. Acum înțelegea cu adevărat ce însemna să fii agent dublu, sau agent sub acoperire, sau în ce fusese transformat el; însemna că niciuneia dintre părți n-avea să-i pese de tine, sau n-avea să-i pese să te apere, dacă apăreau probleme. Pe de altă parte, dacă ar fi putut ajunge la Shukra, deținea informații pe care acesta îi ceruse să le obțină. De aceea era evident că trebuia să încerce să ajungă în Colette.

Vinmara se afla în sudul lui Onatah Corona. Onatah era zeița porumbului la irochezi, l-a anunțat harta de pe vizorul căștii; neîndoios, o zeiță mult mai prietenoasă decât Lakshmi, care, la urma urmelor, era șefa lui Kali. Tot ce auzise Kiran despre Lakshmi îl convinsese că s-ar putea să nu supraviețuiască mâniei ei. La gândul acela, tânărul a scâncit și a scos din buzunarul de la piept al costumului ochelarii translator primiți de la ea.

Șovăitor, cu o ultimă sărutare de mulțumire pentru tot ce făcuseră pentru a-i îmbunătăți viața amoroasă, i-a aruncat departe. Păcat că nu se gândise să facă asta când fusese în oraș, însă era imposibil să se mai întoarcă acolo.

Când zărise din Vinmara uriașele îngrămădiri de rocă spongioasă de pe linia orizontului, Kiran presupusese că nu puteau fi foarte departe. Acum, coborând pe zăpada scrâșnitoare și uneori alunecoasă, către marea de gheață carbonică, și-a dat seama că din orașul cel nou de pe coasta dealului putuse vedea mult mai departe decât bănuise. Mai exact, până la destinație puteau fi mulți kilometri.

Gândul acela devenea apăsător, dar apoi a trecut peste o creastă mică din gheață și a văzut un super-zambon, nu în imediata apropiere, ci la doi kilometri depărtare, deplasându-se greoi în maniera uzuală. A pornit într-o alergare ușoară, încercând să nu forțeze prea tare. Vehiculul înainta pieziș spre direcția lui, așa că avea să-l ajungă fără probleme; nu trebuia să-și arunce în joc toate eforturile.

Gâfâia totuși, și icnea, când l-a ajuns. Din păcate, dacă la interior se aflau una sau mai multe persoane, acestea nu priveau prin ferestrele cabinei, care se găsea sus, în partea frontală a superzambonului. Kiran n-a putut decât să alerge în paralel cu vehiculul, după care să sară pe flancul unde o scară ajungea destul de aproape de sol. A suit scara și după aceea a trecut pe acoperișul cabinei, care era prevăzut cu balustrade și ticsit de instrumente de care se putea prinde. Ar fi fost însă periculos să atârne peste partea frontală, încercând să ajungă la ferestre, și în plus nici nu prea avea de ce să se țină. Mai mult chiar, se părea că ferestrele erau de fapt inaccesibile, ceea ce era frustrant.

Pe capotă exista un chepeng și, când l-a zărit, Kiran a început să bată în el cu pumnii, apoi cu călcâiele cizmelor. Tocmai se uita în jur, căutând ceva ce ar fi putut rupe și utiliza pentru a lovi cu mai multă forță, când monstrul s-a cutremurat și s-a oprit, iar la scurt timp după aceea a auzit voci dedesubt și chepengul s-a deschis.

— Mulțumesc! a strigat el. M-am rătăcit pe-aici!

Doi venusieni l-au adus înăuntru și tânărul a trecut prin clipe foarte dificile, inventând o poveste care să-i explice prezența pe oceanul înghețat – a trebuit să implice recunoașterea folosirii de droguri recreaționale și, mai rău, dezorientare geografică, așa încât a bolborosit jenat, simțindu-se norocos că stinghereala era sentimentul convenit pentru istoria lui inventată și detaliile ei jalnice. Din fericire cei doi operatori și-au ascultat translatorul care spunea totul în chineză, s-au mulțumit să încuviințeze din capete, ca și cum mai fuseseră martori de multe ori până atunci la asemenea idioțenii, și au revenit la jocul lor de pe ecran. I-au spus că se îndreptau către o tabără de lucru de sub Ba'het Patera, unde aveau să ajungă peste patru ore. Dacă îl interesa, în frigider era bere.

Kiran a văzut pe hartă că tabăra de lucru făcea parte dintr-un șirag care se

îndrepta spre vest în lungul țărmului nordic al noului ocean și care-i adăposteau pe etanșatorii ultimelor suprafețe de CO₂. Kiran le-a dat celor din tabără cardul lui ID original, însă aceștia l-au privit doar fugar și i-au făcut semn către sala de mese. A înfulecat cu lăcomie, în timp ce a examinat harta de pe ecranul din tăblie. Văzuse deja snowmobilele mici și rapide în parcare, iar potrivit hărții taberele ce presărau țărmul erau îndeajuns de apropiate între ele pentru ca un snowmobil să ajungă de la una la alta fără a realimenta. Poate că așa și fusese gândit totul.

Foarte frumos. Și, fiindcă se respecta un program regulat în ciuda întinericului perpetuu, a așteptat până când toți s-au dus la culcare, după care a ieșit la snowmobile, a căutat unul cu rezervorul plin, l-a pornit și a plecat către vest.

Snowmobilele erau vehicule mici și practice, mai degrabă asemănătoare unor automobile pe tălpici, decât monștrilor utilizați pentru activitatea de izolare, în primele luni pe Venus, lui Kiran îi făcuse plăcere să le conducă, dar acum s-a lăsat pe spate și a dat instrucțiuni IA-ului, apoi a privit peisajul straniu, neclar, care luneca pe lângă el. Zăpada fusese bătătorită aici și se transformase în ceea ce ei numeau „firn“, iar vehiculul lui gonia nestingherit. Avea să fie un drum de o noapte, dacă-i putea spune așa, totuși urma să ajungă la tabăra următoare când cei de acolo se trezeau. Poate că avea să intre direct în parcare, să sară în alt snowmobil și să continue goana – de ce nu? Nimănui nu-i păsa de vehiculele acestea pentru deplasare pe gheață; nu erau proprietatea nimănui. Și nici nu aveai unde să mergi cu ele.

Cel puțin așa și-a spus Kiran, pe când luneca în somn, iar când s-a trezit și i-a cerut IA-ului să intre în parcare, următoarei tabere, totul a mers exact cum sperase. A plecat de acolo spre următoarea, din nou la drum; nimeni n-a fost câtuși de puțin interesat de el.

— Iubesc Venus, i-a zis pilotului IA.

Vechea lui centură translator a spus cuvintele în chineză, deși probabil că IA-ul vehiculului înțelegea și engleza. Centura veche era un pas trist înapoi față de la ochelari, însă în situația aceasta nu conta deloc.

Alte două tabere, alte două snowmobile, după care a ajuns la o tabără pe care o remarcase pe hărți; aceasta avea o linie feroviară, care mergea prin Ut Rupes și Vesta Rupes, ajungând până la urmă în Colette. Când a intrat în tabără, a zărit un tren parcat în improvizația de gară: un doc de încărcare și o clădire micuță. A coborât din snowmobil și a văzut că niște vagoane erau încărcate sub lumina unor proiectoare puternice. Muncitorii nu puteau desluși aproape nimic din exteriorul conului lor de iluminare, așa că tânărul s-a apropiat pe furiș, păstrându-se în beznă, iar când au terminat lucrul, a azvârlit o piatră către clădirea din vecinătatea șinelor; când ei s-au dus să vadă ce provocase zgomotul, a suit în vagon și s-a ascuns înapoia lăzilor dinăuntru. La scurt timp după aceea vagonul a fost închis și Kiran a simțit trenul smucindu-se înainte, lin ca orice maglev, pentru a începe sușul pe

panta lungă spre Colette, aflată mult deasupra lui pe Lakshmi Planum, platoul cu nume atât de amenințător.

A adormit și s-a trezit lihnit, iar ușile vagonului s-au deschis în cele din urmă. A așteptat câteva clipe să vadă ce se întâmplă, a sărit din vagon și s-a îndepărtat repede. În jur nu se vedea țipenie. N-a fost sigur, dar, după ce a ieșit din gară, a căpătat confirmarea: se afla în interiorul domului Colette. Era a treia zi de la plecarea din Vinmara și se simțea ușor amețit de foame, însă în același timp foarte încântat.

Acum trebuia să-l găsească pe Shukra. Putea să revină la cortelul lui, dar acolo se întâlneau de fiecare dată cu agentul lui Lakshmi... Până la urmă, a pornit pe străzile orașului mare, străduindu-se să pară inocent, și a mers la birourile unde îl dusesese Swan să i-l prezinte pe Shukra, cu atâta vreme în urmă. De la acea primă întâlnire, Shukra fusese cel care-l căutase de fiecare dată, așa încât Kiran nu știa unde altundeva să meargă. Avusese la dispoziție mult timp să se gândească la asta, totuși nu era sigur care ar fi fost abordarea cea mai potrivită. Exista posibilitatea distinctă să sară din lac în puț, însă pentru că Shukra îl contactase și-i spusese ce să caute, se părea că ar fi fost mai degrabă o ieșire din puț în lac sau, spera el, complet afară din apă. Oricum, nu vedea cum ar fi putut evita riscul de a cere cuiva ajutorul, iar Shukra era șansa lui cea mai sigură. A intrat pe ușa acelei prime clădiri de birouri, s-a dus la recepție și s-a adresat trioului de acolo:

— Vă rog, am venit să-l văd pe Shukra. Vă rog, anunțați-l că am ce mi-a cerut și vreau să i-l dau.

SWAN ȘI KIRAN

A fost imbarcată într-o navă care s-a dovedit că aparținea Interplanei; spălată și hrănită; a dormit douăsprezece ore neîntors; s-a sculat și a mâncat din nou; au ajuns apoi pe orbita lui Venus și după aceea a fost transferată într-un vehicul de asolizare. Acesta a picat ca un bolovan către planeta încă umbrită și s-a redresat în ultima clipă, coborând pe o pistă. Când au ieșit în atriul mare al spațiportului, Swan a văzut că erau în exteriorul lui Colette. Spre nord se zăreau formele neregulate ale dealurilor robuste înzăpezite, toate neclare sub volburi de nori negri. Venus!

Cele petrecute în spațiu continuau să-i ocupe un loc uriaș în minte, așa că imaginile pe care le vedea acum erau ca un vis. A fost separată de Wahram, pentru a fi supuși verificărilor medicale, după care a urmat o discuție îndelungată cu cei de la Securitate. Oamenii cu care a vorbit erau agitați; era evident că trebuia să participe la analiză. Ulterior, putea reflecta la cele petrecute și la cum vedea ea lucrurile. Nu dorea ca momentele acelea să se piardă la fel ca totul.

Gazdele i-au adus un mic ospăț în stil *dim sum* cantonez, cu farfurioare și bucățele de hrană, doar cât o îmbucătură fiecare, sau doar o degustare, fiecare cu alt sos, până când papilele gustative i-au fost complet derutate și s-a simțit îmbuibată după numai patru îmbucături. Stomacul i s-a răsculat; a bolborosit și ghiorțait pe toată durata conversației care a început la sfârșitul mesei.

Mulți dintre cei prezenți beau amestecuri de alcool rafinat și opiate. Swan a sorbit apă minerală, privindu-i cu atenție. Venusienii păreau foarte abătuți. Câțiva glumeți se strânseseră la aceeași masă și râdeau pe seama tăvilor cu mâncare, dar restul păreau stânjeniți, chiar încruntați. Salvarea ecranului solar era desigur ceva foarte bun, neîndoios o victorie măreață. Totuși sistemele lor defensive eșuaseră și pericolul inerent în care se afla ecranul solar fusese subliniat, devenind vizibil pentru toți. De data aceasta dezastrul fusese împiedicat, însă continua să atârne deasupra lor ca o sabie: o soartă teribilă, amânată perpetuu de un obiect care nu era cu nimic mai rezistent decât o jaluzeă sau de un zmeu circular ridicat pe sfoară.

O parte din meseni erau preocupați de problema securității ecranului solar; respectivii apăsau cu degetele imaginile grafice de pe tăblia mesei și vorbeau rapid între ei. Se părea că majoritatea considerau că eșecul răspunsului față de atac fusese cauzat de un sabotaj intern. Wahram a apărut în sală pe un scaun cu roțile și li s-a alăturat, cu piciorul stâng întins și bandajat în alb. A încuviințat lent din cap, în timp ce i se vorbea. O dată a privit spre Swan, ca și cum tocmai auzise ceva ce ar fi fost interesant pentru ea; după aceea s-a afundat înapoi în discuție. Swan a sperat că va auzi mai târziu despre ce fusese vorba. Deși apoi s-a gândit că Wahram putea considera că trebuia să

le spună că-i povestise Paulinei despre grupul lui Alex, în ciuda faptului că promisese că n-o va face. Altfel cum putea fi descris complet episodul respectiv? Cu toate că, finalmente, actul ei nesăbuit o salvase pe Venus. Dar asta nu însemna că Swan nu trebuia să sufere pentru ceea ce făcuse. Să fie demascată ca o qubată complet nesocotită și iresponsabilă, în care nu se putea avea pic de încredere. N-ar fi fost un caz prea greu de susținut.

Femeia a rămas locului, privindu-i pe venusieni. Continuau să stea gârboviți în scaunele lor, deprimați. Le-a pus unele întrebări și ei au răspuns, iar uneori n-au răspuns.

A revenit la ceva ce nu păreau că vor să abordeze:

— Presupun că va trebui să continuați cu ecranul solar, acum, dacă a rămas întreg?

Unul dintre ei a fluturat iritat din mână:

— Unii spun că nu, că ar fi necesară schimbarea metodologiei.

— Cum adică? Asta n-ar însemna să rotiți planeta pentru a obține o alternanță zi-noapte?

— Ba da.

— Și cum ați face așa ceva?

— Există o singură metodă posibilă, a răspuns altcineva. O ploaie masivă de meteoriți, care să ne atingă tangențial.

— *Ultimul* bombardament cu artilerie grea, a strigat cineva de la masa glumeților.

— Dar asta n-ar distruge suprafața pe care o aveți? a întrebat Swan. N-ar arunca-n aer roca spongioasă, CO₂-ul, atmosfera – tot ce ați făcut?

— Nu chiar totul, a zis primul. Vom lovi întruna în același loc. Lucrurile ar fi doar... deranjate.

— Deranjate!

— Chestia este că nu ne place ideea asta. Ne-am împotrivit ideii de a roti planeta. Toți. A gesticulat, indicându-i pe ceilalți din încăpere: Însă Lakshmi și ai ei au susținut că s-ar putea realiza fără mari distrugerii. Ar însemna doar încă o groapă oceanică adâncă și îngustă, și ejecțiile în estul ei. Ar avea de suferit și alte zone, mai ales în jurul Ecuatorului, dar nu atât de mult încât să ucidem bacteriile pe care le avem acum acolo. Și nici n-ar elibera decât maximum două procente din CO₂-ul îngropat.

— Totuși pentru a obține rotația dorită, n-ar fi necesare câteva sute de ani de bombardamente?

— Ideea ar fi să rotim planeta la o zi de o sută de ore. Credem că majoritatea formelor de viață terrene o pot tolera, astfel că n-ar dura decât o sută de ani.

— Decât o sută!

Un glas nou a rostit:

— Oamenii aceștia afirmă că prima dată am procedat prea rapid. Vorbitorul era un bătrân cu ochi plini de viață pe chipul ca o mască din piele tăbăcită;

avea un ton oarecum de regret, ușor dezgustat: S-a procedat într-o măsură prea mare ca pe Marte! S-a preferat calea ecranului solar, fiindcă era rapidă! Dar odată ce ai apucat-o, trebuie să te ții de ea. Depinzi de ea. Și oamenii pot vedea acum ce i s-ar putea întâmpla. Așa că Lakshmi va învinge. Acum voturile vor fi pentru bombardament.

— Te referi la Grupul Muncitoresc?

— Da. Va trebui să stăm în adăposturi sau chiar să ne retragem în orașe din cer, sau poate chiar să revenim acasă pentru o vreme. Să așteptăm până când lucrurile se potolesc din nou.

Wahram, care li se alăturase cu scaunul cu roțile, a zis:

— Cu ce veți bombarda planeta de data aceasta? Nu veți mai lua alți sateliți pe care să-i faceți bucățele.

— Nu, a răspuns bătrânul. Metoda aceea a făcut parte din procesul prea rapid. Există totuși mulți troieni ai lui Neptun care pot fi trimiși înapoi.

— Nu au început tritonienii să-i exploateze?

— Sunt câteva mii. Și toți sunt capturi din centura Kuiper. I-am putea înlocui de acolo, dacă vor tritonienii. Ca atare nimic nu trebuie pierdut în privința lui Neptun. Tritonienii sunt deja de acord în principiu.

— Aha, a rostit Swan descumpănită. Nu știa ce să spună; le-a privit fețele, încruntate și iritate. Asta doresc cei de aici? O puteți spune?

Venusienii au schimbat priviri. Cel care vorbise primul a zis:

— Există o rețea de straturi de cadre, ca *panchayat*-urile din India. Și toți vorbesc. Noi nu suntem decât patruzeci de milioane aici. Așa că... Grupul Muncitoresc va auzi atât de la noi, cât și de la toți ceilalți. Realitatea este că ideea capătă deja amploare. Acum, după incidentul ăsta, oamenii înțeleg nevoia. Lakshmi a învins.

Mai târziu, când Swan rămăsese singură în camera ei din spital, s-a auzit o bătaie la ușă, după care au intrat Shukra și Kiran, tânărul ei prieten de pe Pământ. I-a întâmpinat fericită, bucurându-se imediat la vederea fețelor lor, atât de vii și reale. Shukra, cu care lucrase în urmă cu un milion de ani; Kiran, cel mai recent prieten, amândoi aveau acum aceeași expresie pe chip, serioasă și preocupată. S-au așezat lângă patul femeii și Swan le-a turnat apă în pahare.

— Ascultă-l pe tânăr, a zis Shukra înclinând din cap spre Kiran.

— Ce s-a-ntâmpnat? a rostit Swan, simțind necazuri.

Kiran a ridicat o mână, ca și cum ar fi vrut s-o liniștească.

— Când m-ai adus aici, mi-ai spus că există facțiuni. S-a dovedit adevărat, ba chiar aproape că se poate vorbi despre un fel de mic război civil clandestin.

— Lakshmi, a rostit Shukra apăsător de parcă asta ar fi explicat totul. Kiran s-a încurcat cu ea.

— Și este atât de rău? a întrebat Swan. Vreau să zic... chiar eu i-am spus

lui Kiran s-o încerce.

Shukra a dat ochii peste cap, auzind-o.

— Swan, tu ai fost aici acum o sută de ani. Ar trebui să știi că lucrurile s-au schimbat de atunci. Povestește-i, i s-a adresat lui Kiran.

— Am început prin a fi curier, cu obiecte și mesaje pentru Lakshmi, a spus tânărul. Shukra a văzut ce se întâmpla și mi-a cerut să privesc cu mai multă atenție când făceam chestii pentru ea.

— El a fost momeala, a rânjit tăios Shukra, și ea a înhățat-o. Însă probabil că știa că-i o momeală.

Kiran a încuviințat din cap și a privit-o pe Swan cu o expresie care părea să spună „Uite în ce m-ai băgat“. A zis apoi cu glas tare:

— Echipa lui Lakshmi construiește un oraș nou pe coastă, e-n mod clar locul ei și a fost amplasat prea jos, dintr-un motiv anume. Oamenii credeau că poate că intenționează ca orașul să fie inundat mai târziu pentru o escrocherie de asigurare sau așa ceva. Oricum, ei fac lucruri ciudate acolo. Cred că fac androizi sau așa ceva. Roboți care să semene cu oamenii, știi?

— Știu, a aprobat Swan. Zi mai departe.

— Acolo există un sediu care a fost izolat, închis, o clădire destul de mare. Am văzut cum a fost livrată o cutie cu globi oculari. Cred că s-ar putea să asambleze oameni artificiali. Este un fel de fabrică Frankenstein.

— Ai văzut asta?

— Agentul de pază cu care eram a deschis o cutie și înăuntru erau ochi. Lui nu i-a plăcut că i-am văzut, așa că-a trebuit să ajung aici, la Shukra, și să-i cer ajutor.

Shukra a încuviințat în tăcere, ca și cum ar fi confirmat că fusese o acțiune inteligentă. Swan i s-a adresat:

— Prin urmare locul în care a fost Kiran îi aparține lui Lakshmi?

— Da, a răspuns Shukra. Unitățile ei de muncă au clădit întregul oraș. Eu nu știu nimic despre operațiunea din Vinmara, însă ea aduce oameni în Cleopatra pe care nu-i putem identifica. Am înființat și eu un birou în Cleopatra, ar trebui să fie un oraș deschis, deși ea trage toate sforile acolo. Încercam să înțeleg de unde soseau oamenii ăștia noi. Dar acum, când am auzit despre atacul asupra ecranului solar, primul lucru la care m-am gândit a fost: Ia uite, ce convenabil pentru amica Lakshmi. Oamenii vor fi speriați și vor susține planul de rotire a planetei, iar dacă vom proceda așa, noua groapă oceanică ce va fi săpată la ecuator va limita corespunzător întinderea oceanului. Crezi că orașele astea ca Vinmara au fost clădite prea jos? Nici vorbă!

— Aha, a zis Swan. Uau! Dar... cum rămâne cu chinezii?

— Chinezii detestă ideea unui al doilea bombardament, așa că dacă acesta se va produce totuși în ciuda opoziției lor, își vor pierde influența... din nou, în avantajul lui Lakshmi. Și adevărul este că niciunul dintre noi nu vrea ca Beijingul să ne spună ce să facem. Prin urmare, asta o ajută tot pe ea în

argumentație.

— Și umanoizii aceștia pe care i-a construit...? Swan s-a aplecat în față și a tastat pe ecranul mesei. Arată-mi unde-i Vinmara pe hartă. Să-i aducem aici pe inspectorul Genette și pe Wahram. Ei vor fi foarte interesați să v-audă ce aveți de spus.

Inspectorul Genette a sosit urmat de Wahram, care se deplasa singur în scaunul cu roțile, cu piciorul stâng învelit în pansamente. Au ascultat povestea lui Kiran, apoi au început să examineze implicațiile.

— Înainte de a trece la orice fel de acțiuni, a spus Genette, cred că ar trebui să decidem câteva aspecte. După cele întâmplate sunt destul de sigur că trebuie să aplic planul pe care-l concepusem și pe care încă nu ți l-am descris, Swan. Dacă vei fi de acord s-o deconectezi din nou pe Pauline, ți-l pot prezenta.

Swan nu era sigură că voia să mai treacă prin procedura aceea, iar inspectorul trebuia să fi știut de acum că ea îi spusese Paulinei tot ce se discutase la ultima întâlnire neoficială, așa că n-a văzut rostul acelei cereri.

În tot cazul însă n-a fost nevoită să-și anunțe decizia, pentru că Wahram i s-a adresat inspectorului:

— Mă tem că ar trebui să trecem la executarea planului fără ca Swan să știe nimic despre el. Ea o poate deconecta pe Pauline pentru conversație, dar îi poate spune ulterior ce s-a întâmplat după ce reactivează qubul, așa cum a procedat ultima dată când am făcut asta.

Swan l-a fulgerat din privire și i-a zis lui Genette:

— Pauline a fost cea care ne-a informat despre atac, la timp pentru a putea acționa în privința respectivă. Și qubul lui Wang a fost cel care a pus la cale noul sistem de monitorizare, care a detectat concreșterea aceea de pietricele. Ca atare, mi-ați putea mulțumi pentru asta și mai târziu. Vreau să subliniez însă că, indiferent ce ar intenționa venusienii cu oamenii-quburi și cu intrigile lor, există și alte quburi care sunt în mod clar de partea noastră. Trebuie să lucrăm cu ele!

Inspectorul a aprobat.

— Am discutat mult cu Wang și cu qubul lui și ceea ce spui este adevărat. Mă tem că și printre quburi există facțiuni.

— Prin urmare trebuie să le menținem informate pe ale noastre!

— Poate, a spus Genette. Deși rămâne deschisă întrebarea: Care sunt „ale noastre”? Iar în cazul acesta, cu cât știu mai puține quburi, cu atât mai bine. De aceea, după informația aceasta primită de la Kiran, voi continua cu operațiunea Interplană care a fost planificată.

— Și anume? a întrebat Swan apăsător.

Chipul micuț al inspectorului, frumos și curios ca al unei maimuțici langur, a privit-o cu un surâs luminos.

— Te rog, dă-mi voie să-ți spun despre asta, după ce vom fi început.

Swan s-a uitat din nou întunecat la Wahram.

— Vezi ce-ai făcut?

Titaneanul a înălțat din umeri.

— Pentru ca planul să funcționeze, este nevoie de discreție completă. Până și eu sunt ignorant în privința detaliilor.

— Ar trebui să adaug, a intervenit iute Genette, că planul avea de asemenea nevoie de această informație provenită de la tânărul tău prieten. Abia acum este complet. Îngăduie-mi, te rog, să efectuez în mod confidențial următoarea mișcare. Nici Wahram, așa cum spune, și de fapt nimeni dintre cei de pe Venus – a schițat o plecăciune în direcția lui Shukra – nu știu care ne va fi următorul pas, iar lucrurile trebuie să rămână așa pentru a avea succes.

Swan nu știa dacă Genette nu spunea toate astea doar pentru a-l face pe Wahram să arate mai bine în ochii ei; era prea furioasă ca să mai păstreze o judecată sănătoasă în privința nuanțelor situației. Rațiunea i se decuplase. Genette discuta acum cu un coleg care intrase în cameră, după care s-a întors către ei și a anunțat:

— Vă rog să ne scuzați.

— Eu nu te scuz, a replicat Swan și a ieșit din încăpere.

Wahram a ajuns-o din urmă pe hol și a mers în paralel cu ea, rulând cu scaunul cu roțile și fiind astfel capabil să țină pasul cu femeia, indiferent cât de iute ar fi mers.

— Swan, nu te-nfuria pe mine. A trebuit să-i povestesc inspectorului ce s-a întâmplat pentru a fi de bună credință într-o privință importantă; operațiunea aceasta este delicată și întreaga situație *trebuia* cunoscută.

— Acum este cunoscută, da.

— Da, și în curând vei cunoaște și tu totul. Dar pentru o vreme trebuie să ai încredere în noi.

— „Noi“?

— O să-l ajut pe inspector. N-ar trebui să dureze prea mult. În acel răstimp, sper că te vei întoarce în Terminator și vei discuta cu oamenii tăi de acolo despre situația de pe Titan și despre noi.

— Crezi că mă mai interesează așa ceva?

— O sper din toată inima. Este mai importantă decât sentimentele tale care au fost jignite aici, dacă-mi dai voie s-o spun. Mai ales fiindcă ele nu trebuie să fie jignite. Cred că este aproape de adevăr să te consider pe tine și pe Pauline ca o pereche indivizibilă, nu? Este corect și să zicem că vă descrie pe ambele mai bine. Voi sunteți ceva nou. Mai ales pentru mine, aș putea adăuga.

S-a întins și a prins-o de mână și s-a oprit, frânându-și scaunul cu mâna cealaltă. S-au întors în loc și bărbatul nu i-a dat drumul, deși Swan s-a smucit cu putere.

— Haide, a zis el, fii serioasă. Ai fost sau n-ai fost naufragiată cu mine în spațiu? Ai fost sau n-ai fost în tunel?

Îi întorcea întrebarea asupra ei și, desigur, Swan își reamintea toate lucrurile acelea.

— Da, da, a bombănit femeia privind în jos.

— Acum iată-ne aici, iar aceasta este o situație care necesită discreție și ca atare, în contextul respectiv, trebuie să vezi ceea ce tocmai i-am spus lui Genette în lumina *necesității extreme*. Mai ales ținând seama de propriile mele sentimente față de tine, care sunt – a făcut o pauză pentru a se lovi în piept cu mâna pe care o folosea la învârtitul roților – profunde. Confuze, dar profunde. Și asta-i ceea ce contează. Face viața interesantă. De aceea m-am gândit că ar trebui să ne căsătorim în creșa Saturn din care eu fac deja parte. Ar rezolva mai multe probleme decât ar crea, încât mă gândesc cu toată seriozitatea că ar fi lucrul cel mai bun pentru amândoi. Pentru mine, cu certitudine. De aceea sper că te vei mărita cu mine, iar asta este esența.

Swan și-a smuls mâna și a ridicat-o, parcă pregătindu-se să-l lovească.

— Nu te-nțeleg!

— Știu. Eu însumi am probleme în privința asta. Totuși nu asta-i principalul. Nu-i decât o parte din tot. O vom face parte din proiectul nostru.

— Nu știu... a început Swan, după aceea s-a oprit: după cuvintele acestea de deschidere puteau urma atât de multe, încât s-a pomenit dezorientată. Nu știa absolut nimic! Mă duc oricum pe Pământ, a continuat încăpățânată. Am o întâlnire cu comitetul pentru mamifere al ONU; am reușit unele progrese acolo. Și acum vreau să vorbesc și cu Zasha.

— Este în regulă, a liniștit-o Wahram. Gândește-te la asta. Eu trebuie să mă alătur lui Genette; suntem realmente angajați în ceva urgent, iar informația primită de la Kiran este cuiul de osie, așa că lasă-ne să terminăm asta, iar eu voi veni să te văd oriunde ai fi, imediat ce pot.

După ce și-a strâns palmele cu un gest de suferință peste inimă, a întors scaunul cu roțile și a pornit înapoi, către încăperea unde se afla inspectorul.

WAHRAM ȘI GENETTE

Wahram a revenit la Genette, care se pregătea de plecare spre Vinmara, și n-a dorit să irosească timp. I-a spus doar „Vino!“, apoi s-a îndepărtat grăbit, cu iuțeala unui terrier. Când Wahram a pornit cu scaunul după el, Genette a întors capul și a întrebat dacă totul era bine cu Swan. Titaneanul a replicat afirmativ, deși nu era deloc sigur în privința aceea. Trebuia să se focalizeze asupra planului.

Pe durata zborului către Vinmara, Genette a discutat cu unii dintre asociații lui folosindu-se de qubul din brățară, Passepartout, ca aparat de radio, iar Wahram l-a arătat cu un semn întrebător.

Genette a clătinat din cap și a spus:

— *Există* quburi care lucrează pentru noi, așa cum a subliniat Swan și într-adevăr pare posibil ca Pauline să fie unul dintre ele. N-am putut să verific însă deocamdată și probabil că ai avut dreptate să n-o implici și pe ea. Este greu de spus ce va face. Dar între timp qubul lui Wang și Passepartout au fost verificate și ne ajută, așa cum le instrui. Cel puțin așa cred, a rostit el spre brățară și s-a încruntat caraghios.

— Crezi că quburile încep să funcționeze ca propria lor societate, a întrebat Wahram, în grupuri sau chiar organizații între care există dezacorduri?

Inspectorul a ridicat brațele, exasperat.

— Cum putem preciza? Poate că ele doar primesc instrucțiuni diferite de la indivizi diferiți și de aceea acționează în mod diferit. Sperăm să-l prindem pe creatorul acestor oameni-quburi în Vinmara și să aflăm mai multe.

— Și venusienii? Îți vor permite să faci ceea ce vrei să faci aici?

— Shukra și grupul lui ne susțin. În clipa de față, ei se găsesc în toiul unei lupte și miza este mare. Oamenii lui Lakshmi fie că-i produc pe umanoizii aceștia, fie că beneficiază în alt fel de pe urma lor. Nu pot spune cum anume, dar grupul lui Shukra este oricum dispus să ne ajute. Cred că Grupul Muncitoresc este îndeajuns de divizat pentru ca noi să putem face ceea ce trebuie făcut și să părăsim planeta înainte ca ei să poată reacționa.

Asta i s-a părut rău prevestitor lui Wahram.

— Să ne aruncăm în mijlocul unui război civil?

— De acum, a strâns scurt din umeri Genette, nu există altă cale decât înainte.

Au ajuns la spațioport, l-au traversat rapid și au coborât printr-o pasarelă închisă într-un avion mic. După ce s-au îmbarcat și au decolat, Genette a privit pe fereastră și a comentat:

— Aici seamănă mult cu China. Ba chiar s-ar putea ca ei să fie conduși în continuare de China, este greu să fim siguri. Oricum deciziile sunt în mâinile unui grup relativ mic. Iar acum s-au divizat în privința ecranului solar, care a devenit un soi de test de loialitate pentru ambele părți.

Crezusem că majoritatea venusienilor ajunseseră să accepte că trebuie să se bazeze pe el, ca fiind pur și simplu un alt pericol printre multe. Însă cei care obiectează tind să fie mai vehemenți. Pentru ei este un soi de problemă existențială. De aceea sunt de acord să recurgă la acțiuni extreme pentru a-și impune punctul de vedere.

— Tu ce crezi că au făcut?

— Cred că este posibil ca unul dintre programatorii lor să fi decis să instruiască unele quburi pentru a ajuta să scape de ecranul solar. Poate că a fost o comandă deschisă, de genul „găsiți o soluție la problema asta“. Asta înseamnă un qub care să ruleze un algoritm de rezultate probabile. Iar algoritmul poate să fi avut restricții necorespunzător formulate. Ca să zic așa, îi permitea să analizeze absolut orice. În privința asta, am putea spune că s-ar fi comportat foarte asemănător cu un om! Foarte similar vieții. Ce-ai zice dacă qubul acela a propus introducerea de quburi în corpuri umanoide, astfel ca ele să poată ataca pe cont propriu quburile imobile, de tip cutii – atacuri pe care oamenii n-ar fi putut sau n-ar fi vrut să le facă? Pe scurt, sabotaje. Sau le putem numi spectacole educaționale, adică niște dezastre aranjate. Dacă i-ar fi putut determina pe majoritatea venusienilor să creadă că ecranul solar se găsea în pericolul de a fi atacat – că ei înșiși puteau fi prăjiți ca niște alune în cuptor atunci publicul ar fi susținut cu certitudine altă eră de bombardamente, pentru a conferi mișcare de rotație lui Venus.

— Însăpăimântarea populației civile pentru a o împinge spre o anumită opțiune politică, a spus Wahram.

— Da. Adică ceea ce noi recunoaștem că este una dintre definițiile terorismului. Aspectul acesta poate să nu fie totuși la fel de evident pentru un qub care a fost programat să caute rezultate.

— Prin urmare, atacul asupra Terminatorului a fost un fel de demonstrație?

— Exact! Și cu siguranță a avut efectul respectiv aici, pe Venus.

— Dar noul atentat asupra ecranului solar putea fi însemna mai mult decât o simplă sperietură, a zis Wahram. Dacă ar fi reușit, ar fi omorât o sumedenie de oameni.

— E însă posibil ca nici așa ceva să nu se fi înregistrat ca o acțiune negativă. Depinde de algoritm, adică depinde de programator. Pe Pământ există mulți oameni dispuși să înlocuiască pe oricine ar muri aici. China în sine ar putea repopula ușor planeta. Toată populația de pe Venus poate fi ucisă și înlocuită de chinezi, iar China nici măcar nu și-ar da seama. Așa că cine știe ce pot gândi oamenii? Programatorii aceștia pot să-și fi orientat quburile în direcții noi, ba chiar să le dea algoritmi noi, dar oricum n-ar fi făcut din ele gânditori umani, chiar dacă le-ar fi adus în punctul absolvirii unui test Turing sau oricare altul.

— Prin urmare, qubanoizii aceștia există în mod cert.

— Absolut! Swan i-a întâlnit pe unii, ca și eu de altfel. Creatura de pe Io a

fost un astfel de exemplar. Și am aflat că foarte mulți se află pe Marte, unde au fost luați drept oameni și s-au implicat în guvernare. Problemele lui Marte cu Mondragonul și cu Saturn... acum încep să-mi pară suspicioase.

— Da, a căzut pe gânduri Wahram. Și ca atare, tu faci... ce?

— Îi reținem pe toți, simultan, a zis Genette consultându-l iute pe Passepartout. Am trimis codul de începere a operațiunii și momentul a sosit. 11 octombrie 2312, miezul nopții GMT. Trebuie să atacăm.

Au asolizat în exteriorul lui Vinmara, după care Wahram a fost recunoscător că era în scaun cu roțile, deoarece Genette a gonit ca un terrier de la o întâlnire scurtă la alta, cu o viteză teribilă; chiar și rulând de zor, titaneanul abia a putut ține pasul.

Kiran a sosit după câteva minute, cu alt avion, și s-a întâlnit cu ei pentru a le arăta locul spre care se îndreptase cu globii oculari. La scurt timp după aceea, a sosit un grup înarmat, care n-a pierdut nicio clipă, ci a înconjurat clădirea. Au mai așteptat doar puțin, apoi au demolat ușa de la intrare și au năvălit înăuntru cu armele scoase, purtând costume spațiale complete. Un val dens de gaz cenușiu s-a revărsat dinăuntru în chiar clipa când au spart ușa.

În mai puțin de cinci minute, interiorul a fost securizat. Imediat Genette s-a consultat cu echipa de asalt, după aceea cu Shukra, care venise cu alt grup de susținători înarmați, pentru a se asigura că nu va exista împotrivire locală față de golirea rapidă a conținutului sediului.

Inspectorul discuta întruna cu oameni, atât personal, cât și prin telefonul mobil, imperturbabil, dar foarte concentrat – obișnuit să lucreze în felul acela. Obișnuit până și la ideea de a interveni într-o dispută între facțiuni venusiene, ceea ce lui Wahram i se părea extrem de periculos.

Când Genette a părut că a terminat pentru moment și stătea pe marginea unei mese, bând cafea și privindu-și qubul din brățară, Wahram l-a întrebat curios:

— Prin urmare, atacurile acestea cu pietricele au aparținut unei facțiuni venusiene care a vrut să influențeze populația de aici? Pentru a se impune în conflictul cu altă facțiune?

— Exact.

— Dar... dacă atacul asupra ecranului solar ar fi reușit, asta n-ar fi însemnat sinucidere pentru teroriști?

— Cred că ar fi existat timp pentru o evacuare, a răspuns Genette. Iar făptașii puteau fi deja departe de planetă. De asemenea, dacă quburile au luat decizia, lor putea să nu le pese oricum. Indiferent cine ar fi fost programatorii originali, se poate ca la momentul acela ei să nu mai fi deținut niciun control asupra deciziilor ce se luau. Quburile însele probabil că s-au gândit: Da, va fi o pierdere, dar în locul de unde provenim mai sunt multe ca noi. Astfel ar fi obținut ce doreau, indiferent dacă atacul ar fi reușit sau nu.

Wahram a căzut pe gânduri,

— Și terariul distrus din centura de asteroizi? *Yggdrasil*?

— În privința aceea nu știu. Poate că a fost menit să-i facă pe oameni să se simtă vulnerabili. Ori poate că nu făceau decât să-și testeze metoda. Recunosc însă, este destul de bizar. Este unul dintre motivele pentru care vreau să-i văd pe acești qubanoizi și pe oamenii arestați aici.

Un grup a ieșit pe ușa din față a complexului și Genette s-a dus întins într-acolo. Mulți erau micuți; se părea că atacul asupra clădirii avusese o componentă de tip cal troian, cu un grup de micuți care străpunsese conductele de ventilație și trimisese prin ele gaze.

— Haide să plecăm de aici, a spus Genette când a revenit lângă Wahram. Trebuie să-i scoatem pe toți cât mai repede de pe planetă.

Pe ușă ieșea un șir alcătuit din vreo douăzeci de oameni, majoritatea de înălțime standard, dar și cu un micuț și un înalt, toți înlănțuiți laolaltă prin vestele de securitate. Genette i-a oprit pe rând, când au trecut, punând întrebări, foarte politicos, reținându-i doar pentru câteva secunde pe fiecare. Wahram i-a inspectat de asemenea și le-a remarcat mișcările poate prea fluide și inexpresivitatea cu ochi sticloși premeditată a unora; n-ar fi pariat totuși pe propria lui abilitate de a spune care erau oameni și care erau manufacturați. Era deconcertant, în privința asta nu încăpea îndoială. Un strop de spaimă părea să-i fi lunecat pe gât până în stomac, unde se întindea.

Inspectorul l-a oprit pe ultimul din șir.

— Aha!

— Cine este? a întrebat Wahram.

— Cred că-i jucătorul de bowls al lui Swan. Genette l-a ridicat pe Passepartout și a fotografiat persoana, apoi a încuviințat spre fotografiile similare de pe ecranul micuț al qubului din brățară. Și, după cum se dovedește – a trecut o baghetă peste capul tânărului –, este totuși om.

Tânărul i-a privit în tăcere.

— Poate că tocmai el este programatorul nostru, ce zici? a spus Genette. Putem investiga pe drum. Vreau să părăsim Venus cât mai repede cu putință.

Asta a însemnat altă traversare rapidă a orașului și o trecere încordată prin ecluza porților, către heliportul ad-hoc. Nu doar o dată, oficiali care ar fi avut motive întemeiate să oprească un grup atât de mare i-au lăsat să treacă, uneori în timp ce discutau agitat prin căști auriculare.

După ce s-au ridicat în văzduh, Genette l-a privit pe Wahram, a căscat ochii mari și a simulat ștergerea transpirației de pe frunte. Elicopterul lor s-a îndreptat către Colette, iar în spațiportul de acolo s-au repezit pe o pistă și au suit într-un avion spațial, după care au suit, vibrând, pe orbita inferioară, de unde urmau să fie remorcați de un crucișător Interplană de pe orbită.

Era *Justiție promptă* – , după ce toți au ajuns la bord, au stabilit un curs spre Pluton.

În săptămânile de călătorie, l-au chestionat nu doar o dată pe jucătorul de bowls, dar acesta n-a scos niciodată vreun cuvânt. Era în mod clar om. Un bărbat tânăr, de treizeci și cinci de ani. Au putut să-i ia urma de la semnalarea făcută de Swan în *Grădina Chateau*, înapoi până la o neafiliată care nu-și dădea numele outsiderilor; cu o preștiință accidentală, Interplana o avea catalogată ca U-238.

În timpul zborului spre Pluton și Charon, qubul lui Wang a izbutit să mai dezgroape câte ceva despre trecutul jucătorului de bowls. Povestea era tristă, deși nu neobișnuită: un terariu mic, condus de o sectă, în cazul acesta adoratorii lui Ahura Mazda; diviziune strictă a genurilor sexuale; patriarhi, poligami; obsedați de pedepsele fizice pentru transgresiuni demonice. În lumea aceea mică, un copil instabil. Agresiuni lipsite de remușcări. Împotmolit acolo de la vârsta de patru ani, până la plecarea prin dezertare la douăzeci și patru de ani. A învățat programarea pe Vesta, necunoscut de nimeni; o vreme a fost atras de designul quburilor la Academia Ceres, dar a părăsit școala înainte de absolvire; distant față de cultura școlii. Evacuat de pe Ceres pentru spargerea de prea multe ori a codurilor sale de securitate; apoi revenirea în bolovanul-cămin, unde, din câte știa toată lumea, rămăsese definitiv. În realitate însă nimeni nu-l băgase în seamă. Era neclar cum ajunsese să lucreze pe Venus; perioada aceea era ascunsă în ceața care înconjură Grupul Muncitoresc de pe Venus – în cazul acesta, Lakshmi și eforturile ei împotriva ecranului solar, o unitate care-și ascunsese foarte eficient toate acțiunile. Așa apăruseră Vinmara și laboratorul care producea umanoizi, incluzându-i pe cei care merseseră pe Marte și se infiltraseră în guvern. Și pe cei care se mutaseră pe Pământ și după aceea în centura de asteroizi, care construiseră și operaseră lansatorul de pietricele. Așadar tânărul acesta fie că inventase concreșterile de pietricele, fie că proiectase quburi care le inventaseră; iar atacurile fuseseră întreprinse de el sau de creațiile lui.

— *Yggdrasil*? l-a întrebat la un moment dat Genette pe jucătorul de bowls.

Monitoarele de diagnoză atașate de corpul și creierul tânărului au arătat un salt evident.

Inspectorul a încuviințat din cap.

— Doar un test, așa-i? Verificarea conceptului?

Monitoarele au arătat iar saltul metabolic. Ideea că salturile acelea constituiau un poligraf demn de crezare fusese abandonată de mult, totuși variațiunile fiziologice continuau să fie foarte sugestive.

Deoarece tânărul rămânea tăcut, nu exista niciun mod prin care să afle motivele pentru care se întâmplaseră evenimentele acelea. Asocierea cu *Yggdrasil* părea totuși clară.

Pentru Genette, asta era important.

— Cred că atacurile lansate spre Terminator și Venus au fost de natură

politică, i-a spus el lui Wahram cu tânărul în aceeași cameră cu ei, privind mut peretele, cu liniile neregulate de pe monitor vorbind în locul lui într-un soi de urlete mute. Presupun că au fost aprobate de Lakshmi. Însă distrugerea lui *Yggdrasil* a fost anterioară și probabil că a fost ideea acestui individ. Poate ca demonstrație pentru Lakshmi. Verificarea conceptului. Și în felul acela au murit trei mii de persoane.

Genette a privit chipul încordat al tânărului, după care i-a spus lui Wahram:

— Haide, să ieșim. Aici nu mai avem ce face.

În cele trei săptămâni care au fost necesare pentru a ajunge la Pluto și Charon, starea piciorului rănit al lui Wahram s-a înrăutățit și, după ce s-au consultat între ei, membrii echipei medicale a navei au decis să-l amputeze imediat sub genunchi și să înceapă implantul de celule stem pluripotente care să crească un nou picior stâng. Wahram a îndurat totul, străduindu-se să fie cât mai puțin atent, stăpânindu-și teama și reamintindu-și că la vârsta de 113 de ani întregul lui corp era un artefact medical și că re-creșterea membrelor pierdute constituia una dintre cele mai simple și mai vechi intervenții asupra corpului. Era totuși neplăcut s-o privești și să ai senzații „fantomă“, iar el s-a menținut distras, întrebându-l în mod repetat pe Genette despre planul pe care-l implementa acum echipa lui. Dar indiferent cât de mult a încercat să-și distragă atenția cu altceva, nu s-a putut obișnui cu senzația piciorului nou care-i creștea de la genunchi în jos.

Vehicule spațiale din tot sistemul solar convergeau pentru a li se alătura pe Charon, deoarece grupul Alexandrin și agenții Interplanei care lucrau cu ei îi adunau acolo pe toți umanoizii quburi ce fuseseră reținuți și care, din câte știau ei, îi cuprindeau pe toți cei manufacturați. Toți fuseseră capturați în ziua când închiseseră facilitatea din Vinmara, majoritatea în decursul aceleiași ore. Aproape jumătate dintre ei fuseseră pe Marte. Întreaga operațiune fusese planificată și coordonată verbal, iar momentul executării fusese comunicat cu o zi înainte, când Genette expediase un mesaj radio: vechiul cântec de jazz „Now's the Time“. Planul se derulase fără nicio eroare, deși la operațiune participaseră peste două mii de agenți și fuseseră capturați patru sute zece umanoizi. Niciunul dintre ei nu bănuise că ar fi fost în pericol de arestare.

Planul lui Genette era de a-i exila pe toți umanoizii aceștia, plus jucătorul de bowls și alți treizeci de oameni implicați în atacurile quburilor. Fusese încheiat un acord pentru a folosi una dintre navele stelare care erau construite din satelitul Nix al lui Pluton. Nava respectivă era de fapt un terariu specializat – un sistem de susținere biotică aproape complet închis, excepțional de bine aprovizionat și cu motoare foarte puternice, care avea să servească drept navă-penitenciar, similară celor ce orbitau în centura de asteroizi, dar ea urma să părăsească sistemul solar. Terariul din interiorul ei

avea să fie sigilat, iar IA navigatoare plasată în exteriorul cilindrului sigilat. După care avea să pornească: patru sute de umanoizi quburi, jucătorul de bowls și oamenii care fuseseră găsiți complici în atacuri. Nu era un grup mare, pentru că jucătorul de bowls părea să fi conceput și proiectat atacurile într-un mod a cărui aplicare nu necesita mulți complici. Așadar: exil din sistemul solar și din restul omenirii.

— Lakshmi ar fi trebuit să fie și ea acolo! a obiectat Wahram față de Genette.

— De acord, însă n-am izbutit s-o prindem. Va trebui ca venusienii să se ocupe de ea, sau poate că o putem condamna pe Ceres și să vedem ce putem obține în felul acesta.

— Să revenim puțin la nava exilaților, a zis titaneanul. Dacă quburile reușesc să ajungă la comenzi? Dacă deturneză nava și se întorc, flămânde de răzbunare și mai inteligente ca oricând?

— Vitezele sunt prea mari, a răspuns Genette prompt. Combustibilul de la bord va fi consumat repede, aducându-i la o viteză uriașă. Până când vor rezolva problema realimentării, vor avea nevoie de secole pentru a se întoarce. Până atunci civilizația va fi pus la punct o modalitate de a se ocupa de ei.

— Îți imaginezi ce ar putea fi?

— Habar n-am. Va trebui să lucrăm cu quburi, fiindcă sunt imposibil de ocolit. Ținem lupul de urechi. Părerea mea este că dacă vor fi menținute în afara corpurilor umanoide și departe de mâinile programatorilor furioși, quburile vor fi pur și simplu parte din scenă, așa cum este acum Passepartout.

— Sau Pauline a lui Swan?

— Poate că implementarea unui qub în cap nu-i o idee bună, a recunoscut Genette. Mă întreb dacă Swan ar accepta s-o mute într-o brățară ca pe Passepartout.

Wahram se îndoia în privința aceea, deși nu era sigur în privința motivului. Era tot mai puțin sigur cu privire la Swan, indiferent care ar fi fost subiectul pe care l-ar fi discutat.

A abordat altă temere:

— Acesta nu este oare un caz de pedeapsă crudă și neobișnuită?

— Este neobișnuită, a admis Genette vesel. Chiar unică. Însă cruzimea ei este relativă.

— Să fii exilat alături de quburi? Nu este un tip straniu de detenție solitară, ceva desprins dintr-un coșmar?

— Exilul nu este crud. Crede-mă, fiindcă știu. Minte este propriul ei sălaș. Teoretic vorbind, este posibil ca acolo să se dezvolte un terariu excelent și apoi să fie colonizat un Pământ pustiu undeva departe, pentru a începe o aripă complet nouă a omenirii. Nimic nu-i poate opri în privința asta. Eu însumi sunt un exilat și exilul este o formă recunoscută de pedeapsă severă,

totuși non-letală. Iar individul acesta a ucis trei mii de oameni, doar pentru ca să testeze o armă. Și a programat de asemenea computere cuantice, care acum nu pot preciza dacă acțiunile lor sunt bune sau rele. Li s-a acordat intenționalitate fără limite adecvate și reprezintă un pericol evident, iar în momentul acesta nu avem o defensivă bună împotriva lor. De aceea mă gândesc că exilarea lor înseamnă o declarație despre felul cum tratăm quburile. Nu le dezactivăm pur și simplu și le demontăm, așa cum cer unii, ci le trimitem pe cele periculoase în exil, la fel cum procedăm cu oamenii. Acesta trebuie să fie un mesaj clar pentru quburile rămase. După aceea le vom păstra în cutii, pentru ca să le putem ține sub control... cel puțin așa sperăm. Asta poate sau nu să funcționeze. Eu sper însă că putem stopa orice alte quburi, indiferent de model și construcție, cel puțin pentru o vreme, și să examinăm mai atent ce pot însemna niște quburi mai inteligente sau quburi intenționale sau quburi în corpuri. Potrivit gândirii mele, am aplicat justiția și ne-am câștigat ceva timp. De aceea mă bucur că a existat acord din partea plutonienilor și a Mondragonului și a tuturor celorlalte părți relevante, inclusiv Shukra. Și sper că și din partea lui Swan, când va afla despre asta, și din partea celorlalți.

— Poate, a spus Wahram.

Continua să nu fie în largul său cu soluția lui Genette, dar toate posibilitățile la care se gândea erau fie prea dure (moartea tuturor vinovaților), fie prea tolerante (reintegrarea în societate). Exilul... prima navă stelară penitenciar... în centura de asteroizi existau terarii-penitenciare, zăvorâte din exterior, în interiorul cărora condițiile se întindeau de la utopie la infern. Grupul jucătorului de bowls și creațiile lui puteau face orice doreau. Așa se presupunea. Lui continua să i se pară o versiune a infernului. Când trăgeai linie finală, inspectorul Jean Genette putea fi la fel de inuman ca jucătorul de bowls; sangvinic, lipsit de griji, impenetrabil; uitându-se acum la Wahram cu o privire care era aceeași pentru toți, sfinți, criminali, străini, frați, toți îl aveau cu aceeași uitătură ca de pasăre, deschiși, evaluatori, interesați, dornici să fie convinși.

Wahram era totuși tulburat și a citit fișierele despre toți oamenii și umanoizii pe care-i țineau captivi, ceea ce însemna câteva mii de pagini la momentul respectiv. După ce a terminat, s-a întors la Genette mai neliniștit ca oricând.

— Ai scăpat ceva din vedere, a rostit el apăsător. Citește interogatoriile și vei vedea că în laboratorul din Vinmara a existat cineva care a eliberat unele dintre quburile acestea și le-a trimis la oameni din alte părți ale sistemului solar, care le-au ajutat să le ascundă. Cele întâlnite de Swan în *Mongolia interioară* și cel puțin alte patru spun povești similare. Cel care a făcut asta le-a spus că erau defecte și că trebuiau să fugă, dacă nu doreau să fie demontate și distruse. Quburile n-au știut ce să înțeleagă din asta și unele s-

au comportat straniu după ce au ajuns în libertate. Poate că erau *într-adevăr* defecte, n-am niciun motiv să cred altceva. Oricum, persoana aceasta din laborator îi ajută să scape de Lakshmi! Merită atunci să fie exilată? Iar qubanoizii defecti care au evadat merită exilul?

Genette s-a încruntat, ascultându-l, și a promis că situația va fi examinată.

Asta nu l-a mulțumit pe Wahram. El fusese implicat de la bun început alături de Genette și Alex în problema quburilor straniei și acum simțea că era cumva tras pe dreapta. A rulat cu scaunul la o ședință a investigatorilor Interplanei și a altor membri ai grupului care discutau situația și a pledat din nou pentru inocenții care fuseseră prinși odată cu restul captivilor. N-a obținut până la urmă unanimitate, totuși o majoritate însemnată a decis ca toți qubanoizii să fie exilați, dar nu și asistentul de laborator care-i eliberase pe cei defecti. S-a dovedit că asistentul nu numai că le dăduse drumul, ci îi ștersese și din înregistrările laboratorului, prin niște manevre destul de inteligente, l-a informat Genette pe Wahram – de parcă inteligența aceea ar fi justificat grațierea. Titaneanul, care continua să fie profund nemulțumit, n-a comentat. Asistentul de laborator venusian, un tânăr cu doar câțiva ani mai vârstnic decât jucătorul de bowls, avea să fie liber să plece. Iar sărmanele quburi defecte aveau să se simtă mai bine printre cele asemenea lor.

Când a sosit momentul, Wahram a stat în incinta de vizionare a crucișătorului Interplanei și a privit alături de ceilalți de acolo declanșarea motorului materie-antimaterie și începerea călătoriei spre stele a navei *Primul pătrar de Nix*. Semăna cu orice alt terariu aflat în mișcare, doar că era mai mare. Gheața reprezenta un procentaj destul de însemnat din masa lui, iar exteriorul părea statuia din gheață a unei creaturi similare cu un delfin alb și mare, care zbura pe o coadă de fulgere.

— Ce s-a întâmplat cu constructorii? a întrebat Wahram. Nu era nava lor?

— Va trebui s-o înlocuim. Ei intenționează să trimită patru, într-un fel de flotă, așa că le vom construi alta, din Hydra. Dacă va fi nevoie, putem lua și o parte din Charon. Până la urmă vor avea tot patru nave.

Wahram a rămas tulburat.

— Tot nu știi ce să cred despre asta.

Genette nu părea deloc îngrijorat.

— Mă tem că-i tot ce am putut face! A fost greu de gestionat off-line și în secret total. Țin să-ți zic c-a fost o operațiune discretă și elegantă. Incredibil ce poți face numai cu hârtie și ceasuri sincronizate! Cei implicați au trebuit să acționeze în tăcere absolută și să se încreadă complet în cei pe care-i cunoșteau din rețea. Dacă stai să te gândești, este o realizare de seamă.

— De acord, a încuviințat Wahram, dar va fi îndeajuns?

— Nu. Problema rămâne. În felul acesta am obținut doar un mic respiro.

— Și... ești sigur că ai găsit toți umanoizii?

— Cătuși de puțin. Se pare totuși că unitatea de pe Venus era singura care-i producea, sau așa crede qubul lui Wang. Am obținut destule înregistrări ale consumului lor energetic și inputului de materii prime, pentru a obține o estimare maximă a numărului care putea fi manufacturat, și am reținut aproape exact numărul acela. Este posibil să mai existe unul-doi în libertate, însă apreciem că vor fi prea puțini pentru a face vreun rău. Este posibil să fie mai mulți dintre cei defecti, care au fost eliberați de asistentul de laborator. Oricum vom încerca să-i prindem.

Ceea ce însemna, a gândit Wahram, că în chiar clipa aceea, undeva în sistemul solar puteau să existe mașini cu formă umană, pierdute prin mulțimi, care se străduiau din răspuțeri să rămână libere – pentru că aparatele cu raze X sau alte dispozitive de supraveghere ar fi dezvăluit ce erau –, care se ascundeau, se străduiau să realizeze obiectivele pe care le căpătaseră, poate, sau altele noi pe care și le puteau alege singure, potrivit unor algoritmi de supraviețuire autoinventati. Defecte, periculoase, detașate de orice altă conștiință, solitare și speriate – cu alte cuvinte, exact ca toată lumea.

PARCURS CUANTIC (3)

pe marginea mlaștinii broaștele orăcăie – graficul fecundității se referă la frecvența și momentele din viață când cineva procreează și la numărul vlăstarelor – morfogeneza este procesul prin care un organism se creează pe sine – creșterea se curbează cu un decalaj temporal – rezultă tipare oscilante – prădătorii sunt întotdeauna cu un sfert de ciclu în urma prăzii

oamenii aceștia noi te iau ca să te distrugă – pistol masiv în fața ta îți ordonă să mergi între ei – departe de protectorii tăi – acolo pe țărmul Jersey – zgârie-norii din Manhattan încununează orizontul estic – pe fugă – la vânătoare

lovește pistolul și fugi – oamenii ilar de lenți în înțelegere – repede-te în umbrele de zgură ale ferigii cenușii – apleacă-te și cotește – sari peste un pârâu – vâlcea verde boțită cu petice de mușchi – oare carpetele persane au fost vreodată verzi?

aproape că te izbești de altă persoană – pare om

am nevoie de ajutor – niște indivizi tocmai m-au tâlhărit și cred că sunt pe urmele mele

omul te privește fix – iris bleu pur marmorat de albastru mai întunecat – vino cu mine atunci

pe o potecă – omul se oprește, arată – căprioară cu codiță albă – încremenită locului – urechile ciulite către ei – temperament febril – ele s-au întors – spune omul

Tu spui – Vrei să joci șah?

Omul spune – Sigur – haide

La o căsuță – alt om deja acolo – ei vorbesc în bucătărie – ieși în apus – dealul sângerând îmi ia din avânt³⁶ – acele de pe conifere înțepă argintii – frunze de foioase se îmbujorează pe părțile dinspre vest – vine un moment când un felinar stradal îndepărtat proiectează o strălucire contre-jour pe apus și apare un spațiu luminat fără umbre – excepțional de clar și de articulat pentru vedere – o vulpe – la marginea poienii – plutind prin tufișuri – roșcat și alb – ploaia propagulă – cade în ambele părți dinspre Pământ către spațiu – apoi îndărăt – o simbiogeneză – le ridică pe ambele – albastrul cerului ușor ocultat de transparențe albe

Swan – este Zasha – din interiorul casei – am ceva aici – un șahist – pare cumva confuz

păsări negre ca un banner pe cer spre oraș – coboară într-un copac la orizont – puncte negre care fâlfâie leneș – poposesc la sfârșitul zilei

chemări de păsări – vorbesc între ele – poate cincizeci de păsări de diverse feluri care creează o sferă sonică – totalitatea lor o transformă în muzică – acompaniamentul de bas este zumzetul mașinilor – camioane – generatoare –

motoare – un avion cu reacție atât de mare încât pare aproape – sunetul lui îl urmează după mult timp prin cer – corul păsărilor în amurg – supraîncărcare și suprapunere – civilizație sub cerul liber – înțelepciune aviară – conservată în părțile arhaice ale creierului – aparent neprogramabilă – un salt al imaginației

spre miezul nopții sosește un al treilea om – înalt – grațios – Salut Zasha – ce este

introducerea recunoaște realitatea celuilalt – namaste – salut spiritul din tine

eu sunt Swan – povestește-mi despre tine

rezumare evenimente de la conștientizare – împingere pe ușă afară în stradă – plecare de pe Venus – transportare de oameni într-un sistem privat – aterizare pe Pământ – totul a început ca parte a unei tentative de a sfârși eclipsa de pe Venus – nu imediat, ci ca un proiect care să fie implementat în siguranță – speranța este ceva cu pene cocoțat în suflet – ignoranță în privința detaliilor planului – protectorii cumva împotriva proiectului mai mare – protectorii arestați sau răpiți – plecare silită – menționare reducerea la tăcere – evadare

Swan îl privește pe Zasha – nenorociții ăia îi tratează ca pe quburi

Ei bine? — zice Zasha – Tu cum le spui? — Qubanoizi? — Qubani?

Qubani sună bine – eu zic că ei sunt ca Pauline – nu uita că un qub a pilotat E-Te-Haș în concreșterea de pietricele – a distrus-o pentru noi – și-a făcut datoria – vreau să spun că-l place pe inspector la fel de mult ca pe oricare altul – ceea ce înseamnă destul de mult – în ciuda tuturor – dar nu simt nevoia de a cădea de acord în toate privințele – asta-i pur și simplu o nebunie

Jean crede că ar trebui să mai apăsăm pe butonul de resetare

N-o s-ajungi niciodată să faci asta! — viața nu funcționează așa – o să-l iau pe-ăsta cu mine

Swan

Să nu-ncerci să m-oprești! — ridicare rapidă – pumnul tras îndărăt gata să lovească

Zasha cu ambele mâini ridicate – Stop – stop – nu te contrazic – de data asta – este posibil să ai dreptate – de-aia te-am chemat – până acum am ajutat să dăm de urma lor – când am auzit că el a scăpat, m-am dus și l-am recuperat – a fost ușor – sunt creduli – dar apoi te-am chemat – te-am chemat

Așa-mi place Z. – plecăm în zori Zasha clatină din cap – Tu și câinii tăi vagabonzi – o faci acum din nou – căcat – de fiecare dată când vii aici

Auzi tu m-ai chemat – tu ai vrut ajutorul meu – tu ai vrut să fac asta

Da da – dăidrumu – carătedeaici

Zorii zilei – adăugat gradului meu – dacă m-ar întreba cineva – cum – artistul care m-a creat așa – trebuie să spună

Speranța este o pasăre – păsările maităcute în zori –somnoroase – fericite de prevestirea luminii – o briză unduiește prin salonul zorilor

Urmeaz-o pe Swan la o mașină – până la un doc unde așteaptă un vapuraș – fețele pline de viață – ochi privind spre interior spre alte timpuri trecute sau viitoare – sau privind ziua – ca tine

Peste râul lat după revărsare – suprafața apei festonată de vânt – încrețită de unde – traversare de-a curmezișul înspumată – prova rotunjită a feribotului – derapând pe val – spargeri – înghite apa spartă – lunecă mai departe – Manhattanul de la stânga la dreapta înaintea lor – o stâncă făcută de oameni – răsăritul încă n-a încununat-o – umbre lungi peste râu – mormăit lent în doc – o menghină uriașă care prinde feribotul și-l fixează

Afară împreună cu oamenii pe o platformă – afară – între clădiri înalte – dedesubt canale – bărci lungi, înguste – 52 de bărci vizibile – 423 de oameni – în umbrele dimineții – zi deja animată

Ce crezi? — întreabă Swan – Poți trece? — Vei fi bine?

41 de bărci vizibile – 364 de oameni – noi – suntem păsările – asta rămâne

Voi fi bine

Perfect – du-te atunci

omul te sărută pe gură – clănțănitul caninilor vă zguduie pe amândoi – brusc trezit la realitatea celuilalt – privești în ochi – iriși ca arțarii – ochiul stâng marcat cu o semilună inferioară albastră – Să faci bine – du-te

WAHRAM

Oamenii tânjesc după timp în ambele moduri. Unele lucruri dorim să se deruleze mai repede: terraformarea unei planete noi pe care am ajuns s-o iubim, sosirea justiției universale în acțiunile oamenilor, un proiect bun. Altele dorim să se desfășoare mai lent: propriile noastre vieți, viețile celor pe care-i iubim. Oricum ar fi, este o foame de timp – mai mult timp pentru a face, pentru a experimenta.

Căsătoria la 113 ani este triumful experienței asupra speranței. Atât de multe vieți au fost deja trăite. La vârsta aceea speranțele s-au redus de mult la concentrarea asupra cotidianului. Experiența a învățat tot ce era de învățat; mai multă experiență ar fi o reiterare.

Dar niciodată o reiterare *exactă*. Viața este întotdeauna în cel mai bun caz pseudoiterativă. Fiecare zi are particularitățile ei. Executarea aceluiași acțiuni zilnic într-un ritual care să ne păzească împotriva timpului nu înlătură particularitățile, cât mai degrabă le lustruiește. Animalele, frații și surorile noastre orizontale, ne reamintesc: fiecare zi trăită e un soi de aventură, un succes. Nimic nu se repetă niciodată. Fiecare răsuflare e o nouă absorbire a atmosferei, un icnet pentru viață. O speranță pentru experiență. Simte asta și mergi mai departe.

Fitz Wahram stătea în sala de conferințe a consiliului de Relații Planetare Titan și avea gândurile acelea. Când i-a sosit rândul, și-a susținut cazul înaintea colegilor.

— Ar fi fost de sperat ca după atâta timp statele-națiuni terrene să fi învățat din experiență și să se fi reconciliat reciproc, astfel încât legăturile lor variate cu așezările extraplanetare să fie consecvente și coerente, și să fi dispărut toate confuziile și discordiile create de acțiunile lor curente. Nu s-a întâmplat însă așa. Ele n-au reușit asta. S-ar putea să aibă nevoie de alte decenii, poate chiar de secole. Nimeni nu poate spune cum va evolua Pământul. Intre timp noi va trebui să restabilim relația cu vechea noastră protectoare Marte. Așa cum știți, activitățile din jurul lui Saturn au început ca o vânătoare marțiană de azot și au jucat un rol important în înființarea sistemului Saturn. De aceea desprinderea completă de Marte, deși a fost necesară la vremea ei, nu trebuie să rămână permanentă și nici n-ar trebui să existe. Acum suntem îndeajuns de puternici pentru a putea trata cu marțienii fără să fim copleșiți de ei. Ba chiar, abordarea lor ar fi un semnal al puterii noastre. De aceea propun să mergem la ei și să le reînnoim importurile de azot de pe Titan, aproape la nivelurile anterioare, dar în condiții noi pe care le putem controla – în esență un comerț corect. Ambele corpuri cerești ar avea de câștigat. Atmosfera lui Titan continuă să conțină aproape de două ori mai mult azot decât am dori noi să aibă în starea optimă. Asta sugerează o cantitate specifică ce poate fi transferată și pentru

care putem stabili condiții. Putem propune un comerț în trei: azot de la Titan pentru Marte, reconstrucție și asistență de dezvoltare de la Marte pentru Mercur, și metale grele și pământuri rare de la Mercur la Saturn. De asemenea, ajutorul lor în asigurarea importurilor de lumină de la Vulcan.

Întrebări și comentarii din partea interlocutorilor. Discuții. După aceea, Wahram, din nou:

— Consolidarea legăturilor în toate trei direcțiile ar fi utilă în efortul de a ne asocia împotriva imperialismului recidivist al Pământului și a conflictelor și rivalităților sale interne, care amenință să se reverse în exterior și să ne copleșească pe toți. Am putea chiar ajuta la vindecarea unora dintre acele probleme vechi. Ar fi o modalitate de a continua reanimarea, care a produs deja efecte atât de remarcabile.

— Cum ar fi? l-a provocat un glas.

— Liga Arctică a devenit una dintre organizațiile politice cele mai progresiste și cooperante de pe Pământ. Mijlocul Americii de Nord este repopulat ca prerie pentru bizoni, în aclamații formidabile. Pădurea ecuatorială amazoniană este extinsă pe întregul ei bazin istoric, îngrijit acum ca parc natural, așa cum a fost în perioada precolumbiană. Asia de Sud-Est și Asia de Sud au atins echilibrul demografic și au beneficiat de cea mai mare repopulare cu animale sălbatice, ceea ce a le-a ajutat pădurile, apa și clima. Toate acestea sunt situații îmbunătățite în mod cuantificabil după reanimare.

— N-a trecut nici pe departe timp suficient pentru a trage asemenea concluzii. Invazia animalelor este frecvent descrisă ca o cârpăceală oribilă, care a cauzat o mulțime de probleme de coșmar.

— Complet greșit.

S-au contrazis o vreme despre situația de pe Pământ. În cele din urmă, consilierul senior din Grupul Administrativ Saturn le-a reamintit că subiectul discuțiilor era crearea unui acord comercial tripartit cu Marte și Mercur. Wahram a atras atenția că Marte fusese considerabil influențată, și se putea spune chiar infectată, de umanoizii quburi care se infiltraseră în sistemul lor și doar recent fuseseră descoperiți și exilați; marțienii erau atât de încântați să scape de ei, încât revocaseră statutul de exilat al lui Jean Genette și-l primeau cu brațele deschise pe inspectorul devenit acum celebru, ca să-i mulțumească pentru serviciile aduse. Probabil că noua dispensă de pe Marte avea să includă și un spirit mai cooperant. Mulți membri ai consiliului au încuviințat din capete la auzul veștii acelea bune și au trecut la detalii privind cantitățile de azot exportat, graficele temporale și compensațiile. A fost dezbătută presiunea finală în milibari a atmosferei titanene.

Wahram a așteptat până când majoritatea celor din sală au început să se plictisească de amănuntele acelea, după care a solicitat revenirea la subiectul central. Principiul propunerii a fost aprobat prin consens și au declarat ședința închisă.

Ultima întrebare s-a referit la procedura transmiterii acordului către partenerii lor și Wahram a spus:

— Plec spre Mercur pentru a o cere în căsătorie pe Swan Er Hong. Sper că ne vom declara jurămintele reciproce la epitalamul de pe Olympus Mons. Ca atare, la momentul respectiv vom putea discuta cu persoanele avizate de pe Marte.

A, foarte bine, au spus toți. Felicitări. Unii au părut surprinși; alții au încuviințat cunoscător. Asta va face totul mai ușor. Veți fi un soi de comitet permanent Saturn-Mercur.

— Da, a zis Wahram.

SWAN

Swan a părăsit Pământul, foarte încântată de sine pentru că ajutase persoana aceea qubică să fugă în lume și încântată și de Zasha, ceea ce a însemnat pentru ea mai mult decât crezuse. A luat liftul spațial din Quito și a asistat încă o dată la reprezentația lui *Satyagraha*, iar de data aceasta a impresionat-o cel mai mult pacea momentului final, scala care creștea în octava ei simplă, din nou și din nou, din nou și din nou, a o incantație de meditație, care să te ridice realmente în picioare; iar dansul în gravitația tot mai slabă de la sfârșit a transformat-o într-o senzație cât se poate de fizică, un fel de euforie, în care erau purtați pe aripi de cânt.

A revenit pe Mercur într-un terariu numit *Henry David*. Era o Nouă Anglie clasică, cu câteva sătucuri șindrilite și imașuri care întrerupeau o pădure de conifere și de esențe tari. Acolo era octombrie și arțarii se înroșiseră, așa încât existau arbori galben intens, portocalii, roșii și verzi, toți amestecați și risipiți în interiorul cilindrului, astfel că, atunci când priveai în sus, deasupra capului părea să fie un discurs mut într-un soi de limbaj din culori rotunde, vibrând la marginea înțelegerii. Swan a rătăcit prin pădure pe poteci, trecând de pe creștetul defrișat al unui deal pe următorul. Într-o zi a cules frunze căzute și le-a aranjat într-o poieniță, de la roșu, la portocaliu, la galben, la galben-verzui, la verde în progresie treptată. Linia aceasta colorată de pe sol a încântat-o nespus, la fel cum a încântat-o și vântul care a risipit-o. În altă zi a petrecut multe ore, urmărind o ursoaică neagră și puiul ei. După-amiază au ajuns la o livadă de meri abandonată, unde un pom străvechi și cocârjat produsese totuși o sumedenie de mere, atât de multe, încât unele ramuri atingeau pământul. Urșii au mâncat o tonă de mere. Lângă pom exista un butoi tăiat în două, care se umpluse cu apă de ploaie, iar puiul s-a suit înăuntru și a făcut baie, iar blana lucioasă i s-a întunecat și a părut făcută din țepi uzi.

După ce a ajuns pe Mercur, a intrat în ritmul vieții ei din Terminator. Se trezea pe balcon, lua micul dejun în răcoarea dimineții, își făcea exercițiile de stretching spre soare, plecându-se tulburată înaintea lui Sol Invictus. Privea peste oraș, înregistrând toate punctele de referință familiare care fuseseră reconstruite, copacii și tufișurile noi, care păreau mai mari de la o zi la alta, mai la locul potrivit. Luase o carte poștală pe care Alex i-o trimisese prin curier cu mult în urmă și o prinsese pe peretele de deasupra chiuvetei din bucătărie, unde caligrafia bunicii ei anunța zilnic:

O, bucuria sufletului meu – descătușată –

ca fulgerul țâșnește!

Nu-i îndeajuns să aibă globul acesta

sau un timp anume,

Ci voi avea mii de globuri și tot timpul

*de pe lume*³⁷.

Acum era toamnă și în Terminator, iar șirul de arțari japonezi de pe terasa aflată dedesubtul celei de sub balconul ei se colorase în roșu incandescent. Praful se depusese pe țiglele albastru regal ale acoperișurilor pe care femeia le vedea dedesubt. Noul program climateric părea să includă mai multe zile vântoase decât cel vechi și uneori vânturile erau mai puternice decât oricare altele pe care și le reamintea. Îi plăcea asta. Unele vânturi în rafale reci o făceau să abandoneze orice ar fi lucrat și să pornească în plimbări lungi prin oraș. Era mult mai mare în partea frontală decât fusese anterior, deoarece platforma fusese extinsă pentru a asigura mai mult spațiu parcului și fermei. În partea plată a orașului și parcului existau canale noi. Poduri peste canale, piste pentru bicicliști, bulevarde largi și esplanade. Orașul ei. La fel, dar diferit. S-a gândit că orașul putea fi extins chiar mai mult spre noapte; teoretic, pe măsură ce treceau decenii și secole, ei puteau acoperi șinele către vest complet în jurul feței întunecate a lui Mercur.

Swan și-a petrecut majoritatea zilelor în fermă, lucrând la iaz și la zonele umede. Noul estuar nu prospera și se ridicau întrebări despre nivelurile de salinitate și despre o mică maree hidraulică pe care o porniseră. De fapt, discuții contradictorii. Continua de asemenea să încerce să înțeleagă de ce maimuțelor de Gibraltar nu le plăceau peșterile puse la dispoziție într-un delușor cu un versant stâncos orientat spre vest. Maimuțele erau superbe și de obicei nu aveau probleme în felul în care oamenii au probleme. Stăteau însă pe terenul plat de sub peșteri și nu doreau să intre. În cele din urmă, femeia putea fi nevoită să se cațere până acolo și să vadă situația cu propriii ei ochi.

Pe când stătea și privea maimuțele, s-a gândit la viața ei. Iat-o aici, la 137 de ani. Corpul, foarte abuzat în majoritatea timpului; nu avea să dureze veșnic și poate nici să mai continue mult timp. Pe de altă parte, tratamentele aduceau chestii noi, comparativ chiar cu cele de acum câțiva ani, iar oamenii încercau întruna să le îmbunătățească. Mqaret avea aproape două sute de ani. Așa încât era de gândit în privința asta.

Rudele ei apropiate erau puține și poate că nici nu mai erau așa apropiate. Avea tot ce-i trebuia; viața îi era bună. Copilul care supraviețuise trăia pe undeva, își ducea viața în felul său, despre care nu se sinchisea să vorbească. Ocazional lua legătura cu ea.

Nu reprezenta o problemă. Swan era mai apropiată de alte persoane și asta nu era ceva rău. Tânărul ei prieten Kiran insistase să rămână pe Venus, revenise în miezul acțiunii și-i trimitea rapoarte regulate. Swan o percepea

ca pe o relație mult mai strânsă decât multe dintre cele pe care le avusese, iar altele similare aveau să urmeze, neîndoios; se părea că oamenii o prindeau întruna de braț și o trăgeau în viețile lor. Echipa ei de la fermă era unită. Îi plăcea munca pe care o făcea; îi plăcea joaca ei; îi plăcea arta ei, joaca aceea care era muncă. Așa că era vorba despre altceva. Cu adevărat, întrebarea a devenit aproape filosofică; cum să fii? La ce să ții? Și cum să devii mai puțin solitar? Pentru că acum, când Alex nu mai era, deși ea stătea de vorbă cu mulți oameni, îi lipsea totuși cineva căruia să-i povestească lucruri în felul în care-i povestise mereu lui Alex.

*Îmi lipsești tare mult, Nettie Moore,
Dar n-a mai rămas nimeni cui să-i spun...*

*Lumea mi s-a-ntunecat în fața ochilor*³⁸.

În fermă, a cântat de una singură balada veche și s-a întrebat ce ar fi putut îndrepta lucrurile. Poate că nimic. Moartea era elagajul vieții. Părți din tine mureau înainte să moară întregul. Când mureau oameni pe care-i iubeai, murea o parte din tine. Până când mureau, unii oameni arătau ca niște ienuperi pe care-i văzuse femeia: câte o singură bucată de coajă vie pe tot trunchiul mort. Nu exista nicio cale de a împiedica asta.

Fericirea nu exista decât în virtute. Ba nu, asta nu era adevărat. Fiecare parte a creierului trinitar avea propria ei fericire. Reptilă sub soare, mamifer vânând, om făcând ceva bun. Bun este ceea ce-i bun pentru pământ. Ca atare când lucrai, ca la vânătoare, în lumină și căldură, pentru a realiza un peisaj – un loc în care oamenii să trăiască multe epoci după aceea –, atunci erai trinitar fericit. Cu siguranță, asta ar fi fost suficient.

Apoi însă doreai să-ți împărtășești fericirea. Așa că trebuia să existe cineva alături de care să fii încântat. Alex fusese încântată alături de ea.

Swan îi văzuse pe izolații călători, spațiali bătrâni și solitari, care își vedeau singuri de drumul lor prin lume, care nu aveau niciun fel de parteneri, de nicio formă. Aceea era mulțimea din care făcea parte femeia; mai bine de jumătate din viață, ea însăși fusese unul dintre ei. Oare toți fuseseră la vânătoare? își amintea că-i auzise pe oameni spunând: Vreau să cunosc pe cineva. „Să cunosc“, dar de fapt voiau să spună „să trăiesc“. Vreau să trăiesc cu cineva. În starea sufletească a dorinței, „să cunosc“ era conjunctivul lui „a trăi“. Iar când priveai în jur, vedeai: legăturile de tip pereche nu dispăreau niciodată. Era un timp condițional optativ: să trăiești cu cineva, și apoi să-l cunoști. Era un atavism, ca și cum ei ar fi fost lebede sau alte creaturi cu imboldul genetic de a se împerechea.

— Swan nu-i o lebădă³⁹, le-a spus colegilor derutați din parc.

Dar cum știa ea asta?

— Vreau să întâlnesc pe cineva, i-a spus lui Mqaret cu titlu de experiment.

Mqaret a râs.

— Îți place individul ăla! Wahram ăla de pe Saturn. Poate că ai vrut să spui de fapt „Am întâlnit pe cineva“.

Swan l-a privit fix. Încă nu se convinsese pe deplin că era posibil să fie iubită. Sau chiar să iubească.

— De întâlnit l-am întâlnit cu mult timp în urmă. Au trecut ani buni de când îl știi.

— Și mai bine, a zis Mqaret. Îl cunoști. De fapt, a trebuit să petreci mult timp cu el. Ce s-a întâmplat în utilidorul acela? Nu s-a întâmplat nimic?

— În general, am fluierat, a spus ea. Totuși ai dreptate, da. Ceva s-a întâmplat.

— Poate că asta înseamnă căsătoria, a zis Mqaret. Să fluierați împreună. Un fel de reprezentație. Vreau să zic, nu doar o conversație, ci o reprezentație.

— Căsătorie, a repetat Swan minunându-se de cuvântul acela.

Pentru ea, era un concept din Evul Mediu, de pe vechiul Pământ – o noțiune cu un iz puternic de patriarhat și proprietate. Care nu era menită pentru spațiul cosmic și nici pentru longevitate. Îți parcurgeai viața în epoci, fiecare era o etapă în istoria unui om, care dura puțin sau mult, după care circumstanțele se modificau și erai într-o viață nouă, cu asociați noi. Asta nu putea fi schimbat, în niciun caz dacă erai acolo, în caruselul măreț; și de aceea deformarea vieții cuiva în tentativa de a face ca o relație să dăinuie mai mult decât durata ei naturală însemna riscul de a-i distruge capătul, în așa fel încât se despica îndărăt pe întreaga ei lungime și lăsa o rană dureroasă și sentimentul că totul fusese o minciună, pe când, de fapt, n-ar fi trebuit să fi fost decât o banală trecere mai departe, în una dintre măruntele etape moarte-și-transfigurare ale epocilor tale. Așa stăteau lucrurile, pur și simplu.

Cel puțin așa i se părea lui Swan și multor oameni pe care-i știa. Era structura curentă a sentimentelor în cultura și vremea ei. Spațialii erau oameni liberi, liberi în cele din urmă și oameni în cele din urmă. Așa simțeau toți, și se încurajau unul pe celălalt să simtă, iar ea crezuse asta mereu, fusese mereu de acord că era corect. Totuși structurile de sentimente erau culturale, istorice; se modificau în timp la fel ca oamenii; structurile însele treceau prin propriile lor reîncarnări. Prin urmare, dacă culturile se modificau în timp și un individ trăia pe parcursul unei modificări în cultura respectivă, atunci... nu se modifica și individul? Se puteau ei modifica? Se putea Swan modifica?

Dar nu era căsătoria o promisiune de a nu te modifica, cumva?

Swan a lipăit prin zonele umede și a continuat să se gândească la asta. Într-o zi, o broască de culoarea pietrelor a țopăit de lângă mâna pe care o pusese accidental pe sol, apoi a rămas locului, uitându-se în sus la femeie, alertă și curioasă, calmă, însă pregătită să țopăie din nou.

— Scuze, azis Swan. Nu te-am văzut.

Și totuși acum, după ce o văzuse, stătea locului, mai lucioasă ca orice piatră, vie și răsuflând.

A ieșit din Terminator într-o plimbare. S-a îndreptat spre nordul orașului, în Tricrena Albedo. În clarobscurul împestrat al Terminatorului, unde raze piezișe de lumină solară zgâriau brusc în sus prin terenul povârnit, strălucind atât de violent, încât solul încă umbrat părea mai negru decât materia. Cioburi albe și negre care se ciocneau... ochii ei abia puteau recompune peisajul. Exact așa cum îi plăcea, uneori. Spațiul vieții ei schizofrenice.

A intrat în modul solmergător, orientându-se după hărțile memorate dinăuntrul ei. Știa, pe când înainta orbește către vest, că în scurt timp va sui peste coama din nordul lui Mahler, va trece pe lângă niște piste ballardiene de avioane, arse de soare și abandonate, pentru ca să ajungă pe coama unei faleze, o fisură mică și proeminentă, foarte veche; de la partea plată de deasupra până la câmpiile de dedesubt era un hău de două sute de metri. Din fericire faleza avea un sistem de platforme înclinate, care servea perfect ca scară pentru coborâre. Ea mai fusese aici. Treptele Ebersbacher, cum se numeau, erau frecvent folosite de solmergătorii care utilizau ruta aceasta și fuseseră curățate de praf și sfărâmături cu mulți ani în urmă. Era practic o potecă în serpentină, din lespezi de piatră curată, care cobora pe câmpie. Swan simțea că orizontul se găsea pe Mercur exact la distanța potrivită; nu o țintă pe care s-o poți atinge printr-o simplă întindere a brațului, ci ceva spre care să te poți îndrepta și investiga.

Acolo se afla acum un grup mic de solmergători, care înaintau răbdător către vest. Siluete argintii micuțe, care-i reaminteau de inspectorul Genette, dispăreau după orizont. Aveau să umble o vreme, după care se întindeau în cărucioare sau pe tărgi ca să doarmă în timp ce-i trăgeau ceilalți. Să mergi împreună, să tragi după tine oameni care dorm... ce minunat era sentimentul de încredere și grijă, modul jucăuș în care-ți încredințai viața unor străini... asta făcea parte din a fi mercurian. Mult timp lui Swan nu-i trebuise altceva ca tovărășie. Asta și orașul ei.

A ajuns la baza platformelor, pe câmpia plată și acoperită de sfărâmături a lui Tricrena Albedo. Aici poteca dispărea, deoarece orice direcție era la fel de bună. Putea să intre în noapte, să câștige teren înaintea zorilor, să stea pe Yes Tor și să privească cum cele mai înalte puncte de relief se aprindeau ca niște lumânări, apoi ardeau în jos de la vârfurile lor strălucitoare. Să meargă de-a pururi în zori, ah, pe care toți din suflet le dorim ⁴⁰ ! Cine putea suporta amiaza sau amurgul zilei? Lasă zorii în urmă, fugi îndărăt în noapte. Dejoacă ziua – cine știe ce ar putea aduce? Swan nu avea niciun plan, nicio idee.

A alergat mult timp și nu s-a gândit decât la roca de sub ea, la relieful zonei. Nu trebuia altceva. Ei puteau smulge măruntaiele lui Mercur, puteau

extrage toate mineralele valoroase din subsol și suprafața n-ar fi arătat câtuși de puțin diferită. Era deja o planetă din zgură. Chipul obosit și bătucit al unui prieten vechi. Stânci presărate peste tot, sfărâmături, ferfeniță⁴¹, ejecții. Pătura de praf. Iaște aur în dealurile-alea. Dar prietenii vorbesc. Vreau să pot vorbi cu cineva și să însemne ceva pentru mine. Vreau să aud lucruri care să mă intereseze, să mă surprindă, indiferent cât de imposibil de surprins aș fi. Adevărul este că pot fi surprinsă foarte ușor... Cum era posibil să nu existe cineva care să surprindă pe cineva atât de ușor de surprins?

Individul saturnin. Și dacă exista un individ pe care te puteai bizui, cineva statornic, de încredere, predictibil, ferm, care să acționeze hotărât după ce a gândit pe îndelete, generos, bun. Flegmatic și în același timp dispus la mici izbucniri de entuziasm, de obicei plăceri estetice de un fel sau altul. Fericit în pericol, ușor cherchelit în pericol. Cineva capabil să iubească un peisaj. Cineva căruia să-i placă să privească animalele și să le urmărească pentru a le privi. Cineva care s-o privească pe ea de parcă ar fi fost un proiect interesant, și nu doar o problemă care trebuie rezolvată, sau parte a fundalului în altă dramă, mai importantă. Și care se uita la toți cei pe care-i întâlnea cu aceeași privire. Adesea cu un surâs scurt, care părea să exprime plăcere în tovărășia împărtășită. O manieră rezervată, însă prietenoasă. Dacă toți cei pe care-i cunoaștem ar fi caracterizați doar prin limbaj, am arăta ca niște colecționari de contradicții, paradoxuri, oximorone. Pentru un exemplar din acesta, exista un echilibru din acela. Oamenii sunt săbii cu două tăișuri. În cineva ca el, un mic râset voios începea să pară turbulență.

Swan a ajuns la unul dintre goldsworthy-urile ei cele mai faimoase, dintr-o perioadă când experimentase cu amplasarea de lingouri de plumb și alte metale care să se topească în căldura zilei pe pante, în care săpase canale, astfel că în decursul unei traversări a feței luminate, lingourile de plumb, cupru sau alamă se topeau în canale și formau imagini sau litere, astfel proiectate după un punct de fugă, încât păreau că stau vertical, dacă erau privite de pe platforma de observație din vârful unei stânci din apropiere. Pentru această sculptură aflată în nordul lui Mahler, ea săpase două seturi de litere, suprapuse și intersectate cu grijă, cu porți de aceeași rezistență pentru cuvinte. Când blocurile de metal se topeau sub soare, lichidul curgea și lovea porțile, până când una sau alta se prăbușea și golea astfel rezervorul de conținutul lui topit. Ca atare, în funcție de ceea ce se întâmpla cu porțile, literele rezultate din instalația aceasta aveau să formeze fie „LIVE“/„TRĂIEȘTI“, fie „DIE“/„MORI“. Era ultima din o serie de antinomii pe care Swan le crease pentru peisaj și soare în anii aceia, incluzând cele șapte virtuți și păcate suprapuse, luptându-se între ele ca Iacob cu Dumnezeu. Deocamdată verdictul era neclar; procesul părea aleatoriu. Dar în acest caz particular, ambele porți cedaseră simultan, rezultând un flux insuficient pentru a umple toate canalele; unele se umpluseră preferențial, iar rezultatul, creat dintr-un vârtej scilpitor de argint și cupru, fusese

cuvântul „LIE“/„MINȚI“.

Acum ea îl privea de pe platforma de vizionare. Chiar dacă atunci i se păruse pertinent, acum aducea mai degrabă cu o comandă. Se puteau încă vedea șanțurile goale ale celor două cuvinte suprapuse, literele *V* și *D* goale; dar cuvântul „LIE“, care strălucea metalic pe solul întunecat, domina fără doar și poate. Foarte pertinent, într-adevăr. Oamenii spuneau că ea aranjase probabil totul în mod deliberat, însă nu era adevărat; porțile fuseseră egale, dărâmarea lor simultană se petrecuse de la sine, literele care se umpluseră o făcuseră din primul val, un clinamen. Totuși spunea cumva adevărul. Ei nu trăiau sau mureau, ci le făceau pe amândouă și astfel mințeau. Minți și apoi minți. Așa că mergi mai departe.

După un timp, Swan s-a întors către sud, ca să ajungă la cea mai apropiată platformă înainte ca orașul să apară lunecând peste orizont. După ce trecea peste buza joasă a vechiului crater Kenko, avea să poată zări șinele Terminatorului, scânteind vag în valea de dedesubt.

Din vârful lui Kenko, privind către versantul lui sudic, a văzut șinele și de asemenea o siluetă singuratică, care suia încet panta spre ea. Rotundă, înaltă; a recunoscut mersul în secunda în care l-a zărit, o, ea știa foarte bine mersul acela!

A deschis radioul pe banda comună.

— Wahram?

— Mi-s eu, pornit în vânătoarea ta.

— M-ai găsit.

— Da. Intenționei să te întorci în curând în oraș? Fiindcă n-am adus nimic de mâncare.

— Da, mă-ntorceam. Când ai sosit?

— Ieri. Am ieșit numai de câteva ore. Orașul va apărea dintr-o clipă în alta.

— Bun. Bun. Haide să coborâm spre el.

S-a apropiat de bărbat și l-a îmbrățișat. Chiar și îmbrăcați în costume îi cunoștea bine corpul, rotund și plin, o persoană mai mare decât ea.

— Mulțumesc c-ai venit după mine.

— Plăcerea a fost de partea mea, te asigur. Am venit tocmai de pe Titan.

— M-am gândit că-i posibil. Cum este noul picior?

El l-a indicat printr-un gest scurt.

— Îl pun pe pământ și descopăr că nu-i tocmai unde crezusem. Se pare că nervii-fantomă ai vechiului picior încă îmi vorbesc și mă derutează.

— La fel cum e capul meu! a spus Swan fără să gândească și a râs amar. De fiecare dată când cresc unul nou, nu-i tocmai unde crezusem că era.

Wahram a privit-o și a zâmbit.

— Mi s-a spus că-i o ajustare rapidă.

— Hmm.

— De fapt, că veni vorba despre creșterea de capete noi... mă întrebam

dacă te-ai mai gândit la ce am spus când am fost naufragiați. Și de asemenea, desigur, pe Venus, după aceea.

— Da, m-am gândit.

— Și?

— Păi, nu știu.

El s-a încruntat.

— Ai discutat cu Pauline despre asta?

— Păi, da.

De fapt nici nu-i trecuse prin minte.

Wahram a privit-o. Soarele avea să-i atingă în scurt timp.

— Pauline, a rostit el, vrei să te măriți cu mine?

— Da, a spus Pauline.

— Hei, ia stai așa! a exclamat Swan. Eu sunt cea care trebuie să spună „da“.

— Crezusem că tocmai ai făcut-o, a zis Wahram.

— Nu, n-am făcut-o! Pauline este o entitate foarte separată aici. De aceea mi-ai interzis accesul la întrunirile voastre, nu?

— Mai exact pentru că voi două sunteți una. Și de aceea nu te puteam accepta pe tine, fără s-o lăsăm și pe ea să intre. Nu sunt primul care a observat că întrucât tu ești cea care a programat-o pe Pauline, și continui s-o faci, ea este un fel de proiecție a ta...

— Absolut deloc!

— ... sau, de acord, poate că aș descrie-o mai bine ca pe una dintre operele tale de artă. Ele au fost adesea foarte personale.

— Grămezile mele de bolovani au fost personale?

— Da. Nu la fel de personale ca șederea în pielea goală pe un bloc de gheață timp de o săptămână, în care să-ți bei propriul sânge, totuși, foarte personale.

— Totuși Pauline nu-i artă.

— Nu sunt atât de sigur. Poate că este cumva similară marionetei unui ventriloc. Aceea nu este artă? Un dispozitiv prin intermediul căruia vorbim. Așa că sunt foarte încurajat.

— Să nu fii!

Dar era, și încă în mod foarte evident. De-a lungul timpului, a înțeles Swan, asta avea să conteze – faptul că el credea în Pauline. A coborât către platforma cea mai apropiată și el a urmat-o.

După un timp Wahram a spus:

— Mulțumesc, Pauline.

— Cu plăcere, a răspuns qubul.

Extrase (18)

formarea unei fraze înseamnă colapsarea multor funcții de undă suprapuse într-un singur univers gând. Multiplicând universurile pierdute cuvânt cu cuvânt, putem spune că fiecare frază distruge 10^n universuri, unde n este numărul de cuvinte din frază. Fiecare gând condensează trilioane de gânduri potențiale. În felul acesta obținem eclipsare verbală, prin care limbajul pe care-l utilizăm structurează realitatea pe care o locuim. Poate că este o binecuvântare. Poate că de aceea trebuie să continuăm să creăm fraze

textele sunt scrise pentru ca oamenii să le citească mai târziu. Ele sunt un fel de capsulă a timpului, un mesaj pentru descendenții autorului. Citind acest text, vă întoarceți într-o epocă mai veche, ale căror tumult și dezordine vă pot fi greu de acceptat. Poate că sunteți de cealaltă parte a unei linii de separație uriașe, cu vieți indefinit de lungi și îndreptate către stele. Nu același lucru se poate spune și despre noi, cei vii, care ne zbatem în micul nostru sistem solar ca niște bacterii dintr-o nouă băltoacă de ploaie. Băltoaca aceasta este tot ce avem. În interiorul ei, unii forțează ușile spre secretele vieții; unii îngrijesc un petic de țărână pentru atâta hrană cât să supraviețuiască. Voi știți tot ce știu eu; ce putem noi, cei vii, să ne spunem unii altora în situația aceea? Din multe puncte de vedere este mai ușor să vorbesc cu voi, cititorilor generoși, nenăscuților. Poate că voi trăiți secole, poate că textul acesta este o părticică minusculă din educația voastră, o întrezărire a trecutului, o înțelegere fragmentară a felului cum lumea voastră a ajuns să fie așa cum este. Autorul vostru însă rămâne împotmolit în coada balcanizării, sperând cu disperare la începutul a orice ar urma. Este o vedere foarte limitată

Cine decide când este momentul să acționăm?

Nimeni nu decide. Momentul se întâmplă de la sine.

Nu. Noi decidem. Felul cum decidem este o întrebare interesantă. Dar chiar dacă nu știm răspunsul la ea, noi decidem

deși evenimentele imediat anterioare și posterioare anului 2312 au fost importante și au semnalat schimbări latente în situația de atunci, nimic nu s-a înclinat decisiv în momentele acelea, nu a existat niciun portal prin care oamenii să treacă, spunând: „Aceasta este o nouă perioadă, aceasta este o nouă epocă.“ Evenimentele puse în mișcare au fost lente și complexe, iar multe au rodit abia peste alte decenii. Faptul că Mondragon avea să unifice mare parte din Pământ, că Marte avea să-și revină din izolarea cauzată de quburi și să se alăture Mondragonului – nimic din acestea n-a fost clar pentru noi atunci. Lucrurile ar fi putut intra pe făgașe cu totul diferite și

bineînțelele disparitățile dintre timpul individual și cel planetar nu pot fi niciodată reconciliate. „Ce trebuie notat aici este nu atât unificarea acestor temporalități disparate, cât mai degrabă supraîncărcarea și suprapunerea lor.“ Supraîncărcarea și suprapunerea creează perceperea oricărui timp specific. „Din această suprapunere confuză de tipuri diferite de modele temporale apare de fapt Istoria“ – ca o operă de artă, ca orice altă operă de artă, dar creată de toți împreună. Și nu se oprește. Se petrec lucruri, evenimente, realizări; victorii și înfrângeri; victorii a la Pirus, acțiuni de ariergardă; și deși pot exista evenimente cruciale, intriga nu se sfârșește într-un an ca 2312, ci mai degrabă peste câteva decenii, dacă și atunci

ceea ce vedem când analizăm formarea triplei alianțe dintre Marte, Saturn și Mercur, sau intervenția Acordului Mondragon pe Pământul balcanizat, sau revenirea lui Marte în Mondragon, este un fel de interregnum instabil, o mutație în rotirea caruselului măreț, pe măsură ce ponderile sunt redistribuite și începe ceva nou, iar o vibrație torsionează astfel sistemul solar pentru mulți ani, înainte de a intra finalmente într-o rotație nou stabilizată

Reacția împotriva complotului de a mări viteza de rotație a planetei a cauzat pe Venus un război civil lung și amar, în general invizibil pentru restul sistemului solar, purtat cu cuțite și depresurizări, care s-a încheiat abia în a doua jumătate a secolului al XXIV-lea, printr-un referendum general al populației, care a optat în mod ferm să reia bombardamentul Ecuatorului și să inițieze crearea, spectaculos distructivă, a unei zile venusiene de o sută de ore

așa-zisele revoluții invizibile de pe Pământ au dus la recrearea peisajelor sale, atât fizice, cât și politice, care s-au petrecut după Reanimare. În aceeași perioadă, integrarea existenței qubice și umane a reprezentat altă revoluție invizibilă, o strădanie care a contrariat mințile tuturor inginerilor, filosofilor și quburilor care au abordat vreodată problema

pe Marte a devenit clar că un mic grup de lucru din cadrul guvernului fusese infiltrat și influențat de mai multe simulacre de quburi, care au fost imediat răpite și trimise în exil. Ulterioara reconsiderare profundă a guvernării lor i-a adus pe marțieni mai aproape de sistemul lor democratic, așa cum fusese descris, și a urmat reintrarea în Acordul Mondragon

deoarece majoritățile de pe Callisto, Ganymede, Europa, Titan, Triton și chiar Lună și-au declarat intenția de a-și terraforma complet lumile, au crescut mult prețurile tuturor substanțelor volatile și mai cu seamă a azotului. Inflația a izbit simultan întregul sistem solar și până la sfârșitul secolului al XXIV-lea, Liga Saturn acumulasă o avere gigantică

toate evenimentele invizibile fac dificil de scris istoria acelor vremuri. Și toate evenimentele au continuat să se petreacă în ciuda frânelor intense de timp, materii și împotrivire umană – mai exact, teamă umană, care strângea cu disperare sprijine imaginare din trecut, despre care se considera cumva că ar ține lumea laolaltă. Din această cauză continuă să existe și să dăinuie riscul eșecului complet și al extincției în bolboroseală dementă. Nu există alternativă la continuarea strădaniei

Epilog

Coborând pe Marte cu liftul spațial Pavonis, privești în jos prin podeaua transparentă la planeta roșie care se ridică să te întâmpine. Cei trei vulcani prinți care încununează proeminența Tharsis se înșiruie în linie, aidoma unor tumuli ridicați de un trib de piei-roșii constructor de tumuli. În vest, Olympus Mons se înalță ca un continent rotundă, iar din locul acesta inelul lui stâncos de zece kilometri nu pare decât o teșitură în jurul bazei. Restul planetei este tăiat în poligoane roșii enorme, despărțite de numeroase linii verzi – faimoasele canale, incizate în peisaj în chiar primele zile ale terraformării. Au fost utilizate solete orbitale Birch, care focalizau lumina solară aidoma unei lupe asupra solului, creând temperaturi atât de ridicate, încât rocile s-au vaporizat și topit. O parte destul de însemnată din Marte a trebuit arsă în felul acela pentru a obține aerul și căldura dorite; pentru a distribui și configura arderea, s-a decis să fie utilizate ca inspirație hărțile lui Lowell din secolul al XIX-lea. Ajungând atât de departe, s-a adoptat de asemenea vechea nomenclatură pentru aceste canale, o amestecătură vrăjitoarească de greacă, latină, ebraică, egipteană și alte graiuri străvechi, astfel încât acum cobori în locuri cu nume ca Nodus Gordii, Phaethontis, Icaria, Tractus Albuș, Nilokeras, Phoenicius Lacus. Benzile verzi care străbat ținutul roșu au lățimea de o sută de kilometri și sunt brăzdate numai de canalele lor. Benzile traversează uneori în pereche deșertul roșu. Ele se întâlnesc sub unghiuri vag hexagonale, iar nodurile sunt oaze luxuriante, cu orașe elegante strânse în pâlcuri în jurul complexelor de căi navigabile și ecluze, iazuri și fântâni. O fantezie din secolul al XIX-lea formează în felul acesta baza pentru peisajul real din prezent. Unii îi spun lipsă de gust. Erau însă grăbiți atunci, la început, și trebuiau să demonstreze ceva.

La nord de Olympus Mons, nuntașii au ieșit pe ușile unei gări sub cerul liber, ca și cum ar fi fost pe Pământ. Era dis-de-dimineată, răcoare și briză. Cerul era albastru Maxfield Parrish; copacii risipiți în crânguri mici erau enormi, sequoia, eucalipti, stejari. Canalul traversa câmpia de sub dealul pe care se aflau ei și un mal îi era străjuit de chiparoși. Între stăvilarele lui, apa canalului părea să fie mai sus decât terenul din jur. În multe locuri, părțile superioare ale stăvilarelor erau practic bulevarde late, supraînălțate, verzi și ticsite cu clădiri și oameni. Mai jos pe flancurile lor, uneori se putea vedea că erau alcătuite din mormane nesfârșite de sticlă neagră.

Au călătorit cu un tramvai pe un asemenea stăvilar, îndreptându-se către Olympus Mons. Străzi largi se desprindeau în câmpiile verzi care goneau dedesubt. Acestea erau flancate de clădiri paralelipipedice, ale căror fațade erau frecvent acoperite cu fresce ceramice și aveau aspect art deco. Au trecut de piațete albe pe sub palmieri și și-au atras atenția asupra frumuseții

luxuriante, dar și asupra uniformității stilului, cu sugestia hexagonală a unei minți-stup. Un tărâm verde și plăcut. Au continuat cu tramvaiul de la o oază la următoarea, într-o fulgerare regulată de lumini și umbre, cauzată de șirurile lungi de chiparoși de lângă șine. Grădini în deșert. Aspectul hiperterran combinat cu gravitația redusă, ca pe Mercur, crea senzația unui decor de vis. Mercur nu avea să arate niciodată așa. Nu exista niciun alt loc care să poată arăta așa.

Stând pe scaunul de lângă geam și privind cu atenție peisajul în mișcare, inspectorul Genette a spus:

— Cândva am locuit acolo. A indicat în jos, spre piața unui oraș, care a rămas repede în urmă. Cred că era chiar clădirea aceea.

Tramvaiul lor s-a oprit într-o gară din Hougeria, de unde aveau să se transfere într-un tren maglev cu care să suie pe versantul nord-estic al lui Olympus Mons. În timp ce-și așteptau trenul, au ieșit din gară și s-au plimbat prin centrul orașului. Aici toate canalele erau înghețate și oamenii patinau, cu mâinile la spate. Era soare, dar ger.

Swan s-a plâns despre călătoria pe vulcanul cel mare.

— Ce rost are venirea pe Marte, dacă vom ieși din atmosferă și va trebui să stăm iarăși într-un cort? Acolo sus am putea fi oriunde.

Întrebarea respectivă a fost privită de toți ca pur retorică, deoarece erau destul de siguri că femeia își reamintea că participau la epitalam. Wahram și-a pus palma pavază la ochi și a privit către sud, în sus pe flancul vulcanului uriaș. Se găseau în singura parte din circumferința lui Olympus Mons care nu era străjuită de cuesta imensă, o stâncă circulară înaltă de zece kilometri, remarcabil de uniformă de jur împrejurul muntelui; aici însă un torent de lavă din viața activă a vulcanului cursese peste cuesta – o cascadă de foc de zece kilometri, pe care Wahram încerca acum să și-o închipuie – zece mii de metri de cădere în gol, răcindu-se pe drum, fără doar și poate, de la roșu, la portocaliu, la negru, în vreme ce jos se acumulase și se înălțase tot mai sus, până când stânca fusese complet ștearsă sub lavă, după care roca topită continuase să curgă spre nord-est, lăsând în urmă o rampă largă și lină, care se extindea de la pantele superioare ale vulcanului, până jos pe câmpie. Așa apăruse tărâmul pe care se aflau acum, din trecutul acela învăpăiat.

— După aceea putem face un tur prin zona depresionară, a spus el. Luna de miere pe plajă, ca să zic așa.

— Da. Vreau să înot în Marea Hellas.

— Și eu.

Când a sosit timpul, au intrat în unul dintre vagoanele presurizate ale trenului maglev, alături de multe alte nunți, și trenul a început să suie rampa spre vârf. Era un drum lung și i-a purtat printr-un amurg roșu-marțian, urmat de o noapte de petreceri și somn neodihnitor. Când s-au trezit în zori, trenul intra în gara de pe versantul sud-estic al vârfului întins

al vulcanului. Aici pe planșa micului Crater Zp, un cort transparent mare acoperea spațiul tradițional pentru festivități al planetei. Sosiseră în prima dimineață a epitalamului.

Dinăuntru, materialul cortului abia putea fi zărit, era mult mai puțin vizibil decât domul Terminatorului și lăsa impresia că stăteau sub cerul liber; aerul era cald și aromat. Deasupra se vedea un acoperiș negru de spațiu cosmic înstelat, care se preschimba în albastru abia dincolo de orizont; aproape toată atmosfera era sub nivelul lor. Trebuiau să fie în interiorul unui cort și, deși știai asta, abia dacă îl puteai distinge, ici-colo, dispersând lumină pe fundalul marginii de cer albastru și negru. Olympus Mons era atât de mare, încât orizontul îndepărtat din est și sud continua să facă parte din munte; nu puteau zări vulcanii Tharsis dincolo de orizont spre est, și nici altceva din planetă mai jos de cuesta înconjurătoare. Tot terenul pe care-l puteau vedea era pe atât de sterp și de roșu pe cât fusese la începuturi și doar pielea albăstră de aer de deasupra orizontului dovedea ce făcuseră oamenii pe planeta aceasta.

Zona acoperită de cort a spațiului pentru festivități se găsea pe un gradient lin și de aceea fusese terasată, pentru a obține suprafețe plate, astfel că semăna cu unele dealuri terasate din Asia: câteva sute de benzi de sol orizontal coborau pe pantă și pereții teraselor dintre ei păreau izohipsele de pe o hartă. Trei scări late cu panta redusă treceau prin pereții aceștia de terase și unii dintre nuntași au comentat că le reamintea cumva de Marea Scară din Terminator; însă scările acestea erau lungi de câte patru-cinci kilometri fiecare și aveau o diferență de nivel de poate trei sute de metri; vastitatea vulcanului dinafara cortului îngreuna orice estimare.

Epitalamul era ziua nunților pentru Marte și pentru vizitatori din tot sistemul solar. Spațiul festivităților era animat și gălăgios, deoarece câteva sute de cupluri se deplasau în sus și în jos pe scări, însoțite de grupurile lor, căutând terasele care le fuseseră rezervate. Pentru ziua aceasta, scările erau încărcate de flori. Era imposibil să nu calci pe ele și culorile lor strălucitoare pătau dalele mari din cuarțit ce acopereau contratreptele.

Wahram, Swan și grupul lor au ajuns la terasa lor, numărul 312. Swan a zâmbit și l-a strâns scurt pe Wahram în brațe, când a văzut că prietenii decoraseră terasa cu flori, pentru a semăna cumva cu Marea Scară din Terminator, trecând prin arhitectura tip cochilii de scoici de pe Iapetus. Au surâs amândoi și prietenii i-au aplaudat. Wahram era îmbrăcat în negru saturnian și semăna cu un împărat roman fioros sau, da, cu un amfibian gigant. Dl Broscoi își începea într-adevăr călătoria nebunească. Swan avea o rochie roșie, care lăsa impresia că stătea într-un trandafir de foc.

Nu i-a dat drumul mâinii lui Wahram, în timp ce au suit cele câteva trepte pe podiumul unde aveau să-și desfășoare ceremonia.

Muzica răsuna în tot spațiul de festivități și ei puteau distinge destul de clar un gamelan de pe terasa de dedesubt, dar suprapunerile melodice făceau

parte din experiența epitalamului și propria lor ceremonie urma să fie acompaniată de finalul galopant al Simfoniei a II-a de Brahms – Wahram alesese și Swan fusese de acord. Continua să privească în sus către el, când inspectorul Genette a tastat pe ecranul lui Passepartout pentru a apela poemul pe care ei îl rugaseră să-l citească. Wahram părea atent mai degrabă la panorama din jur. Era încă dimineată și lumina soarelui cobora pieziș peste ei în splendoare aproape mercurială. Era o planetă uriașă. Toate cuplurile de deasupra și de dedesubtul lor executau propriile lor ceremonialuri. Spațiul era atât de mare, muzica atât de variată, încât fiecare festivitate se derula într-o lume-bulă micuță proprie; însă imaginile și sunetele tuturor laolaltă făceau parte integrală din fiecare.

În spațiul lor particular, Saturn și Mercur erau bine reprezentate. Mqaret era prezent, de asemenea Wang, și Kiran, ca și membrii din echipa lui Swan de la fermă. Zasha, de asemenea. Creșa lui Wahram era reprezentată de Dana și Joyce, și de Satirul lui Pan. Toți stăteau buluc în jurul podiumului, dar cele două populații puteau fi deosebite cu ușurință, saturnienii în negru, cenușiu și albastru, mercurienii în roșu și auriu. Exista de asemenea un grup format din vechii prieteni marțieni ai lui Genette, mulți dintre ei micuți. Se părea că toți micuții de la festivități urmau să se adune mai târziu pentru a cânta melodiile lor favorite, ca „I Met Her in a Phobos Restaurant“, „Lovely Rita, Meter Maid“ și „We’re Off to See the Wizard“.

Toți de pe terasă arătau încântați. Se priveau între ei și zâmbeau. Prietenii noștri fac ceva nebunesc, spuneau expresiile lor, ceva nebunesc și frumos, nu-i minunat? Iubirea – un fel de salt al imaginației. Inexplicabil. Avea să urmeze o petrecere excelentă.

Stând pe un pupitru ca să fie cu ochii la același nivel cu cei doi, inspectorul Genette le-a ridicat mâinile încleștate și a rostit:

— Voi doi, Swan și Wahram, ați decis să vă căsătoriți și să deveniți parteneri de viață, pentru cât timp veți trăi. Wahram, confirmi asta?

— Da, o confirm.

— Swan, confirmi asta?

— Da.

— Faceți-o atunci. Trăiți-o și toți cei de aici să-i ajute s-o trăiască. Voi recita acum câteva versuri de Emily Dickinson, care descriu foarte bine simbiogeneza pe care ei intenționează s-o legifereze:

Creier din creierul lui –

Sânge din sângele lui –

Două vieți – o ființă – acum –

Toată viața – să ne cunoaștem unul pe celălalt –

Pe care nu-l putem niciodată învăța –

Doar aflând – ce ne-a nedumerit –

Fără lexicon!

Inspectorul a surâs la gândul acela și a ridicat o mână.

— Prin autoritatea cu care am fost învestit de voi și de Acordul Mondragon, și chiar de Marte, declar că Swan Er Hong și Fitz Wahram sunt acum căsătoriți prin acord mutual.

Genette a sărit jos de pe pupitru. Swan și Wahram s-au întors unul către celălalt; s-au sărutat scurt. După aceea au revenit la grupul de sub ei și prietenii i-au aplaudat. Brahms a suit spre finalul amețitor, cu tromboanele exultând. Swan a luat un inel de aur ridicat de inspector, care era un superb purtător de verighete, și a ridicat mâna stângă a lui Wahram. A văzut că bărbatul mijea ochii, privind în jos pe panta lui Olympus, cu o expresie gânditoare, aproape melancolică. L-a strâns de mână și el a privit-o.

— Ei bine, a rostit bărbatul cu un surâs infim, cred că acum vom parcurge și a doua jumătate a tunelului.

— Nu! a strigat ea și l-a lovit cu pumnul în piept, apoi i-a îndesat verigheta peste articulația falangei inelarului. Asta-i pe viață.

Mulțumiri

Multe mulțumiri pentru ajutorul primit de la:

Charles Beck, Hadas Blinder și comitetul de selecție Clarion 2011, Michael Blumlein, William Burling, Bob Crais, John Cumbers, Paul di Filippo, Ron Drummond, James Haughton, Charles R. Ill, Louis Neal Irwin, Fredric Jameson, Kimon Keramidas, Stephanie Langhoff, Darlene Lim, Chris McKay, Andrew Matthews, Beth Meacham, Pamela Mellon, Michael Montague, Lisa Nowell, Kriss Ravetto-Biagioli, David Robinson, Tim Robinson, Pamela Ronald, Carter Scholz, Mark Schwartz, Michael Sims, Sean Stewart, Carol Stoker, Sharon Strauss, Slawek Tulaczyk, Ralph Vicinanza și Donald Wesling.

Mulțumiri speciale lui Tim Holman.

Mulțumiri de asemenea artiștilor

**Marina Abramovic,
Andy Goldsworthy,
și John Dos Passos.**

„Iată opera unui scriitor care se apropie de apogeu: provocatoare pentru intelect și extrem de umană, așa cum se întâmplă rar în SF, cu un exuberant caracter speculativ, așa cum numai cel mai bun SF poate avea.”

IAIN M. BANKS

„Complexe și uneori șocante, câteva sute de pagini în care trăiesc personaje ciudate ale căror fapte se petrec pe un vast fundal utopic.”

The Guardian

Premiul NEBULA

Anul 2312. Progresul științei și al tehnologiei a deschis noi orizonturi pentru un viitor extraordinar. Pământul nu mai este singura planetă a oamenilor. Sistemul solar, Luna și alte planete sunt locuite de ființe nou create. Dar în 2312 o serie de întâmplări și evenimente vor pune omenirea să se confrunte cu propriul trecut, prezent și viitor.

Primul eveniment are loc pe Mercur. O moarte neașteptată, însă o moarte care ar fi putut fi prevăzută. O întâmplare îi va schimba viața lui Swan Er Hong, odinioară o femeie care pune la cale universuri, de-acum înainte autoarea unor comploturi menite să le distrugă.

NAUTILUS
science fiction

revistanautilus.ro

n e m i r a . r o

Observații

[←1]

¹ *De la numele lui Andy Goldsworthy (n. 1956), sculptor, fotograf și militant ecologist britanic, care produce sculpturi și artă peisagistă în decoruri naturale și urbane (n. tr.).*

[←2]

De la numele Marinei Abramovic (n. 1946), artistă performativă sârbă, cu domiciliul în New York, care și-a început cariera în anii 1970 (n. tr.).

[←3]

Göbekli Tepe, sanctuar neolitic din sud-estul Anatoliei, cea mai veche structură religioasă cunoscută realizată vreodată de om (n. tr.).

[←4]

Aluzia la povestirea cu același nume de E.A. Poe („The Purloined Letter“), apărută în 1844 (n. tr.).

[←5]

Ruritania, stat fictiv din Europa Centrală, imaginată în cărțile romancierului britanic Anthony Hope (1863-1933), al cărei nume este folosit ca referire la o țară imaginară (n. tr.).

[←6]

Cuvântul tibetan bardo înseamnă literal „stare intermediară“, tradus și ca „stare de tranziție“ sau „stare liminală“ (n. tr.).

[←7]

Uliu în lb. engleză (n. tr.).

Povestire scrisă în 1910 de O. Henry (1862-1910) (n. tr.).

[←9]

Hawala este un sistem neoficial de transfer al valorilor bazat pe onoare și încredere, utilizat în Orientul Mijlociu, Africa de Nord și India (n. tr.).

[←10]

Joc de cuvinte intraductibil. Swan înseamnă „lebedă” în limba engleză și în același timp este o aluzie la „teoria lebedei negre” formulată de eseistul american Nassim Nicholas Taleb (n. 1960) despre evenimentele foarte puțin probabile sau total imprevizibile, care au însă un impact extraordinar în viața oamenilor (n. tr.).

Economia participativă (PARECON) este un model economic dezvoltat de economiștii americani Michael Albert (n. 1947) și Robert Hahnel (n. 1946) în anii 1990 (n. tr.).

Cuvânt inventat din numele autorului englez Francis Spufford (n. 1964)

[←13]

Coeficientul Gini, inventat de statisticianul italian Corrado Gini (1884-1965), este o măsură a dispersiei statistice folosită mai ales pentru a reprezenta disproporții în distribuirea veniturilor sau averilor (n. tr.).

Zeitate a fertilității la triburile amerindiene Hopi, Zuni și alte triburi Pueblo din sud-vestul SUA. (n. trad.).

Reinhold Messner (n. 1944) alpinist și explorator montan italian, considerat cel mai mare explorator și cățărător montan al tuturor timpurilor (n. tr.).

[←17]

D150 (doza letală 50%), referitor la toxicitatea unei substanțe, este doza care provoacă efect letal la 50% dintre animalele din lotul testat (n. tr.).

Din cântecul „People Are Strange“ al formației Doors (n. tr.).

În sensul de „evacuați”; cuvânt inventat de autor de la Dunkerque, locul bătăliei din mai-iunie 1940, în care forțele Alianților au fost separate de principalele trupe ale defensivei franceze de înaintarea rapidă a celor germane (n. tr.).

În căutarea timpului pierdut. În partea dinspre Swan, *Ed. pentru Literatură Universală, București, 1968 (n. tr.)*.

Antromele {anthropogenic biomes „biomuri antropogene“ sau „biomuri umane“} descriu biosfera terestră în forma sa contemporană, alterată de om, prin utilizarea de unități globale de ecosisteme definite prin șabloane globale de interacțiune umană directă cu sistemele (n. tr.).

[←23]

Clinamen („declivitate atomică“) numele latinesc pe care Lucrețiu l-a acordat abaterii imprevizibile a atomilor, pentru a susține doctrina atomistă a lui Epicur (n. tr.).

Citat din Emily Dickinson (n. tr.).

Referire la Mycroft Holmes, fratele mai mare al lui Sherlock Holmes, dotat cu puteri deductive care le depășeau pe cele ale acestuia, dar incapabil de a efectua o muncă de detectiv, întrucât nu era dispus să depună efortul fizic necesar pentru a-și verifica concluziile (n. tr.).

Refrenul cântecului „I Want You/She’s so Heavy“ al formației Beatles (n. tr.).

De la Peter Morrison Vitousek (n. 1949) ecolog american, cunoscut pentru lucrările asupra ciclului azotului (n. tr.).

Aldo Leopold (1887-1948) savant și ecolog american, influent în dezvoltarea eticii moderne a mediului și a mișcării pentru conservarea naturii (n. tr.).

[←30]

Conceptul „uncanny valley“ emis de roboticianul japonez Masahiro Mori în 1970 își are rădăcinile într-un concept emis de Sigmund Freud în 1919: când o percepție aflată pe tendință favorabilă și crescătoare suferă o modificare bruscă, neașteptată, căzând în zona neplăcutului (n. tr.).

Din poezia „A Sword in a Cloud of Light“ (1967) de poetul, traducătorul și eseistul american Kenneth Rexroth (1905-1982) (n. tr.).

În original Lark Rise to Candleford, trilogie de romane semiautobiografice (1939-1943) scrise de poeta și romanciera engleză Flora Thompson (1876-1947) (n. tr.).

Bowls sau lawn bowls, sport cu bile, înrudit cu bocce și pétanque, al cărui scop este de a rostogoli bile care să se oprească cât mai aproape de altă bilă mai mică numită „jack“ (n. tr.).

[←34]

Shuffleboard, sport în care jucătorii utilizează palete pentru a trimite pucul în zona marcată cu puncte (n. tr.).

Mă bucur (lat.) (n. tr.).

Din „A Song of Joy“ de Walt Whitman (1819-1892), din volumul Leaves of Grass (1855) (n. tr.).

Balada „The Little White Cottage” sau „Gentle Nettie Moore” (1857), compusă de James Pierpon (1822-1893) pe versurile lui Marshall S. Pike (1818-1901) (n.tr.).

Joc de cuvinte intraductibil; în original, „Swan is not a swan“ (n. tr.).

Parafrazare a monologului lui Hamlet din actul III, scena I (n. tr.).

[←41]

În original, „kipple“, cuvânt inventat de Philip K. Dick în Vânătorul de recompense, Ed. Nemira, 2005 (n. tr.).